

ANUL 1900

1900

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

Publicată sub îngrijirea comitetului de redacție

COMPUS DIN D-RII :

D-r GR. ANTIPOA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

T O M U L X I V

Prețul abonamentului este de 12 lei pe an.

Pentru membrii societății și pentru școlari, prețul se reduce
la 10 lei pe an.

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu)

1900

SOCIETATEA „PROGRESUL SILVIC“
FONDATA IN 1886

31139

1977

REVISTA PĂDURILOR

Publicată sub îngrijirea comitetului de redacție

COMPUS DIN D-ȘII :

D-r GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

TOMUL XIV. — ANUL 1900

SERIA II. — ANUL IV.

BUCUREȘCI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖRI.

20, — STRADA DOAMNEI — 20

(Blaerica Kalinderu)

1900

REVISTA PĂDURILOR

SERIA II. — ANUL IV.

PROECT DE LEGE ¹⁾

PENTRU ORGANIZAREA SERVICIULUI SILVIC AL STATULUI

EXPUNERE DE MOTIVE

Domnule Ministru,

Drept rezultat al însărcinării ce ați bine-voit a ne da nouă, șefilor de serviciu din Minister, de a ne da părerea asupra organizării Ministrului de Domeniū și de a arăta neajunsurile serviciului ce conducem, subscrisul are onoare a depune un *proiect de lege* relativ la organizarea definitivă a serviciului silvic central și exterior.

Prin memoriul ce am avut onoare de a ve remite în luna Iulie, am arătat neajunsurile de care suferă serviciul silvic, neajunsuri care se pot rezuma în :

1) Acest proiect de lege împreună cu expunerea de motive au fost înaintate D-lui Ministru al Domeniilor de către șeful serviciului silvic, D-l Inspector Th. Galleriu pentru a se avea în vedere la alcătuirea proiectului de organizare al Ministerului de Domenii.

- a) *Lipsa de organizare, și*
- b) *Lipsa de mijloace bănești pentru a putea face cultură.*

A) Lipsa de organizare

1. **Serviciul Central.** — Nimic bun, de sigur, nu se poate aștepta de la un serviciu care se conduce la împlinire și numai după necesitățile momentului.

În ori-ce întreprindere, fie cât de mică, se stabilește mai întâi *direcțiunea* și apoi vine *executarea*. La noi faptele s'au petrecut invers, de oare ce s'a început *executarea* fără a avea stabilit vre-o direcțiune și, din această cauză, serviciul în loc se progreseze pe o cale bine determinată, se încurcă cu atât mai rău cu cât cerințele cresc și personalul se sporește.

În adevăr, așa este cazul nostru, al serviciului silvic, serviciu în care totul se reduce la ordine și instrucțiuni periodice, care complică enorm serviciul sau care, din cauza numărului lor prea mare, rămân cu timpul în desuetudine.

Dacă acest fapt ar fi dăunător numai personalului, s'ar putea trece sub tăcere dar, din nenorocire, această lipsă de direcțiune, de conducere, este dăunătoare intereselor generale ale țării, prin aceea că se perde veniturile reale ce s'ar putea scoate din pădurile Statului, fără ca fondul să se amelioreze.

Prin alăturatul proiect de lege se prevede înființarea în Ministerul Domeniilor a unei Direcțiuni generale a pădurilor.

Necesitatea creării unei Direcțiuni speciale de păduri, este învederată prin imensa și importanta avuție, ce această Direcțiune este chemată a administra. În adevăr, pentru a administra bine cele 1.085.033 hectare de pădure, ce

Statul posedă, necesitate este în primul loc de o administrație specială și energică a căruia cuget și unic scop se nu fie de cit *cultura și ameliorarea* masivelor păduroase. A atașa la Direcțiunea pădurilor și alte servicii, ar fi a îngreui în mod zădarnic și chiar păgubitor, un serviciu deja atât de greu de condus singur. Pentru a învedera acest lucru, este de ajuns cred de a cita faptul că din toată corespondența ce se primește astăzi la Minister, cel puțin $\frac{1}{3}$ privește serviciul silvic.

În Direcțiunea generală a pădurilor s'a prevăzut crearea a trei servicii speciale, conduse de către trei Consilierii silvici, care împreună cu Directorul general va forma consiliul tehnic al pădurilor și consiliul de administrație.

Aceste trei servicii constituiesc baza principală a Direcțiunii pădurilor de oare ce, șeful ce le conduc, agenții cei mai experimentați și cu mai mare autoritate în serviciu, vor propune și studia toate chestiunile principale silvice. Din cauza lipsei acestor trei servicii, astăzi totul se face în mod incomplet, pe fugă, și adesea-orî să cere avizul unor agenți nu încă bine pregătiți pentru a da direcțiunea în afacerile importante ale serviciului.

Șeful serviciilor speciale din Minister vor face și controlul serviciului exterior, fie-care în ramura ce conduce, stabilindu-se o dată pentru tot-d'auna norma atât de utilă ca, cel ce *propune și studiază o lucrare să fie chemat de a verifica și aplicarea ei*.

Nu trebuie uitat că prin crearea acestor servicii, pe lângă că se înlesnește o echitabilă distribuire a lucrărilor, se dă și puțința specializării în diferite ramuri ale silviculturii, specializare care va avea ca consecință logică perfecționarea lucrărilor.

Dacă prin alăturatul proiect de lege s'a prevăzut ca Directorul general să fie specialist și ales dintre consilierii silvici, aceasta s'a făcut pentru următoarele două motive:

a) Pentru ca cine-va se poată conduce cu succes o administrație atât de importantă, cum este administrația pădurilor Statului, trebuie în primul loc se aibă idei largi și bine concepute asupra necesităților acestui serviciu. Fără această condițiune, Directorul general este expus a deveni un instrument în mâna celor-va oameni de încredere, cari adesea nu vor reprezenta quintesența personalului silvic, și ca consecință vom avea incertitudine în conducere și stagnare în loc de progres.

a) Dacă s'a prevăzut ca Directorul general să se aleagă numai dintre consilierii silvici, adică dintre agenții cei mai experimentați și mai capabili, aceasta s'a făcut pentru a da mai mare siguranță că serviciul va fi bine condus și apoi prin această măsură se perpetuează și se perfecționează conducerea, puindu-se capăt frământărilor, atât de dăunătoare serviciului, ce se produc cu ocaziunea schimbărei guvernelor.

2. Serviciul exterior. — Pentru ca serviciul central să poată da roadele așteptate, este necesar de a se face o descentralizare înțeleaptă și bine reglementată a serviciului.

A nu face descentralizare, ar însemna a impune serviciului central o corespondență zadarnică și chiar păgubitoare, prin aceea că în loc să se ocupe cu conducerea își va pierde timpul, ca astăzi, în o birocrație mai mult ca exagerată.

Pentru a învedera de câtă utilitate este descentralizarea, voi cita faptul petrecut în 1888

Până la această dată, cea mai mare parte din valoarea arborilor deperisanți, uscați și căzuți se perdea din cauză că pentru vânzarea lor (adesea ori valoarea acestor materiale în parte nu reprezentau nici costul drumului), trebuia să se ție licitație în centrele mari: Iași, Focșani, București, Craiova; iar rezultatul obținut trebuia să se aprobe de Minister. Indată însă ce prin regalamentul de atribuțiuni s'a fixat, între altele, că Șeful de ocol poate vinde acești arbori

prin licitațiuni (ținute la comunele respective și în baza unui regulament de produse accesorii anume întocmit, rezultatul a fost că din ceea ce pînă atunci se încasa din aceste produse suma de . . . lei, venitul s'a urcat imediat la sutimi de mil de lei și a ajuns astăzi la peste un milion.

Dacă prin această dispozițiune parțială de descentralizare s'a adus o sporire imediată de venit și s'a făcut în același timp o bună lucrare culturală, am convingerea că avînd la îndemînă o descentralizare mai largă și amănunțit reglementată, prosperitatea silviculturii în țară va fi asigurată. Prin alăturatul proiect de lege am propus descentralizarea serviciului pe 9 inspecții, conduse fie-care de către un Inspector, adică de către agenții experimentați și prin urmare cu mai multă garanție pentru obținerea unui bun rezultat.

Am fixat la nouă numărul inspecțiilor, în scop ca fie-care inspector să aibă de administrat și cultivat o suprafață medie de 100.000—140.000 hectare; dînd astfel puțină Inspectorului se poate executa și controla personal sau prin subinspectorii atașați, toate lucrările silvice.

A face inspecțiuni mai numeroase, ar fi a mări personalul fără nici o utilitate: lipsa de lucru. A face inspecțiuni mai puține, ar fi a face o descentralizare de conducere, iar nu de execuțiune, lucru absolut dăunător nouă silvicultorilor, cari trebuie să facem gospodărie, iar nu birocrație. În adevăr, numărul inspecțiilor fiind restrîns, suprafața păduroasă de administrat va fi mare, așa că activitatea Inspectorului se va perde în observarea formelor și în conducerea generală a serviciului, lăsînd executarea în al doilea plan. Crearea unor mari inspecțiuni sau direcțiuni ar fi chiar un lux, de oare ce conducerea se va face cu succes de către Directorul general din Minister, fără a mai fi necesitate de o altă administrație intermediară, cu personal numeros și birocratic.

Cred necesar a adăuga că astăzi se găsește în corpul silvic agenți în număr suficient (52 cu studii din străinătate și numeroși specialiști de valoare din țară), care se poate conduce cele nouă inspecțiuni și se face față tuturor cerințelor unui bun silvicultor și bun administrator.

3. Stabilitatea în funcțiune și îmbunătățirea salariilor.—În raport cu condițiunile de admisibilitate și înaintare în serviciu, am crezut de datorie a prevedea în proiectul de lege alături garanții de stabilitate și îmbunătățirea salariilor.

Stabilitatea în funcțiune este o condițiune sine qua non a bunului mers al unui serviciu. În adevăr, funcționarul știind că pozițiunea îl este asigurată, va lucra cu mai multă râvnă pentru prosperitatea serviciului care este încredințat, de oare ce prin aceasta lucrează în același timp și la consolidarea viitorului său. Stabilitatea în funcțiune este cu atât mai necesară în serviciul silvic, cu cât agentul, prin însăși atribuțiunile care sunt fixate, este expus la mai multe tentațiuni și chiar temeri, de cât oricare alt funcționar.

Dacă actualele salarii păreau bune acum 25 sau 30 ani, când personalul se recruta la întâmplare și când aveau puțința de a ajunge la grade superioare în scurt timp, nu tot astfel stă lucrul astăzi când altele sunt condițiunile de admisibilitate, când altele, cu totul, sînt elementele ce compun serviciul și când în fine, după prescrierea legii, nu poți ajunge la grade superioare de cât după 15—20 ani de serviciu, oricare ar fi activitatea și priceperea agentului.

Nu trebuie uitat că agenții silvici sînt cei mai rău plătiți din toți funcționarii Ministerului și pot chiar afirma, mai rău de cât toți funcționarii similari din țară.

Ceea ce este curios și chiar dureros pentru noi silvicultorii, este de a vedea cum unii din camarazi noștri, fără a li se cere alte condițiuni de admisibilitate, au norocul de a vedea dublindu-li-se salariile nu mai prin singurul fapt de trecere la alte servicii din Minister.

B) Lipsa de mijloace pentru a putea face cultura.

Pentru a putea face adevărată silvicultură, necesitate este de a avea la îndemână, pe lângă un personal bine organizat, și fondurile indispensabile pentru executarea diferitelor lucrări culturale, de ameliorare și punere în valoare a fondului păduros.

Fără fonduri fixe îndestulătoare la îndemână, totul se va reduce la o administrație stearpă, ca și pînă acum, în detrimentul fondului păduros care pierde zilnic din valoare și utilitate, generală pentru țară.

Prin memoriul ce am depus, am avut onoarea să arătăm cum Austria, Franța și Germania, de și cu mult înaintate nouă pe calea silviculturii, cheltuesc jumătate și chiar mai mult din venitul pădurilor pentru lucrări culturale și de punere în valoare.

La noi însă, de și unele din masivele noastre sînt rău constituite, de și speciile de valoare au început să dispară, de și sutimi de păduri nu se pot exploata din cauza lipsei căilor de comunicare, la noi zic, la o suprafață de 1.085.033 hectare de pădure, nu avem alocat în buget de cît 75.000 lei pentru lucrări culturale.

Cu această sumă derizorie, nu numai nu se poate face cultură — dar nu se poate face față nici lucrărilor deja începute cum sînt d. e. *întreținerea pepinierilor, plantațiunile, aplicări de amenajamente* etc. lucrări pentru care Statul a cheltuit sutimi de mii de lei.

De și este pe deplin cunoscut principiul economic că pentru *a produce este necesitate de muncă și capital*, totuși de la noi silvicultorii se cere să producem fără a ni se pune la dispoziție capitalul, adică unul din elementele principale de producțiune.

Fiind-că pentru a putea începe lucrări principale sil-

vice, avem necesitate de a avea la îndămină un fond fix cu care să putem continua lucrările începute fără a fi expuși, ca pînă acum, la fluctuațiunile budgetare absolut dăunătoare ori-cărei bune gospodării, am onoare a depune alăturat un proiect de lege pentru reinființarea taxei de 2⁰/₁₀ asupra venitului brut al pădurilor.

Șeful serviciului silvic, Th. Galleriu.

PROECT DE LEGE

CAP I.

Diviziunea serviciului și atribuțiuni.

Art. 1. — Serviciul silvic al Statului se ocupă în limitele legilor și a regulamentelor, de toate afacerile relative la pădurile țării. Acest serviciu se împarte în: **Administrațiunea centrală**, care are *direcțiunea și controlul* și **serviciul exterior**, care are *conducerea și executarea afacerilor*.

Art. 2. — Administrațiunea centrală, constituie direcțiunea pădurilor compusă din :

1. Serviciul *amenajării și exploatării* pădurilor.
2. Serviciul *împăduririlor și construcțiunilor*.
3. Serviciul *contenciosului*, al *personalului* și al *învățămîntului*.

Art. 3. — Direcțiunea pădurilor este condusă de un Director, numit dintre persoanele cu cunoștințe speciale de silvicultură, avînd gradul de consilier.

Directorul pădurilor are conducerea generală a întregului serviciu silvic. El rezolvă afacerile curente privitoare la păduri, prepară și supune Ministrului afacerile importante și este ordonanțator secundar, în ce privește budgetul pădurilor.

Art. 4. — Fie-care serviciu are de șef un consilier silvic, care conduce afacerile privitoare la serviciul său, atît la centru cît și în exterior.

El verifică și controlează pe teren mersul regulat al afacerilor, fiind obligat a întrebuița pentru aceasta, cel puțin 60 de zile anual.

Art. 5. — Fie-care serviciu coprinde după trebuință două sau

trei birouri, conduse de inspectorii sau Silvicitorii șefi. Ajutoarele de șef de birou se vor recruta dintre silvicitorii șefi de o clasă mai mică și din silvicitorii cl. I.

Art. 6. — Șefii de serviciu sub președenția Directorului, compun *Consiliul de administrație* al pădurilor.

Art. 7. — Serviciul exterior este format din *Inspecțiuni și Ocoale*. Numărul *Inspecțiunilor* este de 9; iar acela al *Ocoalelor* se va spori treptat cu necesitățile serviciului și cu mijloacele bugetare.

Art. 8. — Fie-care *Inspecțiune* formată din 10—15 ocoale, este condusă de un *Inspector silvic*, ajutat de 2 sau 3 *Silvicitorii șefi*.

Inspectorul dirigează și controlează personal și prin *Silvicitorii șefi* toate afacerile din *Inspecția sa*. El este răspunzător de mersul regulat al serviciului și este obligat a întrebuița pentru *inspecțiuni* cel puțin 100 zile anual.

El rezolvă afacerile curente în limitele regulamentelor și supune pe cele importante Directorului pădurilor cu care corespunde.

Art. 9. — *Silvicitorii șefi* lucrează sub conducerea *Inspectorilor*, către cari sint răspunzători.

Ei conduc pe *Silvicitorii* în lucrări, îi controlează atât pe teren, cât și la cancelarie și execută lucrările importante și delegațiunile date de *Inspector*.

Art. 10. — În fie-care *Inspecțiune* va funcționa o comisiune pentru amenajarea pădurilor, compusă de preferință din *silvicitorii asistenți*, sub conducerea unui *Silvicitor șef*.

Art. 11. *Ocoalele silvice* se conduc de *Silvicitorii*, ajutați de *brigadierii* și de *pădurarii* necesari. La ocoalele importante se vor atașa și *Silvicitorii asistenți*.

Art. 12. *Silvicitorul* este agent de execuțiune și de poliție, putând avea și lucrări de inițiativă în limitele regulamentelor și instrucțiunilor. El este răspunzător de executarea lucrărilor și de paza pădurilor din ocolul său către *Inspector*, cu care corespunde.

CAP. II.

Recrutarea, înaintarea și pozițiunea agenților.

Art. 13. *Agenții silvici* se impart: în *agenții superiori* și *agenții inferiori*.

Agenții superiori sint: *Silvicitorii asistenți*, *Silvicitorii*, *Silvicitorii șefi*, *Inspectorii* și *Consilierii silvici*.

Agenții inferiori sînt : pădurarii și brigadierii.

Fie-care grad cuprinde 3 clase, afară de Silviculteriorii asistenți și consilierii silvici, cari sînt de o singură clasă.

Art. 14. Agenții superiori se recrutează dintre absolvenții școalei speciale de silvicultură, cari au terminat stagiul prevăzut de legea învățămîntului profesional, sau dintre absolvenții școalelor similare din străinătate, cari vor avea un stagiū echivalent în țară sau în străinătate, pe lingă administrațiile publice.

Absolvenții școalelor forestiere superioare din străinătate, sînt dispensați de stagiū.

Art. 15. Admiterea în serviciu se face ca Silviculterior asistent.

Art. 16. Brigadierii se recrutează, pe cît posibil, dintre absolvenții școalei de brigadierii; iar pădurarii dintre foștii militari, preferindu-se cei ce știu carte.

Art. 17. Agenții superiori se numesc de Minister prin Decret regal, după recomandajia Directorului pădurilor și cu avizul conform al Consiliului de administrație.

Agenții inferiori se numesc de inspectori.

Art. 18. Înaintarea agenților superiori se face în ordinea din tabloul de avansare, întocmit anual de Consiliul de administrație, aprobat de Minister și publicat în «Monitorul Oficial».

Art. 19. Înscrierea în tabloul pentru înaintarea de la o clasă la alta în acelaș grad, se face după vechime de serviciū și alegere, în proporțiuni egale.

Înscrierea în tablou pentru înaintare de la un grad la altul se face numai la alegere, afară de înaintarea de la gradul de Silviculterior la acela de Silviculterior șef, care se face prin concurs.

Art. 20. Pentru a fi înaintat de la o clasă la alta în acelaș grad, agentul trebuie să aibă, cel puțin 2 ani în clasa precedentă.

Pentru a fi înaintat prin concurs de la Silviculterior la Silviculterior șef și prin alegere de la Silviculterior șef la Inspector, agentul de ori-ce clasă trebuie să aibă cel puțin 8 ani de serviciū în gradul precedent.

Pentru înaintarea la gradul de Consilier, agentul trebuie să aibă 11 ani de serviciū în gradul de Inspector.

Art. 21. Modul de întocmire al tablourilor și al comisiunilor examinătoare, precum și programul de examinare, se va determina prin regulamentul de aplicațiune.

Art. 22. Înaintarea agenților inferiori, se face de Inspector.

Art. 23. Toți agenții silvici au dreptul la pensiuē, conform

legei pensiunilor. Ei sunt retribuiți cu salariile prevăzute în tabloul ce însoțește prezenta lege.

Art. 24. Permutarea agenților silvicilor superiori, afară de cazurile de înaintare, nu se pot face de cit prin consimțimint, în interes de serviciu și ca pedeapsă.

Permutarea prin consimțimint se aprobă, pentru agenții superiori de Directorul pădurilor. Permutarea în interes de serviciu, se aprobă de Ministru, după avizul motivat și conform al Consiliului de administrație, care fixează indemnizarea de transport și dislocare agentului permutat.

Art. 25. Pentru abateri de la datorii, se vor aplica agenților silvicilor, următoarele pedepse:

1. Observațiune orală și înscrisă;
2. Avertismentul;
3. Amendarea;
4. Ștergerea după tabloul de avansare;
5. Permutarea;
6. Punerea în disponibilitate;
7. Destituirea.

Art. 26. Pentru agenții superiori, pedepsele de la punctele No. 1 și 2 se pronunță de șeful imediat superior. Pedepsele de la punctele 3, 4 și 5 se pronunță de Director cu avizul conform al Consiliului de administrație.

Art. 27. Pentru aplicarea pedepselor de la punctele 6 și 7, se institue un Consiliu de disciplină, compus din membrii Consiliului de administrație și un judecător de la Curtea de apel din capitală. Hotărîrea Consiliului pentru punerea în disponibilitate, se aprobă prin Deciziune ministerială; iar aceea de destituire, prin Decret regal.

Art. 28. Agentul pus în disponibilitate, fie ca pedeapsă, fie după cererea sa, sau din cauză de infirmități temporale, poate fi rechemat în serviciu la vacanța ce s'ar ivi, însă perde dreptul de vechime pentru timpul neservit.

Agentul destituit, conform prescripției legii, nu mai poate fi primit în serviciu.

Art. 29. Pentru agenții inferiori, pedepsele se aplică de inspector.

CAP. III.

Dispozițiuni finale.

Art. 30. Retribuțiunile prevăzute în tabloul ce însoțesc prezenta lege, se vor plăti agenților silvicilor, cu începere de la

Art. 31. Un regulament de aplicațiune va desvolta dispozițiunile din presenta lege.

Art. 32. Membrii Consiliului de administrație, împreună cu Șeful inspecțiunii silvice din capitală, formează Consiliul tehnic al pădurilor, prevăzut prin art. 30 din Codul silvic.

Art. 33. Sint și rămin abrogate orice legi, regulamente sau dispozițiuni contrarii legei de față.

TABELA

retribuțiunilor lunare ale personalului superior și inferior

GRADUL	LEAFA			DIURNĂ	SPESE	OBSERVAȚIUNI
	Clasa					
	I	II	III			
Director	1000	—	—	300	—	Agenții din serviciul central și cei detașați, au dreptul la indemnizație egală cu spezele celor de acelaș grad din serviciul exterior. Agenții din serviciul exterior au dreptul la locuință, lemne și furagiă pentru cai. Agenții inferiori au dreptul la locuință, lemne și 2 hectare teren de cultură.
Consilier	1000	—	—	250	—	
Inspector	800	700	600	—	200	
Silvicultor șef . . .	500	450	400	—	150	
Silvicultor I . . .	300	250	200	—	100	
Silvicultor asistent, 5	150	—	—	—	50	
Brigadier	0—100	—	—	—	—	
Pădurar	25—50	—	—	—	—	

METODA ACTUALA AUSTRIACA

În 7 numere din anul 1895 și în 6 din 1896 ale acestei reviste, s'a publicat studiul meu relativ la diferitele sisteme de amenajament și în special la metoda de amenajament întrebuițată actualmente în Austria.

Acest studiu făcea parte din seria scrierilor ce am înaintat Ministerului de domenii cu ocaziunea trimiterii mele, în 1894, în misiune de studii în Austria.

Ni se pusese obligațiunea, în adevăr, ca la fie-care 3 luni printr'un memoriu amănunțit, să facem o completă dare de seamă despre observațiunile înregistrate și lucrările la care am participat.

Prima serie de silvicultori trimiși în străinătate, a fost compusă din 4 inși, dintre care 2 pentru Austria și 2 în Franța.

Cel ce scrie aceste rânduri, dimpreună cu d. O. Marenzeller, am fost destinați pentru cea d'întîiu, pe motivul că, ca uniți ce ne-am complectat studiile forestiere în Franța, să ne putem da seama, prin comparațiune, despre progresele săvîrșite în materie de cultură de păduri de către școala germană.

Dintre scrierile ce am înaintat Ministerului, s'a publicat în Buletin studiul asupra pădurilor din Szalzkammergut, pe cînd cel referitor la pădurea Wienerwald, la pădurile din ducatul Salzburg, la corecțiunea și stingerea torentului Zaubach, lucrare întocmită împreună cu d. Marenzeller, din împrejurări necunoscute, n'au văzut încă lumina tiparului.

Și cu toate acestea, cite osteneți date, cit timp întrebuințat, cite sacrificii depuse, cită muncă dezvoltată pentru a coordona faptele observate, pentru a le presenta cunoștinței publicului, pentru a servi de oglindă vie despre activitatea serviciului silvic austriac, de unde numai pilde bune și folositoare putea ori-cine trage!

Asemenea studii instructive s'au înaintat de fie-care din cei 8 agenți silvici trimiși în străinătate în 2 ani consecutivi, și numai cite-va s'au dat publicității, de și toate presintau o însemnătate destul de mare din punctul de vedere al îmbogățirii prea săracei noastre literaturi forestiere.

Consiliul tehnic al pădurilor, cerîndu-i-se avisul asupra valorii scrierilor în chestiune, a opinat de a se imprima pe socoteala Ministerului și a se forma un singur text, care să se împărțească spre consultare agenților silvici.

Nu se poate mai înțeapă recomandațiune.

Totuși lucrurile au persistat pînă astăzi în starea lor de mai înainte.

Prevăzînd soarta ce-o aștepta, m'am hotărît ca ultima mea lucrare relativă la diferitele sisteme de amenajament usitate în Austria, din timpurile cele mai vechi și pînă astăzi, să o trimit spre publicare «Revistei Pădurilor».

Așa am și făcut.

De oare-ce însă, în cel din urmă număr din luna August 1896, s'a strecurat prea multe erori de tipar, și pentru că nu se publicase și cele cite-va mici figuri ce ilustra textul, fără de care nu se putea înțelege bine cuprinsul articolului în chestiune, am suspendat studiul întreprins.

Mai mulți camarazi stăruind însă, în timpul din urmă, a continua cu publicarea menționatului studiu, mă conformez astăzi unor asemenea dorințe, ocupându-mă în cele ce urmează mai întîiu cu lucrările pe teren, și în fine cu cele de birou cu care se încheie seria operațiunilor privitoare la amenajarea definitivă a unui complex păduros după metoda actuală austriacă.

Operațiuni relative la amenajament. — Lucrări executate pe terene.

Prima operațiune cu care se începe lucrarea de amenajament propriu zisă, este fixarea pe teren a liniilor, ce despart parcelele sau districtele, linii cunoscute sub numirea de «Schneissen» precum și a celor somiere (Wirtschaftsstreifen), separând succesiunile de tăieră (Hiebszüge) și seriile de exploatare (Betriebsklasse).

Pentru cele d'întîi servesc ca puncte de reper semnalele ce s'au pus în vîrfurile arborilor cu ocaziunea triangulațiunii și anume se procedează în modul următor: la extremitatea din vale a unei linii sau la oare-care distanță, ast-fel ca să putem zări semnalul din deal și în același timp să ne aflăm în prelungirea liniei, ne așezăm cu o busolă și citim unghiul azimutal. Odată aceasta efectuat, putem deschide cu cea mai mare ușurință linia în chestiune.

Cu acest prilej, amenajistul are facultatea de a introduce mică modificări proiectului primitiv în cas dacă se convinge că acesta nu corespunde în mod exact cu situațiunea terenului. Totuși, dacă se simte necesitate de schimbări importante, el este dator, mai înainte de a procedea în o asemenea lucrare, să adaste decisiunea autorităților superioare asupra propunerii motivate ce a făcut în această privință.

Tot asemenea se procedează și cu liniile somiere cind configurațiunea solului forestier permite. Se întâmplă însă adese-ori că aceste linii nu păstrează o direcțiune dreaptă în toată întinderea lor, că nu posedăm semnale la fie-care cotitură, sau și dacă s'a realizat aceasta, situațiunea orografică nu permite ca să determinăm ca mai sus direcțiunea diferitelor linii de deschis cu ajutorul azimutului aflat în mod așa de practic.

În cazul acesta sîntem nevoiți a procedea la ridicarea în plan a liniilor, plecînd de la un capăt al lor și ajungînd pe calea cea mai dreaptă sau mai ușor de măsurat la punctul de destinațiune. Prin raportarea datelor ast-fel dobîndite, prin însemnarea pe plan a liniilor de deschis, putem afla valoarea unghiului azimutal de care avem trebuință.

După stabilirea primelor 3 jaloane, deschiderea lor se lasă de regulă în sarcina brigadierului sau a unui lucrător experimentat, care fiind obișnuit cu asemenea lucrări, poate să le continue cu toată precisiunea cerută, pînă la punctul unde trebuiese să ajungă.

În acest scop, cîți-va oameni sînt întrebuițați la tăierea arborilor, iar cel care are drept ocupațiune exclusivă prelungirea liniilor în chestiune, dispune de jaloane, nu din cele fasonate din pădure, care rare-ori îndeplinesc condițiunile trebuitoare pentru operațiuni cerînd oare-care exactitate, ci din cele bine lucrate, colorate pe distanțe de 50 c. m. cu roșu și alb, spre a se putea distinge cu înlesnire, subțiri și prevăzute cu un vîrf de fer pentru buna lor fixare în condițiunile desavantagioase, cum sînt de ex: terenurile stîncose etc.

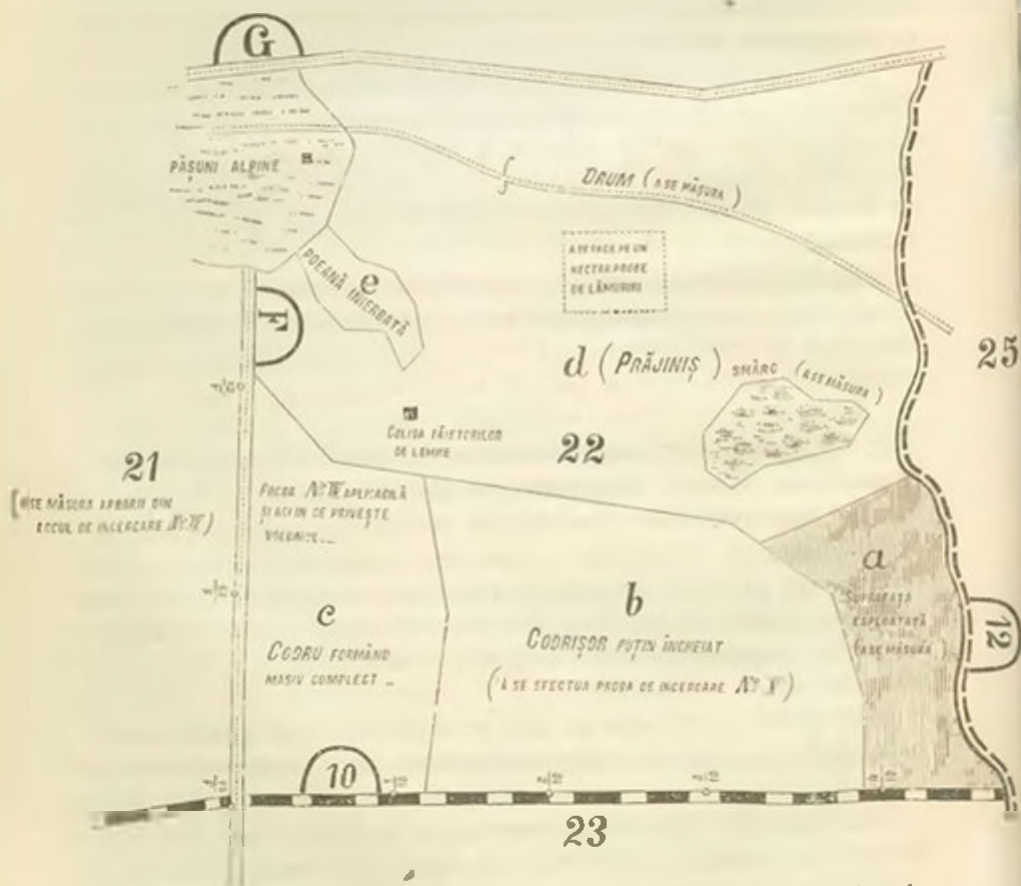
Cît pentru necesitatea de a li se da o direcțiune absolut verticală, se întrebuițează un fir cu plumb de care se servește cel în drept.

Cu ocaziunea deschiderii unor asemenea linii, se bat țerușe din distanță în distanță ast-fel potrivite, în cit să se poată vedea unul de la altul. În locul acestor țerușe, mai tîrziu se pun petre zise de siguranță (Sicherheitssteine) cari au de scop a asigura stabilitatea lucrării.

Cu toate acestea, de multe ori comisiunea de amenajament în timpul campaniei nu se ocupă de așezarea petrilor în chestiune de cit numai în punctele cele mai principale, cum de ex.: la extremitatea liniilor. Restul precum și deschiderea liniilor de parcele până la lățimea de 2 metri și a celor somiere în lățimea prescrisă de amenajament, cade în sarcina șefului de ocol respectiv.

Odată cadrul amenajamentului fixat pe teren, putem procedea la studiul parcelar, după ce am numerotat toate parcelele bine înțeles.

Ca să ilustrăm zisele noastre printr'un exemplu concret, vom lua ca bază districtul No. 22 din ocolul Aussee, a cărui figură o reproducem :

Semi-circumferințele de d'asupra literelor mari ale alfabetului latin și de d'asupra cifrelor arabe cu care se însemnează liniile so-

miere precum și cele despărțitoare de parcele se scriu cu culoare roșie.

Amenajistul după ce și-a format pe hirtie de calc, o schiță referitoare la parcela de studiat, care schiță o atașează la carnetul său și nu coprinde altceva de cit liniuțele formate în cazul de față de liniile somiere F și G și cele despărțitoare de districtele No. 21, 23 și No. 25, o traversează în toate direcțiunile spre a se convinge dacă are de a face cu un populament uniform sau cu arborete de vârste diferite.

În localitățile muntoase, spre o mai bună orientare, se recomandă a alege unul sau mai multe puncte înalte, din care să se poată vedea masivul aflător între liniile de amenajament ce-l mărginesc, fără însă a trage concluziuni definitive relativ la consistența arboretelor sau la proporțiunea în care diferitele esențe ce le compun sînt amestecate: procedare întrebuintată de unii operatori mai puțin scrupuloși, dar care conduce de multe ori la triste desamăgiri.

Să presupunem că forestierul în chestiune a constatat că districtul No. 22, coprinde o porțiune de pădure de curînd exploatată, un prăjiniș, un codrișor, un masiv în stare de codru, și în fine o poiană.

Ast-fel fiind, cel d'întîi lucrul de făcut, este a proceda la separațiunea unor asemenea arborete și anume numai atunci, cînd diferențele nu sînt tocmai isbitoare, așa că se poate da naștere la îndoieli. Sub-parcela C (Unterabtheilung) se compune din un codru formînd masiv complet, trunchiurile arborilor sînt drepte, curățite în mod natural de crăci pînă la o înălțime însemnată și foarte lungi. Aceasta pentru partea sa despre Nord, pe cînd arboretul situat spre Sud nu posedă atari calități în un grad ast-fel de pronunțat, totuși pentru faptul că întinderea sa nu este destul de mare, că se tratează de o tranzițiune pe nesimțite de la o stare la alta nu s'au mai simțit trebuința de o linie despărțitoare.

Separațiunea masivelor se săvîrșește, fie prin bariere de țărui în colțurile principale, fie făcînd cioplitură ori însemnînd arborii cu vîpșea. Se preferă pe cit posibil limitele naturale.

În partea estică a codrișorului și lingă piriul care servește ca linie despărțitoare de parcela No. 25, se află o suprafață de pădure de curînd exploatată ce s'a însemnat în croquiul prin mică liniuțe. Deosebirea sa, în raport cu arboretele înconjurătoare, este așa de vădită, în cit nu mai e nevoie de alte semne. Tot asemenea se poate zice de poeana aflătoare lingă pășunile alpine și despre prăjiniș față de masivul în stare de codru și codrișor; în toate aceste ca-

suri s'a renunțat, ca fiind inutile, la ori-ce linie despărțitoare, bateri de țaruși, cioplași etc.

Între arborelul în stare de codrișor și cel de codru diferențele nefiind destul de marcante, mai cu seamă între pozițiunile aflătoare în apropiere de linia No. 10, spre a nu se da ocaziune la indoeli sau la confuziune, când va fi vorba de descrierea parcelelor, precum și de determinarea volumului materialului lemnos ce conțin, urma negreșit a se face întrebuițare de oare-care semne distinctive.

În cazul acesta special, existind drept limită naturală o mică depresiune de teren, s'a ales aceasta ca fiind corespunzătoare scopului.

Ast-fel procedind, s'a dat naștere la 5 sub-parcele și anume constituite: de un arboret în stare de codru, de un codrișor, de un prăjiniș, de o suprafață de pădure exploatată și de o poiană.

Toate aceste sub-parcele s'au însemnat cu literile mici ale alfabetului latin, în mod provisoriu însă, de oare-ce cu prilejul ridicării lor în plan, dovedindu-se că unele din ele au o suprafață mai mică de 0.6 h. a., conform § 26, al. 8 din instrucțiuni, se desființează, atașându-se la cele imediat vecine.

Cu ocaziunea însemnării sub-parcelor prin litere, se păstrează ordinea corespunzătoare mersului tăerilor.

Terminind cu această operațiune, amenajistul procede la descrierea parcelară.

În acest scop el se servește de carnete întocmite după formularul următor:

Parcelă Sub- parcelă	NUMIREA (Bezeichnung)	TERENUL și SITUAȚIUNEA	ARBORETUL	Vârsta	Clasa de fertilitate (Bonităț)	Consistența	Volumul pe hectar		OBSERVAȚIUNI Operațiuni utile de făcut de re- gulă în timpul decalului ce urmează (Wirtschaftliche Bemerkungen)
							Principal	Secundar	
							al arboretului		
							lemn tare		
							lemn moale		
							lemn tare		
							lemn moale		
							Metri cubi		

Credem de prisos a intra în multe detalii relativ la datele de cules pentru împlinirea diverselor coloane. Titlurile lor sînt în de

ajuns spre a cunoaște în ce direcțiune trebuie îndreptată atențiunea noastră.

Vom stăruî numai asupra acelor puncte care după socotința noastră stau în strinsă corelațiune cu scopul acestui studiu.

În prima coloană se trece numărul parcelei și litera cu care s'a însemnat pe plan sub-parcela.

În a doua, starea superficială a solului, compozițiunea sa minerală, proprietățile fizice, baza mineralogică, formațiunea geologică, altitudinea, gradul de declivitate, expozițiunea, dacă se găsește într'o situațiune adăpostită ori expusă vinturilor, etc.

În coloana a treia natura esențelor, repartiția lor, starea de masiv, precum și de vegetațiune; dacă există sau nu un subarboret și dacă se poate compta că va fi în pozițiune de a contribui la complectarea regenerațiunii, ori la constituirea viitoarelor populațiune; dacă diferitele specii sînt amestecate în mod confus, ori în formă de grupe mari, ori buchete. Proporțiunea amestecului se determină din vedere, adică numărînd arborii de diverse esențe ce acoper o suprafață oare-care și se exprimă prin fracțiuni dintr'un întreg de ex: Molid 0.7; Brad 0.2; Melez 0.1. Speciile secundare, ori cele prea puțin reprezentate, se menționează numai.

Vîrsta în arboretele provenite prin repopulări artificiale, cum sînt cele tratate în tăiere rasă, este foarte lesne de aflat. În adevăr n'avem de cit să numărăm rodirile sau stratele anuale ale unui arbore tăiat cit se poate mai aproape de pămînt, și aparținînd dimensiunilor mijlocii ori celor mari, pentru ca să se poată distinge mai cu ușurință creșterile anuale în grosime. Nu trebuie să alegem din cei prea groși, pentru că se poate întimpla ca aceștia să nu aibă o aceeași vîrstă ca restul arboretului, ci să fi provenit dintr'un semînțis preexistent, de care se beneficiază într'o oare-care măsură, chiar în tăierile rase.

În masivele regenerate pe cale naturală, cum sînt cele tratate în codru regulat sau grădinărit, spre a cunoaște adevărata lor vîrstă, ceea-ce este foarte important pentru determinarea volumului creșterilor lemnoase pînă la epoca exploatabilității, nu mai putem să ne mulțumim cu o atare simplă procedare. În cazul acesta, trebuie să aflăm vîrsta lor medie, ce se admite a fi egală cu etatea ce ar poseda un arboret de o singură vîrstă, al cărui volum ar fi echivalent cu acel ce prezintă astăzi un masiv de etăți multiple.

Așa fiind, cel mai practic mijloc ar fi, dacă dispunem de bune table de producțiune, să observăm ce vîrstă corespunde pentru con-

sistența plină (volle Bestockung) și unitatea de suprafața volumului pe hectar, al unui populament de diferite vârste.

Acest procedeu însă conduce la *errori*. Pentru acest motiv se recomandă aplicațiunea formulii :

$$E = \frac{V + V_1 + V_2 + V_3 + \dots}{\frac{V}{e} + \frac{V_1}{e_1} + \frac{V_2}{e_2} + \frac{V_3}{e_3} + \dots}$$

publicată de Smalian în 1840 și de Carl Heyer în 1841, în care :

E = vârsta medie a unui masiv.

e, e_1, e_2, e_3 = vârstele medie a diferitelor clase de dimensiuni determinate prin tăierea arborilor de probă.

V, V_1, V_2 = volumul diferitelor clase de dimensiuni.

În adevăr etatea medie a unui arboret se află divizînd volumul său prin creșterea medie generală :

$$E = \frac{V}{C} \text{ de unde } C = \frac{V}{E}$$

Într'un masiv cu vârste multiple volumul total V se compune din volumele diferitelor clase de vârste $V + V_1 + V_2 + V_3 + \dots$
adică : $V = V + V_1 + V_2 + V_3 + \dots$

De asemenea creșterea medie generală a masivului în chestiune se obține adîndînd creșterile medii ale fie-cărei clase de dimensiuni $C = e + e_1 + e_2 + e_3 + \dots$

Dar aceste din urmă creșteri se obțin divizînd fie-care din volumele corespunzătoare prin etatea lor, adică : $C = \frac{V}{e} + \frac{V_1}{e_1} + \frac{V_2}{e_2} + \frac{V_3}{e_3} + \dots$
este egal cu $\frac{V}{e} + \frac{V_1}{e_1} + \frac{V_2}{e_2} + \frac{V_3}{e_3} + \dots$

Ast-fel fiind dacă în formula generală $E = \frac{V}{C}$ înlocuim pe V și C prin valorile lor echivalente vom avea :

$$E = \frac{V + V_1 + V_2 + V_3 + \dots}{\frac{V}{e} + \frac{V_1}{e_1} + \frac{V_2}{e_2} + \frac{V_3}{e_3} + \dots}$$

ceea-ce justifică formula de mai sus.

Ast-fel procedînd, obținem ceea-ce se chiamă etatea de volum.

În pădurile grădînite prin faptul că arborele de temperament delicat, cum sînt bradul și fagul mai cuosebire, trăesc mult timp în tinerețe, în stare dominată, și este foarte cu greu, din cauza rodurilor excesiv de mici, a afla vârsta lor fizică ; afară de aceasta pentru motivul că această din urmă etate n'are nici o importanță pentru

amenajist, se consideră numai vârsta arborilor de când aceștia au scăpat de sub acoperișul ce-i ținea înăbușiți, la care se mai adaugă numărul anilor trebuitori unui arbore care ar fi crescut, fără să fi fost dominat, pînă la dimensiunea de unde se încep rodurile mărunte. În tot cazul, trebuie să ținem socoteală dacă s'a practicat or nu tăieri de rărituri, căci prin aceasta dobîndim vârste medii diferite.

Cînd însă ne găsim în prezența unor masive de etăți nu prea deosebite, putem să dobîndim rezultate mulțumitoare făcînd mijlocia aritmetică a anilor găsiți prin numărătoarea straturilor anuale la cît se poate de multe tulpini, aparținătoare categoriilor de dimensiuni existente.

În pădurile de munte unde se caută simplificarea lucrărilor, unde nu se tînde la o prea mare exactitate, se întrebuițează cel din urmă procedeu și pentru arboretele de vârste multiple cum sînt cele aflătoare în stare grădinarită. În cazul acesta se exprimă proporțiunea claselor de etăți, de regulă în număr de 3, prin raportul lor la unitatea de suprafață.

Așa de ex.: în ocolul Offensee, parcela No. 1, sub parcela c, avînd caracterul grădinarit, s'a înscris următoarele date în studiul parcelar referitor:

Molidul ocupă 0.8, iar Fagul 0.2 din suprafață. În ce privește categoriile principale de vârste și dimensiuni sînt:

0.5 din întinderea parcelei o ocupă arborii de mare dimensiuni în etate de 120—150 ani;

0.3 din întinderea parcelei o ocupă arborii de dimensiuni medii, în etate de 40—70 ani;

0.2 din întinderea parcelei o ocupă arborii de dimensiuni mici în etate de 5—20 ani.

Trebuie să menționăm, spre a nu se da loc la interpretări greșite, că arborii în chestiune nu sînt repartizați pe indicatele suprafețe în mod regulat, ci confus amestecați. Pentru a se putea însă, întocmi tabloul claselor de vârste, despre care vom vorbi la timp, a fost necesitate de a se presupune ca existînd prima condițiune.

Așa fiind, vârsta medie a celei dintîi categorii de dimensiuni va fi $\frac{120+150}{2} = \frac{270}{2} = 135$ ani; a celei de a doua $\frac{40+70}{2} = \frac{110}{2} = 55$ ani și în fine a celei din urmă va fi egală cu: $\frac{5+20}{2} = \frac{25}{2} = 12.5$ sau 13 ani în cifră rotundă.

În-cărel parcelei i se determină clasa de fertilitate din care face

parte, avindu-se în vedere tablele de producțiune de care amenajistul se servește.

În Salz-Kammergut se întrebuintează tablele lui Feistmantel modificate. În acestea se disting 10 clase de fertilități, din care cea mai bună — se însemnează de ordinar prin cifre romane — poartă numărul X, iar cea mai puțin fertilă No. I.

Ele se referă tot-d'a-una la plină consistență exprimată printr'un întreg (1.0). Spre a cunoaște cărei clase de fertilitate aparține o parcelă, pentru masivele exploatabile — unde de regulă se procedează la măsurătorile directe prin cubarea tuturor arborilor, ori prin utilizarea locurilor de încercare, — rezultatele obținute, — adică volumul constat la unitatea de suprafață, ne procură un mijloc prețios pentru scopul ce urmărim.

Este nevoie însă de o justă apreciere a gradului de consistență.

Așa de ex. să presupunem că calculând volumul aflător pe hectar într'o parcelă de molid în ctate de 120 ani l'am găsit de 230 metri cubi, să presupunem mai departe că consistența am evaluat-o la 0.5; prin urmare volumul pentru consistența plină va fi :

$$\frac{230}{0.5} = 460 \text{ sau } 230 \times 2 = 460 \text{ m. c.}$$

Odată accasta constat, n'avem de cit să căutăm în table și anume în dreptul vârstei de 120 ani, în coloana cărei clase este trecută suma de 460 m. c.

În cazul despre care vorbim, luat ca exemplu, corespunde clasei a VII-a de fertilitate. Ast-fel procedind, nu numai că am rezolvat chestiunea propusă, dar vom fi în stare a-i da o mai întinsă aplicațiune

În adevăr, toate parcelele aflătoare în asemenea condițiuni de sol și climă ca și acea unde am practicat locul de încercare, le vom trece în aceeași clasă; fapt ce pentru masivele tinere, unde este mult mai dificil de a întreprinde asemenea cubajuri, are o deosebită importanță din punctul de vedere al simplificării lucrărilor.

Nu trebuie însă cituși de puțin pierdut din vedere că înălțimea medie a arboretelor pentru o vîrstă dată, formează indiciul cel mai sigur în scopul aflării bonității sau clasei de fertilitate a diferitelor parcele

Am arătat că este absolută necesitate de a ști să precisăm gradul de desime sau de consistență al unui masiv.

Pentru a dobîndi experiența trebuitoare în o asemenea materie precum și a corija apreciațiunile greșite, servesc de minune, așa numitele table de producțiune ale lui Guttemberg, întocmite pentru masivele de molid și cele de molid în amestec cu bradul din regiunea

alpină și anume pentru partea de nord a Tirolului, Salzburgului, Stiriei de sus (Obersteiermark) și Salzkammergut.

Aceste table copriind numai 5 clase de fertilități:

Excelentă (ausgezeichnet); foarte bună (sehr gut); mijlocie (mittelgut); slabă (gering); și foarte slabă (sehr gering) și ne indică volumul numai pentru populamentul principal (hauptbestand), însă la diferitele etăți începînd de la 10 ani :

Numărul arborilor; suma suprafeței cercurilor de basă măsurate la înălțimea de 1^m.30 de la pămînt; înălțimea, coeficientul de formă, sau factorul de conversiune al arborelui mediu zis arborele tip, sau arborele model; volumul la hectar al materialului lemnos în care nu intră crăcile; creșterea în timpul ultimului deceniu; creșterea medie totală, adică pentru vîrsta întregă; procentul de creștere; capitalul normal pe exploatațiune socotit în metri cubi și la hectar; procentul de producțiune (nutzungspercent); natura terenului, situațiunea, precum și altitudinea la care se referă fie-care clasă de fertilitate.

Iată cum ne servim de aceste table :

Să presupunem că făcînd descrierea parcellară am evaluat consistența la 0.5 a unui masiv de 110 ani.

Spre a ne încredința dacă aprecierea noastră a fost bine făcută, procedăm la cubarea materialului lemnos de pe un loc de încercare în suprafață de un hectar.

(Va urma)

Petre Antonescu
Profesor de științele silvice.

MEMORIU

ASUPRA

proiectului de lege pentru organizarea Ministerului
agriculturei, industriei și comerțului.

(Urmare)

Aici este locul de a reproduce o parte din articolul «Lipsă de inimă, ori lipsă de curajiu» al valorosului și prea stimatului d-n Inspector silvic I. P. Chihaia, publicat în *Revista Pădurilor*, din luna Februarie 1899:

«Nu cred a greși dacă ași lăsa la o parte un minut dis-

cutarea cererilor de adăogire pentru lucrări de ameliorațiuni în păduri, alt-cum imperios reclamate, — pentru a trata în acest număr, o cestiune mică în felul ei (după alți oameni) dar care ar putea să aibă o inrlurire mare pentru binele silviculturii naționale.

«Persoana sau persoanele (dacă vor fi fost mai multe) cari au fost consultate de d. Ministru al domeniilor, la facerea bugetului, *luat a în mână anuarul corpului silvic înainte de a se prezenta la Ministrul respectiv?*

«In cazul dacă l'a văzut, *fost-a lipsit de inimă sau de curagiū, spre a-i spune verde aceea ce a citit în coloanele aceluī anuar?*

«Și dacă nici n'a văzut nici n'a spus, a comis un păcat față de o clasă de oameni, *cari așteaptă de atita timp cu o blindețe și cu o răbdare fără mărghni*, ameliorarea pozițiunei lor, mai mult chiar, facerea unei dreptăți.

«Notați bine că nu vizez intenționat pe nimeni, nu fac nici o cestiune personală; lovesc, cum am promis în sisteme și de astă dată în acela de a pleca fruntea, de a nu zice nici o vorbă, cînd Ministrul spune cu tonul oare-cum ridicat și Dumnezeu știe dacă nu va fi și prefăcut, ca tatăl care face figură posomorită ca să nu dea gologanī copilului: Nu fac nici un adaos, trebuie să facem economii.

«Superioritatea aceluia, care se află în fruntea unui serviciū și față de un domn Ministru, care de sigur e un om superior și în nici un caz, mîncător de oameni, este de a ști să pledezi în asemenea momente, cu graiul dacă poți, cu mintea și cu inima dacă ai, cauza unui corp, care are ochii așintiți la cel de sus.

«Să ne explicăm :

«E o clasă în corpul silvic, aceea a guarzilor generali și ași putea adăoga a unor clase de sub-inspectorī, care a fost atît de neglijată, în cît pentru marea majoritate din ei, a început deja acea descuragiare, care omoară ori-ce avînt, ori-ce aspirațiune și poate prin această negligență *s'au pierdut și se pierd, multe caractere și multe minți superioare.*

«Credința mea, din care nimeni nu mă poate scoate, este aceea că omul mare, omul sus pus, trebuie să aibă grijă de

cel mic, cu riscul de a se neglije materialicește vorbind, pe sine însuși.

«Cînd însă cel de sus, îngrijesc mai întîiu de dînșii, neglijind restul, încetează de a fi mari în adevăratul înțeles al cuvîntului, după mine, sunt chiar mai puțin de cît mic.

«Mai mult de cît o treime din corpul silvic, oamenii cu studii complete, trecuți prin școalele Statului și prin străinătate, stagnează de zece de ani în cîte un grad sau clasă.

«Cer iertăciune (și unora și altora) dacă îmi permit a spune, că-mi fac efectul acelor căpitani încărunțiți, pe cari poate motive legale, îi țin la trei trece subțirele.

«Pentru aceștia însă, am curagiul să afirm, că nu cunosc alte motive de cît o lipsă completă de curagiu din partea acclora ce sunt în contact direct cu Ministrul, pentru a-i spune: domnule Ministru, aveți dreptate, trebuie să facem economii, dar e păcat de acești oameni, pe cari i-am chemat prin concurs în școli și în corp, sau mai clar, pe care fatalitatea i-a adus în serviciul silvic, de a-i lăsa vecinic într'un grad sau zece de ani în aceeași clasă, cînd lucru acesta nu se petrece cu cele-l'alte servicii din acelaș minister și din aceeași țară, unde funcționarul au ajuns a ști cu siguranță, — că corecții fiind,—nu pot sta de cît un număr aproape fix de ani în același grad.

«Avansările în corpul silvic se fac aproape numai în cazuri de moarte și destituiri.

«Cazurile fiind rare ¹⁾ și aspiranții cu drepturi fiind mulți, se încinge între dînșii o luptă pentru a se ridica, care din fericire dacă nu duce la disperare pe cel căzuți pe drept ori pe nedrept, în tot cazul duce cu siguranță la descurajare și la stingerea aceluî foc sacru, ce trebuie să aibă ori-ce specialist.

«Unii din cei ridicați, mi-au făcut adesea efectul acelor voiajori îndrăsneși, cari intră pe partea opusă spre a-și cere biletul de drum, fără a ține compt nici de sergentul de la ghișeul gării, nici de casierul care e ocupat cu încasarea plășii bileteilor, nici de lumea grămădită care respectă rîndul și dreptul.

1) Corpul fiind încă tînăr și membrii ce-l compun corecți.

«Pentru cei ce simt valoarea cuvintelor : egalitate și dreptate, e urît acest tablou.

• Prin gârî se mai face adesea gură și ceartă.

• *In corpul silvic, tăcerea domnește. Blindeșea și răbdarea membrilor ce compun acest valoros corp, trebuie răsplătită.*

«Iată pentru ce-mi permit, ca membru al «Societății Progresul silvic», care așteaptă de la acest corp realizarea tuturilor dorințelor utile țării și cuprinse în statutele acestei societăți, de a ruga respectuos pe d. Ministru al domeniilor să nu fie tată vitreg, pentru acești fii ai țării, cari compun corpul silvic, ci să facă oare-cari adăogiri pentru guarzii generali și sub-inspectorii, să le dea o rază de speranță și de mîngiere, și-l asigur că suma adăogită la cheltueli, va fi mai mult de cît quadruplată la veniturii.

«Domnii Miniștri ai domeniilor ar fi putut lua frumoase exemple de părintească grije de la Administrațiunea Domeniului Coroanei, de situațiunea frumoasă a silvicultorilor acestei administrațiuni, recrutați din corpul silvic al Statului, cari au lăsat departe, mult departe, din toate punctele de vedere, pe camarazii lor, rămași în acest serviciu».

Totuși se constată că vechile lefuri se mențin neschimbate și prin proiectul de lege, supus desbaterilor Corpurilor legiuitoare și este de regretat că cuvintele d-lui deputat I. Poenaru-Bordea și ale stimatului și valorosului d-n Inspector silvic Chihaiu nu a putut să aibe un resunet și să miște pe acei cari au alcătuit acest proiect de lege pentru a propune ameliorarea poziției materiale a acestor modești și îndelung răbdători funcționari ai Statului.

Se pretinde șefilor de ocoale de a face serviciu riguros, — dar nu li se acordă cheltueli de cancelarie. Credem că ne este permis a pune întrebarea : Din ce fond plătesc acești agenți rechisitele de cancelarie, ale ocoalelor ce conduc ?

Din cauza neacordării speselor, pentru acest material atît de indispensabil, atît șefii de ocoale, cît și subalternii lor sunt nevoiți a întoarce pe dos plicurile de la cuvertele ce primesc, spre a se servi de ele, așa că ele fiind aproape usate, se deteriorează și mai rău, iar corespondența înaintată cu aceste plicuri întoarce se primește de la poștă într'o stare foarte degradată, — une-ori legată cu sfoară de către factorii poș-

tali, spre a nu se pierde conținutul. Casuri de asemenea natură se întâlnesc foarte des.

Unora dintre șefii de ocoale și subalternilor lor li s'au construit case de locuit, pentru ei și cancelariile lor, — iar altora nu, — așa că este o favorizare a unora față de ceilalți, un fel de avansare indirectă a aceloră cărora li s'au construit case de reședințe. Acei cari nu au reședințe proprii, sunt nevoiți a închiria pe comptul lor case *in care să instaleze cancelariile oficiilor lor*, ceea ce constituie o mare nedreptate. Am dori să știm dacă mai crede cineva că e drept ca unii agenți silvici să aibe locuințe gratuite, iar alții să nu aibe nici locuințe și nici măcar cancelarii sau indemnități de despăgubire pentru acestea?

Șefii de ocoale silvice și subalternii lor, cari nu au cancelarii proprii, sunt nevoiți ași transforma casele lor de locuit în oficii publice, — a primi la ei acasă pe ori-cine ar avea afaceri de serviciu cu dînșii, pe inspectorii și sub-inspectorii însărcinați cu controlul etc., — aceasta din lipsa unei cancelarii proprii, — dosarele serviciului se țin prin pod sau prin pivnițe, plouă de multe ori prin dosare, ori se putrezesc de umezeală și cu toate acestea agenții de control nu pot protesta, știind că acelor agenți nu li se pun la dispoziție sumele necesare pentru închiriere de cancelarii proprii.

Nu se acordă spese pentru plata unui servitor, care să măture și să încălzească cancelaria de la reședința unui ocol silvic.

Ne întrebăm: cine face curățenie în acest oficiu și cine duce corespondența la oficiul poștal sau aiurea, în oraș unde se necesită? Este degradator, ca șeful de ocol silvic, un personagiū cu studii superioare, avēnd poate chiar gradul de sub-inspector silvic, să 'și poarte singur condica de expediție pe la oficiul poștal, la Judecătorie, la Tribunal, la avocatul Statului și la alte oficii din localitate, fiind ast-fel pus în rîndul servitorilor. Aceasta este situația actuală a corpului silvic al Statului și 'mă este teamă să nu rămînă și pentru viitor neschimbată.

Șefii de ocoale silvice, intervin pentru sporirea salariului pădurarilor, căci serviciul suteră, — salariul fiind prea mic de abia se mai poate găsi cîte o persoană, care să primească a ocupa asemenea posturi, preferind a se ocupa

mai bine cu pescăria sau cu lucrul în porturi, unde tot câștigă 2—3 lei pe zi, ceea ce face lunar de 3—4 ori mai mult de cât salariul actual al unui pădurar.

Pădurarilor se plătește câte 16 lei, 65⁰/₁₀ lunar și se pretinde: *«a se preumbla ziua și noaptea prin pădurea încredințată pazii lor.*

Ce fel pe pază și preumblare, 'și poate ori-cine închipui l...

S'ar obiecta poate, că pădurarii mai au dreptul la câte 3 h. a. teren de cultură și la câte două stinjenii de lemne, iar la parte dintr'înșii li s'au construit de Stat locuințe proprii; — însă pământul, mai ales cel din Dobrogea, fiind slab ca calitate și prin unele ocoale nisipos și improductiv, cum este de ex. în ocolul Sulina, nu se profită aproape nimic din venitul lui.

Din cauza relei plate nu se găsesc oameni harnici pentru a fi angajați ca pădurarii și acei cari se găsesc, în majoritate nu sunt de cât cei mai improprii, iar dintre cei mai inteligenți și mai apți, nu primesc să fie pădurarii. de cât aceia cari au intențiunea de a comite abuzuri, leașa fiindu-le absolut insuficientă pentru existență.

Tot din cauza relei plate a pădurarilor, Statul suferă pierderi considerabile, fiind frustrat într'o mulțime de moduri. Credem că e de prisos a mai cita exemple, — ele fiind foarte cunoscute atât de Ministerul domeniilor cât și multora din silvicultori.

Dacă cercetăm poziția brigadierilor silvici, vom găsi că nici acestora nu le este rezervată o soartă mult mai fericită. Se găsesc rapoarte oficiale, în care se citează căsuri că cutare brigadier silvic de ex. ar fi murit din cauza miseriei, — salariul lunar de 50 lei ce primea, fiindu-i absolut insuficient pentru plata chiriei, a transporturilor, a procurării hranei și a îmbrăcămintelii necesare.

Brigadierii silvici din Austria, afară de lefuri, primesc cheltueli de cancelarii pentru trebuințele cancelariei oficiului, spese de transport, ca despăgubire pentru cheltuelile făcute în raionul încredințat spre supraveghiere, cheltueli de uniformă, 18 stere lemne de foc, patru hectare teren spre tolosință și locuință în natură, având și drepturi la pensie.

Dacă în Bucovina în gradul cel mai de jos pădurarii sunt plătiți cu 35 lei lunar, iar în Franța aproape cu 60

lei lunar, nu înțelegem pentru ce motive la noi să fie plătiți aproape în majoritate cu 16 lei 65⁰/₁₀₀, căci în România pădurarii aproape în majoritate sunt numai de cl. III-a și ca să dovedesc aceasta voiți spune că din 252 pădurarii cari sunt în inspecțiunea a III-a silvică, numai doi sunt de cl. I-a (a 300 lei anual).

Față de cele mai sus expuse, credem că e drept a cere, ca și la noi să se amelioreze pozițiunea brigadierilor silvici și a pădurarilor.

Ar trebui ca în special brigadierilor silvici din Dobrogea, cari încasează câte 7--8 miș de lei anual, de fiecare, din vânzări de lemne, — în afară de serviciul ordinar, — să li se plătească remisa de 5⁰/₁₀₀ pentru dreptul de încasare, admițind că salariul le este plătit pentru serviciul ordinar de pază, — prin aceasta s'ar ameliora în mod simțitor pozițiunea lor, fiindcă aproape în majoritate sunt de cl. III și cu 50 lei salariu lunar ce'l primesc, le este imposibil a face față nevoilor și cu atât mai mult a fi corecți în serviciu.

Mai este absolut necesar, ca și la noi, să se acorde spese de transport, cel puțin cite 30 lei lunar, fie-cărui brigadier din serviciul silvic exterior, pentru a servi în raionul ocoalelor unde funcționează acești agenți. — Neacordarea acestor spese, 'l ar pune în pozițiune să facă adesea ori transporturi pe socoteala celor interesați și la rîndul lor să facă concesiuni, cari sînt cu totul defavorabile Statului.

Dacă voiți face o comparațiune între tratamentul personalului silvic superior român cu cele similare din străinătate, voiți ajunge iarași la rezultate identice, adică că pozițiunea personalului silvic român, este cu mult inferioară — aceleia a personalului similar din alte State mari și civilizate; — așa vom găsi de ex. că în Austria gradele cele mai superioare din serviciul silvic, cari au reședința în Viena, sunt plătite cu 6000 fl. anual (12.600 lei) leafă, la care se mai adaogă 1000 fl. anual suplimente, plus cite 17 fl. zilnic diurne cînd pleacă în interes de serviciu și liber parcurs pe C. F. și vapoare. Ne întrebăm: tot astfel sînt retribuite gradele corespunzătoare din serviciul silvic român ? !

Dacă comparăm gradul de șef de ocol silvic din Aus-

tria, cu cel din România : vom găsi că șeful de ocol silvic austriac, având reședința în Viena, ar primi ca salariu anul 1300 fl. (2730 lei) plus 500 fl. suplimente și cîte 7 fl. zilnic cînd este plecat în afaceri de serviciu, deosebit $\frac{1}{2}$ reducție generală la parcursul pe căile ferate și vapoare. Urmează aceeași întrebare ca și cea de mai sus : Tot ast-fel sunt retribuite gradele corespunzătoare din serviciul silvic central român ?

Dacă vom compara tratamentul personalului frances, vom găsi că administratorii sunt plătiți cu 9—13000 fr. anual; un conservator cl. I este retribuit anual cu 12000 franci, — de cl. II cu 10,000 fr., de cl. III cu 9000 fr. etc., coborînd ast-fel treptat, pînă ce vom găsi că un absolvent al școlii forestiere de la Nancy, este retribuit la intrarea sa în serviciul silvic, cu 3000 fr. anual, — cifră care este cu mult superioară aceleia cu care se plătesc absolvenții aceleiași școli, la intrarea lor în serviciul român. În Franția agenții serviciului exterior, chemați a face parte din ad-ția centrală, primesc indemnitate de locuință. — Tot ast fel este și la noi ?

Eu cred că e drept ca absolvenții aceleiași școli, ori unde s'ar găsi ei, să aibă dreptul a ajunge cam la aceeași limită de salariu, iar nu acea care s'au destinat serviciului silvic francez, să ajungă pînă la 13000 lei anual, pe cînd colegii lor din serviciul român, să nu poată atinge de cît maximum 8400 lei anual !

Casul este identic cu cel din Austria, unde un silvicultor în gradul cel mai înalt poate ajunge să primească aproape 15000 lei anual, din care cauză nu odată am auzit regretînd silvicultorii, care au venit din serviciul Austriac în cel român, unde credea că le surîde un viitor mai bun, dar unde comparativ nu au găsit de cît o decepțiune !

Din cele expuse, rezultînd că tratamentul personalului silvic român este inferior tratamentului serviciilor similare din străinătate, necesită a se face organizarea serviciului silvic român, pe base analoage, cu ale celor din străinătate, spre a se putea ast-fel garanta bunul mers al serviciilor Statului și a scăpa Statul de pagubele considerabile ce încearcă, din lipsa unei organizații pe base solide a corpului silvic.

(Va urma).

B. D. Neagoe

Inginer silvic și botanic.

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Piscicultura în România. — «Osterreichische Forstund Jagd-Zeitung» din Viena, în numărul 47 de la 24 Noembrie, 1899 scrie următoarele :

Deja de mai mulți ani guvernul român își atingește atențiunea sa osebită asupra ridicării pisciculturii și a modului rațional al exploatării pescăriilor. Ast-fel a format anume o lege asupra pescuitului și prin control sever la arendarea și exploatarea pescăriilor Statului a adus bună ordine în toate relațiile referitoare. Cifrele ce dăm mai jos, arată în modul cel mai elocuent, cum prin aceste măsuri circumstanțele s'au îmbunătățit și ce avantajii trage întreaga economie națională din perfecționarea acestei ramuri de producțiuni primitive în prezent și va trage în progresiune continue în viitor.

Pe cînd în anul 1894 importul de pește în România era de 598142 quintale metrice ¹⁾, exportul însă numai de 13,1572 în anul 1898 importul a scăzut la 42,3872, exportul însă a crescut la 55,6192. Insemnătatea acestor cifre se apreciază mai bine cînd accentuăm, că peștii importați sînt de calitate inferioară și de volorare puțină, iar peștii exportați fiind de calitate superioară, reprezintă o valoare cu mult mai mare. Debușul principal al peștilor exportați este în Austro-Ungharia, unde în anul 1894 s'au importat 35802 pești, iar la 1898 considerabila cantitate de 332262.

O. B.

INFORMAȚIUNI

Comitetul de administrație al Societății «Progresul silvic», în ședința de la 20 Decembrie 1899, afară de rezolvarea lucrărilor curente, a luat următoarele hotărîri :

1. În luna Februarie și Martie se vor ține 3 conferințe, în care scop s'au trimis invitațiuni la mai mulți d-ni membri, cari trebuie să răspundă pînă la 20 Ianuarie a. c., cînd se va stabili data conferințelor în subiectele ce se vor trata.

2. S'au admis ca membrii d-nii : dr. Gr. Antipa, Ghimicescu I., Stoicescu V. și Păcescu M. P.

3. Cu începere de la 1 Ianuarie 1900 se însărcinează d-l secretar al Societății N. C. Nădejde a se ocupa de redactarea «Revistei Pădurilor».

Ministerul Domeniilor a publicat în un volum de 212 pagini, *Statistica pădurilor Statului*. În un număr viitor se

1) Quintalul metric = 100 kilg.

va face o dare de seamă asupra acestei publicațiuni, arătându-se modul cum s'a alcătuit și foloasele ce se pot trage din importantele date ce conține.

Prin *Monitorul Oficial* No. 215 de la 23 Decembrie 1899 : se publică spre cunoștința generală că tariful pentru vânzarea materialului lemnos din pădurile Statului din Dobrogea, publicat în *Monitorul Oficial* No. 199 din 9 Decembrie 1898 cu rectificările din *Monitorul Oficial* No. 202 de la 12 Decembrie 1898, rămâne în vigoare și pe viitor pînă la nouă dispozițiuni.

Consiliul miniștrilor a aprobat vânzarea a 26 păduri ale Statului, pentru un venit anual de 210.000 lei.

D-nii guarzi generali silvicei : Nicolae Ionescu, fostul șef al ocolului silvic Vaduri (jud. Neamțu), a fost permutat ca șef al ocolului Giurgiu, în locul d-lui Gh. Moțune, care a fost trecut la ocolul Hârșova, în locul d-lui R. Giuvelea ;

D-l R. Giuvelea, de la ocolul Hârșova, a fost trecut ca șef al ocolului silvic Adincata din jud. Dorohoi, în locul d-lui guard general Gh. Antoniu, care a fost trecut la ocolul Vaduri, în locul d-lui Nicolae Ionescu.

Către Domnii membrii și abonați

La 31 Decembrie 1899, făcîndu-se situația Casei, după registrul de partizi, s'a constatat că pînă la această dată mai este de încasat din rămasițe suma de Lei 8.357.

Fată de însemnata sumă datorită, care este de 2 ori mai mare ca venitul anual al Societății, toți Domnii membrii și abonați sînt calduros rugați să bine-volească a'și achita aceste legitime datorii, fie chiar în rate.

Dacă în cursul lunilor Ianuarie și Februarie se va observa aceeași nepăsare din partea D-ilor membrii și abonați, mai cu seamă din partea D-ilor membrii, agenți în serviciul Statului, se va înceta trimiterea Revistei la acei ce datorează pe mai mulți ani.

Cu această ocazie publicăm lista tuturor membrilor și abonaților, care sînt la curent cu plățile ; iar pe viitor vom publica lunar numele tuturor acelor ce vor achita datorile pînă la 1 Ianuarie 1900.

Membru : Anania M., Antonescu P. S., Remus, Barou Barbu Bellu, Beraru Virgiliu, Boiarolu D., Boiu Olimpiu, Brote Victor, Bucur Dionisie, Busuioac V., Candale Al., Chihala I., Corodeanu I., Crișan Gr., Gallerlu Th., Ghicerau L., Grama Gh., Haracopol P., Ionescu Chivu, Kalluderu I., Măreulescu Al., Marcu-geller Olyvier, Nădejde C. N., Nicolau Gh., Oneanu A., Orescu Al. C., Panaitescu C., Papinian D., Patruilus D., Popovici Gh., Robescu C. F., Tănăsescu M., Valsamachi A., adică în total 32 din 190 membrii.

Abonați : M. S. Regele, Administrația Domeniului Coroanei, Brigada silvică Buzeni, Beraru August, Cezianu N., Direcția moslei Larga, Epitropia Spitalelor Sf. Spiridon, General Gh. Manu, Hlescu N., Manu Gr., Mack Fr., Palade G., Școala de Agricultură de la Herăstrău, Societatea Bour și Așa, Brigada silvică Gherghita, Stoicescu Virgiliu, în total 16 din 60 abonați.

PAȘUNATUL ÎN PADURILE STATULUI¹⁾

Propunerii asupra mijloacelor prin care s'ar putea rezolvi chestiunea pășunatului în pădurile Statului.

Din cele ce am arătat mai sus, cînd am vorbit despre influența pășunatului asupra pădurilor, rezultă, sper în mod clar, că pășunatul în pădure, cu deosebire pășunatul intensiv, îi este dăunător pe de o parte, iar pe de alta, că erburile ce se găsesc în sub masiv, constituiesc un furaj secundar, un furaj prin urmare de mică valoare.

Ca rezultat al acestor discuțiuni, conchidem că, în principiu pășunatul nu trebuie permis de loc în pădurile Statului, mai ales că suprafața acestor păduri este foarte mică, față cu restul suprafeței țării afectat economiei agricole și în special culturii cerealelor, — că dacă ar trebui o suprafață oare-care de teren afectată economiei vitelor, apoi de sigur aceasta trebuie luată de la cultura cerealelor.

În adevăr, *la cîmpie*, în pădurile Statului nu se impune în mod serios pășunatul, de oare-ce luînd ca exemplu cele mai principale județe de cîmp, ca: Doljiu, Teleorman, Vlașca, Ilfov, Ialomița, Brăila, Covurlui, Botoșani, Dorohoi, suprafața pădurilor Statului și chiar aceea a tuturilor pădurilor, este foarte mică, în raport cu suprafața terenurilor cedate agriculturii. Ast-fel :

1) Vezi No. Decembrie 1899.

		Suprafața pădu- rilor Statului	Suprafața pădu- rilor pădurilor din Județ	1) Suprafața to- tală a județului	2) Rap la %, între suprafa. pădurilor Statului și aceea a terenurilor ce date agriculturii
In Dolj	avem	37700 hect.	73300 hect.	656500 hect.	6,7
Teleorman	>	10100 >	21800 >	408500 >	2,6
> Vlașca	>	35500 >	54600 >	448500 >	9—
> Ilfov	>	26300 >	49300 >	578000 >	5,3
> Ialomița	>	13700 >	23600 >	678500 >	2,3
> Brăila	>	7700 >	9910 >	435800 >	2—
> Covurlui	>	6400 >	29300 >	296100 >	2,3
> Botoșani	>	8000 >	49000 >	314800 >	3—
> Dorohoi	>	5300 >	38000 >	282200 >	2,2
> Constanța	>	28900 >	35300 >	691000 >	6—

Cifrele de mai sus, fiind destul de eloquente, nu mai este nevoie de nici o discuțiune, — prin urmare, la câmpie suprafețele despădurite sînt prea imense în raport cu cele împădurite, pentru a se mai simți nevoie de pășunat în păduri, — din contră, pentru stabilirea unui echilibru, se impune întinderea solului forestier, precum și ameliorarea pădurilor ce posedăm, iar pentru satisfacerea necesităților de furaj pe proprietățile Statului, găsim foarte înțeleaptă deciziunea No. . . . luată de Ministerul Domeniilor prin care se impune arendașilor cultura sistematică a trifoiului, meiului, lucerneli, — furaj rentabil, ca calitate și cantitate.

Acesta este un pas către livezile artificiale. Să sperăm că cu încetul această nouă cultură se va introduce și printre țaranii noștri.

În această regiune însă se poate admite fără nici un pericol pășunatul vitelor în zavele și ostroavele Dunării cu vîrsta mai mare de 5 ani, sau în cele exploatare în scaun.

La munte, pădurile Statului în marea majoritate sînt virgine, masivele sînt mai peste tot complet închise, deci

1) Din aceste suprafețe dacă se scoate pădurile și se scade din rest 10%, ca vetre de comune și suprafețe de orașe, restul se poate considera ca teren afectat economiei agricole.

2) Pentru aflarea proporției la %, am lăsat ca afectat economiei agricole și toate pădurile ce nu aparțin Statului, pentru că în ele se presupune pășunatul liber; și apoi noi vorbim numai despre pășunatul în pădurile Statului.

iarba pășunabilă este foarte rară în interiorul lor, *or dacă iarbă nu este, nu este nici nevoie de a se parcurge.*

În pădurile în exploatare, în părțile în regenerare, cu alit mai mult nu se poate admite pășunatul, — deci rămâne numai golurile munților, înțărătorile și poenile or arsitele mari interioare, pînă la plantarea lor, cari aū fost tot-d'a-una cedate pășunatului și cari sînt și astă-zî de asemenea.

La munte dar rămîne pășunatul admisibil, nu în masive, — dar în goluri.

Cum însă și golurile trebuiesc ferite de un pășunat abusiv, căci aceasta le-ar aduce la complecta degradare, ar provoca surpăturî foarte periculoase în această regiune, căci ar da naștere la torenți, trebuie ca față cu calitatea de producțiune a solului și cu întinderea golurilor să se determine pentru fie-care munte în parte, numărul vitelor mici ori mari cari pot să fie admise la pășune. Să se delimiteze părțile unde pămîntul presintă începuturi de surpăturî, oprindu-se cu desăvîrșire parcursul vitelor în aceste părți, pentru a nu deschide rana mai mult, căutînd, dacă nu avem mijloace să remediem răul, dar cel puțin să îl circumscrim, lăsînd naturei bine-făcătoare pentru un moment, sarcina ameliorării acestor părți, pe cari omul abusiv le-a adus în stare de degradare, prin urmare se impune reglementarea pășunatului în golurile de munte.

Ar trebui pentru aceasta, să uzăm de experiența pe cari Franța o face de zece de ani, și care astă-zî tinde și schimbă complectamente regimul său pastoral, văzînd că, continuarea vechii stări de lucruri ar fi ruina complectă a populațiunii montane; — căci din cauza degradării pămînturilor prin pășunatul abusiv la munte, s'au format puternicii torenți, cari în vremurile de ploae provoca adevărate catastrofe.

La noi găsim deja avisul Consiliului tehnic al pădurilor din Aprilie 1898, publicat la pag. 12—14, unde la aliniat 1—8 inclusiv, se află prescripțiunile relative la pășunatul în

pădurile de munte; dar carl par a atinge mai mult pădurile de poale, din apropiere de sate, de cit cele de pe vîrfurile munților.

Am demonstrat mai sus cred, că in pădurile de munte sub nici un motiv, pășunatul nu este nevoie a se admite, de și prin avisul Consiliului tehnic, se dă această permisiune. In acest avis însă găsim și părți, carl credem că nu corespund locmai cerințelor unei bune gospodării, și ne permitem a le discuta, *avînd deplină convingere că din discuțiune va eși lumină, iar nu nemulțămire.*

Maî întîi, ca principiu, găsim că este foarte rău de a se căuta ca prin avise să se reguleze o stare așa de importantă de lucrări, — aceasta dovedește pină la un punct oare-care pripa cu carl se fac la noi niște lucrări, ce cer un timp relativ destul de mare pentru executarea lor, și apoi lipsa de stabilitate in aplicare, cunoscută fiind ușurința cu care se schimbă asemenea avise. Nu mai departe in 1894 se dă un avis prin care se oprește cu desăvîrșire pășunatul in toate pădurile Statului, iar in 1898 se dă alt avis prin care se admite, — de și se zice:

«Fiind odată stabilit că pășunatul abusiv este prejudiciabil pădurilor, urmează de aci că trebuie interzis cu totul in pădurile Statului? Nu, cînd o absolută necesitate îi impune, pășunatul să se admită, dar trebuie reglementat».

Nimic nu conduce mai mult intr'o administrație, la facerea unei lucrări superficiale, de cit termenele scurte puse agenților pentru indeplinirea acelei lucrări, față cu greutățile ce ea presintă. Ast-fel transpiră și alt 7 din avisul onor. Consiliului tehnic al pădurilor. Cum putea oare inspectorul, șeful unei regiuni, care are 20—30 păduri de munte, răspindite in cel puțin 2 județe, să trimeată imediat un tablou, de pădurile de munte in care trebuia a se admite pășunatul, cînd această lucrare, pentru a se fi executat in mod serios, cerea poate mai mult de 6 luni? Căci nu înțeleg prin aceasta

ca șeful de ocol să trimeată inspecții, iar acesta Ministerului, un tablou din cancelarie, făcut în 5 minute; ci o lucrare completă, bazată pe descinderi locale la fie-care din pădurile ce cad în prevederile acestui articol, să se studieze la loc, suprafața terenurilor ce posedă comuna învecinată pădurii, populațiunea ei, numărul vitelor ce are, suprafața izlazurilor sau livezilor ce posedă, dacă acel număr de vite se poate îndestula din izlazurile ce posedă comuna, și în caz negativ, ce număr de vite rămin fără hrana suficientă, față cu acestea, apoi să se vadă ce suprafață de pădure ar trebui să se afecteze, unde? și în ce condițiuni? ce rotație ar urma să se admită pentru acea porțiune de pădure etc. etc.

Căci așa cum se cere prin art. 7, și cum se obișnuiește în administrațiile noastre, de a se da imediat sau în termenul cel mai scurt (5—10 zile) relațiunea cerută de la centru, cind ea necesită descinderi locale, este a se deprinde rău personalul, este a se face o lucrare din fugă, care se va repeta iarăși cit de curînd, la prima contestație, și care tot-d'a-una se va reface, fără ca nici-odată să se ajungă la sfîrșit.

Nu sînt dar partisan al aviselor, din contra.

Cred că este mult mai bine cind trebuie a se lua o măsură într'o chestiune de importanță, cum este cea a pășunatului, înainte de a se lua, să fie bine studiată, iar cind se ia, să se facă cel puțin sub forma unui regulament detaliat și decretat, — inspirînd ast-fel mai multă stabilitate, — și putînd fi pus mai la adăpost, de toate intervenirile inoportune.

Să trecem acum la art. 5 al avisului din 1898: «Introducerea vitelor la pășune și trecerea lor de la un loc la altul» (pag. 13). Măsură aproape inaplicabilă, că se știe că turmele de oi merg răspîndite prin pădure, căutînd mereu iarbă, deci trecerea numai pe drumuri și hățașuri de obicei strîmte de 2—5 metri, este iluzorie, ba are avantajul și-

cani, căci este suficient ca să surprindă un pădurar turma tocmai în momentul cînd trece pe hăjaș, ca să-l dreseze proces, și să ceară despăgubiri. Cunosc mai multe cazuri de acest fel, petrecute chiar în jud. Muscel.

Apoi alt. 6: «Păstorul va fi confirmat de silvicultor, dator fiind a raporta acestuia...» (a se vedea pag. 13).

Este admisibil oare, ca un păstor, plătit de proprietarul oilor, să meargă să denunțe singur silvicultorul, pentru ca acesta să facă proces stăpînului său, cînd o fi intrat cu turma și în locurile nepermise, de teamă ca acest din urmă să nu îl destitue, cînd ar afla? Și apoi aci la munte, unde este păstorul? și unde este pădurarul ori silvicultorul? Primul în virful muntelui, secundul la sat, depărtare pe poțecă la 20—30 kilom.

Alt. 7, îl am discutat mai sus.

Alt. 8, este iarăși inaplicabil, căci cînd va putea oare inspectorul să studieze *cu minuțiositate și cu cunoștință de cauză* propunerile silvicultorului relative la admiterea pășunatului într'o pădure de munte, cînd acesta trimete lucrările abia la Noembre? poate că prin aliniatul de mai sus s'a înțeles că această studiere să se facă în cancelarie? dar atunci oare va putea fi făcută în cunoștință de cauză? Căci îmi închipuesc, ca să studiez o propunere de acest fel, trebuie să cunosc în detaliu sau personal, localitatea și toate condițiunile în care se află, ori aceasta de sigur nu din cabinet se poate obține, în starea în care ne găsim noi astăzi ca serviciu, ca administrație, lipsiți complectamente de ori-ce date statistice.

Mi se va răspunde poate că aceste detalii le dedea șeful de ocol inspectorului, înscris prin rapoartele și tablourile ce înainta.

Acest avis este dat din Aprilie 1898, peste o lună se va implini 2 ani de la alcătuirea și trimiterea lui serviciului exterior spre executare. Îmi permit a întreba: s'a trimes

oare la inspecții și acestea Ministerului, pină acum, vre-un asemenea studiu? Eu nu am nici o cunoștință. Știu că avisul a rămas scris, însă tot inaplicabil.

Conchid dar, că la munte nu poate fi vorba de cît de pășunat în goluri și poenile mari, iar pășunatul în aceste goluri să se exercite în baza unui regulament decretat în care s'ar prevedea:

1. Numărul vitelor ce se pot admite la pășune, față cu calitatea și întinderea golurilor, socotindu-se ca normă, pentru 1 hectar de gol, 1 vită mare sau 3 mici.

2. Să nu se admită pășunatul în poenile interioare sau mărginașe pădurii, cu o întindere mai mică de 3 hectare.

3. În vara ultimului an al periodului de arendare a unui munte, silvicultorul să fie obligat a trece în persoană în localitate, a observa starea golului și a poenilor mari, a delimita pe teren cu pădurarii, porțiunile deteriorate, în care este necesar a se opri pășunatul, a fixa numărul de vite ce s'ar putea admite la pășune în periodul viitor, față cu calitatea erbiu și cu restrîngerea suprafeții pășunabile.

4. A se permite o zonă de 30 metre, împrejurul golului principal, în care turma de vite să se poată adăposti în vremurile de furtună, fără ca aceasta să constituie un drept de a se parcurge într-una această porțiune.

5. Să se determine chiar de șeful ocolului prin semne făcute în copaci cîte o trecătoare de 50—60 metri lărgime la adăpătoare și tot asemenea pentru trecerea la poenile mari interioare, dispunînd astfel că trecerea la ducere și întoarcere, să se facă pe acelaș loc.

În fine se vor prevedea oare-cari obligațiuni de responsabilitate, din partea proprietarului vitelor, pentru ori-ce stricăciuni s'ar constata în dauna pădurii, și care ar fi în contravenție cu regulamentul de pășunare.

Nu am pretențiunea de a alcătui aci un regulament, altora este lăsată aceasă sarcină, mă mărginesc numai a emite părerile mele și a accentua asupra punctelor principale ce cred că ar fi bine să se aibă în vedere la redactarea lui.

De sigur însă că pentru a putea alcătui și aplica un asemenea regulament, care ar servi de bază condițiilor de arendare, va trebui cel puțin 1 an de zile pentru ca în vederea unui chestionar prealabil stabilit, șefii de ocoale să treacă în localitate la fie-care munte și să răspundă la toate întrebările ce li s'ar pune. O asemenea anchetă ar avea menirea să dea la lumină multe lucruri, pe care noi astăzi nu le cunoaștem, și care de sigur ne vor pune în mirare; cum de ex. sunt convins că este raportul dintre suprafața solului și numărul vitelor ce îl parcurg.

Cred că timpul este tocmai propice, până la Aprilie viitor se pot trimite toate ordinele instructive necesare, iar în primăvara anului 1901 Ministerul va putea rezolvi orî-ce chestiune de acest fel, în cunoștință de cauză—iar nu ca astăzi.

Dacă nu m'aș teme de a întîmpina foarte multe dificultăți, de a ridica furtuni de protestare, de și nefundate, din partea proprietarilor particulari,—aș propune ca măsurile ce se vor lua pentru golurile Statului, prevăzute prin regulament, să se aplice și la toate golurile proprietarilor cu pădurile supuse regimului silvic, cacl nu trebuie să se creadă, că dacă pădurile particulare din munți se mențin, așa și așa, cum dă Dumnezeu, golurilor nu trebuie să li se dea nici o atențiune, ca nefiind nici un pericol. După cum pădurile se ruinează prin exploatarea nehibzuite, tot asemenea și alpele se degradă prin pășunări abusive,—ca probă pășunile din Alpii maritimi, Savoia, Pirinei, degradate numai din cauza introducerii anî îndelungați, a unui număr de vite mai mare de cît puterea de hrană a golurilor.

Regiunea colinelor și poalele de munți, este cea mai expusă din cauza aglomerațiunii unei populațiuni foarte nu-

meroase în această parte, — în adevăr, aci se găsesc sate înconjurate de toate părțile cu pădurile de ale Statului ca: Ocnita în Dimbovița, Pitești în Muscel. Pădurea Cotmeana din Argeș are 7 comune în interiorul său, etc., etc., deci în această parte trebuie, nu mai puțin să se îndrepteze în mod serios, atențiunea serviciului silvic.

Este incontestabil că pădurile sunt o avuție mare a Statului, care îl mărește creditul în afară, dar iarăși aceste păduri nu pot lua valoare, dacă brațele lipsesc pentru exploatarea lor. Dacă căruțe nu sînt pentru transportul materialelor la arterele principale de comunicațiune deci nu ne putem gândi la alt-ceva de cît la a găsi un mijloc prin care să înlesnim traiul populațiunii, și întreținerea vitelor din satele ce se găsesc în asemenea condițiuni.

În acest caz trebuie neapărat, oare-cari sacrificii, de cît, dacă măsurile ce se vor lua, vor fi înțelepte și bine chibzuite, de sigur că nici pădurile nu se vor ruina, nici vitele locuitorilor nu se vor răpune.

Pentru aceasta trebuie mai întîi o anchetă foarte serioasă făcută cu indelete, dar în mod conștiincios și după un plan bine stabilit, avîndu-se tot-d'a-una în vedere că pășunatul nu se va admite de cît în mod excepțional în pădurile de coline or poale de munți, în baza unui Regulament și numai pentru vitele satelor ce cad în condițiunile ce arătarăm.

Iacă cum cred că ar trebui să se procedeze, precum și punctele principale ce trebuie să se aibă în vedere:

1. *Trebuie ca silvicul să treacă în persoană în toate satele situate în mijlocul pădurilor și de la loc să constate:*

Ce populațiune are acel sat? (cătuna or comuna) cîte case are?

Ce teren are delimitat de la 1864 sau prin cumpărături posteroare?

De ce livezi sau islazuri pentru vite dispune?

Cîte cărute cu boi sau cai se găsesc în sat?

Cîte vite mari pentru tras se găsesc?

Cîte vaci, vișei, cai, oi, măgari, etc., în total se găsesc în sat?

De ce suprafață de pădure dispune Statul în raza aceluî sat?

Armat cu aceste date principale și altele de detaliu ce s-ar mai crede necesare, să se facă repartisarea pe sat, să se vadă ce număr de vite poate hrăni izlazurile, livezile de cai dispune, deci cîte urmează să fie introduse în pădurea Statului.

2. Odată aflat acest număr, cari trebuie limitat la necesar iar nu la speculă, să se determine porțiunea de pădure în care să se introducă vitele. Suprafața acestei porțiuni, va trebui să fie de 3—5 ori mai mare de cît cea necesară, așa ca rotația să fie de 3—5 ani.

Se va socoti o vită mare sau 3 mici la 5 hectare pădure; aceasta însă va putea varia în plus or în minus, după calitatea și cantitatea de producțiune în iarbă a solului.

3. Cînd Statul nu ar avea împrejurul aceluî sat o suprafață de pădure în condițiunile de mai sus, atunci nu se va putea admite sub nici un motiv pășunatul, sau dacă alte cauze nu se opun, mai bine ar fi ca Statul să vînză obștei ca izlaz cea mică porțiune de pădure, iar din venitul acestor vînzări să se creeze la depuneri un fond aparte pentru cumpărări de păduri mari de la particulari.

În această regiune însă și în condițiunile arătate mai sus, Statul posedă de obicei comeniuri de sute și miî de hectare, deci nu cred că se va găsi vre-un sat situat în mijlocul pădurei și această pădure să nu fie suficientă pentru hrana vitelor lui.

4. Dreptul la pășune în aceste împrejurări, nu se

va arenda nici-odată unei singure persoane, ci vitele satului se vor învoi direct de Stat, după un sistem analog cu acela după care se făceau învoelile la uscături, adică, să se fixeze anticipativ prețul de pășune pentru fie-care categorie de vite, să se formeze iablou de numele locuitorilor și numărul vitelor și să se dea în debit la casierie.

5. Porțiunile de pădure în care s'ar admite pășunatul să aibă o vîrstă mai mare de 25 ani, iar în o porțiune ce ar urma să se pue în exploatare, să se oprească pășunatul după necesitate cu 5—10 ani mai înainte de efectuarea primei tăeri principale; aceasta pentru a lăsa timp sa se amelioreze terenul bătătorit prin parcusul vitelor, și să se prepare o regenerare ușoară și mai sigură, în cazul cînd aceasta ar urma să se facă în mod natural. Să se aleagă de obicei porțiunile de pădure care presintă mai multe poenți și rarișle.

6. În fine vitele satului să formeze o singură turmă, iar păzitorii lor să fie recunoscuți de silvicultori ca oameni de încredere, iar nu să se lasă vitele în paza copiilor sau a infirmilor care din neglijență nu arareori s'a văzut că pun foc pădurilor.

7. Satul întreg să fie solidar ca responsabilitate de orî-ce prejudiciu s'ar aduce pădurii prin contravenirea la regulamentul de pășunare.

Acestea ar fi mijloacele enumerate pe scurt, de care dacă s'ar uza, sperăm că s'ar rezolva și chestiunea pășunatului pe de o parte, iar pe de alta s'ar stabili un regim pastoral bazat pe un regulament decretat, deci care nu ar mai permite schimbări așa dese, cum se obișnuesc astăzi.

Concluziuni

Din discuțiunile ce am făcut în cursul acestei broșuri, cred că în mod foarte clar reese următoarele:

Ca principiu: pășunatul trebuie să fie cu desăvîrșire oprit în pădurile Statului

Se admite: I. În golurile munților și în poenile, arșișile mai mari de 3 hectare din interiorul sau marginea pădurii, aceasta însă în baza unui regulament decretat bine stabilit, care va servi de condițiune generale de arendare și în care se va arăta pînă în cele mai mici detalii modul lui de exercitare și control.

II. În regiunea colinelor și la poalele munților, acolo unde se va constata că satele fiind înconjurate pe pădurile Statului și neavînd suficient teren pentru hrana vitelor lor, se impune de interes social, desemnarea unei porțiuni de pădure în care vitele satului să meargă la pășune.

III. La cîmpie. — În zăvoaele și ostroavele Dunării cu vîrsta mai mare de 5 ani, sau în cele exploatate în scaun.

Ai't pentru golurile munților cît și pentru pădurile de coline și cîmpie, despre cari am vorbit mai sus, se va alcătui un singur Regulament de pășune cu 2 regime deosebite, cel întîiu privind golurile de munți, iar cel de al 2-lea pădurile de poale sau coline ce înconjoară sate, zăvoaele și ostrovurile Dunării

Un asemenea regulament nu se va putea alcătui și aplica în mod serios și în cunoștință de cauză, de cit în urma unei anchete făcute la fie-care din munții Statului și din pădurile de coline, personal de silvicultorul Statului, în răs-timpul unei campanii de vară; după care culegîndu-se toate datele, în timpul ernel, se va putea numi o comisiune de

inspectorii, cari să se ocupe în special cu această chestiune, cari să alcătuiască un Regulament de exploatare, și care să se aplice pentru munți cu începerea fie-cărui period nou de arendare, iar pentru poale și coline, chiar de la 1 Aprilie 1901,

Pentru pădurile de : cîmpie, coline care nu închid sate în ele, și munte, pășunatul va fi absolut și tot-d'a-una interzis.

Numai procedindu-se cu prudență, și făcîndu-se o lucrare serioasă, am convingerea că se va rezolva chestiunea personalului în pădurile Statului, chestiune așa de arzătoare, pentru populațiunea rurală și pentru competitorii de alegeri, chestiune care de mai bine de 20 ani vine la ordinea zilei în fie-care primăvară odată cu colțul erbei și care dacă dă loc de prindere pe lângă Miniștrii de Domenii ce se află la cîrmă, este tocmai pentru că nu s'a procedat nicî-odată în mod serios la studierea acestei chestiuni, este pentru că tot-d'a-una s'a căutat să se rezolve numai prin avise o chestiune așa de importantă ca a pășunatului, care dacă pentru un moment la noi nu cere un proiect de lege, dar cere de sigur și numai de cit, un Regulament bine alcătuit, care să pună și Ministerul la adăpost de toate intervenirile inoportune, care să asigure conservarea pădurilor și păstrarea în bună stare a solului forestier. Aceasta pentru interesul general social, și pentru ca să nu coste prea mult generațiunilor viitoare, nepăsarea noastră de astă-zî

În toate discuțiunile ce am făcut mai sus, precum și toate mijloacele ce am propus, nu am avut în vedere de cit protecțiunea pădurilor, întru altt, întru cit prin interzicerea absolută a pășunatului, nu s'ar aduce ruina unei părți a populațiunii rurale.

În ceea ce privește însă, mijloacele de introducere a livezilor artificiale printre populațiunea de la țară, prin urmare îndestularea vitelor săteanului cu furajul necesar, aceasta cade în sarcina agricultorilor, — Statul poate însă

influența în mod puternic asupra unei noi direcțiuni în agricultura țării, după cum s'a procedat în Italia, Austria, Bosnia acum cite-va zeci de ani; — căci cu starea actuală a culturilor extensive, fără irigațiuni și îngrășăminte, nu după multă vreme, se va vedea că nu mai merge.

M. Tănăsescu.

COLȚARIILE STEJARULUI

(*Cynips calicis* Burgsd)

Frunzărind publicațiunea *Comerciului exterior a României*, ne oprim adese-ori privirea asupra art. 184—186, care cuprind comerțul cu substanțe taninoase. An cu an observăm repetiția unui fapt atât de regretabil din punctul de vedere național economic, anume că importul articolelor taninoase se efectuează în cantități însemnate, pe cînd exportul este aproape nul. Și dacă aceste articole (aproape numai plante) ar fi în majoritatea lor cantitativă de origină tropicală sau sub-tropicală, ne ar rămînea cel puțin explicațiunea necesității unui import forțat prin împrejurările climaterice neprielnice traiului unor asemenea plante în România. De fapt însă, în afară de Valone, Myrobolane, Quebracho... se importează cantități considerabile de asemenea plante care se găsesc și în pădurile țării noastre. Pentru această din urmă părere, vorbește și faptul că o mare parte a importului de taninoase vine din Austro-Ungaria, aceiași țară care exportează asemenea articole în proporții însemnate și în alte țări. Scoarțe de stejar, brad, mesteacăn, răchită, ulm, arin... scumpie, colțari... se exportează numai din Ungaria pentru vr'o cinci milioane de franci (1896), pe cînd importul acestor articole se țifra în acelaș an de abea la suma de vre-o 500.000 fr. În România se prezintă însă tocmai invers; pe cînd importul taninoaselor se țifrează la 5.181,752 kgr. în valoare de 2.802.027 fr., exportul atinge de abia suma de 42.891 kgr. și 28.343 fr. (1898).

Unul din articolele însemnate a exportului de taninoase ungar sînt colțariile stejarului. Exportul acestui articol s'a făcut pentru 845.430 fr. (1896), o sumă destul de însemnată,

cînd ne gîndim că avem de a face cu un produs cu totul accesoriu al economiei forestiere, și că comerțul interior e reprezentat, cu siguranță, printr'un schimb mult mai mare de cît cel exterior.

Sub numele de *Colțari*, se înțeleg la noi diformitățile pricinuite de către vespa *Cynips calicis* (fig. 1). Această vespă 'și depune ouăle între cupula și ghinda speciilor de stejar, *Quercus Cerris* (Cer) și *A. Sessiflora* (gorun). Din cauza excitației esecitate de către larva acestei vespe, are loc o hipertrofie a celulei, și o aglomerare de tanin pînă la 30%.

Fig. 1.

D-l sub-inspector silvic Nădejde, me asigură că la noi s'ar găsi și diformățiunile pricinuite

de către *Cynips Caput medusae*, (fig. 2), studiate de botanistul din Mînich R. Hartig. Acestor diformățiuni s'ar putea da de asemenea numirea de colțari, din cauza formii exterioare țepoase și colțuroase.

Vespa *Cynips calicis*, ese din gală primăvara în luna Martie, dese ori însă chiar în luna Februar. Gala însuși nu ajunge la maturitate, de cît pe la sfîrșitul toamnei, cînd și cade după arbore. Ca ori și ce gală,

are și dînsa parazitii săi cum ar fi d. e. *Mestigncus stigmaticans*, care 'și face aparițiunea ca insectă completă de abia după trei ani, și ca «chiriași» diferite specii de *Synergus*.

Galele de «*Cynips calicis*», se întrebuintează în tăbăcărie fie ca surogat pentru alte preparate taninoase, fie direct în argăseala peilor de bivoli, și altor pei de talpe. Răspîndirea lor geografică, este cam limitată, mai mult în România, Serbia, Ungaria, puțin în Austria, și foarte puțin semnalată în unele localități din Germania. În Franța este necunoscută în pădurile de stejari. La expoziția universală din 1856 (Paris), guvernul Munteniei, a trimis ca raritate

Fig. 2.

orientală și *colțani*, hotezându-i în franțuzește cu numirea de *Glands* și taxându-i la 60 lei vechi, suta de oca.

În toamna anilor 1897 și 1898, am căutat galele acestei vespe în multe părți, care se spunea că au reputație ca producătoare de colțari. Dar nu am găsit nimica. De cinci ori zece ani, stejarii nu «mai fac colțari», spre marea mirare a locuitorilor mărginași. Aceasta este însă natural, de oare ce strângându-se an cu an toți colțerii, milioane de voapă sînt omorîte, se perde deci cauza formatoare a acestor gale. Acelaș fapt se întîmplă și cu acele plante a căror fructificare se face numai prin ajutorul insectelor; lipsesc dintr'o cauză sau alta insectele polenizatoare (albine, bondari, ș. a.), planta rămîne sterilă. Ar fi de competența *serviciului silvic al Statului de a căuta să introducă din nou vespele Cynips Culicis, în regiunile unde astăzi nu se mai găsesc, și aceasta pentru cuvîntul curat comercial, că colțarii tot d'a-una sînt mai mult căutați și mai bine plătiți de cît ghinda.*

D. G. Ionescu.

MEMORIU

ASUPRA

proiectului de lege pentru organizarea Ministerului agriculturii, industriei și comerțului.

(Urmare și fine)

Dar să intrăm în discuția amănunțită a proiectului de lege depus la Cameră, care coprinde între altele câte-va contradicții și lacune, anume:

1. La art. 9 se prevede că: serviciul agronomic de la *Direcțiunea agriculturii din serviciul central* se va ocupa cu *desecațiunile*, lucru pe care îl găsim și la art. 22 de mai jos, unde se prevede că, *serviciul pădurilor și apelor* dependente de *direcțiunea domeniilor* tot din administrația interioară, se va ocupa cu *desecarea mlaștinilor*. E cam curios lucru ca desecările să fie trecute la două direcțiuni din administrația interioară, ori poate desecațiunile prevă-

zute la art. 9 au altă însemnătate decît desecările de la art. 22 ! ?

2. La același art. 9 și 22 găsim că atît serviciul agronomic cît și serviciul pădurilor și apelor, ambele din administrația centrală, se vor ocupa cu împăduririle (! ?) ar trebui lămurit, cu care împăduriri se ocupă fie-care din aceste două administrațiuni, dacă sînt mai multe feluri de împăduriri și dacă cu împăduririle, se ocupă numai unul din aceste servicii, ele trebuiesc suprimate de la cel alt. În orî-ce cas, împăduririle nu ar trebui lăsate de cît în sarcina serviciului pădurilor, la art. 22.

3. De asemenea mai găsim în atribuțiile serviciului agronomic (art. 9) de la *direcția agriculturii* prevăzută : *conservarea pădurilor* ! În acest cas ce rol mai are serviciul pădurilor de la direcția domeniilor (art. 22) unde de alt-fel trebuia să figureze conservarea pădurilor ?

4. La art. 13, direcția industriei și comerțului, găsim că acest serviciu se va ocupa cu *concesiunile miniere*, și tot acelaș lucru : *concesiunile miniere* sînt prevăzute la art. 23, la serviciul minelor din administrația centrală. Care să fie cauza că aceste concesiuni miniere sînt lăsate în sarcina a două servicii centrale cu totul diferite, din acelaș Minister ?

5. După art. 27 al. 2, «*capul de ocol* va fi secundat «de brigadierii, pădurarii, supraveghetorii de exploatare miniere, balneare, etc., cum și de personalul ce aceste «exploatare ar necesita», însă în tabela funcțiunilor și retribuțiunilor anexată la acel proiect de lege, nu vedem cu ce salariu vor trebui plătiți acei *supraveghetorii de exploatare miniere*, lucru pe care nu 'l găsim în nici o lege anterioară, afară de bugetele anuale. Credem că e bine ca să nu se mai dăinuiască cu aceste funcțiuni, ci trebuie a se trece în legea generală pentru a nu li se creia lești excepționale prin legile bugetare.

De asemenea, proiectul de lege propus nu prevede salariile : intendentului Ministerului, ușierilor și oamenilor de serviciu, *cum și ale pădurarilor*.—salariul carii sînt prevăzute prin legea promulgată la 15 Iulie 1875.

Oare, în viitor nu va mai avea necesitate Ministerul de acești subalterni, orî va ramine ca prin legile bugetare

să li se creeze alte lefuri decît cele prevăzute în legea generală? — Exemplu îl avem cu intendentul Ministerului pe care, în legea promulgată la 15 Iulie 1875, îl găsim cu 1200 lei salariu anual, pe cîtă vreme prin bugetul anului curent îl găsim trecut cu salariu de 2400 lei anual. Cum rezultă această diferență, e cam greu de a 'mi-o putea explica.

O altă parte, care nu corespunde necesităților, este aceea din art. 29 al. final: «Capul de ocol corespunde cu administratorul domeniului regional și cu ori-care autoritate din județul în care se află ocolul său». Dar ce se va întîmpla în cazul cînd un delinquent silvic a furat lemne din ocolul său, însă acest delinquent este domiciliat într'un județ vecin? în acest cas cum procedează capul de ocol, ca să se adreseze autorităților din județul vecin, spre a 'l ajuta la descoperirea delinquentului, admișînd că va fi necesară facerea unei percheziții domiciliare? Iată neoportunitatea acestui articol,— de aceea cred că nu e bine a circoscrie ast-fel drepturile de a corespunde, ale unui cap de ocol.

Altă nepotrivire cu realitatea, găsim în art. 31 din proiectul propus: «Capii de ocoale pot susține procesele silvice la primele instanțe,» aceasta este o mare antonomie cu realitatea căci: cap de ocol, poate să fie și un inginer de mine (art. 27 din proiect); dar dacă se dă drept unui inginer de mine să susțină procese de delict silvic, ne întrebăm: Ce studiu de legislație silvică are un inginer de mine? căci un silvicultor a urmat legislația silvică ca studiu obligatoriu, și cînd zic legislație silvică se înțelege totalitatea legilor țării, după art. 46 din codul silvic. Deci a da acest drept inginerului de mine, însemnează ca Statul să se expună a perde procesele ce se vor susține de acești reprezentanți ai săi.

Dar mai mult de cît atît: Ce silvicultură, ce amenajamente, ce lucrări sistematice de pădurărie, vor face acești noul apostoli ai științei silvice, cînd ei nu au studiat-o o singură zi? și reciproc: ce lucrări de inginerie minieră vor face silvicultorii, la minele cari vor fi în raza ocoalelor lor, — cînd ei nu au avut o specialitate de studiu în această ramură de inginerie?

Nepotrivirile îmi par prea mari ca să se poată împăca între ele!

6. *Art. 35 al. d*, referindu-se la admiterea personalului, prescrie: «Să justifice că posedă cunoștințele speciale cerute pentru fie-care serviciu sau funcțiune în parte, prin legile, regulamentele, ori dispozițiunile în vigoare», iar art. 37 al. I și II se ocupă de titlurile candidaților pentru ocuparea funcțiilor dependente de Minister. Nu înțeleg ce rol mai are art. 37 al. I și II când deja prin art. 35 în mod general și foarte concis se prevede să justifice titlurile de cunoștințele ce posedă fie-care aspirant pentru a ocupa funcțiunile în administrația generală a Ministerului.

Găsesc deci că cele două aliniate din art. 37, așa cum sînt redactate, au rolul mai mult să încurce, decît să descurce și iată pentru ce:

Să admitem că ar fi vacant un post de inginer hotarnic. După art. 37 al. 2. pentru ca cine-va să fie numit în administrația Ministerului, ar trebui să justifice: «*diploma unei școli de ingineri*». Ne întrebăm: *care este școala care liberează diplome de ingineri hotarnici?* Răspundem: Nici una. — Căci după regulamentul hotărnicilor, se liberează numai certificate acelor cari obțin acest titlu, pe cînd după proiectul de organizare al Ministerului domeniilor se cere candidaților «*diploma unei școli de ingineri*» ori: cum diplome pentru această inginerie nu se liberează de nicăieri, ar urma ca posturile de ingineri hotarnici să rămîna pentru tot-deauna neocupate.

Deci modesta mea părere este că aliniatul I și II de la art. 37 nu mai au rațiunea de a fi, întru cît art. 35 coprinde în sine și pe aceste din urmă, — ba încă mult mai precis.

Altă contradicție. După art. 38 al. 3 : «Nici o numire din nou în administrația generală a Ministerului nu se va putea face decît în clasa cea mai inferioară gradului funcțiunii în care se face numirea și pentru ori-ce înaintare în clasă va trebui un stagiu de cel puțin 4 ani».

Însă cum legea nu se face numai în vederea prezentului ci în vederea viitorului, dacă vom admite că fie care avansare se va face regulat la 4 ani, pentru ca un silvicultor asistent nou numit să ajungă inspector general silvic, care este a 9-a treaptă, din scara avansărilor corpului

silvic, îi ar trebui 36 ani, notîndu-se bine că aceasta numai în cazul avansărilor regulate după fie-care 4 ani, însă ce se întîmplă: După 30 ani de serviciu acest funcționar va trebui să-și reguleze drepturile la pensie și iată că inspectorii generali silvici, și chiar inspectorii silvici cl. I și a II nu vor avea de unde să se mai recruteze, căci în generalitatea casurilor, avansările nu se vor face imediat după împlinirea celor 4 ani de serviciu, ci va trebui un timp cam îndoit sau chiar mai mare.

Deci conclusia este pe deoparte că acest stagiu de 4 ani pentru avansare trebuie micșorat, și pe de altă parte să se prevadă: Acordarea unui spor de leafă de 50 lei lunar funcționarilor, cari nu vor fi fost avansați după 5 ani; iar în cazul dacă nici în intervalul de 10 ani de la o avansare, un funcționar nu va fi fost avansat, să i se acorde încă un spor de 50 lei. Acest lucru există deja în legea corpului silvic austriac, iar la noi există gradațiile corpului didactic, sporul de leafă la judecătorii de ocoale după 5 și 10 ani de stagiu în acelaș grad, înființat prin legea judecătorilor de ocole din 1894, gradația de 50 lei capitaniilor cari după serviciul militar de 6 ani nu vor fi fost avansați etc.

O altă nepotrivire, găsim în art. 42, unde între alte măsuri disciplinare, sunt: *revocarea și destituirea*. Aceste două cuvinte au una și aceeași însemnătate: adică *scutirea unui funcționar din serviciu*. Cred că din eroare s'a întrebuițat cuvîntul: de revocare, pe cînd în realitate ar fi trebuit cuvîntul: disponibilitate, căci prin disponibilitate se înțelege poziția unui funcționar de a nu fi în activitate de serviciu, dar care la trebuință poate să fie rechemat; pe cîtă vreme un funcționar revocat sau destituit, după coprinsul art. 32 din legea organizării corpului tehnic al ministerului lucrărilor publice, nu mai poate fi rechemat în activitate de serviciu. Deci este bine a se schimba cuvîntul de «revocare» prin acela de «disponibilitate» sau, «disponibilitate pe timp mărginit».

Altă nepotrivire pe care o vom putea numi «nedreptate», este următoarea: După art. 38, al. final: «Retribuțiunea personalului inginerilor din corpul tehnic al Statului, se va face potrivit legii organice a acestui corp», iar prin art. 27, al. I, se dispune: «Administrația ocolului

«domenial se încredințează unui silvicultor sau unui inginer de mine, după natura și importanța bunurilor din «ocol». Ne întrebăm: fi-va oare drept ca silvicultorul, fiind cap de ocol domenial, să fie plătit cu 150 lei leafă lunară, iar inginerul de mine, fiind tot în calitate de cap de ocol, să fie plătit după legea corpului tehnic, cel puțin cu 300 lei lunar, dacă la terminarea școlii, a obținut certificat, (art. 6, al. 2 din legea corpului tehnic) iar dacă la terminarea școlii, a obținut diploma să aibă dreptul a fi retribuit de la început cu 400 lei lunar (art. 6, al. 1, din aceeași lege)?— Apoi silvicultorul să aibă dreptul la avansare de-abia după un stagiu de cel puțin 4 ani (art. 38, al. 3 din proiect), iar inginerul de mine să avanseze după 2, 3 sau 4 ani, conform art. 10 din regulamentul pentru aplicarea legii corpului tehnic?

Alară de aceasta: Drept este ca unii silvicultori să aibă locuință în natură, iar alții să nu aibă nici locuință și nici o indemnitate echivalentă pentru chirii, pe când inginerii corpului tehnic au dreptul la despăgubiri de chirii, cari le sînt acordate prin legea specială a căilor ferate în exploatare, mai avînd dreptul și la alte alocațiuni cari le sînt acordate prin art. 41 din legea corpului tehnic?

Apoi inginerii corpului tehnic, mai au dreptul la indemnitate de mutare cînd sînt transferați, alară de permutările făcute pe cale disciplinară sau pentru înaintări (art. 41 din legea corpului tehnic). Oare de ce nu se prevăd toate acestea și pentru funcționarii Ministerului de agricultură?

Cred că este drept și uman chiar ca cine-va să fie despăgubit de toate acestea.

Una din cauzele care a făcut ca proiectele de organizare ale Ministerului de Domenii să nu fie nu numai nevotate, dar nici chiar discutate, este aceea că miniștrii cari le-au prezentat nu au fost prea mult interesați de viitorul acestor organizații, întru cît ei nu au fost recrutați dintre specialiștii acestui minister, așa că le-a fost greu să pătrundă secretele specialităților ce compun acest vast minister, în scurtul timp cît au avut conducerea lui; — apoi desin-

teresarea ce fie-care a pus, a fost și mai mare în a organiza Ministerul Domeniilor, știind că din momentul ce nu va mai fi ministru, nici un interes nu'l mai lega de acest departament.

Cu totul alt-fel însă s'au petrecut lucrurile la celelalte departamente, unde titularii fiind dintre specialiștii respectivului minister, miniștrii aveau interes să'l organizeze și să pună organizarea pe baze solide, cum și să asigure poziția funcționarilor din departamentul respectiv, căci prin cele mai multe trepte deja chiar trecuse și mai ales când știa că dacă într-o zi nu va mai fi ministru, va fi însă funcționar superior în acel departament.

Ast-fel miniștrii de război au organizat bine acel departament, întru cît titularii lui, au fost tot-d'auna recrutați dintre militarii de gradele cele mai superioare, cari aveau interes a organiza bine acel departament știind că, după ce nu vor mai fi miniștri, vor rămîne funcționarii superiori în acel departament și deci era natural să'și îngrijească de viitorul lor. Pe de altă parte cunoșteau în destul greutate și exigențele traiului, pentru fie-care grad prin care deja trecuse.

Legea învățămîntului secundar din 1898, a fost făcută de d-l Haret, ministrul instrucțiunii publice, care fiind profesor universitar, a avut interes să asigure bine poziția corpului profesoral universitar, dintre cari chiar d-sa făcea parte, știind că va continua să beneficieze de avantajele acestei legi, după plecarea sa de la minister.

Legea corpului tehnic al Ministerului lucrărilor publice, legile organice ale justiției și modificările lor ulterioare au fost tot-d'auna făcute numai de miniștri specialiști, căci cine cunoștea mai bine aceste specialități, și cine ar fi putut să le organizeze mai perfect, de cît însăși specialiștii lor cei mai eminenți.

Nu tot ast-fel s'au petrecut lucrurile cu organizarea ministerului de Domenii, căci aci funcționarii cei mai superiori, cari au fost consultați la alcătuirea proiectului de organizare, și-au rezervat tot-d'auna numai pe seama lor *partea leului*.

În adevăr, dacă vom observa tabela de salarii, a actualului proiect de lege vom găsi că șefii de serviciu și-au

propus câte 50, sau 150 lei sporuri de lefi lunare peste cele existente. Aceste adaose le-au introdus, prin schimbarea titlurilor *de șef de serviciu* în loc de șef de secțiune; — inspectorii de cl. I ai diferitelor servicii, cari primeau câte 700 lei lunar, își vor schimba titlul funcțiunii în «*inspectori generali*», așa că profitând de această schimbare, li se adaogă încă câte 100 lei lunar și câte 200 lei lunar spese.

Ca să împace și pe inspectorii silvicilor ce primesc în prezent câte 500 sau 600 lei salarii lunare, li s'au prevăzut câte 200 lei iarăși spese lunare, indiferent de locul unde ar face serviciu: central sau exterior. Nu trebuie uitat că în trecut aceste spese se acordaū numai celor din serviciul exterior, în vederea transporturilor ce erau obligați a face.

Acum vedem că se propun a se acorda și celor din serviciul interior! Pentru ce aceasta?

Aici cred că este locul să întrebuițăm cuvintele valorosului și prea stimatului d-n Inspector silvic I. P. Chihaiu:

«Credința mea, din care nimeni nu mă poate scoate este cea că omul mare, omul sus pus, trebuie să aibă grijă de cel mic, cu riscul de a se neglije materialicește vorbind, pe sine însuși.

«Când cel de sus, îngrijesc mai întâiu de dînsul, neglijînd restul, încetează de a fi mare în adevăratul înțeles «al cuvîntului, după mine, sînt chiar mai puțin de cît mic!»¹⁾.

În schimb se micșorează lefii nenorociților brigadierii silvicilor de cl. I și II-a, cari deja erau foarte mici, comparativ cu serviciile ce fac și comparativ cu colegii lor din Austria și din Franca.

* * *

Pentru a se putea ameliora pozițiunea personalului silvic al Statului, fără a provoca desequilibrarea bugetului propun:

I. Desființarea serviciului de ingineri botarnici de la Ministerul domeniilor și încredințarea atribuțiunilor sale serviciului silvic al Statului, adăogîndu-se bugetul serviciului botărnicilor la acel silvic.

Din desființarea acestui serviciu ar resulta următoarele avantaje:

1) Revista pădurilor din Februarie 1899.

1. Ministerul Domeniilor în loc să aibe la dispoziția sa numai 11 ingineri hotarnici, cîți are în present, va avea deocamdată 45, atîția cîți sînt în serviciul silvic al Statului și în scurt timp va avea cel puțin 100, așa că consecința va fi că lucrările de hotărnicie se vor efectua foarte repede, admitînd că dacă s'ar prevedea un adaos de salarii silvicultorilor ce posedă titlul de inginer hotarnic, s'ar stabili un stimulent puternic pentru silvicultorii ce nu posedă acest titlu și pe lingă cei 45 existenți, se vor prepara de sigur și restul, în cit fără îndoială după 2—3 ani majoritatea silviculturilor va obține acest titlu, pentru că cunoștințele specialității deja le posedă *aprofundo*.

2. Afară de aceasta cel mai mare avantajiu ar fi acela că în schimbul sporului de salariu, fie-care silvicultor urmînd a se prepara solid pentru a putea trece examenul de inginer hotarnic, va deveni forte chiar pentru specialitatea sa de silvicultor și atunci Ministerul domeniilor va compta pe agenții silvici mult mai solizi, — aproape îndoit mai forți de cit în cazul de a nu trece acest examen riguros, la care s'ar supune singurî, știind că i așteaptă un spor de salarii.

3. Că din suma cu care se plătește actualul serviciu de hotărnicie al Statului, chiar dacă s'ar acorda un spor pentru silvicultorii ce posedă acest titlu, totuși s'ar realiza o economie, întru cit sporul adăogat nu ar putea depăși sumele actuale cheltuite cu serviciul inginerilor hotarnici.

4. Ca punct culminant al tuturilor acestora trebuie să recunoaștem că chiar în present nu se face o hotărnicie de imobile ale Statului, sau chiar o simplă ridicare în plan, a unui bun mic al Statului fără concursul silvicultorului local, care în cele mai multe cazuri, perde cu inginerul hotarnic tot atîta timp cit și acesta, spre a i da toate informațiunile de care va avea necesitate.

Credem deci că este drept și mai nimerit pentru Stat ca în loc să piarză vreme doui funcționari superiori din acelaș minister, pentru una și aceeași lucrare, este mai bine a perde vreme numai un singur funcționar, anume cel local (silvicultorul), care și într'un cas și cel-alt este promotorul principal, iar Statul va fi dispensat de a mai plăti spese de transport inginerului hotarnic, deosebit de diurne,

permise de călătorie pe căile ferate etc. etc. în cazul cînd acesta ar fi altul de cît silvicultorul local, care de fapt nu se mai deranjiază cu calea ferată, aflîndu-se deja în localitate.

În afară de acestea ar mai rezulta și avantajul material pentru Stat de a încasa sumele ce s'ar depune ca taxă de aspiranții la titlul de ingineri hotarnici.

Apoi lucrul cel mai important care să împotrivesce silvicultorilor ce nu sunt și ingineri hotarnici este următorul :

După art. 17 din Codul silvic în vigoare, pădurile particulare spre a fi supuse regimului silvic, trebuie a avea *planul și hotărnicia pădurei*, iar după art. 4 din codul silvic, pădurile supuse regimului silvic, nu se pot exploata de cît după un amenajament decretat, făcut de o comisiune specială, compusă din trei agenți silvici direcți ai Statului. Dar pentru ce se pretinde hotărnicia și planul numai la pădurile particulare nu și la acelea care aparțin Statului ?

Dacă o pădure particulară este ținută să aibe hotărnicie,—cu atît mai mult pentru o pădure a Statului, 'i ar fi impus chiar să aibe hotărnicia, recunoscută prin justiție spre a nu se face amenajamente ilusorii, ca cele actuale, care se pot anula prin justiție, la prima înfățișare, lucru care a fost deja demonstrat de subsemnatul prin articolul publicat la pag. 328 din «Revista pădurilor» pe anul 1897, cînd s'a propus să se legifereze ca :

«In viitor nici o amenajare de păduri să nu se mai facă de cît după îndeplinirea formalităților prescrise de regulamentul hotărnicilor cu privire la respectiva proprietate» lucru care ar trebui introdus în actuala lege organică a ministerului Domeniilor, pentru-că în spiritul actului cod silvic silvicultorul este ținut să fie inginer hotarnic, căci dacă din cei trei membrii ce compun comisia de amenajare nici unul nu este inginer hotarnic și dacă formalitățile hotărniciei nu sunt îndeplinite, cînd se procedează la o amenajare, amenajamentul decretat nu însemnează nimic.

II. Reducerea la jumătate a numărului pădurarilor și ameliorarea pozițiunii acestor nenorociți agenți silvici, cum și a brigadierilor silvici, ridicîndu-i la rangul colegilor lor din alte State mai civilizate ca Austria și Franța

III. Scoaterea din budget a forestierului angajat cu

contract și plățirea lui din fondul de punere în valoare, așa precum s'a procedat pînă în anul curent.

IV. Suprimarea posturilor din corpul silvic al Statului, care într'un timp determinat, vor deveni vacante prin trecere la pensie sau în orî ce alt mod.

V. Acordarea dreptului de a se trece silviculorî provisoriu sau chiar definitiv în alte servicii, care ar deveni vacante fie din Ministerul Domeniilor, fie din alte ministere, unde gradul cunoștințelor lor ar fi suficiente pentru îndeplinirea serviciilor.

Această dispozițiune este adoptată de art. 18 al decretului frances de la 14 Ianuarie 1888. în cuprinderea «cu asentimentul Ministerului și după avisul serviciilor competente, permutațiunile pot a se efectua între funcționarii administrației centrale al ministerului de agricultură și aceea al serviciilor atașate la acest minister sau ale administrațiunilor centrale ale altor ministere permutatul nu poate intra la Ministerul de agricultură într'o funcțiune superioară aceleia a funcționarului cu care el schimbă pozițiunea».

VI. Desființarea serviciului pescăriilor, iar budgetul respectiv să servească la echilibrarea bugetului serviciului silvic.

În cazul acesta și cel citat la No. I, să se readucă în corpul silvic, agenții de la serviciul pescăriilor și al hotărniciiilor, care au fost recrutați dintre silviculorî, dându-li-se gradele pe care le merită în acest corp, iar cei-l'alți funcționarii de la acele servicii, care vor rămîne disponibili să fie trecuți în alte servicii în condițiile determinate sub No. V al. 1 de mai sus.

VII. Adoptarea pentru personalul silvic al Statului, a salariilor, speselor, diurnelor și suplimentelor, propuse de repausatul profesor N. R. Daniilescu, prin tabloul care este reprodus la începutul acestui memoriu.

VIII. Să se acorde brigadierilor și pădurarilor silvici aceleași drepturi care sunt conferite gendarmeriei rurale prin art. 45 din legea gendarmeriei rurale, cu privire la pensiuă.

IX. Înainte de a încheia prezentul memoriu voi arăta că sistemul de plată al salariilor tuturor funcționarilor din Ro-

minia este foarte defectuos și neechitabil, căci unii funcționarii de la unele servicii, sunt plătiți de două trei ori mai bine de cât alții din alte servicii, pe când anii de studiu și gradul cunoștințelor lor, sunt poate tot aceleași, de aceea propun a se adopta ca în Austria o tabelă generală care să fixeze salariile :

După anii de studiu și după vechime. Așa de exemplu: 1. Ori-care aspirant care posedă patru clase primare să aibă dreptul să fie primit cu *atita* salariu pe lună și după câte 5 ani de serviciu să 'i se adauge încă câte *atita* așa că pînă la împlinirea termenului de 30 ani să nu poată ajunge de cît pînă la suma de pe lună.

2. Toți care posedă 4 clase secundare, de ori-ce categorie, vor fi primiți și vor avea dreptul să avanseze pînă la în intervalul de 30 ani, cu gradație de câte . . . lei lunar din 5 în 5 ani, pentru intervalele pînă la 15 ani, presupunîndu-se că în intervalul de 15 ani ar obține deja o avansare.

3. Toți care posedă bacalaureatul sau vor proba cu acte valabile, că au făcut 7 ani de studii secundare de ori-ce natură, vor fi primiți în serviciile publice cu . . . și . . . (aceeași normă ca mai sus).

4. Toți aspiranții cari vor avea studii superioare celor 7 clase de studii secundare, probînd cu acte valabile studiile lor, vor fi primiți în serviciu cu câte *atita* pe lună și vor avea dreptul la . . . (Idem ca mai sus).

Acei cari vor avea studii de doctorate, adică în afară de licențele obținute în România avînd studii și mai superioare, sau acei cari pe lîngă absolvirea școalelor superioare din țară în ori-care specialitate vor mai fi urmat și în streinătate studii și mai superioare, sau acei cari vor poseda două sau mai multe titluri diferite de studii superioare, vor fi retribuiți de la început, pe lună cu câte . . . lei, avînd dreptul să avanseze pînă la . . . în intervalul de 30 ani cu gradație de câte *atitca* lei după fie care 5 ani, pentru primit 15 ani, admișînd ca în acest interval n'ar fi obținut vre-o avansare de grad.

Din toate cele expuse rezultă că pentru a se putea spera că corpul silvic al Statului, să fie la înălțimea misiunii lui, trebuie bine retribuit spre a se putea recruta

personalul cu studii anterioare solide și apoi a urma școalele de silvicultură în condițiile cerute de toate școalele superioare din streinătate și chiar din România.

Din parte-mi, care am dat semnalul prin articolul «Comparațiune între școalele de silvicultură române cu cele din «streinătate», publicat în *Revista Pădurilor*, din luna Noembrie 1896, în urma căruia am văzut cu o adincă mulțumire că propunerile din acel articol au fost introduse în legea pentru învățământul profesional, promulgată în 1899 în art. 21 și art. 26, m'ași crede prea fericit dacă prin cele citate ași putea contribui întru ceva la ameliorarea poziției personalului acestui valoros corp, care a avut o soartă atât de încercată în țară noastră.

B. D. Neagoe

Ing. ner silvic și hotarnic

REGULAMENT ¹⁾

privitor la arendarea pe proprietățile Statului a dreptului de vânătoare prin *permise*, deosebit de arendarea licitativă.

Art. I. Dreptul de vânătoare pe proprietățile Statului se poate acorda și prin «*permise*» deosebit de arendarea licitativă.

Art. II. Purtătorii de permisuri nu pot vâna de câț și fiare sălbatice și stricătoare, epuri, pasări trecătoare și pasări de baltă, exceptînd bătlanul alb.

Art. III. Permisurile de vânătoare nu se pot elibera de cît pe timp de 3 (trei) sau 6 (șase) luni și numai pentru o proprietate determinată.

Termenul acordat pentru permis, curge din ziua eliberării lui.

Art. IV. Permisurile de vânătoare se vor elibera de Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, numai în urma unei cereri făcute de amator, la care se va anexa una coală timbrată de un leu, pe care se va scrie permisul.

1) Publicat în «Monitorul Oficial» No. 214 din 22 Dec. 1899. Decretat în urma raportului Ministerului de agricultură sub No. 97.481/99 și pe baza jurnalului Consiliului de miniștri No. 1a, de la 1 Decembrie, 1899.

Art. V. Liberarea permiselor de vânătoare se face în schimbul plății sumelor următoare:

a) Pentru un permis pe trei luni, la cîmpie și podgorie, se va plăti 20 lei, iar pentru șase luni se va plăti 35 lei.

b) Pentru un permis pe trei luni la munte, se va plăti 15 lei, iar pentru șase luni se va plăti 25 lei.

Plata se va face cu anticipare, anexîndu-se la petițiune recipisa de consemnarea sumei respective.

Purtătorul permisului va plăti ori-ce taxă de timbru și înregistrare.

Art. VI. Purtătorii de permisuri care vor dovedi prin procese-verbale emenate de la agenții silvici că în cursul unui an au ucis pe proprietățile Statului 10 lupi, rîși sau vulpi, vor avea dreptul la un permis gratuit pe timp de trei luni, plătiind numai timbrele și taxele de înregistrare.

Art. VII. Permisul de vânătoare este personal și nu se poate ceda sau împrumuta altei persoane, sub pedeapsă de anulare; iar persoana care va vîna cu un permis strein, va fi dată judecării, conform legii poliției vînatului.

Titularul permisului cedat sau împrumutat altei persoane, pierde valoarea permisului și dreptul de a cere alt permis în timp de două ani de zile.

Permisul de vânătoare va fi semnat de titular, dator fiind a-și reproduce semnătura la cererea agenților în drept.

Art. VIII. În termen de 10 zile maximum după expirarea timpului acordat prin permise, titularul este dator a înainta permisul Ministerului domeniilor spre anulare. Contravenitorii vor pierde dreptul de a cere alte permisuri în timp de 6 luni.

Art. IX. Permise de vânătoare se vor refuza:

a) Minorilor, b) braconierilor recunoscuți, c) delinquenților de vânătoare, d) persoanelor infamante.

Art. X. Purtătorul permisului de vânătoare este dator a respecta în totul dispozițiunile legii și regulamentului poliției vînatului, publicate în *Monitorul Oficial* No. 71/99, precum și ori-ce dispozițiune s'ar lua de Ministerul domeniilor în interesul conservării și înmulțirii vînatului.

În cas de abateri constatate în mod legal, contravenienții vor fi dași judecării, perzînd și dreptul acordat prin permis.

Art. XI. La Ministerul domeniilor se va ține un registru pentru permisele de vânătoare acordate, notîndu-se în el cu scrupulositate toate contravențiunile la prescripțiunile regulamentului de față.

Art. XII și cel din urmă, Ministrul nostru, secretar de Stat la departamentul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui decret.

Dat în București, la 15 Decembre 1899,

CAROL.

Ministrul agriculturii, industriei, comerțului
și domeniilor

N. Flevea.

No. 4.636.

INFORMAȚIUNI

Comitetul de administrație al societății «Progresul Silvic», în ședința de la 5 Februarie a. c., a hotărît ca anul acesta să se țină trei conferințe, în zilele de 26 Februarie, 4 și 11 Martie.

Subiectele ce se vor trata sînt :

1. În ziua de 26 Februarie a. c., d-l *Ernest Gheorghiu*, sub-inspector silvic, va expune: *Mijloacele stîrpirii animalelor stricătoare și a braconajului, în România.*

2. În ziua de 4 Martie a. c., d-l *Ilie Păunescu*, profesor la școala de silvicultură, va trata despre: *Taninul conținut în coaja diferitelor varietăți de stejar și a altor esențe forestiere din România.*

3. În ziua de 11 Martie a. c., d-l *Petre Antonescu*, sub-inspector silvic, va vorbi: despre *Torenși în general și în special despre torenși din Valca Topologului.*

Conferințele se vor ține în zilele indicate, la orele 8¹/₂ seara, la sediul societății, la Administrația Domeniului Coroanei, str. Știrbey-Vodă, No. 3.

Prin decizia ministerială de la 7 Februarie a. c., d-l *D. G. Many*, secretarul Ministerului de Domenii, este însărcinat cu alcătuirea Regulamentelor pentru punerea în func-

fiune a serviciilor Ministerului, după noul proiect de organizare și cu adunarea elementelor necesare, pentru începerea unei anchete economice, lucrări urgente, cari necesitează timp și deplasări.

Tot cu această dată s'au dat următoarele delegațiuni:

D-1 *D. Patrușiu*, inspector silvic dirigit, va îndeplini prin delegațiune, funcțiunea de secretar general al Ministerului, cu toate atribuțiunile rezultând din alte decizii ministeriale;

D-1 *I. Istrale*, șeful serviciului apelor, va îndeplini în acelaș timp, prin delegațiune, însărcinarea de director general al domeniilor și pădurilor Statului, cu toate atribuțiunile, rezultând din alte decizii ministeriale; iar

D-1 *Th. Galleriu*, inspector silvic, șeful serviciului, este însărcinat cu dirijarea și rezolvarea tuturor afacerilor silvice, cum și a încuviința și a autoriza, în numele Ministrului cheltuielile relative la acel serviciu, în limitele creditelor ce sînt deschise prin bugetul Ministerului, conformîndu-se dispozițiunilor legii comptabilității generale a Statului.

In ședința de la 5 Februarie, comitetul a proclamat ca membru activ al societății pe d-1 *Mihail Eustatiu*, mare proprietar, care tot-odată a bine-voit a abona la «*Revista pădurilor*» și școala din comuna Ciulnița-Călugărița, instalată azi în un frumos local construit cu cheltuiala D-sale.

D-1 *Gh. Moșune* șeful ocolului Hirșova a fost mutat la ocolul Călărași; iar D-1 *V. Pleșan*, șeful ocolului Cernavodă, a fost însărcinat să gireze și ocolu Hirșova.

Ministerul Domeniilor a publicat în un volum de 588 pagini, o dare de seamă asupra «*Pepinierilor și Plantațiilor*», care lucrare se va distribui și tuturor silvicultorilor Statului.

Pînă la 15 Februarie, aș mai plătit complect cotizațiile și abonamentele, următoarele persoane:

Membrii: Angelin Al., Antoniu Gh., Davidescu Fl., Dobrescu D., Dumitrescu Th., Gheorghiu Ernest, Manolescu C. R., Virnav V., adică în total 40, din 190; iar D-l Eustadiade Mihail, a plătit pe anul 1900.

Abonați: Alinănișteanu C., Comăncanu C., Socolescu I., Grumăzescu H., în total 19 din 60; iar D-l Eustadiade Mihail, a plătit un abonament pe 1900 pentru școala din comuna Ciulnița-Eustadiade.

CLIMA LUNEI IANUARIE 1900 st. n.

la BUCUREȘTI-FILARET

Mult mai puțin friguroasă ca prima lună a iernii în care ne aflăm; luna Ianuarie a fost caracterizată printr-o mare cantitate de zăpadă a cărei grosime totală a format un strat de un metru. Zăpada a fost viscolită foarte mult de crivașul puternic din câte-va zile din prima și doua decadă a sa.

Temperatura mijlocie — 2°3 este cu un grad și jumătate mai ridicată, ca valoarea sa normală. Începînd cu 2 zile puțin friguroase, timp călduros a fost în prima decadă de la 3—7. Oporă friguroasă foarte bine simțită a început odată cu zăpada ce a căzut la 8. Frigul s'a menținut astfel pînă la 18. Mijlocia temperaturii acestei perioade friguroase — 7°3 este cu 3 grade mai coborîtă ca normala ei corespunzătoare. În zilele de 19 și 20 timpul s'a încălzit mult. În decada a treia primele 4 zile au fost friguroase, de la 22 și 23 înghețul s'a menținut toată ziua. De la 25 înainte timpul se încălzește simțitor și presiunile se mențin joase. Luna Ianuarie se termină cu un timp călduros și frumos în ultimele ei zile.

Cea mai coborîtă temperatură din cursul lunii a fost — 14°2 la 17, iar cea mai ridicată — 9°5 la 30. Zile de îngheț au fost 26, din care 14 zile de iarnă. Cerul a fost în cea mai mare parte acoperit și soarele a strălucit foarte puțin. În 24 zile cerul a fost cu totul acoperit. Precipitațiunile abundente și ceața frecventă au făcut ca atmosfera să fie foarte umedă în tot cursul lunii. Vîntul dominant a fost de la NE. El a bătut foarte tare în două rînduri, coprinzînd zilele de 8, 9, 13 și 14. Presiunile atmosferice au fost în general mai coborîte ca de obicei, mai ales în ultima decadă.

Cantitatea totală de apă căzută, 82 milimetri, este de două ori mai mare ca cantitatea normală.

În general toată această apă a provenit din zăpadă. La 8, 26 și 31 a plouat bineșor. Solul a fost acoperit cu zăpadă în tot cursul lunii, Chiciură a fost în 6 zile, ceață în 13 zile. De la 8—13 a fost poleiu. În ziua de 14 la amiază a fost un slab cutremur de pămînt.

Institutul Meteorologic

CONFERINȚELE SILVICE ¹⁾

Domnilor și scumpul colegi,

Sînt vesel că și în acest an ve văd adunați în mare număr, aci unde de șapte ani s'au ținut de Domniii membrii, așa de multe conferințe instructive.

Prezența noastră în această sală, e o dovadă vie, de neclintita bună-voință a Maiestăței Sale Regelui, pentru Societatea noastră, și 'I sîntem toți adînc recunoscători, pentru înalta ocrotire ce ne acordă.

În acest an mai ales, în care din toate părțile se caută resurse noi, pentru a ajuta bogata și frumoasa noastră țară să iasă din greutățile ce cunoaștem cu toții, studiile private la pădurile noastre, au o însemnătate deosebită.

Aveți Domnilor membri programa celor trei conferințe ce se vor ține și la care nu mă îndoesc că veți asista cu interes.

Dau cuvîntul Domnului Sub-inspector silvic Ernest Gheorghiu, care ne va vorbi despre : Mijloacele stîrpirei animalelor stricătoare și a braconajului în România.

¹⁾ Această cuvîntare a fost rostită la societatea noastră, în ziua de 26 Februarie a. e., de d. I. Kalinderu, Președintele societății, cu ocaziunea deschiderii conferințelor din acest an.

CONFERINȚA

asupra

STÎRPIREI FIARELOR STRICĂTOARE ȘI BRACONAJULUI

IN ROMANIA

*ținută în sala Administrației Domeniului Coroanei în
zina de 26 Februarie 1900*

*Domnule Ministru,
Domnule Președinte,
Doamnelor și Domnilor,*

Ca silvicultor și ca vânător, îndemnat pe de-o parte de apelul iubitului nostru Președinte, iar pe de alta, de delegațiunea ce am avut de la onor. Minister de Domenii, relativ la stîrpirea animalelor stricătoare și a braconajului în România, am găsit oportun și de datorie chiar, să țin o cuvîntare asupra acestei însemnate chestiuni, avînd credința că, glasul meu, care nu este de cît ecoul dorinței generale va găsi răsunet în inimile celor ce conduc destinele țării pentru un bine obștesc.

În România, fiarele stricătoare, înmulțindu-se peste măsură, pe lângă c'aî nimicil aproape vinatul folositor, dar au devenit un adevărat flagel pentru țară, distrugînd animalele domestice pe o scară întinsă, lovind ast-fel, principalmente în existența sătenilor, a căror avere de multe ori, nu este de cît vita din bălătura casei.

În mod nu mai puțin păgubitor avuției generale a țării a contribuit și braconajul vinatului, căci, D-nule Ministru, și onor. Adunare, vinatul folositor în țările din Occidentul Europei, formează un izvor de bogăție și cu milioanele se înscriu în budget cifrele provenite din acest însemnat articol.

Mal înainte de a intra în studiul chestiunei, cred trebuitor a face un mic istoric asupra lazelor prin care a trecut vînă-

toarea, din timpurile primitive, pînă astăzi, după care va urma studiul mijloacelor de stîrpire a animalelor stricătoare și a braconajului, iar în urmă, vom descri pe scurt defectele legii poliției vînatului și modificările pe care le cred absolut necesare.

Omul fiind gol la început, nepunîndu-și procura îmbrăcămîntea și hrana de cît prin luptă, căci ceea-ce găsea cu ușurință îi era neîndestulător pentru traiu, a trebuit ca inteligența lui să se lumineze, și să-l îndrumeze în cătarea trebuinciosului.

Firea și nevoia l'au împins către vîntoare, această pa-timă, așa de folositoare societății, este cea mai înrădăcinată, mai veche și mai nobilă, dintre pasiunile omenești, „*fiind o aplicare firească a omului*“, veche ca și dînsul, după cum ne spune marele naturalist Buffon.

Toate scrierile vechi ne povestesc, cum popoarele an-tice iubeau vîntoarea, care împreună cu războiul formau cea mai de căpîtenie petrecere ; ea fiind înnăscută în om, s'a perpetuat pînă astăzi, și va merge ca moștenire în veș-nicie cît va fi el, în curmezișul noianului de veacuri.

Nu voiesc a mă avînta se fac un larg istoric asupra vîntoarei din vremele vechi pînă acum, căci timpul ce mi s'a dăruit este prea scurt, și nici scopul cuvîntării, nu este acesta.

Voi începe cu prima epocă, cînd dreptul de vînat aparținea tuturilor, fără nici o rezervă, atunci ori-cine putea să vineze unde voia, ce-l plăcea și ori cînd, fără nici o con-siderațiune.

Incetul cu incetul, acest drept neîarmurit s'a mărginit în prima linie din *pricina ocupațiunii pămîntului*. cînd s'a născut dreptul de proprietate, așa că, proprietarul care nu putea suferi distrugerea recoltelor pe pămîntul ocupat, a oprit vînatul pe locul său, iar în a 2-a linie din cauză că biruitorii în războaie își opreau pe seama lor acest

drept, asupra pământurilor cucerite, pe care le împărțea ostașilor războinicilor.

Popoarele antice, între care Romanii și Grecii, aveau mari vânători și iubeau vânătoarea la culme ca și războiul.

Așa *Horățiu* în scrierile lui ne spune: «*că vânătoarea era onorată mai presus de toate. și că vânătorul e o inimă aleasă, un suflet nobil, în care un foc sacru arde neîncetat.*

În vechime, începând cu Romanii, vedem vânătoarea liberă în mod absolut, așa că fie-care putea să vâneze ori-când, ori-ce animal și pe ori-ce proprietate, găsindu-se însă o singură *restricțiune*, aceea de a putea fie-care să-și apere câmpul său cu recolte, pentru a nu fi distruse.

În evul mediu (epoca feudalității), dreptul de vânătoare aparținea numai seniorilor, bogaților și puternicilor; aceasta era perioada de plăcere și de privilegiu al celor de sus, clasa de jos n'avea absolut nici un drept. Vînatul și războiul formau unicele ocupațiuni ale nobililor, singurii în drept de a vâna; cine nu intrunea această calitate și s'ar fi prins vâbind, plătea scump îndrăzneala, une-ori chiar cu viața.

Dreptul de vânătoare, devine din ce în ce mai limitat, chiar pentru proprietar, până ce în urmă, fu ridicat cu desăvârșire, și considerat ca aparținând numai seniorilor.

Ast-fel constatăm din diferitele scrieri, cum că, în *perioada feudalismului*, vânătoarea era pretutindeni răspândită și exercitată cu o nemărginită pasiune între cei puternici, cari mai tot-d'a-una erau la vînat; nobilii aveau echipe strălucite de vânătoare, compuse din droaie de cini și cu personal numeros și instruit în această artă, care 'și avea legi speciale și regule precize.

Vânătorile în perioada feudalității, nu se asemănau cu cele de astăzi la noi; ele erau splendide petreceri ale ambelor sexe, cavalerii îmbrăcați în haine strălucitoare și dame în costume bogate călărind pe cai aprigi, într'un amestec

plăcut, se duceau la vînat, înpărtăşînd de-opotrivă farmecul petrecerei.

Trecînd la perioada modernă care se începe cu data revoluşiei franceze 1789, găsim că, dreptul de vînatore exclusiv, pe care îl aveau seniorii în trecut, căzu de o dată cu cele alte drepturi ale feudalităţii, consintîndu-se principiul proprietăţii, în virtutea căruia, proprietarul unui loc avea, pe lîngă dreptul asupra fondului şi pe cel al vînatului allător pe el.

Ast-fel dreptul seniorial se schimbă radical, devenind un atribut al proprietăţii.

Terminînd cu istoricul vînatorei în genere, în decursul celor 3 mari epoci pînă astăzi, voi începe cu descrierea vînatorei la noi.

În România, vînatoreea a fost exercitată de către unii din Domnii ţarei cu multă plăcere; ei făceau vînatorei frumoase şi sgomotoase, cu un norod întreg, cheltuind sume mari de bani.

Ast-fel găsim în lucrarea „*Descrierea Moldovei*”, partea II, făcută de Principele Demitrie Cantemir, că din cauza marelui număr de fiare stricătoare, se hotărîse anumite zile mari de sărbătoare însemnate, când era sorocit a se face de Domnie mari vînatorei, la care trebuia a lua parte toate breslele, alît puşcaşii cei buni fie dintre boierii, ostaşii sau alte clase, cit şi gonacii numeroşii, pînă la cite-va mii din toate satele vecine, acordîndu-se şi premit, numite *bacşişuri* şi anume: pentru un lup 2 taleri sau 6 lei, pentru o vulpe 60 aspre (1 leu), pentru un mistreţ 1 taler, iar pentru un urs 1 galben.

Tradişunile şi cîntecile noastre populare ne arată destul de exact, cum vînatoreea era la strămoşii noştri o pasiune înflăcărată.

Cu privire la România, nu găsim nici o măsură legală.

În privința vânătoarei, înainte de 1868, când prin *Legea «Polizei Rurale»*, art. 102, se citează că necesar este o legiferare a dreptului de vânătoare, care se prevădă mai în larg condițiunile exercițiului acestui drept.

În anul 1886, s'a depus proiectul de „*legea poliției vînatului*“ pe biroul Corpurilor legiuitoare, care a fost aminat neîncetat, spre a se studia mai bine, pînă în 1891, cînd s'a votat de Cameră în ședința de la 4 Februarie, iar de Senat la 20 Iunie acelaș an, promulgîndu-se prin înaltul decret regal No. 2860 din 29 Oct. și publicat prin *Monit. Of.* No. 170 de la 2 Noembrie 1891.

Înainte de punerea în aplicare a acestei legi, vînatorea era slobodă fără nici o restricțiune. Ori-cine voia, putea vîna în ori-ce timp, pe ori-ce proprietate, ori-ce fel de animale, cauză care în primul rang a determinat împușinarea vînatului util la noi, la care se adăoga și înmulțirea animalelor stricătoare. În chipul acesta chiar dreptul de proprietate a fost desconsiderat, căci nici culturile nu erau cruțate, ci călcate în toate sensurile de vîntori și cîni.

Pe de altă parte, cînd s'a pus în aplicare legea poliției vînatului, dîndu-se ordine foarte severe, prin care se interzice dreptul de a face vîntori, chiar agenților silvicilor, a determinat, într'o perioadă de 10 ani aproape, înmulțirea peste măsură, mai ales a lupilor, mistreților, vulpilor și chiar a rîșului care a distrus, dimpreună cu braconierii, aproape tot vînatul util.

Ast-fel, cerbul, fala Carpaților, și căpriorul, podoaba frumoșilor noștri codri, astăzi se mai găsesc într'un număr de tot restrîns, cînd constatat este, că, cu cite-va decenii în urmă, acest frumos vînat abunda la noi.

Cercetînd cauza acestei uimitoare împușinări, o poate afla ori-cine că ea provine din cauza braconajului exercitat peste măsură, mai ales de populația rurală și din partea animalelor stricătoare, în primul rang, enumerînd pe *lup*

și pe *ris*, care amîndoi înmulțindu-se, a decimat acest vînat — mai ales pe timp de zăpadă mare, cînd se formează la suprafață o crustă groasă. În urma repetatelor desghețuri în timpul zilelor cu soare și înghețuri în nopțile geroase, așa că cerbul și căpriorul, avînd picioare bătoase, tari și ascuțite la copită, în salturile lor, sparg coaja, se afundă și se rod la fluierile picioarelor, pînă ce în urmă se rănesc. Rănile devin sîngerînde și dureroase, împedecîndu-le a fugi și a se scăpa de urmărirea fiarelor: *lup*, *ris*. etc., cari le mînlîncă de vii, căci ele avînd greutatea mai mică și o membrană între degetele lăbilor, nu se cufundă și pot alerga cu repeziciune; — *atît personal și alți colegi am constatat acest lucru în munții Vilcei, și în cei ai districtului Neamț*, unde numeroasele schelete ce se găsesc prin păduri, adevăresc expunerile mele, de alt-fel cunoscute tuturor vîntătorilor.

Nu mai puține ravaje au făcut în vînatul cu pene, vulpea, jderul, pisica sălbatică și pasările răpitoare, între cari: ulii și ciorile, acestea din urmă au devenit un flagel prin numărul lor considerabil.

Cocoșul mare și mic de munte, irunca, potîrnichea și alt vînat util, cu pene, s'a împulșit la ultima expresie, grație acestor dușmani ai lor, care le face o luptă de moarte, distrugîndu-le ouale, puii și chiar indivizii adulți.

Revenind la fiarele mari stricătoare, pentru ca Onorata Adunare să aibă o idee despre modul ingenios cum ele știu prinde prada lor, voi arăta că: *risul* (*Felix Lynx*), se urcă cu o agilitate extra-ordinară pe arbori, se pune la pîndă pe o cracă d'asupra potecii saŭ hățașului pe care obișnuiește a trece vînatul lui favorit: „*Căpriorul*“; dintr'un salt de fulger, îl sare în spinare, îl doboară la pămînt, iar victima sbătîndu-se și răcnind de moarte, se vede sfîșiată de vie. *Lupu*, cel mai grozav dușman atît al animalelor de pădure, cît și a celor domestice, sîngeros și nesățios la esces, adese-

ori nu se mulțumește cu o singură pradă, ci rupe și omoară tot ce poate prinde. El este un adevărat flagel pentru cerb, căprior și pentru vitele domestice. Fugaciū neîntrecut, viclean și lacom, vinează nelncetat cînd în pădure, cînd la sate; pe cerb și căprior îl gonește ca copoiul, alții se ațin în trecătoarea lor bine cunoscută unde animalul surprins, strimtorat cu dibăcie, se vede rupt în bucăți; vitele domestice, fie cele ce se găsesc prin păduri la pășunat, fie prin islazele de la marginea pădurilor, fie în fine, prin ocoalele de pe lingă casele de locuință ale sătenilor, le cad prada lor.

Pină aci am văzut care sint animalele stricătoare din țară și cum ele constitue un adevărat flagel; pentru a putea încredința mai bine despre enormele pagubi ce suferă avuția națională din partea lor, voi aduce mărturie cite-va date statistice, pe care le-am găsit culese și publicate în scrierile talentatului și patriotului C. Negruzzi, fost director de statistică în Moldova, și care date s'aū extras după cataloagele visteriei acelei țări și anume pentru anii de la 1841 la 1845

	lupul mare	
Ast fel găsim în 1841	uciși	113
» 1842	»	198
» 1843	»	318 și 59 pul
» 1844	»	340 » 111 »
» 1845	»	<u>261</u> » <u>101</u> »
Total general	1230	271

După premiile ce se dau în acel timp se constată că s'a plătit de visterie 18.450 lei vechi pentru 1230 lupi mari, adică cite 15 lei vechi de cap, și 2032 lei vechi pentru 271 pul, ceea ce revine 7½ lei cap.

Iată și un mic calcul, pe care îl găsim în scrierile lui Ojobescu despre vinătoare, referindu se la statistica de mai sus, pentru a dovedi la ce sumă se urca folosul pentru țară prin uciderea acelor fiare :

Odobescu socotește că, într'o lună un lup ar mânca numai 2 oi, ceea ce revine 24 pe an (cifra în realitate prea modestă). Calculând a 20 lei valoarea unei oi, avem 480 lei pe an de lup ucis, sau pentru 1501 lupi, cifra de 720.400 lei — plus ceea ce strică fără a mânca, plus stricăciunile în vînat, plus stricăciunile cauzate de vulpi etc., ceea ce de sigur se urcă aproape la un milion.

Și se notăm, că de la 1845 pînă astăzi, numărul acestor fiare stricătoare a crescut mereu, parte grație reproducției lor extra-ordinare; iar parte, și în special pentru lup, prin adaosul ce a avut loc neîncetat, năvălind din Rusia haite numeroase iarna cînd Prutul foghiață, și ca mai mare probă despre grozava lor înmulțire, pe lingă stîrpirea vînatului util și nenumăratelor răpiri ce produc în vitele domestice din toată țară, ele au ajuns a amenința chiar siguranța publică.

Trebue neapărat să putem convinge mai sigur, cu date proaspete, pentru a nu mai fi loc la nici o îndoială, și de aceea este absolut necesar a se face o statistică generală în toată țara de vitele distruse (mîncate sau stricate) din toate comunele României. În acest sens, am intervenit chiar către onor. Ministru de Domenii.

Sînt sigur, că cifrele vor fi atît de mari și primejdia atît de amenințătoare, în cit față cu dovedirea ce se va aduce, nimeni nu va mai rămîne neconvins despre existența adevăratului flagel semnalat.

De alt-lei, multe din administrațiile comunale, raportează prefecturilor cazul, cerînd voie a face vînatul oficial, care de și se aprobă și se face, însă aproape tot-d'a-dna dau rezultate slabe săd nule, căci aceste vînatul de clacă, sînt rău organizate și rău conduse, așa că lupul și vulpea, animalele cele mai viclene scapă, la sigur.

Cît privesc pagubele pricinuite de mistreț ele devin din an în an mai mari pentru agricultură și pot cita localități numeroase, unde recoltele sătenilor sînt resturnate și căl-

cate de turme de porci sălbateci, pe cînd încă nici au ajuns la maturitate; așa voi cita în județul Neamț: *Bistrița, Garcina, Almașu*, și altele; în județul Bacău, *M-rea Cașinu, Bogdana, Helleiu*, etc., etc., pe care le-am avut în gestiune.

Unde mai punem că sinețele de prin păduri sînt în multe părți arate ca cu plugu, în cit 4—5 ani, rămîn absolut inproductive.

Iată dar un al doilea flagel, care bîntue în mod sărăcitor mai ales pe țaran, așa că în multe cazuri, el își vede munca lui din vară și hrăna unui an, distrusă într'o singură noapte, iar familia întreagă rămasă fără piinea de toate zilele.

Pînă aici, am vorbit numai de stricăciunile și pagurile pricinuite de fiarele stricătoare, acum, pentru a termina acest capitol, voi adăoga și pe cele provenite din *partea braconierilor*, cari distrug pe o scară întinsă vînatul folositor.

Mai întîiu voi spune că *braconierul este hoțul de vînat* acel ce vinează ziua sau noaptea ori-ce fel de vînat, care rentează, iar nu de plăcere, în ori-ce ano-timp, chiar în epeca de reproducție, și pe ori-ce proprietate, fără nici o învoire din partea proprietarilor distrugînd de multe ori progenituri întregi, cum e prinderea potîrnichei cu plasa.

Dacă'r vîna el numai fiare stricătoare, fie și pe proprietatea Statului, ar fi un mare bine; însă, din nefericire, braconierul nu vinează de cit vînatul care-l aduce un folos real, fie cu păr sau cu pene și care e cel ce se poate mîncă: căprior, iepure, potîrniche, etc.

Braconierul, ca și lupul, nesățios și stricător, nu ține nici o seamă de epoca de reproducție a vînatului, așa că produce un adevărat măcel.

Braconajul întins pe de o parte, iar pe de alta, înmulțirea peste măsură a fiarelor stricătoare, au nimicit în mare parte vînatul folositor.

A sosit cred, timpul, cind trebuie luate severe măsuri de combaterea răului.

Să vedem acum, după ce am arătat enormele pagubi ce suferă Statul și în special țăranul, care este scopul la care tind și foloasele ce se pot culege.

Ei bine, domnule ministru și onor. adunare, scopul este întreit și anume :

1. *Protejarea averei țăranului în vite;*
2. *Protejarea vînatului folositor, prin care se va crea pentru Stat un nou izvor de bogăție;*
3. *Protejarea agriculturii.*

Primul punct comportă o importanță generală, privind mai ales pe locuitorul rural, de asemenea punctul al 3-lea, relativ la protecția agriculturii; și fiind că Statul este reprezentantul națiunii, lui îi incumbă datoria a veghea și ocroti averea națională; pagubile sînt calosale astăzi, și prin urmare măsurile trebuiesc să fie energice și urgente.

Cît privește punctul No. 2, relativ la ocrotirea vînatului folositor, privind în prima linie pe Stat, care poate a-și crea un izvor de bogăție nou, după cum am zis mai sus, el trebuie să ia măsuri în consecință, pentru înmulțirea vînatului util, de unde va decurge, ca și în celelalte State, din apusul Europei, un venit considerabil.

În adevăr, studiind bugetele acelor țări pînă în prezent, am putut constata cum venitul acestui articol, la început minim de tot, a atins în ultimii ani, cifre enorme; așa găsim de ex. că în Franța încasează Statul anual, numai după permise de vînațoare, port de arme și din delictele, respective, peste 10 milioane lei, comunele peste 5 milioane iar în Austria, Statul, pe lingă asemenea cifre, încasează numai pe vînat vîndut: căprioare, cerbi, etc., peste un milion lei.

Și în aceste țări, ca și la noi, poate și mai mult, a existat o epocă, cînd din cauza desimei populației, vînatul

era inușinat peste măsură, grație unui braconaj întins, înainte de aplicarea legii vînatului.

Ei bine, acele State, printr'o poliție severă, cu ajutorul unui personal conștiincios, devotat și instruit, a putut într'un timp relativ scurt, se stîrpească braconajul și animalele stricătoare, în mare parte, așa că, vînatul folositor, înmulțindu-se atît de mult, fiind ocrotit și printr'o lege înțeleaptă, în cît astăzi, el formează un adevărat tesaur, pentru acele țări.

Ceia ce dar, alle State, în cazuri asemănătoare, a putut se face și se isbindescă, cu atît folos, nu s'ar putea ajunge și la noi ?...

Eu cred că da, și încă mai repede, fiind-că clima și pămîntul României, sînt foarte prielnice prăsilii vînatului.

Terminînd prima parte a cuvîntărei mele, voi trece la a 2-a care formează fondul ei, și voi descrie mijloacele pe care le cred bune de întrebuintat, *pentru stîrpirea animalelor stricătoare și apoi cele menite a lupta și stîrpi braconajul.*

Mijlocul cel mai bun și mai sigur pentru stîrpirea animalelor stricătoare (afară de mistreț), este *otrăvirea* prin striclinină ¹⁾, el dă rezultate superioare vînatului sau premiilor pe cap de animal. Toate animalele îi cad victimă afară de mistreț. Voi cita acum frumosele reușite dobândite la domeniul Comana, distr. Vlașca, unde societatea vîntătorilor din București, care ține cu arendă dreptul de vînat, aducînd la îndeplinire această măsură, în interes de a înmulți vînatul, a ucis, în decurs de cîte-va săptămîni peste *30 lupi și 70 vulpi*. Ce nu s'ar putea face în alle localități mai bogate în asemenea fiare ?

Cum însă, otrăvirea cadavrelor și așezarea nadei ne-

1) În această privință, încă din toamna anului 1899, am înaintat Ministerului un memoriu.

cesită anumite precauțiuni și cunoștinți practice, nu se poate încredința otrava aceasta (una din cele mai violente) de cit unor persoane inteligente, care se prezintă destulă garanție morală și care trebuie mai întâi să fie inițiate practic, asupra modului cum să procedeze, pentru a asigura o bună reușită. fără a da loc la diverse accidente.

Încă de acum cîțiva ani, Minist. Dom. după Indemnul d-lui consilier silvic Pitschack, care a alcătuit niște instrucțiuni, în mod amănunțit asupra procedurii celui mai practic de așezat nade otrăvite cu strichnină, care instrucții tipărindu-se, s'au trimis tuturilor silvicultorilor din țară, spre a le avea în vedere, însă, fiind-că nu s'au dat și mijloacele trebuitoare, ordinul respectiv a rămas fără executare. Cred că nu li se poate imputa agenților silvici rea voință sau neglijență.

De alt-fel, cheltuielile cerute pentru asemenea scop sînt destul de mici, și cred că, cite-va mii de lei ar fi de-ajuns! efectul însă, ar întrece toate așteptările și s'ar restringe bine-făcător asupra întregel țări.

Să nu se creadă însă, că va fi de ajuns a se da numai mijloace bănești pentru a asigura izbînda întreprinderii! nu, o declar categoric și experiența viitorului o va dovedi; 1) *trebuie să se însărcineze* de-ocamdată unul din agenții Statului special cu această afacere, care să învețe personal la fața locului pe toți silvicultorii despre exacta procedură; 2) *trebuie ca să se afecteze unul* din pădurari și anume cel mai inteligent, dacă nu va fi cu puțință chiar brigadierul său șeful ocolului, pentru așezarea nadel otrăvite și pentru controlul zilnic ce necesită căutarea și cercetarea năzilor și a animalelor ucise; 3) *trebuie ca nada să fie preparată* de însuși șeful ocolului căreia i se va încredința otrava și care, după ce va procedea la otrăvirea cadavrelor și prepararea năzilor, le va încredința brigadierului (ar fi de dorit ca el însă și prima dată să asiste la alegerea locurilor și la punerea năzilor, și cu pădurarul

anume răspunzător și detașat pentru acest scop, va merge în pădure și le va pune la locurile convenabile.

Sintem informați că Administrația Domeniului Coroanel, din inițiativa valorosului său Administrator, practică de cît-va timp pe acele Domenii această operațiune de exterminarea fiarelor stricătoare și că rezultatul obținut ar fi destul de bun. Ar fi de dorit, ca și Statul rămas în urmă să puie în lucrare cît mai curînd.

Ca și lupul, vulpea este la noi unul din animalele cele mai stricătoare, ea decimează mai cu seamă puil de epure, cite-odată și de căprioară, iar găinușilor de munte, de toate speciile, cum și potirnicii, îi face o luptă pe moarte, distrugînd progeniturii întregi; prin urmare, trebuie și noi să o exterminăm, dacă voim a vedea înmulțindu-se vinatul util citat mai sus. Voi spune în treacăt că pe lună o vulpe nu se mulțumește cu *10 epuri* pe care 'i gonește ca copoiul, fără a mai socoti pasările de pădure sau domestice, pe care le ripește cu o măiestrie de necrezut, de unde rezultă că anual, cite-va vulpi, într-o localitate, pustiază câmpul și pădurea.

Tot otrăvirea prin strichnină, este mijlocul cel mai sigur și mai bun de distrugere.

Mistrețul însă, care face agriculturii o pagubă atît de mare, nu cade victima otrăvirei și nu este alt mijloc al combale, de cît prin vinătoare.

În cas de a se obiecta cum-va, că prin otrăvire cu strichnină se poate da naștere la nenorociri, vom răspunde că: vinatul comestibil nu mărîncă carne și prin urmare nu poate fi ucis ast-fel, de unde nici pentru om nu poate fi primejdie, cel mult un cine vagabond, care ar minca în-timplător dintr-o asemenea nadă, s ar putea otrăvi. Cît privește manipularea strichninei, care este o otravă de natură alcaloidă, iar nu microbiană, nu prezintă nici un pericol prin contact cu epiderma, bine înțeles că, cel ce va umbla

	Lupoaică	Lupul mare	Pui	Total	Lei
1894	6	114	125	= 245	17.300
1895	6	118	125	= 249	17.700
1896	1	73	96	= 170	11.490
1897	4	64	121	= 189	11.840
1898	2	83	112	= 197	13.080
	19	452	579	= 1.050	71.410

de unde deducem că, de și numărul lupilor uciși a mers mereu scăzând, totuși și astăzi mai este în ființă un serviciu *special al lupăriei*, de oare-ce Rusia alimentează neîn-celat țările cu acești teribili mosafiri, cari au și o putere de reproducție extra-ordinară.

Iată și premiile ce se plătesc astăzi în Franța :

140 lei pentru o lupoaică plină

100 lei pentru un lup bătrîn

40 lei pentru un pui de lup.

Allăm că Domeniul Caroanei, încă de câțiva ani practică distrugerea animalelor stricătoare și prin premii, acordînd cite 20 lei pentru un lup ucis.

Rezultatul căpătat pînă astăzi este satisfăcător. Iar un exemplu demn de imitat și de către Stat, care fiind reprezentantul națiunii, are de datorie a priveghia și ocroti avuția națională.

Legea Poliției Vinatului care trebuie modificată, va prevede negreșit asemenea premii, ale căror sume se vor fixa atunci.

Al treilea mijloc de exterminare, este :

Vînătoarea

De și nu atît de eficace ca otrăvirea, totuși condusă cu dibăcie și după anumite reguli, care formează lege în această artă, poate da rezultate bune, dovadă serviciile ce se află în Franța și alte țări din Europa, existente de secol, unde

de și animalele stricătoare nu sînt atît de numeroase ca în România, totuși funcționează și astăzi, dînd rezultate excelente, ca probă este înmulțirea vînatului lolositor și micile stricăciuni în vitele domestice, ce suferă populațiunea.

La noi reușita vînatului e și mai grea din cauza poziției foarte accidentale, abrupte și a munților unde facerea vînatorelor e foarte anevoioasă.

În Franța, există încă din anul 813, după timpul lui Charlemagne, un serviciu special, însărcinat cu distrugerea animalelor stricătoare, numit «*Serviciul lupăriei*», care mai întîiu a fost condus de *sergenți*; apoi de *locotenenți* în urmă de *căpitan de lupărie*, iar prin secolul al 15-a de un mare maestru al lupăriei pînă la 1805, cînd s'a numit *marele vîntor* continuînd încoace cu aceeași numire.

La noi, de și cazul comportă o mare importanță și urgență și cu toate că Statul trebuie să dea o atențiune deosebită chestiunii, totuși nefiînd fonduri adunate, nu putem încerca înființarea unui serviciu special de asemenea natură, însă nici nu e prudent a sta în inacțiune.

Terminînd descrierea mijloacelor de distrugerea fiarelor stricătoare, celor mai importante, am onoare a trata acum și chestiunea :

Stîrpirea braconajului

Am spus mai sus, ca *braconierul e hoțul de vînat*, cel ce vinează pe ascuns, pe proprietatea altuia, fără nici un drept și fără nici o învoire din partea proprietarului, care nu respectă nici dreptul altuia, nici legea, ucide tot ce îl e în cale și-l prezintă oare-care lolos, în ori-ce timp al anului, chiar în epoca respectată a reproducțiunii animalelor, ziua cîl și noaptea, cu pușca saŭ cu aparate potrivite pentru acest scop.

Efectul braconajului a fost, și este colosal, în România

mai ales, unde se exercită pe o scară largă de toate clasele societății; în deosebi clasa de jos, care deprinsă cu vremeile vechi, când fie-care putea vîna ori-unde și în ori-ce timp, n'a încetat cu toată punerea în aplicare a legii poliției vînatului, să practice (de și mai puțin ca altă dată), braconajul; în rîndul înfii cade ca victimă iepurile, vînatul nostru cel mai răspîndit, iar al doilea potirnichia.

Legea de vînătoare, de și este severă, însă poliția ce se face în ziua de astăzi, parte de jandarmeria rurală, parte de pădurarii Statului sau de autoritățile comunale, este cu totul slabă și insuficientă, dacă nu cu neputință, căci toată lumea are dreptul a purta o pușcă de vînat, pe cîmp, în pădure și ori unde, fără a putea fi controlat. De sigur că cel ce poartă o armă de vînat, încărcată cu plumb mărunt, nu o face de frumusețe, de formă sau pentru a-și apăra viața de fiare, căci este cunoscut la toată lumea că lupul nu atacă pe om de cît în cazuri extreme, pe timp de mare viscol, rare ori ziua și numai cînd sînt în potaie numeroasă.

Ori, cînd pleacă cine-va de acasă și e surprins pe drum de un mare viscol, sau nu are armă cu el, sau petrece noaptea la o casă de om, rar se întimplă a pleca pe drum lung și pe viscol mare; el bine, atunci poate a-și lua o armă, însă ast-fel cum o întreține țăranul, cu capsă veche și umeclată, care, cel mai de multe ori nu ea foc, nu-l va fi de mare folos. De alt-fel mărturisesc că, de și am petrecut aproape toată viața la țară, totuși n'am putut vedea o singură dată vr'un țăran plecat la lucru sau la pădure, chiar cînd nîgea tare, să fi luat pușca cu el, și dacă o face vre-unul, de sigur acela e un vîndător, care trage nădejde la ceva vînat, căci este știut tutului că țăranul care nu-l vîndător rare-ori are o pușcă și atunci mai tot-d'auna neîncărcată și neglijată, neștiind cum să umble cu ea și cum să o întreție spre a se putea sluji.

Acum, după ce am văzut nepuțința în care sîntem, de

a putea păzi să nu se vineze ilicit, ne vom întreba, de sigur, ce este de făcut?..

După părerea mea, în starea în care ne găsim, mijlocul cel mai nemerit ar fi, *introducerea taxei portului de arme de vînat*. Prin acest mijloc, pe de o parte Statul ar realiza un mare venit care, pe lângă cel al permiselor de vînătoare, arendările de vînat, delictele de vînătoare etc. ar da puțință a se înființa chiar un serviciu special, destinat pentru stirpirea animalelor stricătoare, pentru otrăvirea și exterminarea lor prin orî-ce mijloace, iar pe de altă parte ar da puțință agenților săi, se reprime braconajul cu ușurință.

În adevăr, am zis că Statul ar încasa un venit însemnat în modul sus descris. Cifrele, cu toată modestia lor, o pot afirma; astfel admițînd ca în cele cîte-va mîi de comună din țară ar exista numai 10—15000 indivizi care ar voi să exercite vînătoria, trebuie neapărat ca Statul să încaseze o taxă cel puțin de 12 lei pe an din *porturi de arme*, ceea ce reprezintă cifra respectabilă de 180,000 lei anual, plus arenzele de vînătoare, plus permisurile și delictele de vînătoare.

Încetul cu încetul, s'ar aduna sume mari, care ar permite luarea a orî-ce fel de măsuri cît de energice pentru protejarea și înmulțirea vînatului folositor, cît și pentru ocrotirea vitelor domestice prin comunele rurale.

Cu această ocaziune, țîn a spune că, *regulamentul făcut de curînd pentru permisuri de vîndtoare*, ar fi trebuit să prevadă o singură taxă, pentru timpul de 6 luni pe an, fiind lucru sigur că nimeni nu va plăti o taxă pe un timp cînd vînatul e oprit (de la 15 Februarie pînă la 15 August).

Îsprăvind și aceas'ă parte despre braconaj, înainte de a lini cuvîntarea mea, voi descrie pe scurt și *cîte-va din*

defectele principale și lipsurile ce are legea poliției vînatului, care trebuie negreșit complectată și modificată.

Despre unele defecte ale legii poliției vînatului.

În prima linie voi spune că, termenele de *oprire* și *voie* de a vîna sînt rău fixate la unele specii de vînat, de oare-ce clima Romîniei este deosebită de climatele celor alte țări din occidentul Europei, după legele cărora s'a copiat, ca și altele, și legea poliției vînatului.

Așa de exemplu voi cita *iepurele*, care este la noi vînatul principal și cel mai răspîndit, a cărui vînătoare e liberă de la 15 August la 15 Februarie; ei bine, aceste date sînt greșit hotărîte, fiind-că la 15 August atît eu cit și alți vînători, am împușcat iepuroaice însărcinate; iar la 15 Februarie, mai ales cînd avem o iarnă dulce spre primăvară, se găsesc puț de iepure fătați de 1—2 săptămîni, de unde urmează că termenul de oprire trebuie să înceapă cel mult la 1 Februarie, iar epoca de prohibițiune trebuie să dureze negreșit pînă la 1 Septembrie, cu facultatea pentru prefecti, de a putea chiar mai restringe perioada cînd e liberă vînătoarea după lege, cu scop de a proteja reproducția vînatului, și aceasta după cum se prezintă ano-timpul de favorabil.

Rața sălbatică, se poate vîna după legea actuală în vigoare, cu începere de la 15 Mai, dată la care constatat este, de orî-ce vînător, că rațele încă clocesc la noi și prin urmare prin împușcarea cloșcelor, în acel timp, se distrug progeniturii întregi.

Tot asemenea și pentru alți vînat cu pîr și cu pene.

Bine înțeles că, animalele stricătoare, orî-care ar fi ele, vor fi exterminate prin orî-ce mijloace și în orî-ce timp al anului.

În stabilirea epocelor respective, să ne conducem în mod absolut după clima țării; pe lângă cele mai sus expuse, trebuie să mai adăugăm că, unul din neajunsurile de competenție ale actualului legi de vânătoare este, libertatea ce o au proprietarii de fonduri mici de a vâna, așa că cele de mai multe ori, ei neavînd vînat pe pămînturile lor bucățele și frămîntate de vite în lung și în curmeziș, stau de pîndă pe hotare, cînd trece vînatul, fie din pădure la cîmp sau vice-versa, fie la izvoare sau pîrae unde vine vînatul să bea apă, și 'l împușcă — păgubind pe proprietarii fondurilor mari, unde se prășește vînatul.

Pentru înlăturarea acestui rău, propun ca, luându-se pildă din legislațiile celor-lalte țări, mai înaintate în cultură ca noi, să se oprească în mod absolut, vîntoarea pe pămînturile formînd un grup de proprietate mai mic de 200 hectare; pentru terenurile rurale, aparținînd locuitorilor, să nu se permită vîntoarea de cit cînd ele s'ar reuni într'un complex de cel puțin 200 hect. și cu condițiune ca, acele terenuri să se fie lanț unele de altele.

De asemenea ar fi bună dispozițiunea ca să se permită de lege *confiscarea imediată* a puștei de vînat, cînd delicventul este surprins pe cîmp sau în pădure la vîntoare, fără cuvenitul permis.

Nu mai puțin sînt de părere ca *copoiul sau ogarul* ce s'ar găsi vîînd, dacă nu va putea fi prins, să se împuște. Apoi nimeni să nu poată vinde vînat, de cit cîî ar avea un permis, prevăzîndu-se în lege o amendă mare în cas contrar.

Vîntoarea cu ogarul să se oprească în mod absolut cum și *vîntoarea polîrnichei*, iarna pe zăpada, cînd se distrug întregi generațiunî.

Cu ocaziunea modificării legii poliției vînatului, se vor arăta și alte măsuri trebuincioase.

Cite-va cuvinte despre introducerea unui curs serios teoretic și practic de vânătoare, în școala specială silvică de la Brănești

România posedă o școală superioară specială pentru silvicultură la Brănești, în care, cursul de vânătoare este obligatoriu; el însă se predă slab și incomplet ca practică cît și ca teorie, în cît, elevii silvicultorilor, cari termin școala, au prea puține cunoștinți, cu atât mai mult brigadierii cari fac studii acolo.

«La această școală este afectată o pădure din vecinătate, numită „Pasărea“, numai pentru practică.

Sîntem de opinie că în vederea importanței ce prezintă această chestiune, și care fiind bine studiată *teoretic și practic în școală*, ar putea da folosase mari țării, predarea cursului de vânătoare să se facă de un agent al Statului specialist, cu cunoștinți întinse în această artă, acel agent pe lângă teorie să inițieze tot personalul școlii, de modul cel mai sigur, pentru combaterea flagelului prin toate mijloacele sus enumerate și cari agenții, la rîndul lor, terminînd școala, se aibă cunoștinți suficiente pentru a putea cu succes să învețe și ei pe subalternii lor cum se procedeze, aș fi fericit ca sămința pe care o arunc astăzi, se poată da roade bune pentru binele țării.

Finind subiectul pe care am avut onoarea a-l trata, me resum:

1. *Este urgent și absolut necesar facerea unei statistice a stricăciunilor cauzate în animale domestice în toată țara;*

2. *A se modifica și completa legea poliției vânătoarei;*

3. *A se începe otrăvirea animalelor stricătoare;*

4. *A se înființa taxa portului de arme de vînat pentru stîrpirea braconajului;*

5. *A se obliga silvicultoriș să facă vînători oficiale numai la animale stricătoare ;*

6. *A se da ordine severe administrațiilor jundarmieriei etc. și instrucțiuni pentru urmărirea delictelor ;*

7. *A se introduce un curs serios practic și teoretic de vînătoare la școala de la Brănești.*

Cu acest fericit prilej, mulțumesc d-lui ministru al domeniilor pentru buna-voință ce a avut de a da o îndelungată ascultare cuvintărei mele, onorindu-ne cu prezența D-sale.

Mulțumesc d-lui I. Kalinderu, iubitul și valorosul Președinte al soc. *Progresul silvic*, pentru înalta protecție ce bine-voește a'l oferi.

Mulțumesc întregel adunării care m'a onorat cu prezența sa.

Am finit.

Ernest C. Gheorghiu

Sub-inspector silvic

Circulările Administrației Domeniului Coroanei

De la un timp, Administrația Domeniului Coroanei a început să alcătuiască o serie de circulări referitoare la toate ramurile de Economie națională, cărora li se dă cea mai întinsă publicitate. Așa, în vara trecută, pentru împrejurări atât de bine cunoscute, această Administrație a publicat mai multe circulări relative la formarea livezilor artificiale, a adunării frunzarilor etc. ; iar de curînd a publicat o circulară de o mare importanță pentru silvicultură, și pe care o reproducem în coloanele acestei reviste.

Domnule agent,

Importanța pădurilor este recunoscută în toată lumea ; în țara noastră însă, și mai cu seamă la munte, ele sînt absolut indispensabile pentru menținerea productivității solului în special, și a regulării apelor și a climei în general. Sînt cunoscute marile calamități rezultate din defrișări întinse la munte, urmate de o pășunare excesivă : torenți pustiitori și inundații dezastruoase au fost urmarea acestor defrișări, și milioane au trebuit să se cheltuiască în țările apusene pentru combaterea lor, prin repopulări și lucrări de artă.

Pătrunși de marea însemnătate a pădurilor, din punct de vedere general pentru economia țării, nu ne este permis a ne atinge cu mina sacrilege de acest tezaur, a cărui conservare este de interes public. Cu toate acestea nu trebuie a cădea în estremele opusă de a tinde să facem peste tot locul împăduriri, fără ca trebuință să fie. În orî-ce regiune și chiar în fie-care localitate, după împrejurările în cari se prezintă, trebuie să se păstreze o oare-care proporție între suprafața acoperită cu pădure și cîmp. Și orî-ce exagerație în o parte sau alta, pe lângă alte urmări rele mai generale, va desechilibra și economia proprietății.

Este cunoscut că există atît la munte cît și la cîmp unele terenuri, care trebuie repopulate. Torenții în formațiune la munte nu mai permit întirziere, nisipurile sburătoare la cîmp reclamă și ele cu insistență aceeași măsură.

Cauza formațiunii torenților este pășunatul abusiv a terenurilor de munte și chiar dealuri care nu sînt acoperite cu pădure. Aceste stricăciuni, se produc neapărat, pentru înlesnirea sătenilor. Mai ales în apropierea satelor, de aceea vedem că mai toți torenții sînt în marginea satelor și mai mult chiar pe locurile sătenilor, fiind mai îndămină de pășunat.

Cum putem combate acești torenți? Ne existînd o lege pentru acest scop, pe locuitori nu îi putem opri de a și paște locurile lor. E greu a le interzice pășunarea chiar pe Domenii, știut fiind că la munte creșterea vitelor este în strînsă legătură cu buna stare a locuitorilor, ceea ce este recunoscut chiar în țările mai înaintate, unde s'au stabilit industrii multe și variate. A lua locuitorilor această îndeletnicire, ar însemna a le lua un mijloc de traiu. Ni se impune dar de a ține socoteală de această trebuință a lor.

După statisticele făcute la munte, numărul vitelor în raport cu întinderea pășunelor și linețelor este cu totul neproporțional. După experiențele făcute în Alpii Austriei și chiar la noi, trebuie pentru pășunarea unei vite, două hectare a unui cal îndoit, iar a unei oi 0.4 hectare, presupunînd timpul pășunării de șase luni. Pentru întreținerea vitelor iarna în timp de șase luni, trebuie fin recoltat pe o suprafață tot atît de mare. Avînd în vedere aceste țifre, este ușor a calcula suprafața de pășune și lineț necesara pentru hrana vitelor dintr'o localitate.

Să luăm spre exemplu statistica din anul 1908 a vitelor de pe Dumeziul Coroanei Bicz, vedem că sînt un număr de 240 boi, 435 vaci și viței, 130 cai și minzi, 3150 oi și 325 porci, pentru

întreținerea cărora, dacă socotim de cap cel puțin 2 hectare pentru un bou, 1,5 pentru o vacă, 3 hectare pentru un cal, 0,3 hectare de oae și 1 hectar de porc ar trebui 2957,5 hectare pășune și aproape tot atita lină.

După statistica Domeniului Bicaz, vedem însă că suprafața pășunilor este de 1417 hectare, din care 957 hectare ale domeniului și 460 hectare ale locuitorilor, iar suprafața linațelor este de 1465 hectare, din care 185 hectare ale Domeniului și 1280 ale locuitorilor. Rezultă din aceste cifre că pe Domeniul Bicaz suprafața pășunilor și a linațelor nu este de cit pe jumătate de cum ar fi trebuința. Se explică dar de ajuns pășunatul excesiv, starea rea a vitelor și formarea torenților.

Cum s-ar putea îndrepta acest neajuns, avind tot-odată în vedere, că pe unele domenii numărul vitelor din puncte de vedere, mai largi economice, atit în interesul locuitorilor cit și al proprietății, nu este permis a se impuțina?

Locuitorii neavind de unde mări întinderea pășunelor și linațelor, ni s'ar impune nouă această sarcină.

Prin urmare, pe lângă datoria de a repopula terenurile expuse a se brásda de torenți, trebuie să îngrijim de pășunile și linațele situate în locuri proprii, spre a nu se închide cu pășune, după cum s'a întâmplat în foarte multe locuri, în special de Domeniul Coroanei Borca, unde de la 1843 pînă la 1889, pășunile s'au restrins cu aproape 2000 hectare, împădurindu-se în mod natural, după cum se constată din comparația planurilor ridicate la acei ani.

Numai avind proporția indispensabilă între numărul vitelor și între suprafața pășunilor și linațelor, vom isbuti a combate formațiunea torenților, a căror cauză, după cum am spus, nu este alta de cit în prima linie pășunatul excesiv.

Se poate însă intimpla ca pe unele Domenii să nu se găsească locuri favorabile pentru întreaga întindere de pășune și linaț, ce ar reclama numărul vitelor locuitorilor. În acest cas nu ne rămîne de cit ca prin indemn și stăruință să slătuim locuitorii să reducă numărul vitelor proporțional cu suprafața pășunilor și linațelor ce li se pot oferi. Să'i indemnăm a'și face grajduri bune întesnind chiar cu lemne pe cei fără dare de mină. Pentru a propaga această idee am clădit grajduri țărănești model pe unele Domenii ale Coroanei.

În schimb, vor putea ține vite mai bune, ca prin calitate să compenseze numărul; vor trebui a începe să se indeletnicească și

cu cultivarea pășunilor și linețelor după cum se face în Alpi, lucru la care se ajunge prin trei măsuri :

a) Prin treptata reducere a timpului de pășunat la 10, 8 și în fine la 6 luni;

b) Prin curățirea pășunelor și linețelor de alună, sneapari, spină strigoică, mușchiu, leregă, etc.

c) Prin excluderea temporară a vitelor de la anumite pășuni cari prin pășunatul excesiv sînt sleite cu totul.

În ceea ce privește pășunatul la cîmp, lucrurile stau alt-fel : prin înființarea de livezi artificiale, care sînt mult mai productive, putem spori în proporțiuni mari resursele de alimentare a vitelor. Asupra acestei părți a chestiunii, ve voi atrage atențiunea printr'o altă circulară. Asemenea în curînd va apare o cărticică din biblioteca Administrației Domeniului Coroanei asupra livezilor artificiale.

Ve invit dar, Domnule Agent, a studia această chestiune așa de delicată și de o atît de mare importanță și a-mi comunica în mod exact numărul diferitelor specii de vite din ocolul d-voastră și a întinderii pășunilor și linețelor, atît ale Domeniului cît și ale locuitorilor.

Asemenea, ținînd seamă de art. 7, 11, 12, 13 și 14 din legea silvică, îmi veți comunica suprafețele ce au servit în trecut ca pășune sau linețe și astăzi sînt acoperite în cea mai mare parte cu tufăriș fără valoare și importanță, arătînd suprafețele proprii a li se da destinația din trecut și dacă sînt indeseletoare pentru a completa întinderea de pășuni și linețe proporțional cu numărul vitelor trebuincioase localității. În același timp îmi veți comunica și cari sînt locurile cari cer a fi repopulate sau escluse temporar de la pășune.

Calea pentru a convinge pe săteni și a-i îndruma la vre-un lucru nou nu este tot-d'a-una citirea, căci sînt puțin deprinși cu aceasta și n'ar avea multă încredere într'o circulară care li s'ar trimite tipărită, ci numai aceea a explicațiunilor verbale. Să-i adunați, să le explicați limpede ideile și exemplele conținute în această circulară și veți vedea dacă ve adresați la cei cari sînt mai în măsură de a ve înțelege, cînd se vor pătrunde de slaturile ce li se dau cu desinteresare și pentru a le înlesni îmbunătățirea soartei lor.

Cît de curînd va veni momentul priincios pentru a le vorbi de lucrările de făcut primăvara, să nu căutați însă atunci a cruța minutele, ci să ascultați cu răbdare și părerile lor, să răspundeți întrebărilor și obiecțiunilor lor pentru ca să fiți sigur că s'au domerit

bine și să aibă și ei mingieră că au putut să 'și arate părerile lor.

Pentru a ajunga la acest scop, va fi nevoie de a repeta de cite-va ori asemenea întruniri, cari, cu preferință, să vor putea ține în localurile societăților culturale, înființate, după cum știți pe toate Domeniile Coroanei.

Nu trebuie să ve lăsați a fi influențat de rezistența pasivă a țaranului; cu stăruință o veți învinge. Trebuie să ținem toți seamă de trecutul istoric al țării noastre și atunci vom vedea că neîncrederea ce ne miră astăzi la țaran, e cam justificată prin suferințele trecute, cind autoritățile nu se îngrijau ca acum în privința protecțiunii sale. Știm asemenea că în timp îndelungat satele au fost lipsite de ori-ce mijloc de luminare intelectuală, așa în cit nepriceperea ce constatăm că a mai rămas, e o moștenire dureroasă a acelor vremuri, cu totul diferită de timpul de față. Persistența nepriceperei și a indiferenței pentru îmbunătățiri agricole și economice în genere, ajunge a fi o primejdie socială, precum s'a văzut anul acesta, cind Statul și mulți proprietari au fost nevoiți a îngriji de hrana țărănimii și de existența vitelor care sînt instrumentele ei de muncă. Dacă tocmai la urmă, nu s'ar li îndreptat întru cit-va situațiunea, răul ar li luat proporțiuni mari, care nu poate să le aibă nicio-dată la o populațiune inzestrată cu spirit de prevedere, de economie și de îmbunătățire.

Nu pot slirși, d-le Agent, fără a ve spune din nou ceea ce am observat la toate inspecțiunile mele: că circularile ce dau nu sînt făcute în vederea publicității, de ochii lumii, cum s'ar zice, ci pentru a satisface o datorie morală, un sentiment adinc, că binele țării cere ca mijloacele noastre de luminare și de influență să servească la progresul populațiunii rurale. Veți îndeplini dar tot-d'a-una cu grabă și în toată întinderea lor instrucțiunile ce ve dau pe această cale, din ordinul Majestaței Sale Regelui, a cărui înaltă sollicitudine ve este prea bine cunoscută, și 'mi veți raporta pentru fie-care circulară, cel mult două săptămîni după primirea ei, cum ați pus'o în practică. Graba și destoinicia la executarea măsurilor ordonate pentru fericirea țaranului, vor fi luate tot-d'a-una, precum știți, în cea mai mare considerație pentru înaintare și pentru propunerea recompenselor onorifice.

Ca oameni luminați, cari trăiți în mijlocul acelei clase rurale; din care v'ați ridicat prin muncă și învățatură, cred că și inima ve v'a îndruma a lucra cu căldură în sensul acestei circulari.

Administrator, Ion Kalinderu.

JURISPRUDENȚA SILVICĂ

Delict silvic. — Elementele delictului. — Introducerea vitelor în pădurile supuse regimului silvic — Dacă se cere voința de a introduce. — Casare din oficiu. — Art. 23 Codul silvic.

Legiuitorul, în art. 23 Codul silvic, pedepsește singurul fapt al introducerii vitelor într-o pădure supusă regimului silvic, fără a cere ca element al delictului voința de a le introduce din partea proprietarului sau păzitorului vitei.

Numai forța majoră poate apăra pe delicuent de pedeapsă.

No. 511. — Casată, în urma recursului făcut de Stat, sentința Tribunalului Constanța, No. 326 din 1899, dată în procesul cu Tănase Șerban.

S-au ascultat: D. G. N. Baglat, consilier al Curței, în citirea raportului făcut în cauză; D. St. Stătescu, procuror de secțiune, în concluziuni, în absența părților.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare ridicat din oficiu:

«Violarea art. 23 Codul silvic, întru cit din lege nu rezultă că trebuie să se pedepsească numai acel ce în mod material introduce vite, căci, de ar fi așa, nici-odată n'ar putea fi aplicabilă această dispozițiune a legii, și ar fi destul ca orî-cine se dea drumul vitelor în apropierea pădurei pentru ca ele se între să facă stricăciuni, fiind sigur că nu poate fi pedepsit».

Avînd în vedere sentința supusă recursului;

Văzînd art. 23 din Codul silvic;

Considerînd că, după dispozițiunile acestui articol, singurul fapt al introducerii vitelor într-o pădure supusă regimului silvic, se pedepsește de legiuitor, fără a se cere ca element al delictului de a le introduce cu voință, și numai forța majoră poate apăra pe un delicuent de pedeapsă;

Considerînd că expresiunea introducerii nu însemnează că dacă nu e un act de voință al omului, fie proprietarul orî păzitorul vitelor, nu poate fi contravențiune, fiind-că pentru contravențiune la legea silvică se pedepsește faptul în sine, fără a se ține seamă de vre-un act de voință al delicuentului;

Considerînd că, ast-fel fiind, când Tribunalul a achitat pe delicuent numai pe simplul motiv că vitele s'ar fi introdus în pădure

fără voința și conștiința lui, a nesocotit dispozițiunile art. 23 din Codul silvic, întru cit vre-un cas de forță majoră nu e constatat. Pentru aceste motive, casează¹⁾.

INFORMATIUNI

Conferințele silvice, ținute anul acesta la societate, au prezentat un deosebit interes atât prin importanța cit și prin originalitatea lor. Un public numeros și inteligent a asistat la toate conferințele, cari după cum s'a anunțat, s'au ținut în localul Ad-ției Domeniului Coroanei în zilele de 26 Februarie, 4 și 11 Martie a. c.

Dintre persoanele ce au asistat la aceste conferințe, cităm pe d. General G. Manu, ministru de interne, d. N. Fleva, ministru domeniilor, d-nii dr. Manolescu, Gr. Ștefănescu, Ștefan Silheanu și Petricu, profesorii universitari, d. N. Cezianu, A. Saligny, dr. Antipa, C. Alimănișteanu, Baron Barbu Bellu, întreg Comitetul central de Administrație al societății, o parte din agenții Statului aflați în Capitală, elevii școlii de la Brănești, mai multe alte persoane din București și provincie precum și mai multe doamne.

La prima conferință, d. I. Kalinderu, președintele societății, a ținut o mică cuvîntare de deschidere care se publică în acest număr.

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1898—1899, care s'a închis la 30 Septembrie 1899, a fost de lei 5.257.503, bani 69. Față de prevederile budgetare cari au fost de lei 4.200.000, pădurile au dat un *excedent de lei 1.057.503, bani 69*.

Toate cheltuelile prevăzute în budgetul pe exercițiul 1898—1899, privitoare la serviciul silvic, au fost de 1.357.110 lei și anume retribuțiunea personalului superior, al arhivei, al brigadierilor și pădurarilor lei 1.267.640, iar lei 89.500 (!!) sînt cheltuelile diverse, precum: faceri de studii, exploatari în regie, lucrări culturale, pepiniere, plantațiuni, instrumente, furnituri, chirii etc.

Dacă din suma prevăzută la chelueli scădem 3% economii din plata personalului și fonduri neînrebuințate, rămîne că din budgetul Ministerului de domenii s'a cheltuit pentru serviciul silvic suma de lei 1.316.425, bani 80. Deci venitul net al pădurilor Statului, pe exercițiul 1898—1899, a fost de lei 3 941 071, banii 89, ceea-ce ar face 3 lei și 65 bani pe

1) În acelaș sens s'a pronunțat și deciziunea No. 510 din 1899. N. R.).

an și pe hectar; iar cheltuelile sînt de 1 leu 20 banî pe an și pe hectar.

Institutul geografic al armatei a terminat tipărirea hărței pădurilor, lucrată de o comisiune compusă din d-nii sub-inspectorii silvici *V. Bantuș, M. Tănăsescu, N. C. Nadejde și O. Murenzeller.*

Această hartă pe natură de proprietari și pe esențe, este pe scara 1:500.000 compusă din 37 foi în formă de atlas, conținînd o legendă și o tabelă explicativă.

În curînd va apare și un volum în limba franceză, intitulat: *Notițe asupra pădurilor României*, care, pe lângă text, va conține 12 fotografii și 24 hărți diagrame.

Ambele aceste lucrări sunt destinate a fi trimise la expoziție, din partea Ministerului de Domenii.

Casa Joseph Jenewein din Innsbruck (Tirol) ne comunică următoarea listă definitivă de prețuri curențe, pentru anul 1900 :

Semințe de conifere.

	Germinația	pe 100 k.
Pinus larix	40—50	600.—
" picea	80—90	240.—
" sylvestris	75—80	650.—
" austriaca	75—80	440.—
" cembra	—	50.—
" montana	70	660.—
" var. uncinata	70—80	670.—
" maritima	70	70.—
" laricio	70—80	600.—

Semințe de arbori și arbuști

	pe 100 k.
Acer campestre	50.—
" negundo	70.—
" platanoides	80.—
" pseudo-platanus	90.—
Ailanthus glandulosa	70.—
Alnus glutinosa	100.—
" incana	250.—
" viridis	130.—
Berberis vulgaris	80.—
Betula alba	130.—
Carpinus betulus	90.—
" ostrea	Kilo 3 50
Celtis australis	150.—
Crataegus oxyacantha	60.—
Cytisus laburnum	Kilo 2.—
Fraxinus excelsior	60.—
" ornus	60.—
Genista juncea	Kilo 2.—
Gleditsia triacanthos	80.—

		de 100 k.
		Fr
Hippophae rhamnoides	Kilo	4.50
Juglans nigra		60.—
Juniperus communis		50.—
Ligustrum vulgare		70.—
Morus alba	Kilo	5.—
nigra		6.—
Pirus communis		7.—
malus		2.50
Prunus avium		1.60
mahaleb		100.—
Quercus pedunculata		20.—
resp. sessiliflora		25.—
rubra		90.—
Robinia pseudo-acacia		120.—
Spartium scoparium		90.—
Ulex europaeus	Kilo	3.—

D-l Mihail Petrescu, silviculor, membru al acestei societăți, ș'a schimbat numele patrimonial de Petrescu în Păcescu, numindu-se d'acum înainte *Mihail Păcescu*. În *Monit. off.* No. 251 din a. e., s'a făcut cuvenita publicație.

La examenele de absolvire ce s'au ținut la Brănești în cursul lunii Martie, au reușit în ordinea clasificăției următorii elevi :

Cu diplomă : Precup Al., Popescu N., Bosoancă C., Stănescu Gh. și Codrescu Gh.

Cu certificate : Marinescu N., Trifănescu Th., Duma Th., Georgescu D., Olteanu D. și Grigoriu P.

† În urma unei lungi suferințe, silviculorul *N. Stănescu*, șeful ocolului Tecuci și membru al societății noastre, a încetat din viață.

Până la 20 Martie, au plătit complet cotizațiile și abonamentele următoarele persoane :

Membrii : Antonescu Aureliu, Cămarășescu Stelian, Chirțoiu I., Cosmescu Al., Dumitrescu Aureliu, Elefterescu N. N., Eleuterescu I., Georgescu C., Georgescu N. (Sinaia), Gostoviei Al., Grunau P., Harșan V. Pop., Ionescu Neculai, Lazurian Al., Macovei N., Moroșiu Al., Popovici N., Saegiu N., Vlădescu Gh., Broștoanu C., adică în total 60 din 190.

Abonați : Eforia Spitalelor civile, Lascar V., Palade G., Pîrvulescu Gr., Sturza D., Râșcanu Th., Rîmniceanu I., Popescu I., Păcescu M., Codreanu Th., Anastase Stolojan, în total 30 din 60; iar d-l Gr. D. Schilleru și I. Budu-Caloianu, au plătit pe anul 1900.

CLIMA LUNEI FEBRUARIE 1900 St. n.

la București-Filaret

Caracterisată printr'un timp foarte puțin rece, luna Februarie a fost bogată în precipitațiuni atmosferice, care au format o perioadă aproape neîntreruptă de la 3-24 ale lunii.

Mijlocia lunară a temperaturii + 27 este cu mai bine de 4 grade mai ridicată ca valoarea normală. În anul trecut, luna Februarie a fost încă ceva mai călduroasă.

Frig nu s'a simțit de loc în cursul lunii Februarie. Înghețuri slabe au fost în diminețile de la 1-3, 8-9, 18-20 și în ultimele două zile ale lunii. Cea mai coborîtă temperatură - 3'9 s'a înregistrat în ziua de 2. Nici într'o zi din cursul lunii temperatura mijlocie n'a atins punctul de îngheț.

Timpul cel mai călduros a început în decada a doua, menținându-se pînă la 15, care a fost din ziua cea mai călduroasă cu temperatura mijlocie aproape de 6 grade. Temperatura cea mai ridicată a fost 11'4 în ziua de 14. De la 16 la 19 timpul s'a menținut răcoros. Lapovița a cazut în zilele de 17 și 19. De la 20 înainte vremea se încălzește repede și ține astfel pînă la sfîrșitul lunii. Timpul mai răcoros din prima decadă se datorește în cea mai mare parte zăpezii care s'a menținut pe sol în tot cursul ei. Zile de îngheț au fost în totul 11. N'a fost nici o zi de iarnă pe cînd de obicei sînt 10.

Cerul a fost în cea mai mare parte acoperit. Sôrele a strălucit foarte puțin. În 18 zile soarele nu s'a văzut de loc.

De remarcă a fost un număr foarte mare de zile cu ceața deasă, în total 22. Atmosfera a fost în general foarte umedă, timpul fiind în cea mai mare parte înnebri, cețos și ploios. Barometrul a fost scoborît și a avut adese-ori variațiuni mari. Mijlocia presiunii atmosferice 752.6 mm. a fost cu 5 mm. mai coborîtă ca normală. Vîntul dominant a fost Crișul și a bătut tare la sfîrșitul decadelor întîiu și la mijlocul decadelor a doua.

Cantitatea totală de apă căzută a fost de 62 milimetri aproape de 3 ori cît valoarea normală. Ploi abundente au fost la 8, 11 și 23.

Ploaia a fost însoțită de ninsoare numai la 17 și 19. În total au fost 18 zile cu ploaie. În 8 zile a fost brumă dimineața. Puțină zăpadă a acoperit solul în prima decadă.

Institutul Meteorologic.

RESUMATUL

Ședințelor adunării generale a societății „Progresul Silvic”, în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1900.

Ședința de la 7 Maiu.

Ședința se deschide la ora 9 seara, sub președinția d-lui I. Kalinderu.

Se face apelul nominal, la care răspund 35 membrii și conform art. 28 din statute, fiind prezenți mai mulți ca 25 membrii, d. Președinte declară adunarea constituită, după care pronunță următoarea cuvintare :

Domnilor și scumpi colegi,

Ve salut cu plăcere la această adunare generală a societății ce înființarăm acum 14 ani, și ve urez bună venire.

De rindul acesta sintem mai puțin numeroși de cit în alți ani, căci din cauza numeroaselor ocupațiuni ale personalului silvic exterior al Statului, din care fac parte cei mai mulți dintre noi, Domnul Ministru al Domeniilor n'a putut să dea congediu de cit unui mic număr de membrii. Am toată speranța că această împrejurare nu va opri discuțiunile noastre științifice de a fi tot așa de temeinice și de folositoare, ca și în trecut.

Anul acesta se împlinește mandatul Consiliului nostru de administrație. Imi permit a ve semuala car si potrivit cu interesul societății, ca să vie și unele elemente noi la cîrmă,

pentru a da o dreaptă satisfacțiune tinerilor, cari sînt meniți a duce mai departe opera antecesorilor lor.

E bine să alegem mai ales dintre cei care nu au ocupațiuni multe, căci pot lucra cu mai multă putere la progresul societății, pe care 'l dorim din toată inima noastră, spre binele patriei, care va trage roade tot mai mari din avuția silvică, ce i-a dat Dumnezeu. Cei mai în vîrstă sînt bine cunoscuți prin trecutul lor; e dar drept și din acest punct de vedere, ca să se dea și celor tineri ocaziuni de a se distinge.

Dintre cei cu ocupațiuni multe și mai în vîrstă sînt și eu, care am onoare de a prezida această societate aproape de la înființarea ei. Cele ce am zis mai sus, le zic deci și în privința mea, mai cu seamă că s'ar putea ca o direcțiune nouă să dea roade și mai bune.

Dar în cele din urmă veți face cum veți crede că e mai bine, nepermișîndu-mi a impune opiniunile mele.

Am văzut cu mîhnire, în anul trecut, că dintre membrii noștri mai tineri au încetat din viață două: unul Gr. Peretz, era guard forestier de cl. II-a în serviciul Statului, făcuse studii la Nancy și era printre noi de două ani; cel-l-alt, N. Stănescu, mai în vîrstă, era guard forestier de cl. I-a, studiase la școala superioară de la Herestrău și aparținea societății noastre de la înființare. Vom păstra acestor

două colegi, secerați dintre noi, o bună și scumpă memorie. Ambii puteau spera că viitorul le rezervă o realizare a dorințelor lor; voința Proniei a fost alta! Sintem toți în mîna ei și 'i primim hotărîrile cu iubire și supunere.

Unul din cuvintele pentru care am ales pentru întrunirile noastre anuale data, la care le ținem de cîți-ra ani, e de a da privilegiu membrilor din provincie să vadă în Capitală înălțătorea serbare de 10 Maiu, care ne amintește atîtea isbinde, alitea progrese.

Cred dar că nu pot încheia într'un chip mai potrivit sentimentelor de care sintem insuslețiți, de cît zicînd :

Trăiască România!

Trăiască Dinastia Română!

Apoi se acordă cuvîntul d-lui *N. C. Nădejde*, delegatul Comitetului de administrație, care dă citire raportului de expunerea activității și situațiunii financiare a societății pe anul expirat 1899-1900 și a budgetului pe anul viitor 1900-1901, în următorul cuprîns :

Domnilor Membrii,

Intrunindu-ne în a XIV adunare generală, autorizat fiind de comitetul central de ad-ție, am onoare a ve expune situația financiară și activitatea societății noastre pe anul expirat 1899-1900.

Țin în întiul loc a reaminti ca părere de rău că în cursul anului trecut, societatea a perdut dintre membrii activi pe Gr. Peretz și N. Stănescu, ambii silvicultori în serviciul Statului.

Domnilor Membrii,

Voiu începe această expunere prin a ve nrăta care este situația financiară a societății noastre la 1 Maiu a. e.

Venituri. — La începutul anului 1899—1900, societatea avea un fond în efecte publice de Lei 12.500 și în numerar Lei 1468,45, adică în total un capital de Lei 13.968 bani 45.

În cursul anului s'au încasat următoarele sume :

1. Din taxe de înscrieri și vânzarea Revistei	44.50
2. „ cotizațiunii	1162.—
3. „ abonamente	1578.—
4. „ cupoanele efectelor	600.—
5. „ donațiunii	400.—
Total	3844.50

Adică s'a încasat suma de **Lei 3844 bani 50.**

La începutul anului, după cum se poate vedea din ultimul raport asupra situației financiare, societatea avea de încasat de la membrii și abonați Lei 4978 bani 50, la care adăugându-se suma de Lei 5960, prevăzută în buget spre a se încasa în cursul anului expirat, urma că societatea avea de încasat *Lei 10.938 bani 50.* Mi-am dat toate silințele a încasa cât se poate mai mult și în mai multe rânduri am adresat scrisori d-lor membrii și abonați, aducându-le aminte sumele ce datorează. Cu regret constat că încasările au mers foarte slab.

Anul acesta ca și în anul trecut observând că mulți din d-nii membrii datorează cotizația și abonamentul pe 1 și 5 ani, Comitetul în ședința de la 15 Aprilie a. c., conform art. 13, alin. ultim din statute, a șters dintre membrii societății pe 22, cari datorau suma de Lei 1885, adică în medie câte 85 lei de fiecare. Așa dar suma datorită reducându-se cu Lei 1885, urma să se încaseze în cursul anului expirat Lei 9053 bani 50. Din această sumă încasându-se Lei 3844 bani 50, mai avem azi de încasat Lei 5209 și anume 4753 de la d-nii membrii și 456 de la d-nii abonați.

Cum se vede din cifrele de mai sus, încasările sînt cu Lei 2115 bani 50 inferioare prevederilor bugetare, deci suma ce societatea are de încasat a crescut în loc să scadă.

Numărul membrilor a fost de 195, din cari ștergîndu-se 22 pentru neplată, apoi cari au refuzat revista și 2 morți, urmează că numărul actual de membrii este de 168, care sperăm să crească în cursul anului, de oare-ce mulți silvicultorii din serviciul Statului nu sînt încă membrii ai societății. Din numărul total de membrii, au plătit complet cotizația și abonamentul 65, au plătit parte din datorii 31 membrii, iar restul de 72 n'au plătit nimic.

Cheltuieli. — În cursul anului expirat s'au făcut următoarele cheltuieli :

1. Imprimarea Revistei	Lei 1260.—
2. Diferite imprimate	111.75
3. Expedierea revistei	130 —
4. Remiza incasatorului	138.70
5. Indemnizarea secretarului și ajutor	960.—
5. Cheltuieli extra-ordinare și diferite	196.20
7. Tipărirea a 6 numere din revistă	513.25
Total	Lei 3339.90

Adică în total s'au cheltuit **Lei 3339 bani 90.**

Aceste cheltuieli sînt dar făcute în limitele prevederilor bugetare și încă sub aceste prevederi, realizîndu-se o economie de 1663.35.

Din suma încasată de	Lei 3844.50
Scăzîndu-se cheltuielile de	» 3339.90
Rămîne un excedent de	Lei 504.60
care adăogit la excedentul din anul trecut de	» 1168.45
face un excedent total de	Lei 1973.05
Din această sumă s'au luat	» 967.50

cu care s'a cumpărat un bon 5% în valoarea nominală de Lei 1000 (una mie)

Ast-fel că acum excedentul în numerar este . . . Lei 1005.55

Iar capitalul în efecte publice de Lei 13,500, cu alte vorbe fondul disponibil al societății în acest moment este de Lei 14,505 bani 55 în numerar și efecte publice.

Aceste cheltuieli, pe carel Comitetul central de ad-ție le-a găsit în regulă și sub prevederile bugetare, le-a aprobat și ne-a delegat a le expune d-v., împreună cu proiectul de buget întocmit pentru anul viitor 1900-1901, cu rugăminte pe de o parte a le aproba și d-v., iar pe de altă parte a'mi da cuvenita descărcare de gestiunea financiară a expiratului an 1899-1900.

Domnilor Membri,

Venînd la a 2-a parte a expunerii de față, adică la relevarea în trăsături generale a activității societății noastre, dacă nu voi face întocmai aceeași constatare ca și în anul trecut, adică că *nu se poartă un prea mare interes* societății noastre de către membrii săi, totuși nu se corespunde în de ajuns dorințelor noastre, cu toate silințele ce și-a dat Comitetul și în special d-l I. Kalinderu, valorosul nostru Președinte. Nimeni altul mai mult ca mine nu este în măsură de a cunoaște dragostea ce d-sa pune pentru prosperarea societății «Progresul silvic».

În cursul anului expirat, Comitetul central s'a întrunit în mai multe rînduri și în afară de rezolvarea afacerilor curente, a căutat să se ocupe în de aproape despre: *reductarea definitivă a vocabularului silvic*. Această lucrare, conform însărcinării Comitetului a fost examinată de sub-semnatul aproape în întregimea ei și rezultatul l-am supus onor. Comitet, care la rîndul său, după ce s'a mai adresat și d-lui Marin Petrescu membru în Comitet, pentru a examina o parte din lucrare, a hotărît ca întreaga lucrare să se dea d-lui Ernest Gheorghiu, care s'a obligat a face modificările necesare. O parte din lucrare este revăzută de d-l Gheorghiu și gata pentru tipar. S'a stabilit de asemenea forma cărții și acum d-l Gheorghiu lucrează introducerea și în curînd se va da la tipar.

Tot d-l Ernest Gheorghiu, propunînd Comitetului ca societatea să publice o lucrare a sa intitulată «*Înălțarea în România*», după ce comitetul a supus lucrarea examenului unei comisii speciale spre a-și da părerea asupra valorii ei, a admis publicarea ei sub auspiciile și cu spesele societății. Bine înțeles, după înțelegerea avută cu d-l

Er. Gheorghiu, cartea va rămâne proprietatea societății, dându-se d-lui Ernest Gheorghiu un număr de 100 ex. Această lucrare este iarăși gata pentru tipar.

Societatea, prin intermediul Președintelui său I. Kalindru, ad-tor al Domeniului Coroanei, a trimis la expoziție colecția completă a „Revistei Pădurilor”, iar în cartea ad-ției D. C. destinată pentru expoziție, sînt rezervate cite-va pagini și societății noastre. De asemenea Comitetul a hotărît ca societatea să fie reprezentată la Congresul internațional silvic de la Paris prin d-l inspector silvic M. Tănăsescu.

După cum ve este cunoscut, anul acesta s'a ținut la societate 3 conferințe, tratînd subiecte originale și de o mare importanță pentru păduri. Conferințele din anul acesta sînt excepțional de importante și cu plăcere Comitetul constată un progres netăgădult, care face onoare d-lor conferențieri.

„Revista pădurilor”, organul societății a apărut regulat sub conducerea Comitetului de redacție, publicînd diferite articole științifice și dări de seamă. Conform datinei întemeiate, Revista s'a trimis gratuit la mai multe persoane marelente din țară și străinătate, cari se ocupă de silvicultură, unor administrațiuni publice și organe de publicitate, precum și elevilor de la școalele de Agr. și Silv. din țară. Asemenea Revista se trimete gratuit la mai multe societăți ale fraților de peste hotare.

Ca încheiere a activității societății noastre, convocați în această adunare generală, potrivit statutelor, Comitetul prin sub-serisul, nu se îndorește de utilitatea discuțiilor ce veși provoca și a hotărîrilor ce veși lua

Domnilor Membrii,

Înainte de a sfîrși, în numele Comitetului central de ad-ție, țin a ve reaminti că societatea intră în al 15-lea an al existenței sale, că în acest timp am avut probe destule în ce grad M. S. Regele se interesează de mersul societății noastre. De asemenea avem mulțumirea de a oenstata că societatea a atras atențiunea și a avut sprijinul bine-voitor a multora din bărbații noștri marcanți, între cari d-nii miniștrii general G. Manu și N. Fleve, cari au asistat și la conferințele din anul acesta.

Cu același plăcere ve adue la cunoștință că nobila donatoare d-na Elena Dr. Turnescu a donat societății 300 Lei, iar d-l Baron B. Bellu 100 Lei. Asemenea d-na Rădulescu, văduva regretatului inspector silvic M. Rădulescu, a donat societății biblioteca soțului său compusă din 90 volume, pentru care Comitetul i-a adresat cuvenitele mulțumiri.

Exprim sentimentul întregului Comitet central de ad-ție, dorînd societății noastre viitorul cel mai frumos și sperînd că fie-care din noi se va convinge cit bine va reeși, devotîndu-se cu tot dinadinsul scopului urmărit de ea.

Secretar-casier, **N. C. Nădejde.**

PROIECT DE BUDGET

PE

ANUL 1900—1901

VENITURI

	Lei
1. Venitul de la 13.500 lei în efecte	660
2. Din taxe de inserieri și vânzarea Revistei	100
3. Din cotizațiuni	2200
4. Din abonamente	2500
5. Donațiunea D-nei Elena Dr. Turnescu	300
Total	<u>5760</u>

CHELTUELI

	Lei
1. Imprimarea Revistei (eventual supliment)	1400
2. Diferite imprimate	200
3. Pentru expediarea Revistei (mărei, serviciu, etc.)	250
4. Abonamente la diferite Reviste	200
5. Remiza incesatorului	200
6. Indemnizarea secretarului și ajutorului	960
7. Cheltueli extraordinare și diferite furnituri	400
8. Tipărirea anuarului	700
9. Tipărirea cărții «Vinătorea în România»	1500
10. Cumpararea unei case de fer	200
11. Indemnizarea dată D-lui M. Tănăsescu, care va reprezenta societatea la congresul de la Paris	350
Total	<u>6360</u>

RECAPITULAȚIE

	Lei
Incasări	5760
Cheltueli	6360
Deficit	<u>600</u>

Acest deficit se va acoperi din încasările datoriiilor, așa că la sfârșitul anului viitor vom avea un capital disponibil de Lei 14.505 bani 35, adică cel existent, care va crește cu sumele ce se vor mai încasa din datoriil.

Președinte,
I. Kalinderu.

Secretar-casier,
N. C. Nădejde.

Admis de comisia de verificare, astăzi 8 Maiu 1900

C. Ionescu, V. Bantaș, D. Boiarolu.

După care se alege comisiunea pentru verificarea gestiunii financiare a societății, care se compune din d-nii: C. Ionescu, V. Bantaș și D. Boiarolu.

Prima chestiune pusă la ordinea zilei este: *Cauzele staționării venitului pădurilor în general și ale Statului în special și remediile de propus la acestea* (continuare).

Dl Al. Bulgăreanu, care a dezvoltat această chestiune în anul trecut, rezumă conferința sa, indicând cauzele și remediile:

1. *Numeroasele delictе ce se comit în păduri din pricina lacunelor Codului silvic*, care nu aplică pedeșele după calitatea materialului, ci după un tip de grosimi cu tarif invariabil, atât pentru lemne de lucru cît și foc fără valoare; din pricina nepreciziei conținutului unor articole din acel Codice; din pricină că amenziile ce le dictează legea nu au o sancțiune indiscutabilă, dîndu-se loc prin art. 46 judecătorului facultatea de a reduce pedeapsa; din pricină că nu se înlesnește în mod expeditiv vînzarea uscăturilor la săteni.

Ca remediu la acestea ar fi modificarea Codului silvic și desfacerea uscăturilor în mod expeditiv.

2. *Clauzele prea oneroase puse în condițiunile de vînzare a pădurilor Statului*, după care se prevede prea mari amenzi antreprenorilor mai ales la ruperea rezervelor, escludîndu-se un tratament mai ușor, cînd lipsește intențiunea rea.

Ca remediu este formarea unor condițiuni de vînzare mai echitabile.

3. *Formalitățile licitațiunilor după cari se ia ca infailibilă estimățiunea unei păduri*, cînd știut este diferitele împrejurări ce influențează asupra valorii unei păduri dintr'o zi în alta; apoi licitațiunile se țin în anume centre depărtate deci care cheltueli; în sfîrșit se cere garanții prea mari la început.

Ca remediu este admiterea unei toleranțe în estimățiune de 10 sau 20 la sută, or facerea unei noi estimățiuni cînd nu se vinde; ținerea de licitațiuni aproape de păduri; admiterea unei garanții provisorie mai mică.

4. *Dificultățile ce se întîmpină în estimățiunile reperi cari se fac la noi*, din cauza lipsei de timp, din cauza lipsei de experiențe asupra formei arborilor, asupra coeficientului de descreștere sau coeficientului arborilor tip, a coeficientului de așezare a lemnului asupra producțiunii pădurilor în materie lemnoasă, — toate cari fac să nu se poată obține o estimățiune sigură prin ajutorul unor date din țări străine.

Ca remediu este facerea de experiențe cît de multe la pădurile puse în exploatare asupra arborilor doborîți, pentru a afla toate datele de sus cum și altele cerute de dendrometrie. În acest scop se vor înființa registre permanente pe păduri, la cari să se treacă an cu an toate acele date.

5. *Tendința generală de a defrișa pădurile și a le transforma în*

terenuri arabile, lucru ce aduce după sine punerea în comerț a unor prea mari cantități de material, scăzând prețurile lemnului.

Ca remediu luarea de măsuri legale pentru oprirea defrișărilor, mai ales în locurile unde pădurile lipsese

6. *Puțina dezvoltare a industriilor forestiere și a lemnului în general, din care cauza materialul de lucru nu găsește un deținator așa mare, importându-se o mulțime de obiecte de lemn.*

Ca remediu este înființarea și încurajarea industriilor, or fabricilor pentru transformarea lemnului brut în lemn lucrat.

7. *Lipsa de asociațiuni sindicale între proprietarii de păduri cu ajutorul cărora s'ar pune pădurile în valoare prin o administrare mai bună, o vânzare avantajoasă, o cultură mai bună, facerea de lucrări ce ar ridica valoarea pădurilor, ca îmbunătățirea căilor de transport etc.*

8. *Modul de regenerare și exploatare al pădurilor după care la unele se pierde material în rezerve multe, fără a se atinge regenerarea din cauza terenului neapt la aceasta; după care nu se ajută terenul a produce maximum de producțiune lemnosă bună prin preparațiune și o însumințare completă, ci se lasă terenul acoperit cu pădure degradată și esențe fără valoare.*

Ca remediu se propune ca oprirea rezervelor să se facă în anume cazuri determinate, precum însemnarea unor terenuri apte la aceasta, pentru formarea unui fond de rezervă forestier, în care caz nu e necesitate de multe rezerve, pentru chestiuni de protecțiune contra vânturilor, gerurilor etc. Să se facă conversiunea în Codru a tuturor pădurilor exploatate în crânguri sau celor degradate, ajutându-se natura prin semănări sau plantări artificiale cu esențe de valoare, în care scop se va prepara terenurile inerbate, spre a produce în viitor maximum de material lemnos ca volum și ca utilitate.

9. *Lipsa căilor de comunicațiune, din pricina cărora transportul mășinează valoarea lemnului.*

Ca remediu este înființarea a căi de comunicație, șosele sau căi ferate, atât prin mijlocul unui fond de punere în valoare a pădurilor, cât și prin antreprenori, acordându-le termen lung de exploatare.

10. *Formalitățile multiple și înverșoase pentru desfacerea produselor necesarii ale pădurilor, după care consumatorul nu poate obține lemnul la nevoie și expeditiv, ci numai prin licitațiune, ce aduce speula sătenilor de către cumpărători, cari oferă prețuri mici spre a câștiga și ei.*

Ca remediu desfacerea produselor necesarii, a lemnului uscat în mod cât de lesnicios, fie prin bună învoială sau prin un tarif.

11. *Neglijarea tăcerilor culturale la păduri din care cauză se pierde un bun venit și se pierde o mulțime esențe de valoare prin sufocarea de cele fără valoare.*

Ca remediu procurarea de mijloace și personal, pentru a se face acele tăceri culturale, acolo unde este necesitate.

12. *Neproductivitatea a o mulțime de poeni, locuri goale, sau băltoase, cari ar produce un bun venit în viitor dacă s'ar împăduri cu esențe ce convine locului.*

Ca remediu este plantarea tuturor acelor locuri neproductive, mai ales cînd ele sînt situate la locuri unde lemnul are valoare.

13. *Lipsa de amenajamente la păduri sau neaplicarea lor*, din care cauză neputînd exista prevedere, sau program în exploatare, nu se va putea în viitor avea același venit, același raport susținuut, nu se va pune în țere din nou păduri care n'au ajuns termenele exploatabilității și chiar prea tînere, spre a putea menține același venit.

Ca remediu este amenajarea tuturor pădurilor Statului, fără nici o amîinare, și servindu-se la aceasta de lucrări asemănătoare cu planurile exacte. Ca de exemplu șefii de ocoale vor face planurile în scimbul unei indemnisații oare-care, și o comisie va controla punctele principale din amenajamentul făcut de șef de ocol.

14. *Confundarea pădurilor cu moșiile, mînele, carierele*, din care cauza pădurile se degradează fără ca statul să tragă profituri apreciabile.

Ca remediu se va deosebi cu totul pădurile de moșii, cariere sau mine. Și acolo unde minele sau carierele sînt în pădure să se formeze un fond din exploatarea acelor (cariere sau mine) pentru repararea pădurilor și instalarea ei odată cu epuizarea acelor materii minerale.

15. *Neglijarea veniturii ce ar aduce vînatul prin cultivare, protejarea celui folositor.*

Ca remediu se va lua măsuri pentru înmulțirea vînatului folositor, introducerea lui acolo unde lipsește, prin o mai bună dispozițiune a legii contra braconierilor. Înființarea de taxe individuale și nu exagerate pentru diletanți.

16. *Insuficiența personalului de administrare a pădurilor și lipsa de cunoștințe elementare a personalului de pază (pădurarii)*, din care cauză nu se poate trage din pădure toate foloasele ce pot da, căci agentul principal este sînut a face mai mult formalitate, birocratie, a serie și copia, din care cauză nu are timpul necesar să se ocupe cum trebuie de pădure spre a-l căuta veniturile sau a o ameliora.

Ca remediu propunem procurarea unui personal de pază mai inteligent, scutirea agentului de minuțioasele lucrări ale cancelariei, dîndu-i cel puțin copistii.

17. *Impozorarea serviciului, a personalului cu prea multe lucrări străine meseriei de silvicultor*, din care cauză se va neglija unele pentru altele, neavînd timpul a face pe toate bine.

Ca remediu se va avea în vedere principiul de diviziunea muncii, sau specializarea aptitudinelor, căci din acest principiu numai, poate eși progres în toate ramurile.

18. *Remunerarea prea modestă a personalului de administrare a pădurilor*, din care cauză i se limitează activitatea la sumă fixă, cu totul insuficientă cerințelor serviciului, adică făcîndu-se economii de 50 lei la un agent, pentru a se perde 5000 lei de la pădure, din cauză că nu poate face sacrificii mai mult de cît i se dă.

Ca remediu este acordarea unei remunerațiuni mai bune agenților și a unei indemnisații de transport și cheltueli de deplasare, după nevoile serviciului, căci ele se vor compensa prin mărirea veniturilor.

19 *Puțin stabilitate acordată prin legi agenților silvici*, din care cauză ei lucrează în tot-d'a-una cu frică spre a nu jena pe cine-va influent. Căci administrarea unei averi mari ca a Statului, conține atâtea afaceri delicate, atâtea antagonisme cu interesele altor oameni particulari, în cit i se cere multă prezență de spirit, multă dibăcie, spre a se strecura prin nemmăratele bombe ce se aruncă asupra capului său de cel interesat).

Ca remediu este stabilitatea agenților prin legi, de oare ce numai prin aceasta ei vor putea administra averea Statului bine, fără nici o frică de nicăieri.

Căci după cum un mașinist nu poate conduce o locomotivă de cit încet, cu multă precauțiune, pe un terasament nesigur, șubred, spre a nu se vedea aruncat de pe șine, periclitat, — tot ast-fel și agentul fără stabilitate nu poate conduce interesele Statului de cit cu frică, cu precauțiune spre a nu se vedea deraiat, aruncat din serviciu.

20 *Prea marea întindere a ocaalelor și a regiunilor administrative*, căci este greu unui agent să conducă ocaale cu întindere de 100 și 120 kilometri, sau agenților superiori să supravegheze domeniul din 5 sau 6 județe.

Ca remediu este micșorarea ocaalelor și a regiunilor de administrație.

Parvenind a se combate toate aceste cauze, eu cred că veniturile pădurilor se vor mări mult, cu cel puțin 10 milioane.

D-l *N. G. Popovici*, cerind cuvîntul, spune că față de expunerea d-lui Bulgăroanu, care nu a omis nici un punct esențial, este puțin de zis în această chestiune.

Este de netăgăduit și cu toții recunoaștem că veniturile pădurilor ar putea crește. După d sa totul se rezumă în specializarea completă a serviciului silvic, cu separarea de fapt a pădurilor de cele alte domenii. Este știut că orice progres nu se realizează de cit prin divizia muncii și specializare, deci este de absolută necesitate ca serviciul silvic să fie de sine-stătător, să fie instituit în o direcție specială, ca astfel, avînd continuitate în lucru, să ia măsuri pentru îmbunătățirea fondului și mărirea veniturilor. Este de părere a se vota o moțiune, prin care să se arăte că în ceea ce privește corpul silvic, cauzele acestei staționări ar fi: 1) *Vînzarea pe suprafețe mici*; 2) *Nu se dau destule înlesniri antreprenorilor* și 3) *Perioadele de vînzare sînt prea mici*; iar ca piedică independentă de corp, esto lipsu de organizare.

Sedința se suspendă pentru 10 minute.

La redeschiderea, dl *C. M. Orescu*, care și în anul trecut a vorbit asupra acestei chestiuni, citește următoarea moțiune, semnată de mai mulți membri :

M O T I U N E

Cauzele care contribuiesc la staționarea venitului pădurilor în general și ale Statului în special sînt multiple, totuși ele se pot rezuma următoarele puncte :

I. Insuficiența personalului silvic, din care cauză nu se pot face la în timp și în de-ajuns lucrări pentru puneri în exploatare.

II. Insăreînările prea multiple ce se dau personalului silvic pentru executare de lucrări streine specialității lui.

III. Vînzările pe perioade prea scurte și de suprafețe prea mici la pădurile puțin accesibile, pentru a căror exploatare se necesită capitaluri mari.

IV. Condițiile de exploatare grele și prea complicate

V. Insuficiența publicațiilor și lipsa de interes față cu comercibilitatea lemnului în străinătate.

VI. Neînlesniri în ceea ce privește mijloacele și formele vînzărilor,

VII. Neînlesniri pentru transportul materialelor la punctele de destinație și lipsa de mijloacele de transport.

A. C. Macoră, I. C. Eleuterescu, N. G. Popovici, D. Papiniu, Al. L. Lazureanu, Ion P. Chihaiu, C. I. Ionescu, C. Al. Orescu, D. Boiarolu.

După o discuțiune urmată între d-nii Dr. Gr. Antipa, N. G. Popovici, V. Bantaș, Al. Lazurian și alții, se votează moțiunea și se hotărăște a se trimite onor. minister al Domeniilor sub formă de deziderat.

D-l *Președinte* anunță a 2-a chestiune pusă la ordinea zilei, anume : *Care ar fi mijloacele cele mai practice de plantare a terenurilor rezervate pentru regularea perimetrelor pădurilor, precum și a terenurilor rezervate din unele moșii vîndute pentru creare de păduri.*

D-l *I. P. Chihaiu*, luînd cuvîntul, spune că, de și s'ar părea că această chestiune nu este de o mare importanță, cu toate acestea, din punct de vedere general, chestiunea este destul de importantă, căci față de disproporția ce există în unele regiuni între terenul agricol și cel forestier, este vorba a se da o altă destinație unei părți din terenul agricol. În ceea ce privește mijloacele de plantare a acestor terenuri, d-sa crede că ele să se cultive mai întîiu cu plante prășitoare și modul arendărei să fie ast-fel că, pe măsură

ce serviciul silvic dispune de mijloace, să se însămințeze aceste terenuri cu esențe potrivite localității. Pentru o bună reușită trebuie să se fie seamă de părerile oamenilor tehnici, căci de obicei oamenii străini se pronunță în ultimă instanță și oamenii tehnici nu sînt destul de tenaci.

D-l N. G. Popovici spune că chestiunea împăduririlor la Stat se împarte în două: 1) *Complectarea masivelor ce au goluri*; 2) *Creare de masive noi prin rezervări a o porțiuni din moșii pentru acest scop*. Fie-care din aceste părți comportă studii *financiare și tehnice*.

1. Înainte de a ne ocupa de modul cum s'ar putea completa masivele noastre păduroase, este absolut indispensabil a se stabili în mod definitiv perimetrele tuturor pădurilor, ca apoi să putem a ne da seamă pentru fie care masiv ce anume suprafață este de împădurit. Pentru aceste plantațiuni, zice d-l Popovici, ceea ce trebuie să ne preocupe în primul loc, este *partea financiară*, cu alte vorbe, fondurile bănești disponibile pentru efectuarea lor. Starea, în care se găsesc azi aceste terenuri, este provizorie, căci cu timpul ele trebuie împădurite, și cum azi din ele se trage un profit, pe care-l trecem la venituri, fără a ne gândi la plantarea lor, ar trebui ca o parte din acest venit să se capitalizeze, spre a forma un fond, care se servească mai târziu la plantare de poeni și terenuri încorporate pădurei, sau chiar la creeri de păduri noi.

În ceea ce privește *partea tehnică*, orîce discuție este inutilă, căci ea specialiștii știm foarte bine ce este de făcut în fie-care regiune, potrivit cu mijloacele de care dispunem, pentru a asigura buna reușită a plantațiilor.

2. *Creare de masive noi prin rezervări a o porțiuni din moșii pentru acest scop*. — În unele regiuni ale țării există o disproporție între terenul agricol și cel frontier, care ar trebui să dispară prin creațiuni de păduri. Pentru efectuarea acestor lucrări trebuie să se stabilească mai de înainte un întreg program de lucru pentru o perioadă de mai mulți ani și nu din fonduri bugetare, cari nu se pot avea regulat, ci din fonduri anume destinate pentru astfel de lucrări. Trebuie bine stabilit cu ce fel de esență să se planteze, decî un studiu minuțios este indispensabil. În ceea ce privește fondul, cum și aceste terenuri produc un venit destul

de însemnat, o parte cel puțin din venit să se capitalizeze în scopul arătat.

În rezumat, pentru a se da adevărata destinație acestor terenuri trebuie: a) Să se capitalizeze o parte din venit; b) Pentru efectuarea lucrărilor să se înființeze un serviciu special, și c) Să se facă programe de lucru bine studiate, care să se execute în perioade de cel puțin 10 ani.

Ședința se ridică la ora 11 ¹/₂ noaptea.

Ședința de la 8 Maiu.

A doua ședință a avut loc în ziua de 8 Maiu și s'a deschis la ora 9 seara, sub președinția d-lui *I. Kalinderu*, răspunzînd la apelul nominal 39 din d-niî membrii.

Apoi d-l *Președintele* declară discuția deschisă asupra chestiunii puse erî la ordinea zilei.

D-l *D. Papiniu*, cerînd cuvîntul, spune dacã pînã în prezent nu s'au plantat aceste terenuri, cauza este lipsa de bani. Cînd legiuitorul a hotărît că în anume regiuni să se lase din moșiile Statului terenuri pentru împădurit, a avut în vedere necesitatea creării acestor păduri și decî trebuie făcut tot posibilul să nu se schimbe destinația. Chestiunea stă ca și cu terenurile comunale de împădurit din Dobrogea, cu singura deosebire că aci legea este mai completă, căci hotărâște cu ce fonduri se vor planta perimetrile comunale din Dobrogea. D-sa crede că pentru a procura fondurile necesare ar trebui ca prin o lege să se hotărască ca venitul rezultat din arendarea acestor terenuri să se capitalizeze, iar fondul format se servească nu numai la plantare ci și la întreținerea plantațiilor.

D-l *I. P. Chihaiia*, cerînd cuvîntul, spune că ideia este bună, însă necesită o lege și nu crede că în starea actuală de lucruri, ar fi lesne să se voteze o asemenea lege.

D-l *N. G. Popovici*, rezumă cele spuse ieri că și d-sa crede că o lege pentru crearea unui fond special este indispensabilă și este de pîrero a se vota o moțiune în acest sens.

D-l *I. C. Eleuterescu*. Chestiunea ce se discută azi pe cît este de simplă, pe atît este greu de rezolvat. D-sa crede că așa cum este pusă chestiunea, propunătorul ei a voit să afle cum s'ar putea face asemenea lucrări fără cheltueli

marî. Aceste terenuri au destinația a fi împădurite, fie din cauza regulării perimetrelor, fie că în anume regiuni s'a hotărît crearea de păduri noi, și noi căutăm a le da adevărata destinație fără cheltueli marî. Lucru este greu și or cît am voi noi să reducem cheltuelile nu putem, căci intervin în cursul lucrărilor împrejurări independente de noi cum, d. e. o secetă care se repetă cîți-va ani. Deci trebuie să riscăm cît mai puțin și apoi la început să plantăm o specie ce reușește mai lesne cum, d. e., salcîmul ca specie tranzitorie, rămîbind ca mai tîrziu să introducem speciile de valoare. După d-sa crearea fondului special este greu de realizat și apoi nu putem începe imediat, de aceea propune: A se da aceste terenuri gratuit pentru un an, cu condiție ca în toamnă arendașul să facă ogor și o grăpă, apoi în primă-vară să are și să semene plante prăsitoare, iar în toamna următoare să are din nou și să însămînțeze cu specia ce i se va da și în condițiunile ce i se vor impune, apoi terenurile ast-fel însămînțate să nu se mai arendeze, ci să se întreție și să se complecteze de Stat. În caz cînd este o plantație cu nucî sau duzl, se poate profita și de teren.

D-l N. G. Poporici constată că d-l Eleuterescu spune acelaș lucru ca și d-sa, dar sub altă formă, *plata în mod deghizat*, ceea ce nu permite legea comptabilităței statului și tocmai din această cauză trebuie să existe o lege specială. Că plantația se va face în un fel sau altul, asta este o chestie de detaliu care nu se discută; ci ceea ce ne interesează sînt mijloacele ce se vor pune la dispoziție pentru efectuarea lucrărilor. Repetă cele susținute de d-sa, cerînd votarea unei moțiuni.

D-l N. C. Macovei: Omului i s'a zis, după Biblie, că *«din sudoarea frunzei să-și agoniscască hrana de toate zilele»*. Se luăm exemplu și se căutăm prin muncă a repara erorile din trecut. Pădurile ni s'au dat de la natură, dar le-am desființat și acuma prin muncă trebuie să căutăm a le reînființa. Unii cred că se poate obține aceasta fără multă muncă, dar nu se poate. Ceea ce spune d-l Eleuterescu nu este întemeiat, căci nimeni nu va face 3 arături și 3 grape pentru oarendă, deci trebuie bani și să muncim cu plan de lucru bine stabilit și cu personal destoinic. Lucrările de plantațiuni se fac în un timp scurt, deci nu este greu a se

face lucrările la timp, iar nu prea târziu, după ce încep căldurile. D-sa rezumînd, spune că pentru a lucra bine și cu folos, ne trebuie o lege care să fie executabilă și să nu se strice imediat, sau după un timp scurt, cum se întîmplă de obicei cu unile legi.

D-l C. Al. Orescu. Asupra celor spuse de d-l Popovici are de făcut o observație și anume: Toate terenurile încorporate la păduri se arendează și venitul lor se trece la al pădurilor, deci rețineră de 2% se face și la venitul poenilor. Prin urmare ar fi de-ajuns o dispoziție ministerială ca reținerile de la acest venit să se întrebuițeze în plantațiunii.

Măi iau cuvîntul asupra acestei chestiuni domnii *Chihaia, Baiarolu, Popovici, Macovei, Galleriu și Orescu*, după care se hotărăște votarea unei moțiuni în ședința viitoare.

Chestiunea a 3-a, cum s'ar putea realiza măi bine propunerea înființării unei case de ajutor mutual pentru membrii societății, se amină nefiind adunate destule date.

D-l Președinte, dă cuvîntul d-lui Al. Bulgăreanu, care desvoltă chestiunea următoare: *Necesitatea înființării unei asociațiuni sindicale silvice sau sindicul silvic* în următorul coprins:

Domnilor,

Fiind-că chestiunea este măi mult de domeniul economiei politice, înl veți permite a da măi întil oare-care explicațiuni sumare, culesse din diferiți autori, asupra înțelesului cuvintelor coprinse în titlul enunțiat.

După acele explicațiuni, apoi vom intra în fondul chestiunii pusă.

Ce este o asociațiune? «Asociațiunea este unirea măi multor persoane, care se leagă împreună pentru oare-care interes comun, pentru oare-care întreprindere».

În termenl legali, asociațiunea este considerată ca o convențiune (învolula) și cînd scopul ei este stipulat în scris, asociațiunea se măi numește și societate.

Cîte feluri de asociațiuni sînt? Sînt măi multe feluri de asociațiuni și anume: asociațiune de idei, de persoane și de capitale, după cum rolul principal în ele 'l joacă ideile, persoanele sau capitalurile.

Aceste asociațiuni se sub-divid și ele la rîndul lor și iau numiri după scopul ce urmărese.

Așa avem:

Asociațiunii de idei

{ literare
 { academice
 { secrete
 { etc. etc

Asociațiunile de persoane	{	de credit mutual de consumațiune de produțiune etc. etc.									
Asociațiunile de capitale	{	<table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: middle;">comerciale, industriale</td> <td style="vertical-align: middle;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">de asigurare de ajutor mutual etc. etc.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: middle;">civile . . .</td> <td style="vertical-align: middle;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">agricole. . . { teritoriale etc. etc.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: middle;">de credit</td> <td style="vertical-align: middle;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">sindicale</td> </tr> </table>	comerciale, industriale	{	de asigurare de ajutor mutual etc. etc.	civile . . .	{	agricole. . . { teritoriale etc. etc.	de credit	{	sindicale
comerciale, industriale	{	de asigurare de ajutor mutual etc. etc.									
civile . . .	{	agricole. . . { teritoriale etc. etc.									
de credit	{	sindicale									

Societatea noastră „Progresul silvic”, se poate clasa mai mult între asociațiunile de idei.

Pe cînd asociațiunea sindicală silvică de care vom avea să vorbim se poate clasa în asociațiunile de capitale, căci rolul principal în ea îl va juca capitalul.

Necesitatea înființării „asociațiunii sindicale silvice”.

Nimeni nu poate contesta că societățile de idei sunt de mare folos omenirii, contribuind la răspîndirea ideilor științifice, economice etc., ce se discută de un corp de oameni învațați. Dar nu trebuie să ne îndoim de adevărul constatat în țara noastră, că ideile atît cît ele nu au o aplicare practică văzută, pipăită, nu au nici o influență asupra populațiunii.

Cîte idei nu s'au emis de diferite societăți și în special de societatea noastră, atît științifice silvice, relative la cultura pădurilor, cît și economice, relative la mărirea valorii fondului forestier, la mărirea venitului pădurilor, — și cu toate acestea nu vedem pe nimeni adoptînd și punînd în practică aceste idei.

S'a discutat idei și admis deziderate relative la adoptarea celor mai raționale feluri de cultură a pădurilor după situațiunile, starea lor fizică etc., și cu toate acestea nu s'au aplicat de nimeni, nici chiar de Stat (afară de oare-cari excepțiuni). Majoritatea pădurilor se exploatează tot după același sistem din trecut.

S'au discutat și admis deziderate relative la încurajarea și înființarea de industrii forestiere în țară pentru a ridica valoarea lemnului, a scuti de import etc. și 'măi aduc aminte că s'a numit o comisiune care să se ocupe de aceasta; cu toate acestea lucrurile stau în aceeași față de mai înainte.

S'a mai discutat asemenea modul cum s'ar îmbunătăți soarta celor ce se ocupă cu exploatarea pădurilor, a celor ce fac cultura pădurilor și în general a tuturor profesioniștilor silvicei, și cu toate acestea aceeași descurajare vedem la unii, aceeași soartă puțin măgulitoare la alții.

Nicăieri nu vedem mulțumiri cînd e vorba de păduri.

Proprietarul de pădure vecinic este nemulțumit că o parte din domeniul său, mare sau mic, e ocupat cu pădure în loc de teren arabil, și nu știe cum să se scape mai curînd de ea, pentru a transforma locul

în pământ cultivabil. Probă la aceasta sînt enormele defrișări și exploatari pe cale întinsă, ce se fac la păcurile particulare, proprietarii văzînd că nu le aduce venit.

Exploatatorul de păduri sînt vecinic desiluzionați că nu cîștigă aproape nimic din întreprinderile ce fac, din cauză că valoarea lemnului o mănîcă transportul, din cauza scumpetii mîinilor de lucru, din cauza lipsei de debușeu pentru materialul lemnos, din cauză că sînt speculați de diferiți capitaliști de la care trebuie se facă împrumuturi oneroase (de 20 la % pe an) și a cumpărăturilor en gros de material lucrat etc...

Cu consecință la acestea este, că suferă proprietarul cărui se oferă prețuri mici de exploatator, suferă exploatatorul cărui se oferă prețuri mici de cumpărătorul en gros sau industriașii străini, suferă micul consumator care plătește scump lemnul necesar trebuințelor sale; iar din toți nu cîștigă de cît unii cumpărători en gros (de material) sau industriașii străini, și care cu toate acestea sînt cei mai bine puși la adăpost.

Profesionistul silvic, acel ce a îmbrățișat cariera de a se ocupa cu pădurile, nici el nu este fericit. Acesta nu are altă speranță pentru a trăi de cît chemarea în funcțiunile retribuite de Stat, și aici muncesc zi și noapte, pe plozi, ninșori și geruri, pe dealuri și văl prăpăstioase, luptînd cu toate mizeriile inerente unei meserii îndeplinită sub cerul liber, asvîrliți ani, ei și familiile lor, în locuri unde nu au altă societate de cît mosafirii pădurilor, vulpile, lupii și urșii, iar ca distracție cîntecele stridente ale cerbilor, cum și vaele lugubre ale buhelor și cucuvelor!!

Alții, cei ce sînt în societăți de oameni, în orașe și în aceștia socotînd, afară de cîte-va excepțiuni, pe cei mai superiori în funcțiunile, se văd constrînși a trăi dintr'un salariu modest, a plăti chirie pentru cancelaria Statului, a plăti scriitori pentru lucrările serviciului, a plăti hîrtia, tocul, condeele din cancelarie, a face transporturi de sute de kilometre la păduri din 2 și 3 județe, fără a eși din aceeași leafă fixă, din aceleași spese invariabile, și din această cauză trăind, ei și familiile lor în modul cel mai greu posibil, — asemănîndu-li-se viața mai mult cu a unor martiri, — de cît ca a unor demni reprezentanți ai Statului.

Intr'un cuvînt putem zice că toți, de la mic pînă la mare, stau nu tocmai fericiți și abia puțînd trăi cu retribuțiunea ce li se dă. Și cu toate acestea, cîtă muncă nu depun acești profesioniști pentru îmbogățirea țării, pentru procurarea de venituri destinate a fi consumate de alții, pe care nici vîntul nu'î bate, nici ploaia nu'î pică.

Comparați munca, foloasele ce aduc și răsplata acestor profesioniști cu alți, profesioniști ai țării, de exemplu inginerii Căilor ferate etc. Pe cînd profesioniștii silvici la un fond unde nu sînt capitaluri angajate, produc de 5 ori mai multe venituri de cît se cheltuiește cu serviciul ce ei fac, din contra cei-alți profesioniști, inginerii Căilor ferate, produc ea venit abia odată și jumătate de cît se cheltuiește.

Iată o comparațiune de cifre:

a) Serviciul silvic.

Venitul pădurilor	5.000.000
Cheltueli	1.000.000
Venit net	4.000.000

b) Căile ferate.

Venitul căilor ferate	62.000.000
Cheltuelile coprinzind lefuri, diurne, gratificație și abia 350 mil pentru reparațiuni accidentale	45.000.000
Venit net	17.000.000

Din comparațiunea cifrelor de sus se vede că personalul serviciului silvic este retribuit cu $\frac{1}{3}$ (din cheltueli) sau cu 20 la sută din cheltueli; pe cînd personalul căilor ferate este retribuit cu $\frac{1}{4}$ (din cheltueli) sau cu 75 la sută din cheltueli. Deci dar rezultă cum că personalul Căilor ferate este plătit de 3 ori și ceva mai bine de cît personalul silvic. Și această fericire în retribuțiune de la Căile ferate și mizerie de la serviciul silvic, se explică prin faptul că la Căile ferate sînt inginerii a căror retribuțiune cu diurne, tantieme, jetoane etc. etc., se ridică la 6000 și 7000 lei lunar, pe cînd în serviciul silvic, cel mai mare grad nu poate trece de 600 lei lunar.

La aceste toate unde adăogați stabilitatea și avansarea equitabilă de la Căile ferate, garantate de legea corpului tehnic și nestabilitatea de la profesioniștii silvici, unde nu există nici o garanție de asemenea natură, putînd fi lăsați pe drumuri fără multă hesitare.

Aceștea le zic pentru cei ce sînt angajați în serviciu. Cît pentru cei ce nu sînt angajați în serviciu, constatăm că aceștia numai cu ale pădurilor nu se ocupă, ei 'și caută existența făcînd alte lucrări, ca măsurătorii de pămînt, intrînd în diferite slujbe incompatibile cu meseria lor etc. Și din ei foarte puțini vedem angajați unde-va de proprietarii de păduri, sau consultați în chestiuni forestiere.

Proprietarii de păduri, exploatații de păduri sau silvicultorii, toți sufer în starea actuală de lucruri, din cauza izolării în care lucrează, nevoind a ști unii de alții. Izolarea acestora face ca nici unul din ei să meargă bine și cu toți se suferă. Și odată cu ei suferă populațiunea, care nu găsește material de lucru, sau 'l găsește scump și prost, suferă țara întregă prin faptul că streinii ne exploatează pădurile plecînd cu bani, că uvrierii străini vin în țară, fac bani și pleacă cu ei; iar românul muncitor moare de foame în țara lui, că importăm pe fie-care an o mulțime de material lemnos sub diferite forme, în loc se exportăm cu așa domenii forestiere frumoase.

Ce e de făcut dar pentru a remedia toate aceste rele?

Este necesitate ca toate aceste personalități diferite, interesate în ceea ce privește pădurea, să-și dea mina, să se unească, formînd o mare *asociațiune sindicală silvică* sau mai pe scurt un mare *sindicat silvic Român*, pentru apărarea intereselor lor și pentru a ridica valoarea pădurilor, a lemnului.

Sindicatul în general se poate clasa în asociațiunile de capitale.

Ce numim sindicat? -Sindicat se numește o societate de oameni interesați în aceeași întreprindere și care se unesc în vederea unui obiect comun.

Cîte feluri de sindicate sînt? Sînt mai multe feluri de sindicate, așa în Franța există :

a) *Sindicatul proprietarilor.* Acesta constă din unirea mai multor proprietari în interesul proprietății lor și avînd de scop, ca de exemplu : apărarea contra torenților, regularea cursurilor de apă nenavigabile, desecarea lacurilor, asanarea locurilor insalubre, etc. etc.

Aceste sindicate pot fi autorizate sau libere (neautorizate).

Sindicatul autorizat sînt în general cele ce se referă la utilitatea publică. Autorizațiunea se dă în urma unei anchete din partea prefecturii, atunci cînd majoritatea interesaiților în o antreprisă, reprezintă jumătatea suprafeții bunurilor pentru care se formează sindicatul. După aprobarea prefectului se dă un termen de recurs. Termenul expirînd, toți proprietarii riverani se consideră că au dat adeziunea.

Cîte lucrări utile nu s'ar face la noi în țară cu ast-fel de sindicate ? Cîte dezastre și pagube colosale nu s'ar evita pentru mulți proprietari, cari sînt expuși la inundațiuni, din cauza unor riuri, neregulate și fără albie de curgere ! Cîte locuri mocirloase nu s'ar transforma în locuri arabile, și cîte locuri insalubre, focare de febre palustre, nu s'ar transforma în locuri sănătoase !

Sindicatul liber sînt acelea cari se formează numai prin consimțimîntul unanim al interesaiților. Toți cei interesaiți în antreprisă dînd consimțimîntul lor la sindicat, nu mai au nevoie de autorizațiune. Aceste sindicate pot avea de obiect ori lucrări de utilitate publică, ori lucrări de interes particular, ca de exemplu : irigațiuni, drenajul, facerea de drumuri de exploatare și ori-ce ameliorațiune agricolă, avînd un caracter colectiv.

Sindicatul comunale. Acestea constau din unirea mai multor comune cu scop de a administra drepturile lor individe între ele, sau a executa lucrări cari se referă la aceste drepturi. Prin aceste sindicate se fac o mulțime de lucrări utile comunelor : ca ospiciuri, biurouri de ajutor, instalațiuni de lumină electrică sau de gaz, asanări de locuri insalubre etc.

Sindicatul profesional. Aceste sindicate se ocupă cu studiul și apărarea intereselor unei profesii oare-care. În aceste sindicate se discută și se iau măsuri cari interesează pe toți cei ce fac parte din sindicat. Sindicatul acestora au niște case de ajutor mutual, sau case de retragere pentru membri, cari nu se confundă cu casa sindicatului propriu zis, ce are altă destinațiune și anume oare-care întreprinderi.

Asociațiunea sindicală silvică sau sindicatul silvic, ce noi propunem a se înființa, s'ar putea clasa în categoria sindicatelor profesionale, cu o formă a sa proprie ce-l dă un caracter sui generis.

Se vedem acum cum s'ar forma sindicatul ce noi propunem ?

Modul formațiunii sindicatului silvic. Sindicatul silvic se va forma din proprietarii de păduri, din exploatare de păduri, din inginerii silvici și din toți aceia cari se ocupă cu cultura pădurilor și doresc prosperitatea lor fizică și economică.

Scopul sindicatului silvic. Sindicatul silvic va avea de scop : prosperitatea și ridicarea valorii pădurilor, prin îngrijiri culturale, exploatare sistematice, facerea de căi de comunicație, etc. etc. ;

— înființarea de industrii forestiere și ori-ce alte industrii ce ar contribui la ridicarea valorii lemnului și la suprimarea importului în țară de material lemnos brut sau transformat în obiecte, etc.;

— înlesnirea mijloacelor de comunicațiune în afaceri între cei ce se interesează de păduri, fie proprietari de păduri, exploatatori, ingineri silvici, fabricanți, cumpărători, etc. etc.;

— procurarea (împrumuturi) de instrumente forestiere, sau bani celor ce se ocupă cu cultivarea sau exploatarea pădurilor, etc.;

— în fine solidaritatea între toți membrii sindicatului și ajutorarea între ei în cazuri de restriște morală sau materială.

Din cele expuse mai sus rezultă că sindicatul va avea:

a) niște reprezentanți cari vor reprezenta și conduce sindicatul;

b) o casă de întreprindere formată prin acțiuni cu care va face diferitele întreprinderi, ca exploatarea de păduri, înființarea de industrii forestiere, împrumuturi garantate în produse silvice, cumpărarea de mașinării silvice, etc.;

c) o casă de ajutor sau retragere avînd de scop ajutorarea membrilor sindicatului în cazuri de nevoi sau de nenorociri. Fondul acestei case se va forma din oare-care zecimi puse asupra dividendelor, din donațiuni benevole, etc. etc.

Fondul acestei case de ajutor nu trebuie să se confunde cu fondul de rezervă al capitalului de întreprindere, care fond, pe lângă altele, mai are de scop a ține invariabil dividendele, atît în timpul de cîștig cît și în timpul de pagubă.

Se vedem acum ce avantagii va procura sindicatul silvic membrilor săi.

Avantagiile sînt multiple și mari pentru toți membrii sindicatului:

Pentru proprietarii de păduri. Sînt proprietarii de păduri cari din împrejurări diferite, nu exploatează singuri pădurile lor, ei sînt nevoiți a le vinde spre exploatare la diferiți cumpărători. Dacă pădurea este de mică întindere, se ivește amatori mai mulți; dacă însă este de mare întindere, nu se vîd amatori de cît puțini și aceștia, în majoritatea cazurilor, constituți în asociațiune.

La noi, asociațiunile de capitale pentru asemenea întreprinderi, sînt în general pe mîna străinilor, cari sîră a se gîndi la alt-ceva, de cît la cîștig, caută a cumpăra păduri de la proprietari, cît se poate de estin, pentru a cîștiga 200 la 100 și a lăsa pădurea la finele exploatarei, în stare de plîns. Acești străini după ce fac bani, pleacă cu ei din țară. Așa că ne fac 2 rele: întîiu că speculează pe proprietari prin faptul că nu le plătește adevărata valoare a pădurii, și al doilea, că trage din țară bani (și cînd zic bani, înțeleg aurul), care ar fi trebuit să rămînă în ea, dacă asociații erau romîni.

Alt dezavantaj este că toți azei străini nduc personalul și meșteșugarii din țara lor pentru afacerile întreprinderii, neinteresîndu-se cîtuși de puțin de soarta romînilor cari sufăr atît de mult din lipsa de ocupațiune, în timpurile cele mai critice.

Sindicatul silvic compus numai din romîni și oameni iubitori de

șara și ale pădurilor, dispunind de capital în asemenea împrejurări critice pentru proprietari,—intervine să ia pe seama sa exploatarea, oferind prețuri avantajoase, căci sindicatul se va mulțumi și cu un câștig de 20 la sută. Proprietarul care este și acționar, va câștiga atât din vânzarea pădurii, cât și din exploatarea ei, căci capitalul ce are în acțiunile sindicatului îl vor produce 20 la sută, în loc de 3 sau 4 la sută procente, cum l-ar produce, având banii depuși la diferite bănci și mai ales streine.

Vedem că se face căi ferate de interes particular, de diferite societăți, unele streine, care caută a câștiga mult pe urma lor. Sindicatul silvic va putea întreprinde el asemenea linii pe la centrele cele mai însemnate de păduri, mulțumindu-se, a scoate din exploatarea lor amortizarea capitalului și un beneficiu de cel mult 15 la sută; iar nu 100 la 100, cum trag alte societăți streine. Și din aceasta va rezulta avantajii pentru proprietarii și exploatarea de păduri, căci vor transporta produsele estin.

Același lucru putem spune de regularea cursurilor de apă (navigabile) ce trec pe lângă multe fonduri forestiere, pentru a le face capabile să transporte material lemnos.

Pentru exploatarea de păduri. Aceștia pot fi ei însăși proprietari, sau numai exploatarea antreprenori. Ei având trebuință de multe ori de capitaluri pentru exploatarea pădurii, sînt nevoiți a recurge la împrumuturi oneroase de 15 și 20 la sută anual, pe la diferiți bancheri sau cămătari. Cei mai mulți nu găsesc, chiar se oferă 50 la sută. Ei acum pot lua cu împrumut de la casa sindicatului, plătind dobînză de 9, 10 și cel mult 12 la sută pe an, garantînd împrumutul cu material lemnos ce au se exploateze.

Mulți din ei avînd de exploatat o pădure de mică întindere, sau avînd cumpărat numai o mică porțiune de pădure, nu le dă mîna a angaja capitale numai pentru acea porțiune, spre a cumpăra mașinării și instrumente forestiere de exploatat pădurea. Sindicatul poate împrumuta asemenea instrumente în schimbul unei plăți calculată ca să iasă amortizarea capitalului din mașinării și un beneficiu de 10 sau 15 la sută (după un timp egal cu uzarea acelor instrumente sau mașinării).

Din cauza pușinei întinderi a pădurii și a lipsei de capital, am văzut mulți antreprenori, care în loc să fasoneze în piese căutate, materialul lemnos de lucru, îl vînd ca lemne de foc, rezultînd pierderi colosale. Iar alții, care voesc a-l fasona, neputînd cumpăra instrumente din cauza pușinei întinderi a pădurii sau a cantității mici de material lemnos fasonabil în piese, lucru ce nu le-ar scoate amortizarea capitalului din mașinării, — recurg la lucrători streini, în general bulgari, sirbi, unguri etc., care lucrînd cu mîinile, iau pentru fasonat în piese la 1^{m.c.} de lucru cîte 20 și 25 lei, — ne mai rămînînd bietului exploatarea, adăugînd la cheltueli, pierderea materialului prin fasonare și transport, de cît foarte pușin.

Mulți din acești exploatarea nu găsesc de bușeurii pentru material, neștiînd ce formă mai căută să dea materialului pentru a-l desface mai bine.

Unora li se cere de diferiți cumpărători cantități mari de diferite piese, — dar neputându-le satisface cererea, — nu se angajează la aceasta.

Mulți din ei (exploatare), nu găsesc amatori să cumpere material lemnos, neștiindu-și unde sînt și se servesc de multe ori de comisionari, iar mulți cumpărători nu știu de unde să cumpere materialul dorit, servindu-se asemenea de comisionari.

Sindicatul silvic avînd cunoștința de diferite păduri, de diferiți exploatare ce sînt membrii lui, cum și de materialul ce posedă, fiind în măsură a cunoaște diferitele întreprinderi publice din țară, — poate servi cu mult succes de mijlocitor al comunicațiunilor celor interesați. Va arăta exploatare unde poate găsi de bușeu și cumpărătorului unde să găsească materialul cerut. Poate intra chiar în tratări de vânzare sau cumpărare cu cei interesați, fără a mai fi nevoie să se deplaseze cei în cauză. Și la nevoie poate lua pe seama sa, furnizarea la diferite lucrări, cantitatea de material cerut, servind cu modul acesta interesele membrilor sindicatului, în schimbul unei mici indemnizații.

Sindicatul va fi dar acela care va face cunoscut membrilor săi, mersul comerțului de lemn în țară și străinătate, avînd la îndemînă un organ, un jurnal care va servi la aceasta.

Avantajii pentru inginerii silvici. — Sindicatul cînd va face o întreprindere de exploatare de păduri, va trebui să recurgă la estimățiunea și cunoștințele unui specialist în ale pădurilor, va face us în întreprindere de acești specialiști, în loc să angajeze oameni, luați întimplător și fără nici o cunoștință de păduri.

Cînd proprietarul sau exploatare de pădure va avea nevoie de împrumut pe material lemnos ce are în picioare, de la casa sindicatului, va fi necesitate a se trimite un specialist silvic, care se facă estimățiunea materialului.

Sindicatul însuși în birourile sale nu se poate folosi cu mai mult succes de alt personal, de cît de cel special în ale pădurilor.

De aci rezultă dar un bun de bușeu pentru cei ce au luat meseria silvică.

La acestea mai putem adăuga că un sindicat puternic în care inginerii silvici vor forma o bună parte, atît prin număr, cît și prin acțiuni, va ști să apere pe acești încercați și muncitori oameni, cari vor lucra mult prin cultură la prosperitatea pădurilor și întărirea sindicatului.

Și cînd sindicatul va cuprinde majoritatea proprietarilor de păduri, a exploatare, a căror influență în această lume schimbăcioasă nu este de disprețuit, și cînd va dispune de un capital puternic, va ști să întinda aripile sale oerotoare asupra acestor fii fără mamă.

Nu mai vorbesc de perspectiva beneficiilor ce vor avea de la capitalul depus în acțiuni ale sindicatului și care de sigur le va produce cel puțin 20 la sută, atunci cînd el va fi bine constituit și ajuns în punctul de a face întreprinderi mari. Căci nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că întreprinderile relative la păduri sînt cele mai avantajoase și mai sigure, nefiind expuse caprișilor naturii ca alte afaceri, de exemplu agricultura, avînd a face cu un material văzut, cu niște arbori constituiți, a căror valoare se poate preciza în mod aproape exact.

Avantagiile pentru țara întreagă. — Sindicatul avînd de scop prosperitatea pădurilor atît economiceste cît și fiziceste, va căuta ea prin întreprinderile sale să mărească neconținut valoarea fondului forestier, care este atît de util într'o țară ca a noastră, unde pădurile s'au împuținat și sînt expuse a dispărea pe fie-ce zi, prin defrișare, din cauza puținului avantajii ce procură proprietarului.

Prin înființare de industrii pentru transformarea lemnului brut în lemn lucrat și pe care 'l importăm din străinătate, sub diferite forme, — va evita importul acestui produs, mai ales lucrat în obiecte și pe care le plătim atît de scump.

Aurul ce iese din țară pentru import, va rămîne pe loc și deci țara va ciștiga.

Înființarea industriilor va atrage după sine utilizarea a o mulțime de meseriași și muncitori romîni, cari azi nu au altă speranță de cît agricultura, căutînd a le da de lucru tocmai în timpul cînd nu au absolut nimic de făcut, — iarna.

Sindicatul dispunînd de un capital mare va putea face concurență orî-cărui societăți străine ce ar voi să exploateze la noi păduri, și cari societăți înavușindu-se, pleacă cu banii din țară.

Statul cum și alte persoane morale ce dispun de domenii întinse pot la nevoie găsi un mare capitalist în sindicate pentru a vinde din pădurile sale în momente de grea cumpănă, cum a fost anul curent, cînd s'a ivit deja ideea vinzării pădurilor Statului, pentru a face față necesităților budgetare.

Căci este mai bine, cînd se va recurge la asemenea măsuri excepționale și desastroase pentru păduri, să profite tot romîni cari duc toate greutatea acestei țări, de cît străinii cari ne vizitează numai cu gîndul de a ne specula. Și dacă imi este permis a deschide o parentesă voi spune că este cu totul eronată ideea adoptată în general că societățile formate de capitaliștii străini, intrînd în țara noastră și făcînd întreprinderi, industrii, fabrici etc. îmbogățeste țara. Căci se analizăm puțin cum se petrec lucrurile. O societate formată din străini vine în țară cu un capital (exemplu de 100.000.000 lei) care de sigur nu poate consta de cît din metal sunător, din aur. Cu acest capital cumpără păduri de la proprietari, face oare-cari lucrări în interesul întreprinderii, plătește muncitori romîni, de și adesea aduc și străini. Din banii aceștia intră, în adevăr, o bună parte în mîna proprietarilor, a lucrătorilor, muncitorilor romîni, a Statului etc. și aceasta ar arăta că țara se îmbogățeste în bani, în aur.

Dar ia se urmăm lucrurile mai departe. Capitaliștii fac exploatarea, fac industrii, fabrici pentru transformarea materialului brut. Ce scop au acestea? Acestea toate au de scop nu plăcerea platonicească de a înfrumuseța țara cu ast-fel de lucrări; ci dorința politică de a scoate din țară capitalul adus, plus beneficii de 10, 15, 20 sau 50 la sută. Cu alte cuvinte capitaliștii străini nu au adus aurul în țară pentru a 'l lăsa aci, ci pentru a 'l mări. Și în adevăr, exploatînd, cui vinde materialul brut ce nu se poate facea în lemn de lucru? La romîni, căci nu 'l va exporta. Dacă fac industrii, fabrici, cui va vinde materialul transformat în piese, sau obiecte etc.? Tot la romîni, căci la export are puțină nădejde-

Deci banii carii 'i-a lăsat pe o parte, 'i scoate pe alta, prin vânzarea materialului.

Odată cu terminarea întreprinderii, scoțind capitalul și câștigul, pleacă cu el din țară. Așa că putem zice că banii acestor străini nu au făcut de cît o plimbare prin mina românilor, pentru a se duce iarăși de unde au venit.

Ce a rămas în țară pe urma acestor străini ?

Nimic de cît disparițiunea unei averi grămădite de secole.

Reuși-rom întru înființarea sindicatului și în special a casei de întreprindere ?

Trebue să spunem că la noi inițiativa privată este aproape nulă. Cui greu se unesc oamenii pentru a face vre-o întreprindere. Românul nu are spirit de întreprindere. Este puțin încrezător în afaceri, unde el nu vede o siguranță absolută. De aceea pe toți îi vedem îngropînd banii în imobile, fie moșii sau cecarete, și rar se ia curajul a angaja banii la o întreprindere, — și atunci trebue se vadă că câștigă sută la sută, căel un beneficiu de 15 sau 20 la sută, i se pare lucru de nimic.

Ca probă de neîncrederea românului, cercetați și vedeți că toate societățile de întreprindere în țara Românească, se fac apronpe exclusiv de capitaliștii străini. Exemplu : Societăți pentru exploatarea petrolului, societatea de basalt, de tramvai, de construcția căilor ferate particulare, de asigurări, etc. etc.

Se poate obiecta că aceste diferite societăți, nu se compun din romini numai, pentru motivul că nu sînt capitaluri în țară. Eu 'ul permit a constata acest lucru. Românul este tot așa de bogat ca și străinul; dar îi lipsește spiritul de întreprindere, este prea fricos în afaceri comerciale.

Vedem în alte State, mai ales în Germania, Elveția și chiar în Rusia, formate o mulțime de societăți chiar la sate, cari dau rezultate satisfăcătoare pentru ajutarea sătenilor între ei.

Arătați la noi, ve rog, formarea unor astfel de societăți.

Ce, adică săteanul român nu are bani ?

Eu ve asigur că are bani mulți, mai mulți ca străinul, dar n'are încredere, n'are obiceiul de a se asocia. Duceți-ve Dumineca și în zilele de sărbători la sate și veți rămînea nimiți de aurul ce împodobește pieptul țărancelor, aranjat în sălbi. Aceasta este ceea ce se vede.

Nu mai vorbesc de aceea dintre săteni cari au obiceiul a ascunde banii în zidurile casei, în pod, în diferite colțuri ale casei, și nici-odată nu se gîndesc a 'i depune la o societate sau la o bancă.

Acestea sînt lucruri certe, adevărate, nu numai pentru săteni, dar și pentru mulți din orașe.

La ce se atribuie această stare de lucruri ?

Neobișnuinței românului cu societățile de prevedere, și suvenirurilor de pe timpul cînd țara era vizitată cînd de Turci, cînd de uși, cînd de Nemți cu coadă, etc., și cînd omul nu se gîndea de cît cum se scape cu fuga de acești mogașiri, avînd cu sine toată averea mobilă, prin urmare și bani. Aceste suveniruri cari pătrunsese toate clasele societății

pe acele timpuri, nu pot dispărea așa curînd din spiritul unui popor; ci ele trebuie să se piardă încetul cu încetul.

Iată după mine o cauza a neîncrederei de azi, a lipsei de curaj în întreprinderi.

Această frică, această lipsă de curaj, nu mai are rațiune de a exista azi, cînd deja sîntem îmbătrîniți ca stat independent și cînd cultura ne-a pus pe același picior de egalitate cu toate țările occidentale. Azi nu ne mai este permis a face numai economii pe cari să le ținem neproductive aproape, ori să le plasăm în imobile ca case, pămînturi, etc., ci să facem întreprinderi unde se poate trage beneficii mari, evitînd cu modul acesta specula ce ne fac străinii pe toate căile.

Ce putem face acum la început?

Începutul este în tot-d'auna greu. De aceea va trebui multă perseverență din partea noastră, care trebuie să dăm cei d'întîiu semnalul, se luăm inițiativa acestei întreprinderi, formarea sindicatului silvic. Noi dar va trebui să alegem un comitet capabil și drept, care să se ocupe cu modul înscrierii membrilor, cu formarea casei de întreprindere prin acțiunile, și a casei de ajutor.

Ca Romîni, cari ne iubim țara, nu trebuie să stăm oțuși de puțin la îndoială, ci trebuie să pășim de îndată și cu siguranță spre calea unirii și a apărării intereselor noastre naționale, căci indiferența în care am stat pînă acum, nu este de cît defavorabilă noua și țării întregi.

Să ne mai coborîm puțin din sferile abstracte ale filosofiei platonice în care ne confundăm cu toții și care vedem că duce țara la poire, la sărăcie, și să ne dăm seama de partea reală, de partea practică pe care o apreciază bine numai străinul, — se vedem adică și de acțiunea noastră și a țării, spre a trage din ea noi și numai noi romîni toate foloasele.

Se căutăm ca prin munca și priceperea noastră să nu mai fim tributarîi streinilor cu sume colosale pentru importul a o mulțime de material și obiecte, pe cari le-am putea face și la noi, păstrînd astfel aurul în țară.

Sîntem o țară care nu avem mine de aur sau argint, pentru a pune la loc aurul ce este afară din țară. Ci toată nădejdea noastră pentru a menține aceste metale monede în țară, este a exporta cît mai mult și a importa cît mai puțin și de mică valoare. Căci exportul implică în sine faptul intrării banilor în țară, iar importul implică eșirea banilor din țară.

Cum are să meargă bine o țară ca a noastră cînd exportul nostru este mic, de valoare nu așa mare și acela expus la capriciurile naturii, pe cîtă vreme importăm foarte mult și foarte scump. Căci ce exportăm noi de cît: Cereale, lînă brută, și alte cîte-va articole de mică importanță. Pe cîtă vreme importăm de toate: Mese, scaune, paturi, tot felul de mobile de lemn, unelte de lemn, coșuri, lăzi etc. etc., ca articole de lemn;

Haine de tot felul de cele mai ordinare, de haine pînă la mătăsuri, dantelele și bruxelurile cele mai fine și mai scumpe;

Pălării, încălțăminte;

Lingerie sub diferite forme.

Stămbării, cari acum din cauza efortității a făcut pe țărance a nu mai lucra la răsboaiele de odinioară, fiind se îmbrăcău frumos și solid, fără a scoate un ban din casă.

Cai și vaci de rasă bună.

Mincări sub diferite forme de conserve.

Pești conservați

Farfurii, pahare, furculițe, cușite și toate tacimurile de masă.

Cu alte cuvinte, mobila din casă, îmbrăcămintea din cap până în picioare, de la țaran până la caimacan, mincările conserve, tacimurile, trăsurile și caii de lux ce ne plimbă etc. etc., toate le avem din străinătate și plătim pare-mi-se sume colosale. Iar propriu al nostru, nu avem de cît mămăliga săracului, producătoare de pelagră și piinea celui mai bogat, producătoare de ergotism și alte afecțiuni ale organismului nostru.

A continua cu această stare de lucruri, de a aduce toate din străinătate, este a merge din rău în mai rău, a vedea eșind zi cu zi banii din țară, fără a-i putea înlocui, este a sta impasibili la agonia vieții noastre economice, înțocmai cum ar sta un om iucult impasibil la tăcerea vre-unei artere prin care sângele se scurge din corp și cu el viața, — bazat pe ideea că scurgerea se va opri vre-odata ca slugură.

Este adevărat că continuând așa, sângele din artere se va opri o dată, dor o dată cu oprirea lui se va opri în loc sufletul nostru și existența noastră.

Și atunci, ori-cine ar veni ca să ne readucă la viață, legându-ne acele artere, nu va face de cît să constate moartea economică și să ne zică vecinica pomenire!

Să nu pierdem dar un moment, cît timp mai avem încă viața economică, cît încă banii, care este sângele țării, nu s'a scurs tot din țară. Să ne punem pe lucru de a lega acele artere de scurgere a banilor (afară din țară) și prin întreprinderile ce vom face se căutam nu, numai de a opri eșirea acestui metal sunător, dar încă să și combatem această anemie economică, prin administrare de antidote, care se readucă țara iarăși la plătora aurului de mai înainte. Înființarea de industrii, fabrici pentru lemn, pentru îmbrăcăminte, pentru lingerie, stămbărie, mincări conserve, etc. în țara noastră și cel puțin atâtea cît ar indetula consumația noastră, exploatarea numai prin noi a avuției ce avem în țară, sînt singurele medicamente capabile a ne scăpa de anomia economică, în care ne aflăm actualmente.

Prin urmare dar, fie-care în cercul lui, în ramura ce a îmbrățișat să contribuie la înavușirea țării, la desrobirea de sub tributul economic strein, prin înființarea de industrii, fabrici mari sau mici, ce ne scutesc de impozite.

Prin formarea sindicatului silvic, tinzîndu-se la prosperarea unei ramure a înavușirii naționale pădurea, și la desrobirea de sub specula capitaliștilor străini de țară și de importul a o mulțime de material

lemnos, sub diferite forme, — lucruri ce vor aduce bogăția țării, — sîntem datorî toți cei ce iubim produsele și țara, să aderăm la el.

Cauza fiind sfîntă și scopul înalt, credem că entuziasmul nostru va fi încurajat de toți barbații patrioți și iubitorii de țară, între cari putem pune în frunte 2 figuri marețe :

Una care cu o prevedere și o tactică uimitoare, conducînd desti-nelne țării, se interesează și proteje în tot-d'auna tendințele spre binele țării, ca probă atîtea instituțiunilor înființate, încurajate, și ospitalitatea ce ni se dă în acest instructiv palat al Domeniului Coroanei.

Alta, care susține cu atît devotament și demnitate onoarea țării în atîtea împrejurări grele, care posedă atîta ardoare de știință și progres în toate ramurile activității noastre economice, — în cît, de și încărcat cu o mulțime de înalte ocupațiuni, toate îndeplinite strălucit, nu pregetă un moment de a conduce cu multă paciență și înțelepciune societatea *Progresul silvic*, unde ne vedem adunați și încurajați la lucru.

D-l *Președinte*. Ast-fel cum colegul nostru D-l *Bulgăreanu* pune chestiunea, v'ași întreba, ce esto de făcut? Mie mi se pare prea complexă, și în cele spuse sînt multe lucruri bune, dar multe sînt exagerate și chiar inexacte. Așa, d. e., în ceea ce privește *Capitalul*, lucrurile nu sînt ast-fel. D-sa este de părere ca D-l *Bulgăreanu* se mai mediteze asupra chestiunei și prin articole în *Revista Pădurilor* se provoace o discuție, iar în cursul anului se va numi o comisie, care se studieze chestiunea și de va trebui, se facă chiar un proiect.

Adunarea admite această propunere.

Apoi, conform ordinei de zi stabilită, D-l *Președinte* citește chestiunea următoare : *Fușă cu lipsa complectă de păduri în unele regiuni ale țării, unde Statul nu este proprietar, în ce mod s'ar putea crea masive păduroase.*

D-l *I. P. Chihaiu*. Cu ocazia scrierei articolului : *Clima și păduri*, un Domn din Botoșani și anume D-l Ștefan Ganea, proprietar și jurist, mi a cerut mai multe deslușiri, între cari și următoarea : Ne găsim în o regiune din Moldova, d. e., jud. Dorohoiu, partea spre Prut, care este cu totul despădurită și unde Statul are prea puține proprietăți, și se întrebă cum s'ar putea împăduri ace te regiuni, unde altă-dată existau isvoare și piraie și azi totul este secăt. După cum se vede, chestiunea ast-fel pusă, este foarte delicată, căci Statul nu are proprietăți și fiind o chestie juridică, D-sa s'a adresat regretatului nostru coleg *Eustafiu*, iar pe de altă parte D-l Ganea s'a adresat la specialiștii străini.

Atît Eustațiu cît și specialiștii străini nu au găsit imediat o soluție, chestiunea fiind cu totul nestudiată. D-sa crede că singurul mijloc de a crea păduri în asemenea regiuni ar fi, ca guvernul să facă o lege, care să-l autorizeze a cumpăra moșii de la particulari spre a le împăduri sau a face schimb.

Ora fiind întirziată, se amînuă discutarea acestei chestiuni pentru a doua zi.

Sedința de la 9 Maiu.

A treia ședință a avut loc în ziua de 9 Maiu a. c., și s'a deschis la ora 9 seara, sub Președenția D-lui I. Kalinderu, răspunzînd la apelul nominal 51 din D-nii membrii.

Intervertindu-se ordinea de zi, din cauză că mai mulți din D-nii membrii înscriși a lua cuvîntul asupra chestiunilor în discuție, nu sînt prezenți, D-l *Președinte* dă cuvîntul D-lui *C. I. Ionescu* care dă citire raportului de verificarea gestiunii financiare pe anul 1899—1900.

PROCES-VERBAL

Anul 1900, luna Maiu 8.

Domnilor membrii,

Conform votului D-v., dat în ședința de la 7 Maiu a. c., subscrișiți ne-am întrunit în comisiune în ziua de 8 Maiu și am procedat la verificarea gestiunii financiare a societății pe exercițiul 1899—1900.

Din condicile de încasări și alte acte justificative ce ne-a prezentat d-nu Secretar-Casier, am constatat :

A) La veniturile

1. Din taxele de înscriere. Registrul vol. No. 1, cu recipisele coprinse între No. 7 inclusiv și 13 inclusiv, s'a încasat	44,50
2. Din cotizațiunii cu recipisele coprinse între No. 624 inclusiv și 726, afară de sumele coprinse în Recipisele No. 692, 696, 701, 704, 706 și 707 anulate, s'a încasat	1.162,—
3. Din abonamente la <i>Revista Pădurilor</i> cu recipisele No. 877 inclusiv, pînă la 1033, afară de sumele prevăzute în	
Transport . . .	1.206,50

	Report . . .	1.206,50
recipisele No. 925, 945, 946, 948, 951, 954, 956, 980, 984, 990, 992, 993 și 994 anulate, s'a încasat		1.578,—
4. Din donațiunile de la d-na Elena Dr. Turnescu și D-l Baron Barbu Bellu, cu recipisele No. 24 și 25, s'a încasat .		400,—
5. De la cupoanele efectelor Societății în valoare nominală de 13.500 lei, s'a încasat		660,—
Adică s'a încasat în total în anul 1899—900 suma de lei		3.844,50

B) La cheltueli

1. Pentru imprimarea Revistei	1.260,—
2. Pentru diferite imprimate	111,75
3. Pentru expedierea Revistei și diferite furnituri . .	130,—
4. Pentru remisa Incasatorului	138,70
5. Pentru indemnizarea Secretarului și Ajutor . . .	960,—
6. Pentru cheltueli extra-ordinare și diferite	196,20
7. Pentru tipărirea a 6 numere vechi din Revistă, . . .	543,25
Adică s'a cheltuit în total în anul 1899—900, suma de	3.339,90

Toate aceste cheltueli sînt făcute în limitele prevederilor bugetare, cheltuiindu-se mai puțin cu lei 1.663 bani 35, proveniți de la imprimarea Anuarului Societății, de la nefacerea de abonamente la Reviste științifice, și de la economii în diferitele cheltueli.

La venituri s'a încasat cu 2.115 lei 50 bani, mai puțin de cit prevederile bugetare.

Dacă acum din veniturile încasate, adică din suma de lei 3.844 bani 50, se scad cheltuelile făcute, în sumă de lei 3.339 bani 90, rămîne ca excedent de venit pe exercițiul 1899—1900, suma de lei 504 bani 60.

Adăugînd această sumă la excedentul în numerar ramaș din exercițiul anului trecut, adică la suma de lei 1.468 bani 45, avem un excedent total numerar de lei 1.973 bani 05.

Cu autorizația Consiliului de administrație, din acest excedent total în numerar, cumpărîndu-se pentru suma de lei 967 bani 50, un scris urban 5‰ cu cuponul de Iulie purtînd No. 151.856, rămîne în casă excedent numerar suma de lei 1.005 bani 55.

Și această sumă unindu-se cu fondul în efecte publice garantate de Stat, găsim că averea societății este de lei 14.505 bani 55, de care dispune dar în prezent.

Această fiind situațiunea financiară a Societății în raport cu bugetul anului 1899—1900, sîntem de părere a se aproba de Adunarea generală și a se da cuvenita descărcare d-lui N. C. Nădejde, Secretar-Casier.

În ceea-ce privește bugetul prezentat de Comitet pe exercițiul anului 1900—1901, se prevede la veniturile suma de lei 5.761 și la cheltueli suma de lei 6.360.

Acest buget l'am găsit bine întocmit și ve rugăm să-l dați cuvenita aprobare.

Domnilor membri,

Față cu situațiunea puțin mulțumitoare din punctul de vedere financiar, datorită faptului că mulți dintre D-nii membrii nu 'și-au achitat cotizațiunile și abonamentele la Revistă, ve rugăm pe cei prezenți să bine-voiți a interveni pe lângă colegii noștri spre a achita datoriile ce au, chiar plătind în rate lunare. De alta parte, față cu situațiunea foarte prosperă din punctul de vedere administrativ al Societății noastre, credem a fi interpreți sinceri al devotamentului D-voastră și permiteți-ne să aducem în această a 14-a adunare generală a noastră, omagiul de recunoștință și de devotament patriotului, iubitului și neobositului nostru președinte, D-l Ioan Kalinderu. Dea Dumnezeu ca încă mulți ani să-l avem între noi, sănătos, mulțumit și bine-voitor ca în tot-d'auna, pentru fericirea și prosperitatea Societății noastre în special, și a țării în general.

Comisiunea de verificare, aduce în același timp viile sale mulțumiri întregului Comitet, pentru modul cum a condus afacerile Societății în cursul anului expirat.

De asemenea comisiunea aduce mulțumiri și D-lui Casier-Secretar N. C. Nădejde, care a depus tot devotamentul și sirguința pentru îndeplinirea grelei sarcini ce i s'a impus de Comitetul nostru.

Nu putem termina, D-lor membrii, acest raport, fără a nu ve ruga ca cu toții, pentru înalta sollicitudine ce poartă Societății noastre, să zicem : Trăiască Majestațile Lor Regele și Regina, Trăiască Altețele lor Regale Principele Moștenitor Ferdinand și Principesa Maria, Trăiască Altețele Lor Regale micii Principi Carol, Elisabeta și Maria.

Comisiunea de verificare :

{ C. J. Ionescu
V. Bantuş
D. Boiarolu

D-l Președinte exprimă gratitudinea sa pentru felicitările ce i se aduc, pe cari le primește cu atât mai mult, cu cât crede că sint adresate întregului Comitet. Repetă încă o dată că nu trebuie să se formalizeze nimeni, dacă chiar în cuvîntarea, ținută la prima ședință, a spus că trebuie a se reînoui Comitetul. Fie-care trecînd prin Comitet va înțelege mai lesno greutățile prin cari trecem și cunoscînd aceste greutăți va contribui și va interveni pe lângă cei-l'alți membri spre a 'și achita datoriile. Nu de mult, zice d-sa, am asistat la o societate de valoare, a studenților în medicină, care cu mijloace modeste lucrează foarte bine, căci cu toții muncesc

A fi membru, trebuie să muncești, deci și noi cu toții trebuie să ne rînduim la muncă.

Terminînd, D-sa cere a se mulțumi D-nei Elena Dr. Turnescu, pentru donațiunea făcută și exprimă regrete că D-l baron Barbu Belu, fiind bolnav, nu a putut asista. (Aplause).

Apoi discuția se continuă asupra chestiunilor discutate în ședințele trecute și după ce mai vorbește D-nii *Chihaiia* și *Mărculescu*, asupra mijloacelor de complectare a masivelor păduroase, D-nii *C. Al. Orescu* și *N. G. Popovici* voiesc a citi cîte o moțiune, iar D-l *Președinte* luînd cuvîntul, spune că Statul este jenat financiarmente și deci nu este momentul acum a întreprinde cheltueli noi pentru complectare sau creare de păduri, ba din contra, anul acesta se vor scoate păduri în vînzare mai multe ca de obicei. Propune a se amîna luarea unei hotărîri asupra chestiunii, pentru anul viitor.

Adunarea aprobă această propunere, iar în ceea-ce privește *crearea sindicatelor*, se autorisă Comitetul ca în comisia ce va numi pentru studiarea chestiunii, să întro și alte persoane de cît cele din Comitet.

La ordinea zilei fiind continuarea discuției asupra chestiunii din urmă din ședința trecută, D-l *Președinte* acordă cuvîntul D-lui *N. G. Popovici*.

D-l *N. G. Popovici* spune că chestiunea enunțată în ședința trecută de D-l *Chihaiia* este de mare importanță și presintă 2 părți: una *juridică*, alta *financiară*.

Cu toții sîntem de acord că sînt regiuni din țară, unde lipsa de păduri constituie un pericol național, producîndu-se surpături, eroziuni, cu toate consecințele lor funesto; apoi alte regiuni unde este disproporție între terenul agricol și cel forestier și aceasta din cauză că în acele regiuni terenul fiind propriu agriculturii, domeniul agricol s'a întins în detrimentul celui silvic, din care cauză avem variațiuni de climă.

Ambelo aceste împrejurări, crede D-sa, că au motivat punerea acestei chestiuni și natural că numai pentru cazul cînd Statul nu este proprietar. Din punct de vedere juridic, putem noi obliga pe proprietari a planta? Natural că nu. Deci trebuie să studiem legislațiile străine pentru cazuri analoage și să tragem concluziunile pentru cazul nostru.

Aproape în toate țările această chestiune este de utilitate publică, așa că acolo unde este interes obștesc a se crea păduri și particularii nu au mijloace, legiuitorul declară de utilitate publică crearea de păduri și deci dă dreptul la expropriere. La noi legiuitorul nu prevede acest caz, deci întrebarea este: Putem noi face acest lucru? Răspunsul este negativ, astfel că o lege se impune. În Franța d. c. pentru utilitate publică se expropriează și Statul face lucrările, de oare-ce pentru particular este o sarcină prea grea. În acest scop Statul a înființat servicii speciale pentru facerea studiilor și executarea lucrărilor. În unele țări sînt dispozițiuni în lege, cari dau dreptul proprietarului a intra în posesia locului, dacă restituie suma cheltuită. Cam acestea sînt dispozițiunile legislative din alte țări.

În ceea ce privește partea *financiară*, trebuie să ne gîndim cu ce mijloace s'ar putea crea aceste păduri, ceea ce iarăși trebuie bine stabilit de la început, căci numai avînd mijloace bănești se pot întreprinde astfel de lucrări.

Rezumînd, d-sa face următoarele concluzii:

1. Să se introducă un aliniat în Constituție, ca astfel de exproprieri să se considere ca pentru utilitate publică;
2. Să se facă o lege specială în cari să se prevadă modul cum au să se facă asemenea exproprieri; și
3. Să se dea mijloacele bănești necesare.

D-l *I. P. Chihaia*, luînd cuvîntul, spune că pe nedrept D-l *Popovici* îl acuză că nu a propus nici o soluție. D-sa a enunțat chestiunea și după ce se va discuta, fie-care să-și propue soluția ce va crede. Nu crede că împădurirea forțată va da rezultate bune și experiența s'a făcut în alte părți. După D-sa soluția cea mai bună ar fi ca Statul se cumpere aceste terenuri sau se facă schimb și apoi să le planteze.

D-l *C. Broșteanu*, cerînd cuvîntul, arată că sînt legislații cari spun că interesul particular trebuie să cedeze Statului și în fruntea acestei legislații este Henric IV, *dreptul de regalitate forțat*; altele, cum în Austria, spun că or-ce particular trebuie să abandoneze și utila folosință îndată ce este interes general. În Moldova a fost acelaș lucru. În cazul de față noi trebuie să știm ce voim să facem: Statul or particularul se facă lucrările de plantațiuni. În un caz și în altul, trebuie o lege și D-sa crede ca și D-l *Popovici*, că în

Constituție să se prevadă și acest caz, apoi să se adauge un alineat în Codul silvic.

Mai iau cuvîntul asupra acestei chestiuni D-nii *P. Antonescu, N. G. Popovici, I. P. Chihaia, M. Tănăsescu*, apoi D-l *Președinte* spune că din moment ce este vorba de o lege și de noi fonduri, Statul nu are în momentul de față mijloace se cumpere și nici se schimbe. Are alte obligațiuni mult mai urgente și lucrări mai importante de efectuat. Deci este de părere să se încheie discuția și pe viitor să se aibă în vedere ca chestiunile să fie mai bine studiate, înainte de a le discuta.

Asupra ultimei chestiuni: *Plantațiunile cu salcîm ale nisipurilor sburătoare, rezultatele obținute, exploatarea acestor păduri, și masivele viitoare*, se dă cuvîntul D-lui *D. Ionescu Zanc*, care arată rezultatele obținute cu plantațiile de salcîm, atît în nisipuri, cît și în bărăgan și dacă în unele părți plantațiunile lasă de dorit, cauza este că s'au retrîns mijloacele.

D-l *Președinte* declară discuția închisă și asupra acestei chestiuni, după care ridică ședința pentru 10 minute, pentru ca D-nii membrii să se consfătuiească asupra listei membrilor ce vor forma Comitetul de Administrație.

Procedîndu-se apoi la alegerea Comitetului, au întrunit majoritatea d-nii: *I. Kalinderu, C. F. Robescu, C. Al. Orescu, N. G. Popovici, D. Papinian, N. C. Nădejde, Marin Petrescu, Dr. Gr. Antipa, C. Broșteanu, și P. Antonescu*.

Pentru un loc fiind balotaj între D-l *I. P. Chihaia* și *M. Tănăsescu*, D-l *Președinte* spune ca Adunarea se hotărăscă cine să fie ales, și în unanimitate se proclamă D-l *I. P. Chihaia*.

După ce D-l *Președinte* citește lista membrilor aleși în Comitet, ridică ședința la ora 12 noaptea, declarînd Congresul închis și urînd bună călătorie d-lor membrii ce au luat parte la Congres.

STUDIU

ASUPRA

TANINULUI CONTINUT ÎN SCOARȚA DIFERITELOR SPECII DE ȘTEJAR
ȘI ALTOR ESENȚE FORESTIERE DIN ROMANIA

CONFERINȚĂ ȚIȘUTĂ LA SOCIETATEA «PROGRESUL SILVIC» ÎN ZILĂ DE 4 MARTIE 1900

*Domnule Ministru,
Domnule Președinte,
Domnilor,*

Pe terenul Chimiei aplicate, ca și pe alte terenuri științifice, țara noastră a făcut mari progrese în ultimii ani, lundându-se o mulțime de instituții în acest sens, pentru cari Statul nu cruță nici un sacrificiu.

Așa că, unde pină aci luam drept bune și consideram pentru compoziția produselor noastre întrebuințate în industrie și comerț datele analitice obținute în străinătate pentru produsele corespunzătoare d'acolo, astăzi am început a ne studia compoziția și deci calitatea produselor noastre pe o scară întinsă și a le stabili reputația în acest sens față cu produsele streine.

Căci, cu toții înțelegem, să iau un caz special: Tanin conțin diversele substanțe tăbăcitoare, s. ex.: Scoarțe, etc., recoltate din pădurile din Germania și din cele de la noi; însă nimic nu ne îndreptățește a spune că tot atita conține coaja de stejar dintr'o pădure oare-care a noastră ca scoarța dintr'o pădure oare-care din Germania, știind, precum vom vedea, că, pe lângă multe alte cauze distribuția și formarea diferitelor principii organice în scoarța diferă de la o localitate la alta, după natura terenului, climă, etc.

Deci progresul Chimiei nu ne mai lasă și *mi e bine să ne lase* a ne servi de datele străinătății pentru compoziția produselor noastre.

Conduc de aceste idei și din dorința de a contribui cu puținul ce pot la îmbogățirea literaturii silvice în țara noastră, — cum printre diversele industrii la cari dă loc exploatarea pădurilor. cea a

scoarțelor pentru tăbăcit este lără indoială una din cele mai răs-pindite — am întreprins studiul pe care imi permit a-l presenta D-lor-voastre și pe care treptat sper a-l completa cit mai mult, avind dar onoarea a vă întreține asupra subiectului următor:

Taninul conținut în coaja diferitelor specii de stejar și a altor esențe forestiere din România

Domnilor,

În țara noastră tăbăcăria este una dintre industriile cele mai vechi și care se practică pe o scară întinsă.

Tăbăcitul sau argăsirea are de scop a transforma pielea crudă într'un product, care, cu o soliditate, mlădioșie și o malexibilitate suficientă, se distinge de pielea crudă pentru că oferă o mare resis-tență *putreziciunii* și fiartă cu apă nu se poate transforma în gela-tină, sau aceasta numai după un timp îndelungat, care product constituie *pielea bună de lucru, pielea tăbăcita*.

Argăsirea, după definiția sa cea mai generală, trebuie să pro-ducă 2 efecte diferite: 1) trebuie să distrugă pe cit posibil tendința pielei de a se putrezi; 2) trebuie să comunice pielei proprietatea de a se presenta, după uscare, sub forma nu a unei mase cornoasă, dar cu un țosut fibros, neted, netransparent și mai mult sau mai puțin mlădios.

Toate operațiile, cari au de obiect producția pielei argăsite, au de sigur importanță; dar operația, care constituie tăbăcitul propriu zis, exercită o influență predominantă. Această operație poate fi electuată cu un mare număr de substanțe minerale și organice; printre acestea din urmă recunoscute ca avantajoase, avem în primul rind:

Substanțele tăbăcitoare vegetale, întrebuințate în tăbăcitul veritabil sau cu scoarța de stejar.

Se grupează sub numele de substanțe tăbăcitoare, taninuri sau acizi taniici, o serie de substanțe care se găsesc în abundență în regnul vegetal, cu deosebire în foi, lemn, coaje, rădăcini de diferiți arbori.

Sint corpî amorfi, acizi, solubili în apă, cu gust astringent,

alterabili la aer, dau cu sarurile de fer la max. precipitate colorate; precipită soluțiile de gelatină și materii albuminoide; o bucată de piele proaspătă îi absoarbe repede formind cu ei o combinație imputrescibilă.

Afară de aceste caractere comune tuturor taninurilor, sînt altele diferențiale, cari separă prin urmare taninurile unele de altele (de acestea nu mă voi ocupa).

Considerînd proprietățile lor, s'a propus de unii specialiști (Wagner, Zeitschrift f. anal. ch. 5), a se deosebi cel puțin 2 grupe de materii tăbăcitoare și anume:

1. Unele care se găsesc ca o formație patologică a speciei *Quercus* și *Rhus*, produse prin înțepăturile făcute de diferite specii de insecte ale genului *Cynips* pe ghindă de stejar (cupula ghindei) sau pe muguri și lăi, dînd naștere la colțari și gogoși etc. și grupează sub numele de acizi taniici patologici. — și

2. Acizi taniici fiziologici, cari apar ca produse ale transformărilor succesive ce se petrec în plantele cu vegetație normală.

Compoziția elementară a acestor diverse taninuri, cunoscute de ordinar prin numele plantei care le dă, este încă rău cunoscută și variază în ori-ce caz de la un tanin la altul, apropiindu-se mai mult sau mai puțin de formula Acidului Gallotanic, care ar fi după lucrările lui Schiff. $C_{14} H_{10} O_{10}$.

Ori-cum ar fi, lucrul important din punct de vedere industrial este că toate taninurile pot servi la tăbăcitură a pieilor, fiind-că toate au proprietatea de a le face rezistente, imputrescibile, impermeabile, apte într'un cuvînt pentru a fi întrebuintate ca piele de lucru. Numai, există diferențe în calitățile tăbăcitoare și prin urmare în prețurile acestor produse: unele argăsesc mai bine sau mai iute sau în o mai frumoasă culoare de cit altele și sînt plătite mai scump.

Substanțele vegetale prime, care conțin materii tăbăcitoare, sînt multiple. Așa dintre cele mai importante, care se produc în Europa și se pot găsi și la noi, avem:

1. Ca *scoarțe*: 1) scoarță de stejar; 2) scoarță de mesteacăn, întrebuintate în Rusia pentru iulf; 3) scoarță de molid, care, cu coaja de stejar, constituie în Germania adevăratul material de tăbăcit; ba în multe părți ale Germaniei e și mai mult întrebuintată ca coaja de stejar; 4) scoarța de fag, plop; 5) coaja de ulm din — *Ulmus campestris* — întrebuintată în Norvegia pentru tăbăcitură a piei de minuși de Norvegia; 6) scoarță de alun; 7) scoarță de salcie de diferite specii, caae se întrebuintează parte singură, parte cu

coaje de stejar, cu deosebire în Nordul Europei. Cu această coaje este tăbăcită pielea de minuși daneză și suedeză și se întrebuințează în Rusia pentru fabricația pielii de iulț. În Germania s'a întrebuințat de asemenea coajile ce cad de la sălcii de 1—2 ani, cari se întrebuințează la fabricațiunile coșurilor.

II. *Lemne* de diferite esențe, cu deosebire stejar, castan, etc. care se întrebuințează pentru prepararea extractelor întrebuințate pentru tăbăcit.

Eu nu mă voi ocupa azi de cit de acelea asupra cărora am efectuat analize ca: Coaje de diferite specii de stejar, colțari — în special — apoi, coaje de molid și mesteacăn; rămânind a continua și complectă studiul meu și asupra scoarțelor de diferite alte esențe din cele enumerate și mai ales asupra scoarțelor de molid și salcie, cari se găsesc la noi în așa mare cantitate.

Coaja de stejar se întrebuințează în tăbăcărie în cantități mari, mai des ca ori-ce altă materie și mai în toate locurile unde crește stejarul său unde se poate transporta lesne și fără cheltueli.

Toate speciile de stejar care cresc la noi ca: Stejarul propriu zis (*Quercus pendunculata*), gorunul (*Quercus sessiliflora*), cerul (*Quercus cerris*), și girnița (*Quercus conferta*) dau scoarțe care se pot întrebuința pentru tăbăcit și analizele asupra acestora formează partea esențială a studiului meu.

Știm că se înțelege prin scoarță acea parte exterioară a vegetalelor lemnoase, care acopere lemnul propriu zis și care se îngroașe în fic-care an cu un strat interior foarte subțire, în acelaș timp ce lemnul se îngroașe exterior cu un strat cilindric sau mai bine zis cilindro-conic relativ gros.

Ca și la scoarța celor mai mulți arbori din pădurile noastre, asemenea și la stejar, dacă facem o secțiune transversală, distingem trei zone principale caracteristice: o zonă exterioară care — treptat cu înaintarea în vîrstă a arborilor — se transformă în rhytidom, acesta este stratul care nu conține de loc materii tăbăcitoare; a doua zonă mijlocie, numită *suber* și care este acea care conține mai mult tanin, și o parte internă liberul, care conține puțin tanin sau de loc, în schimb conține zahăr, gome și alte materii depuse.

Acestea zise, seva, care la întoarcerea fic-cărei primăveri, intră în circulație, aduce elementele nutritive (*lemnoase*) destinate în urma transformărilor ce încearcă a îngroșa atât lemnul cit și coaja.

În timpul primului avînt al vegetației, în general Aprilie—Maiu,

încetează ori-ce aderență între scoarță și lemn sub influența sevei, care disolvă elementele în contact pentru a-și face liberă trecere și a elabora — în timpul frumos — cele 2 strato noi lemnos și cortical, care vor adera complet unul d'altul odată cu întoarcerea iernei.

Ei bine, timpul cind această **aderență** încetează complet, Aprilie—Maiu, se alege pentru a descoji arborii, timp în care am recoltat și eu probele de scoarță pentru analiză.

Cantitatea de tanin în scoarță e cea mai mare în timpul cind arborele stă în vegetație puternică. Coaja cea mai bună, după cum ne va arăta datele analitice (vezi tabelele) se obține de la arbori de 15—30 ani. Trunchii tineri de 15—20 ani, dau — cit timp n'au format acea parte (zonă) a coajei care se numește Rhytidom — dau zic scoarța care se numește în limbașiul german *spiegelrinde*, ceea-ce s'ar traduce în rominește cu **coaja oglindă**, care e coaja cea mai apreciată de tăbăcari și care, după cum se vede în aceste mostre, este de un luciu argintiu, sau, dacă e recoltată de pe ramuri tinere, cenușie; ea este netedă sau ondulată, după uscare, partea internă cum se vede aci, are o culoare brună ca scorțișoara, și gustul foarte astringent.

Coaja odată recoltată — nu vom menționa modul de recoltare și aparatele necesare, căci aș îngrenia subiectul — pentru a-și păstra adevărata valoare, trebuie bine conservată, pusă la umbră, și a nu se grămădi mult una peste alta, ca să nu se încălzească, trebuie lerită mai ales de ploaie. Căci valoarea coajei depinde foarte mult de modul de uscare și conservare; constatându-se că, coaja care a fost recoltată umedă și care conținea 11,4% tanin, după 14 luni a ajuns la 8,7%, și coaja de mesteacăn după 1 $\frac{1}{2}$ an a scăzut de la 15,8% la 8,2% Tanin.

Dacă la virstă cu totul înaintată, stejarul nu ne mai poate da scoarță bună de întrebuințat în tăbăcărie, ne poate da însă un produs și mai bun ca scoarța, conținând o cantitate considerabilă de tanin.

În adevăr, se știe că la virstă înaintată de la 50 ani în sus, stejarul produce ghindă; ei bine, prin înțepăturile făcute de diferitele specii de insecte ale genului *Cynips*, ca *Cynips Calycis*, între cupulă și ghindă, se formează niște excrescențe numite colțari și produse numai de stejarul propriu zis (*Q. pedunculata*) și foarte rar de gorun (*Q. sessiliflora*). Aceste excrescențe ajung la maturitate în luna Septembrie luind o culoare brună și acoperite cu o substanță

cleioasă așa cum se presintă proba din acest flacon, apoi cad rinduri, rinduri, mai înainte de căderea ghindei, cind se și recoltează.

Producția lor, după indicațiile date de d-l șef al ocolului silvic Snagov, d-l Gr. N. Pirvulescu, care a bine-voit a-mi trimite probe pentru analize, pentru care i-aduc mulțumirile mele, — se repetă în acel ocol la fie care 3—6 ani, atunci cind sint și anii de ghindă.

Gogoșile însă, care și ele sint produse patologice, sint formate prin înțepăturile făcute de diferite speciile de *Cynips* pe foile și mugurii de stejar propriu zis (*Quercus pedunculata*) și la virste cit de mici. Proba de față analizată, e recoltată dintr-un masiv tinar (8—10) ani din pădurea Piteasca-Paserea, ocol. silv. Cernica.

Înainte de a trece la determinarea valorii substanțelor tăbăcitoare, țin a arăta origina probelor luate pentru analiză. Căci, într-un studiu de această natură, recoltarea probelor, în condiții de a putea trage concluzii științifice, presintă cea mai mare importanță, dar și cea mai mare dificultate; eu am ținut a recolta în persoană probele pentru analiză. Dificultățile, ce aș fi putut întimpina însă, au fost înlăturate prin extrema bună-voință cu care am fost primit și servit de toți d-nii silvicultorilor pe unde m'am dus, fapt care m'a încurajat și mă încurajază încă a continua acest studiu, constatînd cu mare satisfacțiune interesul ce fie-care depune cind este vorba de încercări științifice, pentru care mă grăbesc a aduce deosebită stimă întregului corp silvic.

Ca atare, domnilor, probele de molid și mesteacăn — din cari am și aci cite o mostră — precum și o probă de colțari, mi-au fost transmise de d-l D. Patrușiu, secretarul general al Ministerului Domeniilor, pentru cari i-aduc vii mulțumiri.

Iar, probele de scoarță de stejar — din cari presint aci cite-va mostre — le-am recoltat eu însu-mi în persoană în timpul de la 24 Aprilie pînă la finele lunii Maiu anul 1898, parte din pădurile din jurul școlii de silvicultură — pădurile Pusnicu și Piteasca-Pasărea, ocolul silvic Cernica — însoțit fiind de colegul meu d-l P. A. Grunau, profesor și director al școlii speciale de silvicultură, — parte, din unele păduri (pădurile Neagra și Adinca-Secueni) din județul Prahova, ocolul silvic Mărgineni, însoțit fiind de d-l P. Antonescu, profesor de științele silvice și d-l șef al ocol. silv. d. Pleșeanu¹⁾.

1) Aduc cele mai vii mulțumiri colegilor mei d-nii P. A. Grunau, P. Antonescu și d-lui Pleșeanu, pentru bună-voința cu care m'au însoțit și mi-au dat toate indicațiile speciale necesare.

În recoltarea probelor, de la unii arbori am luat cite o probă și de la mai mulți arbori de aceeași speță și vîrstă din diferite părți ale pădurei, constituind o probă medie; de la alții — la același arbore — mai multe probe de la basă, mijloc și vîrf (creci) notînd localitatea, vîrsta aproximativă a arborelui, distanța de la basă a secțiunii ce s'a descoperit, circumferința arborelui în locul descojit și tratamentul masivului.

Probele, odată recoltate, le-am lăsat în aer liber în laborator, unde s'au uscat mai mult sau mai puțin, după care luînd o probă medie din fie-care fel de scoarță, am sfărîmat'o, aducînd'o în stare de *pulbere omogenă*, cum se vede în aceste flacoane. Această uniformitate a pulberii este indispensabilă, pentru că taninul este foarte neregulat distribuit în părțile singulare ale materialului.

Cu acestea pot trece a arăta cum se determină valoarea substanțelor tăbăcitoare conținute în materialul brut.

Domnilor,

La determinarea valorii — din punctul de vedere al conținutului de tanin — a diferitelor substanțe brute ca: coaje, lemn, extracte etc., avem de luat în considerație următoarele: Acizii taniici — după cum am spus — conținuți în diferitele materiale, diferă unii de alții. Așa acidul tanic conținut în gogoși, diferă de cel conținut în coaja de stejar, — acesta se comportă alt-fel de cit acidul tanic din lemnul de stejar; acesta diferă iar de acidul tanic din coaja de pin etc. Într'un cuvînt e probabil că există atîția acizii taniici, cite materiale brute. Afară de aceasta, în materialul brut sînt conținuți o sumă de compuși diverși sub denumirea de substanțe organice netăbăcitoare: Zacharuri, substanțe proteice, acid galic etc. care și ele acționează asupra reagenților după a căror consumare se decide cantitatea de acid tanic. Substanțele tăbăcitoare (taninurile) se deosebesc de aceste substanțe netăbăcitoare, fiind-că printr'o tratare potrivită, s. ex. digestiune cu piele, taninurile pot fi scoase din soluțiile sale.

Puține terenuri din chimia analitică au fost așa de mult explorate ca acela al determinării acidului tanic. O mulțime de metode au fost preconisate pentru aceasta. Azi toți s'au restrîns asupra a două metode, din care una, care este aproape universal adoptată și de care m'am servit și eu, se bazează pe următoarele:

Extractul apos a unui material brut oare-care, care conține

acid tanic, se împarte în 2 părți: 1-a porțiune se evaporază direct la siccitate, iar residuiul se cîntărește, a 2-a porțiune se tratează cu răzătură de piele proaspătă, pentru a depărta acidul tanic, apoi se evaporază la sec și se cîntărește.

Diferența între aceste greutateți ne dă în mod nemijlocit greutatea acidului tanic, care e conținut în materialul luat în lucrare.

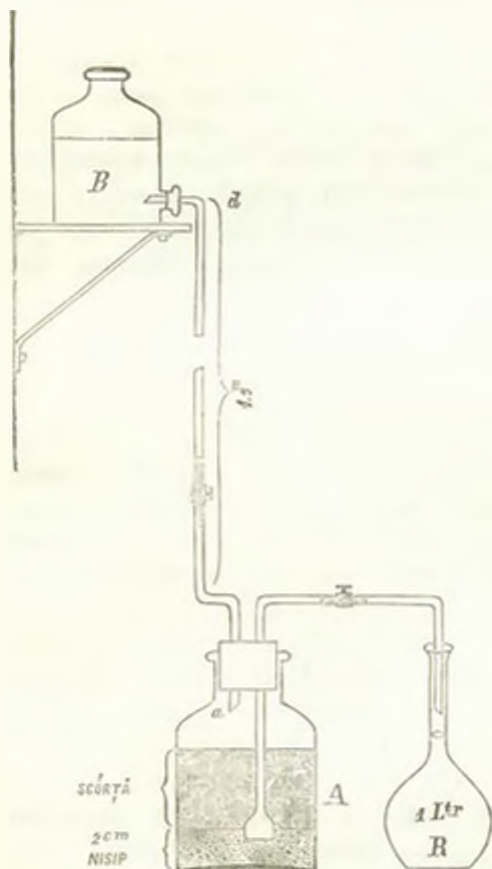

Fig. 1.

O determinare completă—după această metodă—cere cunoașterea constitutivelor următoare, după cum se vede în prezentele tablouri: (pag 141). Apă, extract total, tanin (subst. tăbăcitoare), substanțe organice netăbăcitoare și cenușa extractului; constitutive care se pot determina cu ajutorul următoarelor aparate, pe care am onoarea a le prezenta înaintea d-voastră:

1. Pentru *determinarea apei*, ne servim de aceste sticle de ceasornic în care se cîntărește $\frac{1}{10}$ —1 gr. substanța pulverisată cum se vede în aceste flacoane, — apoi se usucă la 105° C pînă la greutate constantă, prin delerința cîntăririlor avem apa.

2. Pentru *determinarea extractului total*, m'am servit de acest aparat de extracție numit aparatul Koch, care constă cum vedeți (fig. 1), dintr'un flacon A, prin al cărui dop trec 2 tuburi; unul scurt a, care comunică cu vasul cu apă distilată B, așezat la cel puțin $1\frac{1}{2}$ metru înălțime d'asupra vasului A, pentru ca coloana de apă c d să țină în echilibru forța elastică a vaporilor desvoltați în A și sub influența căroră liciul se scurge în vasul R; apoi în vasul

A intră un al 2-lea tub. *b*, terminat în formă de pilnie și legat cu pinză și care tub comunică exterior cu vasul *R* în care se prinde extrasul. În acest flacon *A*, se pune apoi *nisiș* bine spălat, pentru ca extrasul să nu atragă părți de coaje în suspensie și d'asupra nisișului coaja pulverisată, așa cum se vede aci complet montat. Asupra cantității luate în lucrare, aceasta variază după natura materialului. Așa din scoarța de stejar, molid, mesteacăn, am luat 20 grame, din colțari :—7 gr. etc. Aparatul așa preparat se pune într'un vas cu apă, care ferbe și, lucrul esențial, se aranjază mersul și scurgerea așa ca, pentru o durată de *ferbere de două ore*, să obținem un *litru extract*, în care timp, după studiile făcute în laboratorul din Tharand de Schröder, o autoritate științifică în această cestiune, tot taninul s'a extras. În acest mod am obținut extractele de stejar, cer. girniță, molid, mesteacăn, colțari, pe care le vedeți în aceste flacoane.

Din extrasul ast-lel obținut, umplut la litru, recit la 15°C și filtrat, luind 50^{cc}, evaporind în capsulă de platină de greutate cunoscută, uscind la 105°C și cîntărind avem *extractul total*, care apoi se raportează la % grame substanță luate în lucrare.

Incinerind și cîntărind din nou obținem *cenușa extractului*.

3. Pentru determinarea *substanțelor organice netăbăcitoare* și care constituie partea cea mai esențială a metodei, am întrebuințat acest *filtru* (fig. 2), care constă dintr'un tub cilindric *A* de 20 cm. deschis la ambele capete și legat la partea inferioară cu pinză. În acest tub se pune 7 grame răzătură de piele, care umple două treimi din lungimea tubului, apoi extremitatea superioară se astupă cu un dop prevăzut cu un silon *C*. Acest tub se pune într'un vas *B*, așa cum se vede aci montat, în care vas punem din extractul nostru.

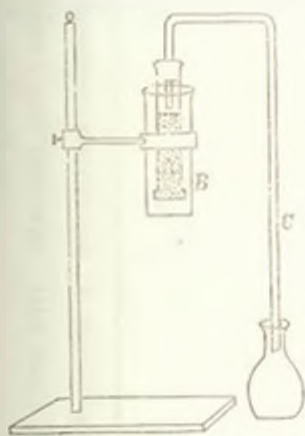

Fig. 2.

Acest extract filtrează de jos în sus trecind prin stratul de piele, care oprește substanțele tăbăcitoare (taninul), și lichidul ajunge d'asupra liber de tanin, pe care-l scoatem cu ajutorul silonului *C*. Din filtratul așa obținut, evaporind 50 cc., uscind la 105°C și cîntărind, avem extractul fără tanin : *substanțele organice netăbăcitoare*.

Incinerind și cîntărind din nou avem cenușa acestui extract. Cu aceste determinări facem apoi următoarele operații:

1. Din determinarea extractului total primitiv avem:

$$\begin{aligned} \text{Tanin} + \text{substanțe organice netăbăcitoare} + \text{Cenușa} &= E_1 \\ \text{Cenușa} &= C_1 \end{aligned}$$

$$\text{Tanin} + \text{substanțe organice netăbăcitoare} = E_1 - C_1 = A.$$

2. Din determinarea extractului liber de tanin avem:

$$\begin{aligned} \text{Substanțe organice netăbăcitoare} + \text{Cenușa} &= E_2 \\ \text{Cenușa} &= C_2 \end{aligned}$$

$$\text{Substanțe organice netăbăcitoare} = E_2 - C_2 = B$$

Din 1 și 2 deducem:

$$\text{Tanin} + \text{substanțe organice netăbăcitoare} = A$$

$$\text{Substanțe organice netăbăcitoare} = B$$

$$\text{Tanin} = A - B.$$

Cit se pare de simplă o determinare completă, atit sint de delicate toate operațiile, o mică neglijare atrăgind o enormă diferență în rezultate, de aceea se cere o mare precauție. Se înțelege că nu e locul aici de a arăta toate precauțiile și observațiile făcute în cursul determinărilor mele.

Operind în acest mod, am obținut rezultatele următoare, expuse în presentele 4 tablouri:

TABLIŢOU NO. II.

Regiunea de cîmpie (Ocol silvic Cernica-Illov).

a) *Date rapoartele la 100 grame substanţă uscată în aer liber în laborator*

CONSTITUIVELE	C E R			GĂRNIŢĂ			Siviu pădurarii (Quercus pedunculata)
	(QUERCUS CERRIS)			(QUERCUS CONFERTA)			
	7—10 ani Pădurea Plănuţ. Pănuţ	15—20 ani Pădurea Pănuţ	25—30 ani Pădure Pănuţ. Pănuţ	7—10 ani Pădurea Plănuţ. Pănuţ	15—30 ani Pădurea Pănuţ. Pănuţ	15 ani Pădurea Pănuţ	
Apă	9.00	8.55	8.98	9.00	9.09	8.41	
Tanin	8.09	8.19	2.19	8.31	4.46	7.45	
Substanţe organice nelăbăcioare	7.12	5.91	4.77	4.76	3.51	6.19	
Cenuşa Extractului	0.77	0.69	0.58	0.41	0.68	0.22	
Parti solubile	25.40	17.75	16.41	23.16	18.93	23.11	
↳ insolubile	74.54	82.25	83.59	76.89	81.75	76.89	
Extract total	16.18	9.29	7.33	14.63	8.66	14.27	

b) *Date rapoartele la 100 grame substanţă uscată la 105° C. pînă la greutate constantă.*

Apă	—	—	—	—	—	—
Tanin	8.88	3.62	2.61	9.34	4.01	7.91
Substanţe organice nelăbăcioare	8.67	7.29	5.23	5.79	3.88	6.27
Cenuşa Extractului	0.88	0.24	0.43	0.41	0.29	0.08
Parti solubile	17.39	10.56	8.29	15.47	9.63	15.76
↳ insolubile	82.59	89.94	91.71	84.56	90.47	84.94
Extract total	17.59	10.89	8.39	15.12	9.39	15.16

TABLOU NO. III.

a) Date raportate la 100 grame sub lină uscată în aer liber în laborator

CONSTITUȚIVELE DOZATE	COLTARI						VALORI
	Căldărușani			Pădurea Pălășca-Pascea, Ilfov			
	1	2	Mediu	1	2	3	
Apă	10.92	10.00	10.00	11.20	11.03	10.28	11.36
Tanin	29.00	31.01	31.01	19.00	18.81	19.31	25.31
Substanțe organice netăbăcite	8.35	8.0	7.81	5.00	5.14	6.10	11.43
Cenușa Extractului	1.00	1.00	2.00	1.00	1.00	2.00	1.00
Părți solubile	50.11	52.11	53.47	38.14	37.00	38.49	49.37
↳ insolubile	49.04	47.53	47.28	41.31	42.00	61.24	50.02
Extract total	39.15	41.33	42.11	26.13	25.49	27.30	38.09

b) Date raportate la 100 grame, substanță uscată la 10¹⁰ C până la greutate construită

Apă	33.33	36.98	37.19	35.10	22.37	21.04	21.43	28.03
Tanin	9.15	8.39	8.36	8.81	6.34	7.01	7.01	12.31
Substanțe organice netăbăcite	1.00	2.00	2.00	2.00	1.00	2.00	2.00	2.00
Cenușa Extractului	43.31	46.31	47.31	46.31	50.31	51.31	31.31	43.31
Părți solubile	55.00	51.61	52.00	53.31	69.61	71.31	69.74	56.20
↳ insolubile	44.31	40.30	47.00	46.31	30.34	28.37	31.31	43.01

TABLOU NO. IV.

a) *Date raportate la 100 grame substanța uscată în aer liber în laborator.*

CONSTITUȚIILE DOSATE	MOLID SECȚIUNEA LA					MESTEACAN SECȚIUNEA LA				
	Bază	8 metri	16 metri	Mediu	Bază	8 metri	16 metri	24 metri	Mediu	
Apă	13.66	13.32	11.90	13.66	12.27	3.30	9.60	7.63	8.00	
Tanin	12.71	15.20	17.66	15.51	11.62	7.26	5.24	6.25	7.91	
Substanțe organice netălcăcioase	5.96	7.90	10.39	7.16	9.74	7.63	7.64	8.97	8.74	
Cenușa Extractului	0.20	0.96	1.16	0.20	0.20	0.16	0.20	0.16	0.20	
Parti solubile	33.68	37.82	41.16	36.28	33.31	30.20	27.70	29.23	24.87	
> insolubile	60.27	62.50	58.66	63.42	66.90	79.44	77.42	77.52	75.21	
Extract total	94.16	92.47	99.82	23.90	21.62	15.33	13.81	11.60	16.00	

b) *Date raportate la 100 grame substanța uscată la 105° C. pînă la greutate constantă.*

Apă	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanin	5.21	17.04	19.77	17.32	13.22	7.47	5.21	5.20	8.00
Substanțe organice netălcăcioase	6.11	8.31	11.20	8.22	10.24	8.46	8.01	9.00	9.00
Cenușa Extractului	0.23	1.20	1.42	1.05	0.21	0.22	0.21	0.22	0.22
Parti solubile	28.24	27.16	31.10	27.82	25.90	16.38	14.20	16.11	17.20
> insolubile	76.11	72.41	66.81	72.11	76.92	83.23	85.21	83.20	82.20
Extract total	23.61	22.11	33.80	27.80	23.72	16.63	14.20	16.11	17.20

După cum se vede din tablourile I și II, avem în față datele analizelor efectuate asupra speciei de stejar din 2 regiuni diferite : Una de *coline* (Ocol. silv. Mărgineni, jud. Prahova), de unde am recoltat numai *Quercus pedunculata* (stejar propriu zis) de 15, 17, 23—25 ani, tabl. I; — și din a 2-a regiune de *cîmpie* (Ocol. silv. Cernica, din pădurile din jurul școlii de silvicultură) de unde am recoltat *Q. cerris* (cer), *Q. conferta* (garniță), *Q. pedunculata* (stejar) de diferite etăți, 7—10 ani, 15—20 ani, 25—30 ani, — de unde dar putem trage concluzii comparative.

De notat că, pentru a putea face comparația între date, voiți considera rezultatele raportate la substanța uscată la 105° C, adică la substanța fără apă.

O singură privire ne arată că avem o deosebire simțitoare între cifrele obținute asupra probelor — de și recoltate de la arbori din ambele regiuni între aceleași etăți 15—30 ani — atit asupra substanțelor extractive în general, cit și asupra taninului și substanțelor organice netăbăcitoare.

Așa, considerind în general, pe cînd la scoarțele din I-a regiune, (luînd proba din secțiunea mijlocie) avem :

		Extr. tot.	Tanin	Sub. org. net.	Cenușa
I-a reg.	min.	19.79 ⁰ / ₁₀	9.93 ⁰ / ₁₀	8.57 ⁰ / ₁₀	0.56
	max.	22.78 ⁰ / ₁₀	12.47 ⁰ / ₁₀	9.70 ⁰ / ₁₀	0.79

la cele din a II-a regiune, — independent de specie pentru moment — avem :

II-a reg.	min.	8.04 ⁰ / ₁₀	2.61 ⁰ / ₁₀	3.88 ⁰ / ₁₀	0.43 ⁰ / ₁₀
	max.	15.16 ⁰ / ₁₀	7.01 ⁰ / ₁₀	6.47 ⁰ / ₁₀	0.71 ⁰ / ₁₀

Acestea ne arată că formarea și abundența principiilor organice depinde de mai multe cauze ca : natura terenului, fertil în I-a regiune, mult mai inferior în a II-a regiune, climă, umezeală, altitudine etc., foarte favorabile în I-a regiune, de aceea acolo observăm peste tot o *vegetație activă* și arbori foarte viguroși; condiții relativ defavorabile în a II-a regiune, de aceea acolo se observă o vegetație puțin activă și arbori relativ piperniciți.

Acestea fiind din punct de vedere general, să considerăm acum în special fie-care regiune :

Așa pentru I-a regiune (tablou No. 1), unde avem *Q. pedunculata* de 15, 17, 23 și 25 ani, — căutînd să stabilim distribuția taninului cu vîrsta și pentru acelaș arbore cu înălțimea și considerînd

probele de la baza, mijlocul și crăcile arborelui ⁴⁾, — constatăm că conține *tanin* 0_{10}^{01} gr. subst. usc. la 105° C.

		B.	M.	V.
Q. pedunculata	15	ani 13.51 ⁰ / ₀	11.51	9.51
"	17	" —	12.47	10.67
"	23	" 9.53	—	10.04
"	23—25	" 11.43	12.47	9.83
"	23—25	" 10.84	9.93	10.60
și în medie între virstele de 15-25 ani, avem: 11.32 ⁰ / ₀ 11.67 ⁰ / ₁₀ 10.24 ⁰ / ₁₀				

Din acestea putem conchide că, între aceste etăți 15—25 ani, n'avem așa mari deosebiri în proporția de tanin; totuși cantitatea cea mai mare e dată de scoarțele arborilor în virste de 15—20 ani.

În privința distribuției taninului cu înălțimea, pentru arbori în etate de 15—17 ani, cantitatea de tanin *descresce*, plecând de la basă; cum vedem la proba de Q. pedunc. de 15 ani av. B=13.51, M=11.46, V=9.36. În adevăr, la această virstă, coaja de la basă se prezintă în adevărata sa dezvoltare, de a li ceea ce am numit coaja oglindă, stratul rhytidom fiind puțin dezvoltat, în schimb stratul mijlociu al coajei, care conține cel mai mult tanin, are cea mai mare dezvoltare, cum se vede în mostra de față.

Treptat cu virsta însă, scorța de la mijlocul trunchiului arborelui este cea care prezintă cea mai mare cantitate de tanin; cum vedem, pentru virsta de 23—25 ani, avem:

$$B = 9.53 - 11.43 \text{ } 0_{10}^{01}$$

$$M = 9.93 - 12.47 \text{ } 0_{10}^{01}$$

La această virstă în adevăr, coaja de la mijlocul arborelui — cum se vede în prezenta mostră — este cea care prezintă calitățile coajei oglindă, iar scoarța respectivă de la basă are deja dezvoltat stratul rhytidom în detrimentul formării principiilor organice și deci a conținutului de tanin.

Pentru scoarța de pe crăci (virf) cu grosimea de 0.06—0.08 m. la toate probele avem date foarte puțin diferite, 9.36—10.67 0_{10}^{01} ; se înțelege, această scorță având aceleași calități și fiind în aceleași condiții de creștere.

În privința apei, probele uscate la aerul ambiant din laborator conțin între 7.64—9.91 0_{10}^{01} .

⁴⁾ În tot ce va urma voi reprezenta baza, mijlocul și virful, prin literile B, M și V.

Considerind acum a 2-a regune (tabloul No. II), cu speța dominantă *Q. cerris* (cer), unde avem probe de la arbori în vîrstă de 7—30 ani și de specii diferite, — notind că aci datele sînt corespunzătoare la probe medii de scoarță de la aceeași speța și de la mijlocul arborelui, — avem, cum se vede în acest tablou II, următorul conținut de tanin:

	<i>Q. cerris</i> (cer)	<i>Q. conferta</i> (garnița)	<i>Q. pedunculata</i> (stejar prope. u. rîu)
pentru 7—10 ani	8.88 %	9.34 %	—
» 15 »	—	—	7.91 %
» 15—20 »	3.67 %	—	—
» 25—30 »	2.61 %	4.91 %	—

de unde putem conchide că cantitatea de tanin descrește simțitor cu vîrsta. Așa considerind în special cerul și garnița, avem:

Cerul la 10 ani conține 8.88 % tanin
și la 30 ani conține 2.61 % tanin.

De asemenea garnița la 10 ani conține 9.34 % tanin
și la 30 » » 4.91 % »

iar comparativ, garnița conține mai mult de cit cerul, iar stejarul pedunculat conține mai mult tanin de cit ambele și scoarța sa poate fi cel mai cu folos întrebuințată pentru tăbăcit.

În privința *apel* coaja uscată la aerul ambiant din laborator conține 8.88—9.59 %.

Dacă trecem acum la a 2-a grupă de substanțe tăbăcitoare, la așa numiții acizi taniici patologici: Colțari și gogoși, vedem din tabloul No. III că cea mai mare parte din extract este compusă din tanin, conținind pentru 14.88—19.61 extract 33.36—39.18 % tanin.

De asemenea la gogoși:

pentru 28.77 % extract avem 21—22.57 % tanin.

Odată cu acestea, am avut ocazia a analiza și o probă de Valonea, transmisă pentru analiză institutului central de chimie ca ghindă de stejar din Asia mică, de către fabrica de tăbăcărie Copcea & Co. Galați, și am găsit cum vedeți tabloul III:

Extr. total	43.61 %
Tanin	28.58 %
Subst. org. netăb.	12.91 %
Cenușa	2.17
Apă	11.28 %

Cum vedem cu conținutul de tanin inferior conținutului colțarilor noștri.

În fine, considerînd, analizele efectuate asupra scoarței de molid și mesteacăn (tabloul IV)—pe care sper a le completa mai mult prin noi analize asupra numeroase probe recoltate de mine însuși din diferitele localități muntoase și de la diferite altitudini din județele Neamțu și Suceava, cu ocazia excursiunii forestiere făcută la finele anului școlar în Iunie 1899 — constatăm următorul conținut de tanin în secțiunile *Basă 8^{m.}, 16^{m.}, și 24^{m.}*

	Basă	8 ^{m.}	16 ^{m.}	24
pentru <i>molid</i>	15.02 ^o / ₁₀	17.08 ^o / ₁₀	18.75 ^o / ₁₀	—
pentru <i>mesteacăn</i>	13.96	7.47	5.67	5.70

din cari conchidem că:

Pentru *molid*, cantitatea de tanin crește cu înălțimea, cel puțin până la 16 m. cât am cercetat eu; așa secțiunea de basă conține 15.02^o/₁₀ la 16 m. are 18.75^o/₁₀; iar luînd media conținutului diferitelor secțiuni avem 17.89^o/₁₀ tanin, raportat la ^o/₁₀ grame substanță fără apă.

La *mesteacăn* însă, cantitatea de tanin descrește cu înălțimea. Așa secțiunea de basă conține 13.25^o/₁₀, la 24 m. are 5.70^o/₁₀, conținînd în medie 8.00^o/₁₀ tanin.

În privința conținutului de apă, probele uscate în aerul ambiant din laborator conțin:

Cele de molid între 11.40^o/₁₀ și 13.25^o/₁₀.

Cele de mesteacăn între 5.37^o/₁₀ și 12.27^o/₁₀.

Acestea sînt, d-lor, datele analitice care ne arată conținutul de tanin și cari,—pentru arbori din aceste specii și de vîrstele corespunzătoare, precum și pentru regiuni de același fel cu acestea considerate,—se pot lua ca tip.

Domnilor,

Materialele tăbăcitoare vegetale brute expuse pe piața Europei și întrebuințate cel mai mult în tăbăcărie sînt: Coaja de stejar, coaja de molid, valonea, myrobaanen, lemn de Quebrach, lemn de stejar, sumach, care după analizele efectuate în laboratorul din Tharand de Schroder și Barth, conțin următoarele cantități de tanin:

Coajă de stejar	11.70 ^o / ₁₀
• • molid	13.01 ^o / ₁₀

Valonea	27.58 %
Myrobalanen	37.04 %
Lemn de Quebrach	22.33 %
Sumach	26.62 %
Lemn de stejar	7.78 %

Ținind seamă că aceste probe analizate au fost luate de Schröder din fabrici mari, unde se întrebuințează enorme cantități de material de tăbăcit și de sigur nu de cel mai inferior,—vedem că datele analitice obținute asupra produselor noastre le putem compara cu succes cu acestea, ba cu deosebire colțarii noștri pot concura cu valonea și myrobalane, socotite ca cele mai bune materiale vegetale tăbăcitoare.

Ei bine, d-lor, cu tot acest frumos conținut în tanin al produselor noastre față cu cele streine, iată ce ne arată statistica pe anii 1894, 1895 și 1896 în privința importului și exportului materiilor tăbăcitoare, sub următoarele denumiri:

	1894		1895		1896	
	Cantitatea In kgr.	Valoarea Lei R.	Cantitatea In kgr.	Valoarea Lei B.	Cantitatea In kgr.	Valoarea Lei B.
Lemne, scoarțe, coji și rădăcini pen- tru tăbăcirie	4.653.871	—	1.095.581	—	1.463.778	585.511,—
	942.727	—	297.181	—	270.981	108.392,—
Foi, flori, fructe și lichenuri pentru tăbăcirii	1.312.447	—	746.049	—	1.302.208	781.325,—
	153.274	—	31.657	—	10.305	6.133
Taninuri și Extracte de materii pen- tru argăsit	1.104.147	—	1.014.871	—	812.222	640.778,—
	250	—	—	—	—	—
Total pentru acești 3 ani	6.470.465	—	2.856.501	—	3.578.208	2.607.614,—
	1.096.251	—	328.838	—	281.286	114.575,—

Vedem, dar că, de și posedăm în țara noastră substanțe tăbăcitoare, care pot concura cu cele mai superioare din străinătate, totuși noi importăm anual pentru cîte-va milioane lei. Causa? Lipsa de exploatare în această direcție.

După cit sint informat, de alt-lel numai particularii obișnuiesc această exploatare și încă într'un mod destul de primitiv și pe o întindere foarte restrînsă.

După părerea mea, bazată pe datele analitice obținute, ar trebui să se dea o extensiune mai mare acestui mod de exploatare, al materialelor brute de ori-ce lel pentru tăbăcit, care ar fi foarte rentabilă și de natură a ne scăpa de dependența economică, cînd noi posedăm așa bune materiale, mai ales că starea economică prin care trecem azi ne învață și ne forțează a căuta și întrebuința cu folos materiile noastre de ori-ce natură.

Ast-lel fiind și avînd în vedere că Statul la noi este cel mai mare proprietar de păduri, cred că, ar fi rolul Statului a da un exemplu și o impulsione în direcția exploatării diferitelor feluri de materiale pentru tăbăcit — acolo unde se poate și convine cel mai mult — și poate cu ocazii de acestea, largindu-se domeniul exploatării, se va căuta a se exploata pădurile nu numai într'un singur sens, ca pentru lemn de lucru, construcții și lemn de foc, ci — după împrejurările și calitățile ce prezintă pentru diferitele scopuri — a se exploata și în vederea produselor chimice de prima ordine, cari azi se importă în cantități considerabile din străinătate.

În acest chip, cred dar că Statul și-ar asigura un venit considerabil peste venitul care rezultă din exploatarea și vînzarea materialului lemnos.

Înainte de a termina, mă simt dator a arăta adinea mea recunoștință d-lui Ion Kalinderu, Administratorul Domeniului Coroane și Președintele acestei societăți, care — ca în toate direcțiile — prin energia cunoscută, cu mare bună voință și rară înțelepciune, luptă a ridica silvicultura la un nivel cît mai superior, dispunînd între altele a se ține anual o serie de conferințe și bine-voind a pune la ordinea zilei de astăzi și conferința mea, oferindu-mi prin această ocazie de a expune înaintea Societății «Progresul silvic», rezultatele analizelor mele, cari în primul rînd și-au locul și aplică-țunea în silvicultură.

Mă simt de asemenea iericit, căam putut face această expunere în prezența d-lui ministru de interne, d-l general Manu, care

nu încetează un moment a depune cel mai viu interes pentru tot felul de încercări și profit de ocazie pentru a-i aduce omagiile mele pentru onoarea ce mi-a făcut cu prezența sa.

Termin, domnilor, rugându-vă să primiți cele mai vii mulțumiri pentru bună-voința și atenția cu care m'ați ascultat.

Am zis.

I. Păunescu-Cârcea

Chimist

Profesor la școala specială de silvicultură.

METODA ACTUALA AUSTRIACA

(Urmare)

Resultatul acestei operațiuni a fost de ex.:

Pe suprafața în chestiune am găsit un volum de . 370 m. c.

» » » » asemenea . 495 arbori

cu o suprafață totală a cercurilor de bază (surlace terriere, grundfläche) de 32 m. p.

înălțimea medie a arborilor a fost de 22 m.

Aceste cifre, exceptind cea din urmă, trebuiesc multiplicare cu 2 sau divizate cu 0.5 pentru consistența = 1,0, vom avea prin urmare:

Ca volum $370 \times 2 = \frac{370}{0.5} = 740$ m. c.

» număr de arbori . $495 \times 2 = \frac{495}{0.5} = 990$

» suprafață de bază $32 \times 2 = \frac{32}{0.5} = 64$ m. p.

Căutind în tablele lui Guttenberg găsim pentru clasa de fertilitate excelentă că un populament de molid, la vârsta de 110 ani posedă la unitatea de suprafață :

Ca volum 1191 m. c.

» înălțime medie a arboretului 34.1 m.

» număr de arbori 649

» suprafață de bază (surlace terriere) 73.4 m. p.

Pentru clasa de fertilitate «foarte bună» :

Ca volum 938 m. c.

» înălțime a arboretului 29.1 m.

» număr de arbori 766

» suprafață de bază 67.2 m. p.

Pentru clasa de fertilitate «mijlocie» :

Ca volum	661 m. c.
• înălțime medie a arboretului	23,1 m.
• număr de arbori	910
• suprafață de bază	59,3 m. p.

Pentru clasa de fertilitate «slabă» :

Ca volum	431 m. c.
• înălțime medie a arboretului	17,75
• număr de arbori	1075
• suprafață de bază	49,7 m. p.

Examined cifrele de mai sus, observăm că cele corespunzătoare clasei a 3-a de fertilitate «mijlocie» se apropie mai mult de cele obținute pentru plina consistență în urma datelor culese prin cubarea materialului din locul de încercare menționat. Conchidem așa dar, că această bonitate este aceea de care trebuie să ne servim.

Prin faptul însă că înălțimea arboretului coincide aproape cu cea găsită prin măsurătoare directă, pe cind cele-lalte elemente ca volum, număr de arbori, suprafața cercurilor măsurate la 1^m,30 de la pământ, aflate în table pentru clasa a 3-a, diferă mult de cele calculate în funcțiune de consistență = 0,5, ne dovedește că ne-am înșelat în aprecierile noastre.

Așa fiind, dacă admitem ca grad de consistență 0,4 obținem:

Ca volum $\frac{376}{0,4} = 940$ m. c., ceea-ce ne indică deja că ne depărtăm și mai mult de datele aflate în table, căci noi nu trebuie să posedăm de cit 661 m. c., ca volum, 910 arbori și 59,3 ca suprafață de bază.

Se încercăm prin urmare consistența = 0,6. În cazul acesta avem:

Ca volum $\frac{370}{0,6} = 617$ m. c., ca număr de arbori $\frac{495}{0,6} = 825$, ca suprafață de bază $\frac{32}{0,6} = 53,3$.

Din aceste țife ne convingem că consistența admisă este ceva cam prea mare, fiind că coeficiențele dobindite sînt prea mici față cu cele ce ne arată tablele.

Se adoptăm deci consistența = 0,55. Repetind operațiunea de divisiune ca mai sus, ajungem la rezultatul următor :

Ca volum $\frac{370}{0,55} = 672$ m. c.; ca număr de arbori $\frac{495}{0,55} = 900$; ca suprafață de bază $\frac{32}{0,55} = 58$.

Aceste țifre ne probează că acest grad de consistență este cel mai nemerit.

Din cele de mai sus reese în mod destul de evident că amenajistul austriac are la dispozițiunea sa destule mijloace de a se apăra în contra unor apreciațiuni greșite inerentă începătorului ; după oare-care practică în lucrare el ciștigă o ast-fel de experiență în cit poate să obțină cele mai bune rezultate de întrebuințarea tablelor de producțiune.

În adevăr, acestea nu servesc numai pentru determinarea, cu cea mai mare înlesnire, a materialului lemnos din masivele tinere, dar și pentru aflarea volumului creșterilor arboretelor, mai bătrâne chiar, până la epoca exploatațiunei, ceea ce este un prețios avantaj, pentru că-l scutește de multe calcule obositoare, de pierderi mari de timp, de tăieri de numeroși arbori de probă, pentru a ciștiga asemenea științe.

Principalul este a nu uita cituși de puțin că datele coprinse în tablele în chestiune se raportează exclusiv la populamentul principal, exceptându-se cel secundar. Sub această din urmă denumire se înțelege totalitatea acelor arbori cari deși actualmente fac parte din constituțiunea unui masiv oare-care, sint destinați totuși a fi exploatați în curind prin practicarea tăierilor de lamuriri.

Afară de aceasta, trebuie să adăogăm că noțiunea de consistență plină, variază după diferitele table de producțiune ce întrebuințăm, prin urmare mai înainte de a le utiliza urmează să precisăm acest punct. Pentru acest cuvint nu trebuie să credem că dacă un arboret se află în stare de masiv strins, se poate numi ca fiind în plină consistență ; această calitate o dobindește numai atunci cind avind în vedere natura esențelor și clasa de fertilitate de care aparține, posedă cantitatea de material lemnos indicată în table pentru o virstă determinată.

După cum am văzut mai sus, dobindirea acestor cunoștințe nu este tocmai așa de greu de obținut, după cum ar crede cine-va.

Spre a reveni la studiul nostru parcelar, urmează să ne ocupăm și de stabilirea volumului ce coprind diversele parcele, ast-fel după cum ne indică coloana a 7-a din manualul menționat.

În acest scop amenajistul pentru populamentele tinere, după cum am arătat deja în evaluarea volumului la unitatea de suprafață, se servește de tablele de producțiune cum sint ale lui Bauer, Weise, Lorey, etc., și în special în regiunea alpilor austriaci de ale lui Feistmantel, modificate însă. În atari masive, cari nu sint destinate

a veni în curs de exploatare de cit după trecerea a două perioade, după 10 ani de ex. aflarea volumului are o însemnătate cu totul secundară, de oare-ce nu servește după metoda actuală austriacă de cit pentru fixarea posibilității după formula «Cameraltaxe», prin mijlocul căreia se procură numai un termen de comparațiune, fără nici o consecință obligatorie pentru amenajist.

În schimb ele formează preocupățiunea sa de căpetenie în cit privește determinarea produselor probabile ale lămuririlor și mai cu seamă atunci, cind practicarea lor este remunerătoare și din punctul de vedere financiar.

Cel mai practic mijloc în această privință este de a trage profit din rezultatul unor asemenea operațiuni făcute în porțiuni de pădure similare; ori dacă nu putem alt-fel, este bine a se procede la efectuarea unuia sau mai multor locuri de încercare. Agentul forestier însărcinat cu descrierea parcelelor 'și însemnează pe teren precum și în carnet, locul anume unde urmează a se întreprinde experiențele de lămuriri. Alte-ori, după cum s'a procedat pentru ocolul Offensee s'a făcut întrebuințare de fișele referitoare publicate de sub-inspectorul silvic Emil Böhmerle în «Frommes forstliche Kalender-Tasche» după ce s'a spus în proporțiune convenabilă, de oare ce s'a dovedit ca fiind prea mici față de împrejurările locale.

În masivele bătrine și în special în acele destinate exploatarei în cursul primelor perioade se caută însă a se estima volumul materialului lemnos cu cea mai mare precisiune. În acest scop, ori se procede la cubarea tuturilor arborilor, cind întinderea unei parcele este mai mică de 15 h-a, sau cind arboretele sînt de vîrste multiple, ori se mărginesc asemenea estimațiuni numai în locurile de încercare, ast-fel alese în cit să represinte în mic constituțiunea medie a unui masiv oare-care.

Spre acest finit amenajistul își însemnează în croșiu numărul lor și punctul unde trehuiesc a se săvirși. În cas dacă în unele parcele vecine, populamentele se găsesc în condițiuni identice sub toate punctele de vedere, face o mică observațiune în schița de plan în chestiune, indicindu-se numărul suprafeței de încercare care 'și poate găsi aici aplicațiune.

În acelaș timp stabilește și diferitele detalii topografice ce urmează a se ridica în plan, cum d. ex.: un drum, o potecă, un teren mlăștinos, o coastă expusă surpăturilor, o poiană, etc, pe care le-a descoperit cu prilejul traversării în toate direcțiunile a diferitelor parcele.

Astfel, după cum se specifică în figura privitoare la distritul No. 22 reprodusă mai sus, în sub parcela *a*, care s'a acoperit cu linii paralele, spre a se cunoaște că este vorba de o întindere de pădure de curind exploatată, s'a scris: că este de măsurat; în sub parcela *b* că urmează a se face locul de încercare No. V; în *c* că locul de încercare No. IV din parcela alăturată poate servi și în aceasta sub parcelă pentru aflarea volumului; în *d* că va trebui a se practica un loc de încercare în suprafață de un hectar pentru lămuriri; drumul ce traversează această parcelă precum și smircul sint de măsurat.

Semnul ce'i observăm d'a curmezișul drumului semnifică că arboretul aflător de-asupra lui, de-alungul liniei somiere G, face parte tot din parcela *d*.

Cu toate că în sub parcela *b* cantitatea materialui lemnos se va determina prin rezultatul obținut din cubarea arborilor aflători în suprafața No. V al locului de încercare, cu toate acestea silvicultorul după ce a evaluat clasa de fertilitate a parcelei precum și gradul de consistență a masivului, trece în carnetul său producțiunea lemnoasă găsită în tablele corespunzătoare.

Această estimatiune aproximativă are un indoit scop: pentru taxatorul începător îi servește ca să și rectifice aprecierile în ce privește cei doi factori, bonitatea și consistența, în urma constatărilor directe efectuate în diferitele locuri de încercare, procurindu-i cu modul acesta un mijloc excelente pentru a cîștiga experiența trebuitoare; iar pentru cel experimentat de a putea controla datele obținute prin întrebuințarea de persoane nu tocmai sigure la măsuratoarea diametrelor cu compasul forestier și înălțimei arborilor cu hypsometrul.

În adevăr, cu asemenea din urmă lucrări se însărcinează sau brigadierul respectiv ajutat de cîli-va oameni, sau vr'un lucrător inteligent, știutor de carte. Și nici nu s'ar putea alt-lel avînd în vedere complexitatea operațiunilor necesare pentru efectuarea unui amenajament.

Șeful unei secțiuni de amenajament — în ocolul Anssee au fost în număr de două puse sub direcțiunea d-lui sub-inspector silvic (Postmeister) Ios. Heidler actualmente inspector silvic Forstrath — de regulă un șef de ocol Forstverwalter — este secondat de unul sau mai mulți elevi forestieri. El singur însă este răspunzător de mersul regulat al lucrărilor în secțiunea ce dirijează. Așa fiind, el ia măsurile cele mai potrivite pentru ca diferitele forțe de care dispune

se fie bine distribuite, pentru realizarea maximului de elect util. În acest scop elevii forestieri sînt ocupați cu ridicarea în plan a liniilor de amenajament ale parcelor și diverselor detalii, pe cînd șeful secțiunii face studiul parcelar, operațiunea tehnică cea mai de căpetenie într'un amenajament, și dă toate deslușirile cuvenite celor în drept în cas de trebuință.

Spre stabilirea responsabilităților, spre a nu rămîne neexecutate oare-cari lucrări, din cauză de neglijență saū sub pretext că nu a fost bine înțeles, amenajistul conducător formează atît pentru cei însărcinați cu măsurătoarea detaliurilor, cit și pentru cei cu cubarea arboretelor cite o schiță de plan după modelul de mai sus, subscriind în carnet de a lor primire.

Cel puțin această linie de procedare a urmat-o șeful de ocol Franz-Gabril, unul din cei două șefi de secțiune cari în campania anului 1894 aū fost ocupați cu amenajarea ocolului Aussee.

Acestui forestier, unul din cei mai distinși amenajiști din Austria, care a fost însărcinat cu lucrarea de birou în anul 1895 și cu redacțiunea proiectului de amenajament al ocolului Offensee, îi datorez cele mai prețioase cunoștințe referitoare la metoda austriacă, pentru care-i exprim și aci întreaga mea recunoștință.

Mai înainte de a merge mai departe sîntem datorî a intra în amănuntele privitoare la calcularea volumului.

Am arătat în ce anume împrejurări se dă preferință locurilor de încercare; rămîne acum să specificăm și condițiunile ce acestea trebuie să însușească.

În ce privește suprafața lor, conform § 26 din instrucțiuni, trebuie să reprezinte un procent de 5—10% în raport cu întinderea unui masiv dat.

Mărimea fie-cărui loc de încercare nu este cituși de puțin precizată, de oare-ce circumstanțele locale sînt singurele cauze determinante. Cu toate acestea orientîndu-ne după ceea-ce se îndeplinește în practica lucrului, urmează să spunem că se preferă în arboretele bătrîne mai cu osebire suprafețele relativ cele mai mari. De regulă se preferă cele de 5000 metri pătrați; depinde însă și de la densitatea masivului, de la starea lui mai mult saū mai puțin uniformă etc.

Forma cea mai obișnuită este aceea a unui dreptunghiū în lungime de 80 metri și în lățime de 62.5 m. ($80 \times 62.5 = 5000$ mp).

Iată cum se procedează la fixarea pe teren a unui loc de încercare:

Intr'un punct oare-care, ales ast-fel in cit să avem vederea liberă in cele două direcțiuni perpendiculare, înfigem un baston in vârful căruia se află un equer. Vizăm prin două din ferestrele lui rectanghiulare și la extremitatea primei linii, a cărei lungime o măsurăm cu o panglică metalică sau de pinză, batem un țaruș; tot asemenea facem și la capătul celei de a 2-a direcțiuni in lungime de 62^m 5.

Ne așezăm cu instrumentul la extremitatea celei d'intii linii lungă in cazul nostru concret de 80 m, și ridicăm o perpendiculară la aceasta in lungime ca și paralela sa de 62^m 5, la capul căreia fixăm încă un țaruș. Linia ce unește acest din urmă punct cu țarușul de la extremitatea laturei celei mici a patrulaterului, ne incredințează, măsurindu-o, dacă am operat bine sau nu.

Nu se cere o prea mare exactitate in determinarea acestei figuri. Ca toleranță admisibilă, se admite ciți-va decimetri in lungime mai mult sau mai puțin. Principalul este că prin aceasta să nu introducem sau să excludem arbori care nu sar conveni, sau vice-versa, locului de încercare. Afară de aceasta, liniile ce formează perimetrul dreptunghiului in chestiune, trebuie pe cit posibil să treacă cam pe la mijlocul ce separă distanța dintre arborii vecini.

Fie cărui țaruș, 'i se dă cite un număr și se scrie pe fie-care cu un creion special, a cita probă de încercare alcătuește spațiul delimitat.

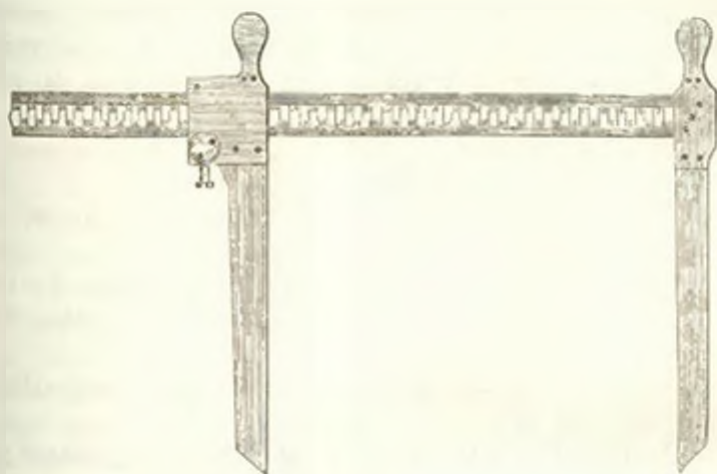
Pe fie-care din cele 4 laturi se fac cioplași, cu ajutorul unei securi, spre a se separa de restul pădurei și a se distinge cu inlesnire de către cei in drept.

Odată aceasta terminat, se procede la măsurătoarea diametrelor arborilor cu compasul forestier.

Cel mai intrebuițat compas este cel cunoscut sub numirea de «Friedrich Aldembruk» perfecționat de E. Böhmner și a fost pentru prima oară descris in revista forestieră ce apare in Viena «Centralblatt für das gesammte Forstwesen» din anul 1876.

El consistă din 2 brațe perpendiculare din care unul este fix, iar cel d'al doilea se mișcă pe o linie orisontală, — relativ la cel d'intiud—divizată din centimetru in centimetru. Lungimea acestei din urmă variază de la 80—100 c. m. și anume cele de 80 c. m., se pot cumpăra de la firma Neuhöfer & Sohn, Viena, pe prețul de 12 lei (6 fiorini), iar cele de 100 c. m., cu 13 lei (6.50) valoarea loco.

Acest compas de și în totalitate de lemn,—un avantaj pentru că este mult mai ușor ca altele și prin urmare nu obosește așa de mult pe lucrător,—este scutit de inconvenientul ce-l întâlnim la

mai toate instrumentele de asemenea natură construite de lemn, de a se face inutilisabil prin faptul că în timpurile ploioase, din cauza proprietății hygroscopice a acestei substanțe, se umflă astfel că brațul mișcător nu mai poate înainta de cit cu mare anevoință pe cel horisontal din figură.

Acest rezultat s'a obținut prin împrejurarea că mișcarea brațului în chestiune este inlesnită printr'un joc liber, printr'o largă deschizătură traversată de brațul horisontal. În adevăr, pozițiunea verticală nu și-o dobîndește brațul mișcător de cit sub influența unei presiuni de dinăuntru spre afară, adică în momentul măsurătorii. Cu toate acestea, mai adesea se întâmplă ca după oare-caro timp de întrebuințare, deschizătura menționată se lărgea și în sens transversal, ori se toceau muchile primitive ale acestei cavități, astfel că brațul ce se mișcă nu mai era în stare a păstra perpendicularitatea dorită. Spre a se înlătura acest neajuns, d-l Emil Böhmerle introduse, după cum se arată în figura referitoare, un mic șurub care prin mijlocul unei pene de fer, permite a se introduce corecțiunile necesare.

Numărul compaselor forestiere descoperite este enorm; cele mai cunoscute sînt :

1. Al sub-inspectorului silvic H. Reuss junior, publicat în anul 1880 sub numirea de compas cu înregistrarea dimensiunilor în mod

automatic. Acesta s'a construit în fabrica Kraft & Sohn, Viena, pentru care motiv este patentat sub firma «Patent Reusskraft»:

2. A lui Gustav Heyer construit de cunoscutul mecanic Slau-dinger aflător în Giessen, Germania, și care își găsește întrebuin-țarea atunci când se cere o precisiune matematică. În adevăr, prin ajutorul unui vernier se poate aprecia grosimile pînă la a 10-a parte dintr'un milimetru;

3. A lui Ed. Heyer;

4. Schultză descris de Bauer ;

5. A lui Friedrich cu două brațe mișcătoare în loc de unul, costind 8—9 lei ;

6. A consilierului silvic superior Friedrich, costind 7—10 lei.

7. Cel care poartă numele firmei Neuhöfer & Sohn, Viena, costind 10—12 lei;

8. Kompasul cu linia de lemn și cele 2 brațe perpendiculare de fer, costind 20 lei ;

9. Kompasul cu totul de fer și cele 2 brațe fixe, costind 34 lei etc., etc., etc.

Nol dăm preferința celui mai sus descris, adică lui «Friedrich Aldenbrück» perfecționat de Bohmerle, din cauza numeroaselor avan-tage ce prezintă, fapt ce s'a constatat și în practică. De altminteri și diferiții membri ai comisiunilor de amenajament se rostesc în favoarea sa.

Șeful comisiunii de amenajament din Gmunden, d-l inspector silvic Jos. Heidler, a născocit un compas forestier numit «Präcisions-Baumesskluppe», patentat în Anglittera, Franța, Belgia și Norvegia și bazat pe relațiunile diverselor linii trigonometrice, pentru care motiv se poate usita și pentru măsurătoarea unghiurilor verticale. Construcțiunea de metal, e prea greă, nu permite a se măsura de cit anumite dimensiuni și costă relativ destul de scump, 20—24 lei, condițiuni ce nu puțin au contribuit, cu tot principiul ingenios pe care se bazează, de a nu putea încă intra în domeniul practicei forestiere.

Cu unul sau altul din aceste instrumente înarmați, se vedem acum modul de procedare în cubarea populamentelor și în special cele aflate în locurile de încercare despre care vorbim.

Brigadierului, ajutorului său, sau în lipsa acestora unui lucrător forestier stabil, în slirșit o persoană de încredere, îi este încredințată sarcina de a trece într'un tablou al cărui model îl dăm mai jos,

dimensiunile strigate de unul sau 2 lucrători ocupați cu măsurarea arborilor.

Grosimea lor se determină cu compasul forestier în general la înălțimea de 1^m.3 de la pământ. Totuși, dacă în acest loc arborile înfățișează o enormitate în creștere, o rană cicatrizată etc., se măsoară ceva mai sus sau ceva mai jos. De asemenea se recomandă ca să curățim trunchiurile de mușchi, licheni etc. în locul cuvenit. În terenurile cu coaste repezi, luarea diametrelor se face din partea despre deal, iar operațiunea se începe din partea din vale a locului de încercare. Cu chipul acesta este mai ușor de observat dacă a rămas vr'un arbore nemăsurat.

De ordinar, se întrebuițează 2 lucrători care după ce citește pe compas grosimea fie-cărui trunchiu, anunță cu glas tare rezultatul constatat precum și leul esențelor. Brigadierul, sau cel ce poartă carnetul trece în acesta dimensiunile strigate, repetind în același timp cu voce răsunătoare ceea ce i s'a spus de cei 2 lucrători. Ast-lel procedind, se evită or-ce însemnare greșită, cum se întâmplă atunci mai cu seamă când se strigă mai multe dimensiuni de o dată.

Arborii mășurați se însemnează din spre deal printr'o mică sgîrietură făcută pe coaje cu un mic instrument foarte practic — al cărui tăiș este de oțel, — numit «Baumreisser» costînd 5 lei și 60 bani, loco-fabrică.

În două sau mai multe direcțiuni nu se măsoară de cit arborii al căror trunchiuri sînt neregulate. În pădurile crescute în masiv strîns, forma lor permite înregistrarea diametrelor numai dintr'o singură direcțiune, iar cînd dăm peste arborii gemeni, adică două sau mai multe trunchiuri crescute dintr'aceiași tulpină, se măsoară grosimea fie-cărui în parte.

În timpul cînd are loc operațiunea în chestiune, sau în urmă cînd nu dispunem de un personal îndestulător, se procedează la constatarea înălțimilor a cit se poate de mulți arbori de esențele aflătoare în masiv, cu care ocaziune se măsoară și diametrul fie-cărui trunchiu. Aceste date ne servesc a descrie așa numita curbă a înălțimilor speciilor lemnoase din locul considerat, prin mijlocul căreia, prin interpolățiune, putem găsi în mod grafic înălțimea medie a categoriilor de dimensiuni, după cum vom vedea în exemplul ce-l dăm mai jos.

Instrumentele întrebuițate în acest scop sînt ca și compasele forestiere, foarte numeroase, purtînd numele descoperitorilor. Toate

se bazează pe relațiile geometrice ce există între două triunghiuri asemenea.

Cele mai cunoscute în literatura forestieră sînt :

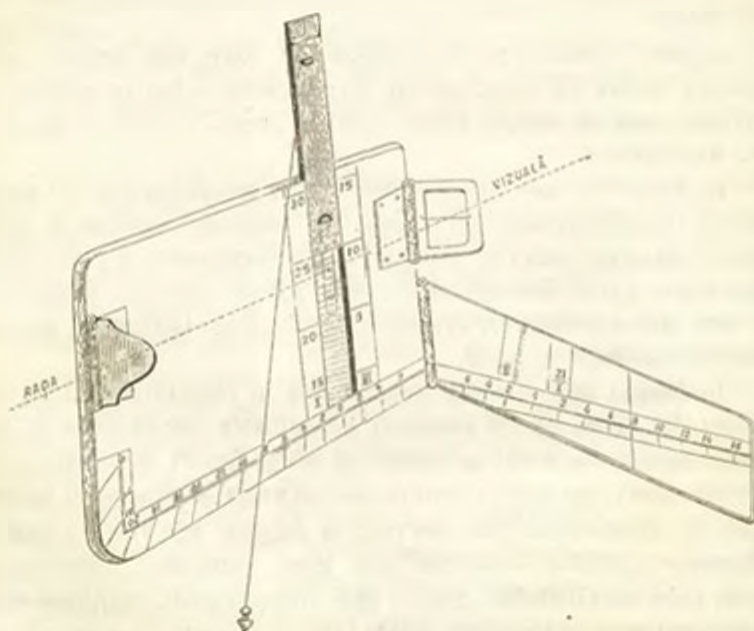
1. Dendometrul lui Hossfeld, publicat pentru prima oară la 1805.
2. „ „ Winkler „ „ „ „ 1831.
3. „ „ Smalian „ „ „ „ 1840.
4. „ „ Th. Hartig „ „ „ „ 1847.
5. „ „ Pressler „ „ „ „ 1852.
6. „ „ Breymann „ in anul 1868,

prevăzut cu un șurup micrometric prin care se face cu puțină citirea celor mai mici unghiuri.

7. Dendrometrul lui Saulaville publicat și descris în 1870, etc.

Cel mai întrebuițat instrument este hypsometrul cu oglinda (Spiegel-hypsometer) a lui Faustmann, care permite prin înălțarea unei liniuțe, de virful căreia se atîrnă un ler cu plumb, să se citească într-o mică oglindă ce stă în lața observatorului, înălțimea arborilor.

La dreapta și la stînga liniuței se află o scară care ne indică

pozițiunea ce trebuie ea să ocupe lașă cu distanța orizontală de la punctul de viză pînă la arborile a cărui înălțime este de determinat. Pentru diviziunile din dreapta, servește capătul No II al

liniutei, iar pentru cele din stînga capătul No. 1. În pozițiunea reprezentată prin figura de mai jos, știm în adevăr că distanța orizontală este de 25 metri.

Hypsometrul Faustmann cu toate accesoriile sale costă 9 lei și 60 bani, iar cel care e prevăzut și cu un miner de alamă costă 12 lei.

Cînd operăm cu acest instrument este preferabil, dacă se poate ca să alegem depărtarea orizontală de la arborile cărora să-i determinăm înălțimea, ast-lel în cit ambele aceste cantități se fie aproape egale; ceea-ce se apreciază în mod aproximativ din vedere. Asemenea să avem grijă de a așeza hypsometrul într'un plan vertical. Firul cu plumb așa dar nu trebuie să fie depărtat, sau ast-lel ca să se îndoiască pe marginea instrumentului, ci în tot-d'a una numai să o atingă ușor.

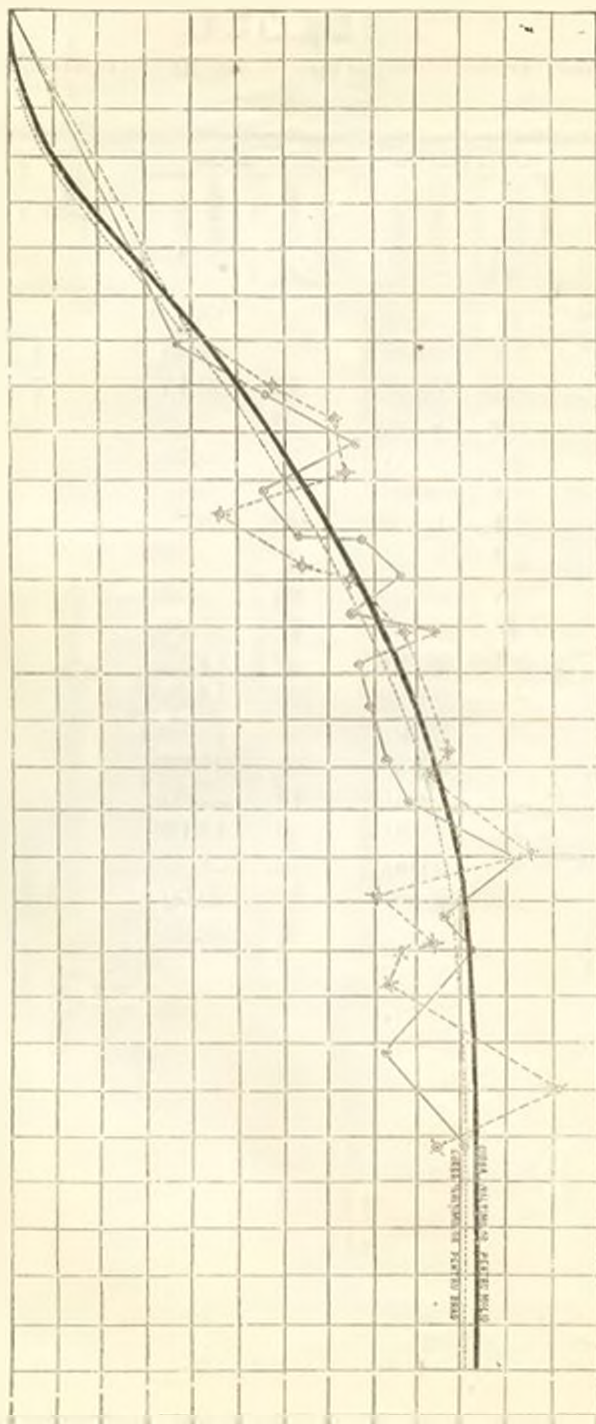
După ce am îndreptat raza vizuală spre vîrfurile arborelui, ne uităm în oglindă unde citim numărul metrilor de pe scală în dreptul căreia s'a oprit firul cu plumb. În cazul nostru 8 metri. Vizăm după aceea baza arborelui și facem a doua citire, rezultatul ne indică lungimea ce trebuie adăugată sau scăzută din țifra aflată la început și anume o adăugăm atunci cînd stațiunea sau punctul de observațiune este situat mai sus de cit baza arborelui și o scădem în cazul contrar.

Formularul întrebuițat de comisiunile de amenajament din Gmunden pentru înscrierea datelor dobîndite cu ocaziunea măsurătoareii diametrelor arborilor din locurile de încercare, este următorul:

TABLOUL

diametrelor arborilor măsurate în scopul construirii curbelor înălțimelor.

No. curent	MOLIDUL		BRADUL		OBSERVAȚIUNI
	Diametru în centim.	Înălțimea în metri	Diametru în centim.	Înălțimea în metri	
1	17	9.10	17	10	
2	34	18.80	36	17.40	
3	26	13.40	47	20.10	
4	28	19.10	27	12.10	
5	48	21.90	54	25.00	
6	37	18.60	29	16.60	
7	23	14.00	49	23.70	
8	21	15.80	30	18.50	
9	28	18.50	24	18.80	
10	32	19.90	44	23.20	
11	37	23.10	20	14.60	
12	40	20.90	22	14.40	
13	42	22.40	33	22.20	
14	45	27.80	39	24.00	
15	50	25.10	41	23.40	
16	53	23.60	50	22.10	
17	56	20.60	52	21.60	
18	60	24.60	57	30.60	
19			60	23.80	

După cum rezultă din tabloul de mai sus totalitatea arbore-tului s'a împărțit în categorii de dimensiuni de câte 10 centimetri fie-care, separându-se în manual prin o coloană lăsată în alb. Popu-lamentul secundar s'a comptat de la 16—20 c. m. grosime în diametru atât pentru molid cât și pentru brad. Cei mai subțiri au rămas nemăsurați, fiind excluși din calcul. Diametrele determinate cu ajutorul compasului forestier «Friedrich Aldenbrük» s'a socotit din centimetru în centimetru. Înălțimea arborelui mediu din fie-care clasă de dimensiuni și pentru diferitele esențe, s'a aflat prin mijlocul curbelor construite în modul următor :

Abscisele represintă diametrele în centimetre, iar ordonantele înălțimile în metri ale arborilor. Se preferă întrebuițarea hirtiei divizatã în milimetri.

S'a măsurat în total 37 arbori, dintre care 18 molizi și 19 brazi. Simpla inspecțiune a figurei ne dispensează a intra în multe amănunte în această privință. Este de recomandat însă că arborii în chestiune să fie distribuiți în mai multe puncte, ast-lel ca să putem obține date corespunzătoare diferitelor situațiuni.

În adevăr, dacă-i vom alege numai din partea unui loc de încercare unde solul este fertil, profund și de o bună compozițiune mineralogică, de ex., riscăm de a dobîndi rezultate eronate; curba ce o vom construi nu va mai înălțașea adevărata înălțime medie a arboretului.

Petre Antonescu.

DE LA CONGRESUL INTERNAȚIONAL DE SILVICULTURĂ

Ca delegat al Societății *Progresul silvic*, me gădesc obligat a face de o cam dată o mică comunicare asupra lucrărilor congre-sului, comunicare pe care o voiă complecta prin alte articole.

În ziua de 4 Iunie stil nou. orele 5 p. m., *Congresul interna-tional de silvicultură* a fost deschis de către d-l *J. Dupuy*, mi-nistrul de agricultură, care, printr'o cuvîntare bine simțită, a arătat importanța congresului, a mulțumit congresiștilor străini și francezi cari s'au grăbit a lua parte în număr cit mai mare, făcînd urăr; ca lucrările se fie cit se poate de roditoare, declarînd congresul deschis. D-l *L. Daubrée*, directorul general al pădurilor Franceiei, a răspuns, arătînd sollicitudinea d-lui ministru, sub patronagiul căruia

este pus congresul, apoi d-l Dupuy s'a retras, dind presidenția d-lui Daubrée.

La acest congres, următoarele țări au avut delegați oficiali: Franța, Germania, Bavaria, Austria, Spania, Belgia, Ungaria, Bosnia-Herțegovina, Danemarca, *Grecia*.

S'au început apoi lucrările. D-l *Melard*, inspector de păduri în Franța, a avut cuvântul pentru a-și desvolta raportul său asupra: *Deficitului sau excedentului de producțiune lemnoasă în diversele părți ale globului, — Studiul mișcării importurilor și exporturilor*, după care apoi s'a ridicat ședința, anunțându-se continuarea pe a doua zi. Tot în ziua de 5 Iunie, s'au constituit birourile, formându-se 3 secțiuni, cari au început îndată lucrările.

Dăm aci pentru fie-care secțiune, chestiușile cari au fost anunțate și rapoartele cari s'au prezentat:

Secțiunea I.

Chestiunea 1-a din program

Tratamentul pădurilor de brad; transformarea în brădeturi a cringurilor din regiunile muntoase, cu producțiune mică.

- 1° *Tratamentul bradului*, de d-l *Runacher*, inspector la Monthéliard (Doubs).
- 2° *Comunicarea orală* a d-lui *Huffel*, profesor la școala de la Nancy, asupra *Tratamentului pădurilor de brad*.
- 3° *Comunicarea orală* a d-lui *Mer*, inspector, atașat la stațiunea de experiențe de la Nancy, asupra aceluiaș subiect.

Chestiunea 2-a din program.

Consecințele fiziologice și culturale ale lămuririlor.

- 1° *Rezultatele lămuririlor*, de d-l *Broilard*, conservator în retragere la Paris.
- 2° *Comunicarea orală* a d-lui *Mer*, asupra consecințelor fiziologice și culturale ale lămuririlor.

Chestiunea 3-a din program.

Utilitatea culturii pământului în țările de regenerare.

- 1° *Raport asupra acestui subiect* de către d-l *Charlenagne*, conservator în retragere la Paris.
- 2° *Regenerarea prin plantațiuni*, în țările de codru, de către d-l *Frouvé*, inspector în retragere, la Paris.
- 3° *Cultura pământului în țările de regenerare*, de către d-l doctor *Muller*, directorul pădurilor la Copenhaga.

Chestiunea 4-a din program.

Tratamentul în crîng compus în vederea sporirii producțiunii lemnului de lucru.

- 1° *Tratamentul în crîng compus* de d-l *Watier*, inspector la Toulouse.
- 2° *Tratamentul în crîng compus* de d-l *Runacher*.

Chestiunea 5-a din program.

Îmbunătățirea transporturilor în păduri.

Comunicarea verbală a d-lui *Thierry*, profesor la școala forestieră de la Nancy, asupra subiectului indicat.

Chestiunea 6-a din program.

Legislația terenurilor muntoase; legislația silvică internațională.

Comunicarea verbală a d-lui *Guyot*, directorul școlii forestiere de la Nancy, asupra subiectului indicat.

Chestiunea 7-a din program.

Examenul general al speciilor exotice, acclimatizate sau naturalizate cu privire la masivele păduroase.

- 1° Cultura arborilor exotici în județul Vaux, de către d-nii *Cannon* și *Salbris*.
- 2° Arbori forestieri străini. Enumerarea exemplarelor de arbori forestieri exotici ce există în Franța continentală, de d-l *Vilmorin*.
- 3° Principalele vegetale lemnoase exotice din punctul de vedere silvic, de d-l *Parde*, sub-inspector de ape și păduri, profesor la școala din Barres.

Secțiunea II.

Chestiunea 1-a din program.

Meteorologie forestieră

- 1^a Meteorologie forestieră, de d-l *Jolyet*, profesor la școala forestieră de la Nancy.
- 2^a Forma:ea norilor; ploii și pădure, de d-l *Veise*, mare maestru al pădurilor regale și directorul Academiei forestiere din Hann-Münden.

Chestiunea 2-a din program.

Influența pădurilor asupra apelor subterane în regiunea de câmp.

- 1° Comunicare orală asupra acestei chestiuni, de d-l *Henry*, profesor la școala forestieră de la Nancy.
- 2° Observațiunea fenomenelor hidrologice consecutive, în plantațiuni de canifere, de d-l *Servier*.

Chestiunea 3-a din program.

Restaurarea munților și corecțiunea terenșilor.

- 1^a Raport asupra acestui subiect, de d-l *Kuss*, inspector de ape și păduri.
- 2^a Pădurile zise «Codrii plantați», pe platourile din Hautes-Pyrénées, de d-l *Fabre*, inspector la Dijon.
- 3^a Versantul meridional al masivului Ventoux, de d-l *Tessier*, sub-inspector la Carpentras.
- 4^a Pădurile și creșterea apelor, de d-l *Bernhard-Alexandre Burgmann*, din Munich.

Chestiunea 4-a. — Lucrări de apărare contra avalanșelor și măsurile de apărare contra sticăciunilor cauzate proprietăților inferioare de către apele provenite direct din ghețaur.

Raport asupra acestui subiect, de d-l *Mougin*, sub-inspector, șef de serviciu la Chambéry.

Chestiunea 5-a. — Ameliorațiuni pastorale; lăptărit; reglementarea pășunatului.

Raport asupra acestei chestiuni, de d-l *Cardot*, inspector de ape și păduri.

Chestiunea 6-a. — Punerea în valoare prin împăduriri a terenurilor improductive și sărace.

- 1° Raport asupra acestei chestiuni, de d-l *Leddé*, inspector de ape și păduri.
- 2° Studiul împăduririi prin repicare, de d-l *Adrian*, din Blanat (Meurthe et Moselle).
- 3° Punerea în valoare, prin împădurire a pământurilor sărace de pe solurile calcare din centrul Franței, de d-l *Leddé*.
- 4° Însănătoșirea și punerea în valoare a terenurilor neproductive din Sologne, de d-l *Boucard*, inspector general la pensie.

Chestiunea 7-a. — Apărare contra focurilor.

- 1° Raport asupra chestiunii, de d-l *Delaussasseigne*, inspector de ape și păduri la Bordeaux.
- 2° Documente noue asupra cauzelor de stingere a Opuntiei, de d-l *Rolland-Gesselin*, din Villefranche-sur-Mer (Alpes-maritimes).

Secțiunea III.

Chestiunea 1-a. — Unificarea internațională a măsurilor de cubare pentru lemnul de lucru; forma geometrică a trunchiurilor arborilor; procedeele de cubaj.

- 1° Memoriu asupra cubajului mental al stejarilor, de d-l *Reynard*, inspector la Bastia.
- 2° Cubajul, fără tarif, al arborilor în picioare sau tăiați, de d-l *Devarenne*, vechi inspector la Verbiesles.
- 3° Tarif de cubaj; debitarea brazilor și măsurarea lor în picioare, de d-l *Adrian*, din Blonat.
- 4° Notiță asupra quarimetrului, de d-l *Demorlaine*, gard general la Compiègne.

Chestiunea 2-a. — Utilizarea rămășițelor din exploatare; sobe cu ardere lentă; distilațiune, fabricațiunea alcoolului; pasta de hârtie.

- 1° Utilizarea ferăstrăutului de lemn pentru dezvoltarea clișeurilor litografice, de d-l *Martin*, din Tonl.
- 2° Pasta de hârtie, de d-l *Houdant*, din Lagny (Seine et Marne).
- 3° Comunicare asupra unei sobe cu ardere lentă, de d-l *Piatnitsky*, directorul domeniilor guvernămintului Irkoutsk.

Chestiunea 3-a. — Terenul forestier, hărțile botanico-forestiere.

- 1° Trufele și cultura lor, de d-l *George-Grimblot*, conservator în retragere.
- 2° Limitele superioare ale vegetației forestiere și livezile pseudo-alpine, de d-l *Flahanit*, directorul institutului botanic din Montpellier.
- 3° Hărțile botanico-forestiere în Franța, de d-l *Guffroy*, inspector agronom la Paris.
- 4° Repartiția pădurilor în Franța, de d-l *Guffroy*.
- 5° Influența îngrășării pepinicilor asupra dezvoltării și rezistenței speciilor forestiere, de d-l *Guffroy*.
- 6° Pădurile de stejar pentru cojit în Germania și viitorul lor, de d-l dr. *Jentsch*, maestru de păduri și profesor la Academia forestieră din Munden.

În ceea-ce privește felul cum s'aŭ expus în detaliu și s'aŭ desbatut aceste chestiuni, o voiŭ face mai târziu, în o serie de articole.

Ședințele s'aŭ ținut în zilele de 5, 6 și 7 Iunie st. n., cîte două pe zi, una de dimineață și alta după amiază; iar în ziua de 7, orele 2 p. m., toate secțiunile întrunindu-se în ședința generală, sub președinția d-lui *Daubrec*, aŭ votat toate hotărârile luate și moțiunile ce s'aŭ mai prezentat.

Pe lângă chestiunile enunțate mai sus, s'a mai făcut de către d-l *Petraschek*, directorul general al pădurilor din Bosnia și Herțegovina, o comunicare asupra progreselor silviculturii în acea țară, de la intrarea ei sub dominațiunea Austro-Ungară, aceasta în ședința de la 6 Iunie, iar în ședința de dimineață de la 7 Iunie, subsemnatul am avut onoarea să fiŭ admis și să fac imediat o comunicare asupra pădurilor țarei noastre. La orele 6 seara, congresul a fost declarat închis.

În acest interval, s'a dat și două banchete congresiștilor, cari au fost în număr de aproape 200. Un dejun chiar în interiorul Expoziției, în ziua de 6 Iunie, la care au luat parte toți congresiștii, s'a ridicat toaste foarte numeroase de către reprezentanții tuturor națiunilor, iar sub-semnatul am toastat pentru directorul școlii forestiere de la Nancy, pentru profesorii și prosperitatea ei.

În ziua de 8 Iunie, am vizitat, în corpore, palatul pădurilor, vînatului și pescuitului, în frunte cu d-l Daubrée, directorul pădurilor Franței.

În ziua de 9 Iunie, excursiune la Fontenebleau, unde am vizitat pădurea și castelul. Multă animație și veselie. La gară la Fontenebleau, congresiștii au fost primiți de către d-l Reuss, inspector al regiunii, și de către d-l sub-inspector Pommeret. Am simțit o mare bucurie revăzînd pe vechiul meu profesor, d-l Reuss, și pe ansienul meu de școală, d-l Pommeret.

Excursiunea a durat 5 ore, după care toți ne-am înapoiat la Paris.

Acest congres 'mi-a lăsat o impresiune foarte adîncă.

Paris, 11 Iunie st. n.

M. Tănăsescu

JURISPRUDENȚA SILVICĂ ¹⁾

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența de la 27 Martie 1900

Președînța d-lui N. Mandrea, președinte

Statul cu Ion Leonte Pușcariu

DELICT SILVIC — OPOZIȚIUNE FĂCUTĂ DE STAT CA PARTE CIVILĂ. —
RESPINGEREA OPOZIȚIUNII DE TRIBUNAL. — ESCES DE PUTERE. — CASARE

Calea opozițiunii nefiind închisă părții civile, Statul poate uza de dinsa pentru infracțiunile la legea silvică săvîrșite în pădurile sale.

No. 288. — Casată, în urma recursului făcut de Stat, sentința Tribunalului Tulcea, cu No. 1087 din 1899, dată în afacerea cu Ion Leonte Pușcariu.

1) Dreptul No. 47 din 15 Iunie 1900.

S'au ascultat : D. R. N. Opreanu, consilier al Curței. In citirea raportului făcut in cauză ; D. Dim. Alexandresco, procuror general, in concluziuni, in absența intimatului.

Curtea, deliberind,

Asupra motivului de casare :

«Greșita interpretare a art. 183 pr. pen. și violarea art. 42 din Codul silvic.

«Art. 183 pr. pen., vorbind de opozițiunea condamnatului, nu a ridicat dreptul părței civile de a face opozițiune, mai cu seamă cind, in materie de delict silvic, după art. 2, agenții silvici și prin urmare Statul prin avocatul său urmărește in justiție nu numai despăgubirile civile, ci și penalitatea, independent dacă procurorul a susținut sau nu aplicarea pedepsei, in lipsa Statului».

Avind in vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Ion Leonte Pușcariu, fiind dat in judecată pentru delict silvic, judele ocolului Babadag il achită de faptul imputat, iar șeful ocolului silvic interjectind apel, Tribunalul Tulcea, prin sentința cu No. 1082 din 1899, dată in urma opozițiunei Statului, respinge această opozițiune ca inadmisibilă, pe motiv că prin sentința aceluiaș Tribunal No. 655 din 1899, respingindu-se apelul Statului ca parte civilă, și inculpatul nefăcind opozițiune contra acestei sentințe, Tribunalul a desistat definitiv judecarea faptului penal și deci și judecarea despăgubirilor civile ;

Că Statul, ca parte civilă constituită la prima instanță, făcind apel, Tribunalul Y respinge apelul in lipsă, iar asupra opozițiunii întemeindu-se pe dispozițiunile art. 183 pr. pen., de unde declară că ar rezulta, că numai prevenitul are drept a face opozițiune, nu și partea civilă, Y respinge opozițiunea ca neadmisibilă ;

Considerind că după dreptul comun, dreptul de a face opozițiune il are orîce parte judecată in lipsă, afară de cazul cind legea a prescis alt-fel ;

Că nicăeri nu se vede că această cale este inchisă părței civile, și art. 183 citat nu prevede decit cazul cind prevenitul usează de acest drept ;

Că partea civilă, avind drept a face apel, are și dreptul de a face opozițiune ;

Că, prin urmare, Statul, pentru infracțiunile la legea silvică săvârșite in pădurea Statului, fiind și parte civilă constituită, putea și avea dreptul a face opozițiune ;

Că, prin urmare, Tribunalul, respingînd ca neadmisibilă opozițiunea făcută de Stat, a comis un exces de putere, și deci motivul fiind fondat, urmează a se admite;

Pentru aceste motive, casază.

BIBLIOGRAFIE

Impădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavit din județul Doljii, proprietate a bisericii Madona Dudu din Craiova, este titlul scrierei publicată în anul expirat de d-l Th. Chivulescu, inginer forestier în serviciul acestui așezămint public de bine-facere.

Intr'un text destul de voluminos coprinzînd numai puțin de 333 pagini, d-l Chivulescu și-a propus a vulgarisa prețioasele învățăminte de resortul practicei forestiere propriu zise, cîștigate după o neîntreruptă activitate dezvoltată îns copul de a pune stavilă răului ce amenință mai înainte terenurile cultivabile ale proprietății, precum și ale sătenilor din localitate, prin faptul năpădirii lor de către nisipurile sburătoare din lunca Dunărei.

Sarcina sa a fost grea, fără îndoială, nu însă mai presus de puterea de voință, de perseverența sa spre a duce la un bun sfîrșit admirabila operă de reconstrucțiune a unei părți din patrimoniul național ce-l fusese încredințată.

Fără a poseda talentul desăvirșit al unei expunerii care sub reportul corectitudinii formei să nu lase nimic de dorit, totuși ca un profund cunoscător în specialitatea despre care tratează, d-sa spune lucrurile ast-fel după cum le simte, fără înconjur, în mod simplu și nepretențios. intențiunea sa nefiînd a pironi băgarea de seamă a cititorului, a-l seduce prin frumusețea fraselor ireproșabile, ci prin o descriere conștiincioasă, nemeșesugită a faptelor observate rezultat direct al amintirilor sale de curînd trăite.

Autorul împarte prețioasa sa lucrare în mai multe capitole succesive.

În cel d'întîiu care servește în acelaș timp și ca o scurtă introducțiune la cele ce vor urma, ne face cunoscut serviciile reale ce d-sa a adus epitropiei, pîntr'o muacă de 12 ani neîntreruptă, cînd grație silințelor și aplicațiunii raționale a cunoștiințelor sale profesionale, știînd să tragă în tot-d'a-una profit și de resursele

locale, este în drept a afirma că întreprinderea sa poate fi considerată ca pe deplin isbutită.

În al II-lea capitol ne face istoricul constituirei averei bisericești Madona Dudu și sprijinit pe acte autentice ne arată călău au fost primit și principalii testatori după vremuri, numirea proprietăților ce posedă actualmente această persoană morală precum și diversele îmbunătățiri și bine-faceri făcute cu ajutorul unui însemnat venit anual de 400 mii lei de care dispune.

În capitolul următor se întreabă ce este silvicultura și care este importanța pădurilor într-o țară. Răspunsul ce-l dă prezintă un deosebit interes pentru cel ce vrea să se inițieze în această privință.

În capitolul IV-lea despre plantații și împăduriri, găsim enumerate împrejurările anume când sîntem ținuți a întreprinde asemenea repopulări artificiale precum și splendidele rezultate din punctul de vedere economic și financiar obținute de către administrațiunea forestieră franceză fixînd dunele și landele de pe litoralul oceanului Atlantic.

În capitolul al V-lea după ce ne face cunoscut că porțiunile însemnate din întinsele cîmpuri ale Ungariei cuprinse între Tisa și Dunăre sînt populate cu păduri de salcîmi înființate de pe la anul 1827 că primele succese realizate de serviciul silvic al Statului cu prilejul împăduririi nisipurilor de la Piscu și Ciupercent se datorește științei și artei silvice datorită d-lui Daniel Patrușiu, actual inspector general al Ministerului de domenii și activității neobosite a d-lui silvicultor Mitkevici, d-sa trece în revistă diferitele plantații făcute în țara noastră începînd cu cele din 1497 de la Dumbrava Roșie și pînă la 1852 cînd s'a practicat pentru prima oară fixarea nisipurilor de pe moșia Băilești din județul Dolju, și la 1872 de pe moșia Pătuțele din județul Mehedinți, proprietăți ale prințului Știrbey.

În capitolul următor intitulat: «ce sînt nisipurile și care sînt efectele vînturilor asupra lor» d-l Ciuvulescu face o prea interesantă dare de seamă despre situațiunea topografică a nisipurilor sburătoare de la Maglavit, credința sa fiind că acestea au fost odinioară împădurite și că punerea lor în mișcare nu se datorește de cit introducerea de prea multe vite la pășune și în special a rimătorilor care scormonind pămînturile în toate sensurile au dat naștere la nenumărate cariere de nisip, puncte de plecare a eroziunilor profunde provocate de vîntul de vest, Austrul sau Gorneagul.

Această parte a scrierii despre care vorbim, este una dintre cele mai importante de oare-ce descrierea fenomenelor naturale ce

insoțesc de ordină formațiunea dunelor continentale, este făcută cu o deosebită îngrijire.

În capitolul al VII-lea vorbind despre salcim și calitățile sale, ne face o succintă monografie a acestei esențe, indicând care sînt principalii ei inimi și la ce anume întrebunțări poate fi propriu lemnul acestei specii forestiere naturalizate.

În capitolul ce urmează autorul face pe larg istoricul plantațiilor de pe domeniul Maglavit deosebind trei perioade cu totul distincte și anume: de la 1852—71 și de la 1871—86, adică pînă la intrarea sa în serviciul episcopiei bisericii Madona Dudu. În această din urmă perioadă demonstrează d-sa cu țifre că s'a cheltuit pentru repopularea unei mici întinderi de pămînt din cauza procedurilor empirice întrebunțate de către oameni cu totul streini de meserie, o sumă însemnată revenind lei 670 și 60 bani de pogon, fără ca în schimb să se poată zice că plantația era asigurată în contra năpădirii nisipurilor.

În cea de a treia perioadă, 1886—1897 inclusiv, d-l Chivulescu a putut împăduri o suprafață totală de 2592 pogoane și 469 stinjen patrați, cheltuind în total 51.400 lei 82 bani, adică 19 lei și 83 bani de pogon, în care intră și întreținerea pepinierii, rezultatul nu se poate mai satisfăcător.

Adevărata valoare a scrierei sale constă în arătarea cu deamănuntul a metodelor practice ce a întrebunțat cu prilejul înființării și scoaterii puștilor din pepinieră, cu plantațiunile propriu zise pe nisipurile mișcătoare și îngrijirile ce acestea necesită în primul an mai cu seamă.

Ca încheiere, d-sa alătură și proiectul de amenajament referitor la pădurea de salcim în chestiune, destinată a fi exploatată în crîng simplu cu o revoluțiune de 25 ani, cînd arborii vor atinge 0^m.80 grosime în circumferință.

Totuși, spre a se putea cunoaște pe viitor dacă se poate conduce salcimul la etăți și mai înaintate, a prevăzut oprirea pe limitele fie-cărui parchet de arbori de rezervă la cîte 8 metri depărtare între ei.

D-l inginer Chivulescu prin publicarea scrierei sale, a umplut o adevărată lacună în literatura noastră forestieră, o recomandăm deci cu tot dinadinsul tuturilor, de oare-ce ori-cine poate găsi într'însa multe părți utile și așa fiind, ea merită să îmbogățească biblioteca fie-cărui specialist precum și a proprietarilor de moși din județele bogate în nisipuri sburătoare mai cu seamă.

Petre Antonescu.

UN RESPUNS

Dacă m'am hotărît să scriu aceste cite-va linii, este, pentru că în diferite rânduri, prin jurnale politice, a fost atacată și zeflemisită comisiunea însărcinată cu lucrările serviciului silvic, în vederea expozițiunii de la Paris din 1900, mai mult, chiar prin *Revista Pădurilor*, organul nostru, al silvicultorilor, printr'o zeflemea de rău gust, a găsit onor. autor al notei, să ne atace în numărul de pe Aprilie, 1900.

O gazetă politică, într'o informațiune rău inspirată, în No. din 8 Decembrie 1898, își exprimă neîncrederea în comisiune, adăugînd tot de odată că ministrul a însărcinat cu facerea hărții silvice, pe un domn căpitan, inginer hotarnic. *În adevăr, dl căpitan inginer hotarnic, a fost însărcinat de ministru, însă nu cu facerea hărții, ci cu desemnarea ei* — și aceasta nu a durat de cit 2 luni, căci în urmă desemnările s'au făcut de silvicultorii Statului: I. G. Popescu și Caloianu Budu.

De sigur, tot sub inspirația aceluiași informator gazeta în chestiune de la 17 Decembrie zice, că comisiunea ceruse de la Statul major să ne dea planul pădurilor ridicate de secția geografică, și că pe lingă aceste planuri, noi cerusem să ne dea și note de esențele ce compun pădurile. Zeflemea inconștientă, — însă pe socoteala informatorului. — *De la institutul geografic nu s'au cerut și nu s'au primit de cit 5 exemplare din harta țării* (județele ridicate în plan) *scara 1:50000*. Aceasta pentru că aveam nevoie, — și orîce serviciu al țării cînd voește să facă o lucrare de ansamblu în care elementul *hartă* să fie trebuincios, de sigur tot la institutul geografic se va adresa. — Se vede însă că onor. informator în competența-i mare, credea poate că a face harta silvică a țării, însemnează ca noi să ridicăm în plan toată țara cu pădurile ei.

După cum se vede, se aștepta ca aceste lucrări să facă fiasco. Din fericire, și o zic din toată inima și convingerea, pentru binele serviciului silvic, a fost ca să se întimplă cu totul contrariu, și vrăjmașii noștri să rămlie desarmați.

Comisiunea, conștientă de vigoarea ei, a lăsat la o parte toate acele birfeli, continuînd a lucra și mai departe cu aceeași ardoare, rămlînd ca la sfîrșit să aducă și la cunoștința celor inconștienți, rezultatul lucrărilor sale.

Se știe că prin decisiunea din 17 Aprilie 1898, a ministerului

domeniilor, s'a numit comisiunea pentru prepararea lucrărilor silvice în vederea expoziției de la Paris din 1900.

Această comisiune se compunea din: D-l Patulius, inspector silvic diriginte, D-nii Galleriu și Orescu, inspectorii de control, și din sub-inspectorii V. Bantas, N. C. Nadejde, Marinzeler și subsemnatul, ajutați și de d-l consilier silvic I. Pitschak.

Prima ocupațiune a fost alcătuirea programului, după care ne-am despărțit, pornind la lucru, mai ales că timpul era scurt față cu mulțimea lucrărilor de executat și cu lipsa de orice date, ori note statistice, deci totul era de zidit din temelie. S'a început dar ancheta în vederea alcătuirii hărții silvice și a statistice.

Din diferite schimbări făcute mai în urmă în personal, rind pe rind inspectorii noștri din comisiune, au fost numiți în alte posturi reclamate de cerințele ministerului, totuși nu au neglijat un moment de a se interesa de mersul regulat al lucrărilor, din contră, au dat tot ajutorul d-lor la executarea programului.

Comisiunea a mai suferit o isbură puternică în Aprilie, anul trecut, asupra căreia dacă nu s'ar fi revenit, ar fi putut atrage după sine paralizarea lucrărilor. D-nii Bantas și Marinzeler au fost numiți șefi de birouri în minister, de și li se zicea că vor lua parte și la lucrările expoziției, — dar cum nu poți să stai în două luni de odată — tot așa și d-lor nu puteau să facă serviciul în două părți. A fost bine că s'a observat greșala îndată, și după cite-va săptămâni au fost descăcați de birouri.

Comisiunea a lucrat, — a lucrat cu ardoare și cu convingere de bine și iacă la ce rezultat a ajuns, după două ani de muncă.

1. *S'a adunat tot materialul, cu concursul tuturor silvicilor Statului, s'a coordonat, și sub formă de tablouri pe păduri și pe județe în ordine alfabetică, s'a alcătuit statistica pădurilor Statului, făcându-se tot de odată un inventar regulat al tuturor planurilor pădurilor Statului.*

Este prima lucrare de acest fel făcută la noi în țară.

Volumul cuprinde 211 pagini, format mare. Toți silviculții Statului îl au și apreciat deja

2. *S'a făcut și imprimat în 200 exemplare, scara 1/100000, două hărți silvice, cuprinzând 37 planșe, format 40, 50 cm fie care.*

a) *Un exemplar reprezintă harta pădurilor țării pe categorii de esențe astfel repartizate: Rășinoase: Fag pur sau amestecat cu rășinoase; specii amestecat (fag, stejar, carpin,*

etc.); stejar pur sau predominant; specii albe (plop, salcie, snin, etc.); salcîm.

b) *Al doilea exemplar ne dă harla pădurilor fără pe categorii de proprietarii: Stat, stabilimente publice, Domeniul Coroanei și particulari.*

De asemenea două lucrări originale executate pentru prima oară în țara noastră.

3. *O broșură statistică, destinată anume expoziției de la Paris de anul acesta și intitulată: Notices sur les forêts du Royanne de Roumaine. Această broșură cuprinde 64 pagini text, 12 fotografii de: pepiniere, masive, mijloace de transport și 24 cărți diagrame statistice, oglindă a situației de astăzi a pădurilor țării, privite din diferite puncte de vedere.*

Această broșură ce a apărut deja, se va distribui în curînd tuturor silvicultorilor Statului.

4. *S'a preparat și trimis la expoziție 35 exemplare eşantiloane de esențele noastre principale păduroase, la cari s'a înțat mai multe tablouri diagramice de creșteri. Asiemenea o colecțiune de fotografii reprezentînd diferite masive, instalațiuni de ferestre, pepiniere, etc., din centrele mai importante din țară.*

Acestea sînt lucrările noastre, pe cari le supunem aprecierii celor conștienți.

Nu pot termina, cred, mai bine, acest răspuns, de cît lăsînd la o parte zeflemelele și inconștiențele, se rog pe D zeu, ca tot-d'a-una silvicultorii Statului se lucreze cu acciși ardore, sirguință și armonie, pentru binele pădurilor, cu cari am lucrat noi în comisiunea silvică, pentru lucrările expoziției.

C.-Iang.

M. TANASIESCU

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Către D-nii membrii ai societății «Progresul silvic».

În urma deciziei consiliului central de administrație din ședința de la 13 Aprilie a. c. și conform statutelor societății, D nii membri ai societății au fost convocați în adunare generală în zilele de 7, 8 și 9 Mai a. c., orele 8 seara, în localul Administrației Domeniului Coroanei, unde este sediul societății.

Ordinea zilei a fost următoarea :

1. Raportul de expunerea activității și situației financiare a societății ;

2. Prezentarea bugetului pentru anul viitor 1900—1901 ;
3. Alegerea comisiei de verificare a compturilor pe anul 1899 -- 1900 ;
4. Desbaterea următoarelor chestiuni :
 - a) Cauzele staționării venitului pădurilor în general și ale Statului în special și remediile de propus la acestea (*continuare*) ;
 - b) Care ar fi mijloacele cele mai practice de plantare a terenurilor rezervate pentru regularea perimetrelor pădurilor, precum și a terenurilor rezervate din unele moși vindute pentru crearea de păduri ;
 - c) Cum s'ar putea realiza mai bine propunerea înființării unei case de ajutor mutual pentru membrii societății ;
 - d) Necesitatea înființării unei asociații sindicale silvice ;
 - e) Față de lipsa completă de păduri în unele regiuni ale țării, unde Statul nu este proprietar, în ce mod s'ar putea crea masive păduroase ;
 - f) Plantațiunile cu salcâm ale nisipurilor șurătoare, rezultatele, obținute, exploatarea acestor păduri și masivele viitoare.
5. Aprobarea raportului comisiei de verificare a situației financiare
6. Alegerea noului comitet central de Administrație.

Cu această ocazie, pentru D-nii membrii din districte, Onor. Direcțiune a C. F. R. a acordat o reducere de 50 % la taxele de voiaj.

* * *

Agenția oficială pe lângă Comisariatul Expoziției de la Paris.

Prin deciziunea No. 23.442 din 3 Martie a. c. a D-lui Ministru al Agriculturii, Industriei și Comerțului, s'a format pe lângă Comisariatul general al guvernului pentru participarea României la Expozițiunea internațională din 1900, o Agenție oficială, care va funcționa în Paris pe tot timpul curatei Expozițiunii, avind de scop între altele, «de a da interesatilor informațiuni privitoare la producțiunile țării și de a căuta să stabilească legături de afaceri între producătorii romini și cumpărătorii din străinătate».

Aducind aceasta la cunoștința D-voastră, ve rugăm ca, în cazul cind ați avea produse sau fabricate ce văți propune să scurgeți în străinătate, să bine-vorți a ne comunica cit mai neîntârziat : a) felul și calitatea acelor produse sau fabricate ; b) cantitățile, termenele și localitatea în cari le-ați put a pr da ; c) prețurile acestor produse sau fabricate, bine-voind a ne adresa în același timp prospectele și probele D-voastră, pentru a le pune în vederea numeroaselor persoane, cari atrase de secțiunea romină a Expozițiunii din Paris, doresc a lega relațiuni comerciale cu țara noastră.

De îndată ce, în urma informațiunilor ce sperăm că ne veți pune în pozițiune să dăm interesatilor, aceștia ar dori să intre în legături de afaceri cu D-voastră, ne vom grăbi a ve pune în raport

cu ei și a ne îndeplini sarcina, ce cu drag am luat asupra-ne, de a ne sili să facem ca produsele și fabricatele României să se răs-pindească cit mai mult și mai avantajos peste granițele ei, în interesul propășirii economice a patriei.

Primiți, vă rugăm, Doamnă, asigurarea considerațiunei noastre prea distinse.

N. Cucu St.

INFORMAȚIUNI

Cu ocazia aplicării legii de organizare a Ministerului de agricultură, industrie, comerț și domenii, făcându-se numiri noi, cu privire la *serviciul pădurilor*, pe ziua de 1 Aprilie, publicăm în acest număr toate aceste numiri, iar legea de organizare împreună cu debaterile din Cameră și Senat se vor publica în numerile viitoare.

Prin decretul regal cu No. 1932 din 31 Martie 1900 :

D. D. Patrulius, actual inspector silvic diriginte, și dl dr. Gr. Antipa, actual inspector general în serviciul pescăriilor, se numesc inspectori generali, în posturile create prin bugetul exercițiului 1900—1901, la direcția secretariatului.

Prin decretul regal cu No. 1921, din 31 Martie 1900 sînt confirmați și înaintați, pe ziua de 1 Aprilie 1900, în corpul silvic al Statului :

D-nii C. Al. Orăscu și Th. Galeriu, actuali inspectori-silvici clasa I, se confirmă în același post.

D-nii : N. G. Popovici, N. C. Macovei, actuali inspectori-silvici clasa II, Al. Mărculescu, D. Papinian, C. I. Ionescu și Ștefănescu Chirițoiu I, actuali inspectori silvici clasa III, se confirmă inspectori-silvici clasa II.

D-nii : B. Bantaș și M. Tănăsescu, actuali sub-inspectori-silvici clasa I, se înaintează inspectori-silvici clasa II.

D-nii : Nestor Măcelaru, I. G. Jomir Codreanu, G. Nicolau și Corneliu Isopescu, actuali inspectori-silvici clasa I, se confirmă silvicultori-șefi clasa I.

D-nii : D. Boiarolu și N. C. Nădejde, actuali sub-inspectori-silvici clasa II, se înaintează silvicultori-șefi clasa I.

D-nii N. D. Ștefănescu, G. I. Popescu, P. Antonescu, Cesar

Georgescu, C. Dumbravă și B. N. Pretorian, actuali sub-inspectorii-silvici clasa II, se confirmă silvicultori-șefi clasa II.

D-nii: Matei Șerbănescu și Al. C. Angeliiu, actuali sub-inspectorii-silvici clasa III, se înaintează silvicultori-șefi clasa II.

D-nii: A. Crăiniceanu, N. Manolescu, Pavel Grunau, C. I. P. Bancheru, C. I. Romano, G. I. Golgoteanu, Daniel C. Klain, V. Beghenau, E. I. Mihălescu, Ap. Demetrescu, D. R. Rusescu, O. Marentzeler, Ernest Gheorghiu, V. Theodorescu, N. I. Dragoteanu, actuali sub-inspectorii-silvici clasa III, se confirmă silvicultori-șefi clasa III.

D-nii: Al. I. Damian și Dem. I. Zane, actuali guarzi-generalii clasa I, se înaintează silvicultori-șefi clasa III.

D-nii: G. Montanu, I. G. Ionescu, Aron Carpiniașanu Dionisie Iosof, Nicolae Măcelaru, Luca Fortunatu, P. Demetrescu, N. Velescu, V. Vlasie, Al. Bulgăreanu, N. Savelea, Ios. Stoian, I. Mitkiovič, M. Anania, V. Busuioc, A. Dumbrăveanu, C. Mihălescu, Aur. Mureșanu, Iacob Antoniu, Alex. Gostovič, I. Corodeanu, Al. Luchianu, P. Eperiš, I. M. Theodorescu, N. C. Țăpirdea, I. Moldovanu, G. Cernet, I. Solocolu, G. Dumitrescu, Const. Vasiliu, Const. Manoliu, G. Moțune, St. Demetrescu-Vergu, B. Stătescu, T. Demetrescu, Xenofont Sculy, I. Guguianu, Aur. Antonescu, N. Georgescu, B. D. Neagoe și I. D. Ivănescu, actuali guarzi-generalii clasa I, se confirmă silvicultori clasa I.

D-nii: D. I. Ghinerariu și Vlad Lacinski, actuali guarzi-generalii clasa II, se înaintează silvicultori clasa I.

D-nii: N. Georgescu, D. I. Rizescu, T. B. Cioroianu, P. Pirnog, D. Dedu, P. C. Dancov, C. T. Rădulescu, C. A. Diaconescu, C. Haritonovič, V. D. Pleșan, I. Cornățeanu, I. I. Christescu, G. Donciu, R. Plăpceanu, N. Ionescu, Dem. Nestor, N. B. Popescu, P. I. Ionescu, Th. Tămășeanu, D. I. Borș, C. G. Demetrescu, N. Pușcariu, Dușan Marcovič, F. Zaharof, Virg. Beraru, N. Rădulescu, Gh. I. Antoniu, V. Baeruban, I. Balaban, C. R. Rădulescu, N. N. Elefterescu, C. Botoz, I. Voroneanu, R. Giuvelca, G. Gogulescu, D. Danielopol, I. Ghimicescu, P. Cernătescu, N. Frîncu, Paul Maxim, N. C. Bosie, Victor Brote, A. Christu, I. Lupu, I. G. Protopopescu, Pop Octavian, Gr. N. Pîrvulescu, B. A. Goleșcu, I. G. Popescu, C. P. Georgescu, Const. Opran, M. Petrescu (Păcescu), G. Crăciunescu, H. T. Grumăzescu, C. P. Comăneanu, I. C.

Țăpîrdea, C. N. Sava, M. Ionessu, Virgil Stoicescu, A. Mavrodineanu, V. Pop Hârșanu, Budu Caloianu și St. Demetrescu (Olt), actuali guarzi generali clasa II, se confirmă silvicul-torii clasa II.

D-nii: Const. George, Dumitru Georgescu, Aurel Negoescu și Ion Droc, actuali guarzi-ajutori, se confirmă silvi-cultorii asistenți.

Prin decretul regal cu No. 1927, din 31 Martie 1900, d-l I. P. Chihaiia, actual inspector silvic clasa I, se numește pe ziua de 1 Aprilie 1900, în postul de șef al serviciului silvic din administrația centrală a ministerului, cu gradul de șef de serviciu clasa I, în locul d-lui Th. Galeriu, trecut în altă funcțiune.

Avansări și numiri

D-l I. Moldoveanu, actual silvicul-tor cl. I, se înaintează la gradul de silvicul-tor-șef cl. III.

D-nii C. Diaconescu și C. Haritonovici, actuali silvicul-torii cl. II, se înaintează la gradul de silvicul-tori cl. I.

D-l Constantin Gheorghe, actual silvicul-tor asistent, se înaintează la gradul de silvicul-tor cl. II.

D-nii P. Sterian, Th. Sărățeanu, G. Tănăsescu, și M. Bădescu, foști silvicul-tori ai Statului, se numesc în gradul de silvicul-tori cl. II.

Prin decretul regal cu No. 1669 din 28 Martie 1900, d-l Ovidiu Cratero se destitue din funcțiunea de guard general silvic clasa II, pentru motivele arătate în menționatul raport.

Deciziunea ministerială cu No. 36.098 din 5 Aprilie 1900.

Noi ministru secretar de Stat la departamentul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor,

Avînd în vedere deciziunea noastră cu No. 28.776 din 27 Martie a. c., prin care d-l Daniel Patrulius, inginer silvic-diriginte, a fost însărcinat să îndeplinească, prin delegațiune, funcțiunea de secretar general pînă la noi dispozițiunii;

Avînd în vedere, că postul de secretar general este încă vacant,

Decidem :

Art. 1. — D-l Daniel Patrulius, actual inspector general, este autorizat a continua să îndeplinească, prin delegațiune funcțiunea de secretar general al acestui Minister pînă la noui dispozițiuni.

Pe tot timpul, cît d-l Patrulius va îndeplini funcțiunea de secretar general, d-sa va primi onorariul acestei din urmă funcțiuni.

Art. 2. — D-l șef al serviciului administrativ și de comptabilitate este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni.

Ministru, **Nicolae Fleva.**

Deciziunea ministerială No. 36.099 din Aprilie 1900.

Noi, ministru secretar de Stat la departamentul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor,

Avînd în vedere dispozițiunile art. 59 și 85 din legea comptabilității generale a Statului :

Avînd în vedere deciziunea noastră cu No. 36098 din 1900, prin care d-l Daniel Patrulius, inspector general, este autorizat a continua să îndeplinească, prin delegațiune, funcțiunea de secretar general al acestui minister pînă la noui dispozițiuni,

Decidem :

Art. 1. — Pe tot timpul, cît d-l Daniel Patrulius va îndeplini funcțiunea de secretar general, d-sa este autorizat a încuviința și aproba cheltueli în numele nostru, a rezolva toate chestiunile, afară de acelea cari, prin legi sau regulamente, sînt rezervate pe seama noastră, a semna toată corespondența, cum și ordonanțele de plată pentru toate serviciile dependente de acest Minister. în limitele creditelor acordate prin budget și prin diferitele legi speciale și în conformitate cu dispozițiunile legii asupra comptabilității generale a Statului.

De asemenea este autorizat a încuviința și aproba cheltueli și a semna ordonanțele de plată, din creditul acordat pentru participarea României la expozițiunea universală de la Paris din anul 1900, cum și de a subscrie certificatele de călătorie pe căile ferate, ce se vor libera personalului acestui Minister în interesul serviciului.

Art. 2. — D-l șef al serviciului administrativ și de contabilitate este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni,
Ministru, **Nicolae Fleva.**

Deciziunea ministerială No. 36.100 din 5 Aprilie 1900.

Noi, ministru secretar de Stat la departamentul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Avînd în vedere deciziunea noastră cu No. 13.283 din 7 Februarie a. c., prin care d-l V. I. Istrati, șeful serviciului apelor minerale, a fost însărcinat a îndeplini, prin delegațiune, funcțiunea de director al domeniilor și pădurilor Statului ;

Avînd în vedere, că postul de director al domeniilor prevăzut prin bugetul exercițiului curent, este încă vacant

Decidem :

Art. 1.— D-l V. I. Istrati, actual inginer-șef clasa I, este autorizat a continua să îndeplinească și pe viitor, prin delegațiune, funcțiunea de director al domeniilor Statului pînă la nouă dispozițiuni.

Art. 2.— D-l șef al serviciului administrativ și de contabilitate este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni,
Ministru **Nicolae Fleva.**

Deciziunea ministerială No. 36.101 din 5 Aprilie 1900.

Noi, ministru secretar de Stat la departamentul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Avînd în vedere deciziunea noastră cu No. 36.100 din 1900, prin care d-l V. I. Istrati, inginer-șef clasa I, este autorizat a continua, prin delegațiune, funcțiunea de director al domeniilor Statului, pînă la nouă dispozițiuni,

Decidem :

Art. 1. — D-l V. I. Istrati, inginer-șef clasa I, este autorizat ca, pe tot timpul cît va îndeplini funcțiunea de director al domeniului, să încuviințeze și să aprobo, în numele nostru cheltueli relative la toate serviciile publice dependente de acea direcțiune, în conformitate cu dispozițiunile legii asupra comptabilităței generale a Statului și în limitele creditelor ce sînt deschise prin buget și diferite legi, precum și a rezolva și expedia, în numele nostru, toate încrările privitoare la zisa direcțiune, în marginile legilor, regulamentelor

și deciziunilor ministeriale, afară de acele cheltuieli și lucrări cari, prin legi și regulamente, sint rezervate pe seama noastră.

Art. 2. — D-l șef al serviciului administrativ și de contabilitate este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni.

Ministru, **Nicolae Fleva.**

În interesul serviciului silvic și în special pentru ca lucrările preparatorii de punere în exploatare estimp, a unui număr mare de păduri, să se poată face, pe cit cu putință, bine și la timp, s'au luat următoarele măsuri, pe ziua de 1 Maiu 1900 :

1) D-l inspector-silvic Mih. Tănăsescu să fie numit șef al regiunii 5 silvică, iar actualul silvicultor-șef cl. I, N. Măcelaru, care a îndeplinit în mod provizoriu pînă în prezent această însărcinare, se rămînă ca ajutor la aceea regiune.

2) D-l silvicultor-șef cl. III D. R. Rusescu, actualul șef al biuroului personalului, delictelor și statisticeii, din administrația centrală, și d-l silvicultor-șef cl. II G. Popescu, de la regiunea 4 silvică, să se permute unul în locul celui-l'alt.

3) D-l silvicultor-șef clasa III Dem. Ionescu-Zane, actualmente atașat la expoziție, unde nu mai este de lucru și pentru d-sa, se treacă la regiunea 4 silvică.

4) Silvicultorii cl. I, cari se vor găsi apți ca se facă lucrări ce sint de resortul silviculturilor-șefi, să fie detașați în mod provizoriu, după trebuință, la regiunile silvice, unde nevoe neapărată se va constata că este în vederea pregătirei de urgență a lucrărilor extraordinare pentru exploatarea pădurilor.

5) Posturile de șefi de ocoale în locurile silviculturilor cl. I, detașați la lucrările tehnice extraordinare de păduri, să fie ocupate de către silvicultorii cl. II, disponibili, și de către silvicultorii asistenți la cancelariile regiunilor silvice, acești din urmă putînd să fie înlocuiți provizoriu de către brigadierii silvicei cl. I.

6) D-l silvicultor-șef cl. I Gh. Nicolau, actualmente ajutor la biurul exploatărilor, se treacă ca șef al biuroului amenajerilor și plantațiunilor, în locul d-lui silvicultor-șef cl. III Marențel, demisionat.

Comitetul central de Ad-ție al Societății întrunindu-se în ziua de 15 Maiu a. c., conform art. 16, s'a constituit ast-fel :

D. I. Kalinderu, președinte.

D. C. F. Robescu, vice-președinte.

D. N. C. Nădejde, secretar-casier.

D-nii dr. Gr. Antipa, P. Antonescu, C. Broșteanu și N. G. Poporică, vor forma comitetul de redacție al Revistei, iar conform art. 37 din statute, d. N. C. Nădejde s'a însărcinat și cu ad-ția Revistei.

Comitetul a mai luat următoarele hotărâri :

1. Se va face apel la d-nii membrii M. Tănăsescu, Ilie Păunescu, Fl. Davidescu, Al. Lăzurian, O. Boiu, I. C. Elcutrescu, P. Grunau, B. Pretorian, Er. Gheorghiu, D. Ionescu-Zune, M. Anania, Al. Bulgăreanu, ca să bine voiască a ne da concursul d-lor la redactarea Revistei.

2. S'a proclamat ca membrii activi, d-nii Rozescu, prim efor al seminarului Nifon, Anton Bibescu, Em Bibescu, mari proprietari și Adolph, administratorul pădurilor l'întinele etc.

3. În privința datoriilor d-lor membrii, agenii în serviciul Statului, se va face o intervenire oficioasă către d-l șef al serviciului silvic, spre a pune în vederea agenților se achite datoriile și tot o-dată se vor trimite liste cu scrisori la toți d-nii șefi de regiuni spre a stărui și d-lor pentru achitarea acelor datorii.

D. O. Marcuzeller, silvicultor-șef, unul din cei mai distinși agenți, a demisionat din serviciul Statului și a intrat la Ad-ția Domeniului Coroanei, stabilindu-i-se reședința la Mălini (Suceava).

Asemeni au mai demisionat din serviciul Statului d-nii I. Solacolu, silvicultor cl. I, Gh. Tănăsescu, Gh. Donciu și V. A. Goltescu, silvicultori cl. II.

Prin decizia ministerială No. 15.756, d-nii inspectorii silvici C. Al. Orescu, Th. Galleriu și D. Papinian sunt înstituiți, sub președinția d-lui secretar general D. Patrușiu, în

comisiune pentru exploatarea extraordinare de păduri, aceasta fără a fi dispensați de obligațiile funcțiilor de control ce ocupă. Această comisie va avea de secretar pe d. silvicultor șef *A. C. Nadejde*.

* * *

Prin aceeași decizie d. consilier *Pitschak* se însărcinează în special cu plantațiunile și va fi ajutat de către d. silvicultor șef *I. Moldoveanu*.

* * *

Următoarele mutări s'au făcut în timpul din urmă în corpul silvic :

D. *Al. Mărculescu*, inspector silvic cl. II, șeful biroului exploatarea se numește șef al regiunii II silvice ; iar în locul d-sale s'a numit d. *Mateiu Șerbăncescu*.

D. *Th. Theodorescu*, s'a atașat la biroul personalului ;

D-nii *Ștefan Demetrescu* (Olt) și *Petre Sterian* s'au atașat la biroul exploatarea.

D. *Al. Damian*, silvicultor șef, s'a atașat la regiunea I.

D. *Al. Lacinschi*, de la ocol. Botoșani a fost mutat la ocol. Dorohiu.

D. *H. Grumăzescu*, din ad-ția centrală s'a mutat la ocolul Botoșani.

D. *I. Cornățanu*, de la ocolul Sinești a fost mutat la ocolul Vaslui.

D. *I. Lupu*, de la ocolul a Florești, fost mutat la ocolul Sinești.

D. *P. Cernătescu*, de la ocolul Vaslui a fost mutat la ocolul Birnova.

D. *M. Bădescu*, a fost numit șef al ocolului Florești.

D. *C. Al. Diaconescu*, din ad-ția centrală s'a mutat la ocolul Tecuci.

D. *N. Princu* șeful cancelariei la inspecția II, se numește șef al ocolului Băbeni.

D. *R. Giuvelca*, de la ocolul Dorohoiu a fost mutat la ocolul Ciucurova.

D. *C. F. Rădulescu*, de la ocolul Cernavoda a fost mutat la ocolul Hirșova.

D. *V. Pleșanu*, de la ocolul Hirșova, a fost mutat la ocolul Cernavoda.

D. *Th. Sărățeanu*, a fost numit șef al ocolului Cerna.

D. *V. Pop Harștau*, de la ocolul Cerna, a fost mutat în administrație centrală.

D. *I. G. Ionescu*, șeful Cancelariei la inspecția V, se numește șef al ocolului Topolog.

D. *D. Iosof*, de la ocolul R.-Vilcea, a fost mutat la ocolul Cotmeana.

D. *P. Comăncanu*, „ Cotmeana „ „ R.-Vilcea.

D. *I. G. Protopopescu*, de la ocolul Petroșița, a fost mutat la ocolul Gaești.

D. *I. G. Popescu*, de la ocolul Petroșița, a fost mutat la ocolul Nucet.

* * *

Doamna *Rădulescu*, văduva regretatului inspector *Rădulescu*, donînd societății biblioteca decedatului soț, comitetul luînd act despre această donațiune, i-a adresat o scrisoare de mulțumire.

In ședința de la 4 Maiu a. c. a comitetului central de ad-ție s'a hotărît ca d. inspector silvic *M. Tănăsescu* să fie delegat de a reprezenta societatea la Congresul internațional de silvicultură ce s'a ținut la Paris în zilele de 22, 23, 24, 25, 26 și 27 Maiu a. c. ; în care scop s'a făcut cuvenita intervenție pe lîngă comitetul respectiv. D. Tănăsescu ne-a trimis din Paris o mică notiță asupra congresului, pe care o publicăm în acest număr, iar în un număr viitor vom publica raportul ce d-sa va presenta.

Conform art. 13 din statute s'au șters dintre membrii societății pentru neplătă de datorii, următorii : d-nii, *Antoniu Iacob* - 75 lei 50, — *Bădescu Mariu* — 40 lei 50, — *Bălăceanu P.* — 49 lei, — *Rancheru C. P.* — 104 lei 50, — *Cimpeanu V.* — 60 lei 50, — *Carpenișanu Aron* — 106 lei 50, — *Christescu I.* — 96 lei 50, — *Cratero D.* — 73 lei 50, — *Donciu Gh.* — 85 lei 50, — *Ionescu I. G.* — 98 lei 50, — *Manoliu C.* — 110 lei 50, — *Maxim P.* — 87 lei 50, — *Mureșanu A.* — 105 lei 50, — *Neagoe Barbu* — 95 lei, — *Popescu N. B.* — 108 lei 50, — *Romană C.* — 95 lei 50, — *Stamatian Gr.* — 104 lei 50, — *Theodorescu C.* — 60 lei 50, — *Theodorescu I. M.* — 91 lei, — *Vlasie V.* — 129 lei 50, — *Zaharov F.* — 63 lei 90 — și *Păsăreanu I.* — 33 lei, — adică în total 22 membrii cari datorează suma de lei 1885.

Pînă la 1 Iunie a. c. au plătit cotizațiile și abonamentele pe anul 1899, următoarele persoane :

Membrii : *Cartianu Th.*, *Munteanu Vl. C.*, *Păunescu Ilie*, *Popovici Lupa*, *Țapîrdea N.*, *Antonescu, P.*, *Bulgăreanu Al.*, *Dumitrescu Ștefan Vergu*, *Haleriu I.*, *Iosof D.*, *Luchian Al.*, *Lupu I.*, *Protopopescu I.*, *Theodorescu Al.*, *Velescu N.*, adică în total 75 din 190.

Abonați : *Biblioteca Min. Domeniil, Ghica Gr. Deleni, Pitschak I.* *Societatea Götz, Clubul Tinerimea*, în total 35 din 60.

Pe anul 1900 au plătit :

Membrii : *Anania M.*, *Ionescu Chivu*, adică în total 3 din 171.

Abonați : *Mack. Fr.*, în total 4 din 57.

CLIMA LUNEI MARTIE 1900 ST. N.

La București-Filaret

Luna Martie a fost foarte rece. Ea este excepțională prin faptul că temperatura mijlocie a sa $1^{\circ}8$, este cu aproape un grad mai coborâtă cu cea a lunii Februarie, acest lucru nu s'a mai constatat nici-odată de cînd se fac observațiunile meteorologice la București.

Față cu temperatura normală, luna Martie ce trecurăm este mai rece cu peste 2 grade. Din perioada de 44 ani de observațiunile meteorologice ce posedăm, numai de 3 ori această lună a fost mai rece ca acum.

Ceea-ce a caracterizat-o sînt dese schimbări de temperatură și bogatele precipitațiunile atmosferice. O perioadă friguroasă a avut loc în cea mai mare parte din prima decadă. De la 15 înainte o altă perioadă friguroasă întreruptă de cite va zile mai puțin reci s'a menținut pînă la 25. Cu începere de la 26 timpul s'a încălzit repede. Cea mai ridicată temperatură a fost $14^{\circ}8$ în ziua de 31; tot cam la această valoare ajungese termometrul și în prima zi a lunii.

Ziua cea mai friguroasă a fost la 9 cînd temperatura mijlocie a fost -5.2 și cînd termometrul se coborise la $-9^{\circ}1$.

Intr'alți ani temperaturile extreme în Martie au fost $-21^{\circ}0$ în 1875 și $+26^{\circ}$ în 1866. Zile de îngheț au fost 22, dintr'acestea 3 din prima decadă au fost zile de iarnă.

Cerul a fost ceva mai noros ca de obicei. Soarele care a strălucit în timp de 115 ore nu s'a arătat în 9 zile.

Mijlocia lunară a presiunii atmosferice este aproape egală cu valoarea nominală.

Vîntul dominant a fost de la NE și a bătut tare, de la 18 la 20 și către sfîrșitul lunii. De la 8 la 17 a bătut vîntul mai mult din regiunea de W.

Precipitațiunile atmosferice au fost dese și abondente. Cantitatea totală a fost 80 milimetri, aproape indoit cit valoarea normală.

În total au fost 11 zile de precipitațiun: atmosferice.

Zăpada a căzut în 8 zile. Grosimea totală a stratului de zăpadă a fost de 56 centimetri. În ziua de 15 a nins destul de mult, 27 cm. Solul a fost acoperit cu zăpadă în 9 zile. De remarcat a fost ninsoarea din ziua de 2 către amiază, căci fulgii de zăpadă aveau o mărime extra ordinară, întrecînd chiar 5 cm. în lățime. Ea a căzut pe un timp moinos, topindu se îndată. Ceața a fost în 4 zile, brumă în 9 și rouă într'o zi.

Luna Aprilie

Luna Aprilie a fost puțin mai rece ca de obicei. Mijlocia lunară a temperaturii ei $10^{\circ}4$ este cu jumătate de grad mai coborâtă ca valoarea normală. Variațiunile însemnate în mersul tempera-

turii au avut loc în prima și ultima decadă. Prima decadă a fost mult mai rece ca celelalte, în cursul ei ploile au fost dese, cerul înorat și atmosfera agitată udește-or de crivăț. În ziua de 5 termometrul s'a coborât la $-0^{\circ}4$; aceasta este cea mai rece temperatură din cursul lunii și singura zi cu îngheț. La suprafața solului pe iarbă înghețul s'a înregistrat aproape în fiecare zi până la 7 Aprilie. Ploile reci din zilele de 2 și 10 au provocat scoboriri foarte brusce în mersul temperaturii.

Decada a doua a fost cea mai călduroasă; timpul călduros care a început în ziua de 13 s'a menținut până la 23. Ziua de 17 a fost cea mai călduroasă, în cursul său termometrul s'a ridicat până la $24^{\circ}2$; aceasta este cea mai înaltă temperatură din cursul lunii.

Decada a treia a fost mai puțin călduroasă ca cea precedentă.

O schimbare foarte bruscă în mersul temperaturii a mai avut loc și în ziua de 24, când în urma unui vânt foarte tare și a unei ploii reci, temperatura s'a coborât mult.

Cerul a fost mai noros ca de obicei. Soarele a strălucit 160 ore în 24 zile; de obicei el strălucește 181 ore în cursul acestei luni.

Presiunea atmosferică a fost cu aproape 2 milimetri mai ridicată ca valoarea sa normală. Vântul dominant a fost de la NE, și a bătat tare în 11 zile. În ultima decadă a bătat mai mult vânt de la W.

Luna Aprilie a fost puțin ploioasă. Cantitatea totală de apă căzută a fost de 43 milimetri, normala fiind de 61 mm. Au fost 11 zile cu precipitații atmosferice. În prima decadă a plouat mai mult. La 2 ploia a fost abondantă. La 5 și 6 a fost ceața. Roua a fost în 17 zile.

Vegetațiunea a fost foarte activată în cursul lunii Aprilie, către sfârșitul lunii, cei mai mulți arbori erau înfrunziți.

Pomi fructiferi înfloriți, la unii din ei cum e caisul, zăzărul, vișinul, cireșul, coacăzul, agrișele, etc., fructul era format.

În ziua de 30 Aprilie s'a auzit cîntecul privighetoarei.

Luna Maiu.

Mijlocia lunară a temperaturii $15^{\circ}9$ este aproape cu jumătate grad mai coborâtă de cît valoarea normală, și cu $2^{\circ}5$ mai rece ca cea a lunii Maiu din anul trecut. Temperatura a suferit în mersul său cite-va variațiuni importante, răceala simțită în ziua de 12 a fost remarcabilă. Termometrul s'a coborât atunci la $3^{\circ}0$, care este cea mai joasă temperatură din cursul lunii. În dimineața acestei zile au căzut fulgi rari de zăpadă. În ziua precedentă căzuse o ploaie abondantă însoțită de furtună și vânt tare. Alte răcirii ale temperaturii au mai avut loc și la 4 și 19. Decada a doua a fost cea mai rece. Mijlocia temperaturii ei a fost $14^{\circ}1$, iar a primei decade $15^{\circ}4$. Cel mai călduros timp a fost în a doua jumătate a decadelor a treia și mai ales de la 26 la 29 când mijlocia zilnică a temperaturii a trecut peste 20 grade ajungînd la $22^{\circ}8$ în ziua de 28. În această

zi termometrul s'a ridicat pînă la 30°5 care este cea mai înaltă temperatură din cursul lunii. Zile călduroase au mai fost și acele de la 15 și 16.

Mijlocia temperaturii decadelor a treia a fost 17°9. Zile de vară au fost 7, din care 3 în decada a doua și 4 în ultima decadă. De obicei în Maiu sînt 12 zile de vară.

Cerul a fost mai noros ca de obicei. Cîte-va zile senine s'au notat la mijlocul decadelor a treia. Soarele a strălucit în total 228 ore, cu aproape 30 ore mai puțin ca de obicei.

Mijlocia lunară a presiunii atmosferice 752.7 mm. este egală cu valoarea normală.

Vîntul dominant a fost crivățul; el a bătuț tare de multe ori în a doua jumătate a lunii.

Au fost multe zile de ploaie în mică cantitate. În total apa ce a căzut a avut o grosime de 50 milimetri obținută în 12 zile de ploaie. De obicei în această lună plouă cam 65 milimetri în 8 zile.

Manifestațiunile electrice au început din ziua de 7. În cursul lunii au fost 9 zile cu furtună; 2 zile cu ceață și 14 cu rouă.

Eclipsa solară parțială de la 28 s'a putut observa în foarte bune condițiuni. Ea a început după amiază la 5 ore, 16 minute 47 secunde și s'a terminat la 7 ore și 6 minute. Faza maximă a avut loc la 6 ore, 15 minute și 43 secunde timp oficial.

Vegetația a fost foarte activă în tot cursul lunii Maiu, condițiunile climatice fiindu-i favorabile.

Cîntecul Cucului s'a auzit la 6 Maiu.

Institutul Meteorologic

PĂDUREA TARCAU *)

PARTEA I.

Descrierea și estimația.

CAP. I.

Descrierea pădurei.

Originea proprietății.—Pădurea Tarcau a devenit proprietatea Statului în urma legii «*Pentru secularizarea averilor monastirești*», decretată la 15 Decembrie 1863 și promulgată la 17 Decembrie același an. Înainte de secularizare această proprietate aparținea : Partea de pe stînga apei Tarcau numită «*Tarcau*» de mănăstirea Pîngărați, a cărei venituri, ce prisoseau de la îndestularea călugărilor acestor mănăstiri, treceau în casa Mitropoliei de Iași; iar partea de pe dreapta apei Tarcau numită «*Păduri*» de Sfîntul munte Athos, a cărei venituri mergeau de-a-dreptul la Patriarhia de Constantinopol.

Cu începerea anului bugetar 1864—1865 veniturile ambelor acestor părți de pădure numită azi «*Tarcau*» a intrat în casa Statului.

*) D-l silvicultor cl. I *M. Anania* este unul dintre agenții Statului, putem zice chiar unicul, care pe lângă concursul ce a dat comisiei însărcinate cu prepararea lucrărilor pentru Expoziție, a preparat personal următoarele lucrări destinate a fi trimise la Paris :

1. Planul pădurei Tarcau, scara $\frac{1}{10000}$ desenat pe hîrtie-pînză, conținînd pe aceeași foaie mai multe detalii, precum : planul ocolului scara $\frac{1}{10000}$ o porțiune din traseul drumului de fier, detaliile construcției unui pod, planul de situație al reședinței ocolului cu pepiniera, etc. ;

2. Miniatura a 9 modele de plute ;

3. Un memoriu asupra pădurei Tarcau.

Din aceste 3 lucrări s'au trimis la Paris No. 1 și 2, iar No. 3 fiind primit prea tîrziu și nefiind timp a fi tradus, nu a fost trimis. D-l Anania trimițînd o copie a manuscrisului administrației «*Revistei Pădurilor*» cu plăcere începem în acest număr publicațiunea lui, fiind o lucrare originală și de mare importanță pentru silvicultori, mai cu seama pentru acei ce nu au făcut serviciul la munte.

Situațiunea. — Pădurea Tarcău este situată în regiunea muntoasă între 23°42'2" și 23°56'11" latitudine orientală, și 46°38'46" și 46°54'13" longitudine nordică, pe o altitudine de la nivelul mării Negre cuprinsă între 390^m și 1670^m, ocupând ambele versante ale pîriului Tarcău, ce se varsă în riul Bistrița în direcția de la Sud la Nord, după ce scaldă pădurea prin mijloc pe aproape 35 km. lungime.

Ca situațiune administrativă face parte din teritoriul comunelor Vaduri (partea de pe dreapta apei Tarcău) și Pîngărați (partea de pe stînga apei Tarcău), din plasa Piatra-Muntele, județul Neamț, depinzînd de judecătoria ocolului Piatra-Neamț, Tribunalul județului Neamț și Cartea apelativă din Iași.

Ca administrațiune silvică, după mai multe modificări prin care a trecut de la secularizare, fără stabilitate mai mult una ca alta, cea din urmă — cu începere de la 1 Aprilie 1896 — este: Regiunea II-a silvică cu sediul în orașul Bacău; ocolul silvic Tarcău, cu sediul în Gura Tarcăului, de care aparține această pădure.

Suprafața, pădurei Tarcău, împărțită în 13 serii de exploatare — pînă acum — este cea următoare :

SECȚIA I TARCAU				SECȚIA II VADURI				Total general
SERIILE	SUPRAFAȚA			SERIILE	SUPRAFAȚA			
	Pădure	Poeni	Total		Pădure	Poeni	Total	
	H. a.	H. a.	H. a.		H. a.	H. a.	H. a.	
I / Frasin . . .	1,685,38	20,00	1,705,38	VIII Herman	1,677,00	13,00	1,690,00	
II / Bătrina . . .				IX Radu . . .	1,029,00	11,00	1,040,00	
III / Măgura . . .	1,785,50	152,00	1,937,50	X Păscu . . .	1,399,69	20,00	1,419,69	
IV / Ața				XI / Murgocii	2,209,60	46,00	2,255,60	
V / Beaiș	3,957,65	20,00	3,977,65	XII / Cichiva . . .				
VI / Măieruș . . .	1,272,60	50,00	1,322,60	XIII Dumitru . . .	2,254,50	8,00	2,262,50	
VII / Bolehaniș . . .	2,264,53	38,00	2,302,53					
VIII / Ardăle . . .	1,634,50	33,09	1,667,59					
IX / Tărcuța . . .	3,062,21	45,00	3,107,21					
	15,662,37	358,00	16,020,37		11,918,00	107,00	12,025,00	H. a. 28.516,37

În afară de această suprafață, proprietate a Statului, mai sînt de-alungul pîriului Tarcău, începînd din gura lui pînă în pîriul Ața și la Hirburii, de o parte și de alta, încă :

110^h 00 pădure curată + 296^h 83 goluri = 406^h 83 teren al locuitorilor împroprietăriți în 1864 și 1879.

Deci suprafața întregului basin al Tarcăului, proprietate a Statului și a locuitorilor împroprietăriți, este de : 28917^h 20.

Datele s'au luat după hărțile statului major român, a planurilor de împroprietărire a locuitorilor și a planurilor existente a unei părți din pădurea Tarcău ridicat de serviciul silvic.

Limitele, pădurei Tarcău sînt :

La *Nord* cu moșia și pădurea Statului Pingărați ;

La *Sud* cu pădurea particulară Comănești din județul Bacău ;

La *Est* cu pădurile Statului Vaduri, Calu, Eapa, pădurea particulară Nechitul și apoi pădurea Statului Tazlău pînă în Comănești ;

La *Vest* cu Transilvania din Imperiul Austro-Ungar din

Nota. Pe lângă această suprafață, silvicul, șef al ocolului silvic Tarcău mai are de administrat sau de controlat ca aplicațiuni de amenajamente, abateri de la legea silvică, încă următoarele păduri :

No	NOMIREA PĂDUREI	NATURA PROPRIETARULUI	SUPRAFAȚA		
			Pădure	Poeni	Total
			H	II	III
1	Tarcău	Proprietatea statului	28,045,37	465,00	28.510,37
2	Pingărați	" " " " " " " "	2,275,00	1,014,12	3,289,12
3	Potoef B.	" " " " " " " "	797,50	465,00	1,262,50
4	Buhalnița	" " " " " " " "	10,188,00	1,449,30	11,637,30
			31.305 87	3,393,42	44.699,29
5	Bicaz	Domeniul Coroanei	12.000,00	1,158,00	13.164,00
6	Hangu	Prințului Mihail Sturdza. . .	25.009,00	10,273,00	35.882,00
7	Tarcău	Proprietatea locuitorilor. . .	110,60	296,23	406 83
8	Pingărați	" " " " " " " "	792 52	198,40	990,92
9	Potoef B.	" " " " " " " "	4,00	208,50	212,50
10	Buhalnița	" " " " " " " "	127,00	3,319 70	3,446,70
11	Bicaz	" " " " " " " "	166,00	2,098,00	2,264,00
12	Hangu	" " " " " " " "	670,00	6,000,00	6,670,00
		Întinderea totală a ocolului .	30.791,99	27.025 25	107 817,24

Date luate după planuri și harta statului major Român.

piscul Tarhaus pînă în obcina Toroglejului, apoi cu pădurea Domeniului Coroanei Bicz pînă în apa Bistrița.

Clima. După pozițiunea ce ocupă pădurea Tarcău — transversal celor mai mari curenți ale țării întregi, — clima de și aspră, totuși în general variațiunile de la frig la cald nu sînt așa brusce. (O bruscheță de temperatură se observă pe secțiunea diferiților arbori numai acum 23 ani, în celo totul e normal).

Către Est o apără obcina Murgociului, o catenă de munți neîntreruptă cu altitudine între 1228^m. (vîrfurile Hermanului) și 1310^m. (vîrfurile Goșmanului) pe cînd punctele corespunzătoare cele mai jos pe pîrîul Tarcăului luate în sens transversal, au de abea: 410^m. (la gura Tarcăului) și 621^m. (la Schitul Tarcău) altitudinea de la nivelul mării Negre, pe distanța între 5 și 6 kilometri. Această obcină apără pădurea Tarcău de curenții Crivăț care îngheață.

Obcina spre Vest a Tarhausului-Ardelilor-Măierus-Toroglej-Măgura, este destul de înaltă între 1456^m 8 (vîrfurile Măgura) și 1667^m. (vîrfurile Tărbătuș). Ea este însă întreruptă prin văile adînci ale: Tărcuțel, Bolohaniș, Bratiș și Ața, ape cari vin din Transilvania și pe a căror văi intră puternic *Austral* curenții opus Crivățului, și care bîntuie cu atîta putere une-ori în cît rupe sau doboară la pămînt mîi de arbori, mai cu seamă pe versantul drept al Tarcăului. (Cel mai mare uragan este fără îndoială cel din 27 Iulie 1896, cînd pe lingă mai multe mîi de arbori ruși sau doborîți de pe pîrîul Bolohaniș și Fruntea Carpenului cu Coasta Cichivel, a desvelit complet biserica cu toate chiliile și clădirile schitului Tarcău. Acestui curenț, la care se mai adăogă și poziția naturală a versantului drept al Tarcăului, unde soarele arde cu putere în timpul zilei de la amiază spre seară, se atribue cazul că această parte a pădurii este mai defectuoasă, pîlcuiri de fag mai numeroase mai cu seamă spre obcina Murgociului unde vîntul suflă puternic, iar în sub-arboret — pe fețe mai alea — foioasele ca Salix Caprea, Alun, etc., ocupă locul speciilor de valoare; în fine speciile de valoare, rășinoase, nu se mențin pînă la longevități mari, de cît în locuri adăpostite. Cu totul contrar se observă pe versantul stîng. Aci avem cea mai frumoasă pădure cu longevități mari, depinzînd exclusiv de climă.

Zăpezilo în regiunea Tarcău cad de prin Octombrie și în pînă în Aprilie. Ele vin tot-d'n-una din spre Est, pe cînd ploile vin din spre Vest în proporție de $\frac{2}{10}$.

Vîntul din spre Est, de și fără acțiune asupra pădurii Tarcău, îngheață, pe cînd cel din spre Vest numit și «Vîntul cel mare» care este cald, desgheață.

Vîntul bîntuie 216 zile anual; calm 150 zile.

Ca stare higrometrică și nebulosa în Tarcău anual avem:

54 zile cu ploaie sau zăpadă.
180 » » soare » senin.
132 » » nor » noros.
366 zile total.

Speciile ce populează pădurea. — Incontestabil că înainte de secularizare, nu cu mulți ani, masivele ce populau versantele pîriului Tarcău au fost — cum azi se prezintă pe părțile de la Bratiș în sus, — adică *moliftul* (picea excelsa) cu *Bradul* (*abies pectinata*) în proporție de $\frac{2}{10}$, iar fagul (*Fagus silvatica*) reprezentat ici și colea, ori în amestec, ori formînd masiv în pîleurii mici. Aceasta o dovedește cioatele ce încă n'au putrezit de tot, resturile exploatarilor ce au rămas neestruse, — o dovedește de asemenea tendința ce au aceste specii de valoare de a reapare acum în locul unde altă-dată omul prin variate mijloace a contribuit la dispariția lor.

Cu cîți-va ani înainte de secularizare, cam pe la 1850, un Egumen al mînăstirei Pingărași, *Vîrnar*, și *Parluștii*, arendașii moșiei Vaduri, dînd o extensiune mai mare exploatării rășinoaselor, au început a despoia pădurea de aceste specii, fără nici o normă, încetul cu încetul, începînd cu părțile cele mai apropiate de sat și intrînd tot mai în sînul pădurii, atît cît mijloacele de exploatare — de care dispuneau — permiteau. Această normă s'a urmat un șir de ani — cu mici modificări — chiar și după secularizare, pînă pe la 1869.

Exploatarea consistînd în a se estrage tot ce e rășinos, fie dimensiuni mari sau mici și lăsînd foioasele neatînse, a făcut ca toate acele părți de pădure să fie azi regenerate în foiașe din care fagul predomina — căci el în prima linie a rămas neatîns la acele exploatări, — apoi mesteacănul, (betula albă), plopul, (*populus tremula*), salcea (*salix caprea*), alunul (*corilus avellana*) etc., care s'au instalat pe urmă.

Rășinoasele care pe timpul acelor exploatări erau în stare de semințis, nucleiș, sau păriș neîntrebuințabil, — și a scăpat vandalismului acelor tăieri — există și azi pe poala munților formind masive frumoase de 30—60 ani otate, mai cu seamă pe lingă sate, la frumusețea cărora a contribuit și vitele, plivind ierburile înăbușitoare.

Ast-fel se prezintă coastele pîrielor de pe stînga Tarcăului, ca : Potocî, Frasin, Bătrîna, Petra, Cheia, Ațu, parte din Bratiș; iar pe dreapta pîriele : Capra, Lăptoacele, Radu și parte din Pascu, dimpreună cu frunțile dealurilor dintre gurile acestor pîrie.

Aceste masive se întind pînă rămîine cam $\frac{1}{4}$ parte din basinul pîrielor, căci localitățile fiind dificile pentru exploatare — cu sistemele de care se dispunea atunci — nu s'a putut esploata de cît $\frac{2}{3}$ din basinul pîrielor, rămîind fundul neatins.

Tot greutatea esploatărei a făcut ca să nu se poată atinge masivele mai în sus de Bratiș și Pascu, devenînd prea departe de apa Bistriței, așa că în restul pădurei de la Bratiș și Pascu în sus pînă la hotar în Cruiul Balintului și Tarcăuș, avem masive neînterupte de molift și brad în proporție de $\frac{8}{10}$, iar foioasele între care fagul în dominanță, ocupă $\frac{2}{10}$ părți, fie în amestec fie formînd masiv curat în pileuri mici, mai cu seamă pe versantul drept.

Solul pădurei Tarcău este de natură silicioasă, provenit din desagregarea rocilor pe care postează în imediata apropiere — de multe ori oșînd la suprafață —, formînd *abruptități* pe coaste, *creste* (în localitatea numită garduri), pe coamele picioarelor de munți, *terase* sau *căderi* pe văi. Pe coastele în pantă potrivită, solul este fertil, amestecat cu o mare cantitate de humus provenit din putrezirea în decurs de secole a frunzelor și lemnelor căzute. Aceste elemente organice a solului se mențin și asigură vegetația lemnoasă cît timp această vegetație este în masiv; ea dispare prin arșita soarelui și spălarea de ploî imediat ce masivul de la o laltă e ridicat, căci solul rămîind sărac — fiind de natură silicios — cu greu contribuie la restabilirea fostei vegetațiunii forestiere, — trec zecimi și suta de ani chiar, pînă să apară bradul și moliftul în mod natural, — alte specii le ia locul.

CAP. II.

Estimațiunea.

Avînd elementele constitutive, tratate în Cap. I, putem acum judeca asupra valorii pădurei Tarcău, servindu-ne și de multele experiențe de cubaj ce am făcut în diferite puncte ale acestei păduri timp de 7 ani.

Așa :

a) Într'un masiv în care bradul și moliftul predomină, vom considera ca medie datele arătate în următorul tabel de consistență și valoare pentru un hectar :

Categoría de diametru la 1 ^m 30 de la sol	REȘINOȘI				FOIOȘI				Total pe hectar	OBSERVAȚII
	No. arborilor	Volumul	VALOAREA		No. arborilor	Volumul	VALOAREA			
			pe m. c.				Total			
			Let	B.			Let	B.		
m. 0,10—0,29	70	60,590	0,30	18,24	50	19,724	—	—	—	—
0,30—0,49	100	153,76	0,80	123,00	40	82,644	—	—	—	—
0,50—0,69	54	181,221	1,50	276,38	3	62,533	—	—	—	—
0,70—1,00	26	216,267	0,80	173,00	2	10,500	—	—	—	—
	450	614,845	—	590,55	100	173,401	0,20	25,10	615,00	—

iar într'un masiv unde foioasele predomină pe cînd reșinoasele sînt numai reprezentate, vom considera ca medie datele arătate în următorul tablou, de consistență și valoarea pentru un hectar.

Categoría de diametru la 1 ^m 30 de la sol	FOIOȘI				REȘINOȘI				Total pe hectar	OBSERVAȚII
	No. arborilor	Volumul	VALOAREA		No. arborilor	Volumul	VALOAREA			
			pe m. c.				Total			
			Let	B.			Let	B.		
m. 0,10—0,29	299	24,914	—	—	80	8,970	0,50	3,50	—	—
0,30—0,49	98	100,152	—	—	18	15,718	1,00	15,70	—	—
0,50—0,69	81	181,591	—	—	5	15,740	2,00	31,50	—	—
0,70—1,00	19	107,680	—	—	21	21,324	1,00	21,30	—	—
	473	413,768	0,30	124,15	104	58,748	—	72,00	196,15	—

iar terenul de sub pădure îl vom considera cu aceiași va-

loare, cu care statul, în împrejurări analoge, vinde în loturi, la locuitorii țării terenurile de munte, adică 100 lei hectarul.

Dacă urmărim statistica, vedem că în pădurea Tarcău avem seriile: Frasin-Bătrina, Măgura-Ața, parte din Bratiș, Herman, Radu și parte din Pașcu, exploatate în vechime, care la un loc au ca suprafață 7743^h 88, din care s'au exploatat 2,11 ceea-ce dă 5807^h 91, iar 1/4 a rămas, ceea-ce dă 1935^h 97.

De la 1893 încoace s'au exploatat ori sint în curs de exploatare 3000^h — cedate prin legea de încurajarea industriei naționale din 1883, primei societăți romine pentru fabricarea hîrtiei de la Letea, județul Bacău, — pădure de rășinoase care actualmente — pentru proprietar — reprezintă numai jumătate din valoare; — apoi, 733^h 23 din seria Măieruș, unde se exploatează pe număr de arbori și ceea ce rămîne reprezintă încă jumătate valoarea unul hectar pădure de brad; apoi 300^h pe pîriul Cheia, în exploatare ca pe Măieruș.

Seriile Pașcu și Bolohanis încă reprezintă jumătate din valoare ca părți atacate de Nona (Psilura monacha).

Pe aceste date valoarea pădurei Tarcău o avem în următorul tablou:

No. zărilor	Porțiunea de pădure ce se consideră	Suprafața		Proporția din 10, a speciei ce populează masivul	EVALUAREA		OBSERVAȚIUNI
		Hectare ar.	Bogheșe		Fetax	pe Hectar	
				Lei		B.	
1	Exploatate în vechime . . .	5,807 91	2	8 196 15		1,130,221 55	Din seria Pașcu 800 h și seria Bratiș 1160 h, s'au contat în părți exploatate în vechime.
2	In exploatare a fabricii Letea.	3,000 00	2	2 307 80		923,400 00	
3	In exploatare seria Măieruș . . .	733 23	8	2 307 80		225,688 20	
4	In exploatare pe Cheia . . .	300 00	8	2 307 80		92 340 00	
5	Atacate de Nona în Bolohanis-Pășcu	3,364 22	8	2 307 80		1,035,506 90	
6	Poeni în total	468 00	—	—	6 00	2,790 00	
7	Seculară nestinsă de topor	14,840 01	8	2 615 65		2,136,252 15	
	Totalul producției solului					12,540,198 80	
8	Terenul de sub pădure	22,510 87	—	—	100	2,851,037 00	
	Total general	28,510 87	—	—	—	15,397,235 80	

Deci : 15.397.235 lei 80, reprezintă valoarea reală de vânzare a pădurei cu terenul de sub ea, pe cînd valoarea comercială actuală care prin exploatare trebuie se fructifice, s'ar obține prin scăderea sumelor ca evalueării a arborilor ce nu pot fi exploatați, sume care după experiențele făcute se ridică la 40 %, și atunci avem valoarea de exploatare a fondului întreg : 12.546.198,80 — (12.546.198 lei 80 × 40 : 100) + 2.851.037 lei 00 = 10.378.756 lei 30.

Acest capital de exploatare actual, fructificînd cu interese de 5 %, cum aduc azi capitalurile în țară, ar trebui să dea un venit anual de :

518.937 lei 80 ; — însă

cum Statul nu lucrează singur, ci prin antreprisă, atunci :

a) Antreprisa de exploatare scade cu 30 % acest venit ;

b) Instalațiunile, întreținerea și amortismentul, care încă sînt lăsate la facultatea antreprizei, pentru exploatarea acestui capital, se ridică la 25 % ca cheltuieli.

În urma acestor scăderi, rămîne ca venit net anual pentru Stat suma de :

272.442 lei 40 bani.

PARTEA II.

Exploatările în Tarcău.

Pentru realizarea veniturilor capitalului de exploatare de 10.378.756 lei 30 ce am văzut că azi prezintă pădurea Tarcău, — în diferite timpuri — s'au făcut multe încercări, care acum pe urmă sînt pe cale a fi realizate.

În prima linie incumbă proprietarului a face amenajamentul acestei păduri, pentru a-i vedea în detaliu suprafața esactă și ce populație are în întroaga pădure, pentru a o putea evalua cu precizie. Apoi urmează a se aplica prescripțiunile amenajamentului — care potrivit circumstanțelor locale, — trebuie să prevadă tot soiul de instalațiuni pentru exploatarea fondului întreg, a întreținerii acestor instalațiuni, în urma căruia numai se va obține adevăratul venit al capitalului de exploatare.

Pe scurt vom trata aceste chestiuni de mare utilitate pentru pădurea Tarcău.

CAP. I

Amenajamentul pădurii.

Fără îndoială, — putem considera ca prim amenajament al acestei păduri pe acel întocmit în 1846 pentru secția Tarcău și 1850 pentru secția Vadurii, în urma legii intitulată : *Legiuirea pentru căutarea pădurilor de pe moșiile monastirești și altele* votată de *generalnica obișnuită adunare a Moldovei* în anul 1843 și publicată pentru punere în aplicare în 1844.

Accastă lege, la art. 1, enumeră pădurile ce trebuiesc supuse acestei legi ; — la art. 2, prevede un termen de 4 ani pentru ridicarea în plan, fixarea revoluțiunii și parchetuirea pădurilor prevăzute la art. 1 ; — prin art. 3, că înainte de expirarea aceluși termen fie-care proprietar de pădure era obligat să supună la *Logofetia dreptății* = Ministerul de justiție, o copie după planul înscris al pădurei. Tot prin art. 2 se prevede că pădurile de munte să se împartă în 80 parchete, iar cele de câmpie în 40 parchete.

Prin art. 4, se impune ca numai un parchet să se exploateze într'un an și că exploatarea să se facă lăsînd un semincer la prăjină, aleși din copacii acei tineri și mai drepti și în deopotrivă rărime, și că . . . «pentru chipul tăerii și a răririi pădurilor și a creșterii lor Statul va închipui un așezămînt care-l va supune obștei adunării». — Prin art. 8 prevede ca exploatarea să se urmeze conform numerotării de pe plan, începînd cu No. 1 și terminînd cu No. 40 sau No. 80.

După aceste prescripțiuni ale legii care poate fi luat ca un amenajament general al Moldovei, inginerul *Beller* în 1846 a măsurat pădurea Tarcău, partea din stînga apei Tarcău, pe care parchetînd-o, a împărțit-o în 80 parchete ca pădure de munte, fie-care parchet avînd o întindere de 126 fălci = 180^u 46, iar 80 parchete însumau 10080 fălci = 14436^u 53. În 1850 inginerul *Oswall* a măsurat pădurea Vadurii constituită din seriile : Tarcău, Onțu, Vadurile și Secu, împărțind-o iarăși în 80 parchete, iar partea din dreapta Tarcăului sau seria Tarcău copriîdea numai 49 parchete anume : 7—10, 20—45 și 62—80, fie-care avînd 157 fălci,

67 prăjini = 240^h 38, iar întreaga parte a pădurei avea 7732 falc, 65 prăjini = 11778^h 62.

Deci, după acele planuri pădurea Tarcău, cum azi o considerată, avea 26215^h 15, pe cînd după harta statului-major român, de curînd ridicată și planurile din 1888 ridicate de serviciul silvic, suprafața dată este de 28510^h 37, pădure cu goluri.

Din cele ce preced, rezultă că exploatările din pădurea Tarcău au fost reglementate înainte de secularizare prin legea din 1843 și după această lege s'a urmat exploatările pînă la 1871 pe partea dreaptă a Tarcăului și în 1876 pe partea stîngă a Tarcăului.

Cu totul alt-fel s'a interpretat art. 4 din legea din 1843, privitor la lăsarea semincelor, căci de și legea spune ca să se lase un semincer la prăjină, din arborii cel mai dreapți, tineri și în de-opotrivă rărime, cei ce constituia așezămintul pentru chipul tăerei, a rării pădurii și a creșterii ei, au găsit cu cale că semincerii cari ar fi în spiritul legii în pădurile de reșinoase, sînt cei în etate de 15 ani (! ?) dreapți și în de-o potrivă rărime. Iată ce dispune ordinul No. 597 din 19 Ianuarie 1861 a Ministerului cultelor, către revizorul pădurilor de Neamț, (găsit în arhivă pe acel an) *Veți lăsa și cuveniți copacii de sămînță în etate ca de 15 ani și în de-o potrivă rărime spre regulata reproducere.*

Cît privește rezultatul exploatărilor urmate după aceste prescripțiuni, la care se mai adaogă abuzul și neregulele introduse în exploatare de către arendașii moșiilor cari exploatau și pădurile, lipsei de personal pentru control, etc., s'a văzut în prima parte a acestui text, — 5807^h 91 cu foioase în care domină fagul, reprezentînd ca fond de exploatare actualmente 117 lei 61 hectarul, din care trebuiesc scăzute cheltuelile de antrepriză 30% și instalațiuni de exploatare 25% și nu rămîne ca venit pentru Stat de cît 52 lei 93 hectarul.

De la 1876 în pădurea Tarcău, deși silvicultorii se convinsese deja de mult că nu mai e posibil de urmat cu prescripțiunile legii din 1843, totuși pînă în 1888 nu s'a încercat amenajarea ei pe baze mai raționale. Exploatările ce au urmat în acest interval s'au făcut după studii sumare făcute de specialiști competenți.

În urma decretării codului silvic în 1881 și reglementul lui în 16 Aprilie 1885, cu decretul No. 1256, care la art. 4 prevede că pădurile supuse regimului silvic nu se pot exploata decît după un amenajament, s'a luat măsuri încă din 1884 pentru amenajarea pădurei Tarcău și în 1888 comisiunile întocmite chiar din 1886 au început amenajarea pădurei Tarcău, triangulînd toată partea din piciorul Radului și Toroglejului în sus pînă în Tarbauș, căreia a făcut și conturul; iar prescripțiunii de amenajamente în detaliu nu făcînd pentru seriile: Bratiș, Măieruș și Bolohaniș în suprafață de 7602^{m²}-80 cuprins într'un singur text. Prin acest amenajament cîte-sî trele seriile se supun regimului codru cu tratamentul grădinarit, admițînd o revoluție de 140 ani, o rotație de 15 ani cu o posibilitate anuală de 47·561^{m³}.

Pe baza prescripțiunilor acestui amenajament, în 1890 s'au marcat și scos în vînzare de pe 2000 hectare 37000 arbori = 47·561^{m³} ceea ce vine 185 arbori pe hectar. S'au publicat un șir de ani acești arbori fără a se putea vinde. Circumstanțele economice locale erau contrarii prescripțiunilor amenajamentului.

Posibilitatea amenajamentului din 1888 pentru seriile: Bratiș, Măieruș și Bolohaniș, economicește neputîndu-se realiza, serviciul silvic a căutat să mărească posibilitatea. Un simplu proces-verbal încheiat de șeful circumscripției pe atunci în 1892 (?) a mărit posibilitatea 24 (?) arbori pe hectar. Aceste propuneri nu s'au aplicat.

În anul 1895, amenajamentul acestor serii s'a modificat în sensul tăierilor rase, adoptînd o revoluție normală de 120 ani și una tranzitorie de 60 ani, ceea ce da o posibilitate de 100 hectare anual, în timpul celor 60 ani, din revoluția tranzitorie. Pe baza acestor prescripțiuni de amenajament s'au făcut lucrările pentru scoaterea în vînzare a 984 '8) pe un period de 10 ani. Vînzarea nu s'a publicat, pe motivul sigur că amenajamentul cu modalitatea tăierilor rase era întocmit pe bazele studiilor amenajamentului din 1888, pe cînd trebuia să se facă studii speciale tăierilor rase, pentru ca prescripțiunile amenajamentului să se acomodeze circumstanțelor economice, fiind-că era știut că în Bolohaniș în mare parte masivul era atacat de Nona, sau doborît de vînt.

Acest amenajament neputînd fi aplicat, în 1897 s'a hotărît schimbarea lui prin reverirea la tratamentul grădinarit ca în 1888. La această din urmă modificare s'a admis revoluția de 140 ani, rotația de 14 ani, iar posibilitatea normală de aproape 20 arbori pe an și pe hectar. În vederea că această posibilitate era aproape aceeași din 1888 și după experiența aplicării acelei posibilități văzînd că la nici un rezultat nu va ajunge publicarea vînzării ei, comisiunea a recurs la artificii de a oscila posibilitatea între 20 și 70 arbori la hectar, iar cu revenirea tăierii să se întîrzie cu atîtea rotații cu de cite ori la prima tăiere se va lua posibilitatea normală.

Aceste prescripțiuni ale amenajamentului s'au aplicat în seria Măieruș, unde pe 733¹⁴43 s'au marcat și vîndut 39577 resinoși și 81¹⁵5 foioși, formînd 8 parchete pe periodul 1897. 1905, ceia ce vino cam 65 arbori la hectar; aceasta în vederea instalațiunilor, mijloacelor de exploatare cari s'au lăsat în sarcina antreprizei, căci alt-fel n'ar fi rentat exploatarea, iar antreprisa a trebuit să fie asigurată cu date certe pentru rentabilitatea instalațiilor.

Apoi s'au mai marcat și scos în vînzare în seria Bratiș nouă parchete pe o suprafață totală de 1691¹⁸85, în care s'au marcat pînă la 65 arbori la hectar, sau în total 93955 resinoși și 5421 foioși, pe un period de 9 ani.

În fine, de și aplicat acest amenajament în parte, deși aproape să se vîndă arborii marcați și pe Bratiș, curentul introducerii tăierilor rase fiind stabilit, s'a suspendat aplicarea mai departe a amenajamentului din 1897, pentru ca de o comisiune specială să se introducă tăierile rase prin întocmirea unui nou proiect de amenajament. În baza acestui amenajament urmează a se vinde 5026¹⁹.

Tot comisiunea de amenajament din 1888 ne-a dat și un proiect de amenajament a seriei Pașcu în suprafață de 1399¹⁶69 în care se prescrie că arboretele actuale să se exploateze în total prin două tăieri separate printr'un interval de 10 ani. Iar pentru regenerarea pădurei prevede ca după 15 ani de la prima tăiere, parchetul să fie complet regenerat în brad și molift pe cale artificială, unde natura nu va putea.

Așa dar întreaga porțiune de pădure din seria Pascu

este împărțită în 10 parchete — în prima tăiere urmează să se ridice prin tăiere jumătate volum, iar cea-l'altă jumătate urmează să se ridice prin a doua tăiere după 10 ani.

Aplicarea prescripțiunilor acestui amenajament a început în 1893, cînd prima societate Romîna pentru fabricarea hîrtiei de la Letea, căreia s'a vîndut această serie în virtutea legii din 1883, s'a decis a începe exploatarea pădurei ce i s'a vîndut.

Prin legea din 1883, societăței, se vinde cîte 150^h anual pe timp de 40 ani, deci 6000^h pădure, pe care să o taie ras.

Amenajamentul dacă prevede a se ridica jumătate volum la prima tăiere și cea-l'altă jumătate la a doua tăiere după 10 ani, constituie o derogare de la textul legii din 1883, derogare admisă în scopul ca jumătatea din volumul ce rămîne de la primele tăieri, să contribuie în mod natural la regenerarea pădurei. Pe această temă dar, societăței, avînd a exploata 150^h anual după lege, a trebuit spre a avea volumul corespunzător, să i se dea să parcurgă cu tăierile 300^h anual.

Așa fiind, în 1893 o nouă comisiune s'a întocmit pentru a amenaja 1600^h 31 din seria Murgociu-Cichiva care s'a predat pe lingă cele 1399^h 69 din seria Pașeu, societăței, spre a le exploata în timpul a 10 ani pe periodul 1893 — 1903, cîte 300 hectare anual luînd în acest period jumătate din volumul existent din toate speciile și dimensiunile.

Ast-fel s'a urmat în parchetul No. 1 și No. 2. Parchetul No. 3 și cele următoare de pe Pașeu fiind atacate de Nona înainte de începerea tăierii în 1893, s'au înlocuit prin altă porțiune de pădure din seria Ardelile cari pe aceleași baze s'a amenajat în 1898 de o nouă comisiune de amenajament, în care parte de pădure societatea a intrat cu tăierile în anul curent.

Din cele ce preced reese că în întregime, pădurea Tarcău nu este amenajată, după ce s'a văzut că legea de amenajare din 1843, nu este bună și s'a abrogat prin legea din 1881.

Avem două amenajamente parțiale, unul pentru 3000 hectare, cu tăieri rase în două timpuri separate printr'un interval de 10 ani; și altul a 7602^h 80 a scriilor Bratiș, Măieruș și Bolohanis, unde s'a aplicat codrul grădinărit.

Ambele aceste amenajamente, deși cel cu modalitatea codru grădinarit pentru un moment este suspendat, sînt în curs de aplicație.

CAP. II.

Mijloacele de exploatare.

Părțile de pădure amenajate, în vederea circumstanțelor economice locale, li s'au adoptat regimul, modalitățile și posibilitățile, astfel încît să poată renta exploatarea lor. Greutatea exploatărei se simțea mai mult prin faptul că aceste părți de pădure amenajate erau departe de rîul Bistrița, principala cale care leagă pădurea cu centrele de consumație principale. Invingerea acestei greutăți nu putea avea loc decît prin exploatarea unui volum determinat mare, asupra căruia să se arunce amortizările cheltuelilor ce reclamă exploatarea.

Între mijloacele de exploatare de căpetenie pentru părțile amenajate din pădurea Tarcău sînt :

a) Căile de transport întrebuintate în interiorul părții de pădure în exploatare ;

b) Căile de transport întrebuintate de la porțiunea de pădure în exploatare pînă la malul Bistriței ;

c) Căile de transport întrebuintate pentru punerea în comunicație întreaga pădure cu centrele de consumație Piatra-N., Bacău, Galați, etc. ;

d) Instalațiunile administrative și ferăstrae ; și

e) Exploatarea pădurei.

Pe scurt vom descri pe fie care din aceste mijloace de exploatare, cum se întrebuintează în Tarcău.

§. 1. *Căile de transport în interiorul pădurei.* — După ce vînzarea posibilității anuale a avut loc pentru un period determinat, care în nici un cas nu poate fi mai mic ca 8 ani pentru exploatarea principale în pădurea Tarcău, și după ce s'a plătit parchetul și făcut formalitățile de predare, anteprenorul studiază — prin oameni experți — modul de extracțiune a arborilor ce se vor tăia din coprinsul parchetului.

Două căi sînt întrebuintate în pădurea Tarcău, la extrac-

țiunea arborilor tăiați din parchete: tînjala cu boi și ulucul uscat.

1. Transportul cu tînjala are loc ori unde panta pîrîului nu permite instalarea ulucului uscat;— așa avem pe pîriul Murgociu unde extrațiunile se fac cu tînjala. Acest mod de extracțiune este cel mai greu și mai costisitor din toate; el cere anumite timpuri cu anumite condițiuni pentru a fi executat. Așa, pe Murgociu s'a construit întiiu un drum de 4^m. lărgime, pe apa pîriului unde s'au făcut podețe trecînd cînd pe un mal cînd pe un altul. Timpul cînd s'a transportat, s'a căutat să fie iarna cu zăpadă abondentă pentru a fi mai ușor, cînd se pot atîrna la o tînjală și 3^m c. lemn,— valea fiind strîmtă nu pot fi întrebuițate mai mult de 30 tînjele, deci dacă nu e zăpadă în o iarnă lung timp, rămîne lemnul nescos, sau se forțează scoaterea pe timpul cînd pămîntul e umed de ploii ceea-ce provoacă scumpirea lui. Acest sistem — pe cît posibil se abandonează de antreprenori — însă în Tarcău fiind forțați antreprenorii a' l introduce pe pîriul Murgociu costă 15.000 lei, prin care se extrage pînă la 10.000^m c. lemn anual.

2. Transportul cu ulucile uscate se face pe toate pîrile secundare, afluenți direcți ai Tarcăului său a apelor mari ce dau în Tarcău. Indată ce panta unui pîriu trece de 12^m. la sută, este apt a se instala pe el ulucul și se și instalează. Ulucile uscate pe Tarcău se fac din lemn de fag din 5 pînă la 7 lemne, așezate în semicerc cap la cap, înșepenite pe tîlpi tot de fag sau în pămînt. La trecerea peste pîrie de la gura sgheabului pe care se construiește, se fac poduri bune de lemn de rășinoase, iar în traseul său pe sgheab cînd întilnește vre-o cascadă, panta nu și o perde postînd pe căsoi.

Aceste uluce se împart în: *Uluce de vară* și *uluce de iarnă*.

Uluce de vară se întrebuițează pe acele pîrie unde panta e prea mare, trece de 25 %₁₀₀, cum este pîriul Checi, și *uluce de iarnă* se întrebuițează pe pîriile cu panta între 12 și 25 la %₁₀₀ cum sînt pîriile Martin, Porcu, Măieruș, Cichiva, etc.

Pe ulucile de vară se dă drumul lemnelor numai vara, avîndu-se grija că dacă e prea lunecos ulucul, să se mai

pună pământ pe el și din contră dacă e prea aderent, cu mică pantă în unele locuri, să se îndrepte un curent de apă care să ude atât lemnul în trecere cât și ulucul prin căderea apei pe d'asupra.

Pe ulucile de iarnă se dă drumul lemnelor numai iarna, cînd timpul e înghețat și ulucul plin de promoroacă sau ghiață. Și aci, cînd lemnul 'și ia viteza mare, în unele puncte, se puno pământ pe uluc, pentru a 'și domoli viteza.

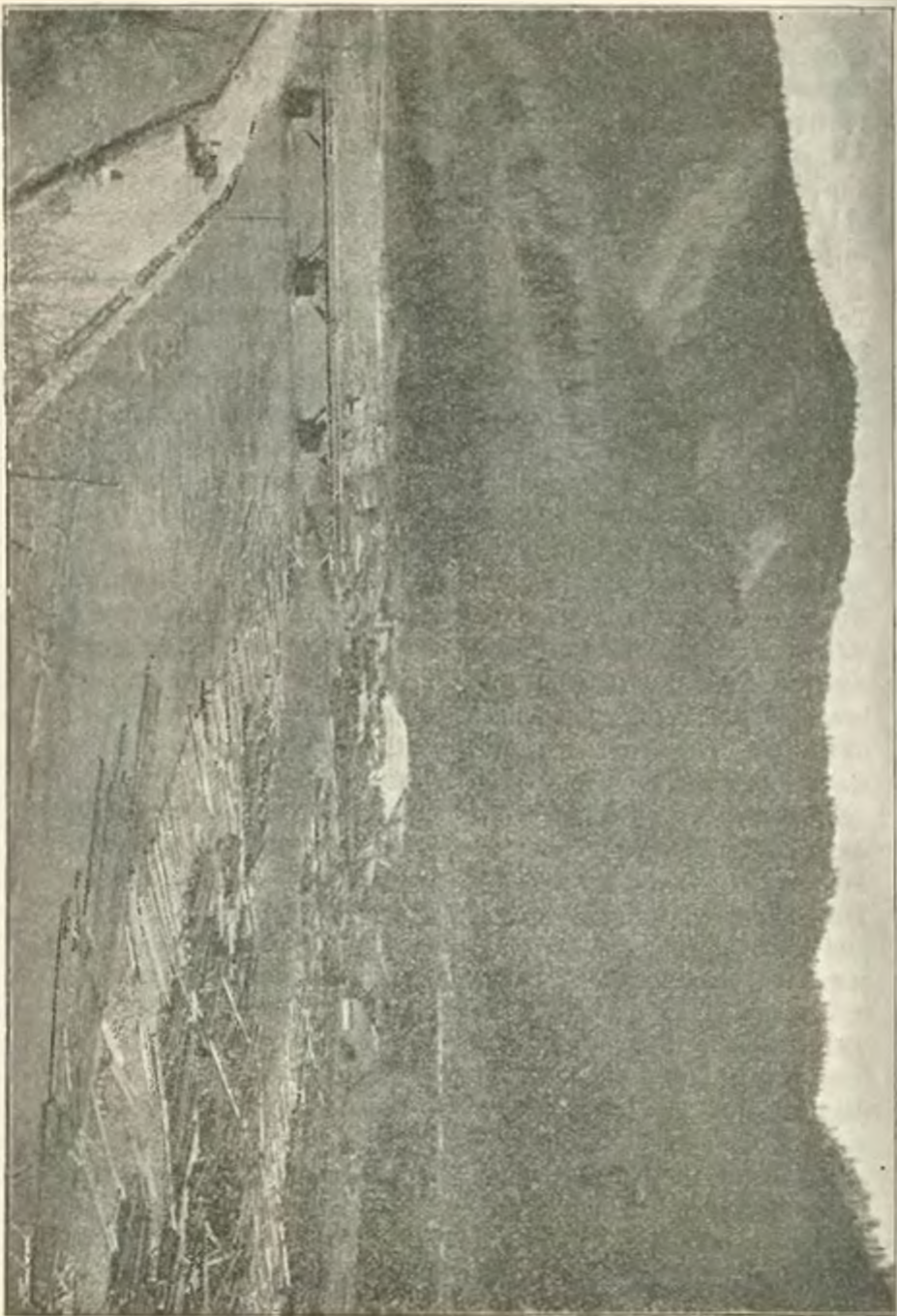
În anul curent, antreprenorii exploatatori ai pădurei Tarcău întretin 6 kilometri uluce, a căror construcție costă 3800 lei kilometrul sau 22.800 lei în total.

§ 2. *Căile de transport de la porțiunea de pădure în exploatare pînă la Bistrița*, pentru pădurea Tarcău, este drumul de fier cu abur cale de 1^m lărgime, cu șine tip. 17.

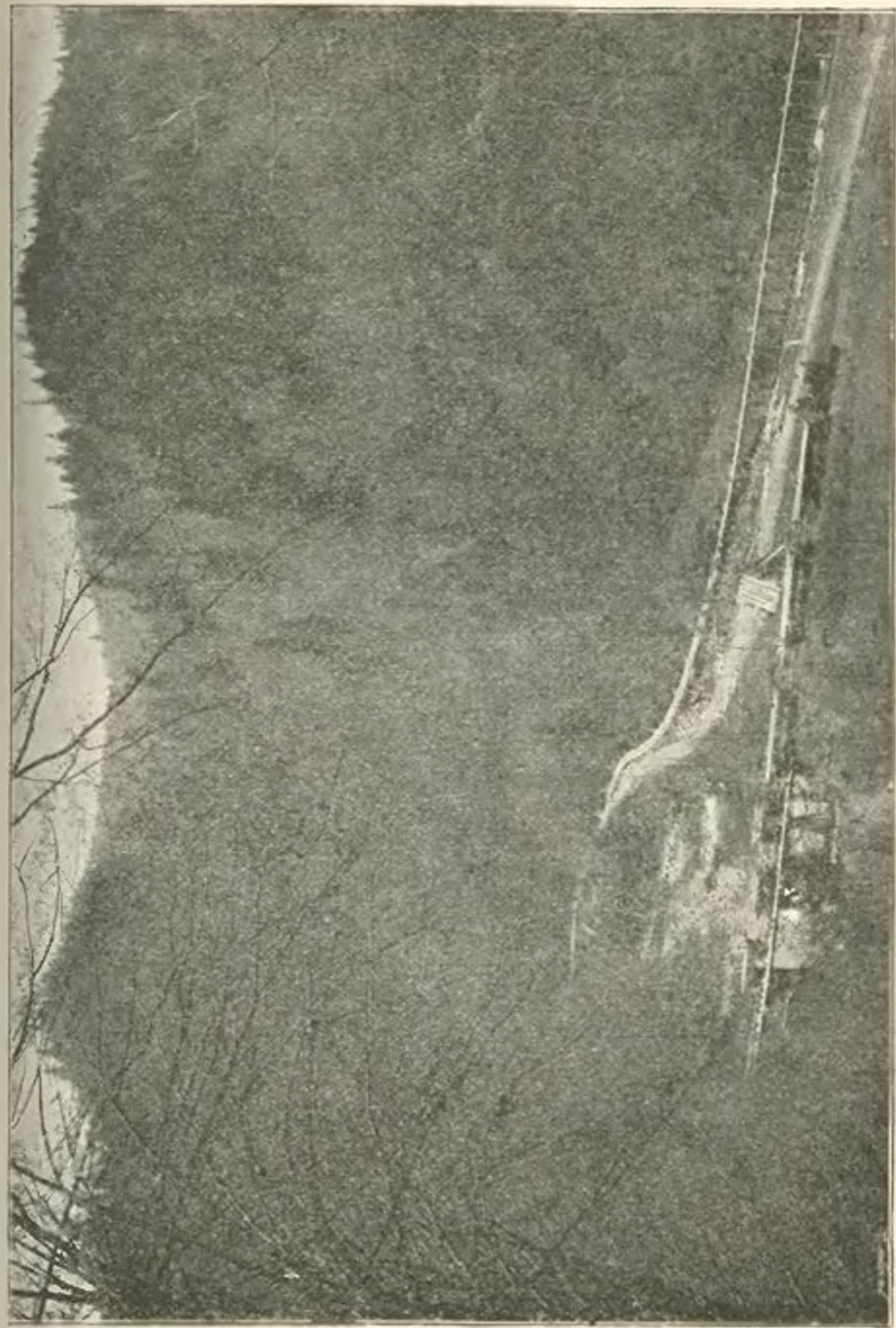
Acest drum de fier începe din schela Tarcău pe malul Bistriței (vezi planșa No. 1) și merge tot pe valea Tarcăului în sus pe dreapta pînă la gura pîriului Radu, unde trece pe partea stîngă pînă la gura pîriului Cheia (vezi planșa No. 2) — de aci trece pe dreapta pînă la Hîrburî unde trece iarăși pe stînga, continuînd acest mal pînă în sus de gura pîriului Porcu, iar aci trece pe malul drept și la pîriul Adînc trece pe malul stîng unde linia e construită curat pe stîncă, devenind în aceste puncte cea mai costisitoare, în fine la gura Veveriței trece linia iar pe malul drept și de aci la Schit iar trece pe malul stîng pe care-l continuă pînă la finca ei în Bolohanis, de unde mai departe este în studiu. Trecerea cu traseul liniei cînd pe dreapta cînd pe stînga Tarcăului, fără a înlătura construirea și întretinerea a atîtor poduri, a avut în vedere atât soliditatea și regularitatea terenului care alternează ca vale deschisă, cum am văzut că urmărește și linia, cât și mai cu seamă gura pîriilor pe unde vine materialul din parchete pe uluce sau cu boii, pentru a fi slivuiți la teșghele și de aci încărcate în vagoane. Linia drumului de fier a trebuit să fie dusă ast-fel în cit să se apropie de acele teșghele de încărcare.

Această linie ferată este de o construcție cit se poate de solidă. Postează pe un terasament în cea mai mare parte în debleu în stîncă, iar rambleurile sînt tot din material petros în majoritate. Ori de cîte ori trece pe lîngă apa Tarcăului —

Pidurea TARCAU

Schela TARCAU

cazurî ce nu s'a putut evita — pentru siguranță, rambleurile sînt din zid uscat parate cu blocajuri de piatră mare, iar taluzele coastelor de munți dispuse în terase. Nici o scurgere de apă cît de mică nu udă linia, toate au canalul lor dirijat pe dedesubtul liniei. Podurile peste șgheaburi și mici scurșuri sînt făcute foarte simplu și foarte solid din un canal cu zid de peatră uscat de lărgime și înălțime potrivit debitului apei, pe bolta căreia o zidire tot de piatră uscată pînă la șinî. Peste apa Tarcăului și afluenții lui mai mari, în afară de trei cazurî ce fac excepție, podurile sînt de cea mai mare soliditate și simplitate. Cîte 3 birne groase — catarguri —, puse una peste alta la intervale de cîte un metru, postind pe alte birne dispuse descrescînd în lungime de la centru spre periferie, dînd deschiderei forma unei bolți, e tot ce poate fi mai frumos și mai solid pentru un pod de cale ferată linie îngustă. Cînd lărgimea văiei e mare, se mai fac și una sau două căsoae sub pod — contrar, capetele podului postează pe malurile pîrîului. Pentru ca lemnăria din pod să nu se altereze sub influența alternativelor de umiditate și uscăciune, s'au acoperit peste tot cu tobanne, așa că prezintă forma unui tunel cînd trenul trece peste ele.

Singurul pod de la Radu e mai costisitor, fiind făcut pe două picioare de piatră cimentată, pe o înălțime de 15 metri, asemenea și podul de la Hirburî pe două picioare de piatră cimentată. Ambele aceste două poduri au costat 55.000 lei.

Traversele ce se întrebuintează alternează brad cu fag, pentru construirea căroră și așezarea lor sînt echipe de oameni speciali.

Greutatea șinelor este de 17 kilograme pe metru liniar. Depărtarea traverselor este 0^m 80.

O singură stațiune unde oprește trenul, pentru repaosul personalului este în Bratiș, unde se găsește atelierul trenului, remiza pentru mașină, depositul pentru combustibil, etc.

Costul liniei forate cu aburî se deduce din devizele întocmite de D-I inginer C. I. C. Brătianu, din notele ce ține D-I director al exploatării pădurei, inginer silvic Simion Pop și din studiul căilor forate și calculile ce a făcut subsemnatul.

Aceste date le găsim în următorul

D E V I S

Calea ferată cu abur de 1^m lărgime, declivitatea maximă spre amonte 2°/_o în spre aval 0^m 80°/_o. Lungimea căii principale cu căi de garaj 22 kilometri. Raza minimă 80 metri, viteza maximă 15 kilometri, medie 12 kilometri pe oră.

Calea construită pe toată lungimea cu șine de 17 kilograme la metru curent de la linia Bacău-Piatra.

A. CONSTRUIREA.

I. Costul unui kilometru cale.

a) 334 șine cîntărind 34 tone.	
b) Eclise la un kilometru 1 ^{tonă} 50.	
c) Buloane și crampoane 1 ^{tonă} 50.	
	37 tone 00 × 75 lei
d) Transportul de la Peatra la Tarcău a 37 t × 10 l. .	370
e) Balast pe 2 ^m lărgime, 0 ^m 30 grosime, ceea ce pe 1 Km. vine un cub de 600 ^m a 2 lei	1.200
f) 1250 traverse puse la 0 ^m 80 distanță una de alta cu dimensiuni: 1 ^m 60 × 0 ^m 12 × 0 ^m 16 = 0 ^m 031 = 40 ^m c. socotit cumpărătura din pădure și lucru a 13 lei.	520
g) Posa căiei.	400
	<hr/>
	Total pe kilometru
	5.265

II. Iar costul a 22 kilometri.

Cu 16 macazuri a 500 lei, va fi 123.830

III. Terasament și apărători pe 22 kilometri.

a) Debleu aruncat din lopată în rambleu în total 12.000 m. c. a 0 ^{lei} 60	7.200
b) Debleu transportat cu roaba în rambleu, în total 20.000 m. c. a 1 ^{lei}	20.000
c) Debleu transportat cu vagonetele întrebuințat în rambleu, în total 32.000 m. c. a 1 ^{lei} 50	48.000
d) S'a spart în stîncă cu dinamita pe distanță de 1.242 m. pe înălțime de 1-5 m. deplasînd un volum de 8120 m. c. a 2 ^{lei} 50	22.800
e) Debleu de prisos ce n'a putut fi întrebuințat în rambleu căiei, ei aruncat cu lopata în vale în total 26.800 m. c. a 0 ^{lei} 60	16.080
f) 4294 m. c. zidărie uscată pentru susținerea taluzelor contra curentului apei Tarcău sau alte cauze, socotit a 5 ^{lei} m. c.	21.470
g) 510 m. c. blocaj pe apa Tarcău a 5 ^{lei}	2.550

 138.100

Transport:	138.100	
<i>h) La suma de 138.100 se adaugă 15% cheltuielile mărunte de: instalare, instrumente, tarate pentru lucrători, vagonete pentru cărat pământul, întocmai cum se evaluează la lucrările publice, avem</i>		
	20.715	
<i>i) Beneficiul de antreprisă nu se socotește</i>		<u>158.815</u>

IV. Construcții de poduri

<i>a) Podurile lucrate cu pile său culise de piatră cimentată au costat:</i>		
1. Podul Lăptoacele cu culise cimentate	1.800	
2. " Radu «C. I. C. Brătianu» idem și 2 pile	35.000	
3. " Hărburi «Tache Anastasiu», idem	20.000	<u>56.800</u>
<i>b) Podurile cu picioare de lemn pe căsoli au costat:</i>		
1. Podul de la Cheia N. Albu pe 2 căsoli	15.000	
2. " Veverița, idem	9.000	
2. " Bistrița pe trei căsoli	15.000	<u>39.000</u>
<i>c) Podurile cu picioare de lemn postind pe pile de piatră uscată:</i>		
1. Podul de la Schit, «N. Fleva»	7.000	
2. " " Bolohaniș	5.000	<u>12.000</u>
<i>d) Poduri rezemate cu capetele de-a dreptul în mal:</i>		
1. Podul de la pârul Petrea	7.000	
2. " " Poreu, «Simion Pop»	5.000	
3. " " Adinea, «Emil Costinescu»	7.000	
4. " " Ciebliva și unul la Murgociu	3.200	<u>22.200</u>
<i>e) În fine s'au mai făcut 12 poduțe mici mai întâiu de lemn peste cursuri mici de pârle, care au costat</i>		
	5.600	<u>5.600</u>
neum în urmă s'au astupat cu zid uscat de piatră lăsându-se un mic canal de scurgere pe de desupt.		

V. Material rulant.

<i>a) Sint 44 perechi vagonete à 1380 lei perechea</i>	60.720	
<i>b) O locomotivă cu o greutate de 16 tone cînd e plină cu apă à 100 cai vaporî putere, costă</i>	16.000	
<i>c) O locomotivă cu greutate de 8 tone cînd e plină cu apă à 20 cai vaporî putere, costă</i>	8.000	<u>84.720</u>

VI. Instalațiuni pentru C. F.

<i>a) O remiză mică pentru mașină</i>	2.150	
<i>b) O remiză mare pentru mașină</i>	4.000	
Transport		<u>6.150</u>

Transport	6.150	
c) Un atelier lângă remiza mică	4.500	
d) Unelele la atelier, material și un strug	15.000	
e) 4 rezervoare de apă cu accesoriile	800	
f) Unelele pentru poza și întreținerea liniei	3.000	
g) Telefon pe 22 kilometri	3.316	32.496

VII. Diverse.

a) Mutarea ulucului de la Bratis (uluc de apă) pentru înlesnirea construirii C. F.	1.000	
b) Defrișarea pădurii pe 22 kilometri	2.200	
c) Arenda pe timp de 10 ani a locurilor locuitorilor	2.014	
d) Onorarul pentru studiul căii ferate și proiecte	20.000	
e) Cheltuieli de supraveghere la construirea în regie	22.060	47.214

VIII. Neprevăzute.

Intre care se consideră stricăciuni de ape, rupturi de maluri, înfundături de canale, etc.	3.000	
Totalul cheltuielilor de construcție	585.675	

B) ÎNȚEȚINEREA ȘI EXPLOATAREA

I. Exploatarea căii ferate se face cu :

a) Un mecanic plătit lunar a	150 lei.
b) Un ajutor mecanic plătit lunar a	90
c) Un fochist plătit lunar a	70
d) 8 frinari plătiți lunar	600 în total.
e) 10 lucrători pentru reparații plătiți lunar 750	în total.

II. Întreținerea se face cu :

a) Un lucrător șef de atelier plătit lunar à 150 lei.
b) 3 lucrători speciali plătiți lunar à 225
c) 4 " " " cu ziua în total 400

Total lunar 2435 lei.

iar pe 12 luni vine : 29.220

III. Unsoare și cărpe anual 2.400

IV. Material pentru reparații 9.000

V. Combustibil 300 stânjeni 7.500

Total anual. 48.120

VI. Schimbarea traverselor din $3\frac{1}{2}$ în $3\frac{1}{2}$ ani, la care schimb se cheltuiește 11.440 lei $\times 3$ 34.320

Totalul cheltuielilor de exploatare și de întreținere se ureă la 82.440

C) ACCIDENTALE

În acest capitol intră, daunerile, înzăpezirile, accidente diferite, ce pe timpul a un an se evaluează la suma de

10.000

REZUMAT

I. Cap. A. Construirea căii ferate cu procente de 8% și amortisment în 10 ani, scăzând 50% valoarea materialului rădant după 10 ani, ne dă	809.699
II. Cap. B. Exploatarea și întreținerea	515.520
III. Cap. C. Accidentale.	10.000
Total general.	1.335.219

Această sumă repartizată la 586.820^{m³} lemne ce se transportă pe drumul de fier în timpul de la 1893—1903, durata amortizării sau contractului de vânzare vine :

$$1.335.219^{\text{lei}} : 586.820^{\text{m}^3} = 2^{\text{l}} 25.$$

Ceea ce costă un metru cub lemn transportat la malul Bistriței cu drumul de fier.

Pe lângă drumul de fier și mergînd numai pe partea stîngă a apei Tarcăului, mai este șoseaua comunală Gura Tarcăului-Schit, care în diferite puncte s'a reparat de antreprenorii pădurei Statului Tarcău, în alte părți din nou s'a construit, s'au făcut și două poduri de lemn mari, peste pîrîul Așa și pîrîul Bratiș. Acest drum servește la punerea în comunicațiune a stațiunii de exploatare Bratișul cu schela din Gura Tarcău în cas cînd din diferite împrejurări pe drumul de fier nu circulă trenul.

Reparațiunea din nou, construirea și podurile acestei șosele au costat pe antreprenori 5.500 lei.

(Va urma)

M. Anania.

ÎNVĂȚAMINTE PREȚIOASE

Biblioteca populară întemeiată sub auspiciile uneia din cele mai utile instituțiuni ale țării, s'a învâțit, de curînd, printr'o importantă scriere datorită D-lui Ion Kalinderu, doctor în drept și membru al Academiei romine.

Sub nepretențioasa aparență a unei cărțițele, deja a 15-a la număr, pe care o dă publicității nespun de folositoarea bibliotecă populară, prin rezultatele fecunde destinate a produce în pătura cea mai interesantă a națiunii, purtînd, de astă dată, titlul de *Indrumări date agenților Domeniilor Coroanei*, D-l Kalinderu oferă publicului român un mînușchiu ales de admirabile povești instructive, un tezaur de prețioase învățăminte cu privire la toate chestiunile acelea de la a căror fericită rezolvare nu alină numai propășirea instituțiunii pe care o conduce cu o inteligență activitate timp de aproape 16 ani, dar chiar viitorul acestei țări.

Sub forma de circulari trimise de la centru agenților săi de administrațiune, D-nia sa ne dovedește un spirit incomparabil de observațiune, o cunoștință profundă despre nevoile țării și ne înfățișează tot-de-odată neclintita sa dorință de a veni, în primul rang, în sprijinul clasei muncitoare țărănești, căreia M. S. Regele, al cărui organ autorizat este, l'a purtat pururea o neșărmurită iubire.

De la prima circulară, care poartă data de 14 August 1885 și pînă la cea din urmă din 26 Maiu a. c., tratînd despre lăptărit, școalele de lăptărit și despre însemnălatea produselor lăptoase, cu care prilej se pune în evidență, cu ajutorul cifrelor pozitive și al exemplelor luate din străinătate, marile profite ce ar putea să realizeze proprietarii noștri, dînd o mai mare dezvoltare industriilor anexe agricole, — în toate, dar absolut în toate aceste circulari, se poate recunoaște patriotismul luminat al meritosului academician, al cărui nume este strîns legat de multe fapte mari săvîrșite în această țară și care și astăzi chiar nu încetează un singur moment măcar de a lucra cu cuvîntul și cu fapta în interesul obștesc, știînd prea bine că prin aceasta corespunde și celor mai scumpe intențiuni ale *iubitului nostru Sveran*.

Din precuvintarea ce însoțește scrierea în chestiune, se poate constata cât de frumoase au fost sentimentele ce au călăuzit rodnică carieră publică a actualului administrator al Domeniului Coroanei, câtă silință își dă acest om de bine, spre a face ca săteanul român să devină conștient de drepturile și datoriile sale.

Și după ce arată cu o reală sinceritate că numai *înalta încredere* cu care a fost onorat, dragostea de țară și de neam au fost singurele cauze determinante ale acțiunilor sale, împrumutând cuvintele egumenului monastirei Govora, Meletie Macedoneanu în prefața psăltirei slavonești din 1637 — un monument de modestie... literară — D-l Kalinderu sfârșește scurta sa expunere.

Am citit, trebuie să mărturisesc, cu o atențiune încordată și cu un interes din ce în ce mai captivant consiliile bazate pe o lungă experiență a distinsului bărbat de Stat, care, într-o elegantă și prea frumoasă limbă românească, a știut, în cele 44 circulari ale sale, să discute cu multă competență altele chestiuni de o importanță social-economică incontestabilă, propunând, în același timp, și remediile cele mai conforme cu adevărata situațiune în care ne aflăm.

Sintem pe deplin încredințați că scrierea în chestiune este una din acelea despre care se poate zice că va rămâne, putând fi consultată mult timp cu folos; ea este menită, prin principiile sănătoase ce conține, să stabilească în toate stratele societății un curent, o pornire laudabilă spre acele ramuri de activitate umană, care au drept rezultat final înălțarea economică a țării.

Nimic mai rău pentru individ ca și pentru viitorul unei națiuni de cât tendințele unilaterale. Și în această direcțiune noi Românii am păcătuit mult.

Uniformitatea în ocupațiuni este stricătoare foarte adese ori!

În adevăr, cât am avut să suferim noi din pricina că nu cunoaștem aproape alt fel al activității noastre de cât cultura pământului, cultură practică de altminteri într-un mod extensiv și aceasta în înțelesul cel mai rău al cuvântului!

Ani de criză financiară prin care trecem sint pilde vorbitoare care ne învață că o schimbare radicală trebuie introdusă în deprinderile noastre învechite.

Nu trebuie să ne mulțumim numai a aștepta totul de la

caprițile agenților naturali, ci să înbrățișăm și alte soiuri de îndeletniciri, care nu stau într-o relațiune așa de imediată cu diferitele influențe atmosferice.

Soarta acestei țări ar fi cu totul alta dacă, de astă dată cel puțin, ascultînd sfaturile înțelepte date agenților Domeniilor Coroanei, am căuta să împrumutăm o mai mare importanță acelor industrii ale căror materii prime se găsesc cu prisosință în țară, dacă ne-am da silința a perfecționa procedurile noastre cu privire la practicarea agriculturii și silviculturii, dacă am studia neconținut prin ce anume mijloace ne putem ridica economicște la rangul țărilor înaintate în civilizațiune, pe care le invidiem, dacă ne-am da seama, cu alte vorbe, că exploatațiunea rurală nu poate fi de cît atunci rentabilă cînd ne conducem de principiele inmutabile ale științelor referitoare, atît de complexe și atît de înfloritoare aiurea.

Circularile despre care ne ocupăm și care interesează în mod direct pădurile și pe silvicultori, sînt următoarele:

1. Circulara relativă la permisiunea locuitorilor de a aduna frunzar din pădure, de la 22 Septembrie 1887;

2. Circulară relativă la adunarea de semințe de pădure pentru pepinierile forestiere, purtînd data de 29 Septembrie 1890;

3. Circulară relativă la stimularea sătenilor de a aduna frunzar pentru vite, din 3 Iunie 1899;

4. Circulară relativă la pedepsele în bani aplicate pădurarilor, din 23 Decembrie anul curent;

5. Circulară asupra pășunării în pădure, care are o importanță deosebită, din 3 Ianuarie anul trecut;

6. Circulară în privința statisticii Domeniilor Coroanei, în vederea Expozițiunii din Paris, din 5 Ianuarie;

7. Circulară asupra amenajamentelor, din 28 Ianuarie a. c., pe care le recomandăm în special atențiunii publicului cititor, cărora ne adresăm.

Noi ne bucurăm din toată inima de succesele reputele de D-l Kalinderu atît pe terenul publicității cît și pe acel al distincțiunilor sociale, pentru că D-sa pe lîngă alte numeroase titluri ce posedă, mai are și calitatea de președinte al societății «Progresul silvic», pe care o conduce cu o ardore juvenilă aproape de la înființarea ei, constituind fala,

mîndria tuturor silviculturilor romîni, fără excepțiune, cari la rîndul lor în toate ocaziunile nu pierd ocaziunea a-l da probe convingătoare despre recunoștința nemărginită și adîncă venerațiune ce-l păstrează.

Petre Antonescu.

DEZASTRELE INUNDAȚIILOR DIN ANUL 1899 ÎN AUSTRIA

Unul dintre distinșii profesori de la academia forestieră din Viena, Dl *Ferdinand Wang* (titularul catedrei pentru combaterea torenților, fost elev al lui Demontzey, și am putea zice cel mai competent din Austria ca silvicultor-hidrolog), la una din ședințele clubului agriculturilor și silviculturilor din Viena, a fost invitat a ține o conferință despre *dezastrele inundațiilor din 1899 și cauzele lor*.

De oare-ce în mai multe rînduri această chestiune a fost tratată și în coloanele *Revistei pădurilor*, cred că publicarea conferinței savantului silvicultor austriac, va fi de mare folos și silviculturilor Romîni cari se ocupă de această importantă chestiune.

Cele ce urmează nu sînt decît o traducere a acestei lucrări, eliminînd unele detalii de interes cu totul local.

Conferința ce m'ați invitat a ține astăzi, aș voi a o începe cu vorbele lui Victor de Domaszewsky și anume: *«Este una din cele mai importante datorii ale omului de a transforma lipsa de apă, precum și prea marea cantitate de apă în bogăție de apă»*, căci bogăția de apă duce la buna stare a țărilor. În adevăr, situația economică, bună sau rea a țărilor — am putea zice — merge mîna în mîna cu distribuirea apelor. Unde apele, chiar fiind forțate, sînt în concordanță cu popoarele, acolo este stare bună, și chiar bogăție.

Față de dese inundațiuni atît de dăunătoare, se pune întrebarea: cari sînt adevăratele cauze ale răului, și cari sînt mijloacele pentru a le putea preveni pînă la un punct oare-care? Mai cu seamă la noi în Austria, această întrebare este de cea mai mare importanță, căci noi, după situația

noastră geografică, posedăm o mare parte din Carpați și Alpi, cari se pot considera ca coama Europei centrale, și cari prin proprietățile lor hidrografice, domină țările învecinate, sau, exprimat mai limpede, au o influență considerabilă asupra culturai solului lor.

Cauzele acestor catastrofe au fost mult discutate și s'a scris mult în această privință, însă de multe ori numai după păreri subiective. *Ele se atribuiu mai întâi micșorării suprafeței pădurilor și a defrișărilor*, și este foarte interesant a examina aceste păreri în fața dezastrului cauzat de curind.

Incontestabil, că inundațiile din 1899 au provenit *din mara cantitate de apă căzută*. Relativ la ultima inundație, dau pe scurt următoarele date: În timpul critic de la 9—13 Septembrie 1899, bazinul Dunărei cu afluenții săi din Nordul și rului central al Alpilor, anume cu râurile Salzach și Enns, formau un imens bazin de recepțiune. Cantitatea de ploaie căzută în cele 24 de ore ale zilei de 12 Septembrie a fost, s. ex. la Admont, 287.8 mm. înălțime, la Langbathsee 242.8 mm.

În timpul de la 8—14 Septembrie inclusiv, maximul apei căzute a fost de 665.3 mm. la Altausee și de 565.8 mm. la Langbathsee. Aceste cantități sînt în adevăr cu totul anormale, căci media anuală a precipitațiunilor atmosferice în ținutul Salzburgului este de 1200 mm., iar pentru toată Austria ea de 800 mm. Avem indicii din cari putem deduce că asupra unor părți s'au revărsat cantități chiar și mai enorme de cît cele arătate, probabil asupra munților numiți Hölle și Todten-Gebirge, precum și asupra văii Langbath. Așa se explică, că prin unele basinuri s'au scurs cantități de ape, cari erau de-asupra etiagiului de la 1897, a celor mai mulți afluenți ai Dunărei.

Fără îndoială că aci am avut a face cu influențe cosmice și meteorologice, în contra cărora omul nu poate face nimic! Cu toate acestea cauzele se atribue defrișării pădurilor de către acei, cari întro cauzele cari au contribuit la dezastru, cu ori-ce preț vor a scoate în relief defrișările de păduri.

În astfel de cazuri sîntem obișnuiți a vedea punindu-se pe tapet chestia tipică: *«Pădurile și clima»*.

Așa, s'a putut ceta între altele relativ la ultima cata-

strofă, următoarele : *Negreșit că căderea anormală a ploilor din 1899 a fost cauza scurgerilor mari de apă.*

Dar se impune întrebarea dacă oscilările temperaturii, impetuositatea și bruscheța precipitărilor atmosferice, nu trebuie a se atribui nimicirei păturei vegetale de pe globul terestru, și în special deci și a pădurilor. În toate țările cari de la natură au suprafețe mari lipsite de vegetație sau defrișate, se văd toate aceste diferențe brusce ale temperaturii. Aceste fenomene, ca violența vinturilor, separarea anotimpurilor de ploaie și de secetă, precipitările atmosferice surprinzătoare, cu un cuvânt înăsprirea climatei, atât de dăunătoare omului și civilizației, cîștigă în continuu teren mai larg.

Alți autori scriu : *«Este învedereat că prezența pădurilor micșorează temperatura aerului și o apropie de punctul de rouă, ea atare mărește umiditatea aerului și înmulțește și mărește cantitatea apelor de ploaie»* ; de unde am putea deduce că inundații așa mari ca cele din 1882, 1897 și 1899 stau în legătură cu despăduririle. E o contradicție între efecte și concluziuni.

Aceste două păreri sînt de ajuns pentru a ne aduce aminte că pînă azi, nu se știe încă cu siguranță dacă pădurile influențează în mod favorabil asupra înmulțirii absolute a ploilor respective, dacă repartizarea anuală a ploilor este mai regulată în părțile acoperite de păduri, de cît în locuri despoiate de pătura vegetală.

Un răspuns satisfăcător la întrebarea dacă vegetația și în special pădurea are vre-o influență asupra acțiunilor meteorologice, pînă astăzi, lipsindu-ne observațiuni exacte pe o scară mai întinsă, nu s'a putut da.

Aprupo s'ar părea că cercetările științifice o să arate că pînă acum s'a exagerat pretinsa influență a pădurilor asupra temperaturii și circumstanțelor climatice. Noi, specialiștii, am dori a da pădurei cea mai mare importanță în această privință, dar de o cam dată nu avem dovezile științifice.

Însă cu mult mai favorabilă este influența mecanică a pădurei asupra înfrînării scurgerii apelor prin rezistența opusă scurgerii brusce și deci prin micșorarea vitezei. Negreșit că această influență este mai simțitoare la precipitări

pe suprafețe mici de cît pe suprafețe întinse, în cazul din urmă fiind o mulțime de alți factori foarte importanți, cari sînt decisivi pentru scurgerea apelor mari. Și tocmai pentru aceasta, cînd e vorba de cauzele unul dezastru ca cel din 1899, așî lăsa nedecisă întrebarea, dacă toți aceia au dreptate cari le atribue în prima linie relei gospodării forestiere, abstracție făcînd cu totul de la noua chestie ce se naște, adică dacă în adevăr gospodăria noastră e atît de rea precum striga unii. Să cităm deci iar ce s'a scris în această privință :

«Cauza principală a groasnieei catastrofe a fost distrugerea în cei din urmă 20 ani a pădurilor de munte, care merge mîna în mîna cu transformarea apelor în torcenți».

Un alt autor scrie :

Una din cele mai importante măsuri pentru a împiedica răul, este aplicarea serioasă a codicelui silvic sau crearea unui nou codice mai sever și mai strict, care ar opri defrișarea și devastarea pădurilor în bazinele apelor, cari defrișări sunt cauzele principale ale controverselor întîmplute din cauza ultimelor ape mari.

Un mare demnitar al Statului a atribuit cauza principală a inundațiilor *mieșorării suprafeței pădurei în Tirol*, din care cauză comisiunea însărcinată cu regularea Dunărei a decis, presupunînd că dese inundațiuni provin din reaua gospodărie forestieră, să se intervină locul competent în scopul a se crea legi speciale pentru acele ținuturi ale Alpilor, unde legea esistentă nu ar satisface pe deplin cerințele binelui obștesc, amenințat prin o neglijență gospodărie forestieră.

În raportul făcut de comisia permanentă parlamentară asupra măsurilor recomandate de guvern pentru acordarea de ajutoare, subvenții și alte ameliorări necesare în vederea dezastrului cauzat de apele mari, se vorbește întro altele și de necesitatea unei legi prin care suprafețele defrișate din Austria superioară, să fie repopulate și să se oprească despăduririle excesive, cari, după el, ar fi cauzele principale ale inundațiilor. Reînpăduririle să se facă, dacă ar fi necesar, pe socoteala Statului și să se eșecute de urgență.

Considerînd toate aceste, oricine vede în ele cea mai

gravă denunțare a gospodăriei noastre forestiere și a poliției silvice a Statului?

O să mai revin asupra acestor învinuiri, însă mai întâi voi arăta ce susține o autoritate, care în prima linie ar părea a fi chemat de a da deslușiri asupra cauzelor dezastrului apelor. Iată deci ce spune.

«In timpul din urmă s'au ridicat mai multe voci cari atribuie cauza inundațiilor nu altui motiv, ci *devăstărei pădurilor*.

Una din cele mai mari datorii ale noastre este de a cerceta pe calea științifică cauzele acestor catastrofe, pentru a preveni lățirea de svonuri, cari fără nici un temei ar fi în măsură a induce în eroare opinia publică.

Vom reveni și asupra ultimelor publicațiuni în privința catastrofelor, și pe lângă influențele meteorologice se cercetăm și rolul ce-l joacă pădurile în aceste circumstanțe.

Studiul ce am început în acest scop nu s'a terminat încă».

Această părere cam este în contradicție cu cele precedente, cari atribuiau cauzele dezastrului numai despăduririlor. În ori ce caz, ea ne face a medita dacă nu cum va credința în influența bine făcătoare a pădurilor asupra înfringerii ploilor mari căzute peste regiuni întinse, nu este exagerată. Cred că cele ce vom arăta vor contribui în cât-va la lămurirea spiretelor.

În privința despăduririlor descreerate și imens progresivo din ultimii doi secolii, nu avem date oficiale, însă pentru ultimul deceniu de la 1887—1898, ne stau la dispoziție.

În provinciile cari în 1898 au suferit mai mult de catastrofă și anume: Austria superioară și inferioară, Salzburgul și Stiria, în limita logii s'au dat voce a se defrișa de către serviciile competente pentru suprafața de 3400 ha. În Tirol, țara pretinsă a despăduririlor, suprafața defrișată a fost numai de 615 ha.

Făcînd abstracție de suprafețele cari în mod natural se împăduresc, în sus numitele țări, și în urma intervenției poliției silvice, nu mai puțin de cît 30.000 ha. s'au repopulat și numai în Tirol 5000 ha.

Aceste cifre probabil că n'au să se considere ca absolut exacte, și aceasta cu drept cuvînt, de oare-ce probabil s'au

făcut defrișări fără permisiunea poliției silvice în mod clandestin ; însă considerind intensiva pază silvică, această suprafață nu poate fi de vre-o importanță, și în tot cazul rămîne fără valoare pentru cercetările noastre actuale. Reese deci, că imputările ce ni se fac pentru defrișarea de terenuri, supuse regimului silvic, nu sînt de loc fondate.

Poate că imputările aceste se referă mai mult la o gospodărie silvică iraționabilă, care, descoperind solul, ar provoca ast-fel de circumstanțe în pădure, în cît influența ei bine-făcătoare asupra regimului apelor, ar deveni și nulă.

Însă și aci se poate răspunde că gospodăria silvică în cei din urmă ani, grație silințelor Statului, societăților etc., chiar dacă n'a făcut progrese simțite de toți, însă totuși n'a fost retrogradă, cu toate că putem spune că și în această privință mai sînt multe de făcut.

Se pare, în general, că mai multă importanță are modul de gospodărie în pădure, de cît mărimea suprafeței împădurite, căci nu e important cîtă pădure se află aci sau acolo, ci unde se află și în ce stare se prezintă.

Nu pot intra în cadrele înguste ale unei conferințe, în motivarea acestei afirmațiuni, îmi permit numai a ve atrage atențiunea asupra eminentei lucrări a d-lui Ney, intitulată *Utilizarea și regularea apelor în munte*, unde cred că cu drept se afirmă, că nu atît pădurea în sine, ci pătura vegetală ce se formează prin căderea frunzelor, trebuie a se considera ca regulator principal al apelor în munte. Nu e nevoie să mai insist asupra abuzului ce'l fac micii proprietari cu acest frunziș, pe care îl string cu greble de fier de prin pădure, pentru a'l utiliza mai cu seamă ca așternut prin grajduri ; multe pădurile sînt private ast-fel absolut de pătura vegetală a solului. Cu deplin drept deci, inspectorii silvici ai provinciilor bîntuite de dezastru, întrebați de Ministerul agriculturii despre cauzele inundațiilor, se plîng asupra gospodăriei absolut neraționale din pădurile acestor micii proprietari, în a căror mîni în cele mai multe provincii se află o mare parte a pădurilor. În Austria superioară, pentru a nu ne servi de cît de un singur exemplu, 41, % din întreaga suprafață păduroasă e divizată în 150.000 parcele, a căror proprietari sînt țărani. Dar nu numai relațiile gospodărești și cu aceste în legătură, relațiile proprietății deter-

mină efectul salutar al pădurei. Nu e permis să uităm că mai sînt și circumstanțele meteorologice și geognostice care clasează facultatea reținerii de apă, și care de multe ori, după cum ni se prezintă în cazuri de fenomene extraordinare cosmice și meteorologice, curmă absolut ori și ce influență a pădurei. Asemenea, puțină facultate de a reține apele au și unele soluri care se sățiază iute sau sînt puțin permeabile. Ce mirare deci, cînd în astfel de cazuri pădurea cedează impetuosității elementului, și nu e în măsură a preveni inundările. Voiu aminti numai că dezastre înfricoșate, cauzate de torenți, au fost de cînd apa curge de pe dealuri și sub circumstanțe pădurești, pe care nu le vom mai putea ajunge nici odată! Așa, spre exemplu, și astăzi putem citi în cronicile vechi despre o mulțime de dezastre torențiale de care a fost bîntuit Tirolul chiar de pe la anul 589. O linie de cliagiu în curtea castelului. Ort, lângă lacul Traun, ne arată că la 1899, apele au fost cu 381 m., iar la 1594 cu 502 m. urcate peste linia normală.

Desastrele din 1897 în Boemia de Nord s'au întîmplat în regiunile cele mai mult populate cu pădure; apele mari în multe văi carpative cu circumstanțe pădurești ideale sunt dese și excesive. În jurul Vienei pădurea ocupă 85 % a bazinului de recepțiune a apelor, cu toate acestea ea nu poate impila apele mari. Și catastrofa anului 1899 s'a întîmplat în regiuni căror din punctul de vedere al gospodăriei forestiere nu li se pot face imputări esențiale. În tot cazul dezastrului covîrșitor din ținutul Salzburgului, nu i se poate opune defrișarea din munții săi.

Nu e greu a afla vre-un pretext ori și cînd vre-o antrepriză nu a reușit, sau cînd s'a neglijat a lua măsurile potrivite pentru întîmpinarea unor amenințări, dar eu cred că de mult, și de sigur nu în interesul cauzei, pînă acum lumea se adresa unui loc incompetent și că acum e timpul a arăta adresa exactă. Noi silvicultorii, și o accentuez încă o dată anume, cu dragă inimă am atribui pădurei cea mai mare însemnătate în regimul apelor, dar deplina clarificare a circumstanțelor se impune și reproșuri nejustificate trebuie înlăturate.

După părerea mea pentru prevenirea, pe cît e posibilă, a apelor mari, ar trebui să dăm atențiune pe lângă chestia

pădurei, și de multe ori, chiar mai multă de cât acesteia următoarelor circumstanțe:

1. Polițierul regimului apelor, neorganizată încă suficient, și în legătură cu aceasta stăreii neglijate, disperate a scurgerii apelor. În special trebuie a se aminti aici toate construcțiile puțin rezistente situate în scocurile apelor, în deosebi iazurile; profilele nesuficiente, podurile prea puțin ridicate; depozitarea de lemne și altele în zonele de inundații, copacii imprăștiiași pe țărnuții aturei, când profilele a priori sunt prea mici; întrebuintarea scurgerilor apelor ca drumuri în munte, nedesfundarea pîraelor de lemne accesorii, plutăria nerațională care strică malurile etc. etc.

Toate aceste circumstanțe se pot ameliora în timp relativ foarte scurt și fără mari cheltuieli; ast-fel am putea stîrpi răul mai mult de cât prin alte măsuri costisitoare și răpitoare de timp.

2. În special trebuie să avem în vedere gospodăria nerațională a finețelor și pășunilor noastre din munte. Urmarea acestei gospodării, în prima linie aduce cu sine trebuința de lățirea pășunilor, din care tendință urmează că multe suprafețe, cari, după circumstanțele lor fizice, ar trebui supuse regimului silvic, din nefericire în cadastru sunt trecute ca pășuni, se sustrag acestui regim, și se pustiesc în fine în urma pășunatului abuziv. Cu siguranță lărgirea pășunilor a contribuit mult ca zona superioară a pădurei să fie împinsă în jos, un fapt care cu atît mai puțin se poate neglija, cu cît e constatat că în Stiria spre ex. zona superioară a pădurei în realitate se află cu 200—300 m. mai jos de cât zona naturală, neștrămutată de ani, și care în realitate e egal cu o suprafață de 200.000 ha. Ori zona aceasta e tocmai locul unde cei mai mulți torenți își au origina. În cazul acesta codicele nostru silvic nu prevede nimic; ba mai mult! În timpul din urmă Curtea de casație a decis că harta catastrală e competentă, așa în cît ne putem aștepta că la proxima revizuire a catastrului, ca 40.000 ha. cari actualmente în ade-văr sunt populate cu pădure, constatîndu-se că ele în vechiul cadastru erau considerate ca pășune, se vor defrișa de proprietarii lor, cari pînă la acel moment nu vor fi cunoscut acel drept, ce 'l au în urma legilor în vigoare și a jurisprudenței Curței de casație. Trebuie deci a se recurge la altemijlăce.

Prima cerință ar fi crearea unei legi asupra modului de exploatare a pășunelor și fînețelor din munte.

În deosebi, ar trebui fixat numărul și felul vitelor a se admite la pășunare, durata pășunatului, termenul de așezarea și răscolirea nutărilor, în fine, ar trebui regulamentată irigațiunea de multe ori irațională a acestor cîmpuri, cari de multe ori cauzează viituri și torenți. Comisarul agricol ar avea să survegeze executarea acestor măsuri. Osebită importanță trebuie să atribuim și încurajării culturii fînețelor artificiale, prin cari tendința lărgirii pășunelor s'ar opune o bună stavilă. Legiuitorul va face bine deci, a se consulta cu stațiunile agricole de încercare, cu stațiunile pentru controlul semințelor și cu hidrologii agricoli. Irigațiunea bălților din munte, minuite rău și pe scară mare, asemenea poate da rezultate dezaastroase.

3. Trebuie notat, că regulările de rîuri și lucrările pentru fixarea torenților, ar fi mai bine a se executa mai energic decît pînă acum, cu toate că toți recunoaștem cu plăcere activitatea dezvoltată și pînă acum atît din partea Statului, cît și a provinciilor, mai cu seamă privitoare la torenți. Sistemul nostru de a combate și fixa torenții, s'a validat pe deplin și cu ocazia ultimelor ape mari.

Totul ce ar fi de dorit, e ca să se voteze în acest scop credite mai mari și să se dea deplină atențiune părții tehnice, făcînd cu chestia bugeturii să figureze numai în a doua linie.

4. În privința forestieră remarcăm necesitatea completării Codicelui, silvic prin votarea de legi provinciale privitoare la exploatarea, transportul și depozitarea produselor pădurii. Augmentarea personalului poliției forestiere e inevitabilă. Industriilor forestiere cari devastează păduri enorme, ar mai trebui puse pedici, pentru a nu se duce la măcelărirea pădurilor. Introbuițarea de frunze căzute și ramuri pentru așternutul vitelor în grajduri, ar trebui evitată. Pe urmă, de și nu în ultima linie, servituțiile existente asupra pășunării și păturei vegetale din păduri, din punctul de vedere al protecțiunii solului, sînt un însemnat flagel. Împărțirea și parcelarea pădurilor comunale, nu asemenea un efect dezastruos asupra păturei vegetale din pădure.

Conferențiarul arată apoi dezaastrele cauzate în mai

multe locuri, cari pe noi în particular nu ne interesează mai aproape și cred a le putea admite fără știrbirea temei ce ne preocupă.

Incheind, conferențiarul zice :

Un trist salut de rămas bun ne-a dat veacul expirat prin inundațiile din urmă. Răsfoind prin lucrările literare de acum un secol, când dezastre analoage avură loc, vom afla în lucrările lui Fabres, Sauer, Zallinger, Aretin, Duile și alții, tot cam aceea ce am spus eu asupra cauzelor și efectelor apelor mari ; dar nu ne vom putea lepăda de un simț cam rușinos, văzînd că în un întreg veac așa puțin progres am putut face.

În tot cazul, cred însă că nu cea din urmă cauză a stagnării e a se căuta în acea tenacitate consecventă, cu care orî și cine caută înlăturarea răului numai prin pădure și uită a mai aținti privirile sale și asupra altor cauze și altor mijloace de combatere. Chestia pădurei reclamă multe generațiuni pentru a putea fi rezolvată, și un veac aproape nu e suficient pentru a putea constata oare cari ameliorări. Din contră însă, în un atare timp, numai dacă nu lipsește bună-voința, s'ar putea înlătura pe alte căi ușor și radical multe rele decisive. Pentru aceea cred că ar fi timpul a nu ne lega tot numai de frasa tipică *«pădurile și clima»*, ci a cerceta și cele-lalte cauze, pentru a evita ca cuvintele unui mare scutitor : *«omul trece peste pămînt, și lui îi urmează pustiul»*, să devină un trist adevăr.

Cu aceasta fini savantul conferențiar, care a aprofundat bine chestia, și are nediscutatul merit a fi atras atențiunea celor competenți asupra unor circumstanțe, cari pînă acum se desfătau la umbra pădurei. Cred că putem și noi profita ceva din cercetările D-lui Wang, care fu viu aplaudat de numerosul și alesul auditor.

Olimpiu Boiu.

DESPRE PUȘCA DE VÎNĂTOARE

Prin mai multe numere ale *Revistei Pădurilor* din 1899, am arătat care sînt armele de vîntoare, începînd cu descrierea celei mai primitive și pînă la ultima perfecțiune «idealul», construită în anul din urmă de renumita fabrică de arme de la S-t Etienne (Franța); acum cred folositor a vorbi puțin despre calibrul puștilor de vîntoare, despre lungimea țevelor, despre strat, greutatea puștei și altele referitoare la arma de vînat.

Despre calibrul. Calibrul unei puști, este diametru interior al țevelor, exprimat în milimetri, aceste diametre sau calibre, sînt adoptate aproape universal, purtînd diferite numere, cele mai comune în vîntoare sînt: No. 12, 16 și 20. Calibrul exprimat prin aceste numere, nu este decît raportul între greutatea glontelui, la măsura veche franceză livra, care are 500 grame, adică cite gloanțe intrau într'o livră; așa dar, dacă livra nu cuprindea decît 12 gloanțe, calibrul s'a numit 12 și așa la fel pentru cele l'alte calibre.

Calibrul 12 cilindric corespunde la diam. interior $18^{\text{mm}}/4$.

» 16 » » » » $17^{\text{mm}}/4$.

» 20 » » » » $16^{\text{mm}}/4$.

De unde rezultă că, calibrul 12 este cel mai bun, cuprinzînd o încărcătură mai mare și prin urmare o șansă mai mult a lovi vînatul; în schimb însă, e mai grea pușca și mai incomodă la purtat, ca cele de calibrul inferior, cu toate astea, acest calibrul tinde a fi adoptat general, căci inconvenientul ce prezintă la început, printr'o greutate superioară celor l'alte calibre mai mici, s'a înlăturat aproape radical, scurtîndu-se țevele la minimum posibil, fără a altera cituși de puțin tirul.

Calibrul 16 a fost pînă în prezent, favoritul vîntătorilor, mai ales al numărului celui mai mare, care nu dispune a avea mai multe arme de vînat, e foarte bun și are absolut acelaș rezultat ca și calibrul 12, cînd e în mîni bune.

Calibrul 20 este cel mai plăcut, din cauza ușurinței lui, cit și pentru motivul că, nu face sgomot așa mare ca cele l'alte; are un efect admirabil, la vînat de păsări mici, ca prepelița, cirstelul și altele de aceeași mărime, dar cere să fie cine va bun trăgaciū: acest calibrul convine în special damelor și vîntătorilor tineri, începători.

Despre lungimea țevelor. Aceasta e o chestiune foarte impor-

tantă cu privire la bătaia puștei; căci o țeavă prea lungă, pe lângă că nu e comodă la purtat și manevrat, dar mărește greutatea armei fără vre-un folos, căci s'a dovedit prin experiențe în ultimii timp că, se poate scurta țeava pînă la un minim posibil. fără a vătăma bătaia ei, și de unde înainte fabricanții dau țevilor peste 0,75 ctm. lungime, astăzi a scăzut la 0^m,66, obținindu-se exact același tir, ba încă prin construirea lor «chocke-bored», adică mai strimte la gură ca la fund, au prevenit a realiza o bătae surprinzătoare.

În prezent, se dă de vinători, o preferință vădită țevilor scurte, construite chocke-bored, fie ambele sau numai țeava din stînga, pentru a avea la dispoziție, un al 2-lea foc cu bătae lungă, cînd am scăpa vînatul cu primul foc.

Țevile scurte însă, au desavantajul a nu permite o ochire tocmai bună și a smunci.

Pentru tirul porumbeilor, sau la vînători cu goană în cîmpie, unde se cerc de multe ori o bătae depărtată, trebuie o țeavă mai lungă, cu 4—8 centimetri, găurită chocke-bored.

Despre stratul puștei de vînătoare voi spune că, de și pare a nu avea o importanță deosebită, totuși pentru vînător mai ales, e foarte necesar ca structura și lungimea lui să-l convie perfect, căci rapiditatea și regularitatea tirului, depinde în prima linie de un pat cu proporțiuni convenabile taliei vînătorului, lungimei brațelor lui, conformațiunii lui fizice și de obiceiul de a duce arma la umăr; e tot-d'a-una preferabil, a avea un strat puțin mai scurt (fără a trece o limită) decît prea lung, mai ales pentru vînătoarea de păsări cu sbor repede, ca becațina, sitarul, etc., unde trebuie într'o clipă, aruncată pușca la ochi, ochit și tras focul.

Stratul trebuie să fie construit dintr'un lemn puțin expus a crăpa, vinjos și tare, de preferință întrebuințat e lemnul de nuc, care îndeplinește toate condițiunile, mai ales cel din rădăcină, uscat perfect.

Curbura stratului, trebuie să fie nici prea mare, nici prea mică, combinată ast-fel, ca să permită ochirea perfectă și adaptarea la umăr și ochi, cu toată comoditatea cerută; gîtul stratului să nu fie prea gros, putînd fi cuprins cu înlesnire de mina dreaptă, iar umărul pe care se alipea obrazul, cum se făcea în trecut, la paturile armelor de vînătoare, astăzi a dispărut aproape, fiind inutilă această construcțiune.

Despre greutatea puștei. Ideea admisă de mulți vînători mai ales din cel de Duminecă, cum că preferă o pușcă «ușoară ca o

pand este cronată, căci pe de o parte, fabricându-se o pușcă în asemenea condițiuni, nu poate avea soliditatea cerută, și ne expune la accidente, sau în cazul cel mai favorabil, a primi lovituri puternice, iar pe de alta, nu putem avea aceeași stabilitate și precizie în tir, ca cu o armă de greutate moderată și bine cumpănită.

În timpul de față, vânătorii par a da preferință puștelor mai ușoare dintre acestea «*Hammerless* și *idealul*» permit o economie apreciabilă în greutate, însă ea se mărginește, la o sută de grame aproape, ceea ce nu e exagerat.

După autorii moderni și după experiența mea personală, cam următoarele cifre reprezintă greutatea cea mai convenabilă, în termenii medii :

Pentru calibrul 12	3 kgr.
» » 16	2 kgr., 800
» » 20	3 kgr., 500

(Va urma)

Ernest Gheorghiu.

DIN LITERATURA STREINĂ

1. Variațiunea prețului lemnului în Austria

Organul societății silvicultorilor din imperiul austriac «*Oester-eichische Reichsforstverein*», care apare cite odată numai într'un trimestru sub titlul de «*Oesterreichische Vierteljahresschrift für Forstwesen*» și este redactat de d-l *Adolph cavalier de Gullenberg*, consilier al curții — Hofrath — și profesor de științele silvice la școala de înalte studii agronomice din Viena, conține în numerile, cari au apărut la finele anului expirat și în cele 2 numere din anul curent, ca în tot-d'a-una, mai multe articole de o mare importanță pentru lumea forestieră.

Ast-fel găsim un prea interesant studiu despre mersul progresiv al prețului lemnului în Austria în interval de 50 ani, adică din anul 1848 până la 1898, când s'a serbat jubileul de o jumătate de veac de la suirea pe tron a M. S. Împăratului Francisc Iosef.

Acest studiu, foarte bine documentat printr'un bogat material de cifre convingătoare, culese din statistica forestieră întocmită cu multă îngrijire, pentru diferitele centre de producțiune și de con-

sumațiune aflătoare în diversele țări de coroana din care este constituit conglomeratul imperiū vecin, ne dă o noțiune cit se poate de exactă de mișcarea evolutivă a prețului lemnului, ținându-se seama, negreșit, de situațiunea mai mult sau mai puțin avantajoasă a respectivelor complexe forestiere, față de locurile de deslecere existente după vremuri.

Din această laborioasă lucrare, datorită, se înțelege de la sine, unei pene experimentale în ale pădurilor și unei cunoștințe profunde în ce privește circumstanțele economice în care ele se găsesc, ilustrată cu o mulțime de tablouri și diagrame reprezentative, se poate deduce, fără multă greutate, ce mare rol îl joacă, cînd este vorba de rentabilitatea solurilor forestiere, adoptarea unor atari modalități de tratament, a acelor specii de exploatațiune al căror scop principal îl formează producțiunea, într'o cătățime cit se poate de însemnată, a lemnului de lucru și de construcțiuni, soiū de material ce devine din ce în ce mai rar, mai anevoie de găsit în diferitele țări de exploatațiune și prin urmare din ce în ce mai bine plătit.

Se ilustrăm aceasta prin două exemple tipice, extrase din studiul ce menționăm.

Pe cită vreme în tariful de prețuri destinat a servi ca normă pentru vînzarea buștenilor de molid din pădurile de munte, proprietate a prințului *Alfred Liechtenstein*, formînd ocolul silvic în Deutsch-Landesberg din Stiria, se lixase, în anul 1848, valoarea unui metru cub la 0^{fl.} 5, în anul 1898 se ridică acest preț la 1,75 florini loco în pădure, ceea ce revine în cazul prim la 1 leu 25 bani, iar în cel de al doilea la 4 lei și 37 bani, dacă socotim florinul à 2 lei și 50 bani, valoarea lui nominală.

În ocolul Lölling din Karintia s'au vîndut, în deceniul 1847—1857, trunchiurile de molid proprii pentru ferăstrău, asemenea loco în pădure cu 1 leu și 30 bani metrul cub în termen mediū, iar în ultimul deceniū, 1888—1897, cu 6 lei și 75 bani.

Aceiași categorie de material transportat în locurile de deposit ce servesc pentru pădurile Statului din Idria, după cum rezultă din datele oficiale comunicate de către direcțiunea forestieră din Goritza, s'a vîndut în anul 1855 cu 11 lei și 87 bani, iar în anul 1898 cu 18 lei și 75 metrul cub bușteni de molid în grosime de peste 35 centimetri în diametru.

Dacă așa dar mai pretutindenī s'a remarcat o urcare în prețuri, o creștere în scumpete — *Theurungszuwachs*, după cum se exprimă germanii — cînd este vorba de lemnul propriu pentru lucru,

și construcțiuni, nu tot ast-fel se poate zice despre lemnele de foc a căror valoare a rămas de mult timp aproape staționară, iar în unele localități s'a manifestat chiar o scădere simțitoare, cum de ex. s'a întâmplat acolo unde în diferitele usine metalurgice, etc. s'a înlocuit lemnul care servea mai înainte ca combustibil prin cărbunele mineral.

Din acest adevăr incontestabil, din această axiomă și anume că cu toată dezvoltarea extra-ordinară ce a luat diferitele industrii moderne, totuși lemnul de lucru încearcă neconștient o sporire, în ce privește valoarea unității de volum, și aceasta cu atât mai mult cu cât dimensiunile arborilor sînt mai mari, putem și noi să tragem prețioase învățăminte călînd a lua din vreme toate măsurile necesare pentru ca pădurile țării, care din nenorocire nu mai copriind în marea lor majoritate decît lemne pentru foc, să ne procure pe viitor materialul lemnos cel mai căutat în comerțul internațional.

Pentru a atinge acest din urmă țel, este absolută necesitate însă a da o mai mare importanță cultivei speciilor prețioase ca stejarul, bradul, molidul, etc., care se găsesc în România în împrejurările cele mai favorabile de sol și climă și a reduce la cea mai simplă expresiune domeniul prea întins al fagului și a altor esențe forestiere fără multă valoare industrială și în acelaș timp cu tendințe copleșitoare față de cele d'iași.

2. Cum trebuiesc făcute la munte plantațiunile de molid, dese sau ceva mai rari?

Ceea-ce m'ia atras mai cu osebire atențiunea citind cu multă luare aminte ultimele fascicule din menționata revistă, a fost darea de seamă despre al 43-lea congres al societății silvicultorilor din Austria, care a avut loc în anul trecut la finele lunii August și în cele d'intîiu zile ale lui Septembrie st. n.

În Austria și în Germania toate societățile de asemenea natură obișnuiesc, și foarte bine fac, ca cu ocaziunea întrunirii membrilor în adunare generală să se întreprinză și cite-va excursiuni în pădurile cari merită să fie vizitate din punctul de vedere al unei escelente gospodării silvice.

Faptele observate pe teren fac, după aceasta, obiectul discuțiunii celor prezenți, ast-fel că în tot-d'a-una asemenea excursiuni aș o mare importanță practică atât pentru proprietarii cari și pun bunurile lor la dispozițiunea investigațiunii congresiștilor cît și pentru

aceștia din urmă, de oare-ce din schimbul de vederi ce are loc cu prilejul discuțiilor urmate între corifeii științei forestiere își mărește fie-caro capitalul său de cunoștințe profesionale, din care împrejurare rezultă un adevărat progres în această ramură de activitate umană.

Prin o ast-fel de procedare proprietarii respectivi se întrec în a oferi membrilor societăților în chestiune exemplul unei culturi cit se poate de rațională, iar ac știa din urmă prin faptul că excursiunile se fac de regulă în diversele regiuni ale imperiului, sînt puși în măsură de a-și da bine seamă despre principalii factori cari influențează producțiunea și contribuie în mod direct la sporirea rentabilității suprafețelor păduroase.

Într'una din ședințele adunării generale a silvicultorilor noștri, sînt ciți-va ani de atunci, am avut onoarea să fac o propunere în scris în sensul de a imita și noi instructiva pildă a societăților germane. Împrejurările se vede n'au fost bine venite pentru a se pune în practică o asemenea dispozițiune. Nădăjduesc însă că pe viitor găsiind un moment mai prielnic, voi putea li pus în plăcuta pozițiune de a recruta mai mulți aderenți pentru propunerea formulată, de la a cărei adoptare, după convingerea intimă ce am, numai roade bune putem recolta.

Dar să revenim la chestiune.

În ziua de 30 August 1899, congresiștii despre care vorbim, plecînd cu trenul din Viena, au ajuns în Treibach, stațiune de drum de fier în Karintia, unde după ce au fost primiți de mai multe notabilități locale precum și de către alți specialiști, făcînd parte din societatea silvicultorilor din Karintia, au plecat cu toții pînă în orașelul Gurk, traversînd bogata regiune forestieră din valea cu același nume.

În seara aceleiași zile, conform programului mai dinainte stabilit, consilierul silvic *Hilf* ținu o instructivă cuvîntare, despre amenajamentul pădurilor D-lui dr. Auer, cavalier de Welsbach, punînd în relief părțile originale ale acestei lucrări, servinđu-se în scopul demonstrațiunii sale de textul amenajamentului în chestiune, de planurile referitoare, precum și de numeroase diagrame, reprezentațiuni grafice asupra creșterii masivelor forestiere respective.

A doua zi de dimineață excursioniștii vizită plantațiunile din ocolul Lölling, executate de peste 50 ani.

Cu această ocaziune s'a putut observa creșterea excepțional de frumoasă a moldului și în același timp s'a constatat tristul as-

pect al pinilor silvestri și melezilor plantați în rânduri regulate, printre cele de molid.

Distanța adoptată în aceste plantațiuni a fost cu mult mai mare de cit cea preconisată de ordinar de literatura germană forestieră, din care cauză discuțiunea în această privință și în special conținerința ținută de către referentul profesor Adolph de Guttentberg și completată de coreferentul Cieslar, cunoscutul învățat de la stațiunea de experiențe forestiere din Mariabrunn din preajma Vienei, asupra avantajelor și inconvenientelor plantațiunilor relativ mai rar făcute nu numai că a ținut încordată atențiunea distinsului auditor, dar prin semnele de aprobare manifestate, ne-a dovedit că majoritatea cel puțin a celor de față au împărțit opiniunile erudiților conferențieri.

Tema dezvoltată de numitul profesor, destul de cunoscut și la noi prin tratatul său asupra Dendrometriei, a cărei traducțiune însă în limba română lasă din nenorocire oare-cum de dorit, a avut următorul subiect:

„În ce anume circumstanțe sînt admisibile plantațiunile făcute la distanțe mari și care sînt avantajele și inconvenientele unei asemenea procedări“.

Cu un talent și o ușurință de expunere ce-i este proprie, D-sa știu să se achite și de astă dată nu se poate mai bine de însărcinarea ce își luase și aceasta cu atît mai mult, cu cit o bună parte din experiențele sale, avînd de scop stabilirea legilor vegetațiunii și determinarea creșterii arborilor și arboretelor în diferitele lăze ale existenței lor, cercetări cari fac obiectul predilecțiunii sale, sînt sprijinite pe o mulțime de observațiuni făcute în pădurile din Karintia.

Așa fiind, nimeni ca acest învățat nu putea li în stare a vorbi în mai bună cunoștință de cauză.

Primele sale cuvinte avu de scop de a pune în evidență părerea, nu în tot-d'a-una justificată, ce predomină în multe cercuri ale forestierilor practicieni, că spre a se menține freschețea solului și a se produce arbori cit se poate de cilindrici, trunchiuri fără multe noduri, este neapărată nevoie de a se executa plantațiuni mai dese.

Aceasta însă nu trebuie să-l împiedece, se rostește D-sa, în a cumpăni atît avantajele cit și inconvenientele unor atari procedări.

Și spre a nu se da naștere la interpretări greșite, își puse în-trebarea: Ce este o plantațiune rară și ce se înțelege prin una deasă?

În prima categorie, trebuie considerate pentru regiunea munților

înălți cel puțin, plantațiunile în care numărul molizilor întrebuințați în vîrstă de obicei de 2—3 ani, este mai mic de 5000 la hectar.

Așa fiind, se pretinde de practiciani, că o astfel de plantațiune ar prezenta inconvenientul de a nu oferi destulă protecțiune solului în tinerețe, întîrziindu-se constituirea stărei de masiv, de a produce din cauza multelor crăci o mică proporțiune de lemn de lucru, arbori aproape conici și un material de o calitate inferioară.

Prima obiecțiune cu privire la menținerea intactă a forțelor de producțiune a solului, are oare-care valoare numai cînd este vorba de pămînturi sărace, în care cas este bine a se face plantațiunile mai dese, dar și în acest din urmă cas nu este nevoie numai de cit de un prea mare număr de plante la unitatea de suprafață, cînd se știe că la vîrsta de la 20—30 ani, multe dintr'însele se eliminază în mod natural în urma luptei pentru existență, fără ca să se poată trage vre-un oare-care profit din realizarea unui asemenea material de mică dimensiuni, prin faptul practicării de rărituri, de oare-ce în regiunea muntoasă, asemenea operațiuni culturale, la o etate prea tîrîă, sînt excluse cu desăvîrșire prin forța lucrurilor, din cauza insuficienței mijloacelor de transport, precum și de debușuri.

Că plantațiunile făcute mai rar, ar furnisa o mai mică cantitate de lemn de lucru, aceasta depinde de felul esențelor ce cultivăm și de îngrijirile ce dăm arboretelor. Așa de ex. dacă pentru pinul silvestru producerea de prea multe crăci, presintă un adevărat inconvenient, din punctul de vedere ce ne preocupă, pentru molid însă deși pînă la 40 și chiar 50 ani se întîmplă adese-ori să rămînă ramuri uscate pînă aproape de pămînt, din pricina imperfecțiunii elagajului natural, totuși aceste crăci, după această epocă, dispar încetul cu încetul, potrivit cu creșterea dimensiunilor arborilor și tocmai în timpul cînd proporțiunea lemnului de lucru utilizabil devine din ce în ce mai însemnată.

Dacă în afară de acesta facem recurs la practicarea elagajului artificial, tăind acele ramuri uscate rămase prea mult timp pe trunchiuri, din cauza unei afluențe de lumină într'un interval relativ îndelungat, reducem la minimum neajunsurile semnalate.

Nici din punctul de vedere al cilindrității arborilor-vollholzigkeit, nu se observă diferențe notabile cînd plantațiunea este făcută cu un număr de plante, variînd între 2500 la 5000 fire de hectar, și spre sfîrșitul iernei, cari prin greutatea lor provoacă de multe ori doborîrea unui număr considerabil de arbori și ruperea virfurilor

de oare-ce s'a constatat, tocmai în masivele visitate de congresiști, că coeficientul mediu de formă, nu trecea peste 0,47—0,50.

În cit privește opiniunea unora că lemnul provenit din plantațiuni mai rar făcute, prezentînd straturi anuale sau roduri mai largi, este în tot-d'a-una de o calitate mai inferioară, aceasta este o eroare dovedită. S'a constatat în adevăr că numai lemnele cu straturi mărunte cari, de și crescute în etajul dominant, însă, din cauza unei scurte perioade de vegetațiune, nu au putut da naștere la roduri largi, sînt cele mai prețuite din punctul de vedere al calității, pe cită vreme cele cari dătoresc acest fapt împrejurării că arborii alături în creștere fiind dominați fie chiar numai în ore-care perioade ale existenței lor, n'au putut beneficia de o lățime de lumină indestulătoare, agentul cel mai principal al vieții organice, lasă mult de dorit din punctul de vedere al calității.

Dar chiar admitînd că trunchiurile de arbori ale căror creștere în grosime a fost încetată, ar produce în toate împrejurările, ceea-ce nu este esact, un lemn de o calitate superioară, întrebarea este oferă cumpărătorii pentru un asemenea material în totdeauna un preț la înălțimea perderilor, incercate de producător prin faptul mării duratei revoluțiunilor, pentru a atinge același diametru?

Răspunsul este mai în tot-d'a-una negativ, de oare-ce excepție făcînd pentru așa numitul lemn pentru rezonanță, care după cum se știe se plătește foarte scump, în cele-lalte cazuri, diferența de prețuri este absolut minună și așa fiind, nu este în interesul financiar al proprietarilor de păduri de a căuta să producă, cu ori-ce preț, lemne cu straturi mărunte, spre a face pe placul comercianților cari, în majoritatea casurilor, dau preferința mării ceva mai efună.

La resumat așa dar este mai bine a se întreprinde în regiunea de munte, despre care vorbim, plantațiuni cu mai puțin arbori la hectare cu 2500—5000 fire de pildă, în schimb însă făcute cu mai multă îngrijire ceea ce este mai natural, decit una cu 10000 de plante esecutată în mod pripit și în rele condițiuni tehnice.

Distanța între rinduri și între plante, admitînd forma patrată și avînd în vedere cifrele de mai sus, va varia între 1^m,1 și pină la 2 metri.

D-l referent ar fi trebuit să adauge în sprijinul tesei susținute și faptul în deobște recunoscut că, la munte masivele prea dese, suler cite-odată adevărate desastre din cauza poleiurilor și zăpezilor abundente și lipicioase ce cad de ordinar la începutul

fragete ale molizilor, după cum s'a întâmplat de exemplu în pădurile de rășinoase din munții județului Muscel, aflătoare pe riul Doamnei și pe apa Dimboviței în iarna anului 1894—1895.

Corelerentul Cieslar luind la rindul său cuvîntul a dovedit că după cum rezultă din experiențele făcute în Moravia și anume pe domeniul Lissitz, starea de masiv în plantațiunile făcute cu molid la 1 metru depărtare se produce în al 9-lea an, la 1^m, 50 în al 11-lea an, iar la distanța de 2 metri la 12 ani. Așa fiind, ne putem ușor convinge că intru cit privește necesitatea protecțiunii solului prin atingerea coronamentelor mai de timpuriu, nu există de cit o prea mică diferență, nu trebuie prin urmare să fim prea îngrijați, din acest punct de vedere, când dăm precădere plantațiunilor mai rare în regiunea muntoasă!

Ast-lel stău lucrurile cînd ne găsim, în prezența unor soluri sărace, nisipoase, cînd orî-ce întirziere în formarea stărei de masiv, are o mare însemnătate.

În casurile contrare, adică cînd pămînturile sînt prin natura lor bogate sau cel puțin de o fertilitate mijlocie, o deosebire de 4, 5 și chiar 6 ani în această privință, nu trebuie să ne preocupe prea mult.

D-l Cieslar recomandă, afară de aceasta, dacă vrem să grăbim constituirea masivului, să întrebuițăm numai plante provenite din semințele de molid cele mai voluminoase, recoltate din conurile arborilor creșcuți în situațiuni relativ mai joase, iar nu din cel aflători la altitudini superioare.

D-nia sa ca și D-l Neumeister, directorul Academiei forestiere din Tharandt, nu găsește aproape nici cea mai mică deosebire în ce privește proporțiunea crăcilor arborilor ajunși la epoca exploatabilității și proveniți din plantațiuni sau din însemințări artificiale dese sau rare.

Este nevoie asemenea de ulterioare cercetări, spre a se proba relațiunea ce există între distanța adoptată în plantațiuni și calitatea lemnului, de oare-ce materialul adunat în acest scop nu permite încă de a trage concluziuni hotărîtoare.

În tot cazul, eminentul experimentator de la stațiunea din Mariabrunn se pronunță, ca și profesorul de Guttenberg, în favoarea plantațiunilor în formă pătrată făcute la distanța de 1^m.5, 1^m.75 și în anumite împrejurări chiar la 2 metri.

Aceasta a fost, în esență, obiectul discuțiunilor urmate în congresul forestierilor din Austria, ținut în Karintia, în anul 1899.

Petre Antonescu.

CHESTIUNI DIN VIAȚA PLANTELOR

Absorbțiunea lichidelor

Viața plantelor ca și a animalelor este legată de nutrițiune. Mult timp nu s'a știut chipul cum plantele se nutresc, aceste cunoștințe nici acum nu sînt încă deplin cîștigate și cauza este că botanica a fost relativ o știință ce a atras puțin savanții.

La plantele superioare lichidele sînt absorbite de rădăcini, iar la cele inferioare la care nu s'au diferențiat pentru acest scop organe deosebite, absorbțiunea se face prin întregul corp.

Cel d'întîi care a dat o explicație mecanică acestui fenomen, ce ține de nutriție, a fost Dutrochet pe la jumătatea secolului trecut, adevărata explicație ni s'a făcut însă în timpurile noastre de către Pfeffer și Hugo de Vries.

Celulele, care au misiunea de a absorbi lichidele, sînt așezate la plantele superioare pe rădăcini și formează peri absorbantți, aceste celule sînt compuse din următoarele părți: din o membrană protoplasmatică lipsită de granulațiuni, din protoplasma însuși, din nucleu și în fine dintr'o cameră interioară plină cu materii albuminoide și glucoze, numită *tonoplast*.

Fenomenele fizice sînt acelea care explică absorbțiunea lichidelor, ele ne arată modul cum apa trece din mediul exterior în interiorul celulelor, iar fenomenele chimice intervin în unele cazuri numai ca ajutoare.

Fenomenul fizic care dă loc absorbțiunii lichidelor este *osmosa* ajutat de *difuziune*: de alt-fel osmosa însuși nu este de cat o difuziune sub o formă specială.

În virtutea acestor fenomene, între două lichide de densitate diferită despărțite între ele printr'o membrană, se stabilesc curenți, ce fac ca membrana să fie străbătută, iar lichidele să se amestice între dinsele căpătînd amîndouă aceeași densitate. Dacă cîtuindăm un vas cu fundul de beșică de boi plin cu alcool într'un vas obișnuit cu apă, atunci apa cu alcoolul se vor amesteca, cu toate că sînt separate printr'o membrană.

Dar pentru ca fenomenul osmatic să aihă loc, este trebuință ca cele două lichide cu care se experimentează să se poată amesteca în mod complet între ele (adică să se difuzeze unul în altul) și

este încă trebuința ca membrana să poată fi străbătută de aceste lichide.

Apa și unt-de-lemnul turnate una peste altul nu se vor amesteca în mod complet, căci unt-de-lemnul va eși la suprafața și ce e mai mult se pare chiar că între aceste două lichide, se face o suflare poșghită pe suprafața de separațiune.

Sînt însă unele, cum este esența de terebentină, care are o mică atracțiune către alcool. Dacă am turna într'un vas apă apoi peste dînsa, esența de terebentină și de-asupra alcool, la început aceste lichide își vor păstra individualitatea, esența de terebentină ne fiind difusibilă în apă. Cu toate acestea, alcoolul după cum am arătat, este puțin difusibil în esența de terebentină și se amestecă pe încetul cu dînsa, dar treptat cu această difusibilitate cel d'întîi va fi răpit terebentinei de către apă, care este foarte lacomă în această privință, ast-fel că după un timp oare-care vom găsi în vas la partea superioară numai esență terebentină, iar sub dînsa un amestec fizic de apă și de alcool.

Fenomenul difuziunii ast-fel studiat de Hugo de Vries precum și fenomenul osmotic amîntit mai sus, pare că dă în totalitate o explicație fenomenului de absorbțiune, ce are loc în plantă.

Protoplasma ca și esența de terebentină, este aproape neamestecabilă cu apa, aceasta o dovedesc plantele celulare ca miscomitecele, cari ar trebui să și piardă individualitatea lor, perzindu și viața, dacă protoplasma lor s'ar difuza în apa în care trăesc.

În interiorul protoplasmei însă după cum am arătat mai sus este tonoplastul, ce e bogat în lichide ușor cristalizabile, cari se știe că prezintă o atracțiune deosebită pentru apă. Ast-fel apa trece prin protoplasmă, după cum alcoolul a trecut prin esența de terebentină în experiența de mai sus, trecînd mai întîi în virtutea osmezei prin membrană și se difuzează în lichidele tonoplastului. S'a dovedit chiar în mod teoretic că apa poate străbate o membrană și cînd are în soluție diferite săru ri.

Acest lichid încărcat ast-fel de materii hrănitoare, fiind absorbit prin osmosă de celulele periferice absorbante, prin capilaritate și imbiabațiune (tot o formă a capilarității) precum și prin alte fenomene fizice și chimice, se urcă în arbore trecînd prin celelalte celule

Fenomenul osmotic se știe că este caracterizat prin o schimbare de lichide din năuntru în afară (exosmosa) și din afară în năuntru (endosmosa) vasului astupat de membrană.

La plante are loc mai mult fenomenul endosmotic, fenomenul

exosmotie nu se manifestă bine, căci de și pe exteriorul pereților celulelor perilor absorbantți se găsește acizi, care înroșesc hirtia albastră de turnessol, totuși această membrană îi păstrează pe dinafară apei da afară. Pentru a dovedi aceasta, să muicem rădăcinile plantelor în apă destilată, vom vedea că liința acizilor nu este indicată în acest lichid, decât ei imbibă membrana fără ea să o părăsească.

Dacă studiem cu microscopul pereții celulelor perilor absorbantți găsim că sînt făcuți din o substanță mijlocie între *celulosă* și *cutină*.

Cutina ea și suberina este o materie, ce nu poate fi imbibată de apă și prin urmare nici pătrunsă de acest lichid, celuloza din contră se imbibă cu ușurință și face loc foarte bine fenomenului osmozel.

Poate din cauza compoziției membranei celulelor perilor absorbantți, are loc aici numai endosmosa și este înlăturată exosmosa.

I. A. Candiani

Silvicultor ajutor la Administrația
Domeniului Coroanei

O CIRCULARA

D. Ion Kalinderu, administratorul Domeniului Coroanei, a trimis tuturor agenților, următoarea circulară :

Domnule Agent,

De la înființarea Domeniului Coroanei am ținut ca pădurile să se exploateze într'un mod rațional. De alt-fel, prin legea instituirii acestui Domeniu, pădurile sale sînt supuse regimului silvic și conform art. 4 din Codul silvic, urmează a fi exploatate după amenajamente, făcute pentru fie-care pădure de o comisiune, compusă din cel puțin trei agenți forestieri. Prin art. 6 din aceeași lege de la 1881, se prevedea că în termen de 15 ani, toate pădurile să fie amenajate. Neputindu-se îndeplini acest articol, din cauza lipsei de mijloace și agenți silvici, s'a modificat conform legii promulgată la 18 Martie 1896 și se permite exploatarea pădurilor, supuse regimului silvic după amenajamente parțiale, făcute pentru anume părți de pădure de către un singur silvicultor, recunoscut de Stat.

De și această modificare ne dă latitudinea de a urma exploa-

țarea pădurilor după amenajamente parțiale, dar astăzi cind serviciul nostru silvic este aproape complet cu agenți forestieri numai romini, cari cunosc bine pădurile și au făcut destulă experiență, se poate face amenajarea lor, cu atit mai mult că țin a pune bazele unei statistice exacte pentru toate domeniile. Este știut, că numai avind amenajamente complete, se poate ști ce avem, ce s'a făcut, ce e de făcut și întreține un control eficace.

În amenajamentele parțiale ce nu îmbrățișează cel puțin o întregă serie, posibilitatea nu se poate determina pentru întreaga revoluțiune, prin urmare nu ne garantează raportul susținut în viitor și regularitatea exploatărilor, ambele de cea mai mare importanță, din punctul de vedere atit al economiei naționale cit și al gospodăriei interesului particular.

Deci, aceste amenajamente parțiale nu le admit de cit în cazul, cind nu este cu putință a se face amenajamente pentru întreaga pădure.

Scopul Administrației Domeniului Coroanei, după cum v'am atras și altădată atențiunea, este de a se exploata pădurile în modul cel mai rațional, conform științei forestiere, cu speranța de a ne imita și alții. Nu me îndoiesc că ve veți da seama de importanța amenajării pădurilor din ocolul d-v. căci de modul cum sint făcute amenajamentele și de la aplicarea lor depinde să obținem rezultate bune sau rele. Am văzut amenajamente și cred că le cunoașteți și d-v. făcute de oameni speciali, și cu toate acestea nu s'au studiat în destul fenomenele fizice și mai cu seamă circumstanțele economice.

Un amenajament s'ar putea face și de o singură persoană cu drept cuvint, însă art. 4 din Codul silvic prevede a fi făcut de o comisiune de cel puțin trei agenți silvici, spre a se garanta și mai mult temeinicia lui, de oare-ce, aprobat prin decret regesc devine lege.

Pentru amenajarea pădurilor din ocolul d-v., în curind voi numi o comisiune de trei agenți silvici, din cari veți face parte ca mai bine cunoscător al localității și ve invit a lua toate măsurile pentru începerea lucrărilor, pe cari le veți face treptat cu importanța seriilor, ținindu-me în curent despre mersul lor.

După cum cunoașteți, pentru stabilirea unui bun amenajament, pe lângă un studiu minuțios și foarte serios al pădurei, trebuie și o experiență cit mai îndelungată. Iar în caz cind după facerea statisticei pădurilor sau vreunei serii, comisiunea numită crede că e bine a se consulta și cu alți agenți forestieri mai experimentați

pentru stabilirea planului general de exploatare sau alte chestiuni, imi veți comunica această dorință și veți fi satisfăcut, căci țin ca această lucrare să fie făcută cu multă seriozitate, spre a corespunde scopului.

Modul cum vor fi făcute amonajamentele și rezultatele ce va da aplicarea lor, vor dovedi cunoștințele științifice și practice ce aveți și cari vor forma titlul d-v. la înaintarea în corpul administrației Domeniului Coroanei.

Ve înștiințez că am înființat deja două comisiuni de amenajament din anul trecut pentru pădurile Dobrovăț și Bicaz, și cu plăcere am constatat că ambele comisiuni au lucrat după instrucțiunile ce le-am dat cu multă râvnă și isbindă pînă acum, pentru care m'am grăbit a le arăta viile mele mulțumiri.

MEMORIU INGINERILOR ¹⁾

Sînt numai cîțiva ani de cînd resuna bubuitul tunurilor, sirenele vapoarelor umpleau văzduhul, 15 locomotive

1) Față cu criticele ce s'au adus în timpii din urmă corpului Inginerilor, Societatea Politehnică, a hotărît publicarea unui memoriu, ca răspuns la aceste critice. Acest memoriu după ce s'a discutat în mai multe ședințe ale Comitetului societății, s'a publicat în o broșura format mare de 132 pagini, iar materia cuprinsă în el este împărțită în 2 părți, fie-care parte cuprinzînd mai multe capitole, după cum urmează :

I. Construcțiunea	{	Lucrările publice.
Construcțiunea căilor ferate.
Docurile.
Drumurile.
Personalul.
II. Exploatarea căilor ferate	{	Considerațiuni generale.
Veniturile.
Cheltuelile.
Rezultate generale ale exploatarei.

Intreg memoriu prezintă o importanță de nelăgăduit atît prin datele statistice ce cuprinde, cît și prin modul cum corpul ingineresc se apără de lovitură nemeritată ce i se dă, iar din citirea lui ori-cine poate constata solidaritatea ce există în acest corp de oameni tehnici, grație căreia s'a putut întru cit-va atenua urmările ce ar fi rezultat din ast-fel de pornire contra inginerilor.

Reproducem prefața din capul acelu memoriu, crezînd că este bine să fie cunoscută și de corpul silvic.

cu zgomotul infernal al fluierelor lor anunțau lumii că România face parte din națiunile civilizate, că numai e cu câte-va secole în urmă pe calea progresului, precum susțineau inamicii țării noastre.

În secolul aburului și al electricității, secolul inginerilor, cum l-au numit popoarele recunoscătoare acestor oameni, cari au găsit mijlocul de a face ca mulțimea să profite de marile descoperiri ale iluștrilor savanți, România se fălia de a nu fi rămas mai în urmă.

Grandioasa serbare a inaugurării celei mai mari lucrări executate de România independentă era în realitate apoteosa întregii munci depuse de această națiune inteligentă și muncitoare.

Inginerii participau de două ori la această serbare: ca Români, mândri de locul ce țara lor a știut să-și ocupe printre națiunile civilizate, ca meseriași, fericiți căci au fost unelta, care a servit pentru îndeplinirea acestei opere uriașe.

Astăzi asistăm la un spectacol așa de trist, că, dacă realitatea nu s'ar impune, nu am crede ochilor.

Pe cînd națiunile civilizate, chemate a serbători la Paris sfîrșitul acestui secol fecund în invențiuni și mari lucrări își unesc glasul spre a-și arăta admirațiunea lor către muncitorii inteligenți și neobosiți; pe cînd arta inginerului a uimit lumea cu aplicațiunile grandioase ale marilor principii, România, ca al doilea Saturn, își mănîncă singură copiii, își distruge uneltele de lucru și pare că renunță la lupta uriașă, la care iau parte toate națiunile.

Să fie oare adevărat că țara noastră se declară învinsă? O singură lovitură a fost de ajuns spre a o doborî? A fost destul să nu plouă șase luni pentru ca opera să fie părăsită și se renunțăm la ori-ce încercare de restabilire?

A zice, în adevăr nu mai e nevoie de ingineri, este a ne declara incapabili de a continua pe calea, pe cari merg toate popoarele; este a da înapoi, căci, în această cursă nebună, care a cuprins omenirea, cine nu înaintează dă înapoi.

Sau poate România 'și-a terminat opera? Ajunsă la apogeul dezvoltării sale, lăsînd cu mult în urmă celelalte națiuni, simte nevoie de a se repauza, de a gusta în liniște fructul muncii sale?

Din nenorocire sîntem departe de aceasta. Dacă drumul străbătut de 40 ani încoace este imens, dacă națiunea se simte poate obosită de această cursă supra-omenească, oprirea nu poate fi eternă.

Țara noastră nu face astăzi de cît o mică pauză spre a se pregăti mai bine pentru lungul drum ce mai are de făcut: cadastrul, irigațiunile, complectarea rețelei de drumuri, regularizarea rîurilor sînt munți uriași, ce îngreunează această cale și pe cari se pregătește a-i trece.

Dacă însă oprirea pentru acest scop este înțeleaptă și prevăzătoare, distrugerea uneltelor de lucru este de sigur o greșală. Aeronautul în pericol își svirle instrumentele, pentru a opri căderea aerostatului și a-și salva viața. Nu putem admite că ne găsim astăzi în acea situațiune. Țara se oprește pentru a resufla, nu e în pericol de a cădea și prin urmare nu e nevoie de a arunca chiar lestul cel mai necesar pentru continuarea cursael.

În adevăr, dacă e destul să ai bani pentru a cumpăra, aceasta nu e suficient spre a cumpăra și executa în cele mai bune condițiuni. Mai trebuie încă un corp de oameni de meserie, capabili, onești și patrioți, și în această privință susținem că am dovedit cu prisos că îndeplinim condițiunile. Martirii căzuți pe cîmpul de luptă în contra forțelor naturael, sînt o probă evidentă de devotamentul ce corpul tehnic a avut tot tot-d'a-una.

Exemplele sînt numeroase, din cari se poate vedea ce pagube poate aduce unei țări lipsa unui corp tehnic bine organizat. La noi, mai mult de cît aiurea, nu avem de cît să ne aruncăm o privire asupra modului cum s'au construit primele linii ferate; să ne aducem aminte de intervențiunile diplomatice întimplato la acea epocă și umilitoare pentru țara noastră, de situațiunea Statului nostru, acționar al unei societăți germane și justițiabil de tribunalele din Berlin, pentru a vedea golul, ce lipsa unui corp tehnic, onest și destoinic poate să prezinte.

Pericolul e cu atît mai mare astăzi, în pragul secolului XX, în care o vastă luptă între inginerii diferitelor țări se prepară, luptă economică, mai inversunată de cît luptele de artilerie, luptă în care orî-ce rănit e mort.

Dacă inginerul ar fi o sarcină pentru această țară, nu

noi ne-am opune la reducerea corpului tehnic. Grație cerului, un inginer e tot așa de bine armat, dacă nu mult mai bine, ca ori-care altul spre a-și câștiga existența. Dacă inginerii licențiați cer astăzi dreptate, cauza e că au fost surprinși; cînd drumul ce mai e de străbătut este așa de lung, cînd nici un semn nu părea a anunța o furtună așa de violentă surprinderea e naturală și nimeni nu o poate taxa de neprevădere.

Precum am participat în dubla calitate la serbătorirea operei începute, de asemenea și astăzi ne îndeplinim o îndoită datorie: ca Romîni atragem atenția asupra slăbirii, ce reducerea corpului tehnic va aduce forțelor națiunii, ca ingineri corem dreptate.

În adevăr, un fapt curios se petrece: pe cînd avocatul, medicul etc. sînt liberi a-și axercita meseria chiar cînd sînt funcționari, inginerului în serviciu îi este oprit de a se ocupa de ori-ce nu este serviciul Statului. De unde dar acest drept de monopol pe munca omenească?

Se va zice că inginerul funcționar ar putea fi însărcinat să controleze lucrări, pe cari tot el le-ar executa ca întreprinzător. Pentru avocatul funcționar obiecțiunea a dispărut prin angajamentul tacit de a nu pleda contra Statului: pentru inginer însă, de și se putea aplica un principiu analog, s'a menținut interdicerea.

Se va mai susține, că inginerul ar fi distras de la serviciu prin ocupațiunile sale personale, ca și cum acest rezultat nu e natural și cînd e vorba de avocat sau medic.

Adevărul e altul. Natura ocupațiunii absoarbe mult mai mult pe inginer de cît pe avocat. Misiunea de a controla este o misiune de confiență, de oare-ce în multe cazuri inginerul este chemat a da adevărate sentințe, ca și magistratul, de multe ori sentințe fără apel, de unde depinde averea Statului.

Motivele dar, cari au provocat această măsură, interesează numai pe Stat și din contra pun pe inginer într'o inferioritate vădită.

De cînd oare într'un contract, căci e un adevărat contract între Stat și inginer, e destul ca o parte să aibă interes a stabili o clauză, care produce pagube celei-l'alte, fără ca aceasta din urmă să aibă dreptul la despăgubire?

Să nu ni se răspundă că contractul a fost liber consimțit, căci vom face să se observe că astă-zî nici patronul de fabrică nu'î mai e permis a'și spolia lucrătorii la umbra acestui pretext, necum Statul.

Cum ? se interzice inginerului în serviciu ori-ce activitate în afară, se pune dar acesta în imposibilitate de a'și crea un mijloc de existență pentru ziua cînd Statul, ne mai avînd nevoie de serviciile sale, îi va reda libertatea, se pune dar un monopol tiranic pe munca sa, i se distruge ori-ce inițiativă și în schimb cel ce profită nu are nici o obligațiune ? Pe cînd cel d'întîiu renunță la toate, cel de al doilea își acordă toate drepturile ?

De sigur, legea prevede licențierea inginerului, din cauză de lipsă de funcțiune ; licențierea însă în masă, reducerea a o treime din corpul tehnic constituie o nedreptate strigătoare.

Organizatorul legii corpului tehnic nu s'a gîndit vre-o dată la aceasta, sau, dacă s'a gîndit și nu a spus'o clar, ceea ce e inadmisibil, contractul e nul ca fiind făcut prin surprindere.

Sîntem siguri însă, că atît autorul legii, cît și Camerele, cari au votat'o, nu au eugetat ast-fel ; susținem chiar, că intenția legiuitorului a fost așa de departe de interpretarea ce i se dă, în cit nu a crezut necesar a înscrie în lege inamovibilitatea restrînsă, ce înțelegem a da corpului tehnic.

Dacă însă aceste principii se sub-înțeleg, sînt alte garanții date inginerului licențiat, cari erau clar înscrise în lege, garanții decurgînd din spiritul de echitate, de care am vorbit mai sus.

Leafa jumătate pe timp de șeaso luni asigurată inginerului, prin lege, era o slabă compensațiune a monopolului ce Statul a pus pe munca lui. Nici această slabă despăgubire nu a fost respectată. De sigur, schimbarea legilor aparține Camerilor, cu condițiune ca să nu fie făcute în vederea unui asemenea eveniment. De alt-fel, echitatea este un principiu mai mult de cît legea, căci legile sînt expresiunea principiului de dreptate, iar nu dreptatea rezultatul unei dispozițiuni legislative.

Dacă însă licențierea inginerului, ca măsură impusă de finanțele țarei, se poate discuta, campania de calomnii și

neadevăruri, ce a precedat'o, este incalificabilă. În adevăr, o campanie violentă, cu atât mai odioasă, cu cât se comitea cu știință, o nedreptate, s'a năpustit în contra inginerilor pe toate căile. Parte din presă, oameni cu pozițiuni înalte, au arătat țării pe ingineri, ca adevărata cauză a ruinei țării.

Dacă trebuința ce simt popoarele în nenorocire de a găsi un vinovat, ori-care ar fi el, este o consecință a naturii omenești, dreptul victimei inocente de a se apăra este prea sfânt, pentru a ne putea decide, cu toată dorința ce avem de a nu face sgomot, de a renunța la el.

Prezentul memoriu nu are alt scop.

Se va vedea aci că departe de a avea vre-o parte de răspundere, inginerii au dreptul la recunoștința țării și că lovitura ce li se dă, e nemeritată.

În prima parte ne vom ocupa de construcțiunile de lucrări publice. Istoricul construcțiunii prin concesiuni va arăta inconvenientele acestui sistem, mai mare pentru țara noastră de cât pentru alte țări.

În adevăr, la noi acest sistem, e nu numai desavantajos, dar chiar periculos din cauza lipsei de companii și capitale naționale.

Se va vedea apoi rezultatele sistemului de construcțiune de către Stat prin serviciile sale.

Cifrele date, toate luate din dosarele serviciilor și conforme cu piesele justificative, ce se pot găsi la Curtea de compturi, vor arăta mai bine de cât ori-ce lipsă de fundament a acuzațiunilor aduse și vor pune din contra în relief meritele inginerilor.

Ast-fel se va vedea că s'a construit mai întâiu rețeaua principală prin concesiune în regiunile ușoare, apoi liniile secundare direct de Stat și în fine s'a complectat rețeaua principală prin acest din urmă sistem, traversând regiunile muntoase cele mai dificile.

Prețurile de construcțiune au variat în consecință, liniile prin concesiune au costat foarte scump; liniile secundare au costat mult mai puțin și în fine liniile principale construite în urmă de ingineri au costat, cum era și natural, mai scump, ca cele secundare, fără a întrece prețul liniilor construite prin concesiune.

Înaimosul lux în construcțiune de care s'a făcut atita

caz, nu constituie decit o parte neînsemnată din costul de construcțiune și nu merita atențiunea ce i s'a dat.

În a doua parte vom studia exploatarea căilor ferate; vom vedea cum această administrațiune, hărțuită de o parte de intervențiuni personale, stăruitoare și rancuniere, de alta împinsă de dorul de a apăra interesele Statului, a parvenit a obține rezultate destul de bune, de și nu fără sacrificii.

Condițiunile desavantajoase, în cari se face exploatarea la noi, pun administrația în imposibilitate de a da mai bune rezultate, și cu toate acestea, cele obținute sînt departe de a fi nemulțumitoare, precum s'a susținut.

În fine, personalul atît de atacat, o departe de a fi nici atît de numeros, nici așa de bine plătit precum s'a zis.

Acest memoriu nu se adresează acuzatorilor noștri. Despre aceștia știm că nu au gîndit nici un cuvînt din cîte au spus și că acuzațiunile aveau cu totul alte cauze.

Ne adresăm însă oamenilor onești, cari nu lipsesc țării noastre, convinși că dreptatea cauzei noastre va fi recunoscută.

Ca concluziune cerem :

a) Statul să-și țină angajamentul de a nu arunca pe drumuri o sumă de ingineri, cari nu au altă vină de cît de a-și fi făcut datoria în conștiință, încrezători în capacitatea și spiritul de dreptate al celor ce au condus destinele acestei țări. În nici o țară din lume, la nici o epocă nu s'a petrecut ceea ce se face la noi astăzi, și doar și alte țări au trecut prin momente de criză.

Interesele generale nepermițînd a da inginerului în serviciu libertatea de a-și exercita meseria, Statul, care beneficiază de acest monopol, să-l despăgubească asigurîndu-i o existență onorabilă pentru toată viața, așa cum se practică în toate țările.

b) Nici o funcțiune tehnică să nu poată fi ocupată de cît de romîni, posedînd titluri recunoscute.

Primăriile și județele vor fi obligate a nu angaja pentru funcțiunile tehnice de cît ast-fel de ingineri, așa precum cu toată autonomia comunală, ele nu pot avea medici și avocați de cît romîni avînd diplome.

Dacă medicul incapabil poate periclita viața oamenilor, dacă avocatul poate compromite interesele ce-l sînt incre-

dințate, inginerul conduce afacerea destul de importantă pentru a i se cere o garanție. Dacă până astăzi, s'a procedat altfel, cauza era lipsa de ingineri. Astăzi cauza dispărînd, nu vedem de ce s'ar continua o stare de lucruri prejudicială intereselor generale.

Dacă toate locurile s'ar ocupa cu ingineri posedînd titluri și dacă acestor ingineri li s'ar asigura stabilitatea, punîndu-i la adăpostul influențelor politice locale, atunci pe de o parte nu ar fi nevoie de licențieri în masă, iar pe de altă parte comunele și județele ar putea executa lucrările și nu ar mai fi obligate a cere Ministerului cîte un inginer în mod provizoriu sau a executa lucrările în rele condițiuni. Acest inconvenient a fost semnalat de însuși d-l Ministru de Lucrări publice în Expunerea situațiunei șoselelor naționale.

c) Pentru a evita mărirea accidentală a numărului inginerilor din corpul tehnic din cauza lucrărilor extraordinare, se va studia un sistem de recrutare, precum se face în alte țări, se vor determina bine cadrele în raport cu serviciile curente; inginerii angajați peste cadre vor fi preveniți că nu vor putea face parte din corpul tehnic și că vor fi licențiați la încetarea lucrărilor.

Se va acorda acestor ingineri libertatea completă de a și exercita meseria; cînd fie-care din aceștia va avea o sferă de activitate în afară de serviciul său, atunci, dar numai atunci, licențierea se va putea face la terminarea lucrărilor pentru acest personal special.

Și așa dreptate va fi.

București, Aprilie, 1900.

LEGI PRIVITOARE LA PADURI

Pe ziua de 11 și 12 Maiu s'au promulgat următoarele 2 legi :

I.

Art. 1. Pentru curmarea neînțelegerilor dintre Stat și locuitorii așezați pe domeniul Tergu-Oena și Trotuș, din județul Bacău, Statul își păstrează pentru sine partea din acest domeniu, cu începere de la pîriul Bolohanului (zis și al Usturoiulei) și pîriul lui Tudorache, ce cad aproape lață în lață, pînă în hotarul Austro-Ungariei, afară de poenile ocupate de locuitorii în acest perimetru

și afară de cele 800 făci, cedate din vechime episcopiei sfintului Spiridon din Iași.

Statul își rezervă dreptul de a intra în stăpînirea poenilor menționate mai sus, dînd în schimb ocupanților alte terenuri său valoarea lor.

Art. 2. Restul din acest domeniu posedat de locuitori, rămîne în plină proprietate aceloră cari îl posedă și se folosesc astăzi de dînsul.

Art. 3. Proprietatea subsolului de pe întregul domeniu, cuprinzînd și carierele de piatră, rămîne a Statului, exceptîndu-se raza orașului cuprinsă în analoraua din 1846.

Art. 4. Toate procesele și urmărirea de delicto silvice, anterioră legii de față, precum și sumele acordate Statului prin sentințe judecătorești pentru aceste delicta, rămîn stinse.

Această lege s'a votat de Adunarea deputaților în ședința de la 27 Martie, anul 1900, și s'a adoptat cu majoritate de 60 voturi contra 0.

II.

Lege pentru crearea unui fond necesar la cultura și punerea în valoare a pădurilor, a menținerii coastelor și a fixării terenurilor de pe moșiile Statului.

Art. 1. Cu începere de la 1 Aprilie 1900, se va preleva în fie-care an, din veniturile brute în bani ale tuturor vinzărilor de lemne din pădurile Statului, o sumă de 2 la sută, care se va consemna la Casa de depuneri și consemnațiuni, pentru a forma un fond special sub denumirea de :

«Fond pentru cultură, punerea în valoare a pădurilor, pentru menținerea coastelor și fixarea terenurilor mișcătoare de pe moșiile Statului».

Art. 2. Aceste prolevări se vor face de administrațiunile financiare de județe și se vor consemna după formele ce se vor stabili prin o instrucțiune ministerială.

Art. 3. Începător de la 1 Aprilie 1900, fondul va fi pus treptat la dispoziția Ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor pentru a li întrebuințat în scopurile următoare :

- a) Construcțiuni de drumuri și instalațiuni în vederea explorației pădurilor Statului ;
- b) Fixarea și plantarea coastelor și a terenurilor mișcătoare ;
- c) Complectarea masivelor și înlocuirea celor constituite din specii de mică valoare ;

d) Executarea lucrărilor culturale și depunerea în valoare prescrise de amenajamentele decretate;

e) Executarea lucrărilor culturale și depunerea în valoare la principalele masive forestiere;

f) Plata personalului însărcinat cu executarea lucrărilor prevăzute mai sus.

Cheltuielile cu personalul nu vor putea trece, în nici un caz peste o pătrime din valoarea totală a fie-cărei lucrări.

Art. 4. Nici o lucrare din cele enumerate mai sus nu se va putea întreprinde de cât după un studiu prealabil și după ce proiectele și devisele întocmite vor fi verificate și aprobate de ministerul respectiv.

Art. 5. O decisiune ministerială va stabili cestiunile de detaliu ce se vor ivi în aplicarea legii de față.

Art. 6. Suma de 207,998 lei, 50 bani, care a rămas disponibilă din sumele prelevate în virtutea legii din 17 Mai 1892, se va întrebuința tot la executarea lucrărilor prescrise prin legea de față.

Această lege s'a votat de Adunarea deputaților în ședința de la 11 Ianuarie anul 1900, și s'a adoptat cu majoritate de 76 voturi, contra 1.

LEGEA

PENTRU

ORGANISAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI, COMERCIULUI ȘI DOMENIILOR ¹⁾

I. Expunere de motive.

În 1883 bunurile Statului se găseau îngrijite de o administrație specială, numită *Administrația domeniilor Statului*, care — de și atârătoare de ministerul de finanțe — avea legea ei organică.

La aceeași epocă agricultura și comerțul formau o diviziune din Ministerul de lucrări publice, iar statistica generală a Statului forma un oficiu al ministerului de interne.

Prin legea de la 30 Martie 1883, toate aceste unități

1) Cu ocazia votării acestei legi atât în Cameră, cât și în Senat, a urmat o discuțiune, ce a durat mai multe zile și în cursul căreia de mai multe ori s'a vorbit de *Corpus silvic*. Întreaga această discuțiune nu se găsește publicată de cât în debaterile Corpurilor legislative, pe care, nu ori-cine le poate avea cu înlesnire ori de câte ori ar avea trebuința să cunoască unele părți ale debaterilor. Pentru a remedia acest neajuns, *Administrația Revistei Pădurilor* a hotărât publicarea în coloanele Revistei a acestor debateri, care se vor publica și în broșură a parte.

administrative, cu scopuri tot așa de deosebite cum era deosebita și organizațiunea lor, s'au întrunit pentru a forma un Minister special: Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, sub condițiunea însă, prevăzută în art. 8 al acelei legi, ca fie-care din unitățile menționate să și păstreze organizația prevăzută în legile speciale cari le crease după timpuri.

Dacă la această lipsă de contopire a unităților ce avea să formeze noul Minister, necontopire proclamată de citatul articol chiar, se mai adaugă și faptul că succesiv s'au alipit acestui minister noi servicii, create fie prin legi speciale, fie prin diverse dispozițiuni, ajungem la actuala formațiune de fapt a Ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, care prezintă un mozaic de servicii tot atât de incoherente între ele ca și dispozițiunile legislative sau administrative cari le formase.

Găsim ast-fel în acest Minister:

O direcțiune: aceea a domeniilor și pădurilor Statului, cu patru secțiuni:

Două divizii: aceea a comptabilității și aceea a agriculturii, comerțului și industriei;

Cinci servicii: al minelor și carierelor, al stațiunilor balneare, al viticulturii, al pescăriilor și al statisticii și Buletinului.

Trei birouri: al arhivelor, documentelor și planurilor, al centralizării proceselor ministerului și al registraturii generale;

Un secretariat al advocaților publici;

O dirigență a inginerilor hotarniei și

Un corp al inspectorilor domeniilor.

Simpla enumerațiune a acestor unități administrative ve poate inchipui, D-lor deputați, lipsa de coerențe și unitate — cu toate urmările ei — ce rezultă din această întocmire pentru îngrijirea foarte importantelor interese ce sînt încredințate acestui departament.

Dacă, pe lângă această lipsă de ori-ce sistem, în împărțirea și gruparea atribuțiunilor, se mai adaugă și faptul că nu se află trasă nici o linie de demarcațiune între caracterul de organ al intereselor publice generale a unor servicii și caracterul de simplu îngrijitor a unor bunuri private ale Statului, se va deduce ușor ce confuziune în atribuțiuni, ce

întârziere în rezolvarea chestiunilor și ce cheltueli în administrațiune poate provoca această stare de lucruri.

Diverși titulari ai Ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor și-au dat seama de marele inconvenient ale acestei întocmiri și au căutat, prin proiectele de legi ce au elaborat, a ameliora lucrul — însă fie că materia ea însăși era tot atât de arida ca și ingrată — fie că nu s'a găsit oportunitate, aceste proiecte de legi nu au ajuns niciodată la onoarea desbaterilor în Corpurile legiuitoare.

Răul însă era așa de evident în cît predecesorul meu a crezut a-l îmbunătăți, hotărînd a deslîpi de la acest Minister instituțiile pregătitoare ale agriculturii, industriei și comerțului — vreați să vorbesc de școalele profesionale — pentru a le alipi la Ministerul de instrucțiune publică.

Negreșit că ar fi fost mai bine ca ministerului, căruia îi incumbă de a îngriji de agricultura, industria și comerțul țării, să i se lase sub a sa administrație nu numai toate instituțiunile concurend la acest scop, cum sînt școalele pregătitoare pentru aceste atribuții, dar să i se dea și îndatorirea întocmirii convențiunilor vamale și a stabilirii tarifelor de transport, cu cari se proteje economia națională, — convenții și tarife cari astăzi se alcătuesc de administrațiuni avînd alte atribuții de cît acelea a cunoașterii trebuințelor intime ale ramurilor noastre de producțiune.

Tot în această ordine de idei cred că ar fi fost preferabil ca administrarea și exploatarea bunurilor private ale Statului — deslîpitate de la Ministerul agriculturii, industriei și comerțului, să se dea în îngrijirea unei administrațiuni speciale — cum ar fi aceea a regiei monopolurilor Statului, care — cu mai mult succes de cît un departament cu atribuțiuni generale, ar fi putut să se ocupe cu asemenea exploatare.

Am încredințarea că timpul va impune necesitatea unei atari raționale grupări a administrațiunii noastre publice.

Dacă nu îndrăsnesc să o propun ast-fel de pe acum, aceasta este din pricina timpului de care ar fi nevoie pentru o așa de radicală transformare și a grabei ce se simte de a se face imediat o îmbunătățire în organizația acestui Minister al economiei naționale.

Prin organizația ce am onoare a propune, însă, am pregătit această transformare; căci, după cum veți bine-voi

a vedea în proiectul ce am onoare a ve supune, am despărțit într'un chip hotaritor caracterul de administrator al intereselor obștești de acel al intereselor private ale Statului, ce cumulează departamentul ce administrez, — așa că va fi ori cind operă ușoară de a se lua de la Ministerul agriculturii, industriei și comerțului administrația bunurilor private ale Statului pentru a se încredința unei instituțiuni speciale, întocmită pe baza unei organizațiuni desbrăcată de toate aceste formalități ce mai adesea provoacă pagubă în cesiunile private la administrarea bunului privat al Statului.

Călăuzit de aceste idei, am împărțit administrația departamentului agriculturii, industriei și comerțului în trei mari direcțiuni : aceea a secretariatului, ocupându-se de personal, comptabilitate, statistică și inspectorat ; aceea a agriculturii, ocupându-se de tot ce privește această ramură de activitate, și aceea a industriei și comerțului. Pe lângă aceste trei direcțiuni, ale căror atribuțiuni formează esența Ministerului economiei naționale, am mai anexat o direcțiune, de sine-stătătoare, și gata a fi deslipită de la acest Minister ori-cind se va găsi oportun, direcția domeniilor Statului, ocupându-se cu tot ce privește conservarea, schimbul sau vânzarea și exploatarea bunurilor private ale Statului, ca : moșii, ecarete, păduri, bălți, mine, cariere, stabilimente balneare, etc.

Iată dar schema împărțirii Ministerului agriculturii, industriei și comerțului după noua organizare :

A) Direcțiunea secretariatului coprinde :

1. *Serviciul administrativ și de comptabilitate*, care va avea de obiect registratura generală, personalul, materialul și comptabilitatea veniturilor, ordonanțării și cheltuelilor ;

2. *Serviciul statistic general*, care va centraliza și sintetiza datele statistice culese de autoritățile publice, va redigja statistica generală a țării, va publica Buletinul ministerului, cum și ori-ce lucrări statistice, și va îngriji de biblioteca Ministerului ;

3. *Inspectoratul*, compus din inspectori de diverse categorii, cari vor face cercetări și studii privitoare la diferitele ramuri de activitate ale Ministerului.

B) Direcțiunea agriculturii sub-împărțită în :

1. *Serviciul agronomic*, care va întruni lucrările privitoare la școalele și cursurile de agricultură și silvicultură,

muzee, expoziții și concursuri agricole, stațiuni meteorologice și agronomice, ferme model și cimpuri de experiențe, dese-cațiuni și irigațiuni, îmbunătățirea semintelor, plante noi, pepiniere, livezi artificiale, conservarea pădurilor și împăduriri, grădini publice, comiți agricole, bănci și credite agricole, convenții vamale și tarife de transport, anchete și rapoarte, statistică agricolă, legi și regulamente;

2. *Serviciul zootehnic*, care va avea de obiect școalele și cursurile zootehnice, muzee, expoziții, concursuri, stirpirea animalelor și insectelor vătămătoare, herghelii, vacării, oerii, piscicultura, avicultura, apicultura, sericicultura. Anchete și rapoarte, legi și regulamente.

Instituțiile exterioare dependente de direcțiunea agriculturii vor fi :

Școalele de agricultură, silvicultură, zootehnie, pepinierele viticole, horticole, fermele model, stațiunile agricole, zootehnice, meteorologice, gradinele publice, cum și orice alte așezăminte similare s'ar mai înființa.

C) *Direcțiunea industriei și comerțului*, cuprinzând :

1. *Serviciul industriei*, care va înfruni lucrările privitoare la școalele de arte și meserii, muzeele și expozițiunile industriale, comisiunea industrială, încurajarea industriei naționale, concesiuni miniere, consiliul de mine, brevete de importațiuni și invențiuni, mijloace pentru întemeierea industriilor de iarnă la sătenii, supravegherea industriilor avantajate sau concesionate și ținerea în evidență a situațiunilor lor, protecția lucrătorilor, creditele industriale, anchete, rapoarte, publicațiuni, statistică; legi și regulamente respective, și

2. *Serviciul comerțului*, care va înfruni lucrările relative la școalele de comerț, muzeele comerciale, expozițiuni, întreprinderi și magazine generale, tirguri și bileduri, comerț ambulau, debușuri comerciale, uzanțe de comerț, mărci de fabrică, camere de comerț, burse și curtieri oficiali, societăți și firme comerciale, societăți cooperative, societăți de asigurare, patente, accize, tarife de import și export, tarife de transport pe apă și pe uscat, mercuriale, rapoarte consulare, anchete, statistica comerțului; legi și regulamente respective.

Instituțiunile exterioare dependente de direcțiunea industriei și comerțului vor fi școalele de arte și meserii, școalele

de comerț, bursele și camerele de comerț, instituții care vor funcționa în conformitatea legilor și regulamentelor sau deciziunilor ministeriale respective, cum și ori-ce alte instituții similare ce s'ar mai înleceia.

D) Direcția domeniilor. Această direcție administrând averea privată a Statului, urmează firește să fie împărțită în două ramuri: una interioară, și alta exterioară, — aceasta din urma fiind subordonată celei dintâi.

În ce privește administrația exterioară, în locul celor șapte regiuni silvice, astăzi existente, și care nu aveau de cit atribuțiuni relative la pădurile Statului, primind în mod excepțional și alte delegațiuni, am înființat *patru administrațiuni domeniiale regionale*, cu sediul în Iași, Galați, București și Craiova; aceste administrațiuni vor avea ocoale domeniiale, ce vor cuprinde toate bunurile Statului, precum: păduri, moși, cecarete, mine, cariere, bălți, etc., aflătoare în circumscripția lor. Iar administratorii regionali vor fi ajutați în administrația lor de advocații publici, de inginerii hotărniciei și de mine, de silvicultori, de tot ce este necesar, în fine, unei bune administrațiuni.

Administrația interioară a direcției domeniilor va cuprinde:

1. *Serviciul fonciar*, care va cerceta și păstra documentele și planurile de proprietate privitoare la bunurile Statului, se va ocupa cu contenciosul, cu facerea hotărniciei, cu cumpărările de proprietăți și achizițiunile prin succesiuni vacante, vânzările, rescumpărările de drepturi și schimbările de proprietăți, cum și cu întreținerea și clădirea de imobile;

2. *Serviciul moșilor și cecaretelor* va fi însărcinat cu arendarea, închirierea și exploatarea în regie a moșilor și cecaretelor Statului;

3. *Serviciul pădurilor și apelor* se va ocupa cu amenajarea pădurilor, cu apărarea contra torenșilor, cu desecarea mlaștinilor cu împăduririle, cu exploatarea pădurilor, deliecte silvice și exploatarea bălților;

4. *Serviciul minelor* va avea de obiect explorările miniere, exploatațiunile de probă, concesiunile miniere și de ape minerale, arendările de cariere și de stațiuni balneare, exploatați în regie de mine, cariere și ape minerale.

Aceasta este, în rezumat, economia proiectului de lege

de organizare a Ministerului de agricultură, industrie și comerț, care, în să adaug, va aduce și o micșorare de cheltuieli în ce privește personalul ministerului, proiect pe care cu onoare îl supun deliberărilor D-voastre, rugându-ve să bine-voiți a-l vota 1).

Ministru, N. Fleva.

II. Discuțiunea urmată în Cameră.

Sedinta de la 16 Februarie 1900.

Raportul Comitetului delegaților 2).

Domnilor deputați,

Ministerul, a cărui organizare se proiectează, a fost înființat prin legea din 30 Martie 1883. Această lege n'a fost, propriu zis, o lege de organizare, prevăzând în amănuntele lor activitatea și direcțiunea noului minister creat, ci a fost mai mult o lege de oportunitate și de expedient.

Legea din 1883, mulțumindu-se a deslipi divisia agriculturii de ministerul de lucrări publice și alipind-o împreună cu statistica generală la acea a domeniilor, a decretat ast-fel înființarea noului minister.

O organizare mai completă, o definiție mai amănunțită a atribuțiunilor sale economice lipsește cu desăvîrsire.

Legiuitorii cari au urmat au continuat același sistem, însă mai mult pe cale bugetară.

Ast-fel, pe cale bugetară și pe cale de regulament găsim instituite: serviciul meteorologic, serviciul de greutăți și măsuri, serviciul pescuitului și al bălților, serviciul apelor minerale și chiar serviciul minelor, căci legea minelor nu prevede organizarea personalului necesar acestui serviciu.

Nu cred, d-lor deputați, că este nevoie să insist mult pentru a ve arăta inconvenientele unei atari stări de lucruri, făcută fără nici un spirit de unitate, fără nici o idee diriguitoare constantă.

1) Proiectul de lege se publică odată cu modificările propuse de Cameră.

2) Discuțiunea a început în Camera în ziua de 16 Februarie a. c., raportor fiind D-l deputat G. Șorțescu, iar în Senat în ziua de 21 Martie, raportor fiind D-l senator C. G. Ioan.

Pentru a ve da un exemplu de confuziunea ce există între diferitele servicii ale Ministerului de agricultură, industrie, comerції și domenii, me voiu mărgini a ve cita un singur fapt: azilul de pelagroși de la Roman, se găsește și el rătăcind în bugetul acestui minister, de și nu înțelegem cum se poate concepe vre-o legătură între economia, industria și comerциul național, cu cazul pelagroșilor din acel serviciu.

De la anul 1883 incoace toți cîți s'au succedat la Ministerul de domenii au avut de sigur bune intenții pentru a reforma organizarea actuală, care nu merită acest nume, și pe care nimeni n'o putea găsi bună, însă nu descoperim în nici o lege vre-o urmă de realizare a acestei intențiuni.

Modificările aduse prin legea din 9 Februarie 1884 și prin legile din 2 Iulie 1886, din 28 Martie 1889, nu sint de cit niște modificări parțiale, cari nu au nici o înțiturire asupra organizării generale a ministerului.

Prin legea de la 1889 s'a instituit o delegațiune generală directorului domeniilor și al pădurilor, prin legea de la 1886 s'a dat ministrului puterea de a institui comisium pentru înlesnirea studiilor economice, s'a instituit un fel de consiliu permanent pentru școalele pendinte de minister și s'a alipit statistica la divizia agriculturii.

Legea de la 11 Maiu 1892 separă serviciul fonciar de serviciul vinzărei bunurilor, pe care 'l institue ca serviciu separat. Nu mai vorbim de legea de la 1 Iulie 1891 care organizează serviciul viticol, căci și această lege, de și răspunzînd la o necesitate reală, totuși nu face de cit a introduce un serviciu special, fără a se ocupa de organizarea acestui minister.

Proiectul actual, prezintat de d-l ministru de domenii, are de scop a propune pentru prima oară o organizare completă.

Principiul de căpetenie ce a călăuzit pe propunătorul acestei organizări este, d-lor, separarea atribuțiunilor Statului ca proprietar și administrator de proprietăți ale sale, de atribuțiunile Statului în rolul său de control și de protecție a intereselor generale, al avuției și producțiunei naționale.

De la acest principiu, care însuflețește întregul proiect, decurge toată organizarea și împărțirile prevăzute într'insul.

Direcțiunea agriculturii prevede pe Stat în rolul său de

invățător și propovăduitor al științelor agronomice în toate ramurile. De această direcțiune sînt legate toate serviciile în cari Statul intervine ca element de control, de impulsione, de învătămînt în ramura agricolă. De acest serviciu depind școlile agricole de diferite specii, școlile zootehnice, școala veterinară, școlile aplicate, fermele model, pepinierele, hergheliile, văcăriile, stațiunea meteorologică, stațiunea agronomică, concursurile și expozițiunile agricole; într'un cuvînt, întreaga parte teoretică și aplicată a științei agricole.

De direcțiunea domeniilor depinde arendarea moșiilor salii a pădurilor, exploatarea lor în regie, arendarea sau exploatarea în regie a carierelor, minelor, bălților și ori-ce alte proprietăți ale Statului. Tot de acest serviciu este legat serviciul proprietăților Statului, denumit serviciul fonciar, cu toate anexele sale de inventariare, de vînzări, de transacții, de judecări și hotărnicii și cele-lalte.

Aci se administrează întreaga avere a Statului, fără amestec a părții teoretice. Aci Statul face oficiu de proprietar și este supus, ca și cei-lalți proprietari din țară, la controlul direct al serviciului teoretic, însărcinat la direcția agriculturii cu supravegherea avuției naționale agricole și chestiunile de interes general.

Direcțiunea industriei și a comerțului, destinată a lua prin această lege și prin mersul general al progresului o dezvoltare considerabilă, prevede toate atribuțiunile Statului în calitatea sa de protegiutor al comerțului și al industriei naționale.

În acest ordin de idei s'a prevăzut între atribuțiile și obligațiunile acestei direcțiuni și aceea de alcătuire a tarifelor de import și de export, a tarifelor de transport pe apă și pe uscat, precum s'a prevăzut la direcția agriculturii alcătuirea acestor tarife în ce privesce pe agricultură.

În adevăr, nimeni mai mult de cit ministrul de agricultură, industrie și comerț nu poate cunoaște mai bine nevoile reale și avea la îndemînă elementele necesare în stabilirea unor asemenea tarife.

Prin agenții săi speciali ministrul de comerț poate cunoaște ramurile de industrie națională cari au nevoie de o protecțiune specială, cum și acele cari se pot dezvolta prin propriile lor forțe.

De sigur că alcătuirea definitivă a tarifelor vamale rămîne a se face prin intermediul ministerului de externe, singur în drept a trata convențiunii internaționale de asemenea natură, dar bazele acestor convențiuni nu pot fi date cu folosința de cit de ministerul de agricultură, comerț și industrie, căci ministerul de finance, în atare materie, nu are de cit rolul de percepere și nu poate dispune de toate elementele indispensabile pentru apărarea interesului comerțului și industriei, elemente pe cari în mare parte numai ministerul de comerț le posedă.

Puteam spune același lucru și pentru tarifele de transport. Știm că direcția căilor ferate, care dictează aceste tarife, depinde de ministerul de lucrări publice, dar iarăși nu trebuie să uităm cîtă importanța joacă în economia modernă cea a transporturilor și cîtă înrîurire poate prezenta un tarif de transport bine alcătuit într'o țară unde se urmărește protejirea industriei naționale.

De aceea, ministerul de comerț trebuie să ia o parte însemnată în alcătuirea tarifelor de transport și mai cu seamă în încheierea de convențiuni pentru tarifele de transport internaționale.

Admițînd acest mod de a vedea, comitetul delegaților a mers mai departe pe aceasta cale și a redactat un articol special, care prevede participarea ministerului de comerț la toate proiectele de legi sau regulamentelor în legătură cu interesele agricole, comerciale sau industriale ale țării, chiar atunci cînd aceste legi sau regulamente sînt de competența altui minister, și, ca corolar al acestei idei, comitetul delegaților a impus obligația pentru ministerul de domenii de a prezenta în fie-care an Corpurilor legiuitoare un raport general amănunțit asupra stărei agriculturii, comerțului și industriilor din țară.

Credem că aceasta obligație va fi foarte folositoare și că se va putea ast-fel urmări mai de aproape măsurile propuse și progresele efectuate.

Consecințe cu principiul care calăuzește separarea atribuțiilor Statului proprietar și exploatator, de atribuțiunile Statului controlor al avuției naționale, proiectul de față a legat de direcția comerțului și industriei consiliul de mine, cărui aparține supravegherea și controlul tuturilor exploatărilor

miniere din țară, fie chiar cele exploatate de Stat. Aceasta în ceea ce privește regulamentele privitoare la siguranța lucrătorilor, la exploatarea tehnică, la distribuirea producției. Tot conform acestui principiu, i s'a dat direcției industriale dreptul de acordare de concesiuni miniere pe proprietățile private, pe cind acordarea de concesiuni pe proprietățile Statului aparține direcției domeniilor Statului.

Direcțiunea secretariatului coprinde partea administrativă și statistica. Atrag atențiunea d-voastre, d-ilor deputați, asupra întinderii care se dă acestui ultim serviciu prin crearea referențelor statistice.

La direcția secretariatului sînt alipiți inspectorii generali, cari vor forma pe lângă minister, împreună cu directorii, un fel de consiliu consultativ, și cari sînt destinați a fi reprezentanții direcției ai ministrului în toate cercetările și studiile speciale indicate de ministru; între acești inspectorii generali se institue și un inspector financiar, care astăzi lipsește cu totul.

Inspectorii clasa I și clasa II sînt alipiți la diferitele direcțiuni și numiți după titlurile și aptitudinea lor pe specialități.

Ei aî în atribuțiunile lor inspecțiile privitoare la serviciile speciale pe lângă cari funcționează, și vor fi de un ajutor netăgăduit pentru administrațiune, mai cu seamă față de instituirea și autonomia ce s'a dat pînă la oare-care punct prin acest proiect administrațiunilor exterioare regionale.

Organizarea administrațiunilor regionale constituie o inovație și credem că va fi una din cele mai mari îmbunătățiri pentru administrarea domeniilor Statului. Urmînd împărțirea țării în patru mari circumscripții, s'aî creat și patru mari administrațiuni regionale în județele din circumscripțiile Curților de apel respective.

Acestor administrațiuni regionale li s'aî dat în paza și administrare tot ce este proprietate particulară a Statului, și activitatea lor coprinde bunurile Statului ori-care ar fi natura lor din regiune. Bine înțeles că aceste administrații regionale depind de administrația centrală.

Prin acest mod se asigură o supraveghere mai apropiată a tuturilor administrațiunilor exterioare locale și suprimarea multelor formalități și unei întregi biurocrații inutile. Pînă

azi, pentru rezolvarea celei mai mici cestiuni, era continue și adesea inutilele corespondențe cu autoritatea centrală.

Un copac rupt de furtuna, ca să fie vindut, trebuie astăzi o multime de rapoarte. Brigadierul raporta șefului de ocol, acesta inspectorului, inspectorul ministrului, care, la rindul său, răspundea prin aceeași filiera, și lucrurile începând din nou, adesea-ori lemnele au putrezit prin păduri sau pe la ocoale, înainte de a se autoriza definitiv vinzarea lor. S'ar putea cita cu zecimele de cazuri de acest fel și cari au adus mare pagubă Statului.

Me cred dator să ve spun, D-lor, că prin organizarea legii de față, cu toate că se creiază servicii absolut noi, cum e serviciul zootehnic, al administrațiilor regionale, direcția comerțului și industriei care se creiază din nou, totuși cheltuelile budgetare nu se sporesc, ba vor fi ceva mai mici de cât cele de pînă acum, aceasta datorită unei raționale distribuțiuni a funcțiunilor și suprimarea sinecurilor.

Intrind acum în cîte-va amănunte, comitetul delegaților a specificat la art. 9 că în intenția legiuitorului nu intră de a da ministerului de domenii dreptul de a încheia convențiunile vamale, ci numai dreptul de a pregăti, de a alcătui tarifele de import și de export cari vor servi la convențiune, și de aceea a înlocuit cuvîntul de «convenție vamală» prin cuvîntul de *tarif de import și de export*.

La art. 10 s'a complectat prin adăogirea «cultura rimătorilor», care fusese omisă.

Asemenea la art. 11 s'a adăogat cuvîntul «veterinărie», care fusese omis.

La art. 13 s'a specificat mai bine că acordarea de concesiuni miniere de această direcțiune nu poate fi de cît pe proprietățile particulare, conform principiului de separare a atribuțiunilor Statului, de atribuțiunile Statului exploatator al proprietăților sale. De aceea, s'a înlocuit cuvîntul de «concesiuni miniere» prin fraza: *acordarea, supravegherea și controlul concesiunilor miniere pe proprietățile particulare*.

La art. 14 s'a specificat mai lămurit natura comercială a raporturilor consulare, pe cari le va primi ministrul de domenii, zicînd: *rapoarte comerciale consulare*.

La art. 17 direcțiunea domeniilor a fost împărțită în trei

serviciu, în loc de patru cum prevedea proiectul prezentat de ministru, și anume :

1) Serviciul fonciar și al proprietății; 2) Serviciul de exploatare a moșiilor, ecaretelor, pădurilor și a bălților ; 3) Serviciul minelor și apelor minerale.

S'a crezut că această împărțire este mai normală, de oare ce serviciul exploatarei moșiilor este redus azi la 400 moși, și aceste moși chiar sînt destinate a dispărea în mare parte în scurt timp prin aplicarea legii de vânzare a bunurilor Statului. Asemenea și ecarelele, mai toate destinate a fi vîndute. Serviciul nu va cuprinde dar, peste 3—4 ani, de cit pădurile și bălțile și un număr foarte restrîns de moși, acele destinate a nu se vinde, fie că vor servi la împăduriri, fie că vor servi de pepiniere, de ferme, său de câmpii de experiențe agronomice și altele.

La art. 25 s'a înlocuit sediul București a administrației regionale prin *sediul Ploest*, această localitate fiind aproape și de Capitală și fiind centrul cel mai dezvoltat în ramurile de industrie a minelor și mai ales a minelor de petrol, cari sînt de atita viitor în țara noastră.

La art. 28 s'a făcut o mică modificare de redacție, înlocuindu-se fraza : «procese în revendicare» prin fraza : *procesele relative la bunurile din regiune.*

La art. 37 s'a înlocuit condițiunea de admisibilitate în serviciu, cărora li se cerea a ști citi și scri *printr'un certificat de patru clase primare.*

La art. 38 s'a redus stagiul pentru înaintare *la trei ani.*

La art. 40 s'a suprimat formula de jurămint nouă introdusă, lăsînd în vigoare formula cea veche și obișnuită.

Acestate fiind, în frăsături generale, dispozițiile proiectului de față, sintem convinși, D-lor deputați, că veți aprecia imensul progres săvîrșit prin legea de față, și veți vota-o cu toții, pentru a vedea cu o oră mai curînd organizat într'un mod sistematic și rațional departamentul cel mai util, cel mai important, departamentul avuției și producțiunei naționale.

Raportor, **George A. Scortșon.**

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTURII, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

Cum s'a prezentat de guvern :

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

CAP. I.

Atribuțiunile și împărțirea ministerului.

Art. 1. — Ministerul de agricultură, industrie și comerț are sarcina de a întocmi și aduce la îndeplinire ori-ce măsură avînd de scop propășirea acestor ramuri ale economiei naționale.

Tot acestui minister îi este încredințată și administrarea bunurilor Statului, întru cît, prin destinația lor, ori prin legi speciale, parte din aceste bunuri n'ar fi lăsate sub administrarea și controlul vre-unui alt minister.

Art. 2. — Administrațiunea ministerului se împarte în :

- 1) Direcțiunea secretariatului ;
- 2) „ agriculturii ;
- 3) „ industriei și comerțului ;

b) Direcțiunea domeniilor Statului.

Art. 3. — Ministrul are sub autoritatea și controlul său toate aceste direcțiuni. El este asistat de un secretar general.

Art. 1. — Admis*Art. 2.* — Admis.

Art. 3. — Ministrul are sub autoritatea și controlul său toate aceste direcțiuni.

El este asistat de un secretar general, care, în lipsă, îl ține locul și rezolvă ori-ce chestiune, în afară de acele cari, prin lege ori prin regulamente, sînt rezervate ministrului însuși.

CAP. II.

Direcțiunea secretariatului.

Art. 4. — Direcțiunea secretariatului cuprinde : serviciul administrativ și de comptabilitate, serviciul statisticii generale și inspectoratul.

Elă este condusă direct de secretarul general al ministerului.

Art. 5. — Serviciul administrativ și de comptabilitate are de obicei registratura

Art. 4. — Admis.*Art. 5.* — Admis.

Cum s'a prezentat de guvern:

generală, personalul, materialul și comptabilitatea veniturilor, ordonanțării și garanțiilor.

Art. 6. — Serviciul statisticii generale centralizează și sintetizează datele statistice culese de autoritățile publice, redige statistica generală a țării, publică Buletinul ministerului, cum și ori-ce lucrări statistice și îngrijește de bibliotecă ministerului.

Pentru culegerea datelor statistice, acest serviciu va fi ajutat de referenți statistici, ce diferitele autorități ale Statului, județelor și comunelor urbane, sînt îndatorate a avea, precum și de comisiuni înstituite pentru aceasta în comunele rurale.

Un regulament de administrație publică va determina funcționarea serviciului statistic și relațiile sale cu referenții diferitelor autorități.

Art. 7. — Inspectorul se compune din inspectorii tehnici ai diferitelor direcțiuni ale ministerului.

Inspectorii de clasa I și II sînt la dispozițiunea direcțiunii lor respective, pentru cercetările cu care aceasta i-ar însăreina.

Inspectorii generali atîrnă direct de Ministru. Ei fac diversele cercetări sau studii, fie din inițiativa lor proprie, raportînd rezultatul ministrului, fie după ordinul special al acestuia.

Inspectorii generali, împreună cu directorii, formează consiliul general al Ministerului și lucrează, sub președința Ministrului sau a secretarului general, ori de cîte ori este convocat.

CAP. III.

Direcțiunea agriculturii.

Art. 8. — Direcțiunea agriculturii compune două servicii, și anume:

Serviciul agronomic, și
Serviciul zootehnic.

Art. 9. — Serviciul agronomic intru-

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

Art. 6. — Admis.

Art. 7. — Admis.

Art. 8. — Admis.

Art. 9. — Serviciul agronomic intru-

Cum s'a prezentat de guvern :

nește lucrările privitoare la școlile și cursurile de agricultură și silvicultură, muzee, expoziții și concursuri agricole, stațiuni meteorologice și agronomice, ferme-model și cîmpuri de experiențe, desecațiuni și irigațiuni, îmbunătățirea semințelor, plante noi, pepiniere, livezi artificiale, conservarea pădurilor și împăduriri, grădini publice, comiții agricole, bănel și credite agricole, convenții vamale și tarife de transport, anchete și rapoarte, statistică agricolă, legi și regulamente.

Art. 10. Serviciul zootehnic are de obiect școlile și cursurile zootehnice, muzee, expoziții, concursuri, stîrpirea animalelor și insectelor vătămătoare, herghelii, vâcării, ocril, piscicultură, avicultură, apicultură, sericicultură, anchete și rapoarte, statistică, legi și regulamente.

Art. 11. — Instituțiile exterioare dependente de direcțiunea agriculturii sînt :

Școlile de agricultură, silvicultură, zootehnic, pepinierele viticole, horticole, fermele-model, stațiunile agricole, zootehnice, meteorologice, grădinile publice înființate prin legi, regulamente sau deciziuni ministeriale, cum și orice alte așezăminte similare ce s'ar mai înființa.

CAP. IV.

Direcțiunea industriei și comerțului.

Art. 12. — Direcțiunea industriei și comerțului cuprinde două servicii, și anume :

Serviciul industriei.

Serviciul comerțului.

Art. 13. Serviciul industriei intrunește lucrările privitoare la școlile de arte și meserii, muzeele și expozițiunile industriale, comisiunea industrială, încurajarea industriei naționale, concesiuni miniere, consiliul de mine, brevete de

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

nește lucrările privitoare la școlile și cursurile de agricultură și silvicultură, muzee, expoziții și concursuri agricole, stațiuni meteorologice, stațiunile agronomice, ferme-model și cîmpuri de experiențe, desecațiuni și irigațiuni, îmbunătățirea semințelor, plante noi, pepiniere, livezi artificiale, conservarea pădurilor și împăduriri, grădini publice, comiții agricole, bănel și credite agricole, tarife de import și export, tarife de transport în ceea ce privește agricultura, anchete și rapoarte, statistică agricolă, legi și regulamente.

Art. 10. — Serviciul zootehnic are de obiect școlile și cursurile zootehnice, muzee, expoziții, concursuri, stîrpirea animalelor și insectelor vătămătoare, herghelii, vâcării, ocril, cultura rîmătoarilor, piscicultură, avicultură, apicultură, sericicultură, anchete și rapoarte, statistică, legi și regulamente.

Art. 11. — Instituțiile exterioare de pe dîntre de direcțiunea agriculturii sînt :

Școlile de agricultură, silvicultură, veterinarie, zootehnic, pepinierele viticole, horticole, fermele-model, stațiunile agricole, zootehnice, meteorologice, grădinile publice înființate prin legi, regulamente sau deciziuni ministeriale, cum și orice alte așezăminte similare ce s'ar mai înființa.

Art. 12. — Admits.

Art. 13. — Serviciul industriei intrunește lucrările privitoare la școlile de arte și meserii, muzeele și expozițiunile industriale, comisiunea industrială, încurajarea industriei naționale, acordarea, supaveghierea și controlul conec-

Cum s'a prezentat de guvern :

importațiunii și invențiunii, mijloace pentru întemeierea industriilor de iarnă la sătenii, supraveghierea industriilor avantajate sau concesionate și ținerea în evidență a situațiunilor lor, protecția lucrătorilor, creditele industriale, anchete, rapoarte, publicațiunii, statistică, legi și regulamente respective.

Art. 14. — Serviciul comerțului întru-nește lucrările relative la școlile de comerț, muzeele comerciale, expozițiunii, întreprize și magazii generale, birourii și bileiurii, comerțu ambulanti, debuseuri comerciale, uzanțe de comerțu, măreii de fabrică, camere de comerțu, burse și curțierii oficialii, societății de firme comerciale, societății cooperative, societății de asigurare, patente, aceleze, tarife de import și export, tarife de transport pe apă și uscat, mercuriiale, rapoarte consulare, anchete, statistica comerțului, legi și regulamente respective.

Art. 15. — Instituțiile exterioare dependente de direcțiunea industriei și comerțului sînt școlile de arte și meserii, școlile de comerțu, bursele și camerele de comerțu, instituții cari vor funcționa în conformitatea legilor și regulamentelor sau decisiunilor ministeriale respective, cum și ori-ce alte instituții similare ce s'ar mai întemeia.

CAP. V.

Direcțiunea domeniilor.

Art. 16. — Direcțiunea domeniilor se împarte în administrația interloară și administrația exterioară, cea din urmă din aceste administrațiunii fiind subordonată celei întii.

Cum s'a modificat de comitetul delegațiilor

siunilor miniere *pe proprietăți private*, consiliul de mine, brevete de importațiunii și invențiunii, mijloace pentru întemeierea industriilor de iarnă la sătenii, supraveghierea industriilor avantajate sau concesionate și ținerea în evidență a situațiunilor lor, protecția lucrătorilor, creditele industriale, anchete, rapoarte, publicațiunii, statistică, legi și regulamente respective.

Art. 14. — Admis.

Art. 15. — Admis.

Art. 16. — Admis.

Com a'a prezentat de guvern :

Administrațiunea interioară.

Art. 17. — Administrațiunea Interioară a direcțiunei domeniilor coprinde patru servicii, și anume :

Serviciul fonciar ;

Serviciul exploatăreii moșiilor și ecaretelor ;

Serviciul pădurilor și apelor, și

Serviciul minelor.

Art. 18. — *Serviciul fonciar* cercetează și păstrează documentele și planurile de proprietate privitoare la bunurile Statului, se ocupă cu contenciosul, cu facerea holarnicilor, cu cumpărările de proprietăți și achizițiunile prin succesiuni vacante, vânzările, rescumpărările de drepturi și schimbările de proprietăți, cum și cu întreținerea și clădirea de imobile.

Art. 19. — La acest serviciu va funcționa un corp de avocați, a cărui organizare și atribuții sînt determinate prin art. 15-31 din legea promulgată la 28 Martie 1872.

Art. 20. — Tot pe lângă acest serviciu va funcționa și un număr de ingineri hotarnici de diverse grade, din care o parte se vor afla pe lângă administrația exterioară a domeniilor, indicate la art. 24.

Art. 21. — *Serviciul exploatăreii moșiilor și ecaretelor* este însărcinat cu arendarea, închirierea și exploatarea în regie a moșiilor și ecaretelor Statului.

Art. 22. — *Serviciul pădurilor și apelor* e însărcinat cu amenajarea pădurilor și apărarea contra toronșilor, cu descercarea mlaștinelor, cu împăduriri, cu exploatarea pădurilor, deliete silvice și exploatarea bălților.

Art. 23. — *Serviciul minelor*, însărcinat cu exploatarea miniere, exploatațiunile de probă, concesiunile miniere și de ape minerale, arendările de cariere și de stațiuni balneare, exploatați în regie de mine, cariere și ape minerale.

Com a'a modificat de comitetul delegațiilor :

Art. 17. — Administrațiunea Interioară a direcțiunei domeniilor coprinde trei servicii, și anume :

1) *Serviciul fonciar și al proprietății ;*

2) *Serviciul exploatăreii moșiilor, ecaretelor, pădurilor și apelor, și*

3) *Serviciul minelor.*

Art. 18. — Admis.

Art. 19. — Admis.

Art. 20. — Admis.

Art. 21. — *Serviciul exploatăreii moșiilor, ecaretelor, pădurilor și a apelor* este însărcinat cu arendarea, închirierea și exploatarea în regie a moșiilor și ecaretelor Statului, cu amenajarea pădurilor și apărarea contra toronșilor, cu descercarea mlaștinelor, cu împăduririle, cu exploatarea pădurilor, deliete silvice și exploatarea bălților.

Art. 22. — *Serviciul minelor* este însărcinat cu exploatarea miniere, exploatarea de încercare, concesiunile miniere și de ape minerale, arendările de cariere și de stațiuni balneare, exploatarea în regie sau arendă de mine, cariere și ape minerale pe proprietățile Statului.

Cum s'a prezantat de guvern:

Administrațiunea exterioară.

Art. 24. — Serviciul exterior al domeniilor Statului se face prin patru administrațiuni domeniiale regionale, cari cuprind toate ocoalele domeniiale ce se găsesc în județele acelor administrațiuni.

Aceste ocoale cuprind totalitatea bunurilor Statului, definite de art. 1 al prezentei legi și aștătoare pe teritoriul ocolului, ori-care ar fi natura lor, precum: păduri, meșii, ecarete, mine, cariere, stațiuni balneare, bălți, etc.

Art. 25. — Administrațiile domeniiale regionale vor avea sediile lor în Craiova, București, Galați și Iași.

Ocoalele domeniiale vor fi în numărul și vor avea sediul după trebuințele exploatărei.

Art. 26. — Administrația domeniială regională este condusă de un silvicultor de grad superior din cadrele corpului silvic al ministerului sau de un inginer de grad superior din corpul tehnic al Statului. El va purta titlul de «Administator domeniial regional» și va fi ajutat de advocații publici, inginerii botarnici, inginerii de mine, silvicultorii și personalul de cancelarie necesar regiunii.

Art. 27. — Administrația ocolului domeniial se încredințează unui silvicultor sau unui inginer de mine, după natura și importanța mai mare a bunurilor din acel ocol.

Capul de ocol va fi secundat de brigadierii, pădurarii, supraveghetorii de exploatare miniere, balneare, etc., cum și de personalul ce aceste exploatare ar necesita.

Art. 28. — Administatorul domeniial regional întocmește și ține sistematic inventarele descriptive și estimative, precum și planurile bunurilor Statului din regiunea sa; păstrează limitele și întreține acele bunuri, întenta, cu autorizația ministerului, procesele în reven-

Cum s'a modificat de comitetul delegaților:

Art. 24 devine 23. — Admis.

Art. 25. — Administrațiile domeniiale regionale vor avea sediile lor în Craiova, Ploeyti, Galați și Iași.

Ocoalele domeniiale vor fi în numărul și vor avea sediul după trebuințele exploatărei.

Art. 26. — Administrația domeniială regională este condusă de un silvicultor de grad superior din cadrele corpului silvic al ministerului sau de un inginer de grad superior din corpul tehnic al Statului. El va purta titlul de «Administator domeniial regional», va avea o cancelarie, și va fi ajutat de advocații publici, inginerii botarnici, inginerii de mine, silvicultorii și ori-ce alt personal necesar administrației bunurilor regiunii.

Art. 27. — Administrația ocolului domeniial se încredințează unui silvicultor sau unui inginer de mine, după natura și importanța mai mare a bunurilor din acel ocol.

Șeful de ocol va fi secundat de brigadierii, pădurarii, supraveghetorii de exploatare miniere, balneare, etc., cum și de personalul ce aceste exploatare ar necesita.

Art. 28. — Administatorul domeniial regional întocmește și ține sistematic inventarele descriptive și estimative, precum și planurile bunurilor Statului din regiunea sa; păstrează limitele și întreține acele bunuri, întenta, cu autorizația ministerului, procesele relative la

Cum s'a prezentat de guvern :

dicare și îngrijește de conțenciosul bunurilor; întocmește și supune aprobării ministerului proiectele de exploatare ale bunurilor, de amenajare a pădurilor, împăduriri, disecațiunii de bălți, etc.; execută proiectele aprobate de minister, ține licitațiile pentru vânzări, arendări sau execuțiunii de lucrări, potrivit ordinelor ministeriale, și supraveghează contractele sau învoelile de ori-ce natură.

Personal său prin silvicultorii ori inginerii ce-l sînt alipiți, administratorul domeniul regional inspectează ocoalele din regiunea sa și verifică lucrările și gestiunea capilor de ocol.

Administratorul domeniul regional corespunde direct cu particularii sau cu ori-ce autoritate, afară de cele-l'alte ministere.

Art. 27. — Capul de ocol conservă hotarele și întreține bunurile din ocolul său, face lucrările și exploataările autorizate, pune în posesie, determină limitele de exploatare și supraveghează executarea contractelor de vânzări, arendări sau lucrări; face, în fine, în interiorul ocolului ori-ce lucrare ce l' s'ar ordona de administratorul domeniul regional.

Capul de ocol corespunde cu administratorul domeniul regional și cu ori-ce autoritate din județul în care se află ocolul său.

Art. 30. — Silvicultorii Statului din serviciul regiunilor și ocoalelor îndeplinesc, în ce concernă pădurile supuse regimului silvic, toate atribuțiunile de poliție la care îl obligă codul silvic.

Art. 31. — Capii de ocoale pot susține procesele silvice la primele instanțe, — silvicultorii-șefi pe cele în apel, — aceasta cu autorizația administratorului domeniul regional, și putînd fi asistați la nevoie și de avocați publici.

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

bunurile regiunii și îngrijește de conțenciosul acestora; întocmește și supune aprobării ministerului proiectele de exploatare ale bunurilor, de amenajare a pădurilor, împăduriri, disecațiunii de bălți, etc.; execută proiectele aprobate de minister, ține licitațiile pentru vânzări, arendări sau execuțiunii de lucrări, potrivit ordinelor ministeriale, și supraveghează contractele sau învoelile de ori-ce natură.

Personal său prin silvicultorii ori inginerii ce-l sînt alipiți, administratorul domeniul regional inspectează ocoalele din regiunea sa și verifică lucrările și gestiunea șefilor de ocol.

Administratorul domeniul regional corespunde direct cu particularii sau cu ori-ce autoritate, afară de cele-l'alte ministere.

Art. 28. — Șeful de ocol conservă hotarele și întreține bunurile din ocolul său, face lucrările și exploataările autorizate, pune în posesie, determină limitele de exploatare și supraveghează executarea contractelor de vânzări, arendări sau lucrări; face, în fine, în interiorul ocolului ori-ce lucrare ce l' s'ar ordona de administratorul domeniul regional.

Șeful de ocol corespunde cu administratorul domeniul regional și cu ori-ce autoritate din județul în care se află ocolul său.

Art. 30 devine 29. — Admis.

Art. 30. — Șefii de ocoale pot susține procesele silvice la primele instanțe, — silvicultorii-șefi pe cele în apel, — aceasta cu autorizația administratorului domeniul regional, și putînd fi asistați la nevoie și de avocați publici.

Cam s a prezentat de guvern :

Cum s a n a difi cult de comitetul delegatilor :

CAP. VI.

Comisiuni și consilii ; competențe.

Art. 32. — Pe lângă sus arătatele servicii, mai funcționează în minister *comisiunile și consiliile consultative*, prevăzute de legi, precum și cele create prin regulamente și deciziuni ministeriale.

Aceste comisiuni se vor convoca de directorii respectivi, cari le va supune obiectul deliberării lor ; ele lucrează asistate fiind de șeful serviciului respectiv ca secretar.

Art. 33. — Directorii rezolvă, conform legilor, regulamentelor și deciziunilor ministeriale și pe răspunderea lor, toate chestiunile relative la serviciile ce dirig ; aprobă cheltuielile necesare în limitele fondurilor bugetare și a creditelor ce le sînt deschise.

În caz de aglomerare de lucrări, ei pot delega, pe răspunderea lor și cu prealabila aprobare a ministrului, o parte din atribuțiile lor la șefii de servicii.

Art. 34. — Șefii de servicii contrasemnează corespondența directorilor și îndeplinesc, cu ajutorul personalului ce li se afectează, sarcinile serviciilor ce le sînt încredințate.

Art. 32. devine 31. — Admis.

Art. 33 devine 32.—Admis.

Art. 34 devine 33.—Admis.

Art. 34. — Când se va propune legiferarea sau reglementarea chestiunilor cari, de și în legătură cu interesele agricole, comerciale sau industriale ale țării, cad în atribuțiunile altui departament sau autorități, se va lua și avizul ministerului agriculturii, industriei și comerțului.

Art. 35. — Ministerul agriculturii, industriei și comerțului va fi îndatorat a prezenta Corpurilor Legiuitoare în fiecare an un raport general complet și amănunțit asupra stării și dezvoltării acestor ramuri ale economiei naționale.

Cum s'a prezentat de guvern :

Cum s'a modificat de comitetul delegaţilor :

CAP. VII.

Personalul.

Art. 33. — Nimeni nu poate ocupa o funcţiune în administraţia generală a ministerului, dacă nu va întruni condiţiunile următoare :

a) Să fie romin sau naturalizat, bucurându-se de toate drepturile civile şi politice ;

b) Să aibă vârsta de 21 ani împliniţi ;

c) Să îi satisfacă obligatiunile legii de recrutare ;

d) Să justifice că posedă cunoştinţele speciale cerute pentru fiecare serviciu sau funcţiune în parte, prin legile, regulamentele ori dispoziţiunile în vigoare.

Art. 36. — Nu pot fi numiţi în nici o funcţiune din administraţia generală a ministerului :

a) Cei puşi sub interdicţie ;

b) Cei condamnaţi judecătoreşte la pedepse infamante ;

c) Falşiţi nereabilitaţi.

Art. 37. — Titlurile de şcoală ce se cer candidaţilor pentru ocuparea funcţiunilor dependente de minister, începînd de la gradul de cap de oficiu în sus şi pentru funcţiunile echivalente din serviciul exterior, sînt :

Licenţa, doctoratul, într'o ramură potrivită funcţiunei, sau diploma unei şcoli de ingineri, diploma unei şcoli superioare de agricultură, de silvicultură, de zootehnie, de comerţ, potrivit specialităţii pentru care se solicită funcţiunea.

Profesorii şcolilor profesionale se recrutaază după prescripţiunile legilor de instrucţiune publică.

Pentru funcţiunile inferioare din administraţia generală, de la gradul de copist şi pînă la cap de oficiu exclusiv, precum şi pentru funcţiunile echivalente din serviciul exterior, se cere diploma de absolvenţă liceală sau diploma unei

Art. 35 devine *36.* — Admis.

Art 36 devine *37.* — Admis.

Art. 38. — Titlurile de şcoală ce se cer candidaţilor pentru ocuparea funcţiunilor dependente de minister, începînd de la gradul de şef de oficiu în sus şi pentru funcţiunile echivalente din serviciul exterior, sînt :

Licenţa, doctoratul, într'o ramură potrivită funcţiunei, sau diploma unei şcoli de ingineri, diploma unei şcoli superioare de agricultură, de silvicultură, de zootehnie, de comerţ, potrivit specialităţii pentru care se solicită funcţiunea.

Profesorii şcolilor profesionale se recrutaază după prescripţiunile legilor de instrucţiune publică.

Pentru funcţiunile inferioare din administraţia generală, de la gradul de copist şi pînă la şef de birou exclusiv, precum şi pentru funcţiunile echivalente din serviciul exterior, se cere diploma de absolvenţă liceală sau diploma unei

Cum s'a prezentat de guvern :

peoale de agricultură, comerțului, științe administrative politice și economice, arte și meserii, după specialitatea funcțiunii

Oamenilor de serviciu și funcționarilor inferiori, retribuțiți cu mai puțin de 100 lei pe lună, li se cere numai a ști să scrie și să citească.

Art. 28. — Funcțiunile din administrația generală a ministerului și retribuțiunile lor sînt stabilite prin tabela alăturată la legea de sață.

Această tabelă nu se poate modifica de cît printr'o lege ; iar numărul funcționarilor de fie-care categorie se va stabili anual prin legea bugetară.

Nici o numire din nou în administrația generală a ministerului nu se va putea face de cît în clasa cea mai inferioară gradului funcțiunii în care se face numirea și pentru ori-ce înaintare în clasă va trebui un stagiu de cel puțin 4 ani.

Retribuțiunea personalului didactic și gradația rămîn după cum sînt fixate prin legile în vigoare.

Retribuțiunea personalului inginerilor din corpul tehnic al Statului se va face potrivit legii organice a acestui corp.

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

peoale de agricultură, comerțului, științe administrative, politice și economice, arte și meserii, după specialitatea funcțiunii.

Oamenilor de serviciu și funcționarilor inferiori, retribuțiți cu mai puțin de 100 lei pe lună, li se cere un *certificat de 4 clase primare*.

Art. 39. — Funcțiunile din administrația generală a ministerului și retribuțiunile lor sînt stabilite prin tabela alăturată la legea de sață.

Această tabelă nu se poate modifica de cît printr'o lege ; iar numărul funcționarilor de fie-care categorie se va stabili anual prin legea bugetară.

Nici o numire din nou în administrația generală a ministerului nu se va putea face de cît în clasa cea mai inferioară gradului funcțiunii în care se face numirea și pentru ori-ce înaintare în clasă va trebui un stagiu de cel puțin 3 ani.

Retribuțiunea personalului didactic și gradația rămîn după cum sînt fixate prin legile în vigoare.

Retribuțiunea personalului inginerilor din corpul tehnic al Statului se va face potrivit legii organice a acestui corp

(Va urma).

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Pădurile noastre.

Pentru prima dată, în vederea Expozițiunii universale din Paris, s'a făcut și s'a publicat o statistică a tuturilor pădurilor țării. Această lucrare ca și cele-lalte privitoare la partea silvică a secțiunii noastre, s'a făcut sub conducerea d-lui inspector-general D. Patrușiu — acum secretar-general al Ministerului domeniilor — de d-nii Bantaș, Marenzeller, Nădejde și Tănăsescu.

Folositoarea lucrare a acestor cinci silvicultori distinși va rămîne ca o bază a silviculturii romine și e cu mult superioară descrie-

rilor pădurilor lor făcute de Unguri pentru diferite expoziții (1873, 1885, 1896, etc.). Vom avea adesea ocazie de a vorbi de ea cititorilor noștri și de a estrage din ea date privitoare la păduri. Iată aci întinderea și repartizarea pădurilor, după *Notice sur les forêts de Roumanie*; așa e intitulată principală lucrare a acestor merituoși silvicultori:

JUDEȚUL	PĂDURILE STATULUI			Pădurile Domeniului Coroanel	Pădurile comunelor asezămintelor publice	Pădurile part. cularilor	Suprafețele totale
	Păduri	Goșori	TOTAL				
	Hect.	Hect.	Hect.	Hect.	Hect.	Hect.	Hect.
Argeș	55,071	12,500	67,571	—	17,163	60,068	144,799
Bacău	58,358	4,962	63,320	—	7,012	136,355	206,657
Botoșani	6,829	1,236	8,065	—	637	40,261	48,963
Brăila	7,670	94	7,764	62	653	1,418	9,897
Buzău	33,923	3,499	37,422	—	1,940	66,512	105,887
Coraștea	23,776	5,127	28,903	—	6,380	80	35,376
Covurlui	4,422	1,999	6,461	—	—	22,843	29,301
Dimbovița	38,432	7,293	45,725	—	3,776	61,000	110,505
Dolj	30,232	7,501	37,733	5,567	4,995	25,000	73,200
Doroboi	4,546	733	5,279	—	2,850	29,815	37,959
Fălciu	9,799	2,101	11,900	—	717	13,182	25,768
Gorj	40,843	5,782	46,625	—	5,767	180,000	231,889
Ialomița	10,565	3,110	13,675	—	1,236	8,688	23,599
Iasi	16,161	1,412	17,573	—	1,557	27,069	46,197
Ilov	22,650	3,708	26,358	2,653	2,735	17,539	49,286
Mehedința	31,386	10,847	42,233	—	2,293	92,000	136,520
Mușcel	58,504	16,096	74,600	—	2,370	71,630	148,601
Neamț	141,018	9,809	150,827	12,592	1,600	50,592	215,311
Oltu	7,557	1,904	9,461	—	1,345	22,000	32,808
Prahova	35,073	8,101	43,174	3,377	28,846	50,224	125,621
Pulna	27,051	3,457	30,508	—	3,623	106,585	140,716
R.-Sărat	18,172	1,991	20,163	40	733	42,351	63,289
Roman	5,794	475	6,269	—	3,341	24,325	33,935
Romanași	10,578	2,976	13,554	500	4,425	10,000	28,479
Suceava	28,378	2,715	31,093	40,453	81	73,149	144,782
Tecuci	9,360	1,688	11,048	—	123	24,777	37,948
Teleorman	7,695	2,740	10,435	—	1,589	9,816	21,840
Tulcea	79,979	26,860	106,839	—	9,135	662	116,436
Tutova	9,597	2,272	11,869	—	1,914	23,396	36,279
Vaalui	9,105	749	9,854	4,936	3,089	23,909	42,778
Vilcea	46,316	7,548	53,864	—	1,515	191,000	216,381
Vlașca	33,171	1,301	35,472	—	2,533	16,613	54,623
Total	921,644	163,389	1,085,033	70,181	125,566	1,422,843	2,774,048

Cum se vede, Statul are 1.085.033 hectare de păduri, mai mult de a treia parte a întinderii totale a pădurilor.

Județele în care pădurile aparținând particularilor întrec cu mult întinderea pădurilor Statului, sînt în număr de 19, anume:

Județele	Păduri ale Statului	Păduri particulare
Bacău	63.920	136.325
Botoșani	8.065	40.261
Buzău	37.122	66.519
Covurlui	6.401	22.845
Dîmbovița	45.725	61.000
Dorohoiu	5.279	29.815
Fălciu	11.500	13.182
Gorjiu	46.125	180.000
Iași	17.573	27.069
Mehedinți	42.233	92.000
Olt	9.462	22.000
Pulna	30.508	106.585
R.-Sărat	20.163	42.351
Roman	6.269	24.325
Suceava	21.093	73.129
Tecuci	11.048	24.777
Tulova	11.869	23.396
Vasluiu	9.544	23.909
Vilcea	53.866	161.000

Întinderea ocupată în realitate de arbori nu e aceea ce ni se dă pentru păduri, căci precum se vede din primul tablou, din totalul de 1.085.033 hectare de păduri ale Statului, 163.389 reprezintă goluri. Pentru pădurile care aparțin particularilor, n'a fost posibil de a da cifra golurilor, trebuie însă să fie cel puțin egal. O mare din aceste „goluri“ provine de la munți păduroși pînă la oare-care înălțime și goale încolo.

Județul cel mai păduros din țară e Gorjiu care nu conține mai puțin de 8% din întinderea generală a pădurilor (231.888 hectare) după acesta vine Neamțu cu 215.611 hectare din care 150.527 aparțin Statului; și Bacău cu 206.657 hectare. După Neamțu, Tulcea are cea mai mare întindere de păduri ale Statului: 106.639. Nu e județ în care Statul să n'aibă păduri. Domeniul silvic total al țării reprezintă 21% din teritoriul.

Întinderea pădurilor supuse regimului forestier e de 84% din total și se ridică la 2.340.042 hectare.

Vinzări de lemne din România.

Sub acest titlu *Vossische Zeitung* publică următorul articol pe care 'l primește de la un specialist:

«Guvernul român publică ținerea unor licitațiuni pentru vinderea unor cantități foarte însemnate de lemne, din pădurile Statului pentru la toamnă și speră a realiza venituri foarte mari, ținind seamă de prețurile lemnelor, care s'au urcat foarte mult în ultimii cinci ani. Grosul ofertelor cuprinde lemn de stejar, dar și considerabile cantități de lag, brad, carpen și cantități ceva mai mici de pini (*pinus selvestris*) sint puse în vinzare, prin licitație publică. Pe cind afacerile de lemnărie realizate pînă acum în România încă-peaû mai mult pe miinde francezilor, cari transformau stejarii de acolo în doago și le expediau pe acestea printr'un port al Mării Negre sau și prin calea ferată la debușeurile franceze, se caută actualmente a se interesa spiritul de întreprindere al germanilor pentru cumpărările de lemne din România, de care-ce se crede că se va reuși cu vremea, a face ca România să înlocuiască pe Rusia pentru consumul și importul german, dat fiind faptul că fondul de păduri se tot rărește mereu în Rusia, unde, pentru stavilirea pe viitor a despădurirei, s'au și luat severo dispozițiuni legislative. Aceasta însă e o ipotesă care pentru moment nu e încă justificată prin nimic.

«Înainte ca pădurile rominești să pară vrednice de dorit pentru comerțul de lemnărie german, această țară trebuie să fie străbatută de niște căi de comunicație, cari se facă cu puțință ca lemnăria lucrată să fie transportată cu prețuri convenabile la porturi și la gări de expediție; companiile de navigație și drumurile de fier ar trebui, la rindul lor, să-și reducă tarifele ast-lel, în cit cheltuelile de transport la debușeurile străine, inclusiv prețul costului și surbriile lucrătorilor, se nu înghiță cu desăvirșire valoarea mărfel. Ambele aceste condițiuni, pe cit știm, nu sunt încă îndeplinite, și va depinde de explicațiunile și condițiunile pe cari guvernul român le va pune comerțului german înainte de termenole de vinzare, ca cei din Germania să se decidă a face călătoriile ce sunt neapărat necesare pentru cercetarea pădurilor la lața locului.

«Alară de aceasta va fi necesar a se acorda străinilor condițiuni de exploatare mai avantagioase de cit cele actuale și cari par copiate după cele ce sint în vigoare în pădurile fiscului prusian, ast-lel se riscă a se semăna încă de mai înainte germenul neînțelegerel între cumpărător și vinzător.

«Cind prețul lemnului ar fi eștin și tarifele de transport ar fi convenabile, n'ar fi exclusă posibilitatea de a se importa din România *traverse* pentru drumurile de fier din Prusia și Germania, atit cele ale Statului cit și cele particulare, și aceasta ar putea constitui un mare beneficiu, de oare-ce în privința acestui articol noi depindem cu totul din Rusia (Polonia) și de Austria (Galiția). Dar afară de Statul român, mai oferă rominii și mari cantități de stejar, lag și brad, din pădurile lor, situate zice-se, nu prea departe de Turnu-Severin, însă a căror descriere în ce privește natura și soiul este atit de confuză, în cit un specialist nu 'și poate face idee exactă despre lemnele existente. Dacă cei din Germania vor lua în mal de aproape considerare ideia cumpărării de lemnărie în România, atunci va fi necesar a se trimite mai înfiiu acolo o expediție de specialiști, de oare-ce țara este încă pentru noi un fel de *terra incognita*, în ce privește natura și situația pădurilor ei».

„România Economică“

* * *

Copie de pe ordinul circular, No. 80 677 din 30 Oct. 1900.

Domnule Șef,

Avem onoare a trimite pe lngă acesta copie de pe referatul D-lui Șef al Serviciului Pădurilor, din 25 Octombrie a. c., aprobat de Minister, și vă rugăm ca dispozițiunile cuprinse într'nsul, să luați măsuri, a fi aduse la cunoștința tuturor agenților silvici din acea regiune, spre a se conforma lor.

Copie după referatul D-lui șef al serviciului silvic

Față cu cererile înscrise, cit și cu multiplele cereri verbale ale agenților silvici, de a li se permite să ia lemne, din păduri pentru încălzitul necesar gospodăriei lor, mi-am permis, D-le Ministru, a ve referi cazul. În adevăr, încă de la crearea Serviciului silvic, toți silvicultorii 'și luat lemne din pădurile cele mai apropiate reședințelor lor, în mod gratuit, lemnele necesare de încălzit; mai mult, prin decizia D-lor administratori ai Domeniilor No. 30558 din 18 Noiembrie 1876, se consfințește acest drept, care a continuat a li exercitat pînă acum 3 ani, de cind acest drept a fost lăsat numai șefilor de ocoale, cari au dreptul a lua lemne pentru încălzitul cancelariilor lor, cum și pădurarilor și brigadierilor, cărora li s'a dat cite 2

stînjeni de fie-care, ridicîndu-se acest drept agenților de control și executare, silvicultorii-șefi și inspectorii.

Considerînd că în orî-ce administrație trebuie a se evita pe cit posibil, contactul interesat între elementul administrat și cel administrativ, și cu atît mai mult în Serviciul silvic, unde antreprenorii caută toate mijloacele posibile a se pune în bunele grații ale silvicultorului, pe de o parte; iar pe de alta, cînd atîtea uscături sînt cari pier în păduri, nu trebuie a sili pe silvicultor se meargă la antreprenorii Statului, ca se cumpere lemne, știut fiind că acești din urmă tot-d'a-una caută chiar, dacă se poate, să îndatoreze pe silvicultor, — orî interesul Ministerului cred, nu este de a lăsa pe agenții săi în lipsă de niște materiale, de cari sînt înconjurați și pe care zilnic le administrează, — a și sili să meargă la antreprenori, căci prin aceasta sîntem departe de a realiza o economie serioasă,

Considerînd că astă-zi este o inegalitate prea mare între membrii aceleiași serviciu, adică silvicultorii șefi de ocoale au case, servitor, încălzit, pe cînd silvicultorii-șefi și inspectorii nu au nici casă, nici indemnizare de locuință, nici servitori și nici nu li se permite a lua lemne din păduri pentru încălzitul lor.

Considerînd că în toate administrațiile speciale se fac avantaje funcționarilor respectivi, ast-fel la drumurile de fer toți funcționarii voiajează gratis pe C. F. R., iar familiile lor cu preț redus de plată 50%, — li se pune la dispoziție pentru transporturi de lemne și altele, vagoane reduse cu 40% etc., de asemenea cei de la Regia Monopolurilor, — că prin urmare ar fi drept ca și silvicultorilor să li se dea oare-cari avantaje în ceea-ce privește specialitatea lor.

Față cu cele ce preced, am onoarea, Domnule Ministru, a ve propune următoarele :

1. Toți brigadierii silvici și pădurarii, ca și în trecut, se aibă drept a lua cite 2 stînjeni de lemne, gratuit din pădurile Statului.

2. Toți agenții silvici superiori, silvicultorii, silvicultorii-șefi și inspectorii, se aibă drept la 3 stînjeni de lemne gratuit din pădurile Statului.

3. Agenții superiori, cari pentru necesitățile familiilor lor, ar avea nevoc de un numar mai mare de stînjeni, au dreptul de a le lua din pădurile Statului, pină la concurența de 8 stînjeni în total, cu preț de 75% din estimațiune, după prețurile locale.

Șeful Serviciului pădurilor, V. Bantaș.

INFORMAȚIUNI

D-l *N. Filipescu*, vice-președinte al Camerei, a intrat la începutul lunii Iulie în Cabinet, în calitate de Ministru al Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor. Lucrările anterioare ale D-lui Filipescu, ca raportor general asupra ultimului buget, partea însemnată ce a luat în diferitele comisii parlamentare și extra parlamentare, ce au studiat chestiuni economice, îl desemnau pentru acest departament, căruia împrejurările grele prin care trecem îi dau o importanță și mai mare de cât are în timpuri normale.

Domnul *N. N. Herjeu*, inginer inspector cl. II a fost numit secretar-general; iar D-l *D. Many*, fost secretar general a fost numit inspector-general al Ministerului.

Prin decretul regal No. 3215 din 5 August 1900, D-l *V. Bantaș*, inspector silvic cl. II, actualmente șeful regiunii I (Iași), se numește șef de serviciu cl. I în administrația centrală a Ministerului, în locul D-lui *I. P. Chihăia*, care prin decretul No. 3250 din 5 August 1900 se numește în postul de inspector silvic cl. II în locul D-lui *V. Bantaș*.

D-l *Ștefan Niculescu*, fost silvicultor cl. I, a fost reprimis în corpul silvic în acelaș grad, în locul D-lui *I. Solacolu* demisionat; iar D-l *V. A. Goleșcu*, demisionat, a fost reprimis în gradul de silvicultor cl. II.

Domnii *I. Droc* și *D. Georgescu*, silvicultori asistenți, au fost avansați silvicultori cl. II, în locurile D-lor *Donciu* și *Gh. Tănăsescu*, demisionați.

Deciziunea ministerială No. 80.172, de la 5 August, 1900.

Noi, Ministru secretar de Stat la departamentul agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor,

Având în vedere necesitatea ce există de a da o direcțiune unitară tuturor lucrărilor, relative la păduri, precum și în vederea unei mai rașionale distribuiri în atribuțiunile personalului însărcinat cu administrarea și exploatarea lor,

Decidem :

Art. I. — Prin delegațiune, D-l V. Bantaș, șeful serviciului silvic, este însărcinat cu conducerea, rezolvarea și expedierea tuturilor lucrărilor privitoare la păduri, în marginile legilor, regulamentelor și deciziunilor ministeriale ; precum se încuviințează și se aprobe cheltuelile relative la serviciul pădurilor în conformitate cu dispozițiunile legii asupra comptabilității generale a Statului și în limitele creditelor ce sînt deschise prin budget și diferite legi, afară de acele cheltueli și lucrări care prin legi și regulamente sunt rezervate pe seama noastră.

Art. II. — În afară de atribuțiunile de la art. I, d-l V. Bantaș va avea controlul general al întregului serviciu exterior.

Art. III. — D-l secretar general este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Ministru, **N. Filipescu.**

Decisiunea ministerială No. 80110 bis din 5 August 1900.

Noi Ministru secretar de Stat la departamentul Agriculturii, Comerciului, Industriei și Domeniilor.

Decidem :

Art. I. Domnul D. Papinian, inspector silvic cl. II, se numește șef al al Regiunii I silvice Iași.

Domnul Th. Galeriu, inspector silvic cl. I, pe lângă atribuțiunile de control ce le va avea în Regiunile I, II și III se însărcinează și cu conducerea Regiunii II Bacău.

Domnul I. P. Chihaia, inspector silvic cl. II, se numește șef al Regiunii III București.

Domnul C. Al. Ocăscu, inspector silvic cl. I, pe lângă atribuțiunile de control ce le va avea în Regiunile IV, V, VI și VII, se însărcinează și cu conducerea Regiunii IV silvice București.

Domnul N. G. Popovici, inspector silvic cl. II, se numește șef al Regiunii IV Craiova.

Domnul Mihail Tănăsescu, inspector silvic cl. II, se detașează în Administrația Centrală, însărcinându-se cu conducerea biuroului exploatărilor, avînd și atribuțiuni în exterior, după necesitățile serviciului.

Domnul N. C. Nădejde, silvicultor-șef cl. I, pe lângă însărcinarea ce are prin decizia No. 15756 de la 3 Mai, se însărcinează și cu conducerea biuroului personalului, avînd și atribuțiunile în exterior, după necesitățile serviciului.

Art. II. Domnii M. Tănăsescu și N. C. Nădejde, cari vor avea atribuțiunile și în exterior, vor primi leafa gradului și speșele pe tot timpul detașării și vor avea cărțile de liber parcurs ca și pînă în prezent.

Art. III. Domnul șef al Serviciului silvic, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Ministru, N. Filipescu.

Prin decretul regal No. 3528, de la 4 Octombrie a. c., s'au mai înființat 4 ocoale silvice și anume: *Tomești* în regiunea I, *Neamțu* în regiunea II, *Cîmpu Lung* în regiunea V, și *Gogoșiu* în regiunea VI.

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1899—1900 pînă la 31 August a. c., a fost de lei 5.636.872 bani 47. Față de prevederile budgetare cari au fost de lei 4.600.000; pădurile au dat pînă la această dată un excedent de 1.036.872 bani 47.

La licitațiile de păduri de la 30 August, 29 Septembrie și 4 Octombrie a. c., s'au vîncut în toată țara spre exploatare 64 păduri.

La 6 Noiembrie și 4 Decembrie a. c., se vor ține licitație pentru vînzarea a 212 păduri, din cari 80 scoase din nou în vînzare și este probabil că pînă la 4 Decembrie să se ție o licitație pentru vînzarea încă a 80 păduri din cari 25 din nou. După toate probabilitățile venitul pădurilor va trece anul acesta peste 6.000.000 lei.

Următoarele mutări s'au făcut în corpul silvic :

D-l *A. Carpenișanu*, de la ocolul Severin a fost mutat la ocolul Tismana ;

D-l *N. Popescu*, de la ocolul Tismana a fost mutat la ocolul Seaca-Optășani ;

D-l *N. Rădulescu*, de la ocolul Seaca-Optășani a fost mutat la ocolul Severin ;

D-l *A. Gostovică*, șeful ocolului Nucșoara, a fost mutat în Ad-ția centrală, iar în locul său s'a numit ca șef de ocol D-l *V. Pop Harșanu* din Ad-ția centrală ;

D-l *C. Sara* a fost numit șef al ocolului Tonești, iar în locul său în Ad-ția centrală s'a numit D-l *A. Negoescu* ;

D-l *D. Georgescu*, s'a numit șef al ocolului Neamțu ;

D-l *V. A. Goleșu*, s'a numit șef al ocolului Cîmpu-lung ;

D-l silvicilor-șef *I. G. I. Codreanu* de la regiunea II, a fost mutat la regiunea I ;

D-l silvicilor-șef *N. Mucelaru*, de la regiunea VI, a fost mutat la regiunea V ;

D-l silvicilor-șef *G. Popescu*, din Ad-ția centrală, a fost mutat la regiunea III ;

D-l *Niculescu Ștefan*, a fost numit șeful ocolului Tulcea ;

D-l *N. Pușcariu* de la ocolul Tulcea a fost mutat la ocolul Niculișel ;

D-l *Th. Tamașanu*, de la ocolul Niculișel, a fost mutat la ocolul Petroșița ;

D-l *D. Ionescu Zane*, atașat la regiunea VII, a fost numit secretar al consiliului tehnic.

Serviciul silvic al Statului a obținut la Expoziția de la Paris 2 mari premii, unul pentru materialele expuse precum : eșantilioane, fotografiile etc. și unul pentru lucrări, harta pădurilor și statistice.

În numărul viitor se va publica lista tuturor premiilor pentru produse păduroase.

Pînă la 1 Noiembrie a. c. au mai plătit cotizațiile și abonamentele pe anul 1900, următoarele persoane :

Membrii : Boiu Olimpiu, Broțe Victor, Bucur Dionisie, Candale Al., Chirțoiu I. St., Crișan Gr., Davidescu Florian, Galleriu Th., Kalinderu I., Marenzeller O., Nădejde N. C., Oncanu N., Panaitescu C., Papi-nian D., Popovici Gh., Rusescu D., Valsamachi A., adică în total 20 din 171.

Abonații : M. S. Regele, Ad-ția Domeniului Coroanei, Brigada silvică Buzeni A. D. C., Brigada silvică Gherghița A. D. C., Berian August Budu Caloianu. Societatea Bour și Apd, adică în total 11 din 57.

BARON BARBU BELU

În luna Iulie s'a stins din viață la o vîrstă înaintată, încă unul din bărbații de seamă ai generației trecute.

Baron Barbu Belu scoboritor din o vechie familie de boeri, a jucat un rol important în țară.

Cu o cultură destul de aleasă și cu o inimă în tot-d'a-una caldă, *Baron Barbu Belu* a ocupat însemnate dregătorii în Stat. A debutat în magistratură și a ajuns Consilier la Curtea de Casație, apoi în Ministru de Culte și și dădu demisia în 1862; iar în 1863 în Ministru de Justiție. A fost în mai multe rânduri deputat și senator.

După căderea lui Cuza, *Baronul Barbu Belu* s'a retras din viața politică, dar nu a încetat a se interesa de progresele țării și în special de cele pe tărîmul economic.

Mare proprietar fonciar rural, *Baron Barbu Belu* posedă între altele, însemnate domenii forestiere, așa că la înființarea societății *Progresul Silvic* îl găsim printre cei d'întîi membrii fondatori ai ei, contribuind la progresul acestei societăți.

Membru fondator și activ, *Baron Barbu Belu*, a fost generos pentru această societate. Dar nu numai în acest mod sprijinea dînsul societatea; prezența sa la toate adunările generale și la conferințele membrilor, cum și interesul cu care urmărea lucrările ei, erau un puternic sprijin moral.

Prin moartea lui *Baron Barbu Belu*, societatea *Progresul Silvic*, a pierdut pe un membru scump, iubit și venerat.

Comitetul, prin organul ei *Revista Pădurilor*, conservă o dulce amintire scumpului său coleg.

CLIMA LUNEI IUNIE 1900 st. n.

la București-Filaret.

Mijlocia lunară a temperaturii 20^o4, este aproape egală cu valoarea normală. Un timp recoros a avut loc în decada a doua și niște furtuni îngrozitoare în a treia. În prima decadă timpul destul de călduros și liniștit; temperatura sa mijlocie 20^o6 la 6 a plouat linișor și a căzut grindină rară. În decada a doua, care a fost în mijlociu cu un grad și jumătate mai recoroasă ca cea d'întîiu, o coborîre a temperaturii a avut loc în ziua de 13, și o altă mult mai importantă la 19, cînd a plouat mult. La 20 s'a înregistrat cea mai coborîtă temperatură din cursul lunii 10^o6.

Decada a treia a fost cea mai călduroasă. În cursul ei temperatura a trecut peste 30 grade ajungând la 31.5 în ziua de 23; aceasta a fost cea mai înaltă temperatură din cursul lunii. În noaptea de 23 spre 24 o furtună violentă a trecut d'asupra capitalei de la SW spre NE, iușeala vântului la 3 ore 10 minute dimineața ajunsese 15 metri pe secundă; o ploaie torențială și grindină rară de mărimea alunelor a însoțit furtuna. Ploaia a durat 63 minute în care timp s'a adunat 50.8 mm. de apă. Părțile joase ale orașului au fost inundate. Apa a umplut multe pivnițe și a pătruns chiar în unele case; mai mulți copaci au fost rupți. În noaptea următoare a avut asemenea loc o furtună, în care timp vântul ENE a ajuns iușeala 16 metri pe secundă. Ploaia repede dar în mică cantitate (14.2 mm.) a însoțit și aceasta furtună; temperatura s'a recit pînă în ziua de 25. Mijlocia temperaturii decadelor a treia a fost 21.7. Zile de vară au fost 26, cu 6 mai mult ca de obicei.

Nebulozitatea în cursul lunii a fost egală cu valoarea normală. Au fost 7 zile senine, 19 noroase și 4 acoperite. Soarele a strălucit în 299 ore cu aproape 40 ore mai mult ca de obicei.

Mijlocia lunară a presiunii atmosferice 752.8, a fost puțin mai ridicată ca valoarea normală. Vântul dominant a fost Austrul. La 13 a bătut tare crivățul; la 16, 26 și 28 a bătut vînt tare de la W. Precipitațiunile atmosferice au fost mai abundente ca de obicei. Ploaia torențială de la 24 a dat mai mult de jumătate din cantitatea lunară. În total au căzut 97 milimetri apă în 13 zile. De obicei plouă în Iunie 89 mm. Furtunile au fost frecvente, în total s'au constatat 18 furtuni. Cele mai importante au fost la 6, 13, 18 și mai ales la 24 și 25. Rouă a fost în 14 zile.

Un cutremur slab de pămînt a fost la 22 după amiază în 4 ore minute și 43 secunde timp oficial.

Vegetația continuă foarte activată. Cireșile, Vișinile, Căcăzele, Agrigele, Dudulele erau coapte încă de la mijlocul lunii. Caisele și zarzările începuse a se pîrgui la sfîrșitul lunii.

Luna Iulie.

Luna Iulie a fost în general călduroasă. Deși mijlocia lunară a temperaturii 22.9 este foarte aproape egală cu valoarea sa normală; de la sfîrșitul primei decade, s'a menținut pînă la mijlocul decadelor a doua un timp răcoros. În tot acest interval au căzut ploi, din care cea de la 10 a fost abundentă.

În prima decadă timpul a fost destul de călduros, liniștit și deschis. La sfîrșitul ei timpul s'a recit repede, ploile au fost dese. Mijlocia temperaturii primei decade 23.3 este cu aproape un grad mai ridicată ca valoarea normală. A doua decadă a fost cea mai rece și ploioasă; ultimile ei 4 zile au fost călduroase. Cea mai coborîtă temperatură 10.5 s'a înregistrat în ziua de 12. Mijlocia temperaturii acestei decade 20.4, este cu 2.5 mai coborîtă ca valoarea normală.

Decada a treia a fost cea mai călduroasă. Cea mai înaltă temperatură observată 34.9, a avut loc în ziua de 30. În alți ani au fost căldurile mai mari în Iulie. Așa în 1882 termometrul a arătat 39.8. Mijlocia tem-

peraturii ultimei decade a fost 25°0 cu 2°0 mai ridicată ca valoarea normală.

Zilele de vară au fost 27, cu una mai puțin ca de obicei. Cerul a fost în general deschis. De la 10—15 el a fost foarte noros. Repartisate după gradul de înorare au avut 14 zile senine, 12 noroase și 5 acoperite. Soarele a strălucit 325 ore, cu 13 mai mult ca de obicei.

Mijlocia lunară a presiunii atmosferice 762.8 mm. a fost puțin mai ridicată ca normala. De la 10 la 14 barometrul s'a menținut coborît, atunci a plouat mult.

Vântul dominant a fost de la NE. Într-o proporție aproape egală a bătat și vântul de la W. La 8, 11, 19 și mai ales la 29 vântul a bătat tare. În această din urmă zi pe timpul furtunii vântul violent a cauzat mla multe stricăciuni ca: desveliri de case, rușeri de garduri și crăci de pomi de diferite grosimi. Copacii de pe altele șoselei Filaret, au fost cea mai mare parte culeși la pământ.

Precipitațiunile atmosferice s'a constatat în 10 zile, dând o cantitate totală de apă de 66.3 milimetri, aproape egală cu valoarea normală. Furtunile au fost în număr de 8.

Fulgere depărtate s'au notat în 10 zile; roșă în 18.

La 18 noaptea a fost o ploaie rară de gindaci.

Luna August.

Luna August a fost în general călduroasă. Mijlocia temperaturii ei 22,3 este o zecime de grad mai ridicată ca valoarea normală, și cu 2 grade mai călduroasă ca cea a anului trecut. În prima ei jumătate temperatura s'a menținut ridicată, exceptînd prima zi, în care a fost un timp răcoros. Cea ce a caracterizat însă mai mult această lună a fost timpul vîntos de la 13—17 în care interval Crivățul a bătat foarte tare și cite-va ploi rezezi și abundente, dintre care cea de la 17, torențială și de lungă durată, în cursul căreia s'a adunat 83,6 mm de apă. În urma acestei ploi timpul s'a răcit foarte mult, constatându-se chiar în mijlocia temperaturii de a doua zi o scoborîre de peste 9 grade, timpul răcoros s'a resimțit și în zilele următoare. În decada a treia a fost vreme liniștită; destul de călduroasă și cu cite-va ploi mici în ultimele 3 zile, cînd a fost cel mai răcoros timp din cursul lunii. În general mersul temperaturii a fost normal.

Cea mai ridicată temperatură a fost 34,5 la 11, în alți ani au fost călduri mult mai mari în August; așa în 1896 la 7 August termometrul ajunsese la 40,8. Zile de vară au fost 27. În ziua de 20 s'a înregistrat temperatura cea mai coborîtă 12,4.

Cerul a fost puțin noros. Au fost 20 zile senine, 7 noroase și numai 4 acoperite. Soarele a strălucit 315 ore, cu cite-va ore mai mult ca de obicei. În ultimile 2 zile Soarele nu s'a arătat de loc.

Mijlocia lunară a presiunii atmosferice 751.1 a fost cu aproape un milimetru mai ridicată ca normala. La începutul lunii barometrul era foarte coborît. În ultimele zile ale lunii, barometrul era ridicat; aceasta a corespuns cu timpul răcoros ce a avut loc atunci.

Vântul dominant a fost Crivățul, care a bățut foarte tare în decada a doua. În total au fost 10 zile cu vânt tare.

Precipitațiunile atmosferice au fost foarte abundente. În total s'au adunat în luna August, 117.5 milimetri. De obicei ploaie în August 35 milimetri. Ploaia de la 17 a fost torențială, inundând părțile de jos ale orașului, în total au fost 7 zile cu ploaie. Au fost 9 furtuni în cursul lunii, din care cea de la 16, noaptea foarte intensă. Fulgere depărtate s'au notat în 5 zile, rouă în 21, și ceața într'o, singură zi la 6.

Luna Septembrie.

Luna Septembrie a fost secetoasă. O perioadă foarte călduroasă care s'a menținut aproape toată decada a treia a caracterizat'o în deosebi deși temperatura lunară 16.5 este cu un grad mai coborită ca valoarea normală. Mersul temperaturii a fost anormal. Într'adevăr prima decadă a avut temperatura cu 4 grade mai coborită ca normala sa; ultimele ei două zile nu fost călduroase, o ploaie destul de abundentă a fost la 4. Decada a doua, cea mai puțin călduroasă din cursul lunii, a fost cu aproape un grad și jumătate mai rece ca valoarea normală. Temperatura cea mai coborită din cursul lunii, 6.4 a avut loc la 19 și 20. O ploaie repede a căzut la 12, când a bățut tare Crivățul.

Ultima decadă a fost foarte călduroasă, cu un timp admirabil de frumos. Mijlocia temperaturii ei 17.6 este cu aproape două grade mai caldă ca valoarea normală. În ultima zi a lunii termometrul a arătat 30.5 care este temperatura cea mai ridicată din cursul lunii. În alți ani, ca în 1885, au fost călduri și mai mari în Septembrie. De obicei sunt 16 zile de vară în această lună, acum nu a fost de cit 11, din care 8 în ultima decadă.

Cerul s'a menținut, în mare parte a lunii, deschis. Mijlocia lunară a nebulosității a fost 2, 5, normală fiind 3, 7. Zilele senine 2'. Soarele a strălucit foarte mult; în total 285 ore, cu 60 ore mai mult ca de obicei.

Barometru. s'a menținut ridicat în tot cursul lunii. Mijlocia lunară a presiunii atmosferice 758.8 a fost cu 3 mm. mai ridicată ca valoarea normală.

Vântul dominant a fost Austrul (WSW); tot cam de atâtea ori a bățut și Crivățul. Vântul a fost tare la 4, 7 și 12.

Precipitațiunile atmosferice au fost puține, în total 21.1 milimetri în 4 zile de ploaie. De obicei ploaie în Septembrie cam 40 milimetri. În alți ani însă, apa căzută a fost mult mai puțină ca acum. La sfârșitul lunii seceta se simte în țară.

În Italia și Franța de Sud multele părți din ultimele zile ale lunii, au produs mari inundațiuni.

Zile cu rouă nu fost 25. În ziua de 14 după ploaie a fost curcubeu la NE. În seriile de 6 și 7 a fost coroană lunară.

Institutul Meteorologic.

PĂDUREA TARCĂU¹⁾

PARTEA II.

Exploatările în Tarcău.

Urmare¹⁾

CAP. III.

Căile de transport, de punere în comunicațiune a întregii păduri cu centrele de consumație.

Între aceste căi de transport pentru pădurea Tarcău se pot enumera: Riul plutitor Bistrița, ce scaldă pădurea în capul de Nord și șoseaua națională Piatra-Prisăcani ce se află pe malul stîng al râului Bistrița.

I. *Plutirea pe Bistrița.* — Dintre ambele căi de transport pentru punerea în comunicație a pădurei Tarcău cu centrele de exploatare: Piatra-N., Bacău, Cosmești, Galați și Brăila, cel mai frecventat, mai ușor și mai estin este, fără îndoială, apa râului Bistrița pe care se transportă aproape toată cantitatea de lemn ce se taie în pădurile de pe versantele sale, de pe tot lungul ei, — fie a pădurilor din țară fie din Transilvania și Bucovina.

Transportul acestei lemnării se face aranjîndu-se în plute, cari după lungimea și grosimea lemnului iau și ele diferite numiri — după cum în detaliu se arată în tablou:

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe lunile Iulie, August, Septembrie.

LEMNE ROTUNDE

Lemne
FasonateFelul lem-
nelor ce intră
în plută

SPECIILE ROTUNDE	VOLUMUL MEDIU						Varietatea dimensionilor unității pe care trebuie să se măsoare					
	De vândare	De bază	A unității pe care se măsoară		A unității de bază		Lungimă	Lățimea	Grosime	D A M E T R U		
			M. C.	Dec.	M. C.	Dec.				Bază	Mijloc	Vârf
Galion,	3	2	11	600	23	600	M			M.	M.	M.
Calupeni	4	4	10	600	48	600	De la 30 la 30			De la 20 la 20	De la 30 la 30	De la 30 la 30
Calupeni	5	5	7	600	35	600	27-30			53-55	27-30	27-30
Treacșani	7	7	3	600	35	600	26-28			56-65	40-51	20-28
Rete	13	15	2	600	35	600	25-27			52-56	42-48	24-26
Gule	22	22	2	600	51	700	20-24			48-52	38-42	22-26
Griet	22	32	4	500	48	600	16-18			44-48	32-35	22-24
Bucure	26	112	9	440	43	500	14-16			38-42	28-32	16-20
Grișeni în 2 m.	72	144	9	440	43	500	10-18			24-32	15-20	12-16
Șurșani	100	140	9	420	42	500	11-14			20-25	15-18	10-14
Lepeni	200	320	9	675	52	500	15-20			15-20	15-18	10-14
Sfântu	200	320	9	675	52	500	8-10			14-16	14-16	8-8
Globoide	200	1000	9	600	21	600	8-10			14-16	14-16	8-8
Județ	14-16	14-16	9	600	21	600	8-8			8-10	8-10	8-8
Dulci Pașă	300	240	9	120	30	240	6-20			variabil	variabil	variabil
Dulci Pașă	300	240	9	120	30	240	6-20			variabil	variabil	variabil
Dulci Pașă	300	240	9	120	30	240	6-20			variabil	variabil	variabil
Dulci Pașă	300	240	9	120	30	240	6-20			variabil	variabil	variabil
Talane	200	442	9	624	29	160	4-5	25-30	6	53-56	27-30	27-30
Scladuri	200	356	9	624	13	824	4	20-25	4	40-45	24-26	24-26
Cașani	200	356	9	624	5	400	4	15-20	5	35-40	24-26	24-26

variabil după comandă.

Din aceste categorii de plute, acele numite : șurinuri, lețuri, sfichiuri și ghiondele, fiind compuse din lemnele rotunde ce nu se aranjează în plută, din cauză că sînt prea subțiri, ele se pun ca încărcătură pe alte plute mai mari de ghile, grinzii, raele și trunchetii; tot așa și scindurile din categoria lemnelor fasonate.

Din schela pădurii Tarcău însă, nu se transportă de cît plute de butuci și plute de dulapî. Butucii au dimensiuni foarte variabile de 6-8-10-12-14-16-18-20 m. lungime și 0^m30-0^m80 diametru la mijloc. Se pun 14 pînă la 16 lemne în plută cu un volum total mai mare de 20 mc., pentru a renta munca plutașilor.

Butucii de dimensiuni mai mari de 0^m80 diametru la mijloc nu se leagă în plute, în vederea că nu ar putea pluti pe Bistrița de cît pe timpul apelor mari, cînd se evită plutăria din cauza pericolului ce întîmpină. Apoi butucii de asemenea grosimi sînt refuzați de cumpărători, neintrînd în gaterile fabricelor ce au.

Fîind-că între arborii ce se taie în pădure, sînt și cu dimensiuni mai mari diametrului 0^m80, butucii ce se confecționează din ei, se opresc la ferăstraiele de apă de la Bratiș, unde se transformă în dulapî sau cantorii și apoi în această formă se transportă la locurile de destinație tot în plute; punîndu-se atîtea dulapî sau cantorii ca plută sau încărcătură, cît să poate trece de 20^{mc} volum, spre a renta munca.

Frumoasele plute cu lemnele aranjate unul ca altul, nu se obțin de cît din pădurile în care parchetele curg de a dreptul în Bistrița. Ast-fel de păduri sînt în susul Bistriței pe la Dorna, Farcăș, Sabasa și Bucovina. Din acele părți se văd plute de galioane, catarguri, catargele, trunchetii, raele, ghile, grinzii, pe cînd din pădurile mai jos ca : Hangu, Buhalnița, Bicz și Tarcău nu se văd de cît lemne scurte numite *butuci*. Prin excepțiune se găsesc și lungimi de 20 m. în schela Tarcău, în vedere că pentru transportul de la parchete pînă la Bistrița întrebuintează calea ferată cu abur.

Tot-d'a-una lemnele lungi și frumoase sînt mai cu preț ca cele scurte și sucite sau strîmbe.

Tot-d'a-una transportul lemnăriei rotunde este mai rentabil, mai efin și supus la mic pierderi ca cea fasonată,

pentru care cuvint volumul ce se vede trecind peste Bistrița e mai mare în lemn rotund de cît în lemn fasonat.

O idee generală a plutăriei pe Bistrița în cursul unui an, ne putem face, studiind următorul tablou No. 1.

Notă. Plutirea lemnului cu începere de la Dorna pînă la Galați, este supusă următoarelor reguli de staționare :

Un plutăș nu se urcă pe plută în Dorna, Broșteni, Tarcău ori alte scheli pentru a merge de-adreptul la Galați, ci : Plutașii din Dorna se schimbă la Broșteni, cei din Broșteni se schimbă la Peatra-N., cei de la Piatra-N. se duc pînă la Gura Bistriței în Siret cu aceleași plute, în aceleași mărimi cum au venit din sus. La acest punct plutele din o ciată de plutași se opresc, se leagă de mal și se lasă toate în paza a doi plutași, iar cei-Pălți plutași se întorc înapoi la Peatra-N. pentru a lua alte plute. Ajunși cu al doilea rînd de plute la gura Bistriței, unese 2 plute la un loc, forînd cea ce se numește un *pod*, care este condus mai departe de două oameni, pînă în dreptul satului Călien. Aci se mai prefac odată plutele, legînd 3 sau 4 poduri la un loc, constituind cea ce se numește un *sal*, pe care mai departe le conduce doi oameni, buni cîrmaci ; iar restul de plutași cu toți dilcăușii se întorc la Peatra-N., de regulă pe jos. *Saturile*, intrînd pe Dunăre, sînt duse la destinație : «Fabrica Gölz» sau altele și se leagă cu odgoane de toiu împletite două cite două, numite *Pălimarș* pentru staționare, cite 6—8 saluri una lingă alta, constituind cea-ce se numește un *Boe* de plute. *Bocurile* se leagă de mal cu lanțuri și springi groase.

Cu această regulă stabilită în plutărie, un om poate face și transporta o plută în o săptămînă. De regulă însă, lucrează doi oameni la o plută care o și transportă și atunei acesti doi oameni din stație în stație duc cite 2 plute pe săptămînă. Pe Siret dacă se duc mai multe plute, este că se consumă timp mai mult în plutire, ceea ce revine la $\frac{1}{4}$ plută de om pe săptămînă.

Contînd că sezonul plutăriei se începe de la 15 Martie și se termină la 15 Noembrie, că în acest interval sînt Duminici, serbători, cazuri de puhoaic, în care timp nu se plutărește — nu putem conta de cît pe 26 săptămîni de plutărie, deci un om poate duce 26 plute în un sezon. Cele 25180 plute le vor duce 230 oameni pînă la prima stație și alți 970 la a doua stație din Peatra-N., total 1200 oameni. Aceștia sînt cari — umblind regulat cu plutele — consumă anual cu transportul din diferite scheli pînă la Peatra-N. 696.231 lei 15, cea ce vine fie-cărui om 580 lei pe timp de 26 săptămîni = 182 zile, deci ar veni 3 lei 15 bani pe zi sună ce în termen mediu o cîștigă un plutăș.

Din cantitatea de marfă lemnoasă ce plutărește pînă la Peatra-N., se oprește în Peatra-N. : 30.000 m. c. la fabrica de cherestea «Moldova», 20.000 m. c. la fabrica «Bistrița», 15.000 m. c. la fabrica «Dorna» și 4.000 m. c. la fabrica «Pângărași», total 69.000 m. c., ce nu se mai transportă cu plutele, ci după fasonare se duc cu căruțele la gara Peatra-N, Rămîn de plutărit mai departe : 30.000 m. c. ce se duc la fabrica de

Bacău; 30.000 m. c. la fabrica de Cosmești, 2.819 m. c. la fabrica de hirtie Letea și 173.604 m. c. se duc la Galați și Brăila, afara de acei 204.894^{m.c.} 980 ce se duc direct de la vămi la Galați ca marfă importată sau transit.

Deci, pe lângă 1.264.566 lei 10, ce am văzut în tabloul No. 1, că se plătește numai pentru plutăritul materialului lemnos, parte pînă la Galați ca marfă transit și importată, parte pînă la Piatra-N., trebuie a mai adăoga plățile ce se fac cu plutirea năi departe a celor 235.604 m. c. marfă indigenă ce se transportă la Bacău, Cosmești și Galați, anume:

Se plătește pe metrul cub: 1 l. 50 pînă la fabrica Bacău, 1 l. 70 pînă la fabrica Letea, 2 l. 50 pînă la fabrica Cosmești și 3 l. pînă la Galați, avem:

30.000 m. c.	×	1 l. 50	=	45.000 lei,	transportul la fabrica Bacău
2.000	×	1 l. 70	=	3.400	„ „ „ „ Letea
30.000	×	2 l. 50	=	75.000	„ „ „ „ Cosmești
173.604	×	3 l. 00	=	520.812	„ „ „ „ Galați.
<hr/>				235.604 m. c.	644.212 lei — totalul transportului mărfel
				indigene la care adăugînd	1.264.566 lei 10 plătit după tabloul No. 1
				avem	1.908.778 lei 10 plăți anuale cu plutirea.

Adăogînd 309.830 lei 00 plăți anuale pentru transport cu căruțele, avem 2.218.608 lei 10 totalul general al plăților de transport pe apă și uscat a produselor păduresții, rășinoase de mare valoare de pe Valea Bistriței, cari bani se consumă de 1200 oameni ce plutăresc pînă la Peatra-N. și de 2000 oameni ce plutăresc de la Peatra-N. în jos; de 200 căruțași cu cite 2 și 3 cai.

Dacă la această sumă nu adăoga valoarea transporturilor de mașini, produse, cereale, vinuri, spirt, gaz, ce se duc în susul Bistriței pentru îndestularea celor 25.000 familii de prin satele înșirate pe lungul Bistriței și văile afluențe a ei, plus cam tot atîtea familii din Transilvania ce se furnizează tot din România cu produse, transportindu-le pe această vale, apoi transportul pietrelor de construcție, a stîncilor de lemn și altele ce merg în jos, — am vedea cît de importantă și ce venituri mari ar aduce o linie ferată normală, pe valea Bistriței, construită de Stat sau inițiativa particulară punînd în legătura orașul Peatra-N. cu Broșteni și Prisăcanii, cu care n'ar putea să se cheltuiască pentru 120 km. cel mult, de cît 12.000.000 lei, pentru a-l da un venit brut de peste 4.000.000 lei anual, plus valoarea ce ar căpăta fondurile Statului și Domeniilor Coroanei, — singurile aproape proprietate pe această vale, — afară de Hangu, cu punerea în exploatare a intenzelor masive de fag, ce azi sînt fără valoare.

Dacă s'ar studia bine chestiunea — căci cadrul acestui studiu nu ne permite a intra în acest detaliu — s'ar vedea că populațiunea ce se ocupă cu plutăria: nici nu e așa numeroasă, nici nu le oferă niște cîștiguri așa mari, după care să se cunoască că le profită ceva, și că linia ferată ar lăsa fără acțiune atîtea suflete, după cum se obiștează. Cel mai lipsiți oameni sînt plutășii, alcoolismul cel ual incarnat în ei se vede ca și în căruțași, degenerația munteană prin ei se propagă.

Debitanții de spirtoase sînt care profită de tot și care, ca ciupercile, resar în calen plutașilor.

Apoi calea ferată dusă mai departe de Piatra, nu cred a diminua importanța comercială a acestui oraș, după cum nu a diminuat-o nici a Galațului, Brăilei și altor orașe mari. Reședința a tot soiul de autorități în capitala județului impune comercianților și comisionarilor stabilirea în el, ori unde ar fi ultima stațiune de cale ferată în raionul județului.

Aceste date—in trăsuri generale—am ținut a le nota numai pentru a se vedea importanța construirii căii ferate pe valea Bistriței, și — cum se va vedea în cursul acestui memoriu — pentru a ne da seama cu cît urcă valoarea unui fond, o cale ferată locală, și cu cît ar urca-o cînd acea cale ferată ar fi în legătură cu cea generală a țării.

Cu plutele nu se transportă nici-odată lemne de foioase, ele însuși confecționate în plute, fiind prea grele, se afundă în loc se plutească; pentru aceste motive pe lângă micul preț ce se obține față cu cheltuelile ce suportă exploatarea, masivole de fag din această pădure rămîn neexploatate.

§ II. *Transportul pe șosea.* Șoseaua națională de la Piatra la Prisăcani s'a făcut prin 1882. Ea merge pe lângă pădurea Tarcău pe malul stîng al Bistriței. Fiind foarte solidă cu poduri peste scursori de piatră cioplită zidită în boltă, iar cele de peste riul Bistrița la Viișoară și Pingă-răciur cu culise și picioare de piatră cioplită bine întreținută, pe ea se văd trecînd neîntreput miș de care încărcate în sus, descărcate sau încărcate cu lemnării și pietre în jos.

De și costisitor mult transportul lemnăriilor pe șosea cu căruțele, totuși se uzitoază pentru marfă de accia care nu suferă plutirea, cum sînt toată lemnăria de reșinoasă pentru rezonanțe, lemnăria reșinoasă pentru chibrituri, lemnăria de mesteacăn pentru cue de cisme, scîndurării de toate dimensiunile de paltin, frasin, ulm, întrebuintate în industrie, dulap și cantori de reșinoase anume comandați condițional a nu pluti; căci prin plutire mai cu seamă marfa debitată și perde mult din calitate, îngrindu-se și crăpînd prea tare. Apoi tot prin plutire marfa brută este supusă unor pierderi prin legatul în plută, tot-d'a-una 70—80 centimetri din lungimea lemnului este pierdută prin transportul cu plutele. Aproape toată lemnăria pentru loc necesară orașului Piatra-N., se transportă cu căruțele în timpul iernii, prea rar se văd asemenea transporturi vara pe plute ca încărcătură.

Putem avea o idee generală relativ la transporturile de reșinoase și acele de fag pentru foc, în ce privește numai pădurea Tarcău, studiind tabloul No. 2, transport care se face numai cu căruțele pe șosea.

Exploatatorii pădurii Tarcău avînd a transporta numai marfă brută și prea puțină fasonată, nu usitează de transportul pe șosea de cît pentru lemnele de foc, scînduri de paltin, frasin — marfă comandată pentru fabrica de chibrituri din București și prea puțină marfă debitată de reșinoase.

CAP. IV.

Instalațiuni administrative și ferăstrae.

În acest paragraf vom vedea modul cum este organizată administrația exploatării pădurii Tarcău, instalațiunile făcute pentru administrație, instalațiunile de ferăstrae pentru debitat lemnele, etc.

1. *Ferăstrae.* Toată marfa ce nu poate pluti sau care e refuzată de cumpărătorii, se debitează în ferăstrae cu apă așa numite venețiene sau italiene.

În această marfă intră butucii mai groși de 0^m80 diametru la mijloc, ce nu pot pluti tot-d'a-una pe apă, butucii crăpați la darea pe uluc, butucii cu putregai, butucii cu cepuri negre ce se refuză de cumpărătorii, lemnul de frasin, paltin sau ulm.

Pentru debitarea acestui material antreprenorii exploatatori ai pădurii Tarcău au construit trei clădiri, din care două cîte două giuguri sau pinze de ferăstrău și o clădire cu 4 pinze de ferăstrău. Ferăstrăul cu patru pinze e construit la Bratiș alături cu atelierul și remiza mare pentru mașină, în capul căreia din spre Nord este instalată o moară de măcinat popușoi; unul din cele-lalte ferăstrae este construit la Gura Pașcului și altul la Hîrburii.

O pinză, umblînd regulat zi și noapte, de la 15 Martie cînd se desgheață pînă dă înghețul, debitează 1050 metri cubi de scînduri sau cantorii — ceca ce vine cîte 7 m. c. pe zi cu noapte, escluse fiind sărbătorile și cazuri accidentale.

Construirea acostor ferăstrae a costat	12,225 L.
Întreținerea lor anual costă	2,000 »
Personalul întrebuințat la debitatul scîndurilor anual	26,250 »
Cumpăratul și instalatul morei costă	3,000 »
O iezătură la Murgoieni, costă	8,000 »
O iezătură la Pașcu cu ulucul costă	10,000 »
Total	<u>61,475 »</u>

II. *Administrația exploatarei*, pădurei Tarcău se face de un Dirijor General, care după producțiune asigură desfășurarea ei, vînzînd-o la persoane demne de încredere, și în numele căruia se debursează, do capitaliști, capitalul de exploatare necesar. Acestui Dirijor General îi este subordonat un Director al exploatarei, care conduce totul atît la tăiere în pădure cît și la transportul cu trenul, cum și la acel cu plutele sau căruțele. Acesta în numele și cu autorizarea Dirijorului General face vînzările locale mai mici după împrejurări. Acest Director al exploatarei fiind un om special, Inginer silvicultor Simion Popp, ori-ce lucrări tehnice se studiază și pune în execuție de dînsul, pentru care cuvînt și lucrările costă mai puțin.

Directorul exploatarei și alege personalul trebuincios spre a 'l ajuta în lucrări, așa :

1. Trenul e sub răspunderea unui conductor plătit lunar	150 L.
și unui sub conductor plătit	90 »
2. Manipularea capitalului este încredințată :	
unui contabil plătit lunar cu ajutor	400 »
» casier » »	150 »
3. Magazia este încredințată unui magasinier plătit lunar	140 »
4. Cantina, unui cantiner cu ajutoare plătiți lunar	180 »
5. Pîtăria, unui pîtar, cu ajutor plătiți lunar	100 »
6. Schela, unui dragoman cu 5 ajutoare, plătiți lunar	400 »
7. Tăierile în pădure sînt supravegiate de 4 oameni ai administrației de și tăierea este dată în antrepriză, acei 4 oameni costă lunar	300 »
Un supliment în administrație	1,000 »
8. Directorul exploatarei primește lunar	750 »
9. Dirijorul General	1,000 »
Total lunar	<u>4,660 »</u>
Iar total anual	55,920 »

Construcțiunile pentru locuința personalului administrativ atât la Brațiș cât și schela de la Gura Tarcăului sunt :

a) La Brațiș, afară de locuința Directorului exploatăreii unde este și Cancelaria de administrație ce singură costă	10,000 L.
mai sunt 25 construcțiuni, case de locuit, a căror clădire costă	22,573 »
b) La schelă sunt case de locuit cari costă	4,500 »
Total	47,073 »

Așa dar administrația exploatăreii Tarcău este ast-fel organizată în cît nimic nu plătește lucrătorilor și nici o întîrziere nu se pune în resolvarea plăței muncii ce au pus.

CAP. V.

Exploatarea pădurei.

Exploatarea pădurei se împarte în următoarele operațiuni :

a) *Tăiatul în pădure și corhănitul.* Tăiatul arborilor se face cu toporul de regulă primăvara și toamna, rar iarna de oameni tocniți cu ziua pe echipe, sau cu metrul cub, după împrejurări. Unui om 'i se plătește 2 lei 50 bani pe zi, iar pentru un metru cub se plătește 2 lei — 3 lei 50 bani, după cum se prezintă greutatea lucrării.

Arborele după doborîre, primăvara, se curăță de crăci, și coajă pînă la vîrf, ce se lasă intact, în scop ca vîrful cu frunză verde se tragă pe timpul verei sucurile din lemn și numai toamna se scurtează în butucii de 6—20 metri lungime, cînd se și olăresc la capătul subțire. După aceste operațiuni butucii se iau cu țepinele sau parii și se corhănesc pentru a-i da la șgheaburile ce merg la uluce sau de-a dreptul în uluce. Locul unde ei curg strîngîndu-se grămadă, pentru a fi apoi îndreptați pe uluce de vale, se numește *Bufantău*. Cu strîngerea lemnului la bufantăie s'a terminat operațiunea tăiatului și corhănitului în pădure.

Un om taie, scurtează, olărește, și corhănește pe zi $\frac{1}{2}$ arbore sau 1.500 metri cubi.

b) *Transportul din pădure la rampă sau teigheu* se

face cu uluce uscate de iarnă sau de vară, ori cu tînjala de boi.

La Tarcău ulucele bine construite din lemn de fag cu argele de brad ține 3 ani, iar întreținerea anual costă 6000 lei.

Supravegherea ulucelor pe timpul funcționării costă 8100 lei anual.

c) Stivuitul la teighea sau rampa de încărcare. După ce lemnul, — venind pe uluce sau tras cu tînjala de boi, — a ajuns la locul unde trebuie să se încarce în vagon, aci se stivuiesc unul peste altul ast-fel ca să fie așezate paralel cu traseul liniei ferate de garaj, apoi pe o rampă (teighea) ridicată cît înălțimea vagonului se rostogolește fie-care butuc sau lemn pînă la vagon unde se și încarcă. O echipă de lucrători se găsește la fie-care rampă însărcinați anume cu stivuitul lemnului pe timpul cînd se dă pe uluc și altă echipă se organizează la timpul încărcatului în vagonete.

De regulă încărcatul în vagonete nu se face pe timpul cînd se dă drumul lemnului pe uluc, căci aproape toate gurile ulucelor au direcția către linia sau paralel cu linia de garaj, evitîndu-se accidente.

Construitul și întreținerea teighelelor (rampelor) costă anual 1000 lei.

d) Transportul cu trenul. Cînd 12—20 vagonete, în unu, două sau chiar trei locuri de încărcări (teighele), au fost încărcate, se iau cu mașina logînd vagonetele unul de altul prin cuple de lemn lungi de cîte 3 și 4 m. armate cu verigi de fier la capete, punîndu-se trenul în mișcare către schelă mergînd încet și cu multă atențiune. Pe un vagonet se poate încărca maxim 12 m. c. lemn, iar un tron poate transporta la schelă — fără teamă de accidente — maximul 150 m. c. lemn. Încărcatul la rampă (teighea) și descărcatul în schelă fiind bine aranjate, mașinele umblînd regulat, se pot face 4—5 transporturi pe zi, deci în schelă se aduce pe zi pînă la 700 m. c. lemn. Termenul mediu însă este de 500 m. c. pe zi, căci nu toate vagonetele au aceeași încărcătură, și aceasta numai cînd se transportă lemne rotunde de mari dimensiuni, nu cînd se transportă și lemne fasonate sau stîmjenii.

Pentru încărcătura unui vagon trebuie tot-d'a-una două

vagonete din care unul de dinainte are frîna, pe virtejul căreia se aşează capetele mai groase a lemnelor, iar vagonetul din urmă se aşează cu 2 sau 3 metri mai dedesuptul capătului subţire al lemnului. Odată aşezate lemnele în vagon, se leagă bine cu lanţurile ce sunt ataşate la ţepuşele virtejelor vagonetelor.

c) *Stivuitul în schelă*. Lemnăria adusă în vagoane cu trenul intră în linia de garaj a schelei de pe malul drept al râului Bistriţa mai jos de gara Tarcăului (vezi planşa 2) pentru a fi descărcate, — iar maşina ia vagoanele deja descărcate şi se întoarce înapoi la Bratiş pentru încărcare. După ce lemnele au fost date jos din vagoane în schelă, se stivuesc aşezîndu-se pe tălpi numite *măzgarî* aşternuţi perpendicular la direcţia apei Bistriţa, iar lemnele pe aceşti măzgarî se aşează cu capătul cel mai gros în linie dreaptă, iar cel alt capăt rămîne cum se întimplă şi după cum e şi lungimea lemnului. Nici-odată lemnele cu diferenţi prea mari în lungime nu se aşează în aceeaşi stivă, — ci şi stivele sînt clasate după lungimea lemnelor, normă care de alt-fel se are în vedere şi la încărcatul vagoanelor în pădure. Lungimea lemnelor în stivă este aranjată paralel cu apa Bistriţei, lesne de luat şi aruncat în baltă pentru legat în plute.

Pentru ca tot lemnul ce se aduce în schelă se încapă iar lucrătorii legători în plute se poată munci de odată la mai multe plute, spre a profita de apa cînd e bună de plutit (nici prea mare nici prea mică), schelei Tarcău 'i s'a dat o extensiune pe aproape 2 kilometri lungime pe malul drept al râului Bistriţa începînd din gura Tarcăului pînă aproape în gura pîriului Capra; — iar pentru ca apa să hâltească din mal în mal pe o lungime mai mare, așa ca plutaşii se poată lucra continuu, s'a ieşit Bistriţa prin formarea a trei diguri ce au urcat nivelul Bistriţei cu un metru, în trei puncte pe lungimea arătată mai sus. În fine pentru a feri schela de lemn sau de plute sfărmate ce vin singure din susul apei, care lovind în plutele legate de mal în schelă le ar rupe legăturile şi lua în vale cauzînd pagube colosale, s'a construit mai multe căsoi numite *rucurî* (*rac*), destinate a feri în lături către malul opus ori-ce lemn vagabond venind din sus.

Cu descărcatul și stivuitul în schelă se ocupă altă echipă de lucrători.

Aceste operațiuni de stivuire în schelă costă 0^o30 de metru cub.

f) *Confecționarea plutei*, se face pentru cea mai mare parte din materialul lemnos ce se exploatează din pădurea Țarcău cu oameni angajați de cu iarnă de cumpărători. Pentru o parte mai mică însă direcția exploatărei pădurei—vînzînd lemnul—'și iea și angajamentul a'1 lega în plute și transporta pînă la Piatra-N. sau alte scheli mai în sus de Piatra, unde '1 desemnează cumpărătorul, cum este schela de la Pingărăcior (vezi planșa No. 3), de la Viișoara, Tabou, etc.

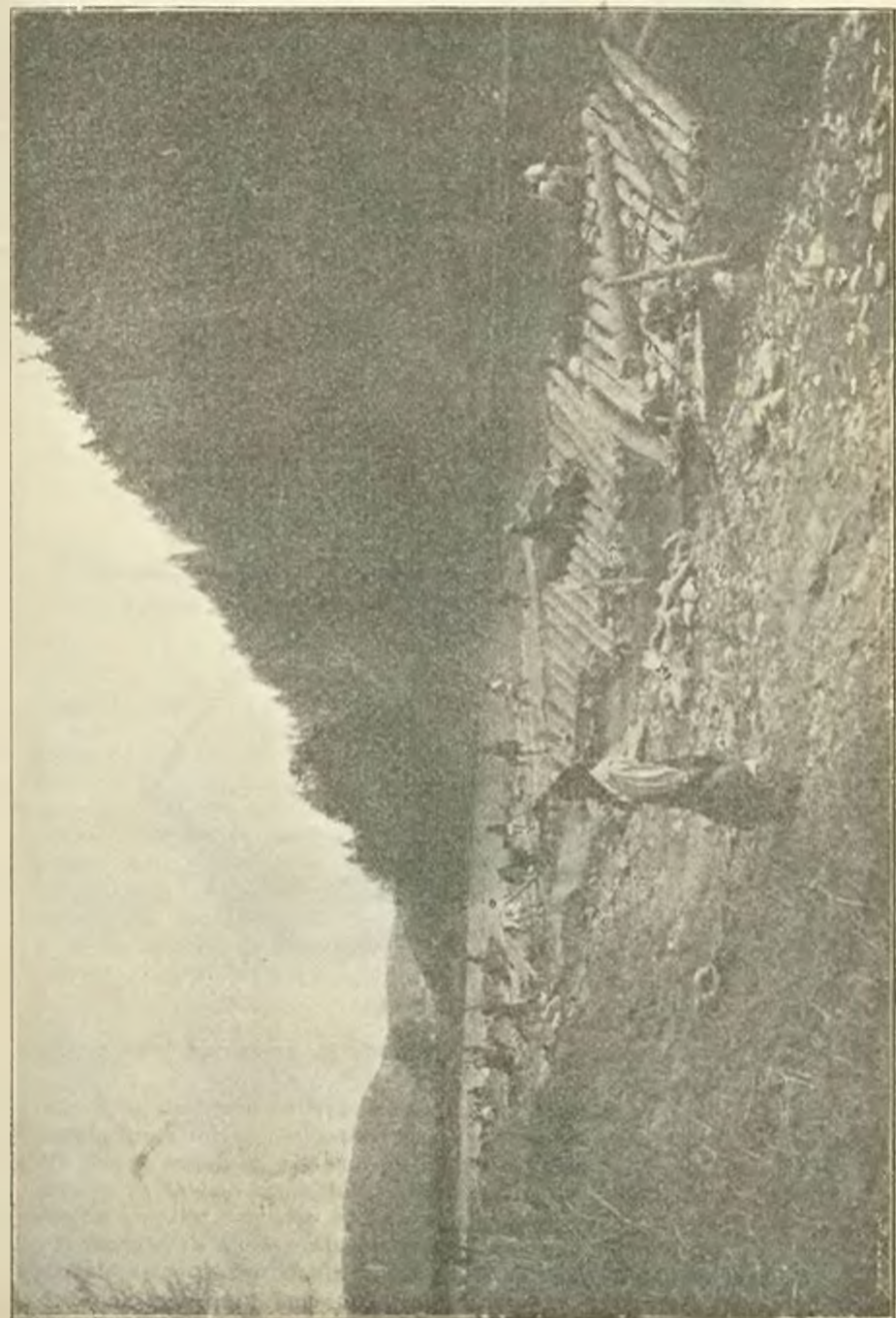
Pentru regularitate în schelă, fie-care cumpărător are partea sa de schelă, unde lucrează cu oamenii săi la legat în plute.

Pentru legatul lemnului în plute se cer următoarele preparative :

1. *Regularca bălței*. Malul pe unde trebuie să se rostogolească lemnul din stive pentru a fi dat în apă și legat în plută se teșește (netezește) pentru a nu avea nici un soi de monticolă sau abruptitate, se curăță de pietre mari, fie scoțindu-le pe mal și se pun în un loc anumit în general în căsoi sau racuri, fie spărgîndu-se cu dinamita — cele prea mari — reducîndu-le în pietre mici, sau în fine se sfărîmă cu *bosoilul* (un ciocan de fier). Locul în schelă ast-fel regulat care coprinde pe lingă partea terenului uscată și partea udată pînă la mijlocul apei, se numește *Curtea schelei*.

Curtea schelei, după cum am văzut mai sus la punctul e, este adăpostită de căsoi sau racuri ce se fac în partea de sus în sens oblic, cu un capăt înfipt în mal 3—5 metri, iar cu cel-lalt în curentul apei. Partea către amonte a căsoei e oblică iar cea către aval dreaptă (verticală).

2. *Echiparea lucrătorilor cu instrumente*. Ori-ce plutaș venind la lucru trebuie să aibă topor sau bardă foarte tăioasă (fig. 15), un sfredel pentru dat găurile în lemn. În general plutașii au sfredelul cu două urechi tăietoare ceea ce la lemn moale, îmbucînd mult lemn, face munca prea obositoare; cel mai bun sfredel e acel cu o singură ureche tăietoare numit «sfredel de Bucovina» (fig. 13). (Acest soi de sfredel se procură din Bucovina de cumpărători). Apoi pe timpul confecționării plutei se pune la dispoziția plutașilor odgoane de teiu (fig. 16) cu care leagă lemnele și pluta de mal pînă la plecare. Lucrătorul cubator trebuie să aibă la dispoziție un compas forestier din lemn (fig. 14) pentru măsura diametrului lemnului și un metru (fig. 17) cu care măsoară lungimea lemnului. Metrul de măsură a lungimii lemnului este un soi de compas-circumferențiar de lemn cu picioarele fixe, a căror extremități armat prin cuie de fier rămîn la 1^m00 distanță.

3. *Asortarea schelei cu material.* Vinzătorul lemnelor sau exploatarea pădurii care este și posesorul schelei, este obligat ca să sorteze schele: cu nucle de alun, carpen, ulm sau mesteacăn pentru facerea ciocărilor și ginjurilor necesari la legatul lemnului în plută; cu lemne de rășinoase în genere, prea rar de mesteacăn, a căror diametru la 1^m 30 de la sol să nu treacă de 0^m 15 pentru confecționarea condeielor la cirmă; cu lemne de rășinoase cu un diametru de 0^m 25 pînă la 0^m 35 din care se confecționează chingele; cu lemne de carpen sau mesteacăn ori fag tînăr, din care se fac cuie pentru cusut chingele; cu

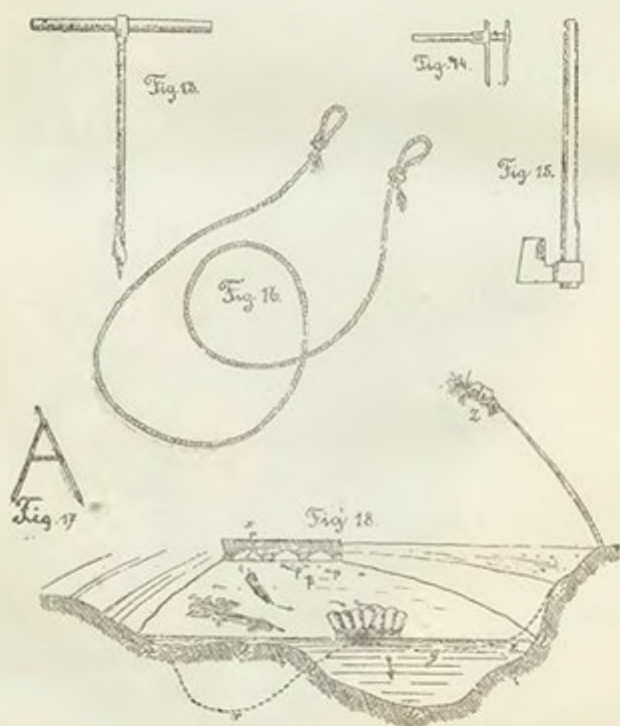

Fig. 13—18.

tabanuri calitate medioceră late de 0^m 25—0^m 35, groase de 0^m 03 pentru leasa sau lopata cirmel.

4. *Contractarea cu plutași.* Oamenii cari se ocupă cu confecționarea și transportarea plutei se numesc *plutași*. Mai mulți plutași constituind ceea ce ei numesc o ciată, se pun sub dirijarea unuia din cei mai iscusiți ai lor, care cunoaște bine plutăria, pe negustorii cumpărătorii sau vinzătorii ai plutei, și care oferă ceva garanții prin averea mobilă sau imobilă, și acesta se numește *dragoman de plutași*. Cu dragomanul de cu iarnă se fac angajamente autentificate pentru plutăria din vara, el face învoelile în numele tuturor oamenilor puși sub diri-

jărea lui, el încasează bani în numele lor de la antreprenorul exploatare al pădurii sau cumpărătorul de lemne, și tot el este responsabil de lipsa vre-unui om din ceata angajată, fiind silit a înlocui pe unul ce nu a venit la timp pe rizicul său.

Indată ce se deschide plutăria, în primele zile din luna Martie, dragomanul vine cu ceata lui de plutași în schelă și începe confecționarea plutelor, orî din lemne brute, orî din lemne debitate după cum urmează :

A) *Pluta de lemne rotunde brute.* — Se detașează din stivă lemnele necesare, se teșesc la capătul subțire oblic pe lungimea de 30—70

centimetri pe o parte a lemnului ce trebuie să plutescă dedesubt, iar pe partea opusă se crestează cam la

30 cm. de la vîrf, (capătul *a*, fig. 9), pe lărgimea de 0^m25—0^m35 și pe adîncime de 0^m10—0^m20, în care creștătura are a se coase chinga *b*

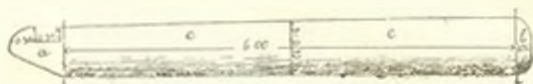

Fig. 9. — Model de măsură a lemnului plutit.

(fig. 14). După ce s'au crestat un număr de lemne după diametrul părții celei mai groase ce s'au pus una lângă alta ca să nu treacă de

Fig. 10. — Legătura între capătul.

6^m01, atunci se dau în baltă, se pun una lângă alta, așa ca creștăturile să vină pe partea superioară și în linie una din alta, după care se așează chinga în creștături, se dă găuri prin chingă și fie-care lemn cu șfredelul și se bate un cui de lemn intrînd în silă. Această operațiune are loc la partea de dinainte sau capetele subțiri ale lemnului, unde după mărimea lemnului ce se leagă și plutesc, se întrebuintează una, două sau trei chingi. Așa : la plutele de galioane și catarguri se pun 2 și 3 chingi, la plutele de catargele, trunchet, racle și ghile se pun una și două chingi, la plutele de grinzi, raclețe, grinzi în două muchii și butuci se pune o singură chingă. Cînd trebuie să se pună mai mult de o chingă la o plută, tot-d'a-una mai profitabil este a le pune una lângă alta, de și se practică de multe ori a se lăsa un interval de 10—15 centimetri între chingi, sub cuvîntul de a da legăturii o solidaritate mai mare ;

Partea de dinapoi a lemnului sau capetele groase, după fixarea capetelor subțiri prin chingi, nu rămîn libere, ci se leagă și ele prin mai multe soiuri de legături speciale, după obiceiuri și mărimea lemnului ce plutesc, dar nici odată cu chingă. Așa :

I. la pluta de galioane (fig. 20) capetele groase se leagă în două feluri :

a) Legătura cu cioncă mărgelată (fig. 4) se face astfel : Capătul gros al lemnului se rătăcează de jur împrejur lăsînd la inima lemnului o bucată cam de 25—30 centimetri lungime și de forma unui trunchiu de con, cu baza cea mai mare în afară, numită mărgică (*a*, *b*, *c*). De aceste mărgici se leagă cionca (*d*) prin aninarea cu cîrligul ei de

mărgicia lemnului exterior din dreapta și învîrtirea ei după mărgicia lemnului opus, exterior din stînga, apoi sucirea sau împletirea capătului nucleii în jurul părții întinsă pe mărgice și în jurul mărgicelei lemnului din mijloc și celui din extremitatea unde s'a aninat cîrligul nucleii, legînd apoi capătul nucleii prin supunerea ei în una sau două sucituri a ei.

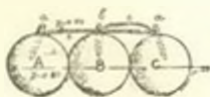
Cioanca este o nuia lungă de 5-6 metri prevăzută la capătul gros cu un cîrlig. Ea, pentru a putea fi întrebuințată se sucite în jurul axului ei după ce mai întîl de verde s'a introdus pe tot lungul ei în flacăra unui foc anume făcut, pînă ce pleasnește coaja pe nuia. Pentru a fi sucită cu înlesnire în jurul axului ei, pentru a lua forma de gînj, nuiaua cu capătul subțire se trece și împănază în o gaură la partea superioară a unui stîlp înfipt în pămînt sau în o crăpătură a stîlpului înadins făcută și apoi lucrătorul învîrtindu-se încet în jurul stîlpului, învîrtește în acelaș timp și nuiaua de capătul cel gros în jurul axului său, așa că lucrătorul apropiindu-se de par, nuiaua încă e sucită și strînsă de par, o lasă acolo pînă la întrebuințare. Ast-fel sucită nuiaua, prin detașarea fibrelor lungiș unele de altele, și învîrtită în formă spiralată, devine oarte flexibilă și se poate împleti și înoda ca și o funie. Legătura cu

Legătura cu gînjuri.

Fig. 3.

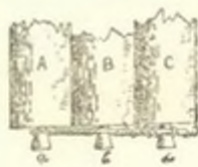
Planul.

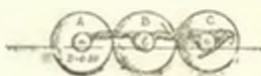
Elevația.

Legătura cu cioancă margelată.

Fig. 4.

Planul.

Elevația.

cioancă azi nu se întrebuințază de cît foarte rar, — prin Dorna Bucovinei se mai văd ast-fel de legături.

b) Cea mai obișnuită legătură este următoarea numită *legătura cu gînj* (fig. 3) care se face ast-fel: O nuia groasă cam de 0m 03 diametru la bază fără nici un ciot sau cîrlig, se sucite în total în felul cum am văzut la cioancă pentru a se forma gînjul (c, c'), ast-

fel sucită se viră un capăt al ei în gaura făcută cu sfredelul în capul cel gros al lemnului cam la 15-20 centimetri de la capăt și se împănază cu un cuiu de lemn ce de regulă se lasă cu 10 sau 15 centimetri mai lung afară și bătut cam oblic din partea dinăuntru către afară a plutei, cuiu care se numește *boinoy* (a, a'). Acest cuiu înșepenind bine capul gînjului, cel-alt capăt după ce gînjul s'a sucit bine în jurul lui, se fixează în altă gaură făcută identic în lemnul opus exterior al plutei, avînd grijă a țîia atît din gînj cît să fie suficientă pentru a nu lăsa mai mult joc între lemne de cît maximum 5 centimetri. Lemnul din mijloc la pluta de galioane sau catarguri de regulă se fixează și el tot prin gînj cu unul din lemnele exterioare. Cuiul ce se bate aci poate să aibă ori-ce direcție, el nu are nici o funcțiune alta de cît a fixa gînjul pe cînd cele din lemnele exterioare mai au și funcțiunea de a fixa în ele ciocîrlia sau odgonul pentru oprit pluta la mal, în cursul călătoriei.

Ginjurile cînd sînt facute din nucle subțiri, se împletește două cite două pentru a le da mai multă tărie.

Cînd sînt în pluta mai mult de trei lemne, atunci gînjurile nu se fixează cu capetele în lemnurile imediat alăturate, ci tot-d'a-una la al treilea sau al patrulea lemn. Așa, în pluta de catarguri (fig. 21) lemnul 4 e legat cu 6, lemnul 5 cu 7, și de multe ori pentru mai mare tărie a legăturii se împletește capetele gînjurilor pe distanța ce separă lemnul 5 și 6.

Sînt cazuri, ca în pluta de catargele (fig. 22), unde un lemn se lasă liber fără a se fixa prin gînj, de ex.: lemnul 10. Acest caz se uzitează de regulă și nu prezintă nici un inconvenient, destul că un atare lemn liber trebuie să fie între alte două lemne bine fixate și să aibă un joc suficient între acele două lemne. Nici odată un lemn liber nu poate fi în partea exterioară a plutei.

Ast-fel de legături, cu lemne liber între altele fixate, găsim la toate plutele de trincheși (fig. 23), unde între două lemne fixate găsim unul liber, la pluta de racle (fig. 24) găsim între două lemne legate unul și două lemne nelegate. La pluta de ghile (fig. 25) găsim pînă și 4 lemne libere între două legate.

Legătura cu gînj de la capetele groase a lemnurilor prezintă următoarele avantajii :

a. *In mod economicos se strînge fundul plutei lemn lîngă lemn fără a se pierde mult timp, cum se întimplă la legătura cu cioacă margilată, cu re tezarea lemnului, fasonarea margicăl, sau eubaterca de chingl. Cite-va găuri date cu sfredelul, acelaș număr de cuie, un gînj făcut din o nuia, e toată preparatîva legăturii fundului plutei, treabă de 1 sau 2 ore. Principalul e ca lemnele exterioare se fie bine priuse și legate, căci cele din mijloc ori*

$$1 \text{ Vol.} = 1 \text{ buc. } 30^{\text{m}}00 \times \frac{0,0025}{4} = 0^{\text{m}}0572$$

$$1 \text{ " } 30^{\text{m}}00 \times \frac{0,0025}{4} = 8^{\text{m}}4823$$

$$1 \text{ " } 30^{\text{m}}00 \times \frac{0,0025}{4} = 8^{\text{m}}2019$$

$$\text{Total} = 25^{\text{m}}7414$$

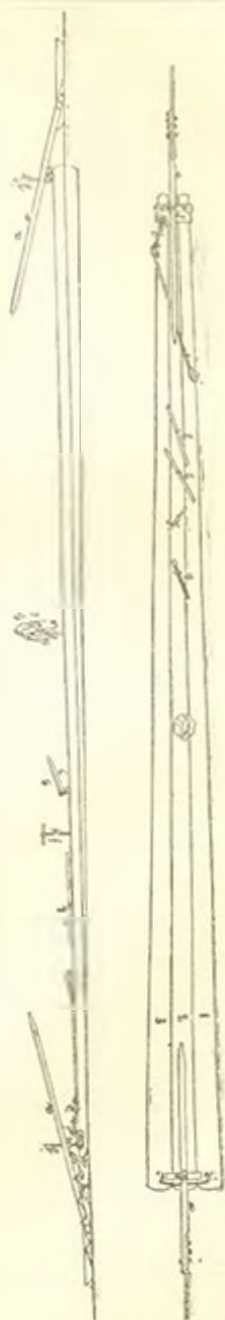
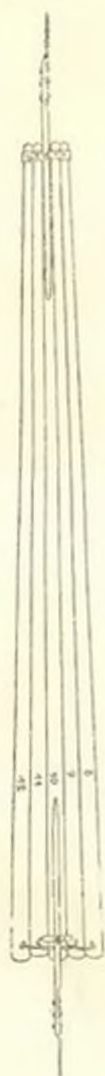
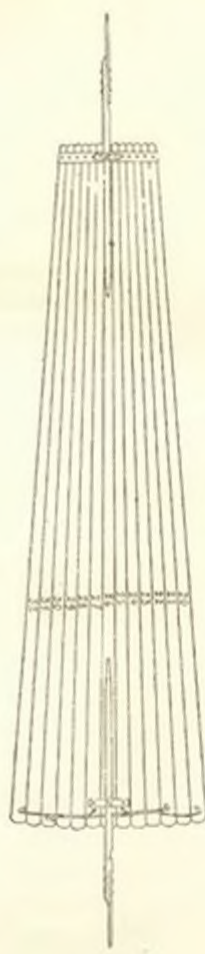

Fig. 19. Pluta de galioane Elevația.
Fig. 20¹⁾. Pluta de galioane. Planul.

Fig. 22¹⁾.Fig. 23²⁾.Fig. 21³⁾.

Pluta de catargele. Pluta de trînchișă. Pluta de racle.

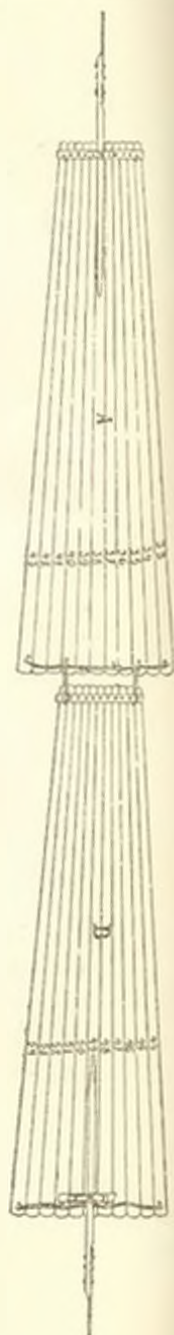
$$1) \text{ Volumul} = 5 \text{ bucăți} \times (26 = 50 \times \frac{\pi \times (0,5)^2}{4} = 4,90625) = 24,53125$$

$$2) \text{ Volumul} = 7 \text{ bucăți} \times (26 = 00 \times \frac{\pi \times (0,5)^2}{4} = 3,90625) = 27,34375$$

$$3) \text{ Volumul} = 13 \text{ bucăți} \times (22 = 00 \times \frac{\pi \times (1,37)^2}{4} = 2,93656) = 38,17528$$

$$4) \text{ Vol. câp. A} = 11 \text{ buc. } (17 = 00 \times \frac{\pi \times (0,33)^2}{4} = 0,8356) = 9,1916$$

$$\text{ " " B} = 11 \text{ " } (17 = 00 \times \frac{\pi \times (0,33)^2}{4} = 0,8356) = 9,1916$$

Fig. 20⁴⁾.
Pluta de ghile.

cum o fi nu se risipească, de oare-ce: în jos nu se duc în lături nu pot, în sus nu se ridică atât de mult ca să poată încălca lemn peste lemn, afară de cazuri accidentale, și mai ales că pe toate plutele de mari dimensiuni se pun încărcăturile care încă nu lasă încălcarea lemnelor, chiar dacă numai lemnele exterioare din o plută de gliele ar fi legate cu ginj.

b. *Încercăse pluirea pe baltă fără ca vre-o dată plută să fie expusă a sta pe loc.* Apa pe albia Bistriței nu pretutindeni e destul de adincă, ei în unele părți se trece peste pietre care ating pluta. Atingerea are loc de regulă de la mijlocul către partea din îndărătul plutei, căci în această parte lemnul fiind mai gros, cu un diametru mai mare, absoarbe și mai multă apă, devine cu mult mai grea de cât partea de dinainte, deci se afundă mai mult în apă și ori cum atinge pietrele din fund, pe unele locuri. Această atingere, se întâmplă pentru unul sau două lemne alăturate și cum ele sînt legate numai prin ginj, destul de flexibil, cu un spațiu suficient între lemne pentru jocul lor în sus și în jos și cu o mică rotațiune în lături, atunci lemnele atinse se ridică pe bolovan în sus, alunecă pe el frișionîndu-se sau sgîriîndu-se fără a împiedica pluta în mersul ei; căci curentul apei împingînd lemnele neprinse în bolovan, împinge cu ele și pe cele prinse și în acest caz frișionîndu-se suferă lemnul aninat nu e simțită de întreaga plută. Cînd toate lemnele ar fi închinăte și dinapoi ca și dinainte în plută, atunci prins un lemn într'un bolovan, toată masa plutei ar suferi aceeași prinsoare și pluta s'ar opri imediat.

II-a la pluta de grînzi în două muchii (fig. 29) se întrebuințează un soi de legătură specială numai acestui soi de plute, din cauză că lemnele fiind subțiri și trebuind să plutească multe la număr pentru a rentă munca plutașilor, se suprapun două rînduri de lemne. Acest soi de legătură numită *cu sul* se face astfel: la capătul gros al lemnului se crestează de o parte și de alta lemnul astfel ca la mijloc se rămînă

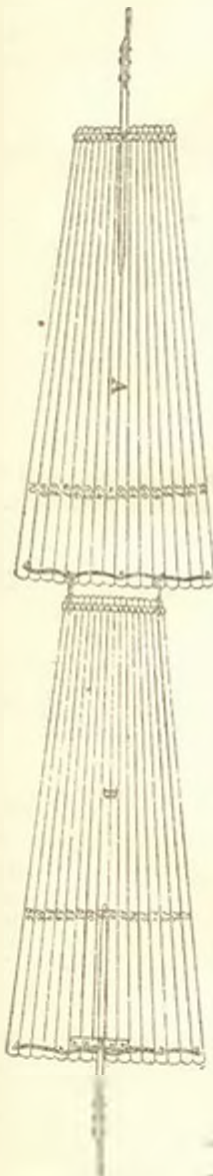

Fig. 26')

Pluta de grînzi.

$$1) \text{ Vol. c\^ap A} = 16 \text{ b. } (15 \times 10) \times \frac{4 \times \sum_{i=1}^{15} (i-1)^2}{4} = (15 \times 225) = 15 \times 8528$$

$$2) \text{ „ „ B} = 16 \text{ „ } (15 \times 10) \times \frac{4 \times \sum_{i=1}^{15} (i-1)^2}{4} = (15 \times 9216) = 16 \times 7776$$

$$\text{Total} = 30 \times 6304$$

în sens vertical o ureche (*E*) (fig. 8) cam de 8 centimetri grosime lată cât diametrul lemnului și lungă cam de 30 centimetri. În această ureche se face o dăltuitură patrată cam 1 de centimetri dimensiuni, prin

care dăltuitură se trece un sul (*a*). După ce toate lemnele în număr de 13 s'au strâns unul lângă altul ce formează primul rînd, se bate cîte un cuiu de lemn în capetele sulului (*d*) lângă ureche, pentru a nu eși sulul, sau depărta lemnele. Capătul subțire al lemnelor fiind prinse tot cu chingă, și după ce rîndul de lemne

de deșupt s'au legat în felul cum am văzut mai sus, de chingă se razăună capătul subțire a altul rînd de lemne, fie-care așezat în intervalul a două lemne de deșupt. Pentru a nu cădea, dar, aceste lemne de deșupra pîntre cele de deșupt, se întrebuițează sulul în legătura dinapoi a acestei plute.

Trei sau mai multe lemne legate cu chingă la capetele subțiri și cu cioancă, ginj sau sul la capătul gros, constituiesc ceea ce se numește un *căpătiu*, iar la pluta de butuci se numește și *căulă*.

Pluta de galioane, catarguri, catargele truncheshi și racle se formează din un singur căpătiu; pluta de ghile, grinzi și grinzi în două muchii se formează din cîte două căpătiu; pluta de racleșe se formează din 3 căpătiu; iar pluta de butuci din 2, 3, 4 și chiar 5 căpătiu, variînd după lungimea lemnelor ce compun căpătiul.

Nici odată, o plută nu se face mai lungă ca 45 metri, căci pre sîntă inconveniente la coturile apei în plutare.

În felul arătat mai sus pregătit un căpătiu, partea cea mai grea a confecționării unei plute este terminată, căci la plutele din un singur căpătiu nu lipsește alt-ceva de cît așezatul cîrmelor pentru a fi gata de plecare; iar la plutele din mai multe căpătiu pe lângă așezatul cîrmelor mai trebuiesc legate căpătiile unele de altele.

1) 72 bucăți cioplite pe două părți obținute din arbore de

$$12 \cdot 00 \times \frac{2 \times (12 + 20)}{2} = 7$$

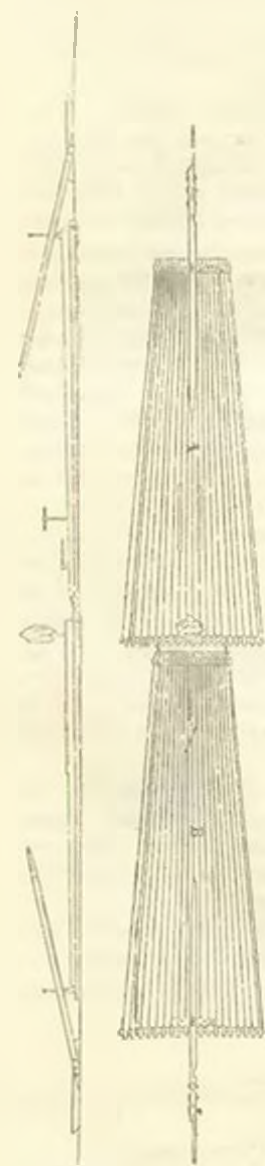

Fig. 28¹). Fig. 29¹).
Pluta de grinzi în 2
muchii.

a) Elevația fundului.

b) Planul.

Fig. 8.

Legatul căpătiilor la plutele de giule, grinzi, raeluțe și butuce se face în același fel. Un gînj de nuia (c) petrece pe după schinga (b) căpătiului din urmă, la primul sau al doilea interval dintre două lemne exterioare a căpătiului, se împletește apoi bine pe o lungime de 80 pînă la 100 centimetri lăsîndu-se la capăt un

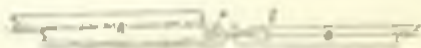

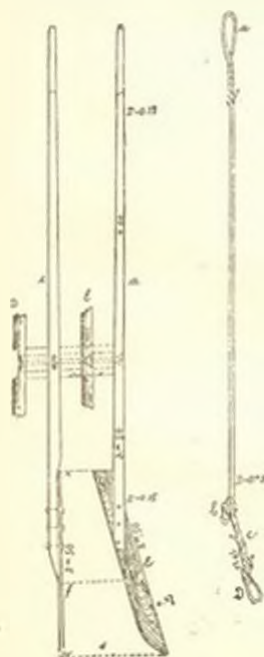
Fig. 7. — Elevație laterală.

ochiș, se leagă bine capătul nucleii după ce s'a mai împletit o dată înapoi gînjul, dacă nucleua este lungă. Ochiul gînjului se anină în un cuiu de lemn numit boinog (a) ce se bate în un lemn în capătul de dinapoi a căpătiului de dinainte, în dreptul gînjului, cam oblig către partea dinainte a plutei. Cîte odată capătul gînjului de legătură între căpătiie ce se termină fără ochiș, se înpănează în o gaură dată în capul lemnului din căpătiul de dinainte ce vine în dreptul gînjului (fig. 7).

La pluta de grinzi în două muchi, gînjul (c) petrecut pe după schinga (b) a căpătiului (B) de dinapoi se trece și pe după sulul (a) a căpătiului (A) de dinainte (fig. 7).

Doi gînjuri făcute de o parte și de alta a plutei, între căpătiie, compun tot sistemul legăturii între căpătiie.

Pe lîngă preparativele de mai sus, o plută pentru a fi gata, mai
 Fig. 1. Fig. 2. are nevoie de: Cîrma, odgon, ciocîrlie și manele.

Cîrma Ciocîrlie

Tot-d'a-una se cumpănește condeiul cînd i se dă gaura, așa ca

Cîrma (fig. 1) se compune din un lemn de brad sau molift (a) a cărui diametru la 1^m30 de la pămînt nu trece de 0^m15, lung de 7-8 metri. La unul din capete se cioclește rotund și suficient pentru a umplea bine mina cînd e prins, constituind mînerul, — apoi la 4^m50 distanță din capul mînerului se face o gaură cu sfredelul, largă de 4 centimetri la partea de dedesupt și de formă eliptică de 10 centimetri cel puțin lungime la partea de asupra, avînd în sensul lungimei forma unui trunchiul de con cu baza cea mai mare sus (b, d) (fig. 1). De la această gaură se mai lasă 3^m40 lungime din lemn și la capătul acestui braț se cioclește în sens paralel axului găurii de la mijloc — iar pe această cioclitură urmează a se prinde leafa cîrmei.

Acest lemn se numește condeiș.

Leafa sau lopata (E) este o scîndură de 0^m13 grosime (0^m25—0^m30) lățime și 2^m50—3^m(1) lungime, ce să coasă — cu 3 cuie de fier sau lemn — de capul condeiului anume cioclit astfel ca direcția scîndurei să fie pe muche cînd cîrma, este așezată în giug.

singur luat, ambele capete ale condeiului, considerînd ca centru gaura trebuie să aibă același greutate; și numai greutatea lefei adăugată, face ca capătul condeiului cu minerul se vină mai sus, cînd cirna e așezată în jug. Alt-fel construită cirna, devine in-practicală.

La pluta de lemne rotunde, giugul unde se așează cirna pentru a putea funcționa, e foarte simplu. Se compune din un singur leț de lungimi variabile și grosimi $\frac{1}{10}$ sau $\frac{1}{15}$ centimetri numită fâlcică (c).

Fig. 11. — Modul de așezare a cirnei la capătul de dinainte.

Acastă fâlcică la capătul de dinainte al plute se prinde prin 3 restice sau cuie de lemn de lungimi variabile (a) (fig. 11). Fâlcica se fixează pe restice cam la 20—25 centimetri de-asupra chingei, iar de la fâlcică în sus resticele rămîn de 15 pînă la 20 lungime. În cel din mijloc resticea de-asupra fâlcicai se anină cirna b trecînd resticul prin gaura conică ce l s'a făcut spre mijlocul condeiului.

Fig. 12. — Modul de așezare a cirnei la capătul de dinapoi și sistemul de legat a lemnelor.

La capătul de dinapoi al plutei, giugul e tot atît de simplu ca și la capătul de dinainte. Aci giugul nu se mai fixează pe chingă și 3 restice, ci numai cu două restice (a) bătute unul vertical și al doilea cam oblic în capătul unui lemn cam din mijlocul plutei. Fâlcica (c) rămîne și aci fixată cam la 25—30 centimetri mai sus de lemne pe restice, iar de-asupra fâlcicai se lasă

$$1) \text{ Vol. cap. A} = 18 \text{ buc. } (11-00) \times \frac{\pi \times (0,21)^2}{4} = 0^m-4338) - 7^m-9561$$

$$\bullet \bullet \text{ B} = 18 \bullet \bullet (14-00) \times \frac{\pi \times 0,11^2}{4} = 0^m-3969) - 7^m-1412$$

$$\bullet \bullet \text{ C} = 18 \bullet \bullet (11-00) \times \frac{\pi \times 0,21^2}{4} = 0^m-4316) - 8^m-7282$$

Total 23-8243

și acel capătul restului bătut vertical, lung cam de 20 centimetri pentru aninatul cîrmei (*b*) (fig. 12).

Așa dar, o plută pentru a putea fi transportată pe apă, are nevoie de două cîrme: una dinainte și alta dinapoia plutei, fie ea formată din unul, două sau mai multe căpătiie.

Cînd pluta e formată din mai multe căpătiile, cîrmele se pun pe căpătiul de dinainte pe chinga capătului subțire al lemnelor, și pe ultimul căpătiu pe capătul gros al unui lemn. În cazul unei astfel de plute căpătiul dințiu (*A*) (fig. 27) se numește *fruntar* sau *buzar*, căpătiul (*B*) sau mai multe de ar fi se numește *mijlocar*, iar căpătiul ultim (*c*) se numește *curar*.

Odgonul (fig. 16) este făcut din teiu împletit în 2 sau 3 vițe, de lungime 6–8 metri, și un diametru de 0^m.44. El se cumpără din comerț și se pune la dispoziția fiecărei plute: întiiu pentru a lega lemnele de mal pe timpul confecționării plutei, pentru a nu fi ocupate pe apă, și al doilea pentru a servi la prins pluta la mal în schela de destinație sau eventual pe drum în cas cînd ciocîrlia lipsește sau s'a rupt ori pierdut pe drum. Pentru plutire nu se dă de cit un odgon, iar pentru confecționare se dau și mai multe odgoane la dispoziția plutașilor.

Doă sau trei odgoane de acestea împletite la un loc formează ceia-ce se numește un *pălmar*.

Pentru oprirea plutei la mal se trece prin ochiul odgonului de la un capăt un lemn scurt de 1^m 00 cel mult, cam ascuțit la un capăt numit *fiac*, — iar cel-alt ochiul al odgonului se anină în boinogul plutei de dinapoia ei, în cas cînd pluta trebuie să se oprească înainte de a ajunge la destinație, — sau în boinogul plutei de dinainte în casul cînd pluta trebuie să se oprească la schela de destinație (*o, a*), (fig. 30).

Ciocîrlia (fig. 2) este o nuia de carpen cam de 8^m lungime și 0^m.45 diametru la bază. Această

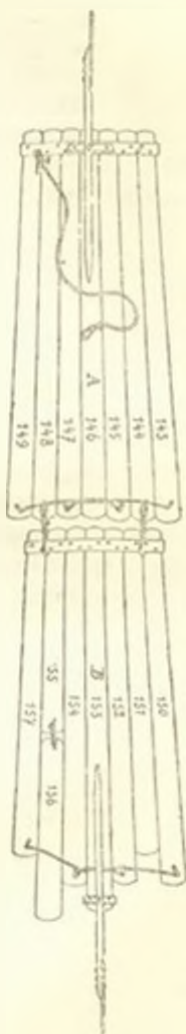

Fig. 30¹⁾.
Pluta de butuci.

1) Vol. capăt. A	7 buc.	$(12 \cdot 00) \times \frac{0,71^3}{4} = 4^m 7510$	$33^m 2570$
" "	B	1 "	$(12 \cdot 00) \times \frac{0,71^3}{4} = 4^m 7510 = 4^m 7510$
" "	3 "	$(11 \cdot 00) \times \frac{11,75^3}{4} = 4^m 2333$	$12^m 6999$
" "	2 "	$(10 \cdot 00) \times \frac{8,65^3}{4} = 2^m 6316$	$7^m 2632$
" "	2 "	$(6 \cdot 00) \times \frac{0,45^3}{4} = 1^m 5852$	$3^m 1704$
			Total $61^m 1415$

nua se taie din pădure, din pământ și se caută de preferință a fi provenită din un lăstar, căci în acest caz se poate detașa o porțiune din cioată (*b*) și în acest punct nuaiaua avînd o curbură terminată prin un ciot se poate lega, fără a eși, un gînj (*c*) cam de 1^m.09—1^m.30 lungime ce se termină prin un ochiū (*d*). Capătul opus al nucleii se gînjuește și el pe distanța de un metru și se formează un ochiū (*a*).

Ast-fel pregătită nuaiaua ia numire de ciocîrlie.

Pentru întrebuințare, se anină gînjul (*c*) cu ochiul (*d*) în boinozul (*i*), iar în ochiul (*a*) din capul ciocîrliei se petrece țileacul în caz cînd trebuie să se oprească pluta la mal în schela de destinație (fig. 20).

Manclele sunt două părți lungi cam de 1^m.50 și groși de 0^m 08—0^m 10 diametru cari de regulă se iaū pe plută (*E. E.*) (fig. 19 și 20) și servesc la ridicatul plutei în caz cînd se oprește pe drum în vre un bolovan sau pe drum cînd pluta e scăpată și de curent său unde apa o subțire. Tot pentru pregătirea plutei de plecare se mai face o gaură în mijlocul plutei în un lemn și în ea se bate un par vertical, în care se pune hainele și merrindea, hrana plutașilor, iar toate aceste bagaje se numește în localitate *fehînă* (*h*) (fig. 19).

Tot-d'a-una pe plută se ia și o scurtătură de lemn de fag tinăr, carpen, ulm sau mestecacăn pentru cuie, necesară în caz cînd se sfărîmă pluta pe drum și trebuie a se reconstitui.

Sfredelul (*f*) și toporul (*g*) se infig în lemn pe plută (fig. 19, 20).

Aceste instrumente cel puțin cite unul, dar de regulă cite două topoare, nu trebuie să lipsească de pe plută pe timpul călătoriei, și sînt indispensabile pe timpul sfărîmării plutei și reconstituirei ei.

Toate aceste pregătiri fiind terminate, pluta este gata de plecare.

Înaltea plecării, plutașii chiamă pe dragomanul schelii, însărcinat cu cubajul lemnului din plute și cubază fie-care lemn, după care dă avizul.

Cubajul plutei.— Această operațiune se face înainte de plecarea plutei din schela de confecționare. Operatorul ia un ajutor cu dînsul care, cu metrul format în forma unui compas cu picioarele fixe (fig. 17), măsoară lungul lemnului, lăsînd din lungimea lui cam 0^m 20 de la capătul gros al lemnului (*b*), (fig. 9) și 0^m 70 de la capătul subțire (*a*), unde se bate chinga. Aceste părți nu se consider în cubaj, rîmîn pierdute pentru vînzător, și nu rîmîne pentru cubaj de cît partea (*c*) de 6^m 00 lungime. Se ia diametrul la mijlocul lemnului, care pentru exemplu luat

(Fig. 21).
Pluta de
caterguri.

$$1) \text{ Volumul} = 4 \text{ bucăți} (28 \cdot 00) \times \frac{\pi (0,44)^2}{4} = 4 \cdot 2575 = 17 \cdot 300.$$

este de 0^m 73, cu ajutorul compasului forestier divizat din centimetru în centimetru (fig. 14). Operatorul cubator înseamnă dar lungimea și diametrul fie-cărui lemn, dându-i un număr de ordine cu un ciocan-revolver, și continuă ast-fel pentru fie-care lemn din un căpătiiu. Căpătiiul încă se numerotează cu numărul său de ordine. Dacă pluta este formată din mai multe căpătii, se măsoară fie-care căpătii aparte, dând lemnelor din el numărul de ordine ce urmează din căpătiiul precedent, iar căpătiiului aparte numărul de ordine ce urmează.

Avizul se face pentru fie-care căpătiiu câte unul, întrebându-se pentru aflarea cubajului fie-cărui lemn table de cubaj austriace, căci romînescii nu există în comerț. După exemplul luat, butucul ce s'a măsurat, avînd 6^m 00 lungime și 0^m 73 diametru la mijloc, are volumul 2^m c. 5112. Se adună volumul fie-cărui lemn din un căpătiiu la o laltă și dă cubul total al căpătiiului.

Avizele terminate în acest fel pentru fie-care căpătiiu și iscălite de dragomanul schelei, după ce s'a luat copie după ele în copier, se dau plutașului ce duce pluta, sau dragomannului celei de plutași.

După aceste formalități, plutașii se sue pe plută, o desdrind de la mal, deslegînd odgonul care o ținea legată de un mîzgar al schelei, de un lemn al racului ce apără curtea schelei, sau, se mai poate lega pluta și prin așezarea a mai multor bolovanii, ce se clădesc pe fiecareu ce trece prin unul din ochiurile odgonului.

Pluta care pe timpul confecționării stătea legată la mal cu capătul buzar sau fruntar în partea de sus a cursului apei, după deslegarea de la mal, se rotește pluta în loc pentru a se da fruntarul plutei în partea de jos a cursului apei, și așa pleacă mai departe pînă la destinație.

Plutașul care manevrează cîrma de la buzarul sau fruntarul plutei, se numește *cîrmaciū*. El trebuie să fie un om voinic, iscusit și bun cunosător al cursului apei. Pe el se razemă, toată conducerea plutei, el comandă plutașului din urma plutei încotro se cîrmească pluta, pentru a-l da direcția cea mai bună pe cursul apei, se nu suferă vre un accident. Plutașul din urma plutei sau curar, se numește *dălcăuș*. El poate fi un om mai slab, un bășandru sau și o femeie, acesta este ținut a executa comanda cîrmaciului.

Formele avizelor ce se dau plutașilor sînt foarte variate. În schela Tarcău, se întrebuițează avizele de forma următoare: de 3 ori mai lung ca acest liniar:

Tarcău, 15 Martie 1900.

AVIZUL No. 1

Domnului *H. Abramovici*, comerciant, *Piatra-N.*V'am predat prin plutașul *Gavril Bicojanu* următoarele lemne rotunde sub Căpăt. No. 1

Marca	Felul mărfel	No.	DIMENSIII			M ²	
			Lung.	Diam.			
1	Galion	1	30 _{hoo}	0.62	—	9	0572
2	"	1	30 _{hoo}	0.60	—	8	4823
3	"	1	30 _{hoo}	0.59	—	8	2019
Dragoman, Dăringă.						Total . . .	
						25	7414

Dacă observăm modelele plutelor, după diferitele desene, observăm că toate sînt făcute în același fel. În confecționare intră lemnul rotund curățit bine de coajă, deci piese ce se pot cuba, și pentru fie-care căpătîiș se face avize în felul formularului de mai sus. — Vinzarea astăzi se face pe metrul cub.

Singura plută de grinzii în două muchii se confecționează din piese mici necesite, dar cioplite în tot lungul pe două laturile opuse foarte subțire, la capătul subțire al lemnului îngroșîndu-se cioplitura, cu cît se apropie de partea groasă a lemnului pînă ce surceaia ajunge la fine de 0^m 04 — 0^m 05. Această plută, sau căpătîișele din ea, nu se cubează, căci piesele au lipsă din forma lor (trunchiul de con). Vinzarea are loc cu pluta întregă compusă din 72 piese dispuse în două căpătîiș. (Fig. 29).

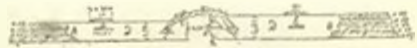
B) *Pluta de lemne debitate.* — Ca și lemnele brute rotunde, și lemnele debitate după ce se dau jos din vagon, se stivuesc pe malul Bistriței în un loc anume destinat al schelelor. Lemnele debitate încă se pot transporta confecționate în plută pe apa Bistriței.

Pentru confecționarea plutelor de lemne debitate se procedează în modul următor :

Pentru pluta de dulapi avînd 6^m 00 lungime, 0^m 08 grosime, și 0^m 30 lățime, se detașează din stivă de pe mal mai întîiu 16 dulapi cari se

teșesc la un capăt (*h*, fig. 5) în scap ca nu să se agațe scindurile de vre-un bolovan peste care ar trebui să lungece; acești dulapți se pun unul lângă altul pe doi măsuri ce stau cu un capăt pe mal și unul în apă și în care măsuri s'a bătut niște pone ceva mai sus de nivelul apei, pentru a se opri în ele rindul de dulapți. Peste acești 16 dulapți se așează alți 16, formînd al doilea rînd. La capătul teșit al primului rînd de dulapți, peste acest al doilea rînd, se așează o scindură subțire cam de 0^m 02 grosă și 0^m 15 lată, iar lungimea egală cu 5^m 00, și așezată ast-fel ca capetele să rămînă în marginea dulapilor externi (*g*, fig. 5). Tot pe acest rînd se mai pun două scindurele de aceeași grosime și lățime cam cu 0^m 80 depărtare de la capetele dulapilor, — scindurele ce sînt mai lungi cu 0^m 20 ca lățimea rîndului de dulapți și care se numesc *limbi* (*b*). — De-asupra acestor limbi se așează încă unul sau două rin-

Legături la pluta de dulapți.
Elevația laterală.

Planul.

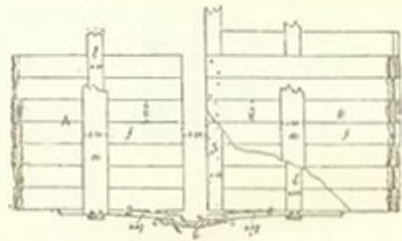

Fig. 5.

cinduri de dulapți, și capetele lor apoi se fixează prin cuie de fier ce trec și prin scindura așezată la capătul dulapilor (*g*): iar dedesupt, capătul cuielor se îndoaie cu vârful înapoi. La marginea rîndurilor de dulapți se pune o scindură atît de lată cît grosimea ce au rîndurile de dulapți cu limbile așezate, grosă de 0^m 05 și lungi cît dulapții, — aceste scinduri se numesc *mucher* (*d*). — În ei se fac niște găuri de lățimea și grosimea limbilor și în dreptul lor, prin care se trec limbile, iar de-asupra rîndului superior de dulapți se așează niște lățunoi groase de lungimea cît limbile ce se numesc *capace*, prin capul lor și trecînd prin mucher și limbi se bate cuie de fier, lungi ce trec de multe ori de partea opusă prin mucher cînd se îndoaie.

Ast-fel pregătiți dulapții, sînt aproape gata de a compune pluta pentru plutire și la numire de *Raciă* (*A* sau *B*, fig. 32). Trei, patru și cinci racle de acestea legate una după alta compun *plută* sau *clește* (fig. 32 sau 31). Racle de dinainte se face de regulă din 3 rînduri de dulapți pentru a fi mai ușoară în timpul plutirei, cînd plutind mai sus pe apă nu se atinge de bolovanii din fundul apei și odată trecută prima racle de un obstacol trage cu ea și pe celelalte racle chiar de s'ar fi atîns de acel obstacol. Această racle ca și la pluta de lemn rotunde compusă din mai multe cîmpăi se numește *fruntar* sau *buzar* (*A*, fig. 31). Pe capătul fruntarului se bate o lățunoaie grosă (*m*) în care urmează a se așeza giugul cîrmel.

Cele alte racle ce urmează fruntarului se fac din 4 rînduri de dulapți și se numesc *mijlocare* (*B*, *C*) iar cea de pe urmă *curar* (*D*, fig. 32). Pe

ultima raclă la partea de dinapoi se bate ea și la racla de dinainte o lătunoasă groasă la capăt pentru așezatul giugului cîrmei.

La mijlocare și curar, la partea de dinainte a raclelor se bat cuie pentru fixatul dulapilor spre a nu se risipi numai prin trei rînduri, iar al patrulea rămîne liber.

Pluta de dulapi.

În felul acesta pregătite 4 sau 5 racle, se dau în baltă de pe măzgari după ce s'au legat fie-care raclă cu odgon pentru a nu fi scîpată pe baltă și apoi se procede la legatul raclelor una de alta pentru a forma pluta. Și aci legatul raclelor se face cu gînj, dar nu se face de cît pe mucheri nu în dulapi, ast-fel:

Se 'daū cu virful toporului niște găuri triunghiulare cu un virf în sus, în capetele mucherilor cam la 20 centimetri, mai înainte de a așeza mucherul la raclă; se depărtează cu virful toporului capul mucherului de dulapi și se petrece gînjul (*c*) prin găuri (*c, c*); se împletește gînjul pe partea superioară a mucherilor ast-fel ca să rămînă între racle un spațiu de 25—30 centimetri (fig. 3). Se înoadă bine capătul nuelei ce formează gînjul, și legătura e terminată între racle cînd și pe partea opusă s'a făcut același lucru și între toate raclele (fig. 31).

Pentru a fi gata de plecare pluta, urmează a i se așeza cîrma ce se face în acelaș fel ca la pluta de lemne rotunde, cu deosebire că la pluta de dulapi cîrma (*c*) se mișcă pe restelul (*d*) din mijloc între două fâclele (*a, b*, fig. 6) așezat pe lătunoaia din capul fruntarului și dinapoia curarului (*j, j*, fig. 31 și 32).

Se mai pregătește ciocirlia (*h*) ce se agață de două restele a giugului prin un băț (*k*) ce e mai lung ca spațiul între cele două restele deci, aci nu se bat boinoage ca la pluta de lemne rotunde în chingă și partea groasă a lemnului pentru a nu strica dulapii cu găurile ce am face.

Toporul (*l*), mânecele (*e*), sfredelul (*f*), lemnul pentru cuie (*d*) și jechina (*E*) (fig. 32), așezate în capace și pe racle fac ca pluta să fie gata de plecare lipsindu'i numai avîsul.

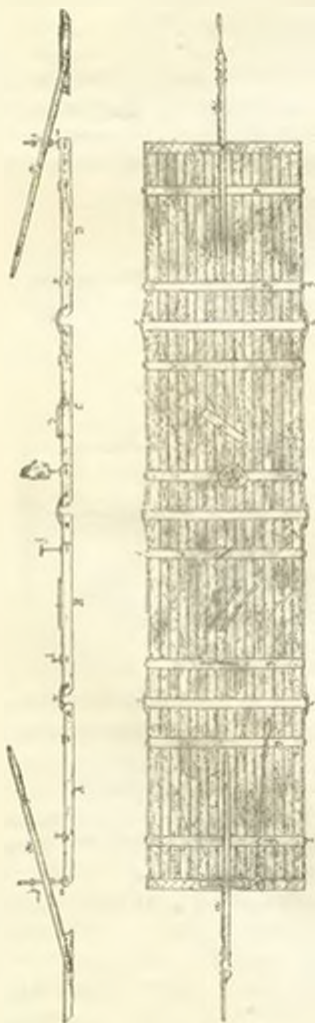

Fig. 31').

Fig. 32').

pluta să fie gata de plecare lipsindu'i numai avîsul.

Avizul se face după formularul de mai sus arătat la pluta de lemne rotunde, indicindu-se în el numărul plutei, din câți dulapi, dimensiunile în lung, lat și grosime a dulapului și volumul total.

Pentru exemplul luat (fig. 32) avem în avis trecut: 240 dulapi de 6m.00, 0m.30, 0m.48 — 24m.c.192.

Prin plută se înțelege ori-ce alcătuire de lemne de ori-ce dimensiuni fie așezate, ordonat sau neregulat și care plutesc pe baltă.

Din plutele confecționate sau ordonate așezate, deosebit două soiuri de plute: 1) Pluta de măsură și 2) pluta de baltă.

Pluta de măsură, care poartă aceleași numiri ce am văzut în tabloul corespunzător, se compune din un număr anumit de lemne cu măsură fixă între oare-care limite de lungime și grosime atât la vîrf cât și la bază cînd e vorba de lemne rotunde, de lungime, lățime și grosime pentru lemnele debitate (a se vedea tabloul coloana 1).

În vechime cînd nu se cunoștea sistemul de cubaj ce se practică astăzi în comerț, atât la vînzare cît și la cumpărare se întrebuința pluta de măsură. Așa, vînzînd X, 100 plute de catarguri, el era dator să trimită cumpărătorului său 400 lemne lungi de 28m.00, groase la bază de cel puțin 0m.65 și la vîrf de cel puțin 0m.28. Or, vînzînd 200 plute de dulapi Italiani, trebuia să trimită cumpărătorului său 20.000 dulapi, iar pentru 150 plute de scînduri-franzoale trebuia să trimită ca încertură pe alte plute de mari dimensiuni 45.000 scînduri.

Elevația laterală a buzarului cu giugul

Elevația din capul buzarului cu vederea giugului

Fig. 6.

Pluta de baltă este o adunare de mai multe plute sau o plută și jumătate, de măsură, legate la un loc, pentru a face mai practică și rentabilă plutirea. — Nu se văd de cît prea rar și numai de la Dorna Romîna în sus, din cauză că Bistrița e mai strîmtă, numai 3 lemne în pluta de galioane, 4 în pluta de catarguri, etc. Mai în jos, unde apa se adîncește și lărgiște, aceste plute de mari dimensiuni, se mai măresc prin adăugarea de 1 sau 2 lemne, mergînd pînă la jumătate de plută ca adăug la pluta de măsură; la plutele de racluțe și grinzi în două muchi, pluta de baltă se face din două plute de măsură; pentru pluta de butuci variabil. Pentru plutele din lemne fasonate adăusele sînt și mai mari: după numărul raclor ce se fac și plutesc pe plută, așa, în loc de o plută de măsură de 100 dulapași, pe baltă plutesc 360 dulapași în 1 plută sau 3 $\frac{1}{2}$ plute de măsură și 10 dulapași.

Plută neregulat așezată, este o adunătură de lemne grămădă una peste alta, dezordonată, ce se vede plutind singură pe baltă, fără cîrme sau oameni pe ea. — Lemne multe pierdute — fiind scăpate din șel, or prin sfărîmarea unor plute în susul apei, — plutind izolat pe apă, de multe ori se opresc în vre-un bolovan sau căsoaică de pod, și după

ce s'a făcut o grămadă mare, împinse de apă pornese trecînd peste obstacolul ce le ținea în loc, — și atunci acea grămadă venind nedesfăcută pe baltă, se zice că vin lemnele pierdute în formă de plută, — iar grămada cea de lemn, fie că stă pe loc, fie că plutește, se zice *șneamăt* (*m*, fig. 18). Aceste șneamăte sînt foarte periculoase pentru scheli și poduri cînd ele vin plută.

Signalmente și proceduri pe timpul călătoriei plutei.

Înainte de a pleca din schelă o plută, se revizuește pentru a nu se pune ea încărcătură mai multe lemne, ca cele marcate și cubate prevăzute în avis, ceea-ce ar constitui un furt, din partea plutașilor, apoi sub ochii dragomanului schelci se desprinde de la mal continuîndu-și drumul spre schela de destinație.

În cursul călătoriei plutașii și mal ales cîrmaciul are de observat următoarele :

1. *Pluta se meargă prin șipotul apei.* — Prin șipot se înțelege partea cea mai adîncă a albiei Bistriței, unde curentul apei este tare, iar cazurile de accidente mai puține, prin faptul că bolovanii din fundul apei nu pot fi atinși de plutele de mari dimensiuni, și aceasta pe timpul seecetelor cînd apa e mică.

Îndată ce un plutaș cîrmaciul n'a observat, ca din vreme se abată pluta pe șipot, se poate întîmpla ca apa să se risipească și pluta să se strecoare prin alte părți. De regulă se întîmplă că pluta se oprește ori în vre-un bolovan (*m*) or în vre-un seruntar (*b*, fig. 18) și dacă mai vin și alte plute sau lemne isolate se suprapun și constituie ceea-ce se numește șneamăt.

2. *Signalmentele indicatoare a trecerii sau abaterii plutei.* — Cînd apa nu indică precis pe unde este șipotul ei, mal ales după un puhoiu care de regulă schimbă fundul albiei Bistriței, schimbare necunoscută de toți plutașii, atunci dragomanul celei de plutași se duce înainte pe o plută și studiază vales. Cînd pluta trebuie să treacă pe sub un pod cu mal multe deschideri, și dacă șipotul apei s'a schimbat d. ex. : din deschiderea de la mijloc în cea de la o margine, prin faptul că în direcția deschiderii din mijloc, imediat după trecerea podului a rămas un seruntar cu bolovanii oșii afară de apa ce ar sfărîma plutele (*p*, fig. 18), atunci legat de parapetul podului, se pune un fanion alb or roșu de-asupra deschiderii, pe unde e șipotul apei (*x*). Iar cînd pe timpul puhoiului o *bulboand* (*a x e*), pe unde trecea plutele mai înainte s'a umplut cu material pietros, adus din sus, luînd forma (*a, b, c*) fundul albiei, așa că apa e prea subțire pentru a putea trece plutele, iar spre malul opus, apa a mîncat din albia (*c, y, z, f*) și mal cum era mai înainte, atît în cît acum a rămas albia (*c, d, e, f*) și pe aci e șipotul apei, atunci pe mal se înfige o nuia sau un somuiog de fin în capăt, sau foi de arbori cu crenguțele lor numit *ciuhă* (*z*), indicînd că cîrmaciul plutei după ce a trecut pe sub pod, imediat să abată pluta către acel mal, căci contrar se lovește de bolovanii (*n*) sau rîmîne în seruntarul (*b*, fig. 18).

3. *Dacă valca nu este închisă.* — Se întâmplă că curentul apei e prea mare și din o nebagare de seamă a cîrmaciului din vreme, să lovească buzarul plutei în scrutarul (*b*, fig. 18) unde se oprește, iar restul plutei împins de apă, ocolește și se oprește în malul (*e*, *f*); atunci se zice că valea e închisă prin faptul că nici o plută nu mai poate trece peste acea oprită, toate s'ar sfărîma. În acest caz, cînd închiderea vălei se poate observa de departe, atunci din timp se dă pluta la mal, și se oprește pînă ce se deschide valea. Dacă închiderea are loc după un cot al Bistriței ce nu poate fi observat din vreme, toate plutele se sfărîmă, constituind șneamătul.

Oprirea plutei la mal în atare caz, sau chiar pentru odihna plutășilor în timpul nopții, se face de partea de dinapoi a plutei, agățînd ciocîrlia sau odgonul de boinoglu de la curar, ce vine bătut în partea malului unde se face oprirea. Aci nu se oprește pluta de buzar, din cauză că trebuind a face pluta un ocol, pentru a fi întoarsă cu buzarul în susul curentului, nu se cunoaște lărgimea și adîncimea apei pe tot luciul ei, pentru a fi sigur plutășul că nu va da pluta peste vre-un obstacol în ocolul ce face, cînd întimplîndu-se, ar putea închide valea.

4. *Viteza ce aș plutele pe ballă.* — Rolul principal în această observație îl are dălcăușul. El care în timpul plutirei stă cu fața îndărăt, vede plutele ce urmează după ei, vede viteza ce an, și imediat ce observă că o plută din urmă este confecționată din lemne cu mai mari dimensiuni ca acea pe care se află, spune cîrmaciului să *doliască* pluta.

Prin *dolie* se înțelege acea parte din cursul rîului Bistrița, care avînd o cursoare prea mică, apa abea se mișcă, cu o pantă de 0^m20 la sută. De regulă către malul apa Bistriței pretutîndeni are curentul cu mult mai slab ca pe cursul șipotului, căci și apa e mult mai subțire și cu atît mai mult cu cît se apropie de mal. Cînd malul este curat și nu are pietre, se poate dolii pluta în ori-ce parte a Bistriței cu pante mici de 0^m80 la sută, îndată ce panta trece de 1^m00 la sută pluta nu se mai poate dolii.

A dolii o plută însemnă ca, cu ajutorul cîrmecilor, să se scoată din șipotul apei unde ea este mai adîncă, — căci ori cît de mică ar fi panta tot curentul pe dedesupt e ceva mai mare — și a o da îndolie unde curentul e mai slab, în care caz ea merge cu mult mai încet. Aceasta pentru a da loc plutei mai grele din urmă, ce vine cu o viteză mai mare spre a trece înainte, în urma căreia dă și dinas în șipot spre a-și continua drumul. Această curtenie se face de nevoie, căci contrariu pluta mai grea din urmă avînd o viteză mai mare, ar ajunge pluta de dinainte, ar isbi-o și de multe ori o sfărîmă și poate constitui șneamăte care sînt atît de periculoase pentru plutășii, care răpesc viața atîtor zecimi de oameni în un sezon de plutire.

Cauza pentru care o plută confecționată cu lemne de mic dimensiuni plutește mai încet ca o plută de mari dimensiuni este greutatea plutei și curentul. O plută din lemne de mari dimensiuni se afundă mai mult în apă atît prin faptul că fie-care lemn e cu mult mai greu cît și prin faptul că are un diametru mai mare.

Curentul apei este mult mai mare la mijlocul verticalei dusă din

fund pînă la suprafața, și mai slab în fund din cauza fricționării apei de fundul albicel, cum și la suprafață din cauza fricționării apei cu aerul; cu mult mai slab va fi curentul la suprafață cînd va bate și un vînt contrar.

Pluta din lemne de mari dimensiuni, prin greutatea lemnelor și prin diametrul lor mare se afundă în apă pînă la mijlocul grosimei ei, unde viteza curentului e maximă, și de aceea aceste plute capătă niște viteze așa de mari în virtutea pantei în cit merge mai iute ca apa la suprafață; înaintea buzarului plutei se imbulzește apa (fig. 19), formînd ceea ce se numește *nahlachi*.

5. *Comandele plutașilor între ei.* Comandele ce au plutașii între ei pe timpul plutirei sînt însoțite și de numiri stabilite din timpuri prea vechi și mai cu seamă de acei ce au plătărit mai mult în partea cîmpului pe Siret sau Prut. Așa, cînd circumaciul comandă dălcăușului ca să abată curarul la dreapta cursului apei, strigă *dă pluta la pădure* numire luată de acolo că în cursul apelor spre Dunăre pădurea rămîne la dreapta, îmbrăcînd catena munților Carpați; iar cînd voește a da pluta spre stînga strigă *dă pluta la cîmp* în vedere că spre stînga se desfășoară rodnicele cîmpii. Aceste comande se păstrează pînă în dreptul satului Căliceni aproape de Focșani, iar de aci se comandă: *la Muntenii* cînd trebuie să dea pluta la dreapta și *la Moldovenii* cînd trebuie să o dea spre stînga.

6. *Locurile de opriri pentru noptat.* Cînd plutașii sînt plecați pentru un drum lung, la destinația căreia nu poate ajunge în o zi sau două, cum de ex.: de la Piatra la Galați, atunci după ce plătăresc toată ziua, aproape de înserat trebuie să dea la mal ca să innopteze pe mal. Locul ce 'și aleg plutașii pentru oprit plutele, trebuie să fie dolie, trebuie să fie după un cot al riului, astfel ca apa să lovească în malul opus celui la care opresc. Aceasta pentru ca nu cumva în timpul nopții să vină vre-o plută sfărmată sau scăpată din sus să se isbească în cele legate spre a rupe legăturile ori odgoanelo și ciociriele și le lua cu dinsele; cînd ar cauza mari pagube și grea muncă și răspundere pentru plutași.

7. *Indatoririle plutașilor în cazuri de accidente.* În caz cînd pluta se sfarmă pe drum din neprevăderea plutașilor, sau din cauza șneamățelor formate și mai multe s'au strîns și amestecat la un loc, atunci plutașii le părăsesc. Ei nu pot munci pentru a scoate pluta ce a fost confecționat cînd aceasta este de desuptul altor plute a altor cumpărători sau chiar a aceluiași cumpărător. Are indatorire în acest caz a veni la schela de unde a purces și a spune că pluta lor este în șneamătul cutaro întregă sau cu atîtea lemne scăpate mai departe.

În acest caz, se lasă pluta acolo pînă se string toți cumpărătorii a căror plute sunt în șneamăt, și încredințează unei persoane sarcina de a desface șneamătul. Acesta angajează plutași buni și volnici cărora li plătește îndoit și întreit de cum se plătește plătăritul obișnuit pe metru cub, și aceștia formează alte plute fără a mai observa ordinea numerică a lemnilor și nici marca schelei de emitero, ci numai marca cumpărătorului, constituind o plută numită *plută de strînsură*. Pluta de strînsură se mai face și din un lemn găsit ici, unul mai încolo, altul mai

departe pe vale, fără a fi observată chiar marca cumpărătorului, și se face de oameii neangajați special pentru aceasta, ei de ori-ce amator de asemenea operațiuni, și se duce cu lemnele în schela fie-cărui cumpărător lăsând lemnele ce 'l aparțin, pentru care primește plată.

Plutașii care au format pluta fără a o putea reconstitui, pierd dreptul de plată a întregii munci ce au pus la confecționarea ei.

În caz cînd pluta s'a acățat într'un scurantar sau bolovan fără a se rupe legăturile, cînd e din mai multe căpătiie sau racle, sau a se sfărîma, atunci ei cu manelele ce au pe plută se dau în baltă, ridică pluta sau împing pînă ce o pun în curentul apei unde poate pluti, sau de nu o pot ei ridica ori împinge, chiamă în ajutor alți plutași sau aduc o pereche de boi cu care trag pluta în curent prin ajutorul *sprîngilor*.

Cînd se rupe pluta, și un căpătiu rămîne agățat, iar unul pleacă pe baltă, atunci plutașul ce se află pe căpătiul plecat, se duce cu el în schela de destinație, îl dă pe seamă și se întoarce la căpătiul agățat pentru a'l descurca și'l duce și pe el la destinație, căci contrar nu primește plată pentru întreaga plută.

Cînd pluta se sfărîmă fără a fi încreată cu alte plute, plutașii sînt datorii a reconstitui la loc pluta și a o duce la destinație, căci contrar nu primesc plată chiar un lemn de ar lipsi din plută.

Schela de destinație se pregătește întocmai ca și schela de emitere, în un loc unde apa doilește, formîndu-i o curte apărută prin căsoii sau racuri, pentru a feri ca alte plute să se isbească în cele legate la mal. Pe mal din distanță din 5 în 5 metri, se bat niște stîlpi cam de 0^m15 — 0^m20 diametru și de 0^m35 — 0^m40 înălțime de la pămînt, dar îngropați de cel puțin 0^m30 în pămînt, stîlpii ce se numesc *cazie*, și menii pentru a se lega de ei plutele.

Îndată ce o plută se apropie de schela de destinație, de departe plutașul cîrmaciul are grija de a dozia pluta, dînd'o din ce în ce la mal pînă se apropie de ea bine, atunci sare dălcăușul între pe mal de pe buzarul plutei și apucă or odgonul or ciocîrlia ce 'i-o dă cîrmaciul, după ce a agățat'o în boinogul de dinaintea plutei. Sare imediat și cîrmaciul de pe plută și ambii țin bine pluta, cu odgonul sau ciocîrlia de buzar, iar curarul împins de curent face un ocol împrejur, pînă ce pluta se întoarce cu buzarul în susul curentului, alipindu-se de mal întreaga plută. Atunci se leagă cu odgon de cazie, se duc plutașii la dragomanul schelei de primire cu avizele, le dau dragomanului, care vine de observă pluta dacă e întreagă și cu signalmentele arătate în avis, și apoi dă drepturile plutașilor dacă ast-fel e angajamentul, sau dă o simplă notă de primire și se întorc la vînzător pentru a'și primi plata, cînd ast-fel sînt angajați.

Cu această ultimă operațiune, partea primei plutiri sau primul transport este terminat, căci de regulă schela de destinație pentru plutele ce vin din susul Bistriței de la Gura Tarcăului, sînt schelele de la Piatra-N., Vișoara, Tabou etc.

Pentru plutirea mai departe de Piatra-N., se întrebuintează alți plutași, iar plutele se mai măresc.

Materialul pentru confecționarea plutei costă pe direcția exploatarei Tarcău 10.000 lei pe an.

Inzestratul schelei cu : odgoane, țepini, șprangi, costă anual 1000 lei.

Confecționarea unei plute ține 2 zile, lucrînd doi oameni la ea. Intr'o zi o duc la Peatra-N. și se și întorc înapoi.

Cu manevra acestor lucrări se cheltuiesc anual :

128.800 lei	{ <ul style="list-style-type: none"> Tăiatul în pădure și corhănitul. Datul pe uluc. Stivuitul la teighea = rampă. Încărcatul în vagoane. 	} Aceste toate operațiuni s'au dat în antreprisă pentru 2 ^l 30 m. c., în total fiind 56.000 m.c. în anul 1899—1900.
133.520 >	Transportul cu trenul, sumă în care se socotește amortismentul și întreținerea căii ferate, socotită cu 8% procerte pe 10 ani.	
16.800 >	Descărcatul și stivuitul în schelă, socotit a 0 ^l 30 m. c.	
33.600 >	Legatul în plute > > 0 ^l 60 m. c.	
15.000 >	Transportul cu plutele sau căruțe, ceea ce plătește numai administrația.	
327.720 lei	Total general.	

Pentru încărcatul în căruțe, sînt făcute rampe ca și la încărcătorile în pădure. Una din aceste rampe în schelă e acoperită, costă 3000 lei.

Notă. Prin șprangă se înțelege un odgon de cînepă cătrănit, lung de 20—30 metri, gros cam de 0^m03 diametru, armat la un capăt cu cirlig, destinat a opri plutele cînd trebuie să oprească la mal pe timpul apelor mari.

CAP. VI.

Capitalul.

După cum s'a văzut, capitalul bănesc întrebuintat pînă acum pentru exploatarea pădurei Statului Tarcău, coprinde două părți :

1. *Capitalul de instalare*, ce se cere la început pentru a fi cheltuit spre a se amortiza în întreaga durată a perioadelui de exploatare. Pentru părțile, numai în exploatare pînă acum, din pădurea Tarcău, acest capital de instalare cerut la 1893—1894 cînd s'a început exploatarea a fost :

VII

Producțiunea.

În urma cheltuirei acestui capital de exploatare, antrepriza a obținut ca producțiune din pădure pe 1899—1900 :

35.000 m. c.	din exploatarea parchetului No. 7 a fabricii Letea
20.000	» » » » luate de la Stat.
55.000 m. c.	Totalul lemnelor rășinoase.
4.600	» Lemne de foc.

Acest volum conform contractelor în ființă în parte, și după cereri și ocazional restul, s'a vîndut :

30.000 m. c.	Societății Ghötz	cu 10 lei 50 m. c.	= 315.000 lei
8.000	» D-lui Preidinger	» 11 » — »	= 88.000 »
10.000	» » Corbu	» 10 » — »	= 100.000 »
6.000	» Ocasional brut	» 10 » — »	= 60.000 »
1.000	» » fasonat	» 18 » — »	= 18.000 »
4.600	» Lemne de foc	» 2 » — »	= 9.200 »
	Alte venituri de la cantină, sub-arenzi	=	35.000 »
	Total	=	625.200 lei

Scăzînd capitalul de exploatare din producțiune, avem :

625.200 lei — 575.873 lei 05 b. = 41.326 lei 95 b.

Beneficiul net de 41.326 lei 95 b., împărțit la capitalul de exploatare, ne dă 7 lei 15 la sută procente.

PARTEA III.

Veniturile fondului păduros Tarcău.

În părțile pădurei neexploatare, sau neatînse de nonă, fondul și pădurea Tarcăului la secularizare, ca și mai înainte, a fost cum se prezintă și astăzi: pădure virgină, cu 700—800 m. c. material lemnos la hectar, din care numai material ajuns și trecut de termenul exploatarei se evaluiază la 400 m. c. la hectar în lemn de rășinoase și foioase.

Așa dar, dacă mijloacele de exploatare ar fi fost dezvoltate suficient și cele mai lesnicioase, orî-co instalare s'ar fi rentat, chiar de la secularizare ar fi trebuit să se capete

veniturile ce poate da un atare capital, — fond de exploatare evaluat azi la 10.378.756 lei 30.

Cum însă înainte de secularizare, nici un mijloc pentru inlesnirea exploatărei acestui fond colossal n'a fost instalat; cum același lucru s'a urmat și după secularizare pînă în 1876 (adică mijloace primitive, lipsă de șosele, lipsă de drumuri, ferăstrae moldovenesti primitive ce nu debitau de cît maximul 50 dulapî într'o zi cu noapte, etc., butucii se trăgeau cu boii pînă la ferăstraele care erau construite în sat); cum azi încă, mijloacole de exploatare nu sînt suficient dezvoltate pentru a pune în valoare întregul fond, evident că infime erau veniturile înainte de secularizare, infime au rămas și după secularizare pînă în 1876, cu mică creștere de la această dată pînă la 1893. Azi încă sînt prea mici comparativ cu ce ar putea să fie, cel puțin 272.442 lei 40 anual

O creștere mai simțită în venituri, singura care se și găsește figurînd în arhivă, căci pînă atunci nu se găsesc date, o vedem numai de la 1876 încoace, cînd a intrat Gridov ca arendaș al moșiei Tarcău pe periodul 1876—1889, cu dreptul de a exploata și porțiuni determinate de pădure, ce se stabileau de serviciul silvic după noi planuri de exploatare. Gridov, înconjurat de oameni experți în exploatarea pădurii ca frații Giacomuzi, — unul din ei anume Virgiliu Giacomuzi, azi încă conduce cu multă dibăcie și succes exploatările prin antrepriză de pe Domeniul Coroanei Bicaz, alături cu Tarcăul, — a introdus pentru prima oară în Tarcău sistemul de transport a lemnăriei pe apă, făcînd de la Bratiș unde erau instalate ferăstraele pînă la malul Bistriței un canal de apă pe care transporta marfa fasonată; iar de la Bratiș pînă la parchetele ce tăia pe apa Bratiș în sus, a canalizat acest curs, a făcut opusturi și pârcații prin ajutorul căreia aducea la ferăstrae marfa brută. Ferăstraiele le-au făcut după sistemul venețian sau italian care debitau pînă la 120 dulapî pe zi cu noapte. În pădure și la toate manevrele butucilor pînă se tăia în ferăstrău a introdus întrebuintarea *sapinei* ce ușura mult munca. Cu aceste metode a putut să estragă cantități mari de material, să ridice deci valoarea pădurei. În adevăr, în această perioadă s'a îndoit valoarea pădurei, căci înainte de 1876, după cum se observă din raportul 699 din 22 Septembrie 1874 a silvicul-

torului de Neamț, rezultă că prin 1870 s'a evaluat scump pădurea, cînd parchetele de pe Tarcău s'au scos în vînzare cu 8 galbeni falcea, ceea ce vine 65 lei 80 hectarul, licitîndu-se un șir de ani fără nici un rezultat. Cu cît însă mai mic trebuie să fi fost venitul Tarcăului mai înainte de 1870 și cît de mic înainte de secularizare. Pe periodul 1876—1889 s'a vîndut în termen mediu cu 120 lei hectarul de pădure.

În cursul acestui period, văzîndu-se puțința instalărei unor mijloace de exploatare a fondului Tarcău, mai lesnicioase și raționale, și că ceea ce atunci se exploata era prea puțin, s'a și ridicat valoarea pădurei și în loc de 120 lei hectarul, chiar prin legea de încurajare din 1883 s'a vîndut Primei societăți Romîne pentru fabricarea hîrtiei de la Letea pe timp de 40 ani, cîte 150 hectare anual de pădure cu 180 lei hectarul pe primii 5 ani, crescînd apoi prețul cu 10% după fie-care 5 ani.

În 1893, prima societate romînă pentru fabricarea hîrtiei de la Letea, intrînd în exploatarea porțiunii de pădure ce i s'a vîndut prin legea din 1883, a văzut de odată că avînd un volum prea mare de scos anual, cel puțin 70.000 m. c. și că acest volum nu o să poată fi scos prin sistemul canalelor de apă, care presenta multe inconveniente și necesită instalarea unei mari fabrici de cherestea la Bratiș, trebuind, ca mai rentabil, a scoate la malul Bistrița marfă brută; a hotărît construirea drumului de fer ca mijloc pentru transportarea volumului de pădure ce cumpărase.

Cu aceste mijloace de exploatare s'a realizat în Tarcău 180 lei pe hectar pînă în 1897, cînd Statul văzînd linia ferată stabilită a crezut nemerit a scoate noi parchete în vînzare pentru a se apropia de posibilitatea pădurei. În 1897 a și vîndut 733 h. a. pădure pe un period de 8 ani cu 183.245 lei, ceea ce vine 250 lei hectarul. Deci, în un interval numai de 4 ani, pădurea și-a ridicat valoarea de la 180 la 250 lei hectarul și nu pentru a exploata tot materialul de pe un hectar, în cari condițiuni s'a vîndut pădurea fabricii Letea pentru care s'a obținut 180 lei, ci numai pentru extracțiunea a 56 arbori la hectar, mare parte trecuți de termenul exploatabilității, ajunși în epoca de descreștere, deperisanți.

În următorul tablou se vede mersul veniturilor pe Tarcău cu începere de la secularizare pînă la 1900—1901,

atît din exploatarea produselor principale cît și a celor accesorii, poeni etc.

Anii Exploatarei	No. parcele	Suprafața Exploată	No. arborilor exploatați	VENITURILE OBTINUTE						Evaluarea Hectarelor	OBSERVAȚII
				Produsele principale		Produsele accesorii		Poeni construcții	TOTAL		
				LEI	R.	LEI	R.				
1860—1861											
1861—1862											
1862—1863											
1863—1864											
1864—1865											
1865—1866											
1866—1867											
1867—1868											
1868—1869											
1869—1870											
1870—1871									63,81		
1871—1872									65,81		
1872—1873									65,81		
1873—1874									65,81		
1874—1875									65,81		
1875—1876									65,81		
1876—1877	1	73 39			8,806 80				120		
1877—1878	2	73 39			8,806 80				120		
1878—1879	3	73 39			8,806 80				120		
1879—1880	4	73 39			8,806 80				120		
1880—1881	5	73 39			8,806 80				120		
1881—1882	6	73 39			8,806 80				120		
1882—1883	7	73 39			8,806 80				120		
1883—1884	8	117 69			17,666 80				120		
1884—1885	9	127 29			19,586 80				120		
1885—1886	10	73 39			8,806 80				120		
1886—1887	11	116 00			7,928 80				68		
1887—1888	12	116 60			10,515 80				68		
1888—1889	13	116 60			7,928 80				68		
1889—1890	14	22 50			2,695 50	350	6,981		119,81		
1890—1891	2	22 50			2,695 50	350	7,100		10,105 50	119,81	
1891—1892	3	22 50			2,695 50	945	5,860		9,500 50	119,81	
1892—1893						650	6,168		6,818		
1893—1894	1	150			27,000	1,428 77	4,397		32,823 77	180	
1894—1895	2	150			27,000	1,834 10	1,000		31,544 75	180	
1895—1896	3	150			27,000	998 70	3,546		31,544 70	180	
1896—1897	4	150			27,000	1,966 60	5,042 50		34,009 10	180	
1897—1898	5	253			31 216 30	2,197 47	4 355		57,768 77	180	
1898—1899	6	41			71,290 17	5,525 47	3,607		80,422	1250	
1899—1900	7	350			69,918 56	5,164 50	3,554		78,637 56	1250	
1900—1901	8	306			71,683 24	6,000	3,554		1,163 24	1250	

Timpu l cind se exploata pădurea de arbori nu s'a început încă să se exploateze prin împărțirea în loturi și să se dea în vânzare, s'a devastat pădurea în schimbul unui venit de mai mic de 40 lei pe hectarul.

Timpu l în care nu s'a început încă să se exploateze prin împărțirea în loturi și să se dea în vânzare, s'a devastat pădurea în schimbul unui venit de mai mic de 40 lei pe hectarul și nu s'a putut vinde.

Exploatarea în comun, aplicându-se a doua tăiere secundară.

Pe număr de arbori
Pe ultima tăiere
Pe număr de arbori
Pe ultima tăiere

Pe număr de arbori
Săritul

idem
Parc. la curs rău
idem

Fără exploatare
Tăiere rasă
idem
idem

și pe număr de arbori prin aplicarea grădinaritului.

Din studierea acestui tablou se poate deduce : 81.16:3 lei 24 b. venitul Tarcăului pe anul 1900 – 1901, nu reprezintă de cît 3.35 părți din adevăratul venit ce ar putea aduce azi, căci :

1. Aplicînd tăierile rase pădurei Tarcău, am adopta o revoluție de 120 ani, cu o posibilitate normală de 237 hectare, care posibilitate înmulțită cu 369 lei 32 valoarea comercială de azi a unui hectar, ne dă 87.545 lei 43 b., aproape posibilitatea ce o și obținem azi.

2. Dar pădurea Tarcău nu e normal constituită tratamentul tăierilor rase, ea e în întregime exploatabilă, deci pentru a nu fi în pierdere, trebuie să-i aplicăm tratamentul acela ce-i convine mai bine spre a extrage în scurt timp tot ce azi e exploatabil sau trecut de termenul exploatarei. Singur grădinaritul ne permite realizarea acestui scop ; acest tratament va realiza adevăratul venit al fondului păduros, azi în ființă, căci : 28.510 h. a. suprafața pădurei aplicîndu-i o revoluțiune de 140 ani cu o rotație de 14 ani, vom forma 14 cupoane, fie în un punct sau mai multe, de 2.036 h. a. anual exploatabile ; și de pe fie-care hectar extrăgînd 20 arbori, am avea de exploatat anual 40.720 arbori 122.160 m. c., care vînduți cu 6 lei 50 b. arborile ne-ar da suma de 264.719 lei venit anual din produsele principale plus accesoriile, poenii, construcții etc., am trece chiar de evaluarea venitului ce ne-am propus în partea I a acestui studiū că ar aduce, cu procente de 5%, capitalul nostru, fond de exploatare evaluat cu 10.378.756 lei 80 banii.

Venitul ce-l avem azi în Tarcău îl datorim căiei ferate care permite extracțiunea unor cantități mari de material. Cu calea ferată s'a putut ridica valoarea hectarului de pădure de la 180 la 250 lei hectarul numai în 4 ani ; încă odată va fi ridicat dacă nu și de două ori, dacă s'ar face de Stat sau inițiativa particulară, linia ferată normală pe valea Bistriței ce am tratat în trăsuri generale, în partea din urmă de la *cap. III*, din partea II (notă). Atunci s'ar vînde cu 15 lei un reșinos pe Tarcău. Linia actuală de și îngustă, avînd terasamente foarte solide e susceptibilă a permite instalarea C. F. normale și vagoanele s'ar încărea de-a dreptul în pădure pentru a fi duse la destinație.

Iată ce a fost, cum este și cum trebuie să fie Tarcăul.

M. Anania
Silvicultor.

MUNCĂ RODNICĂ

Succesele reputate de România, cu ocaziunea expozițiunii universale din Paris, în dileritele ramuri de activitate umană, au întrecut așteptările acelor cari, ca de obicei, nu pun un mare preț pe forțele vii ale acestei țări.

Ne aducem aminte, în adevăr, că o seamă de oameni vorbeau cu scepticism, arătau puțină credință că vom isbuti de a figura cu demnitate la acea mare sărbătoare a muncii inteligente. Ce s'a ținut anul acesta în mult populata și prea frumoasa capitală a țării noastre surori.

Și, deși cam târziu am luat o hotărîre definitivă, răspunzînd în mod afirmativ la invitația făcută de guvernul francez, totuși, ca în tot-d'auna, cînd a fost vorba de o operă în raport direct cu interesele noastre cele mai vitale, deosebirele de vederi politice au dispărut ca prin minune și toată suflarea romînească: ministere, autorități județene și comunale, instituțiunii publice și private, agricultori, industriași și alți producători, s'au pus cu bărbăție pe lucru, au desfășurat un nețărmurit zel, ast-lel că surprinderea celor mai îndoielnici chiar a fost mare cînd, în ziua convenită, România într'un palat măreț, construit într'un stil arhitectural bogat, a putut să facă, în cele mai bune condițiuni, onorurile primirii înaltele personaje oficiale, ale publicului vizitator și a juriului internațional.

Aceste silințe laudabile au fost de alt-minteri just apreciate și bine răsplătite.

Numărul expozanților romîni recompensați cu diferite medalii de aur, de argint, de bronz, etc. a fost relativ mare, fapt care a avut drept rezultat de a atrage atențiunea streinilor asupra isvoarelor noastre de avuție, de a contribui la înmulțirea relațiunilor noastre comerciale, de a ne deschide noui piețe de desfacere, noui debușuri pentru produsele noastre agricole, mai cu seamă, de a ridica cu un cuvînt, creditul și prestigiul țării pe terenul economic și al adevăratei civilizațiuni.

Administrațiunea Domeniului Coroanei, ca să mă mărginesc de o cam dată la această instituțiune, — rezervîndu-mi însă dreptul de a vorbi într'un număr viitor despre distincțiunile acordate Ministerului nostru de Domenii — prin varietatea obiectelor expuse interesînd agricultura, silvicultura, apicultura, industria fabricațiunii postavurilor, a lînghilor, a coșurilor impletite, a țesăturilor, etc., a

ținut să pună în evidență, să demonstreze cu ajutorul faptelor reale, ce frumos viitor economic ni se poate deschide, dacă, fiind date împrejurările favorabile teluro-climatologice ale țării, vom ști să profităm de toate învățămintele științelor cari au drept țel final exploatarea cit se poate de rațională a terenurilor noastre agricole și forestiere.

Cu acest prilej administrațiunea în chestiune a pus la dispozițiunea vizitatorilor și o broșură de 107 pagini ilustrată cu 50 figuri, purtind ca titlu : «*Notice sur le Domaine de la Couronne de Roumanie*», în care se oglindește activitatea dezvoltată de către această instituțiune de cind ea a luat ființă, adică din anul 1884.

Suprafața celor 12 proprietăți rurale ce constituie Domeniul Coroanei, se urcă la *132,112 hectare*, dintre care fondul forestier ocupă o întindere totală de *83,669*, iar cel agricol de *48,443 hectare*.

Noi nu ne vom ocupa de prima parte a menționatei broșură care tratează despre ameliorațiunile săvârșite din punctul de vedere al agriculturii și al industriilor sale anexe, lăsind altora mai competenți această sarcină. Vom aminti în treacăt numai că pe proprietățile despre care vorbim, s'a constituit, în timp de 16 ani, diverse clădiri în valoare de 6 milioane, ceea ce revine la o cheltuială anuală de 875 mii lei, fapt ce ne pune în măsură de a judeca despre sacrificiile făcute în scopul sporirii rentabilității pământurilor cultivabile și a unei economii rurale mai bune, mai în conformitate cu cerințele actuale ale timpului.

Acea ce însă este destinat să intereseze în special pe cititorii acestei reviste, este partea a II-a a broșurii ce considerăm, care se referă la pădurile aflătoare pe citatul domeniu.

Fondul forestier, după cum am arătat mai sus, are o suprafață de *83 669 hectare* dintre cari :

11,773 hectare	sau	14%	sint	situate	în	regiunea	de	cîmpie
5,033	>	>	>	>	>	>	>	colinelor, iar
66,863	>	>	>	>	>	>	>	muntoasă.

În această sumă, pădurile propriu zise ocupă o întindere de 69261 hectare și anume :

16,129 hectare	sau	23,3%	în	regiunea	de	cîmpie	și	de	podgorie
53,132	>	>	>	>	>	>	>	de	munte.

Cunoscînd condițiunile economice defavorabile în care aceste din urmă masive se găsesc, înțelegem ușor că o dificilă și în același timp importantă problemă a fost pusă agenților silvici ai Domeniului Coroanei, cind a fost vorba de a realiza materialul lemnos supra-abundent acumulat de secolii în codrii bătrîni, de a asigura rege-

nerațiunea masivelor și de a îndruma exploatațiunea forestieră spre ținta foarte depărtată, este adevărat, dar care nu trebuie perdută din vedere cituși de puțin: *creațiunea stărei normale*, și prin urmare invariabilitatea, pe cât aceasta este posibil, a veniturilor anuale.

Vom vedea în cele ce urmează cari au fost procedurile întrebunțate și cum s'a căutat a se împăca cerințe cite-odată diametral opuse.

Dar mai înainte de a merge mai departe este bine să cunoaștem mai întii speciile ce populează arboretele în diferitele regiuni ale țării precum și suprafețele ocupate de fiecare din ele.

Între cele două mari grupuri vegetale, foioasele ocupă o suprafață de 25,136 hectare sau 37,1% iar reșinoasele 44,125 sau 63,2%.

În această din urmă cifră se coprinde:

molidul cu	28,294 hectare	saū	64,2%
bradul »	15,770 »	»	35,1%
pinul silvestru	61 »	»	0,1%

Ca reprezentant al foioaselor în regiunea de munte se află lașul formind masive curate sau zmeșticate și acoperind o suprafață de 9007 hectare, ceea-ce este mult dacă socotim, că pe lângă că valoarea sa comercială este aproape nulă, dar are tendințe copleșitoare față cu cele mai prețioase.

Molidul atinge cite-odata dimensiuni considerabile: 1^m,50 grosime în diametru, 50—60 metri înălțime cu un volum pină la 30 metri cubi, ceea-ce explică în deajuns fertilitatea excepțională a terenurilor noastre forestiere și rzarea lor adincime.

Suprafața ocupată de stejar de diferitele sale specii este 7693 hectare.

Tratamentul ce i se aplică este codrul regulat, cringul compus și cringul simplu.

La munte, reșinoaselor s'a admis grădinaritul, nu însă concepțiunea sa teoretică, consistind în extragerea de puținii arbori la unitatea de suprafață, ceea-ce ar fi fost foarte recomandabil din punctul de vedere cultural, dar desavantajos din cel economic, de oare-ce din o lungă experiență s'a dovedit, că rare-ori se prezintă cumpărători, iar în cele mai multe cazuri nici de cum, pentru un material răspindit pe o prea mare întindere.

Așa fiind, s'a adoptat un *grădinaril modificat după trebuințele și cerințele comerțului de lemne*, explotindu-se cei mai mulți arbori cu dimensiuni utilizabile, de regulă de la 50 cm. în sus.

Acest mod însă s'a dovedit ca defectuos, de oare-ce *admi-*

Administrația Domeniului Coroanei observând din vreme pericolul ce amenință pădurile prin continuarea sistemului tăcerilor prea deschise, a evitat relele efecte ale unui grădinarit prea concentrat făcând întrebuințare de codrul regulat și de tăcerile rase, unde circumstanțele fizice nu erau împotrivoitoare bine înțeles.

Posibilitatea actuală bazată pe volum și pe suprafață consistă în masivele de reșinoase din realizarea a 52,200 metri cubi, de pe o întindere de 437 hectare, ceea ce revine la 103 c. m. la unitatea de suprafață.

Persoanalul silvic fiind puțin numeros nu s'a putut procedea de cit în timpul din urmă la amenajarea întinselor complexe pădurești despre care vorbim. Până în momentul de față însă, s'a amenajat deja 2 mari păduri și anume Dobrovățul și Bicazul, ambele din Moldova, dindu-se precădere unei metode de amenajament combinată din sistemele franceze și cea uzitată actualmente în Austria și în specie în Stiria și Carintea.

Ași avea mare dorință să cunosc dacă se poate în mod precis în ce constă mecanismul acestei noi metode de amenajament, spre a mi putea da seama în deplină cunoștință de cauză, într-un cit s'a isbutit a se înlătura neajunsurile, dacă acestea există ale clasicilor metode.

Pentru punerea în valoare a pădurilor și spre a se face cu puțință aplicațiunea amenajamentelor în chestiune era, negreșit, neapărată trebuință a se construi mijloace de transport îndestulătoare, fără de care capitalele reprezentate prin bogățiile forestiere rămân în stare inertă, neprocurând nici un profit bănesc proprietarilor respectivi.

În această direcțiune trebuie să recunoaștem că Administrația Domeniului Coroanei nu a cruțat acele cheltuieli productive cari, de și de mai multe ori exorbitante, dar sînt destinate ca într-un scurt interval de timp să se amortizeze cu înlesnire.

Ast-lel, odată cu alcătuirea amenajamentului pădurei Dobrovăț, s'a construit și o șosea forestieră pe o distanță de 14 km.; pe domeniile Mălni, Borca și Bicaz, s'a lăcut 10 kilometri drumuri ferate cu cale îngustă, un drum de fier funicular cu cale dublă pe o lungime de 11½ km. înzestrat cu 6 locomotive, avînd 240 cai vapori putere, mai multe drumuri forestiere secundare formînd un total de 65 km., jilipuri în lungime de peste 10 km., un canal pentru transportat scindurile de la Ierestrao la Bicaz, lung de 46 km., un uluc pe domeniul Borca, avînd o lungime de 14 km. Pentru utilizarea apelor mici în scopul plutitului lemnului pe afluenții Bistriței, s'a

construit 3 opusturi destinate a reține la spatele lor o mare cătă-țime de apă.

Caselo de locuință ale șefilor de regie foarte încăpătoare și prevăzute cu mobilierul necesar, precum și ale diferiților agenți sub-alterni, sint puse în legătură printr'o întreagă rețea telefonică a cărei lungime totală trece peste 100 km. ceea ce se și explică celeritatea cu care se transmit ordinele și se aduce la îndeplinire ori-ce măsură administrativă în interesul bunei ordine și mersului regulat al serviciului.

Afară de aceasta, lață cu dezvoltarea ce a luat, în timpul din urmă, exploatarea forestieră pe Domeniul Coroanei, era absolut necesar să se construiască și instalațiuni avînd de scop debitul lemnelor, ceea ce s'a făcut, dintre care unele am avut ocaziunea a le vizita personal.

Primul rang în această privință îl ocupă ferestrele sistematice după domeniile Mălini și Bicaș, în cari forța aburilor și turbinele puternice concură la transformarea în piese lasonate a buștenilor de molid și brad.

Lemnele celei dintii specii cu creșteri mărunte provenit din altitudini superioare ciștigă, după cum se știe, proprietățile tehnice cele mai apreciate pentru fabricarea pianelor etc., lemnul de rezonanță devenind din ce în ce mai rar în Europa, nu se mai găsește de cit în pădurile virgine ale Carpaților, exportîndu-se în țările occidentale și plătindu-se cu prețuri remuneratoare. Stabilementele industriale cari se ocupă cu asemenea transformațiuni ale materialului lemnos, sint cele de la Tarcău și de la Ața.

Ar fi să dau o prea mare dezvoltare cadrului acestui articol dacă a'și stăruir asupra tuturor măsurilor luate pentru punerea în valoare a pădurilor în chestiune.

Cu toate acestea, Administrațiunea Domeniului Coroanei se simte datoare a declara că se găsește încă la începutul operei de îmbunătățire a fondului forestier și așa fiind, nu va înceta să stăruiască pe această cale a întreprinderilor folositoare.

Personalul silvic astă-zî existent, afară de cei 15 șefi de regie, în mare parte silvicultori, se mai compune din 10 ajutoari, 2 compatabili și 116 agenți de pază și de cultură.

S'a angajat, afară de acesta, în primăvara acestui an mai mulți absolvenți ai școalei speciale de silvicultură din Brănești pentru lucrările de amenajare începute și continuate cu multă persistență. Numărul lor se va spori, de sigur, treptat cu expirarea

contractelor de arendare ale moștelor destinate a se căuta de aci înainte în regie și după necesitățile crescînde ale serviciului, care din an în an, ciștigă în importanță.

Noi, în cele ce preced, nu am făcut de cit să expunem, în puține cuvinte, laptele ast-fel după cum sînt ele în realitate, reminind cititorului dreptul de a releva cui se cuvine meritul unor rezultate obținute printr'o muncă așa de rodnică și așa de demnă de a găsi mai mulți imitatori pentru binele acestei țări¹⁾.

Petre Antonescu.

Brănești, 20 Noembrie 1900.

Profesor de științele silvice.

1) Spre concretizarea celor arătate de noi prin articolul de mai sus, dăm lista completă a recompenselor obținute de Administrația Domeniului Coroanei în diferitele ramuri de producțiune națională, la expozițiunea uniuersală din Paris:

No. curent	GRUPA	CLASA	RECOMPENSE	PAGINA	OBSERVAȚIUNI
1	I	1	Mare premiū	2	Educațiunea copiilor, învățămînt primar și adulți.
2	XVI	108	" "	298	Instituțiuni pentru dezvoltarea intelectuală și morală a lucrătorilor.
3	XVI	108	" "	298	I. Kalinderu (Colaborator) Instituțiuni pentru dezvoltarea intelectuală și morală a lucrătorilor.
4	VII	37	" "	105	Industria agricolă.
5	VII	38	" "	106	Statistici agricole.
6	VII	39	" "	109	Produse agricole de origină vegetală
7	IX	49	" "	127	Material și procedee de exploatare și industria forestieră.
8	IX	50	" "	128	Produsele exploatareilor și industriilor forestiere.
9	IX	63	" "	176	Exploatare de mine și cariere.
10	VII	35	Medalie de aur	160	Material și procedee de exploatare rurale
11	IX	52	" "	143	Produse de vinat.
12	XII	50	Med. de argint	199	Șapiterie, material, produse.
13	VII	41	" "	126	Produse agricole ne alimentare.
14	XIII	81	" "	219	Frânghierie
15	XIII	84	" "	234	Broderii, dantele etc.
16	XV	98	" "	176	Lucruri de dogărie.
17	XVI	106	" "	293	Locuințe de lucrători.
18	III	13	" "	49	Librărie, jurnale, afișe.
19	XII	72	Med. de bronz	101	Ceramică
20	XIII	82	Meuțiuni onor.	222	Teșături de lână
21	VIII	48	" "	126	Horticultură (Arbori fructiferi și fructe).
22	XII	69	" "	188	Moblie ordinare și mobile de lux.
23	XIII	84	" "	235	Broderii, dantele, pasmanterii etc.

PROIECT DE LEGE

AL

INFINȚĂREI UNEI CASE DE PENSIUNI PENTRU BRIGADIERII ȘI PĂDURARIII STATULUI

I. Expunere de motive

Poliția silvică în pădurile Statului se exercită de o serie de mică funcționari numiți brigadierii și pădurarii, a căror soartă a scăpat din vederea legiuitorilor cu ocazia diferitelor legi organice, ce s'au făcut cu privire la serviciile Ministerului de Domeniu.

Poliția silvică este una din cele mai grele îndatoriri ce acești funcționari au, căci îi expune adesea la pierderea vieții și chiar a averii.

Până la 1882, când s'a pus în aplicare Codicele silvic, delictele se practicau pe o scară întinsă, fiind-că nu exista o lege specială și pădurarii neavând calitatea de a constata delictele, paza era foarte ineficace.

Codul silvic conferind prerogative legale agenților silvici, a făcut ca pădurarii și brigadierii se poată instrumenta în mod legal și astăzi grație unui serviciu regulat, am ajuns că delictele s'au împușinat.

Cu toate acestea însă, dat fiind, că încă spiritul populației rurale nu este pătruns de sentimentul respectului proprietății, delictele se continuă încă pe o scară destul de mare. Aceste delictse comit în cele mai multe cazuri noaptea pe timp de iarnă. Pădurarii și brigadierii sînt ținuuți a păzi aproape în permanență pădurea pe intemperiiile cele mai aspre, și cum adesea-orî delincuenții sînt armași chiar, viața lor este expusă pericolului și ast-tel avem de înregistrat anual o mulțime de cazuri.

Afară de aceasta, sentimentul răsbunării face pe mulți delincuenți să aibă recurs la o mulțime de mijloace punnd în pericol și avutul pădurarilor fie prin foc, fie prin delictse, pentru a'î face răspunzători.

Afară de poliția silvică și a vinătoarei, ei efectuiază o mulțime de alte lucrări referitoare la păduri și moșii sub conducerea șefilor lor: munca care o depun fiind continuă și grea, ei nu mai pot să se ocupe cu munca cîmpului sau creșterea vitelor și sînt reduși la un salariu destul de modic (16 lei pe lună pădurarii și 50—80 brigadierii), care abia le ajunge să se întrețină.

Cînd ei ajung la bătrînce și nu mai pot munci, lăsînd la o

parte că mulți devin infirmi, ei nu pot compta pe nici un reazim, după cum alți funcționari mici din alte administrațiuni comtează.

Pentru aceasta este drept a se asigura și acestora după un număr oare-care de ani petrecuți în serviciu, o pensiuine în raport cu salariul ce l-au avut și cu numărul anilor serviți, și astfel am alcătuit alăturatul proiect de lege de înființarea unei case de pensiuine și ajutor pentru pădurarii și brigadierii Statului.

În acest proiect s-au trecut premii și ajutoare, fiind-că cred o datorie umanitară de a veni în ajutorul acestor mici funcționari de un caracter cu totul particular, pe de o parte fiind întâmpinată nevoia din cauza serviciului, și pe de altă parte a fi recompensa în împrejurări pentru fapte excepționale.

Am prevăzut că drepturile la pensiuine să se reguleze de către un comitet compus din șefii lor, cari singuri sint în măsură de a controla, cerceta și a se pronunța.

Însă, pentru a se putea plăti pensiuine dintr-un fond alimentat numai din rețineri asupra salariului lor, chiar peste 10 ani, ar urma ca aceste rețineri să fie mari în raport cu micul lor salariu, ceea ce este inadmisibil, am crezut deci de cuviință ca în timp de 7 ani se defalcă din venitul delictelor un procent de 5% care să formeze un fond ce va fructifera cu interes compus împreună cu celelalte. Venitul acestor fonduri împreună cu reținerile va putea subveni la plata pensiuinilor după 7 ani.

Când acești funcționari știu că au asigurat pentru răsplata muncii lor la bătrînețe și în cazuri de infirmitate, mijloacele de trai, vor depune îndoita zel și activitate, la care nu omit a adăuga că chiar abuzurile ce se comit astăzi iei cea de uni, se vor stârpi cu desăvârșire.

Silvicultor-Şef, **D. Balarol.**

II. Proiect de lege.

CAP. I.

Veniturile casei

Art. 1. — Se înființează în Direcțiunea pădurilor din Ministerul Domeniilor, pentru brigadierii și pădurarii din serviciul silvic al Statului o casă de pensiuine și ajutoare.

Art. 2. — Această casă se va alimenta :

a) din reținerile de 4% ce se vor face asupra salariului brigadierilor și pădurarilor ;

- b) din amenzile aplicate agenților silvici;
 - c) din veniturile unui fond format din reținerile de 5% asupra venitului provenit din deliecte silvice, însă numai în timp de 7 ani de la data promulgării legii de față;
 - d) din donațiunile ce se vor face;
 - e) din stingerile sau întreruperile ce ar urma asupra pensiunilor;
 - f) din procentele capitalului disponibil al fondurilor de mai sus.
- Art. 3.* — Casa de Depuneri va încasa toate aceste venituri de mai sus.

CAP. II.

Drepturile la pensie.

Art. 4. — Pensiunile nu se vor plăti de cit după 7 ani de la înființarea Casei.

Art. 5. — Pădurarii și brigadierii, carei peste 7 ani vor fi îndeplinit 30 ani de serviciu, și carei nu au fost pedepsiți pentru vre-un abus, sau nu ar avea asupra lor nici o condamnare, și carei se vor dovedi că sînt lipsiți de mijloace de întreținere, ei vor avea dreptul la eșirea din serviciu, la o pensie de $\frac{1}{3}$ din salariul ce l-a avut atunci, iar cei ce vor fi împlinit 25 ani de serviciu, $\frac{1}{4}$ din salariu.

Art. 6. — Pensiunile brigadierilor și pădurarilor se regulează după cum urmează :

a) Au dreptul la 80% din salariu cei cu un serviciu de 30 ani;

b) Au drept la 70% din salariu după 25 ani de serviciu

c) „ „ „ 60% „ „ „ 20 „ „ „

d) „ „ „ 50% „ „ „ 15 „ „ „

Art. 7. — Pensiunile nu se plătesc de cit după ce titularul a împlinit 54 ani.

Art. 8. — Sînt dispensați de condițiunea aceasta, pădurarii și brigadierii din cauza infirmităților dobîndite în timpul serviciului și în exercițiul din cauza serviciului nu mai sînt în stare de a munci și ocupa un alt post.

Art. 9. — Aceste pensii sînt reversibile după decesul titularului :

a) Asupra copiilor pînă la majorat $\frac{1}{2}$ din pensie, dacă are numai un copil, și $\frac{3}{4}$ cînd are mai mulți;

b) Asupra soției sale văduve $\frac{1}{4}$ dacă titularul nu a avut copil $\frac{1}{2}$ dacă are un copil și $\frac{3}{4}$ dacă are mai mulți.

Art. 10. — Dreptul la pensiuone al văduvei încetează prin decesul ei, sau prin trecerea sa în altă căsătorie, iar dreptul copiilor încetează la majoratul lor, sau la trecerea lor în căsătorie, cind aceasta va avea loc înainte de majorat.

Art. 11. — Ministerul Domeniilor poate acorda ajutoare și premii temporale, brigadierilor și pădurarilor prelevate asupra acestui fond, în cazurile următoare :

a) În cas de infirmități și boale temporale dobândite în timpul serviciului ;

b) Cind ei se vor fi distins printr'un fapt meritoriu ;

c) În casuri de lipsă în țară ;

d) Pentru cumpărări de instrumente agricole, dacă este cu totul lipsit de mijloace și dacă are o vechime de cel puțin 5 ani în serviciu ;

e) În cazuri cind are mai mulți copii în școale de meserii sau de agricultură, cazuri lăsate la aprecierea Ministerului.

Art. 12. — Aceste premii și ajutoare se acordă după un raport motivat al șefilor respectivi, după ce s'a luat prealabil avizul consiliului de inspectori și al comitetului.

Ele nu vor putea în nici un cas trece de 5% anual din fondul Casei.

CAP. III.

Modul regulării la pensiuone.

Art. 13. — Cererea pentru trecerea la pensiuon se adresează șefului de ocol în fie-care an pină la 1 Septembrie, însoțită de următoarele acte :

a) Actul de naștere și căsătorie.

b) Certificatul șefilor de ocoale sub care au servit, constatator de anii serviți.

Art. 14. — Șefii de ocoale, sau al regiunilor silvice întocmește un tablou general de toate aceste cereri, și împreună cu actele sprijinoare le înaintează Ministerului Domeniilor, dîndu-și avizul motivat, pină la 1 Decembrie cel mult.

Art. 15. — Aceste cereri sînt supuse examinării consiliului de inspectori, după care se ia în cercetare de comitetul casei pină la 1 Februarie cel mult.

Art. 16. — Drepturile celor cari au obținut pensiuone se pronunță prin decret regal.

Art. 17. — Pensiunile încep a se plăti cu începere de la 1 Aprilie ale fie-cărui an.

CAP. IV.

Administrarea casei de pensiuni și ajutoare.

Art. 18. — Serviciul casei de pensiuni face parte din Ministerul de Domenii și se administrează de șeful comptabilității, formind un birou deosebit în acest serviciu.

Art. 19. — Personalul acestui birou se va plăti din fondurile acestei case.

Art. 20. — Se constituie pe lângă Direcțiunea pădurilor un comitet compus din șeful comptabilității, un inspector general forestier, două ingineri forestieri și două ingineri ordinari forestieri.

Art. 21. — Acest comitet se întrunește sub prezența inspectorului general, odată pe lună, de la 1 Decembrie până la 1 Februarie, pentru a examina cererile și actele de trecere la pensiune pentru a se pronunța definitiv.

Art. 22. — Membrii acestui comitet lucrează în mod onorific.

Art. 23. — Plata pensiunilor se face trimestrial prin administrațiile financiare de județe.

Art. 24. — Apelurile în contra decisiunii Ministerului se judecă definitiv în ultima instanță de către tribunal, care este dator a se pronunța în termen maximum de o lună de la data apelului.

Art. 25. — Procedura va fi gratuită și scutită de taxe de timbru.

CAP. V.

Dispoziții tranzitorii.

Art. 26. — Incasările veniturilor acestei Case vor începe de la promulgarea acestei legi.

Art. 27. — În caz cind veniturile acestei Case, care sînt prevăzute la art. 2, nu vor ajunge pentru a acoperi plata pensiunilor legalmente admise, în fie-care an comitetul va face o repartitie proporțională pentru toți pensionarii.

Art. 28. — Un regulament va determina modul de aplicare al legii de față.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

Urmare ¹⁾

Cum s'a prezintă de guvern :

Art. 39. — Funcționarul, a căror retribuțiune se urcă la 15) lei pe lună sau mai mult, se numește prin decret regal.

Toate celelalte numiri, precum și înălțările de la o clasă la alta în orice funcțiune, se fac prin deciziune ministerială.

Art. 40. — Mai înainte de a intra în serviciu, funcționarul numit, afară de oamenii de serviciu, va depune jurământul în prezența Ministrului său delegatului său, în copriuderea următoare :

«Jur în numele lui Dumnezeu și declar pe onoare și conștiință că voi păstra credința Regelui și Constituției.

«Voi aplica cu nepărtimire legile și voi îndeplini cu stăruință datoriile funcției ce mi s'a încredințat.

«Așa să'mi ajute Dumnezeu».

Art. 41. — Funcționarul transferat în aceeași categorie de funcțiune sau înaintași de la o clasă la alta nu sînt supuși din nou la jurământ.

Dreptul de retribuțiune pentru funcționarul din nou numit începe a curge din ziua depunerii jurământului ; iar pentru cel înaintași în clasă, de la data deciziei de înălțare sau din ziua fixată prin aceasta.

Art. 42. — Măsurile disciplinare și pedepsele ce se pot aplica funcționarilor din administrația Ministerului sînt : mustrarea, avertizarea, amendarea, revocarea și destituirea.

Art. 43. — Funcționarul, care nu îm-

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

Art. 39 devine *40.* — Admis.

Art. 41. — Mai înainte de a intra în serviciu, funcționarul numit, afară de oamenii de serviciu, va depune jurământul în prezența Ministrului său delegatului său.

Art. 41 devine *42.* — Admis.

Art. 42 devine *43.* — Admis.

Art. 43 devine *44.* — Admis.

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe lunile Iulie, August, Septembrie.

Cum s'a prezentat de guvern :

pliniți 30 ani de serviciu și au atins vârsta de 60 ani, pot fi puși în retragere din oficiu.

Art. 44. — Produsul amenzilor disciplinare aplicate funcționarilor, cum și acela al reținerilor din retribuțiune pentru absențe nejustificate, se vor vărsa ca venit la casa pensiunilor civile.

CAP. VIII.

Dispozițiuni generale și tranzitorii.

Art. 45. — Sînt dispensați de titluri de studii funcționarii aflați în activitate de serviciu la punerea în aplicare a legii de față.

De la aplicarea legii însă funcționarii fără titluri nu pot fi înaintați la gradul de cap de oficiu, iar capii de oficiu fără titluri nu pot înainta mai departe.

Art. 46. — Regulamente de administrație publică vor desvolta, în toate amănuntele, principiile prezentei legi și modul ei de aplicățiune la diferitele servicii.

Art. 47. — Legea de față se va pune în aplicare de odată cu legea bugetară pentru exercițiul 1900—1901.

Art. 48. — Toate dispozițiunile legilor anterioare, cari vor fi contrarii prescripțiunilor acestei legi, sînt și rămîn abrogate.

Cum s'a modificat de comitetul delegaților :

Art. 44 devine 45. — Admis.

Art. 45 devine 46. — Admis.

Art. 46 devine 47. — Admis.

Art. 47 devine 48. — Admis.

Art. 48 devine 49. — Admis.

pentru stabilirea situațiunii budgetare a țării, într'o situațiune financiară nouă și foarte grea pentru țara noastră, legea pentru organizarea Ministerului domeniilor are importanță deosebită, pentru că privește economia întreagă națională, prin urmare, întreaga avuție națională a țării. Organizarea avuției noastre naționale, organizarea economică a țării este fără îndoială nu numai o cestiune foarte importantă prin sine, dar este și o cestiune de actualitate, dându-se situațiunea grea financiară în care se găsește țara noastră astăzi și în care se va găsi încă multă vreme.

Este necontestabil că situațiunea economică a țării pentru acei cari s'au ocupat cu istoricul activității în această direcțiune a guvernelor noastre, a rămas foarte mult înapoi și n'a corespuns dezvoltării și progresul care se manifestă în țara noastră pe celelalte cărări.

Dacă am făcut progrese din punctul de vedere politic și social, din punctul de vedere al învățămîntului public și din punctul de vedere financiar; din punctul de vedere însă al economiei naționale sîntem foarte înapoiți. Trebuie să recunosc — D-lor — și o recunosc cu plăcere — că la Ministerul domeniilor între toți miniștrii cari s'au succedat de cînd s'a înființat acest Minister la 1883 pînă astăzi, singurul care a căutat să îmbrățișeze mai mult cestiunile privitoare la acest Minister a fost D-l Petre Carp. D-sa cel d'întîi este care s'a ocupat de mai multe cestiuni, căutînd să înființeze serviciul menite ca să dea națiunii o dezvoltare mai mare pe tărîmul economic. Necontestabil este că ceea-ce a făcut d-l Petre Carp are însemnătate mare. Însă fie din cauza lipsei de continuitate, fie din cauza indolenței, fie din cauza relei organizațiunii de care suferă administrațiunea domeniială sau a relei deprinderi de a nu se mai interesa de instituțiunile sale, de a nu le mai controla nici pe aceia cari au fost înființate, s'a întîmplat că și unele din serviciile create de D-l Petre Carp, n'au dat rezultatele la cari trebuia să ne așteptăm. Această lipsă de control, de interes și de impulsione este cu atît mai dăunătoare, cu cît situațiunea noastră economică lasă foarte mult de dorit.

D-lor, situațiunea avuției noastre naționale se găsește într'o stare cu atît mai inferioară și mai periculoasă cu cît ne găsim în fața unei lupte economice, astăzi deplin organizată în toate Statele, cari se îngrijesc de viitorul lor și cu cari sîntem în contact sau în raporturi comerciale. În ast-fel de împrejurări grave se impune ca o necesitate elementară, un studiu mai aprofundat asupra situațiunii noastre economice, o discuțiune mai largă și mai întinsă asupra Ministerului domeniilor și a activității sale.

De aceea rog pe D-l Ministru al domeniilor să fie cu toată libertatea necesară în această discuțiune și dacă e, membru al majorității, voi aduce observațiunile mele în privința modului cum D-l Ministru și comitetul delegaților a organizat Ministerul domeniilor și a redactat acest proiect de lege, să le creadă că sînt pornite din dorința de a face bine, dar nu din alte intențiuni. Il rog în acelaș timp să nu facă cestiune de amor propriu, nici cestiune de autor și

se convină ca toate modificările și amendamentele ce se vor propune, să le primescă pentru ca opera să fie desăvârșită, pentru ca astfel guvernul actual și Camera întreagă să se mindrească că a dat pentru prima oară o organizațiune solidă avuței naționale, după cum tot pentru prima oară a încercat să pună tot pe baze solide finanțele și bugetul Statului.

D-lor, de cite-va decenii diferitele State au organizat lupta lor economică cu o temeinicie, cu o cunoștință și un studiu atit de aprofundat, în cit se poate zice că împrejurul nostru toate Statele de cultură și civilizațiune merg pe o cale sigură și în deplină cunoștință în desăvârșirea lor economică.

Această luptă economică este organizată din două puncte de vedere: din punctul de vedere al producțiunii și din punctul de vedere al consumațiunii.

Din punctul de vedere al producțiunii natural că organizarea economică a diferitelor State variază după condițiunile speciale ale acelor State; fiind-că organizarea economică nu se poate imita și nu se poate lua de-a dreptul dintr'o țară și să se suprapună altel țări.

Întreaga economie națională depinde de situațiunea geografică a țării, de constituțiunea solului, de climă, de desimea populației, de gradul ei de cultură și așa mai departe. Și dacă sîntem înapoiati din acest punct de vedere, mi se pare tocmai că aceasta este o dovadă că cunoașterea acestor elemente ne lipsește, fiind-că studii de felul acesta n'am făcut.

Avind obiceiul ca mai toate legiurile să se facă cu oare-carl amendamente dese-ori superficiale după legiurile străine, fără o cunoaștere mai adincă și mai temeinică a situației noastre: de aceea fiind-că în cestiunea economică se impune cunoștința țării noastre, și organizarea economică este mai slabă fiind-că nu am avut și nu avem acele studii.

Pentru a ne da seama D-lor, de importanța și necesitatea impetioasă a acestor studii pentru organizarea economică, este trebuința a rezuma, cit se poate de sumar punctele de vedere din care ele sînt organizate în alte State.

Studiul producțiunii este condus din două puncte de vedere: din punctul de vedere al agriculturii, în sensul larg și al producțiunii minerale, adică din punctul de vedere al producțiunii solului și subsolului și al 2-lea din punctul de vedere al industriei confecționate.

Din punctul de vedere al agriculturii, tendința ce reese pentru toate Statele, chiar pentru cele ce se pot numi țări industriale, este de a *acoperi trebuințele lor interne*, întru cit situațiunea lor geografică și cele-l'alte condițiuni de producțiune agricolă le permite.

De aceea vedem că din acest punct de vedere, State ale căror surse de bogăție, precumpănesc în alte ramuri, dezvoltă agricultura ca să poată satisface necesitățile lor interne. Ne luăm de exemplu Germania care a ajuns să-și acopere $\frac{6}{7}$ sau $\frac{7}{8}$ din trebuințele populațiunii sale, și numai $\frac{1}{7}$ sau $\frac{1}{8}$ rămîne să se introducă din alte

țări, aceeași tendință este și în Franța și în toate țările unde condițiunea de sol, de climă etc. le permite să mărească forța lor de producțiune agricolă. De aceea vedem instituțiunilor științifice sau economice numeroase, studii diferite și o puternică intervenție și impulsione din partea Statului pentru ca să provoace, să desvolte și să protegă inițiativa particulară și asociațiunile diverse menite a asigura desvoltarea acestei ramure de producțiune.

Din acest punct de vedere putem chiar spune că, dacă cunoștințele teoretice, intru cit privește condițiunile și cerințele de nutrițiune și de desvoltare, de diferențiere și ameliorare, ale plantelor sau ale animalelor, au ajuns să formeze astăzi un capital, poate cel mai sigur și mai frumos capital din știința teoretică, din botanică și zoologie, aceasta se datorește tocmai necesității de studiu în care au fost puse acele popoare, care s'au preocupat cu rivnă și persistență de creșterea, îmbunătățirea producțiunii lor agricole.

De aceea, o mulțime de instituțiunilor și stabilimente de încercări și culturi sistematice care se fac în aceste țări. Dar nu numai despre producțiunea în sine agricolă se preocupă azi aceste țări, ci ceea-ce preocupă în primul rind e și consumarea acestor produse. Pentru aceasta sînt servicii întregi de organizațiune care studiază centrele de consumațiune, precum și toate obiceiurile lor, prețurile mijlocilor, condițiunile și prețurile de transport, etc. Aceste studii le putem divide în două categorii: de consumațiune internă și de consumațiune externă.

Întreaga consumațiune internă, centrele unde se reclamă diferitele produse modul cum pot să fie transportate și costul transportului, prețurile de consumațiune, uzanțele comerciale ale piețelor, toate acestea sînt studiate cu o fixitate și exactitate matematică. Același lucru și pentru consumațiunea externă.

Nu numai că se studiază diferitele debușuri și toate condițiunile de transport, de prețuri și de uzanțe, dar se organizează chiar diferite misiuni destinate a cerceta pentru anume produse de bușurile ce se pot deschide, precum și a lumina pe consumatori asupra calității și superiorității acelor produse.

În această privință v'ași putea cita o misiune franceză recentă, care a venit și la noi în țară, după ce fusese în Rusia. Este misiunea în privința unt-de-lemnului. Ve aduceți aminte că s'a ținut o conferință cum să se analizeze unt-de lemnul, etc. Această misiune este, D-lor, rezultată din datele statistice comerțului de export a unt-de-lemnului în Franța. Cine urmărește această statistică, va vedea că de cit-va timp acest export a început să scadă și din această cauză Franța a organizat un serviciu de misiuni ca să găsească noi de bușuri.

Tot din acest punct de vedere, D-lor, organizează aceste State lupta internă, intru cit privește transportul și tarifele de transport pe căile ferate, și aceeași luptă o vedem manifestată pe întreg tercnul politicii economice, de protecțiune. Această politică derivă din necesitatea de a 'și mări producțiunea internă și de a o pune în pozi-

țiune să satisfacă cit mai mult trebuințelor interioare, precum și a-și mări și asigura debușeurile, unde să se scurgă cu înlesnire și cu maximum de foloase excesul diferitelor ramuri de producțiune.

De aci măsurile pe cari le ia, fie în tarifele de transport, fie în tarifele vamale, intru cit privește exportul în centrele de consumațiune prin convențiile comerciale.

Un exemplu de felul acesta, de o țară care pornită pe această bună directivă, se găsește azi într'o situațiune economică foarte înfloritoare și care tinde a-și mări nu numai puterea ei de producțiune, intru cit privește agricultura, dar și de a-și deschide debușeuri, e fără îndoială Ungaria. Ungaria a luat, D-lor, în această privință cu mult înaintea noastră. Ea a ajuns din această cauză să ne închidă multe din debușeurile noastre și multe ramuri de producțiune din țara noastră au decăzut, pentru că în această luptă de concurență ne-am găsit dezarmați.

O a doua direcțiune, D-lor, afară de producțiune și de consumațiune, saū de găsirea centrelor de consumațiune interne saū externe, este și ceea-ce se numește industria, fie ea industria extractivă saū industria agricolă grosieră, fie industria de confecțiune.

Industria agricolă tinde să se desvolte în toate acele țări în care producțiunea le dă primul material brut. O ast-fel de tendință se constată în Franța, Germania și Austria. Am aci mai multe tabele făcute după statisticile generale, pe care le publică aceste țări cum din an în an crește importul materiei prime, materiei brute, cum descrește exportul materiei brute din aceste țări, și aceasta este o dovadă de atențiune deosebită pe care o dau oamenii din aceste țări, ca să desvolte industria grosieră saū confecționată. Ele îngrijesc, prin urmare, ca să pună în valoare producțiunea țarei, să-l dea o valoare comercială, o valoare de schimb, produsele țarei lor, și cînd nu aū destul și produselor brute ale altor țări, cari nu aū de cit valoarea de consumațiune saū de producțiune

Din acest punct de vedere voiu da un exemplu despre Ungaria. Ungaria în 1890 importa pentru 49.000.000 fiorin și în 1896, adică după 6 ani, importa 62.650.000 fiorin.

Vedeți, prin urmare, o creștere în importul materiei prime de 13 și jumătate milioane fiorin în 6 ani.

Ia export invers; în 1890 exportează pentru 85.556.000 materii brute de ale solului, iar în 1896 exportează pentru 73.113.000 fiorin, adică 12 și jumătate milioane fiorin mai puțin. Prin urmare 26 milioane fiorin de materii brute în 6 ani aū fost transformate în Ungaria saū o creștere anuală de $4\frac{1}{3}$ milioane fiorin. Aceasta dovedesce că pe de o parte exportul materiei brute în țările cari sînt saū tind a deveni țări industriale scade, pe de altă parte importă de acolo unde se găsec mai estine aceste materii brute pentru ca să le transforme în țara lor și să le facă să crească ca valoare.

În același timp, în privința obiectelor confecționate, vedem același progres; pe cînd în 1890 Ungaria importa 388.350.000 obiecte fabricate, în 1896 importa pentru 433.766.000, ceea-ce dovedesce o

desvoltare în populațiunea și avuția țării. La export însă, în 1890, găsim 175.722.000 fiorini obiecte fabricate, ceea-ce însumă un progres de 32 milioane asupra obiectelor fabricate în 6 ani, sau o creștere anuală de $5\frac{1}{3}$ milioane fiorini. Dacă ne întoarcem acum asupra țării noastre, constatăm întâiu că, cu greu se poate face asemenea studiu statistic din care se reiasă starea economică și tendința de desvoltare, fie ca transformare industrială, prin urmare, ca punere în valoare comercială a obiectelor care n'au avut de cit valoarea de consumare, fie ca producție și exportarea acestor materiale brute. Cu toate acestea în mod aproximativ avem următoarele date: la 1890 se importa pentru 30.000.000 materii prime de industrie și în 1896 se importa pentru 36.000.000.

Nu știu intru cit aceste date sînt exacte.

La export găsim la 1890 un export de materii prime de industrie de 9.664.000; în 1896 găsim un export de 24.619.000; ceea-ce înseamnă o creștere de vre-o 15 milioane în 6 ani, de export a materiei brute care se produce pe solul nostru. Aceasta însă înseamnă, este evident, că în țara noastră materia brută de producție nu găsește transformare, se exportă și tînde a se exporta ca simplă valoare de consumațiune, iar nu ca valoare comercială, și le reimportăm sub formă de obiecte confecționate.

Iată, D-lor, în linii generale cum stă lucrul. Nu voiesc să ve răpese timpul și se fac teorii, ca să nu risc a mi se face obiecțiunea că am venit aci să fac disertațiunile.

Mă mărginesc aci, dar imi trebuiau aceste date ca să stabilesc punctele generale de unde să procedăm, spre a critica situațiunea noastră economică, și spre a vedea, ceea-ce avem și ceea-ce va trebui fără întirziere să se desvolte prin proiectul de organizare al Ministerului domeniilor. Din punctul de vedere al economiei naționale trebuie să recunoaștem că sîntem una din țările cele mai înapoiate.

De și singura sursă de avuție națională, și cea mai însemnată este producțiunea brută, și în special producțiunea agricolă în sensul cel mai larg, trebuie cu toate acestea să recunoaștem că în ce privește desvoltarea acestei ramure de producțiune, sîntem foarte înapoiați. Nu este la noi nici unul din progresele făcute în alte țări, nu avem cunoștințele numeroase, studiile multiple, datele și examenele statistice din alte părți. Toate acestea la noi nu există. Ca exemplu, nu știm cum stăm cu agricultura noastră, din punctul de vedere al culturii, al întinderei, al variațiunilor de cultură, al protecțiunii, al rendementului, etc.

D. Carp, cînd era Ministru al domeniilor, organizase un bun serviciu de statistică, a cărui necesitate trebuie să o recunoaștem. Pentru întâia oară direcțiunea statisticii s'a ocupat de această chestiune, D. Crupenschi a publicat în 1893, asupra anului 1892 o statistică agricolă. Pentru întâia oară apărea în țară un studiu în care să se arate care este suprafața totală a țării, care este suprafața cultivată, cum se cultivă, cari sînt diferitele feluri de culturi, cari sînt rezul-

tatele, valoarea în bani, precum și tabele statistice decenale pentru a se vedea progresiunea, și tabele statistice similare străine pentru a se putea face comparațiile indispensabile. De atunci în urmă nu mai am avut nici o asemenea statistică.

Din informațiunile însă ce am putut culege de la acest serviciu la Minister, am aflat că în 1893 s'au făcut identice studii. S'a făcut o statistică în care s'a căutat să se stabilească în detaliu toate acele lucruri. Dar acea statistică a rămas în cartoanele celor ce s'au ocupat cu studiul. Nimic nu a fost publicat, pentru motivul foarte însemnat, că nu s'au găsit veri-o mic de lei sau ceva mai mult, ca să dea la citi-va oameni, afară din serviciul Ministerului, care erau însărcinați să facă calcule, adunări numeroase pe care serviciul ocupat, și cu puțin funcționari, nu le a putut face.

Din cauza lipsei acestei mii de lei, aceste date au rămas în miinile celor însărcinați cu stringerea lor, și statistică agricolă pe 1893 nu avem.

Dupe 1893 studiul statisticii asupra agriculturii țării nu se mai continuă de cât ca studiu provizoriu, se tipărește în foi volante sau în *Monitorul Oficial*, și tot-d'a-una pentru un timp limitat, de trei luni, pe șase luni, destinat a fi încorporat în studiul general de unde se reiasă toate datele și luminile pe care statistica poate să le dea în cât privește puterea de producțiune agricolă a țării noastre.

Vedeți, D-lor, că din primul pas pentru aceia care vor să se ocupe și se studieze care e progresul pe care l-am făcut noi în privința puterii de producțiune agricolă, sintem absolut dezarmați

Oglinda fidelă a progresului țării noastre ne lipsește, și ne putem compara cu țări mai orientale de cât noi, iar nu cu țările, occidentale

Pe cind în aceste din urmă țări, de zece de ani există statistici regulate unde se indică absolut toate datele, și în raport cu numărul locuitorilor, și creșterea numărului locuitorilor, și în raport cu suprafața totală a țării, și suprafața de cultură pentru diferite feluri de culturi, pentru cantitatea de producțiune care există pe hectar, așa că te poți orienta la un moment dat, să vezi care e producțiunea agricolă a acelei țări din toate categoriile de producțiune, la noi sintem absolut în necunoștință, nu știm ce se produce, nu știm cât se produce de cât numai din datele provizorii publicate pe citi-va ani în *Monitorul oficial*. Aceste date se mărginesc în special la cite-va producțiuni care ne preocupă în primul rind, și mai ales din punctul de vedere al situațiunii financiare a țării. Ast-fel aceste date se referă mai ales la cite-va cereale mai importante și în special grâu, orz, ovăz, secară, etc., fără să se arate însă întinderea pe județe, pe regiuni, pe rendement.

Iată un prim punct, care ne arată de la început că o țară ca a noastră, care pe toate căile, în toate întrunirile și în toate discursurile se presintă ca o țară agricolă prin excelență, se găsește foarte napoiată tocmai din punctul de vedere al producțiunii agricole. Nu

știm ce produce. Oglinda fidelă a situațiunei agricole în țară, adică a sursei esențiale de bogăție națională, ne lipsește.

Și, D-lor, tocmai de aceste studii avem mai ales nevoie. Fără ele este imposibilă organizarea, dezvoltarea și mai ales grabnica și efectivă direcțiune și producțiune a puterilor generale de producțiune. De aceea, este o datorie presantă pentru Ministerul domeniilor și șefilor săi, să ia măsuri urgente pentru facerea acestor studii, singurele în stare a arăta în ce direcțiune și cu ce intensitate trebuie să se miște activitatea Ministerului pentru a ridica producțiunea agricolă a țării.

Din cauza lipsei unor astfel de complete și variate studii statistice, o mulțime de produse pe care solul nostru le produce în mod spontană sau pe care le-ar putea produce, sînt importate. V-ași putea cita categorii întregi de plante industriale, de plante medicinale-farmaceutice

Veți găsi în rubricile anuarului comercial al României, publicat de Ministerul de finanțe, de și fie zis în trecut, aceste statistice de la Ministerul de finanțe fiind făcute prea globale, toate aceste plante nu se pot socoti, cu toate acestea se poate face în mod aproximativ. Așa se poate vedea că mulțimi de aceste produse se importă, de și cum am spus se produc spontană sau se pot cultiva pe solul nostru.

Ce să mai zicem cînd vom constata că produsele plantelor textile, o sursă întreagă de avuție, se importă.

Aceste plante în țara noastră nu se cultivă, sau se cultivă prea puțin. Toate acestea se datoresc necunoștinței în care ne găsim în privința stărei agriculturii și producțiunei solului nostru la suprafață; din cauza lipsei unei statistice complete, în care să se oglindească an cu an întreaga producțiune a solului nostru.

Aceasta era prima lacună care trebuia îndeplinită ca să putem atunci în cunoștință de cauză să știm ceea-ce avem de făcut și ceea-ce trebuie să dezvoltăm în această ramură de producțiune, care este, trebuie să fie și este destinată să fie cea mai însemnată resursă de avuție pentru țara noastră.

Importanța producțiunii agricole pentru noi, nu provine numai din faptul că este singura care se poate mai ușor și mai bine dezvolta, dar pentru că condițiunea climaterică și geografică a solului nostru, constituțiunea lui fizică și geologică, populația, desimea și cultura sa ne-o arată, încă pentru multă vreme, ca cea mai însemnată și mai temeinică sursă de bogăție.

Solul nostru, în toată întinsa cîmpie dintre dealuri și Dunăre, chiar solul micelor coline este constituit din aluviuni aduse din munți, și se prezintă prin urmare în condițiuni foarte prielnice, pentru a da o bună producțiune agricolă.

Vedeți că dacă din punctul de vedere al statisticii agricole ne găsim absolut în necunoștință de cauză despre puterea de producțiune a țării noastre, și nu știm ceea-ce se poate obține în diferitele ramuri de producțiune, apoi în cît privește modul de pro-

ducțiune trebuie să o spunem nu numai că sintem în necunoștință, dar stăm foarte rău.

În țările străine, în țările a căror sursă de bogăție constă mai cu seamă în transformarea produselor naturale, mijloacele de producțiune agricolă au luat o dezvoltare considerabilă și s'au făcut sacrificiile cele mai însemnate din partea Statului, pentru ca să dea toată impulsivnea necesară, fie prin instituțiuni, fie prin indicațiuni, tipărituri, etc., pentru ca să poată îndruma și întări dezvoltarea acestor ramuri de producțiune.

Cu alte cuvinte cunoștințele științifice, precum și suficiente puteri intelectuale și economice, așa cum trebuie să fie tot-d'a-una cînd este vorba de a mări o producțiune care poate să devină o sursă de avuție națională, au fost puse fără cruțare în acele țări, în serviciul dezvoltării și ameliorării culturale a agriculturii.

Ei bine, D-lor, la noi, țară agricolă, unde trebuia neapărat să se desvolte o mare activitate din toate aceste puncte de vedere, sintem încă foarte înapoiată. I-a noi, D-lor, așa putea caracteriza activitatea ce s'a depus întrebunțînd o comparațiune care poate să pară cam drastică, dar care reprezintă în realitate ceea-ce am făcut noi cu suprafața țării noastre; anume ne-am purtat cu ea cum se poartă un capitalist usurar cu clienții săi. După cum usurarul stoarce cit se poate mai mult prin dobinzi mărite pe clienții săi, așa în cit îi sărăcește, îi aduce în sapă de lemn și îi pune în imposibilitate de a mai putea utiliza capitalul său și de a-i da asigurările necesare pentru el, tot așa am făcut cu solul țării, am precedat ca niște usurari. Am căutat să stoarcem ce este posibil, fără să ne gîndim că este și trebuie să fie o sursă de bogăție de lungă durată, o sursă sigură și temeinică a celei mai principale avuții a noastre. Trebuie să recunoaștem că cel dintîiu care a urmat pe această cale a fost însuși Statul român. Din nenorocire, pentru puterea dezvoltării noastre economice, Statul nostru s'a găsit proprietar mare: căci a avut aproape două treimi din întreaga suprafața a țării și astăzi mai are un imens număr de moși în afară de cele cari au fost date sătenilor. Trebuie să recunoaștem însă, cel dintîiu, că Statul s'a purtat ca un usurar.

Am cerut la Ministerul de domenii informațiuni de modul cum se cultivă, fie în regie, fie arendate, moșiile Statului. Credeam că sînt oare-cari condițiuni, cari ținînd seamă de sacrificiile arendașilor sau costul căutărilor în regie, să prevadă ceva și pentru sol. Nimic de felul acesta. Nici un plan economic, nici un plan de exploatare agricolă nu există. Nu s'a prevăzut de cit o singură clausă, aceea că o pătrime din suprafața să fie lăsată în odihnă. În cit privește ce fel de produse să se pună pe suprafața solului, nimic. Sau dacă s'a prevăzut cite-va semănături de textile, apoi pe lingă că sînt insuficiente, dar după informațiunile ce am, nici pe ne aplică regulat și conștiincios. Era și natural D-lor, să se întîmple așa. Din momentul ce nu se arată cantitatea de producțiune, din momentul ce nu avem o statistică agricolă care să ne arate ceea-ce se produce și ceea-ce

nu se produce, necontestat că nu se poate face un plan de exploatare agricolă, care să se impună celor cari sînt însărcinați cu căutarea în regie a moșiilor Statului sau arendașilor lui, un plan de exploatare agricolă sistematic, în care să se arate cum se folosească diferitele părți din moșie, pentru ca să poată beneficia ei și țara. Și trebuie să mulțumim calităților productiv excepționale ale solului nostru, dacă puterea lui productivă nu este epuizată.

Din această cauză suprafața noastră agricolă formează astăzi obiect de studii tehnologice agricole din partea specialiștilor streini chemați a se ocupa cu mărirea puterii de producțiune a solului țărilor. Așa am avut onoarea a cunoaște anul trecut o misiune de la școlile agronomice din Germania, o țară care face progres pe fiecare zi, progrese uimitoare și în această direcțiune. Aceste misiuni caută să studieze în special puterea de producțiune a pămîntului la noi, care ca și pămîntul negru din Rusia, oferă o putere de producțiune imensă din cauza substanțelor acumulate în el prin o sumă întreagă de vegetațiuni, cari se află pe această suprafață. Și este o întreagă asociațiune de plante cari cresc în aceste regiuni, adică în Rusia și România, și cari fac această asemănare.

Prin lucrarea acumulată de secole, această asociațiune de plante a dat calitățile de producțiuni particulare, așa în cît acest sol constituie cel mai însemnat sol agricol din toată lumea!

Dar, D-lor, dacă prin cultură se distruge aceste plante, se îndepărtează această vegetațiune, așa în cît după o serie întreagă de ani forța de producțiune dispare și atunci ne vom găsi în situațiunea de care ne-am apropiat astăzi, de a epuiza și înrăuți producțiunea solului nostru.

Ast-fel în realitate, activitatea noastră din punctul de vedere al agriculturii, în loc să fi fost o activitate de întărire și de punere pe baze științifice și de luptă, a fost o cauză de slăbiciune. Dacă totuși găsim o creștere, o sporire în venituri, veți constata și veți conveni cu mine, că această se datorește pe de-o parte mării creșterii treptate a suprafețelor cultivate, iar pe de altă dezvoltării căilor de comunicațiune. Cu întregirea căilor de comunicațiune produsele solului au găsit un mal mare de bușeu. Nu prin ameliorare s'a crescut prin urmare rendementul și valoarea comercială a producțiunii solului nostru, ci din o mal mare suprafață culturală și printr'o ușurare de transport, prin dezvoltarea rețelei de căi ferate. Ast-fel, D-lor, vedeți din punctul de vedere al puterii de producțiuni agricole, e incontestabil că Statul care e cel mai mare proprietar, a făcut opera numai pur și simplu de interes fiscal, a căutat să administreze bogățiile sale numai din punct de vedere fiscal, a căutat să aibă mai mari venituri la buget prin urcări de arendă, crezînd că ast-fel administrează mai bine averea publică. Am aici un tablou care arată creșterea arenzilor la moșiile Statului. Există în adevăr o creștere; așa, de exemplu, pe periodul 1888—1893, fiind-că e obiceiul de a se arenda pe un period de cinci ani, găsim totalul arenzei de la 175 moși, suma de 2 604 280 lei; iar pe periodul 1893—1898 a fost de

4 636.535. Vedeți o creștere de aproape 2 milioane lei. De aci s'ar putea deduce că creșterea arendelor ar însemna o creștere de producție. Nimic din toate acestea. Lăsând la o parte că pe noul period 1898—1903, arenzile acelorăși 175 moșii se urcă la 3.684.940, prin urmare, o scădere de un milion în raport cu periodul precedent, dar dacă veți face acest studiu pe județe, pe regiuni, veți vedea că sînt județe, sînt regiuni, unde nu numai că n'a fost creștere dar a fost scădere și în alte județe, alte regiuni, unde a fost creșterea. Regiunile unde se constată creșterea sînt tocmai acelea unde rețeaua noastră de căi ferate a luat desvoltare. E' incontestabil că atunci cînd pe o moșie se stabilește o cale ferată, arenda acelei moșii crește, dar crește nu prin înmulțirea producției, dar prin facultatea de transport a produselor acelei moșii. Așa se explică faptul, că în acele regiuni unde nici o îmbunătățire a mijloacelor de transport nu s'a făcut, cum e Vilcea, veți constata o descreștere și din contră în județele Vlașca și Ialomița, județele unde s'au înmulțit căile ferate, arenzile au creștere foarte mare. Aceasta dovedește că dacă avem o creștere oare-care de arendă pentru moșiile Statului, pentru același număr de moșii, fiind-că este vorba de 175 moșii, cari sînt și azi proprietatea Statului; această creștere se datorește nu culturii, nu producției agricole ci numai îmbunătățirii mijloacelor de transport. Acolo unde această îmbunătățire nu a fost este o scădere, și scăderea se datorește slăbirei selului și modului barbar cum se cultivă la noi.

Din acest punct de vedere sînt dator să fac oare-care deosebire; modul de cultură cum se face mai cu seamă în această parte a țării, este cu mult mai înapoiat de cît acela cum se face în Moldova. Este incontestabil că în Moldova este o cultură mai sistematică, însă este mai sistematică din punctul de vedere cum se face cultura, fără a considera valoarea agricolă din punctul de vedere al calității pămîntului și al ameliorării lui, fiind-că acolo agricultura se face de proprietar singur, aci se face prin țărani, cari din acest punct de vedere au rămas absolut în acea stare în care se găseau înainte de 1865.

Și este, D-lor, o cestiune foarte însemnată această stare de înapoiare a culturii agricole pe care o are azi populațiunea noastră rurală. Pe acest teren nu s'a făcut, D-lor, nimic; s'au lăsat țărani, s'au lăsat micii agricultori la propria lor inițiativă. Școalele agricole cari s'au înființat n'au dat nici un rezultat în această privință. Am cercetat, am cerut la Minister statistica, am cercetat în total care a fost rezultatul școlii agricole care s'a înființat de la 1867 și pentru care încă de pe acea vreme se prevăzuse în buget suma însemnată de 50.000 lei, și care a ajuns la suma de 150.000 lei, și care a avut un cîmp foarte mare de cercetări la marginea Bucureștiului, un cîmp de vre-o 400 hectare. E' bine, din punctul de vedere a ridicării agriculturii, în țara noastră trebuie să recunoaștem că influența acestei instituțiuni a fost foarte slabă, a fost aproape zero. N'a ridicat întru nimic agricultura noastră și felul culturii

noastre. Nu găsim nici o publicațiune în care să se arate cum să se cultive mai bine, care produse convin mai bine solului nostru, cari sînt plantele importante cari se pot cultiva pe solul nostru, cari sînt plantele streine cari pot să crească sau să se adopteze pe solul nostru și se poată să devină un mijloc de producțiune. Nimic din toate acestea. Absolvenții acestel școli, imbibăți mai mult cu teorii, au fost preparați mai mult pentru funcționarism, pentru viața de birou în loc de a fi preparați ca să fie un element de dezvoltare agricolă, de educațiune agricolă, pentru diferitele părți ale țării. Și, d-lor, trebuie să recunoaștem că dacă această școală n'a dat rezultatele necesare, este din pricina defectului care se găsește în administrațiunea domeniilor, de a nu se ocupa de diferitele instituțiuni, de a cerceta cari sînt efectele, de a nu vedea care sînt cauzele și de a lua măsuri pentru depărtarea lor. În 33 de ani, administrația centrală a Ministerului domeniilor, nu s'a ocupat să vadă ce face această școală, ce rezultate dă, ce fac absolvenții care ies din ea; nu numai că nu s'a ocupat de această școală, dar n'a căutat să le dea deuseuri; el singur era pus în pozițiunea de a da direcțiunea școlii și de a face ca absolvenților să le dea altă direcțiune iar nu să'i facă funcționari. (Aplause).

Ministerul chiar a contribuit la această direcție falsă și nenorocită, înlesnindu-le numirea în funcțiuni, în diferitele administrațiuni, în loc să'i pună, prin condițiunea studiilor și certificatelor lor, în imposibilitate de a fi admiși în funcțiuni administrative. Ar fi putut, de exemplu, administrațiunea generală să le găsească alte deuseuri mai nemerite, mai în raport cu cunoștințele și instrucțiunea lor, ast-fel ar fi putut impune între condițiunile puse în contractele de arendare ale moșiilor Statului, ca arendașul — care numai cunoștințe agricole nu are, ci care pune numai capitalul ca să exploateze moșia — ca alături cu capitalul său să-si asocieze și elementul cult care să'i dea pe lângă planul de exploatare și cunoștințele sale științifice. (Aplause).

Dar în acest caz ar trebui ca moșiile Statului să nu se arendeze cum se arendează azi, ci după un plan general economic, în cunoștință de cauză și care, D-lor, nu ar aduce nici o cheltuială Statului.

La această parte mă aștept să mi se facă obiecțiune că acest sistem ar fi tras după sine o cheltuială foarte mare pentru Stat. Nu este adevărat. Este o practică constantă în această privință în alte țări, și care dovedește că lucrul se poate întocmi și ajunge la rezultate bune, fără cheltuială din partea Statului. Și în această privință putem lua ca exemplu Prusia, Austria și chiar Bucovina, care exploatează domeniul religios care 'l are ca fond al bisericilor și dă rezultate excelente. Am aci ete-va din contractele de arendare ale acestui domeniu. Acolo există planuri generale de modul cum trebuie să exploateze solul și plantele ce trebuie să cultive în cutare sau cutare regiuni, în raport cu natura și condițiunile în care se găsește moșia arendată. Și se impune ca: anume trebuie să cultive — căci arendașul nu cunosc ce anume să cultive — ce cantitate și în

ce mod trebuie a îngrășa solul; și pentru ca să ajungă la acest rezultat și ca arendașul care este chemat să cultiveze o moșie să și poată amortiza capitalul depus, se dă ca termen de arendare al unei moșii 17—18 ani, și nu un termen mai jos, căci numai așa el are posibilitatea să și amortizeze capitalul care îl întrebuințează în exploatare. La noi însă arendașii au fost lăsați să exploateze după bunul lor plac și nu s'a avut în considerațiune de cit folosul din punctul de vedere fiscal ca și cum administrațiunea domenială ar avea de scop numai să aducă sporuri în budget și a da venituri mari, fără însă a se preocupa dacă aceste venituri vor putea fi luate mai mulți ani, și în proporție din ce în ce mai mare. Domeniile Statului au dat venituri mari, dar toate veniturile budgetare, după cum se poate vedea din tabloul general ce 'l au. Cu toate acestea, nimic nu se consideră că trebuiesc băgate și în exploatarea agricolă.

D-lor, o cestiune foarte însemnată din punctul de vedere al dezvoltării economice e și acest fapt, că pe cînd am angajat viitorul economic al țării prin împrumuturi colosale și am ajuns astăzi să ne creem această situație grea, care apasă întreaga noastră viață politică și socială, nimic nu s'a căutat să se vadă în dezvoltarea și îmbunătățirea sursei de producțiune adevărate a țării, care e chemată să întărească edificiul economic și, prin urmare, baza pe care e clădit acest Stat.

Prin exploatarea actuală agricolă se caută numai cestiunea fiscală, numai ca să se mărească resursele la venituri ale budgetului, fără să se gîndească că în viitor ne vom găsi într'un moment în neputință de a face față nevoilor agricole ale Statului.

S'ar fi putut, D-lor, ca din numeroasele resurse care ar eși din vinzarea treptată a acestor fonduri, și sînt foarte numeroase, căci s'au vîndut de la 1865 prin diferite legi și în urmă prin legea din 1889 a d-lui Petre Carp. Trebuie să recunoaștem că aceste legi au eșit nu dintr'o necesitate budgetară sau financiară, ci mai mult dintr'o necesitate socială, devenită mai ales acută la 1888, și care se datorește în primul rînd acestei incurii pe care a avut'o administrațiunea superioară în privința produselor noastre agricole.

Iată D-lor, Statul la 1889, poseda 990 moșii; de atunci pînă astăzi s'au vîndut 614. Va să zică în 11 ani s'au vîndut 614 moșii, ceea ce echivalează cu 60 de moșii aproape anual; și sînt acum în curs de vînzare 115. Toate acestea pentru un preț 200 520.444 lei.

Vedeți ce resurse mari budgetare pentru Stat, vînzarea acestor domenii în timp de 10 ani cite 20.000.000 anual, alături cu atîtea împrumuturi considerabile cari s'au făcut.

Vedeți cit de mare a fost eroarea de a nu se fi băgat o parte cel puțin din aceste venituri, care vine din fondul țării, să serve pentru dezvoltarea, pentru ridicarea forțelor de producțiune agricolă, în restul moșiilor sau în moșii particulare.

Astfel, D-lor, din punctul de vedere al culturii agricole, se constată o măsură foarte condamnabilă la noi în țară. Acest fapt este cu atît mai neexplicabil, cu cit agricultura a fost și este tocmai

partea esențială, dacă singura sursă de avuție națională, adică organul indispensabil pentru lupta economică.

Aceasta este inexplicabil.

Dar, D-lor, nu numai din punctul de vedere al culturii agricole, ne găsim în această stare absolut inferioară, dar ne găsim inferiori și în ramurile de producțiune alăturate la cultura cimpului, adică ceea ce se numește ramură de producțiune zootehnică, a producțiunii de vite.

Este incontestabil, D-lor, că țara noastră, pentru cel care cunoște istoricul său, a fost o vreme când poseda rase de vite foarte bune, superioare, și făcea comerțului întins cu ele.

O foarte mare parte din bogăția țării, care constă în pășuni întinse foarte nutritive, era utilizată de aceste animale, era astfel transformată în stofe de producțiune care erau în urmă consumate sau vândute.

Îți bine, din acest punct de vedere, țara noastră a dat iarăși înapoi. Astăzi nu mai avem rasele de vite, așa de frumoase și căutate în cit târgurile noastre din Moldova, cum se citează și în istorie, erau târguri celebre. Cavalerii Poloniei, Germaniei veneau și se alimentau cu caii de la noi din țară. Și erau cunoscute cavaleriile române prin caii frumoși și iuți și de aceea erau căutate și victorioase în luptă.

În loc de această producțiune imensă de cai, ne găsim astăzi într-o lipsă completă de producțiune, și am ajuns în loc de țară de export, din punctul de vedere al producțiunii cailor, o țară de import. Chiar remonteile noastre se fac alimentându-le din Rusia sau Ungaria.

Este, prin urmare, o decadență în această privință, incontestabil vădită, nu mai este nevoie să insist. Același lucru așa avea de spus asupra raselor de vite cornute. Toate au decăzut; este o diminuare completă.

Pășuni întregi rămân neutilizate, și am ajuns așa în cit nu numai că exportăm foarte puțin, dar importăm sub formă de preparate comestibile, produse de animale chiar pentru alimentarea populațiunii noastre. Ast-fel importăm chiar ouă, unt, etc., lucru care este și mai grav și mai nepermis.

Iată, D-lor, că cele două ramuri de producțiune, atât din punctul de vedere al producțiunii vegetale, ale solului, cit și din punctul de vedere animal, în loc să fie întărite, dezvoltate și puse în valoare comercială, este o scădere.

Ne lipsește chiar studiile complexe care lipse să ne lumineze, în ceea ce avem, în ceea ce trebuie să dezvoltăm, și cum trebuie să ducem mai bine lupta economică, cu interesul cu care se face de alte State. Ne găsim în această privință absolut în necunoștință și într-o stare de decadență, din ce în ce mai evidentă.

Dar nu numai din punctul de vedere al producțiunii sîntem desarmați și scăzuți, sîntem desarmați și scăzuți și din punctul de vedere al consumațiunii. Toate datele relative la consumațiune ne lip-

sesc. Ele nici nu s'au luat în considerațiune și nu s'au inițiat oament, și autoritățile superioare nu au luat inițiativa ca să se facă studii de consumațiune nu numai internă, ci și externă, adică studiul de debrușuri.

Prin aceste studii se poate indica, D-ilor, producătorilor care sînt debrușurile unde se poartă să-și transporte diferite producțiuni ale lor, fie produsele animale, fie produsele vegetale. Nimic de felul acesta nu există.

Ca să ve dați o dovadă că statistice nu există, iar că ceea-ce s'a încercat, s'a încercat fără considerațiuni mai apropiate la condițiunile noastre economice, și la condițiunile grele pe cari ni le-au făcut vecinii noștri, nu am de cit să iați constituirea târgurilor de vite.

S'a făcut în această privință o încercare, aceea de a face debrușuri în țară.

În această privință lozinea și tot modul de a lucra în această direcțiune, a fost, cum fac și astăzi proprietarii necunoscătorii, se aștepte ca negustorul se vie acasă la el său prin delegatul lui, să vadă marfa pe care o are.

Nu se face cum fac adevăratele națiuni comerciale, care caută să-și plaseze singure și să-și găsească debrușul de mărfuri.

Nu s'au trimis, cum trimit alte State, agenții și însărcinați fie din partea asociațiunilor de producători sau vinzători, fie chiar din partea Statului, care se ducă probe de marfă, să studieze cerințele și preturile asupra obiectelor de consumațiune, care pot fi produse de solul nostru.

D-voastră știți că s'au făcut două târguri: unul pentru porci la Severin și altul la Constanța, pentru vite cornute mici. Pentru târgul de la Severin știți rezultatul; s'a făcut aici o interpelare și ați putut auzi că târgul este ca și desfiintat, dispărut, și era natural să fie așa. Cit pentru mine, cînd am aflat de la acea interpelare că târgul de la Severin este în completă decădere, a fost mai mult o satisfacere, a unui postulat, de cit o surprindere. Nu m'a surprins, căci lucrul a eșit conform cu credința ce aveam, că cei cari au făcut acel târg, nu și-au dat seamă despre asemenea așezămînt. Probă despre aceasta este că nu au ales nici locul potrivit, căci, D-ilor, târgul pentru rîmătorii se așează la Severin în spatele Ungariei? Ce? Am vroit să distrugem prin târgul nostru de la Severin, târgul de rîmătorii de la Steinbrück? Aceasta însemnează că facem lucruri fără studii serioase și nu ne dăm seama de condițiunile cari trebuie să satisfacă necesitățile absolute ale economiei noastre naționale. El bine, așezarea târgului la Severin indica de la început concurența care trebuie să o facem Ungariei.

Și la acest târg, în loc să ne preocupăm despre tarife, despre transport, despre mijloacele de a recomanda marfa și cele altele, ne-am ocupat în prima linie de a pune acolo administrator, casier, contabil; administratorul se administreze, casierul se incaseze, contabilul se țină socoteală și proprietarul se aducă marfa, se o depună și se stea acolo.

Aceasta se chiamă un târg de vite? Ceea-ce era mai esențial nu

s'a făcut Pentru asemenea tirg trebuia să avem studii făcute de oameni speciali, în diferite cercuri de asemenea natură din Europa și se arate care sunt mijloacele de transport, cât costă întreținerea, ce diferență este între localitatea cutare și altă localitate, pentru ca să se vadă și să se adopte tot ce poate fi mai avantajos pentru noi. Aceasta nu s'a făcut, și atunci natural ce are proprietarul se grămădească marfa acolo ca se aștepte să-l vină mușterii.

Ar fi fost fără îndoială mai potrivit de s'ar fi așezat acest tirg la Burdujeni sau chiar unde-va în Dobrogea, dacă se avea cel puțin în vedere importanța căilor de transport și a tarifelor lor pentru prosperarea unui tirg de vite.

În alte țări, care au asemenea interese, așa cum este de exemplu Ungaria, nu se face ca la noi, neguțătorul din Ungaria nu așteaptă să-l vină mușterii, ci el trimite marfa, și iată pentru ce tirgul nostru nu a dat nici un rezultat.

Aud, D-lor, vorbindu-se despre consuli și rapoartele consulare D-lor, este să nu ne dăm seama de cerințele reale cu privire la lupta economică, o luptă foarte acută la care trebuie să luăm seama, dacă nu voim să ajungem într-o situațiune și mai disperată de cât cea de astăzi. Rapoartele consulilor sînt superficiale; ele nu sînt rezultate din nevoile noastre economice, din trebuințele ce le avem, dupe un studiu prealabil făcut la noi, ca să cerceteze într-o anumită direcțiune și să ne răspundă la anumite chestiuni care ne interesează. Iată pentru ce nu ne putem mulțumi cu aceste rapoarte.

Prin urmare, D-lor, lipsa de organizare specială pentru consumațiune, în general, și pentru lupta economică, în special, a fost o altă slăbiciune de degenerare a producțiunii țării, a resursei celei mai însemnate de avuție națională.

În rezumat starea rea a producțiunii noastre agricole se datorește următoarelor trei cauze:

1) O slăbiciune în cultură și o sărăcie a solului; 2) o decădere în producțiunea animală zootehnică și 3) o lipsă de organizare a debușeurilor. Voiți mai indica pentru a ilustra și mai bine această stare de absolută neglijență pentru economia noastră, lipsa unor instituțiuni de absolută necesitate, pentru dezvoltarea noastră agricolă. Ast-fel de instituțiuni care se analizeze și se claseze produsele noastre, se le arate defectele și cauzele care le diminuează valoarea, nu sînt la noi în țară.

D-lor, nu este un secret pentru nimeni, că în țara noastră producătorii nu numai că nu produc cât trebuie dar producțiunile lor, din cauza multor defecte de preparare, sînt clasate mai jos pe diferite piețe. Mai mult, există o diferență între clasarea grăurilor, spre exemplu, din Moldova și cele din Muntenia, care sînt clasate mai inferioare, din cauza elementelor străine ce conțin și altor cauze.

Mai este însă ceva. În toate ramurile de producțiune, sămînța care nu se produce pe solul nostru, se importă din Ungaria care ne trimite anual cantități colosale de sămînță pentru producțiunea noastră agricolă.

D. N. Fleva, ministru al domeniilor: și foarte proastă.

D. M. C. Viădescu: Are dreptate d. ministru al domeniilor, fiindcă ungrul nu ne dă ce aū mai bun, căci ce este mai bun rezervă pentru propria lor cultură. In aceste condițiuni avem nevoie de instituțiuni de analizare a sămânței, care să arate dacă sămînța ce se împarte saū care se seamănă este bună. Avem in țară stațiuni agronomice carl aū cimpuri de experiență pentru analisarea pămîntului și a semințelor. Insa, dupe cum am avut onoarea a ve spune, ele n'au dat nici un rezultat din punctul de vedere general, și me îndoiesc de rezultatele din punctul de vedere al analizei semințelor. Ca dovadă că nu au dat rezultate, este că se importă sămînță proastă.

In ast-fel de condițiuni țara noastră se găsește absolut într'o situațiune inferioară din două puncte de vedere: ca producțiune și ca regulamentare de producțiune, conform datelor cele mai noi ale științei. Al doilea in ce privește calitatea producțiunii noastre și al treilea in ce privește organizarea debușeurilor.

(Va urma).

JURISPRUDENȚA SILVICĂ ¹⁾

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNI UNITE

Audiența de la 9 Noembrie 1900.

Președința D-lui C. E. Schina, prim-președinte

Ministerul domeniilor cu Tănase Șerban și alții.

DELICT SILVIC. — PĂDURE SUPUSĂ REGIMULUI SILVIC. — VITE ÎNTRODUSE. — DACA SE CERE VOINȚA DELICUENTULUI CA ELEMENT AL DELICTULUI. — ART. 23 CODUL SILVIC. — VIOLARE. — CASARE.

Delictul prevăzut de art. 23 din Codul silvic, se consumă prin simplul fapt al introducerii vitelor într'o pădure supusă regimului silvic, fără a se cere ca element voința delicuentului de a le introduce, și numai forța majoră l'apără de pedeapsă.

No. 7. — Casată, in urma recursului făcut de Ministerul de domenii, sentința tribunalului Ialomița, cu No. 195 din 1900, dată in procesul cu Tănase Șerban și alții.

¹⁾ Dreptul No. 78, Anul XXIX.

S'aă ascultat: d. G. Liciu, consilier al Curții, în citirea raportului făcut în cauză; d-l St. Stătescu, procuror, în concluziuni.

Curtea, deliberind,

Asupra motivului de casare :

«Violarea art. 23 Codul silvic, de oare-ce pentru aplicarea acestui text de lege este de ajuns faptul material al gășirei vitelor în o pădure supusă regimului silvic, fără a mai fi nevoie să stabilim că proprietarii vitelor le-au introdus cu voință, cind nu se precbează că vitele au fost introduse prin vre-un cas de forță majoră, ceea ce nici s'a invocat de inculpat. Prin urmare, tribunalul mai cerind și alte elemente, voința inculpatului, a interpretat greșit sus menționatul text de lege».

Avind în vedere sentința supusă recursului;

Văzind art. 25 Codul silvic;

Considerind că, după dispozițiunile acestui articol, simplul fapt al introducerii vitelor într'o pădure supusă regimului silvic, se pedepsește de legiuitor, fără a se cere, ca element al delictului voința delicentului de a le introduce, și numai forța majoră poate apăra pe un delicent de pedeapsă ;

Considerind că expresiunea introducerii nu însemnează că dacă nu e un act de voință al omului, fie proprietarul, ori păzitoru vitelor, nu poate fi contravențiune, fiind că pentru contravențiune la legea silvică se pedepsește faptul în sine, fără a se ține seamă de vre-un act de voință al delicentului;

Că a se da altă interpretare citatului art. 23, ar fi ca aplicarea dispozițiilor Codului silvic în această privință se devină iluzorie și fără efect;

Considerind că, ast-lel fiind, cind tribunalul a achitat pe delicent numai pe simplul motiv că vitele s'ar fi introdus în pădure fără voința și cunoștința lui, a nesocotit dispozițiunile art. 23 Codul silvic, întru cit vre-un caz de forță majoră nu e constatat.

Pentru aceste motive, casează.

Notă. — Soluțiunea dată prin deciziunea de mai sus a secțiunilor-unite consacră jurisprudența anterioară a Inaltei Curți în materie de delict silvic (V. cas. II, 15 Iunie 1899, în *Dreptul* No. 2 din 1900).

INFORMAȚIUNI

Domnul Inginer N. N. Herjeu, Secretarul general al Ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor și d-nii Th. T. Codreanu și I. I. Christescu au fost admiși membrii ai Societății «Progresul silvic».

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1899—1900, care s'a încheiat la 30 Septembrie 1900, a fost de lei 5.768.246 bani 95. Față de prevederile bugetare, cari au fost de lei 4.600.000 pădurile au dat un excedent de lei 1.168.246 bani 95.

Toate cheltuelile prevăzute în bugetul pe exercițiul 1899—1900, privitoare la serviciul silvic, au fost de lei 1.385.340 și anume: retribuțiunea personalului superior, arhivei, brigadierilor și pădurarilor lei 1.292.120 iar lei 93.220 (!) sînt cheltuelile diverse, precum: faceri de studii pentru punerea în exploatare, exploatare în rogie, lucrări culturale, pepiniere, plantațiuni, întăriri de munți, instrumente, furmături, chirii etc.

Dacă din suma prevăzută la cheltueli scădem 3% economii din plata personalului și fonduri neîntrebuințate rămîno că din bugetul Ministerului de domenii s'a cheltuit pentru serviciul silvic suma de lei 1.343.779 bani 80. Deci venitul net al pădurilor Statului pe exercițiul 1899—1900 a fost de lei 4.424.467 bani 15, ceea-ce ar face 4 lei 10 bani pe an și pe hectar; iar cheltuelile sînt de lei 1 bani 20.

Suma încasată pînă la 31 Octombrie 1900 din vînzarea pădurilor Statului în comptul exercițiului 1900—1901 este de lei 2.830.786 bani 92, prevederile bugetare fiind de lei 5.000.000.

Dacă ținem seama că încasările principale pentru pădurile vîndute s'au făcut după 31 Octombrie, este probabil că pînă la 1 Aprilie se va acoperi suma prevăzută în buget și chiar va rezulta un excedent.

Vînzări de păduri spre exploatare. — Pînă la 31 Decembrie 1900, s'au ținut de serviciul silvic 9 licitațiuni, a căror rezultat este :

Data Licitației	Nr. pădurii vândute	Suma totală de vânzare		Suma de încasat în anul 1900—1901	
		Lei	B.	Lei	B.
30 August	18	342.518	76	78.239	37
29 Septembrie	30	724.732	50	169.760	81
4 Octombrie	16	308.191	27	104.422	10
19 "	3	23.319	80	5.941	70
23 "	34	621.517	43	179.202	53
6 Noembrie	16	196.480	33	64.579	36
28 "	12	270.780	93	60.107	75
4 Decembrie	44	1.377.956	92	344.051	30
21 "	14	—	—	—	—
	187	3.865.497	94	1.006.304	92

Vânzările neconfirmate pînă în 31 Decembrie 1900.

Adică s'au vîndut 187 păduri din 427 cîte au fost scoase în vânzare, pentru suma de lei 3.865.497 bani 94, fără vânzările de la 21 Decembrie, iar rata anului 1900—1901 este de lei 1.006.304 bani 92.

În cursul lunilor Ianuarie și Februarie se vor mai ține următoarele licitațiuni pentru vânzări de păduri:

1. La 9 Ianuarie pentru vânzarea a 207 păduri și 8 seriî din ostroavele de pe Dunăre rămase nevîndute la licitațiile anterioare.

2. La 15 Ianuarie pentru vânzarea a 224.904 arbori de stejar (primul lot din vânzările extra ordinare) din pădurile Lupoaica-Stavropoleos, Cocoreștit-Mislei din județul Prahova; Iuda mare din județul Dimbovița; Goranu din județul Argeș; Rîmeștii și Susani-Sirbi din județul Vilcea; Strimba și Moii din județul Gorj; Bratovoesti și Murta din județul Dolj; Netoșii-Irivalea și Slăveștii-Zlotești din județul Teleorman.

3. La 22 Ianuarie pentru vânzarea păduroi Văratie.

4. La 5 Februarie pentru vânzarea a 240.495 arbori stejari (al doilea lot din vânzările extra-ordinare) din pădurile: Tismana, Valea-cu-Apă, Piriul Boia din județul Gorj; Sirineasa, Mamu-Fumurenii din județul Vilcea; Cotmeana Scăueni, Dăești-Băbuești, din județul Argeș; Căluu-Broșteni Căluu-Burluiu din județul Romanai; Radești, Hartiești și Bătiești din județul Muscel; Schitu-Roaba din județul Dolj; Neagra din județul Prahova; Corbasca, Răchitoasa din

județul Tecuciu și M-tirea Neamțu și Vinătorii din județul Neamțu.

5. Tot la 5 Februarie se va ține licitație și pentru vânzarea a 4834¹ 3³ ani din pădurea Tarcău, județul Neamț.

In urma înființării a 4 ocoale silvice, pădurile Statului s'au repartizat din nou pe ocoale, formînd în total 100 ocoale. Decretul pentru această nouă repartiție a pădurilor pe ocoale s'a publicat în *Monitorul Oficial* No. 224 de la 9 Ianuarie 1901.

Pe ziua de 1 Ianuarie, 1901 s'au făcut următoarele decorări în corpul silvic al Statului (*Monit. Of.* No. 219 de la 1 Ianuarie 1901):

Ordinul „Coroana Romîniei”

In gradul de oficer

D-lui *Boiurolu (Dimitrie A.)* silvicultor șef. cl. I, actual cavaler al ordinului.

In gradul de Cavaler

D-lui *Banlaș (Vasile)* șeful serviciului silvic.

Nădejde (Nicolae C.) silvicultor șef cl. I.

Nicolau (Gheorghe) „ „

Tănăsescu (Mihail) inspector silvic.

Comitetul de administrație al societății „Progresul silvic”, în ședința de la 5 Decembrie 1900, afară de rezolvarea lucrărilor curente, a hotărît ca în cursul lunilor Februarie și Martie, să se țină 3 conferințe ca și în anii precedenți.

D-l *I. Solacolu*, fost silvicultor cl. I, a fost primit în corpul silvic cu același grad, în locul d-lui I Teodorescu, decedat; iar *I. Th. Duma*, absolvent cu certificat al școlii de silvicultură de la Brănești a fost primit cu gradul de silvicultor asistent în locul vacant. Ambii au fost detașați cu serviciul în Administrația centrală.

Următoarele mutări s'au făcut în serviciul silvic pînă la 1 Ianuarie:

D-l silvicultor *C. Opran*, șeful ocolului Budești (Ilfov) a fost mutat la ocolul Țigănia-Drăgănești (Teleorman);

D-l *C. Rădulescu* a fost mutat de la ocolul *Țigănia-Drăgănești* la ocolul *Cislău* (Ruzău);

D-l *C. Demetrescu* de la *Cislău* a fost mutat la ocolul *Giurgiu* (Vlașca);

D-l *N. Ionescu* de la ocolul *Giurgiu*, a fost mutat în ocolul *Budești*;

D-l *Th. Theodorescu* din Administrația centrală, a fost numit șef al ocolului *Răchitoasa* (Teuceiu) în locul d-lui *Al. Mavrodineanu* care a fost mutat la ocolul *Novaci* (Gorj) în locul lui *N. Măclăru*, decedat.

D-l *I. Droc* a fost numit șef al ocolului *Gogoșiu* (Dolj).

Către Domniile membri și abonații

La 31 Decembrie 1900, făcându-se situația casei, după registrul de partizi, s'a constatat că pînă la această dată mai este de încasat din rămășițe, suma de lei 6000.

Față de această însemnată datorie, toșii Domniilor membrii și abonații, sînt călduros rugați să bino-voinască a'și achita aceste legitime datorii, fie chiar în rate.

În cursul lunii Ianuarie se vor trimite scrisori, făcîndu-se cunoscut starea ce datorează și dacă nu se vor primi răspunsuri favorabile, se va suspenda trimiterea Revistei.

Pînă la 1 Ianuarie a. e., au plătit cotizațiile și abonamentele pe anul 1900, următoarele persoane :

Membrii : Angelin Al., Dr. Antipa Gr., Antonescu Aur., Boiarolu D., Broșteanu C., Bibescu Anton, Bibescu Em., Cartianu Th., Chihăia I. P., Cosmescu Al., Dobrescu D. E., Gostorovici Al., Nicolau Gh., Robescu C. F., Sculy X., Georgescu N. (Sinaia), adică în total 36 din 171 membrii.

Abonații : Alimăneșteanu C., Cozianu N., Clubul Tinerimea, general Gh. Manu, Gr. Manu, Sturza D., I. I. Christescu, adică în total 18 din 58 abonații.

În timpul din urmă au încetat din viață doi silvicul-torii ai Statului : *I. M. Theodorescu* și *Nicolae Măclăru*, ambii fiind suferinzi de mai multă vreme.

Trimitem condoleanțele noastre, întristatelor familii a acestor 2 camarazi.

CLIMA LUNEI OCTOMBRE 1900 st. n.

la București-Filaret

Luna Octombrie a fost foarte călduroasă mai ales în prima ei jumătate. Mijlocia lunară a temperaturii 13.7 este cu aproape 2 grade mai ridicată ca valoarea normală. Pentru primele 15 zile excesul de

temperatură a fost de aproape 4 grade asupra valorii normale corespunzătoare. De la 1 la 4 a avut loc o căldură ca în mijlocul verii. Termometrul a ajuns în primele 3 zile până la 30°.5 iar mijlocia zilnică a temperaturii pentru primele 4 zile a fost 21°.0. Un asemenea timp foarte călduros a mai avut loc în Octombrie 1888, fiind la o epocă chiar mai întârziată ca aceasta temperaturile au fost și mai ridicate. Chiar anul trecut începutul lunii Octombrie a fost călduros.

Luna Octombrie cea mai călduroasă de când avem observații meteorologice la București a fost cea din 1806, fiind de și nu au fost temperaturi așa de ridicate ca acum, totuși căldura s'a menținut în tot cursul lunii; a doua jumătate a lunii Octombrie a avut temperatura mijlocie puțin mai coborâtă ca valoarea normală. Ploaia rece și abundentă de la 16 a schimbat repede timpul; el s'a menținut astfel până la sfârșitul lunii. Perioada ploioasă a durat aproape în toată a doua jumătate a lunii. Ultima decadă a fost cea mai rece.

Luna cea mai friguroasă a fost la 26 fiind și primul îngheț. Termometrul s'a coborât atunci la -1°.8; iar mijlocia zilnică a temperaturii a fost 5°.5. Pe sol înghețul a început încă de la 18 Octombrie, mai frecvent a fost încă de la 25 înainte. Zile de vară au fost 8, din care 6 în prima decadă. De obicei sînt numai 3 zile de vară în Octombrie.

Cerul a fost puțin noros; în prima jumătate a lunii au fost 11 zile senine. El a fost foarte noros în ultima decadă. Mijlocia lunară a nebulosității a fost 4.2, normală fiind 5.2.

Presiunea atmosferică a fost în general ridicată, avînd mijlocia lunară 756.9 cu un milimetru mai ridicată ca normală.

Vîntul dominant a fost Austrul. În prima și ultima decadă a suflat de multe ori și Crivățul. Vînt tare a bătut la 5, 21, 25, 28 și 30.

Precipitațiunile atmosferice au fost dese în a doua jumătate a lunii, însă în cantități mici. Seceta se simte; lucrarea pămîntului foarte anevoioasă. Au fost 9 zile de ploaie adunîndu-se 28.3 milimetri de apă. De obicei în Octombrie plouă 45 milimetri.

Rouă a fost în 20 zile, brumă în 3, ceață în 4 zile; la 22 noaptea a fost burniță din ceață. Fulgere depărtate au fost la 21 seara.

În ziua de 16, la 2^{ore} 34^{sec}, a avut loc un slab cutremur de pămînt. La 18, la 11 ore și 20 minute noaptea s'a observat spre N căderea unui bolid. Halo solar a fost în ziua de 3, iar coroana lunară la 4, 7 și 30.

Clima lunii Noiembrie 1900 st. n.

Luna Noiembrie a fost foarte călduroasă, umedă și noroasă. Din ultimii 30 de ani de observații meteorologice la București, numai în 1872 această lună a fost mai călduroasă ca acum. În 1898 de asemenea ea a fost foarte călduroasă însă mai puțin ca acum. Temperatura mijlocie a lunii ce trecurăm 7°.4 este cu aproape 3 grade mai ridicată ca valoarea normală. În prima decadă au fost cele mai înalte temperaturi: la 5 termometrul a ajuns la 16°.0, care a fost cea mai mare temperatură din cursul lunii, de la 13 la 15 timp rece.

Înghiț s'a observat numai la suprafața solului pe iarbă. Cea mai coborită temperatură a fost 0°,4 la 2. De obicei în Noembrie sunt 14 zile de îngheț din care 2 zile de inruă.

Atmosfera a fost foarte umedă în ultimile 2 decade, cînd cerul a fost mereu închis; ceața foarte frecventă atît scara cit și dimineața; epoca ploioasă a durat de la 12 la 28 Noembrie.

Soarele n'a strălucit nici-odată așa de puțin ca acum în Noembrie; în total el nu s'a văzut în cursul lunii decît în timp de 34 ore cu aproape 70 ore mai puțin ca de obicei.

Mijlocia lunară a nebulosității a fost 9,0. Zile cu cerul acoperit au fost 24, senine 1 și 5 noroase. Mijlocia lunară a presiunii atmosferice 757,8 egală cu valoarea normală. Vîntul dominant a fost crivățul; el a bătat tare de la 13 la 25 la 21 și 28. Vîntul de la West a bătat foarte puțin.

Precipitațiunile atmosferice au fost foarte dese, și au format o perioadă aproape neîntreruptă în ultimile 2 decade. Cantitatea totală de apă ce a căzut, a fost de 41 milimetri; cam tot atîta cit cade de obicei în această lună. Ploaia de la 14 a fost abundentă, ea a căzut în cursul dimineții însoțită de vînt tare.

Zile cu brumă 2, cu rouă 4, iar cu ceață 10. În ultima decadă ceața a fost foarte groasă în timpul nopții. La 9, coroană lunară, iar la 30 halo lunar. Această lună a fost foarte favorabilă lucrărilor de agricultură.

Clima lunii Decembre 1900 st. n.

Luna Decembre a fost foarte călduroasă, avînd timpul frumos și în mare parte liniștit. Temperatura sa 1°,5 este cu 2°,6 mai ridicată ca valoarea normală, și cu aproape 6 grade mai călduroasă ca cea din anul trecut, cînd a fost o iarnă timpurie, cu frig simțitor și zăpadă multă. Cea mai călduroasă lună Decembre, a fost în 1886 cu temperatura mijlocie + 3°,9. Atunci abia în 3 zile temperatura mijlocie zilnică a fost cea mai friguroasă cu mijlocia temperaturii — 7°,7. În prima decadă temperatura a variat foarte mult. Dupa un timp foarte călduros din primele 2 zile, a avut loc o schimbare foarte bruscă în ziua de 3 care ne-a adus un timp foarte urît și friguros; la 4 înghețul s'a menținut toată ziua. De la 6 la 9 temperatura s'a încălzit mult și timpul a fost închis. Crivățul foarte puternic din ziua și noaptea de 8, care ajunsese la o înălțime de aproape 23 metri pe secundă, a făcut oare-care stricăciuni, desvelind case și dărîmînd garduri. El a fost însoțit de o ploaie abundentă. În decada a doua temperatura a variat mai puțin și în a doua jumătate a ei a fost mai ridicată. Pentru primele 2 decade excesul de temperatură asupra normalei a fost de aproape 3 grade. Ultima decadă a fost mai rece. De la 22 la 25 înghețul s'a menținut necontenit. Cea mai ridicată temperatură 12°,4 a fost în ziua de 7, iar temperatura cea mai coborită — 5°,3 în ziua de 27. Zile cu îngheț au fost 23, din care 4 în decada a treia au fost zile de iarnă; de obicei sunt 11 zile de iarnă în Decembre. De cînd se face observațiunile la București termometrul a variat în Decembre între + 20°,0 la 1898 și — 22°,7 la 1885.

Cerul a fost mai puțin noros ca de obicei. Soarele a strălucit foarte mult pe o durată totală de 105 ore în 20 zile, aproape îndoit cât valoarea mijlocie.

Presiunea atmosferică a avut câte-va variațiuni însemnate. Mijlocia lunară a presiunii atmosferice a fost cu o jumătate milimetru mai coborâtă ca normala. Vântul dominant a fost Austral. Zile cu vint tare au fost 4.

Cantitatea totală de apă căzută a fost 39.3 mm.; de obicei în Decembrie se adună 55 mm. de apă. În ziua de 3, noaptea au fost pușini fulgi de zăpadă.

Ceața a fost foarte frecventă dimineața și seara, ea s'a constatat în 13 zile. În prima jumătate a decadei a treia ceața a fost groasă și însoțită de chiciură multă care s'a observat în 6 zile consecutive. Brumă a fost în 14 zile, iar rouă într'o zi. În ziua de 29 între orele 10 și 4 a fost ceață uscată. La 4 halo solar, la 2, 13, 26, 28, 29 și 31 halo și coroană lunară. La 6 după ploia în picături a fost curcubeu la E la 16 ore.

Ultima zi a secolului a fost primăvăratecă, destul de călduroasă, cu timpul frumos și liniștit. Termometrul s'a ridicat în cursul ei la + 7°3.

Clima anului 1900 st. n. la București-Filaret.

Anul 1900 la București a fost cu o jumătate de grad mai călduros ca un an normal. El a fost caracterizat printr'o căldură simțitoare a lunilor Februarie, Noiembrie și Decembrie, a căror temperaturi mijlocii, au întrecut pe cele normale cu aproape 3 grade și printr'o răcire însemnată a lunii Martie, a cărei temperatură mijlocie a fost mai rece cu un grad ca Februarie și cu 3°,1 ca valoarea sa normală.

Acest an a început cu un frig simțitor și zăpadă foarte multă, cu visele mari cari au început liniile ferate și celelalte căi de comunicațiune. Circulațiunea pe stradele capitalei a fost aproape imposibilă în vre-o două zile; gara Filaret era blocată de zăpadă.

Perioada cea mai friguroasă a fost cea de la 8 la 18 Ianuarie când, la 17 termometrul s'a coborât la - 14°,2 care a fost cea mai rece temperatură din cursul anului. Se știe că la 4 Ianuarie 1888 termometrul s'a coborât la - 30°5. Zile cu îngheț au fost 87, din care 21 de iarnă; de obicei în cursul iernii avem la București 117 zile cu îngheț, din care 39 de iarnă.

În Februarie înghețurile au fost foarte slabe; în Martie din contră ele au fost simțitoare și mai frecvente. De la Aprilie la August temperaturile lunare au fost apropiate de valorile normale. Cea mai înaltă temperatură absolută 34°,9 la 30 Iulie; se știe că la 1896 termometrul s'a urcat la 40°,8.

Perioadele cele mai călduroase au fost a doua jumătate a lunii Iulie și de la 14 la 28 August. Ultimile trei luni ale anului, au fost relativ destul de călduroase. Zile de vară au fost 106 aproape ca de obicei; cea din urmă zi de vară a fost la 15 Octombrie și la 26 ale aceleiași luni a fost prima zi de îngheț.

Soarele a strălucit în total în curs de 2231 de ore, adică aproape întocmai pe aceeași durată ca într'un an normal. În luna Noembrie soarele a strălucit excepțional de puțin, de abia a treia parte din valoarea normală. În cursul anului am avut 109 zile senine, 115 noroase și 141 acoperite.

Precipitațiunile atmosferice din cursul anului au fost abundente și căderea lor bine repartizată a fost bine semănăturilor așa că recolta a fost destul de bună. Numai în Septembrie și Octombrie s'a simțit puțină secetă. În total am avut 733 mm. de apă în 129 de zile, din care în 21 a nins. Grosimea totală a stratului de zăpadă ce a căzut la București a fost de 157 cm., ce a acoperit solul în 50 de zile.

Ceața a fost foarte frecventă în primele 2 luni ale anului și în Decembrie. În total au fost 70 zile cu ceață pe cînd într'un an normal nu sunt de cît 40.

În tot cursul anului s'au simțit la București numai 3 slabe cutremure de pămînt: la 11 Ianuarie la 11^h,53^m,11^s a. m., la 22 Iunie la 4^h,11^m,43^s p. m. și la 16 Octombrie la 2^h,51^m a. m. timp oficial.

Institutul Meteorologic.

TABLA DE MATERII

conținute în volumul XIV, anul 1900

AL

„REVISTEI PĂDURILOR“

A

Agencie oficială pe lângă comisariatul Expoziției de la Paris . . . 180

B

Bibliografie 174

Baron Barbu Belu (Necrolog) 285

C

Către d-nii membrii și abonați 32, 179

Colțarii stejarului, de D. G. Ionescu 48

Clima lunilor Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Maiu, Iunie,

Iulie, August, Sept., Octombrie, Noembrie, Dec. 64, 96, 190, 285, 363

Conferințele silvice 65

Circularile Ad-ției Domeniului Corvornci, de I. Kalinderu . . . 87, 242

Cum trebuie făcute la munte plantațiunile de molid? de P. Antonescu 234

Chestiuni din viața plantelor, de I. A. Candiani 242

Circulara Ministerului domeniilor No. 80.677 279

D

- De la congresul internațional de silvicultură, de M. Tănăsescu . . . 167*
Dezastrul inundațiilor din anul 1899 în Austria, de O. Bolu . . . 220
Despre pușca de vânătoare, de Er. Gheorghiu 230

I

- Informațiuni 31, 62, 93, 181, 281, 360*
Învățăminte prețioase, de P. Antonescu 217

J

- Jurisprudența silvică 92, 172, 358*

L

- Legi privitoare la păduri 251*
Legea pentru organizarea Ministerului de domenii 253, 340

M

- Metoda actuală austriacă, de P. Antonescu 12, 152*
Memoriu asupra proiectului de lege pentru organizarea Ministerului de domenii, de B. Neagoe 23, 48
Memoriul inginerilor (Prefața) 244
Munca rodnică, de P. Antonescu 329

P

- Proiect de lege pentru organizarea corpului silvic al Statului, de Th. Galleriu 1*
Piscicultura în România, de O. B. 31
Pășunatul în pădurile Statului, de M. Tănăsescu 33
Pădurca Turcău, de M. Anania 193, 289
Pădurile noastre, după Creditul. 275
Proiect de lege al înființării unei case de pensii pentru brigadierii și pădurarii Statului, de D. Bacarolu 335

R

- Regulament privitor la permisele de vânătoare 60*
Rezumatul ședințelor adunării generale, de N. C. N. 97

S

- Stăpânirea fiarelor stricătoare și braconajul (conferință) de Er. Gheorghiu 66*
Studiu asupra tinerului (conferință), de Ilie Păunescu 131

U

- Un răspuns, de M. Tănăsescu 177*

V

- Vânzarea de lemne în România, din «România economică» . . . 278*

LUCRARILE FORESTIERE PUBLICATE IN LIMBA ROMANA

STUDII

Lea B.

Antonescu Hermis P. S. — Studiul asupra regulilor de exploatarea pădurilor	5.—
• Netije economice asupra tăierii pădurilor din Jara	8.—
• Pădurile de munte și climă, 1873	2.—
• Cercetarea cauzelor și remediul înecurilor și depunerilor din bazinele Prabova și 1887	6.—
• Regulatoarea de exploatare a pădurii Ilijeșeni-Mugila	6.—
Antonescu Petre. — Tratatul de grădinarie și aplicațiunea sa în România	2.—
Chiriacescu T. — Colecțiunile silviculturne, 1886	2.—
• Cestiuni de păduri, 1890	4.—
• Clupătușii împănate de pe domeniul Maglavit	4.—
Danilescu N. R. — Deteriorarea rezervelor din pădurile de stejari, 1893	3.—
• Amenajamentul pădurii Morunglav (în coloborașie cu B. Pirone și J. Gold)	3.—
Dem. Ionescu-Zane. — Proiect de lege pentru organizarea consuliului silvic al Statului	—
Monteșescu I. C. — Pădurile noastre	1.60
Georgechiu C. Ernest. — Studiul asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
Impeanu C. — Dendrometrie, tradusă după <i>Cavalier A. de Gultenberg</i>	—
Lăzăreanu Al. — Studiul asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	3.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munți «Pirinei» cu 11 planșe	—
N. Măteșcu. — Zig-zaguri forestiere	2.—
M. D. Neacșu. — Tabele de prețuri, aranjate de <i>Schmidt E.</i>	— 50
• Legislațiunea corecțiunii terenșilor în Austria	2.—
Oboacănu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—
• Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
• Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Petrescu Maria. — Studiul asupra câtorva probleme de economie rurală din Dobrogea	—
Radian S. P. — Invățământul agriculturii și silviculturnei	1.—
Ruscescu D. R. — Exploatarea în regiunea pădurilor Statului din centrul Comana	—
Stămătescu Gr. — Documentul nostru agricol și forestier	1.10
Stanculescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1890	1.60
Tănăsescu M. A. — Studiul forestier asupra județelor Muscel și Mehedința	—
• Studiul asupra administrațiunii, exploatarei și amenajării pădurilor Statului austriac	—
Țârșăreanu A. T. — Memoriu asupra exploatarea în regiunea de la Itălești și Scaia-Optășani	—

CONFERINTE

Antonescu Hermis P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiul comparativ asupra pădurilor din Austria, 1896	1.—
• Studiul asupra terenșilor	—
Corden G. V. — Pescuitul, 1899	—
Davidescu Florian. — Pădurile rășinoase din țară	—
Monteșescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Georgechiu. — Strângerea banilor stricătoare și braconajul în România	2.—
Lăzăreanu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Macovei N. C. — Ochiuri asupra pădurilor Mehedința	—
Monteșescu V. C. — Lumina și silviculturna, 1899	—
Stătescu G. — Istoria vânătoarei și măsurilor de aplicat în România în privința vânătoarei, 1880	—
• Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1893	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicațiunea lui	—
• Paralelă din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
Teodorescu T. N. — Împădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893	—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre 1893	—